

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-53-13

Druk nr 1576 cz. I

Warszawa, 17 lipca 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o ułatwieniu dostępu do wykonywania
niektórych zawodów regulowanych z
projektami aktów wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) organie samorządu zawodowego – należy przez to rozumieć organy określone w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.³⁾);”;

2) w art. 12:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 7,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Właściwa izba samorządu zawodowego prowadzi postępowanie kwalifikacyjne składające się z dwóch etapów:

1) kwalifikowania wykształcenia i praktyki zawodowej za odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności uprawnień budowlanych, zwanego dalej „kwalifikowaniem”;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, ustawę z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, ustawę z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, ustawę z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 45, poz. 235, Nr 94, poz. 551, Nr 135, poz. 789, Nr 142, poz. 829, Nr 185, poz. 1092, Nr 232, poz. 1377 oraz z 2012 r. poz. 472, 951 i 1256.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 221, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 150, poz. 1247, z 2008 r. Nr 210, poz. 1321, z 2010 r. Nr 200, poz. 1326 oraz z 2012 r. poz. 951.

- 2) egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej.”,
- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4h w brzmieniu:
- „4a. Egzamin składa się z części pisemnej, przeprowadzanej w formie testu oraz z części ustnej.
- 4b. Z egzaminu zwalnia się absolwenta studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544) zawartej między uczelnią a właściwym organem samorządu zawodowego w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 16.
- 4c. W zależności od posiadanego wykształcenia i zakresu odbytej praktyki zawodowej egzamin jest przeprowadzany na uprawnienia budowlane do:
- 1) projektowania w danej specjalności;
  - 2) kierowania robotami budowlanymi w danej specjalności;
  - 3) projektowania i kierowania robotami budowlanymi w danej specjalności.
- 4d. Przy ubieganiu się o nadanie uprawnień budowlanych w innej specjalności lub w innym zakresie niż posiadane, egzamin jest ograniczony do zagadnień nieobjętych zakresem egzaminu, obowiązującym przy ubieganiu się o posiadane uprawnienia budowlane.
- 4e. Egzamin jest przeprowadzany co najmniej dwa razy w roku, w terminach ustalanych przez właściwą izbę samorządu zawodowego.
- 4f. Zawiadomienie o terminie egzaminu właściwa izba samorządu zawodowego doręcza, za pośrednictwem operatora pocztowego przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru, osobie ubiegającej się o nadanie uprawnień budowlanych, co najmniej miesiąc przed tym terminem.
- 4g. Negatywny wynik części pisemnej egzaminu powoduje niedopuszczenie do części ustnej.
- 4h. Osoba, która uzyskała negatywny wynik z egzaminu może ponownie do niego przystąpić, nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy. Osoba, która uzyskała negatywny wynik z części ustnej egzaminu może ponownie przystąpić tylko do tej części.”,
- d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Osoba ubiegająca się o nadanie uprawnień budowlanych wnosi opłatę za postępowanie kwalifikacyjne.”,

e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5e w brzmieniu:

„5a. Opłata za postępowanie kwalifikacyjne o nadanie uprawnień budowlanych, o których mowa w art. 14 ust. 3 pkt 1–4:

- 1) z tytułu kwalifikowania nie przekracza 22% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;
- 2) z tytułu przeprowadzenia egzaminu nie przekracza 22% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;
- 3) z tytułu ponownego przeprowadzenia części ustnej egzaminu nie przekracza 13% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

5b. Opłata za postępowanie kwalifikacyjne o nadanie uprawnień budowlanych, o których mowa w art. 14 ust. 3 pkt 5 i 6:

- 1) z tytułu kwalifikowania nie przekracza 33% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;
- 2) z tytułu przeprowadzenia egzaminu nie przekracza 33% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”;

- 3) z tytułu ponownego przeprowadzenia części ustnej egzaminu nie przekracza 19% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

5c. Opłatę za postępowanie kwalifikacyjne wnosi się na rachunek bankowy właściwej izby samorządu zawodowego, co najmniej 14 dni przed terminem egzaminu. Opłata stanowi przychód właściwej izby samorządu zawodowego.

5d. Opłata, o której mowa w ust. 5a pkt 1 i ust. 5b pkt 1, nie podlega zwrotowi, natomiast opłata, o której mowa w ust. 5a pkt 2 i 3 oraz ust. 5b pkt 2 i 3, podlega zwrotowi w przypadku usprawiedliwionego niestawienia się na egzamin albo usprawiedliwionego odstąpienia od egzaminu.

5e. Za udział w postępowaniu kwalifikacyjnym członkom komisji egzaminacyjnej przysługuje wynagrodzenie z opłat za postępowanie kwalifikacyjne. Wynagrodzenie członka komisji egzaminacyjnej nie powinno być wyższe niż:

- 1) za udział w kwalifikowaniu – 9% opłaty ustalonej na podstawie ust. 5a pkt 1 i ust. 5b pkt 1 od jednego wniosku o nadanie uprawnień budowlanych;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu – 9% opłaty ustalonej na podstawie ust. 5a pkt 2 i ust. 5b pkt 2 od jednej osoby egzaminowanej;
- 3) za ponowne przeprowadzenie części ustnej egzaminu – 9% opłaty ustalonej na podstawie ust. 5a pkt 3 i ust. 5b pkt 3 od jednej osoby egzaminowanej.”;

- 3) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uprawnienia budowlane mogą być udzielane do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi.”;

- 4) w art. 14:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uprawnienia budowlane są udzielane w specjalnościach:

- 1) architektonicznej;
- 2) konstrukcyjno-budowlanej;
- 3) inżynierskiej:
  - a) mostowej,

- b) drogowej,
  - c) kolejowej,
  - d) hydrotechnicznej,
  - e) wyburzeniowej;
- 4) instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń:
- a) telekomunikacyjnych,
  - b) ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
  - c) elektrycznych i elektroenergetycznych.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Uzyskanie uprawnień budowlanych, w specjalnościach, o których mowa w ust. 1, wymaga:
- 1) do projektowania bez ograniczeń:
    - a) ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
    - b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
    - c) odbycia rocznej praktyki na budowie;
  - 2) do projektowania w ograniczonym zakresie:
    - a) ukończenia:
      - studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub
      - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności,
    - b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
    - c) odbycia rocznej praktyki na budowie;
  - 3) do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń:
    - a) ukończenia studiów drugiego lub pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
    - b) odbycia odpowiednio półtorarocznej lub trzyletniej praktyki na budowie;
  - 4) do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie:
    - a) ukończenia:
      - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności lub

- studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub
  - studiów pierwszego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności, lub
  - b) posiadania tytułu zawodowego technika albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w zawodach związanych z budownictwem, w zakresie odpowiednim dla tej specjalności,
  - c) odbycia praktyki na budowie w wymiarze:
    - półtora roku w przypadku, o którym mowa w lit. a tiret pierwsze i drugie,
    - trzech lat w przypadku, o którym mowa w lit. a tiret trzecie,
    - czterech lat w przypadku, o którym mowa w lit. b;
- 5) do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń:
- a) ukończenia studiów drugiego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
  - b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
  - c) odbycia półtorarocznej praktyki na budowie;
- 6) do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie:
- a) ukończenia:
    - studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub
    - studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności,
  - b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
  - c) odbycia półtorarocznej praktyki na budowie.”,
- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4d w brzmieniu:
- „4a. Praktykę studencką uznaje się za część lub całość praktyki zawodowej, o której mowa w ust. 4, jeżeli została odbyta oraz udokumentowana zgodnie z przepisami dotyczącymi praktyki studenckiej, w przypadku gdy odbywała się na studiach o profilu praktycznym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz

w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 16, zgodnie z warunkami określonymi w umowie, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, zawartej między uczelnią a organem samorządu zawodowego.

4b. Za równorzędną z praktyką zawodową polegającą na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych, o której mowa w ust. 4, można uznać roczną praktykę przy sporządzaniu projektów, odbytą pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane, zwanej dalej „patronem”.

4c. Patron może zdecydować o skróceniu praktyki, o której mowa w ust. 4b, nie więcej jednak niż o 6 miesięcy.

4d. Patron ponosi odpowiedzialność zawodową za projekty architektoniczno-budowlane sporządzane przez osobę, która odbyła skróconą praktykę oraz jest obowiązany do sprawdzania tych projektów zgodnie z art. 20 ust. 2 i 4, przez okres odpowiadający skróceniu praktyki, liczony od dnia uzyskania wpisu na listę właściwej izby samorządu zawodowego przez tę osobę.”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do osób ubiegających się o nadanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń, posiadających uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w tej specjalności, nie stosuje się przepisów ust. 3 pkt 1 lit. b i c, pkt 3 lit. b lub pkt 5 lit. b i c.”;

5) uchyla się art. 15;

6) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje i zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie:
  - a) kierunki studiów wyższych odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności,
  - b) wykaz zawodów technicznych w budownictwie,
  - c) wykaz specjalizacji wyodrębnionych w ramach poszczególnych specjalności,
- 2) sposób stwierdzania posiadania przygotowania zawodowego i jego weryfikacji, w tym sposób:

- a) dokumentowania i weryfikacji posiadanego wykształcenia, a także kwalifikowania,
  - b) stwierdzania przygotowania zawodowego oraz sposób jego dokumentowania do uzyskania specjalizacji techniczno-budowlanej,
  - c) dokumentowania i odbywania praktyki, a także kryteriów uznawania praktyki,
  - d) przeprowadzania egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej,
- 3) ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych
– mając na względzie zapewnienie przejrzystego i sprawnego przeprowadzania czynności związanych z nadawaniem uprawnień budowlanych, a także uznawaniem praktyk zawodowych.”;
- 7) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Projektant ma obowiązek zapewnić sprawdzenie projektu architektoniczno-budowlanego pod względem zgodności z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi, przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności.”;
- 8) w art. 76 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W skład komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wchodzi: przedstawiciel właściwego organu jako przewodniczący, przedstawiciele innych zainteresowanych lub właściwych rzeczowo organów administracji rządowej, przedstawiciele samorządu terytorialnego, a także, w miarę potrzeby, rzeczoznawca budowlany lub inne osoby posiadające wymagane kwalifikacje zawodowe.”;
- 9) w art. 88a:
a) w ust.1 w pkt 3 uchyla się lit. b,
b) w ust. 2 uchyla się pkt 10,
c) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) numer decyzji o nadaniu uprawnień;”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości – z wyłączeniem

odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury – zostaną powierzone innej osobie lub przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 11 ust. 2, za ich zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę lub przedsiębiorcę powinno być stwierdzone w formie pisemnej. W przypadku gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu.”;

2) w art. 76a:

a) uchyla się ust. 2,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Działalność, o której mowa w ust. 1, mogą wykonywać przedsiębiorcy, pod warunkiem, że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby, które:

1) mają pełną zdolność do czynności prawnych;

2) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo skarbowe oraz za co najmniej jeden z czynów określonych w rozdziale 9 ustawy.”,

c) uchyla się ust. 4–6;

3) uchyla się art. 76b–76g;

4) w art. 76h ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorcy, o których mowa w art. 76a ust. 3, są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, o której mowa w art. 76a ust. 1.”;

5) uchyla się art. 76i;

6) w art. 79 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych bez spełnienia warunków, o których mowa w art. 76a ust. 3,

7) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych bez spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 76h ust. 1”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie;”
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Zawodowe wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 4, zastrzeżone jest wyłącznie dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy.”;
- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 3. Podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust.1 pkt 4, są:
- 1) osoby fizyczne, wpisane na listę doradców podatkowych;
  - 2) adwokaci i radcowie prawni.”;
- 3) w art. 4:
- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, są również:”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Podmioty wymienione w ust. 1 wykonują czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, wyłącznie przez doradców podatkowych lub radców prawnych zatrudnionych w tych podmiotach.”;
- 4) w art. 6 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) odbyła w Polsce sześciomiesięczną praktykę zawodową;”;
- 5) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Z chwilą wpisu do rejestru spółka, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3, nabywa prawo do wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, oraz posługiwania się oznaczeniem „spółka doradztwa podatkowego”.”;
- 6) w art. 21 ust. 4 i 4a otrzymują brzmienie:
- „4. Praktyka zawodowa, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6, obejmuje zapoznanie się z wykonywaniem doradztwa podatkowego. Praktykę po zdaniu egzaminu odbywa się u doradców podatkowych lub w spółkach doradztwa podatkowego.
- 4a. Krajowa Rada Doradców Podatkowych może zwolnić obywatela polskiego albo obywatela innego państwa z wymogu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 6, jeżeli wykonywał on czynności doradztwa podatkowego co najmniej przez 6 miesięcy w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub

w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”;

7) w art. 22 po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

„13a. Komisja Egzaminacyjna może zawierać z uczelniami, których jednostki organizacyjne są uprawnione do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych lub nauk prawnych umowy, o których mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544), określające realizowany przez uczelnię program kształcenia obejmujący zakres wiedzy i umiejętności wymaganych w części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego. Do podpisania umowy w imieniu Komisji Egzaminacyjnej uprawniony jest jej Przewodniczący.”;

8) w art. 24:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadku negatywnego wyniku części pisemnej lub ustnej egzaminu może on być powtarzany.

4. Kandydat może przystępować do części ustnej egzaminu lub powtarzać tę część egzaminu w okresie roku od dnia przystąpienia do części pisemnej egzaminu.”,

b) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Egzamin na doradcę podatkowego w stosunku do osób, które ukończyły studia wyższe, których program kształcenia zrealizowany został w ramach umowy, o której mowa w art. 22 ust. 13a, obejmuje tylko część ustną.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, kandydat może przystępować do części ustnej egzaminu lub powtarzać tę część egzaminu w okresie roku od dnia złożenia wniosku o dopuszczenie do części ustnej egzaminu po raz pierwszy, nie później jednak niż w okresie 2 lat od ukończenia studiów.”;

9) w art. 27:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osoba pozostająca w stosunku pracy z:

a) podmiotami, o których mowa w pkt 1a, oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1;

b) pozostałymi przedsiębiorcami, w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 i 675).”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Doradcy podatkowi mogą wykonywać swój zawód, uczestnicząc w spółkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1a, pod warunkiem że komplementariuszami w spółce komandytowej i spółce komandytowo-akcyjnej oraz wspólnikami w pozostałych spółkach są wyłącznie doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni, biegli rewidenci, rzecznicy patentowi lub prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 126, poz. 1069, z późn. zm.⁴⁾), z tym że większość komplementariuszy w spółce komandytowej i spółce komandytowo-akcyjnej oraz wspólników w pozostałych spółkach stanowią podmioty wymienione w art. 3 lub biegli rewidenci. Jeżeli w spółce komandytowej i spółce komandytowo-akcyjnej jest nie więcej niż dwóch komplementariuszy lub pozostałe spółki składają się z dwóch wspólników, jeden z nich powinien być podmiotem wymienionym w art. 3 lub biegłym rewidentem.”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Doradca podatkowy wykonujący zawód w ramach stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, wykonuje czynności doradztwa podatkowego jedynie na rzecz podmiotu, w którym jest zatrudniony.”;

10) w art. 31 po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Doradca podatkowy wykonujący zawód w ramach stosunku pracy, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2 lit. b, zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio kierownikowi podmiotu, w którym jest zatrudniony.

1b. Doradca podatkowy nie jest związany poleceniem co do treści udzielanych porad, opinii lub wyjaśnień.

1c. Do czasu pracy doradcy podatkowego zalicza się także czas niezbędny do załatwienia spraw poza podmiotem, w którym jest zatrudniony, w szczególności

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 150, poz. 1240 i Nr 163, poz. 1361, z 2007 r. Nr 121, poz. 831 i Nr 147, poz. 1028, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 178, poz. 1058.

w sądach i w organach administracji publicznej oraz czas przygotowania się do tych czynności.”;

11) uchyla się art. 42;

12) w art. 44 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, ciąży na doradcach podatkowych wykonujących zawód we własnym imieniu i na własny rachunek oraz w formie spółek niemających osobowości prawnej. W przypadkach określonych w art. 27 ust. 1 pkt 2 lit. a obowiązek ten ciąży na podmiotach zatrudniających doradców podatkowych.”;

13) w art. 44b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podmioty wskazane w art. 3, art. 4 ust. 1 i art. 27 ust. 1 pkt 1a zatrudniające doradców podatkowych, które nie dopełniły obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w art. 44 ust. 3 zdanie drugie, w okresie braku ochrony ubezpieczeniowej wynikającej z niedopełnienia tego obowiązku nie mogą wykonywać czynności doradztwa podatkowego, o których mowa w art. 2 ust. 1.”;

14) art. 81 otrzymuje brzmienie:

„Art. 81. 1. Kto, nie będąc uprawniony, posługuje się tytułem doradcy podatkowego lub zawodowo wykonuje czynności doradztwa podatkowego, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy, podlega grzywnie do 50 000 zł.

2. Tej samej karze podlega członek zarządu osoby prawnej, która nie będąc uprawnioną, posługuje się oznaczeniem „spółka doradztwa podatkowego” lub zawodowo wykonuje czynności doradztwa podatkowego, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, nie będąc podmiotem uprawnionym.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 i 1448 oraz z 2013 r. poz. 700) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 79a w ust. 1:

a) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) posiada co najmniej średnie wykształcenie;

3) posiada 2-letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się do osób, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku studiów w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej.”;

2) w art. 84:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Starosta wydaje uprawnienie do wykonywania badań technicznych, jeżeli osoba ubiegająca się o jego wydanie posiada wymagane wykształcenie techniczne i praktykę, o których mowa w ust. 2b, odbyła wymagane szkolenie oraz zdała egzamin kwalifikacyjny.”,

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b–2e w brzmieniu:

„2b. Przez wymagane wykształcenie techniczne i praktykę, o których mowa w ust. 2, rozumie się:

- 1) wyższe wykształcenie w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej i udokumentowane 6 miesięcy praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów, albo
- 2) średnie wykształcenie techniczne o specjalności samochodowej i udokumentowany rok praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów, albo
- 3) wyższe wykształcenie w obszarze nauk technicznych o specjalności innej niż samochodowa i udokumentowany rok praktyki w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów, albo
- 4) średnie wykształcenie techniczne o specjalności innej niż samochodowa i udokumentowane 2 lata praktyki w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów.

2c. Z obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa w ust. 2, jest zwolniona osoba ubiegająca się o wydanie uprawnienia do wykonywania badań technicznych, która ukończyła studia wyższe na kierunku studiów w obszarze nauk technicznych obejmującym wiedzę i umiejętności w zakresie diagnostyki samochodowej.

2d. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 2c, następuje na podstawie dołączonych do wniosku dokumentów poświadczających ukończenie studiów wyższych.

2e. Do okresu praktyki, o którym mowa w ust. 2b pkt 1 i 3, wlicza się praktykę objętą programem kształcenia na studiach, pod warunkiem że praktyka

jest odbywana na podstawie umowy zawartej między uczelnią a stacją kontroli pojazdów lub podmiotem, o którym mowa w art. 86 ust. 2 pkt 1.”;

3) w art. 84a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) program szkolenia diagnostów, sposób przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w art. 84 ust. 2, i wysokość opłaty za egzamin oraz wzory dokumentów związanych z uzyskaniem uprawnień do wykonywania badań technicznych;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa”;

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa organizację i zadania samorządów zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, a także prawa i obowiązki członków tych samorządów.”;

3) w art. 2 uchyla się ust. 3;

4) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Samorzady zawodowe architektów oraz inżynierów budownictwa, zwane dalej „samorządami zawodowymi”, tworzą członkowie zrzeszeni w izbach architektów oraz inżynierów budownictwa.”;

5) w art. 5:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1, w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 pkt 1, pkt 2 lit. a tiret pierwsze, pkt 3, pkt 4 lit. a tiret drugie, pkt 5 lub pkt 6 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.⁶⁾), zwanej dalej „ustawą – Prawo budowlane”,”;

b) w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

---

⁵⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 2.

- „1) posiadają uprawnienia budowlane w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2–4 w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 ustawy – Prawo budowlane,
  - 2) posiadają uprawnienia budowlane w specjalności, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane, w zakresie określonym w art. 14 ust. 3 pkt 2 lit. a tiret drugie, pkt 4 lit. a tiret pierwsze i trzecie lub pkt 6 lit. a tiret drugie ustawy – Prawo budowlane,”
  - c) uchyla się ust. 3 i 4;
- 6) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Prawo wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przysługuje wyłącznie osobom wpisanym na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.”;
- 7) w art. 7:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Izby architektów oraz inżynierów budownictwa, zwane dalej „izbami”, mają osobowość prawną.”,
  - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Izby mogą prowadzić działalność gospodarczą, z wyłączeniem działalności polegającej na wykonywaniu usług w zakresie obsługi inwestycyjnej, projektowania architektonicznego lub konstrukcyjno-budowlanego, robót budowlanych oraz rzeczoznawstwa budowlanego.”;
- 8) w art. 8:
- a) uchyla się pkt 5,
  - b) pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) opiniowanie minimalnych wymagań programowych w zakresie kształcenia zawodowego architektów lub inżynierów budownictwa oraz wnioskowanie w tych sprawach,

8) współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych architektów lub inżynierów budownictwa,”,
  - c) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących architektury lub budownictwa,”;
- 9) po art. 8a dodaje się art. 8b i art. 8c w brzmieniu:

„Art. 8b. 1. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego może być nadany osobie, która:

- 1) korzysta w pełni z praw publicznych;
- 2) posiada:
  - a) tytuł zawodowy magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta,
  - b) uprawnienia budowlane bez ograniczeń,
  - c) co najmniej 10 lat praktyki w zakresie objętym rzeczoznawstwem,
  - d) znaczący dorobek praktyczny w zakresie objętym rzeczoznawstwem.

2. Właściwy organ samorządu zawodowego, na wniosek zainteresowanego, orzeka, w drodze decyzji, o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, określając zakres rzeczoznawstwa oraz okres do kiedy tytuł zachowuje ważność.

3. Podstawę podjęcia czynności rzeczoznawcy budowlanego stanowi dokonanie wpisu na listę rzeczoznawców budowlanych na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 2.

4. Właściwy organ samorządu zawodowego orzeka, w drodze decyzji, o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego na wniosek rzeczoznawcy lub w razie:

- 1) pozbawienia praw publicznych;
- 2) ukarania z tytułu odpowiedzialności zawodowej;
- 3) nienależytego wykonywania czynności rzeczoznawcy budowlanego.

5. Skreślenie z listy rzeczoznawców budowlanych następuje:

- 1) na podstawie ostatecznej decyzji o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego;
- 2) w razie śmierci rzeczoznawcy.

Art. 8c. 1. Krajowa Izba Architektów oraz Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa prowadzą listy rzeczoznawców budowlanych, w których zamieszcza się następujące dane:

- 1) imiona i nazwisko;
- 2) adres zamieszkania;
- 3) numer PESEL – a w przypadku braku numeru PESEL – numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) informację o wykształceniu i posiadanych stopniach naukowych lub tytule naukowym;

- 5) numer, datę i miejsce wydania decyzji;
- 6) podstawę prawną wydania decyzji;
- 7) numer, specjalność i zakres uprawnień budowlanych;
- 8) informację o przynależności do właściwej okręgowej izby samorządu zawodowego;
- 9) określenie zakresu rzeczoznawstwa;
- 10) numer kancelaryjny;
- 11) pozycję na liście;
- 12) datę wpisu na listę;
- 13) datę wykreślenia z listy;
- 14) przyczynę wykreślenia z listy.

2. Udostępnieniu podlegają dane wymienione w ust. 1 pkt 1 i 5–13.”;

10) w art. 9 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) Krajowa Izba Architektów oraz Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa, zwane dalej „Krajowymi Izbami”,
- 2) okręgowe izby architektów oraz okręgowe izby inżynierów budownictwa, zwane dalej „okręgowymi izbami”.”;

11) w art. 19a:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Właściwa okręgowa rada izby architektów lub inżynierów budownictwa wydaje członkom izby:”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zaświadczenie potwierdzające posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;

12) uchyla się art. 20;

13) art. 20a otrzymuje brzmienie:

„Art. 20a. 1. Obywatel państwa członkowskiego posiadający kwalifikacje zawodowe architekta lub inżyniera budownictwa, który prowadzi zgodnie z prawem działalność w zakresie tego zawodu w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim ma prawo do tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu odpowiednio architekta lub inżyniera budownictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej „świadczeniem usług transgranicznych”, bez konieczności uznawania kwalifikacji zawodowych.

2. Przed rozpoczęciem świadczenia usług transgranicznych po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej architekt lub inżynier budownictwa przedkłada właściwej okręgowej radzie izby, właściwej ze względu na miejsce zamierzonego wykonywania czynności, pisemne oświadczenie o zamiarze świadczenia danej usługi, zawierające informacje o:

- 1) rodzaju czynności zawodowych, jakie zamierza wykonywać, miejscu i przybliżonym terminie ich rozpoczęcia, jeżeli ich określenie jest możliwe;
- 2) posiadanym ubezpieczeniu lub innych środkach indywidualnego lub zbiorowego ubezpieczenia w odniesieniu do odpowiedzialności zawodowej.

3. Architekt lub inżynier budownictwa jest obowiązany dołączyć do oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, następujące dokumenty, w przypadku świadczenia usług transgranicznych po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w przypadku istotnej zmiany sytuacji potwierdzonej tymi dokumentami:

- 1) dokument potwierdzający obywatelstwo;
- 2) zaświadczenie wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego, że architekt lub inżynier budownictwa wykonuje faktycznie i zgodnie z prawem zawód lub działalność w tym państwie członkowskim oraz że w momencie składania zaświadczenia nie obowiązuje go zakaz, nawet tymczasowy, wykonywania zawodu lub działalności;
- 3) dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe.

4. Architekt lub inżynier budownictwa zamierzający świadczyć usługi transgraniczne w kolejnych latach, przedkłada oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, ponownie raz w roku.

5. Świadczenie usług transgranicznych podlega indywidualnej ocenie dokonywanej przez właściwą okręgową radę izby, przy uwzględnieniu w szczególności długości, częstotliwości, regularności oraz ciągłości usługi.

6. Właściwa okręgowa rada izby dokonuje tymczasowego wpisu na listę członków izby osób, o których mowa w ust. 1. Wpis ten jest dokonywany nieodpłatnie po złożeniu oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, i nie może powodować utrudnień lub opóźnień w świadczeniu usług transgranicznych.

7. Architekt lub inżynier budownictwa nie ma obowiązku rejestracji swojej działalności w systemie ubezpieczeń społecznych w celu dokonywania rozliczeń związanych z świadczeniem usług transgranicznych na rzecz osób ubezpieczonych.

Architekt lub inżynier budownictwa jest obowiązany poinformować właściwy ze względu na miejsce ich wykonywania oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o świadczeniu usługi transgranicznej przed jej rozpoczęciem, a w nagłych wypadkach – po zakończeniu jej świadczenia.

8. Architekt lub inżynier budownictwa świadczący usługi transgraniczne podlega przepisom regulującym wykonywanie zawodu odpowiednio architekta lub inżyniera budownictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które są bezpośrednio powiązane z kwalifikacjami zawodowymi, ochroną i bezpieczeństwem konsumentów, w tym przepisom odnoszącym się do definicji zawodu, używania tytułów zawodowych i poważnych uchybień zawodowych, a także przepisom dyscyplinarnym.

9. Inżynier budownictwa świadczący usługi transgraniczne posługuje się tytułem zawodowym nadanym w państwie członkowskim, w którym uzyskał kwalifikacje do wykonywania tego zawodu.

10. Właściwa okręgowa rada izby może zwracać się do właściwych organów państwa członkowskiego o przedstawienie informacji potwierdzających, że architekt lub inżynier budownictwa wykonuje działalność zgodnie z prawem, w sposób należyty oraz że nie zostały na niego nałożone kary dyscyplinarne lub sankcje karne związane z wykonywaniem zawodu lub prowadzeniem działalności.

11. Właściwa okręgowa rada izby na wniosek właściwego organu państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska, udostępnia informacje, o których mowa w ust. 10, oraz informacje niezbędne przy rozpatrywaniu skargi złożonej na architekta lub inżyniera budownictwa przez usługobiorcę.”;

14) w art. 24:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 3,
- b) uchyla się ust. 3;

15) w art. 33:

- a) uchyla się pkt 7 i 8,
- b) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących architektury lub budownictwa,”;

16) w art. 33a:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Właściwa Krajowa Rada Izby wszczyna postępowanie w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych architekta lub inżyniera budownictwa na wniosek obywatela państwa członkowskiego.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Postępowanie w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych architekta lub inżyniera budownictwa kończy się wydaniem decyzji, nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia przez wnioskodawcę wszystkich niezbędnych dokumentów, z zastrzeżeniem art. 33d.”,

c) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nazwę państwa członkowskiego, w którym wnioskodawca uzyskał kwalifikacje zawodowe architekta albo inżyniera budownictwa;”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do wniosku dołącza się następujące dokumenty:

- 1) dokument potwierdzający obywatelstwo danej osoby;
- 2) dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe architekta albo inżyniera budownictwa oraz – w przypadku gdy jest to wymagane – zaświadczenie o doświadczeniu zawodowym danej osoby;
- 3) zaświadczenie wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego, że architektowi albo inżynierowi budownictwa nie zawieszono prawa do wykonywania działalności lub nie zakazano mu wykonywania zawodu, złożone nie później niż 3 miesiące od daty jego wydania.”,

e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Wniosek w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych architekta lub inżyniera budownictwa składa się w języku polskim. W toku tego postępowania pisma i dokumenty składa się w języku polskim albo wraz z tłumaczeniem na język polski.”,

f) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadku uzasadnionych wątpliwości dotyczących autentyczności dyplomów, świadectw lub innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta lub inżyniera budownictwa wydawanych przez właściwe organy państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska, lub w przypadku uzasadnionych wątpliwości dotyczących spełnienia wymogów w zakresie kształcenia, określonych w przepisach prawa Unii

Europejskiej, właściwa Krajowa Rada Izby zwraca się do tych organów o potwierdzenie autentyczności dokumentów lub potwierdzenie spełnienia wymogów w zakresie kształcenia.”;

17) w art. 33b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli właściwa Krajowa Rada Izby albo właściwa okręgowa rada izby posiadają informacje dotyczące postępowań dyscyplinarnych lub nałożonych sankcji karnych lub innych ważnych okoliczności, które mogą wywierać wpływ na wykonywanie zawodu architekta lub inżyniera budownictwa informują o tym zdarzeniu właściwe organy państwa członkowskiego, innego niż Rzeczpospolita Polska.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Właściwa Krajowa Rada Izby albo właściwa okręgowa rada izby, na wniosek właściwych organów państwa członkowskiego innego niż Rzeczpospolita Polska, w odniesieniu do osób będących członkami izby, potwierdza autentyczność dyplomów, świadectw lub innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta lub inżyniera budownictwa albo spełnienie wymagań w zakresie kształcenia, określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.”;

18) w art. 33c:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Architekt lub inżynier budownictwa będący obywatelem państwa członkowskiego ma prawo posługiwania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oryginalnym tytułem określającym wykształcenie, uzyskanym w państwie członkowskim, lub jego skrótem w języku tego państwa.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli tytuł, o którym mowa w ust. 1, określający wykształcenie lub jego skrót może być mylony z tytułem używanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla którego uzyskania wymagane jest dodatkowe szkolenie lub kształcenie, którego architekt lub inżynier budownictwa nie posiada, właściwa Krajowa Rada Izby może wymagać, aby osoba taka posługiwała się posiadany tytułem w formie określonej przez właściwą Krajową Radę Izby.”;

19) w art. 36 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) wydaje decyzje w sprawie nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego,”;
- 20) art. 39 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 39. Osoby, o których mowa w art. 12a ustawy – Prawo budowlane, podlegają na ich wniosek wpisowi na listę członków wskazanej przez nich okręgowej izby i podlegają przepisom ustawy, z zastrzeżeniem art. 33 pkt 9.”;
- 21) w art. 40 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) korzystać z pomocy w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz zapewnienia właściwych warunków wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie,”;
- 22) w art. 41 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) przestrzegać przy wykonywaniu czynności zawodowych obowiązujących przepisów oraz zasad wiedzy technicznej,”;
- 23) w art. 42 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) wniosku członka izby, który czasowo zaprzestał wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.”;
- 24) w art. 57 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Okręgowe sądy dyscyplinarne, na wniosek członka izby i za pisemną zgodą wszystkich stron, mogą rozpatrywać, jako sądy polubowne, spory między członkami izb oraz między członkami izb a innymi podmiotami, jeżeli spory te dotyczą wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. Nr 84, poz. 906 oraz z 2010 r. Nr 149, poz. 996) w art. 13d ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Sporządzenie projektu miejscowego planu odbudowy powierza się osobie, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, 951 i 1445 oraz z 2013 r. poz. 21 i 405).”.

Art. 7. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 951 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 134 i 628.

- 1) w art. 94 w ust. 6 w pkt 1 uchyla się lit. s;
- 2) w art. 95:
  - a) w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) mechanik poświadczenia obsługi statków powietrznych, o których mowa w pkt 1–6;”
  - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W celu uzyskania świadectwa kwalifikacji członka personelu lotniczego osoba ubiegająca się o nie musi spełnić następujące wymagania w zakresie wieku lub wykształcenia:

    - 1) pilot lotni – ukończone 15 lat oraz zgoda opiekunów prawnych;
    - 2) pilot motolotni – ukończone 15 lat oraz zgoda opiekunów prawnych;
    - 3) pilot paralotni – ukończone 15 lat oraz zgoda opiekunów prawnych;
    - 4) pilot statku powietrznego o maksymalnej masie startowej (MTOM) do 495 kg – ukończone 16 lat oraz zgoda opiekunów prawnych;
    - 5) skoczek spadochronowy – ukończone 16 lat oraz zgoda opiekunów prawnych;
    - 6) operator bezzałogowego statku powietrznego używanego w celach innych niż rekreacyjne lub sportowe – ukończone 18 lat;
    - 7) mechanik poświadczenia obsługi statków powietrznych, o którym mowa w ust. 2 pkt 7 – ukończone 18 lat;
    - 8) informator służby informacji powietrznej – ukończone 18 lat, posiadanie co najmniej średniego wykształcenia;
    - 9) informator lotniskowej służby informacji powietrznej – ukończone 18 lat, posiadanie co najmniej średniego wykształcenia.”
  - c) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Świadectwo kwalifikacji oraz inne dokumenty stwierdzające posiadane kwalifikacje, wydane dla specjalności, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i 5a–7, przez właściwy organ lub uprawniony podmiot państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nie wymagają uznania przez Prezesa Urzędu.”
- 3) w art. 96:
  - a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ma pełną zdolność do czynności prawnych albo uzyskała zgodę opiekunów prawnych – w przypadku osoby niepełnoletniej;”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W celu uzyskania licencji członka personelu lotniczego osoba ubiegająca się o nią musi spełnić następujące wymagania dla poszczególnych specjalności w zakresie wieku lub wykształcenia:

- 1) pilot szybowcowy – ukończone 16 lat, a jeżeli z licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowej czynności pilota – ukończone 18 lat;
- 2) pilot szybowcowy z licencją krajową – ukończone 15 lat;
- 3) pilot turystyczny, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – ukończone 17 lat;
- 4) pilot samolotowy z licencją krajową – ukończone 16 lat;
- 5) pilot zawodowy, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – ukończone 18 lat;
- 6) pilot liniowy, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – ukończone 21 lat;
- 7) pilot balonu wolnego – ukończone 17 lat, a jeżeli z jego licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowej czynności pilota – ukończone 18 lat;
- 8) mechanik lotniczy obsługi technicznej – ukończone 18 lat;
- 9) kontroler ruchu lotniczego – ukończone 21 lat, wykształcenie co najmniej średnie oraz świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego;
- 10) praktykant – kontroler ruchu lotniczego – ukończone 18 lat, wykształcenie co najmniej średnie oraz świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego;
- 11) pozostałe specjalności członków personelu lotniczego – ukończone 18 lat, z wyjątkiem osób, o których mowa w art. 94 ust. 9, dla których wymagania mogą być obniżone do ukończenia 16 lat.”;

4) w art. 105:

a) w ust. 1a w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4–7 w brzmieniu:

- „4) pilot motolotni;
- 5) skoczek spadochronowy;
- 6) mechanik poświadczenia obsługi statków powietrznych;

- 7) mechanik lotniczy obsługi technicznej.”,
- b) ust. 1b otrzymuje brzmienie:
- „1b. Przepis ust. 1a nie dotyczy specjalności, o których mowa w ust. 1a pkt 2–5, wykonujących czynności lotnicze na podstawie posiadanego uprawnienia instruktorskiego, uprawnienia do lotów lub skoków z pasażerem oraz uczestniczących we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez polski związek sportowy.”;
- 5) w załączniku nr 6 do ustawy:
- a) w „Objaśnieniach terminów użytych w załączniku” w pkt 7 skreśla się wyrazy „radiooperatora pokładowego”,
- b) w tabeli nr 1:
- w części II w pkt 2.2. „Licencje i świadectwa kwalifikacji pozostałych członków personelu lotniczego” w kolumnie 1 w pkt 1 w ppkt 2, w pkt 2 w ppkt 2, w pkt 3 w ppkt 3 i w pkt 4 w ppkt 2 skreśla się wyrazy „radiooperatora pokładowego”,
  - w części III w pkt 3.1. „Certyfikacja podmiotów w zakresie szkolenia lotniczego” w kolumnie 1 i 2 w pkt 1 i 4 uchyla się ppkt 15 oraz w pkt 5 w ppkt 4 skreśla się wyrazy „radiooperatora pokładowego”,
- c) w tabeli nr 2 w części I:
- w pkt 1.1. „Egzaminy teoretyczne oraz teoretyczno-praktyczne na licencje i świadectwa kwalifikacji oraz uprawnienia do nich wpisywane” w kolumnie 1 w pkt 2 ppkt 2 skreśla się wyrazy „radiooperatora pokładowego”,
  - w pkt 1.2. „Egzaminy praktyczne na licencje i świadectwa kwalifikacji oraz uprawnienia do nich wpisywane” w kolumnie 1 i 2 w pkt 1 uchyla się ppkt 15 oraz w pkt 5 ppkt 2 skreśla się wyrazy „radiooperatora pokładowego”.

Art. 8. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. Projekty planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 647, 951 i 1445 oraz z 2013 r. poz. 21 i 405.

planu zagospodarowania przestrzennego sporządzają osoby, które spełniają jeden z warunków:

- 1) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie architektury, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej;
  - 2) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie innym niż określony w pkt 1 oraz ukończyły studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej;
  - 3) są obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe do projektowania zagospodarowania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego w skali lokalnej i regionalnej, odpowiadające wymaganiom określonym w pkt 1 i 2.”;
- 2) w art. 8 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Organy doradcze, o których mowa w ust. 1 oraz w ust. 3 i 5, składają się z osób o wykształceniu i przygotowaniu fachowym związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego.”;
- 3) w art. 50 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego powierza się osobie, o której mowa w art. 5, albo osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów.”;
- 4) w art. 60 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy powierza się osobie, o której mowa w art. 5, albo osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 214, poz. 1658, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 102, poz. 586, Nr 106, poz. 622, Nr 187, poz. 1113, Nr 205, poz. 1209, Nr 227, poz. 1367, Nr 230, poz. 1372 i Nr 233, poz. 1381, z 2012 r. poz. 460 i 951 oraz z 2013 r. poz. 628.

- „1) metra, z wyjątkiem rozdziałów 2, 2b, 4a–9 i 12, art. 13 ust. 1, art. 14a, art. 23 ust. 1 i 3–5 oraz art. 23a–23j; przepisy rozdziału 10 stosuje się odpowiednio;”;
- 2) w art. 13 w ust. 1a w pkt 6 lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) warunków, jakie są obowiązani spełniać maszyniści, a także osoby zatrudnione na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych, o których mowa w art. 22b ust. 1 i art. 22d ust. 1;”;
- 3) w art. 14 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) warunków, jakie są obowiązani spełniać maszyniści, a także osoby zatrudnione na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych, o których mowa w art. 22–22d;”;
- 4) w art. 17:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Zarządcy, przewoźnicy kolejowi, użytkownicy bocznic kolejowych oraz przedsiębiorcy zarządzający infrastrukturą i wykonujący przewozy w metrze, są obowiązani spełniać warunki techniczne i organizacyjne zapewniające:
1) bezpieczne prowadzenie ruchu kolejowego;
2) bezpieczną eksploatację pojazdów kolejowych;
3) ochronę przeciwpożarową i ochronę środowiska.”;
b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:
„1b. Zarządcy, przewoźnicy kolejowi, użytkownicy bocznic kolejowych oraz przedsiębiorcy zarządzający infrastrukturą i wykonujący przewozy w metrze, są obowiązani w zakresie określonym w ustawie do opracowania przepisów wewnętrznych w celu spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1.”;
- 5) w art. 18 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) zarządcę do zarządzania infrastrukturą kolejową, o której mowa w ust. 2, przewoźnika kolejowego do wykonywania przewozów, o których mowa w ust. 3, użytkowników bocznic kolejowych do eksploatacji tych bocznic, a także przedsiębiorcę do zarządzania infrastrukturą i wykonywania przewozów w metrze, jest świadectwo bezpieczeństwa;”;
- 6) w art. 19:
a) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) oświadczenie potwierdzające, że na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych zatrudnia pracowników spełniających warunki określone w ustawie i wydanych na jej podstawie przepisach;”
- b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4;”
- c) w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4;”
- d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Prezes UTK wydaje świadectwo bezpieczeństwa uprawniające przedsiębiorcę do zarządzania infrastrukturą i wykonywania przewozów w metrze, jeżeli przedstawi on:
- 1) wykaz uzyskanych świadectw dopuszczenia do eksploatacji typu budowli przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego, świadectw dopuszczenia do eksploatacji typu urządzeń przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego oraz świadectw dopuszczenia do eksploatacji typu pojazdów kolejowych;
  - 2) wykaz przepisów wewnętrznych, określających:
    - a) szczegółowe warunki prowadzenia ruchu kolejowego oraz utrzymania i eksploatacji infrastruktury, a także pojazdów kolejowych,
    - b) warunki, jakie są obowiązani spełniać pracownicy wykonujący czynności na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych.”;
- 7) art. 22d otrzymuje brzmienie:
„Art. 22d. 1. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych: dyżurny ruchu, nastawniczy, kierownik pociągu, ustawiacz, manewrowy, rewident taboru, automatyk, toromistrz, dróżnik przejazdowy, prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych oraz pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych, są obowiązani:
- 1) posiadać wymagane wykształcenie,

- 2) spełniać wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne,
- 3) posiadać wymagane przygotowanie zawodowe,
- 4) zdać egzamin kwalifikacyjny

– określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 3 pkt 1.

2. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani do posiadania i okazywania właściwemu uprawnionemu organowi dokumentu upoważniającego do wykonywania czynności na stanowiskach, o których mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dla stanowisk, o których mowa w ust. 1, warunki, jakie są obowiązani spełniać zatrudnieni na tych stanowiskach, a także warunki i sposób oceny ich zdolności fizycznych i psychicznych, jednostki uprawnione do oceny zdolności fizycznej i psychicznej oraz tryb orzekania o tej zdolności,
- 2) sposób powoływania i tryb pracy komisji egzaminacyjnych stwierdzających kwalifikacje pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w ust. 1, wzory dokumentów potwierdzających te kwalifikacje i upoważniających do wykonywania czynności na tych stanowiskach, wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych oraz wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji pracowników, uwzględniając przepis ust. 4, a także sposób uiszczania tych opłat

– mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa w transporcie kolejowym, właściwych kwalifikacji osób zatrudnionych na tych stanowiskach, odpowiednich warunków przeprowadzania oceny zdolności fizycznej i psychicznej, nakład pracy członków komisji egzaminacyjnej oraz ich kwalifikacje, a także koszty rzeczowe i osobowe związane ze stwierdzeniem kwalifikacji pracowników.

4. Wysokość opłaty związanej ze stwierdzeniem kwalifikacji pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć równowartości w złotych 30 euro, ustalonej przy zastosowaniu kursu średniego, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu wydania dokumentu potwierdzającego kwalifikacje pracownika.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zdała egzamin przeprowadzony przez zakład ubezpieczeń.”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Do osób mających wykonywać czynności agencyjne w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub w innych podmiotach, jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem oraz do osób, o których mowa w ust. 1a, stosuje się szczególne zasady w zakresie spełniania przez te osoby warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5. Zastosowanie szczególnych zasad może w szczególności polegać na ograniczeniu zakresu obowiązujących tematów egzaminu.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

1) zakres obowiązujących tematów egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, i tryb jego przeprowadzania,

2) rodzaje innych niż banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe podmiotów, w których do osób mających wykonywać czynności agencyjne stosuje się szczególne zasady, o których mowa w ust. 1b,

3) sposób zastosowania szczególnych zasad, o których mowa w ust. 1b – z uwzględnieniem w szczególności konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu kwalifikacji osób wykonujących czynności agencyjne.”;

2) w art. 28:

a) w ust. 3:

– w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) zdała egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych odpowiednio do zakresu działalności albo uzyskała zwolnienie z egzaminu,”,

---

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 48, poz. 447, Nr 167, poz. 1396 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 341.

– w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) której wszyscy członkowie zarządu spełniają warunki, o których mowa w pkt 1 lit. a–d, przy czym co najmniej połowa z nich dodatkowo spełnia warunki określone w pkt 1 lit. e i f albo w ust. 5a lub 5b,”,

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) numer w rejestrze przedsiębiorców albo Numer Identyfikacji Podatkowej NIP;”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5d w brzmieniu:

„5a. Warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz warunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. f, nie stosuje się do osób fizycznych ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń, członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie oraz osób fizycznych, przez które broker ubezpieczeniowy będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, jeżeli osoby takie:

- 1) przez co najmniej sześć lat wykonywały czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie ubezpieczeń w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku;
- 2) posiadają pozytywną opinię brokera ubezpieczeniowego, pod kierunkiem którego wykonywały czynności, o których mowa w pkt 1.

5b. Warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz warunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. f, nie stosuje się do osób fizycznych ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji, członków zarządu osoby prawnej, która ubiega się o takie zezwolenie oraz osób fizycznych, przez które broker ubezpieczeniowy będzie wykonywać czynności brokerskie w zakresie reasekuracji, jeżeli osoby takie:

- 1) przez co najmniej sześć lat wykonywały czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w zakresie reasekuracji w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku;
- 2) posiadają pozytywną opinię brokera reasekuracyjnego, pod kierunkiem którego wykonywały czynności, o których mowa w pkt 1.

5c. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych lub doktora nauk prawnych, stwierdza uznanie studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, jeżeli zakresem kształcenia obejmują one zakres tematów egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych lub zakres tematów egzaminu dla brokerów reasekuracyjnych.

5d. Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek osoby fizycznej zwalnia ją z egzaminu, jeżeli osoba ta ukończyła uznane przez Komisję studia wyższe, o których mowa w ust. 5c, oraz zaliczyła egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.”;

3) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

„Art. 33a. Przepisy art. 28 ust. 5a i 5b stosuje się odpowiednio do członków zarządu osoby prawnej wykonującej działalność brokerską.”;

4) w art. 36:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w egzaminie, opracowanie pytań testowych, przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz za udział w posiedzeniu Komisji.”;

b) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin działania Komisji;
- 2) wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji;
- 3) sposób przeprowadzania egzaminu, w tym terminy przyjmowania zgłoszeń;
- 4) zakres obowiązujących tematów egzaminu;
- 5) sposób i tryb uznawania studiów wyższych, zgodnie z art. 28 ust. 5c;
- 6) sposób i tryb zwalniania z egzaminu;
- 7) wysokość opłaty egzaminacyjnej i sposób jej uiszczania.

7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, uwzględni w szczególności konieczność zapewnienia odpowiedniego sprawdzianu wiedzy i sprawnego przeprowadzenia egzaminu oraz działania Komisji w sposób sprawny i skuteczny.”;

5) w art. 40 w ust. 1 w pkt 2 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) Numer Identyfikacji Podatkowej NIP,”;

6) w art. 44 w ust. 1 w pkt 2 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) Numer Identyfikacji Podatkowej NIP,”.

Art. 11. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 161:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego nie stosuje się do osoby fizycznej, która:

- a) uzyskała zwolnienie z egzaminu aktuarialnego, o którym mowa w ust. 1b,
- b) posiada pozytywną opinię aktuarusza, pod kierunkiem którego wykonywała czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

1b. Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy, na wniosek kandydata na aktuarusza, zwalnia z egzaminu aktuarialnego, jeżeli ukończył on uznane przez Komisję studia wyższe, o których mowa w art. 163 ust. 5 pkt 5, oraz zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.”,

b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) numer zaświadczenia Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy o złożeniu egzaminu aktuarialnego albo informację o niestosowaniu wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego zgodnie z ust. 1a;”;

2) w art. 163:

a) w ust. 5 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853 i Nr 127, poz. 858, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 80, poz. 432, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 133, poz. 767, Nr 205, poz. 1210 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 53.

- „5) stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, uznania studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, które zakresem kształcenia obejmują zakres egzaminu aktuarialnego.”,
- b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Za udział w przeprowadzeniu egzaminu aktuarialnego, udział w posiedzeniu Komisji oraz za przygotowanie zadań egzaminacyjnych osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie.”;
- 3) w art. 166:
- a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) ustala wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji oraz przypadki, gdy wynagrodzenie to nie przysługuje.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) zakres obowiązujących tematów egzaminu aktuarialnego,
  - 2) tryb przeprowadzania egzaminu aktuarialnego,
  - 3) sposób i tryb uznawania studiów wyższych, o których mowa w art. 163 ust. 5 pkt 5,
  - 4) sposób i tryb zwalniania kandydata z egzaminu
- uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia pełnego sprawdzianu wiedzy, umiejętności i kompetencji kandydatów, sprawnego przeprowadzenia egzaminów oraz działania Komisji w sposób sprawny i skuteczny.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych (Dz. U. Nr 199, poz. 1936, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 19 i art. 20 otrzymują brzmienie:
- „Art. 19. 1. Ustala się następujące zawody związane z wykonywaniem prac podwodnych:

---

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, z 2007 r. Nr 64, poz. 428, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322.

- 1) nurek;
- 2) kierownik prac podwodnych;
- 3) operator systemów nurkowych do prowadzenia głębinowych i długotrwałych prac podwodnych.

2. Dla nurka ustala się następujące dyplomy:

- 1) nurka III klasy uprawniający do wykonywania prac podwodnych na małych głębokościach;
- 2) nurka II klasy uprawniający do wykonywania prac podwodnych na średnich i małych głębokościach;
- 3) nurka I klasy uprawniający do wykonywania głębinowych prac podwodnych oraz prac podwodnych na średnich i małych głębokościach;
- 4) nurka saturowanego uprawniający do wykonywania bez ograniczeń wszystkich rodzajów prac podwodnych.

3. Dla kierownika prac podwodnych ustala się następujące dyplomy:

- 1) kierownika prac podwodnych III klasy uprawniający do kierowania pracami podwodnymi na małych głębokościach;
- 2) kierownika prac podwodnych II klasy uprawniający do kierowania pracami podwodnymi na średnich i małych głębokościach;
- 3) kierownika prac podwodnych I klasy uprawniający do kierowania bez ograniczeń wszystkimi rodzajami prac podwodnych.

4. Dla operatora systemów nurkowych ustala się świadectwo operatora systemów nurkowych uprawniające do obsługi zainstalowanych w bazie prac podwodnych urządzeń i wyposażenia technicznego wymaganego do prowadzenia głębinowych i długotrwałych prac podwodnych.

Art. 20. 1. Warunkiem uzyskania dyplomów, o których mowa w art. 19 ust. 2 i 3, oraz świadectwa, o którym mowa w art. 19 ust. 4, jest złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu teoretycznego z zakresu wymaganej wiedzy oraz spełnienie przesłanek określonych odpowiednio w ust. 3–10.

2. Dla uzyskania dyplomów, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1 i art. 19 ust. 3 pkt 1, dodatkowo wymagane jest złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego z wymaganej wiedzy i umiejętności.

3. Dyplom nurka III klasy może otrzymać osoba, która:

- 1) ukończyła 18 lat;

2) posiada zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurka III klasy.

4. Dyplom nurka II klasy może otrzymać osoba, która posiada:

- 1) dyplom nurka III klasy;
- 2) co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w charakterze nurka III klasy;
- 3) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurka II klasy.

5. Dyplom nurka I klasy może otrzymać osoba, która posiada:

- 1) dyplom nurka II klasy;
- 2) co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w charakterze nurka II klasy;
- 3) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurka I klasy.

6. Dyplom nurka saturowanego może otrzymać osoba, która posiada:

- 1) dyplom nurka I klasy;
- 2) co najmniej roczną praktykę zawodową w charakterze nurka I klasy;
- 3) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurka saturowanego.

7. Dyplom kierownika prac podwodnych III klasy może otrzymać osoba, która posiada:

- 1) wykształcenie średnie;
- 2) dyplom nurka III klasy;
- 3) co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w charakterze nurka III klasy;
- 4) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla kierownika prac podwodnych III klasy.

8. Dyplom kierownika prac podwodnych II klasy może otrzymać osoba, która posiada:

- 1) wykształcenie średnie;
- 2) dyplom nurka II klasy i co najmniej roczną praktykę zawodową w charakterze nurka II klasy lub dyplom kierownika prac podwodnych III klasy i co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w charakterze kierownika prac podwodnych III klasy;
- 3) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla kierownika prac podwodnych II klasy.

9. Dyplom kierownika prac podwodnych I klasy może otrzymać osoba, która posiada:

- 1) dyplom nurka II klasy;
- 2) dyplom kierownika prac podwodnych II klasy;
- 3) co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w charakterze kierownika prac podwodnych II klasy;

- 4) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla kierownika prac podwodnych I klasy.
10. Świadectwo operatora systemów nurkowych może otrzymać osoba posiadająca zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla operatora systemów nurkowych.”;
- 2) w art. 21:
  - a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Za okres rocznej praktyki zawodowej nurka uznaje się okres co najmniej 100 godzin łącznego przebywania nurka pod powierzchnią wody i w warunkach sztucznie wytworzonego podwyższonego ciśnienia atmosferycznego.

3. Dokumentem potwierdzającym praktykę zawodową w charakterze kierownika prac podwodnych III klasy lub II klasy jest świadectwo pracy lub pisemne zaświadczenie organizatora prac podwodnych.”,
  - b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Za okres rocznej praktyki zawodowej kierownika prac podwodnych uznaje się okres co najmniej 150 godzin kierowania pracami podwodnymi.”;
- 3) w art. 22 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku utraty ważności dyplomu możliwe jest jego odnowienie pod warunkiem ukończenia szkolenia uzupełniającego na odnowienie dyplomu przy spełnianiu wymogu zawartego w art. 11 ust. 1.”;
- 4) w art. 24 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Osobie, która ukończyła szkolenie, ośrodek szkoleniowy wydaje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w art. 20 ust. 3–10.”;
- 5) w art. 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzaminy, o których mowa w art. 20 ust. 1 i 2, przeprowadza Komisja Kwalifikacyjna dla Nurków, działająca przy Dyrektorze Urzędu Morskiego w Gdyni, zwana dalej „komisją”.”;
- 6) w załączniku do ustawy:
  - a) pkt 2.3 otrzymuje brzmienie:

„2.3. Dyplom kierownika prac podwodnych III, II i I klasy 50 j.t.”,
  - b) pkt 4.3 otrzymuje brzmienie:

„4.3. Na stopień kierownika prac podwodnych III, II i I klasy 250 j.t.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.¹³⁾) w art. 154a w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 622, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 80 otrzymuje brzmienie:

„Art. 80. 1. Na listę agentów celnych wpisuje się osobę fizyczną, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) posiada kwalifikacje lub doświadczenie w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych;
- 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe;
- 4) wystąpiła z wnioskiem o wpis na listę agentów celnych.

2. Warunek określony w ust. 1 pkt 2 należy uznać za spełniony, o ile wnioskodawca posiada:

- 1) dyplom ukończenia studiów wyższych, na kierunku w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, obejmującym wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa celnego, albo świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w tym zakresie, lub
- 2) co najmniej trzyletnie doświadczenie w sprawach celnych albo
- 3) decyzję o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu agenta celnego wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394).

---

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429 oraz z 2012 r. poz. 769, 951, 1101, 1271 i 1529.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2008 r. Nr 209, poz. 1320 i Nr 215, poz. 1355, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 106, poz. 673, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 254, poz. 1529 oraz z 2012 r. poz. 908, 1116 i 1529.

3. Jako doświadczenie w sprawach celnych należy rozumieć okres zawodowego wykonywania przed organem celnym czynności określonych przepisami prawa celnego lub okres kształcenia specjalistycznego w szkołach policealnych, przygotowujące do wykonywania takich czynności, w przypadku ukończenia go nie wcześniej niż 5 lat przed złożeniem wniosku o wpis.

4. Działalność agenta celnego może zostać zawieszona na czas toczącego się przeciwko osobie agenta postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

5. Agent celny ma obowiązek zawiadomić organ prowadzący listę agentów celnych o wszelkich zmianach danych określonych w ust. 1 pkt 1 i 3 w terminie 30 dni od dnia zaistnienia tych zmian.

6. Z listy agentów celnych skreśla się osobę w przypadku:

- 1) gdy został naruszony jeden z warunków, o których mowa w ust. 1;
- 2) jej śmierci.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza listę agentów celnych w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia listy agentów celnych oraz tryb dokonywania wpisu na listę, a także dokumenty dołączane do wniosku o wpis, mając na uwadze zapewnienie sprawnego i jednolitego postępowania przy dokonywaniu wpisu.”;

- 2) uchyla się art. 81.

Art. 15. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544) po art. 168a dodaje się art. 168b w brzmieniu:

„Art. 168b. 1. Uczelnia może prowadzić studia o profilu praktycznym we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organem przeprowadzającym postępowanie egzaminacyjne w ramach uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu, organem samorządu zawodowego, organizacją gospodarczą lub organem rejestrowym.

2. Sposób prowadzenia i organizację studiów, o których mowa w ust. 1, określa umowa zawarta w formie pisemnej między uczelnią a podmiotem, o którym mowa w ust. 1. Umowa może określać:

- 1) sposób prowadzenia zajęć ze studentami;
- 2) udział podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w opracowaniu programu kształcenia, w tym efektów kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy i umiejętności

sprawdzanych w postępowaniu kwalifikacyjnym do wykonywania zawodu, a także sposób realizacji praktyk i staży.

3. Ukończenie studiów, o których mowa w ust. 1, stanowi podstawę do zwolnienia z części lub całości postępowania kwalifikacyjnego do wykonywania zawodu. Zasady i zakres zwolnienia określają przepisy odrębne.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2012 r. poz. 404, 769 i 1544) w art. 9 w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organizacje techniczne, stowarzyszenia zawodowe, izby samorządu zawodowego określone w ustawie o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa”.

Art. 17. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. Nr 84, poz. 700 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 358) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu powierza się osobie, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, albo osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów.”.

Art. 18. W ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77 poz. 649, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 1166) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osoba, która zawarła umowę cywilnoprawną z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 47.”,

b) uchyla się ust. 6;

2) w art. 4:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obowiązkowego doskonalenia zawodowego w każdym roku kalendarzowym;”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, polega na odbyciu programu kształcenia mającego na celu podnoszenie wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2f w brzmieniu:

„2a. Biegły rewident jest obowiązany udokumentować odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

2b. Część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegły rewident może odbyć w ramach samokształcenia zawodowego. Odbycie samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem.

2c. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru.

2d. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez okres 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je odbył.

2e. Biegły rewident, na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

2f. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż dwa lata od upływu wymaganego terminu.”,

d) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, zatwierdzonej przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem części dotyczącej samokształcenia zawodowego, o której mowa w ust. 2b;
- 2) okres rozliczeniowy i minimalną liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym dopuszczalną liczbę godzin przypadających na samokształcenie zawodowe dla biegłych rewidentów wykonujących zawód i niewykonujących zawodu.

4. Szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przeprowadza:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
  - 2) jednostka, o której mowa w ust. 4a, zwana dalej „jednostką uprawnioną”.
- e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4f w brzmieniu:

„4a. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe przeprowadza jednostka, która:

- 1) opracowała programowe i organizacyjno-techniczne założenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) przedstawiła wykaz osób przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe, posiadających wiedzę i doświadczenie w tym zakresie;
- 3) opracowała materiały merytoryczne na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 4) udokumentowała sposób i formę przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

4b. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi wykaz jednostek uprawnionych i publikuje go na swojej stronie internetowej.

4c. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przeprowadza wizytacje w jednostkach uprawnionych.

4d. W przypadku stwierdzenia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, że jednostka uprawniona przestała spełniać kryteria, o których mowa w ust. 4a, skreśla taką jednostkę z wykazu.

4e. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów pisemne informacje dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Informacje podlegają publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

4f. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, a także sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, mając na

uwadze potrzebę elastycznego i efektywnego systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;

- 2) szczegółowe kryteria, których spełnienie uprawnia jednostkę do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, rodzaje dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wpis do wykazu, o którym mowa w ust. 4b, oraz szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów przez jednostki uprawnione informacji dotyczących prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, mając na uwadze potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego i organizacyjno-technicznego oraz kompletność przekazywanych danych.”;
- 3) w art. 5:
  - a) w ust. 2 pkt 5–7 otrzymują brzmienie:
    - „5) odbyła mającą na celu praktyczne przygotowanie do samodzielnego wykonywania zawodu:
      - a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
      - b) trzyletnią aplikację w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej– przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”;
  - 6) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzaminy dla kandydatów na biegłego rewidenta z wiedzy teoretycznej w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2;
  - 7) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym końcowy egzamin dyplomowy sprawdzający umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej;”;
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która:

- 1) posiada co najmniej 15-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa i finansów;
  - 2) spełniła warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1–4 oraz 6–8.”,
- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Komisja ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w ust. 3 i 4, biorąc pod uwagę stwierdzone różnice między przepisami prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, istotnymi dla badania sprawozdań finansowych, a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru. W szczególności Komisja sprawdza, w jakim stopniu wiedza i umiejętności nabyte w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego mogą wyrównać zasadnicze różnice.”;

4) w art. 7:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zaliczenia egzaminów z wiedzy teoretycznej, o których mowa w art. 9 ust. 5, 5a, 5c i 6;

1b) stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uczelni uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, że studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2 i spełniają kryteria, o których mowa w art. 9 ust. 5d;”,

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, spełnienia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 5;”,

c) po pkt 2 dodaje się pkt 2a i 2b w brzmieniu:

„2a) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, spełnienia warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1;

2b) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zaliczenia praktyki, o którym mowa w art. 9 ust. 7;”,

d) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

- „5a) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4, na podstawie art. 5 ust. 4a;”;
- 5) w art. 8 w ust. 7:
- a) po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:
- „4a) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 7 pkt 1a – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 4b) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 7 pkt 1b – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;”;
- b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia praktyki albo wniosku o zaliczenie praktyki – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;”;
- c) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
- „6a) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 7 pkt 2b – w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;”;
- 6) w art. 9:
- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Egzaminy z wiedzy teoretycznej składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu:”;
- b) w ust. 3:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do egzaminu dyplomowego przeprowadzanego przez Komisję po:”;
  - uchyla się pkt 1,
  - pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) stwierdzonym przez Komisję:

- a) odbyciu rocznej praktyki w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletniej aplikacji, w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
  - b) odbyciu trzyletniej aplikacji w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej, albo
  - c) spełnieniu warunku posiadania co najmniej 15-letniego doświadczenia zawodowego w zakresie rachunkowości, prawa i finansów”,
- c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. Egzamin dyplomowy polega na sprawdzeniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych.”,
- d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4. Kandydat na biegłego rewidenta zakwalifikowany do egzaminu uiszcza opłatę egzaminacyjną na pokrycie kosztów przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, stanowiącą przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Opłata za egzamin, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2, jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20%, zaś za egzamin, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4, oraz za egzamin dyplomowy – w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.
5. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne.”,
- e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5d w brzmieniu:

„5a. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, co do których na podstawie art. 7 pkt 1b stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2.

5b. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi wykaz studiów wyższych, o których mowa w ust. 5a.

5c. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2.

5d. Warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy teoretycznej, o których mowa w ust. 5, 5a i 5c, jest aby:

- 1) egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne, o których mowa w ust. 5,
- 2) egzaminy na studiach wyższych, o których mowa w ust. 5a, w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2,
- 3) egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 5c

– były przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od dnia ukończenia studiów wyższych albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata.”,

f) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, posiadającemu uprawnienia inspektora kontroli skarbowej lub tytuł doradcy podatkowego, na jego wniosek, egzamin z prawa podatkowego.

7. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, praktykę, o której mowa w ust. 3 pkt 3 lit. a, jeżeli:

- 1) był zatrudniony w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub pozostawał w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych przez co najmniej 3 lata albo

- 2) posiada uprawnienia inspektora kontroli skarbowej, albo
  - 3) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane na podstawie odrębnych przepisów.”,
- g) w ust. 8:
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) zasady oraz zakres odbywania praktyki i aplikacji oraz uznawania warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1;”,
  - dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) warunki udzielania zaliczeń egzaminów, o których mowa w ust. 5, 5a, 5c i 6.”,
- h) w ust. 9:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego.”,
  - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdania finansowego, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4;”,
  - uchyla się pkt 5,
  - po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) program praktyki i aplikacji;”,
  - pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1;”;
- 7) w art. 21 w ust. 2:
- a) w pkt 3 uchyla się lit. e,
  - b) uchyla się pkt 10.

Art. 19. W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24:
  - a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) bezpośredniego prowadzenia gry hazardowej, w szczególności: krupierzy, obsługujący automaty lub urządzenia do gier, z wyłączeniem pracowników obsługi technicznej”;
  - b) w ust. 2 po pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) osób przyjmujących zakłady wzajemne oraz osób prowadzących kolektury gier liczbowych.”;
- 2) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„ Art. 24a. 1. W terminie, o którym mowa w art. 24 ust. 3:

  - 1) podmiot wykonujący monopol państwa w zakresie gier liczbowych jest obowiązany zapewnić osobom prowadzącym kolektury gier liczbowych szkolenie dotyczące przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności związanych z prowadzeniem gier;
  - 2) podmiot urządzający zakłady wzajemne jest obowiązany zapewnić osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkolenie dotyczące przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności związanych z przyjmowaniem zakładów wzajemnych.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są obowiązane wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o odbyciu szkolenia.

3. Osoby, które ukończyły szkolenie, są obowiązane umieścić zaświadczenie o odbyciu szkolenia w widocznym miejscu, odpowiednio w kolekturze gier liczbowych lub w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych.”;
- 3) w art. 25:
  - a) uchyla się ust. 6,
  - b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. O wydanie świadectwa zawodowego występuje podmiot urządzający gry hazardowe.”;
- 4) art. 26 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 134, poz. 779.

„Art. 26. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może cofnąć, w drodze decyzji, świadectwo zawodowe, jeżeli osoba, która je uzyskała, przestała spełniać warunki określone w art. 25 ust. 1 pkt 1 lub 3.”;

5) w art. 68:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) za wydanie świadectwa zawodowego.”,

b) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ust. 1 pkt 2 i 3 – dokonuje organ wydający świadectwo zawodowe.”;

6) w art. 69:

a) w ust. 2 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) osoby bezpośrednio prowadzącej grę, obsługującej automaty lub urządzenia do gier, z wyłączeniem obsługi technicznej – 20% kwoty bazowej,”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Opłata za wydanie świadectwa zawodowego wynosi 15% kwoty bazowej.”.

Art. 20. W ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675 oraz z 2012 r. poz. 951, 1256 i 1445) w art. 54 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Sporządzenie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej powierza się osobie, o której mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, albo osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów.”.

Art. 21. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 228, poz. 1368 oraz z 2012 r. poz. 1068) w art. 64 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązek posiadania co najmniej wykształcenia średniego nie dotyczy osób posiadających najniższe dyplomy w żegludze krajowej i w rybołówstwie morskim.”.

Art. 22. 1. Osoby, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy budowlanego na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, uznaje się za rzeczoznawców budowlanych w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i wpisuje się na listę rzeczoznawców budowlanych prowadzoną na podstawie tej ustawy.

2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego przekazuje dane zawarte w centralnym rejestrze rzeczoznawców budowlanych Krajowej Izbie Architektów oraz Krajowej Izbie Inżynierów Budownictwa do dnia wejścia w życie ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Uprawnienia budowlane uzyskane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują ważność w zakresie wynikającym z dotychczasowych przepisów.

Art. 23. 1. Do postępowań w sprawach o wydanie certyfikatu księgowego, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożyły wniosek o zakwalifikowanie do egzaminu sprawdzającego na podstawie art. 76f ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, przystępują do tego egzaminu na zasadach dotychczasowych. W przypadku złożenia egzaminu sprawdzającego z wynikiem pozytywnym, osoby te mogą wystąpić z wnioskiem o wydanie certyfikatu księgowego na podstawie art. 76b ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, nie później jednak niż w ciągu 3 miesięcy od dnia przystąpienia do egzaminu; przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio. Przepisy art. 76c–76e, art. 76f ust. 2–6 oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 76i ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym, z zastrzeżeniem, że nie mają zastosowania wymogi dotyczące minimalnej i maksymalnej liczby osób przystępujących do tego egzaminu.

3. Opłaty egzaminacyjne osób, o których mowa w ust. 2, które na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, podlegałyby zaliczeniu na poczet egzaminu przeprowadzonego w terminie późniejszym podlegają zwrotowi przez organizatora.

4. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zdały egzamin sprawdzający, mogą wystąpić z wnioskiem o wydanie certyfikatu księgowego na podstawie art. 76b ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, nie później jednak niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy; przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

5. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przystąpiły do egzaminu sprawdzającego, mogą odwołać się od wyniku egzaminu na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 76i ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym. W przypadku gdy w wyniku odwołania Komisja Egzaminacyjna rozstrzygnie, że odwołujący się złożył egzamin z wynikiem pozytywnym, może on wystąpić z wnioskiem o wydanie certyfikatu księgowego na podstawie art. 76b ustawy zmienianej

w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, nie później jednak niż w ciągu 3 miesięcy od dnia otrzymania rozstrzygnięcia Komisji; przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

6. Osoby, które posiadają certyfikaty księgowe wydane na podstawie art. 76b ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, mogą się nimi posługiwać w celu poświadczenia swoich kwalifikacji zawodowych.

7. Na stronie internetowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych zamieszczany jest w celach informacyjnych wykaz osób, które uzyskały certyfikat księgowy na podstawie art. 76b ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, zawierający:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer certyfikatu księgowego.

Art. 24. 1. Kandydaci na doradców podatkowych, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie rozpoczęli praktyki w organach podatkowych na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu dotychczasowym, nie odbywają praktyki w tych organach. Osoby te odbywają praktykę u doradcy podatkowego lub w spółce doradztwa podatkowego w wymiarze 6 miesięcy.

2. Kandydaci na doradców podatkowych, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęli praktykę u doradcy podatkowego lub w spółce doradztwa podatkowego na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu dotychczasowym, odbywają taką praktykę w wymiarze 6 miesięcy. Jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wymiar praktyki przekroczył 6 miesięcy, obowiązek jej kontynuowania ustaje.

3. Praktyka zawodowa, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 3, wyznaczona w organach podatkowych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ulega zakończeniu z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Osobom, które odbywały tę praktykę przysługuje prawo uzyskania zaświadczenia o jej odbyciu oraz złożenia wniosku o wyznaczenie terminu praktyki u doradcy podatkowego lub w spółce doradztwa podatkowego.

Art. 25. Wpisy na listę rzeczoznawców samochodowych oraz wydane rzeczoznawcom samochodowym zaświadczenia potwierdzające wpis, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane, na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 26. Uprawnienia diagnosty do wykonywania badań technicznych pojazdów wydane na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują ważność.

Art. 27. 1. Postępowania dyscyplinarne wszczęte wobec członka izby urbanistów i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

2. W przypadku orzeczenia kary dyscyplinarnej wobec członka izby urbanistów zatarcie kary dyscyplinarnej następuje z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 28. Postępowania wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dotyczące:

- 1) wpisu na listę członków izby urbanistów,
- 2) świadczenia usług transgranicznych,
- 3) uznawania kwalifikacji zawodowych urbanisty

– umarza się.

Art. 29. 1. Znosi się samorząd zawodowy urbanistów.

2. Czynności likwidacyjne podejmują organy samorządu na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Do czynności likwidacyjnych należą w szczególności:

- 1) zakończenie interesów bieżących;
- 2) ściągnięcie wierzytelności;
- 3) wypełnienie zobowiązań;
- 4) upłynnienie majątku samorządu.

4. Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy organy samorządu zawodowego urbanistów działają pod ich dotychczasowymi nazwami z dopiskiem „w likwidacji”.

5. Czynności likwidacyjne, o których mowa w ust. 3 pkt 1–3, zostaną zakończone w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

6. W terminie 30 dni po upływie terminu, o którym mowa w ust. 5, Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby Urbanistów, zwołany przez Krajową Radę Izby Urbanistów, podejmuje uchwałę o przeznaczeniu majątku samorządu zawodowego urbanistów. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby Urbanistów informuje ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia podjęcia uchwały, o jej treści.

7. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa składa do Sądu Okręgowego w Warszawie wniosek w sprawie o:

- 1) wyznaczenie likwidatora, w razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 5, lub
- 2) przeznaczenie majątku samorządu, w razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 6.

8. Sąd orzeka o przeznaczeniu majątku na określony cel społeczny na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

9. Koszty likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanego samorządu zawodowego urbanistów.

Art. 30. Dokumentacja znajdująca się w posiadaniu organów samorządu zawodowego urbanistów, niepodlegająca archiwizacji, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostanie przekazana ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Art. 31. 1. Postępowania w przedmiocie uznania świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego wszczęte na podstawie ustawy zmienianej w art. 7 i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu.

2. Wnioski o uznanie świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego, złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w przypadku których nie wszczęto postępowania na podstawie ustawy zmienianej w art. 7, pozostawia się bez rozpoznania.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, opłata lotnicza pobrana z tytułu uznania świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego podlega zwrotowi wnioskodawcy w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 32. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, w zakresie dotyczącym osób wykonujących czynności na stanowiskach: dyżurny ruchu, nastawniczy, kierownik pociągu, ustawiacz, manewrowy, rewident taboru, automatyk, toromistrz, dróżnik przejazdowy, prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych oraz pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dokumenty poświadczające uprawnienia do wykonywania czynności na stanowiskach wskazanych w ust. 1, wydane na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

3. Orzeczenia lekarskie, wydane na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, potwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną pracownika do wykonywania czynności na stanowiskach wskazanych w ust. 1, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

4. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nabyły uprawnienia do wykonywania czynności na stanowiskach: zwrotniczy, mostowniczy, dróżnik obchodowy, dyspozytor ruchu metra, dyżurny ruchu i stacji metra, manewrowy metra, monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra, monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, prowadzący pociąg metra lub prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra, i posiadają ważne orzeczenie lekarskie, wydane na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, są zwolnione z obowiązku wykonywania okresowych badań lekarskich, o których mowa w art. 229 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹⁶⁾), do dnia, w którym upływa termin ważności badań lekarskich, wskazany w tym orzeczeniu.

Art. 33. Przedsiębiorca, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zarządza infrastrukturą i wykonuje przewozy w metrze, może prowadzić tę działalność bez konieczności uzyskania świadectwa bezpieczeństwa, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 13, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700, z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 908 i 1110 oraz z 2013 r. poz. 2.

Art. 34. 1. Dyplomy i świadectwa wydane na podstawie art. 19 ustawy zmienianej w art. 12 zachowują swoją ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

2. Do postępowań egzaminacyjnych, o których mowa w art. 20 ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 35. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostały wpisane na listę agentów celnych na podstawie art. 80 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują swoje uprawnienia.

Art. 36. 1. Osoba posiadająca w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ważne świadectwo zawodowe lub świadectwo uznane za równoważne ze świadectwem zawodowym nie ma obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa w art. 24a ustawy zmienianej w art. 19, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do czasu upływu ważności świadectwa.

2. Osoba prowadząca kolekturę gier liczbowych oraz osoba przyjmująca zakłady wzajemne jest obowiązana odbyć szkolenie, o którym mowa w ust. 1, w ciągu 4 miesięcy od dnia upływu ważności dotychczasowego świadectwa.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może cofnąć, w drodze decyzji, uznanie świadectwa, jeżeli osoba, która je uzyskała, przestała spełniać warunki określone w art. 25 ust. 1 pkt 1 lub 3 ustawy zmienianej w art. 19.

Art. 37. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 76h ust. 2 ustawy zmienianej w art. 2, art. 21 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 3, art. 19 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 9, art. 9 ust. 2, art. 28 ust. 6, art. 36 ust. 6, art. 39 ust. 4 i art. 46 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 10, art. 166 ust. 1 i 3 ustawy zmienianej w art. 11, art. 22 ust. 8 i art. 23 ust. 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 12 i art. 81 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 14, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 76h ust. 2 ustawy zmienianej w art. 2, art. 21 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 3, art. 19 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 9, art. 9 ust. 2, art. 28 ust. 6, art. 36 ust. 6, art. 39 ust. 4 i art. 46 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 10, art. 166 ust. 1 i 3 ustawy zmienianej w art. 11, art. 22 ust. 8 i art. 23 ust. 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 12 i art. 80 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie upoważnienia zawartego w art. 104 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 7, w zakresie dotyczącym innych specjalności

personelu lotniczego niż radiooperator pokładowy i mechanik poświadczenia obsługi spadochronów, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnienia zawartego w art. 104 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Dotychczasowy akt wykonawczy wydany na podstawie upoważnienia zawartego w art. 9 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 18, zachowuje moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 9 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2014 r.

4. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 4 ust. 3 i art. 9 ust. 9 oraz art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. e i pkt 10 ustawy zmienianej w art. 18, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 i art. 9 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2014 r.

Art. 38. Ustawa wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 12 w zakresie, w jakim dotyczy kierownika prac podwodnych III klasy, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- 2) art. 18, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.;
- 3) art. 22 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Część ogólna – uzasadnienie deregulacji dostępu do wykonywania zawodów

Przedmiotowy projekt ustawy stanowi kontynuację realizacji zapowiedzi zmian legislacyjnych wskazanych w exposé Premiera Donalda Tuska w dniu 18 listopada 2011 r., w którym znalazło się zobowiązanie do podjęcia działań rządowych w celu zmniejszenia liczby zawodów regulowanych w Polsce. Pierwszym etapem prac podjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości było opracowanie projektu pierwszej z trzech ustaw deregulacyjnych, ułatwiającego rozpoczęcie wykonywania czterdziestu dziewięciu zawodów z obszaru: zawodów prawniczych, pośrednictwa pracy, sportu i rekreacji, ochrony fizycznej, żeglugi oraz nauki jazdy i przewozu osób.

Niniejszy projekt stanowi kolejny etap realizacji celu postawionego przez Premiera w exposé. Przewiduje on deregulację lub całkowitą dereglamentację 9 zawodów rynku finansowego oraz 82 zawodów technicznych, pozostających w gestii Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Warto przy tym nadmienić, że regulacja dostępu do zawodów, dotychczas pomijana w literaturze z zakresu ekonomii pracy, zaczyna być postrzegana jako jedno z istotnych zjawisk ograniczających zatrudnienie¹. Ograniczenie skali regulacji dostępu do wykonywania zawodów stało się też jednym z priorytetów pakietów antykryzysowych implementowanych w krajach Unii Europejskiej. Przykładowo reforma tego typu stanowiła istotny element liberalizacji włoskiego rynku pracy, wprowadzanej na mocy przegłosowanego w marcu tego roku pakietu antykryzysowego Premiera Mario Montiego². Także w przypadku Hiszpanii reforma deregulacyjna była zalecanym przez organizacje międzynarodowe komponentem szerszych reform strukturalnych rynku pracy³. W efekcie podjętych działań deregulacyjnych hiszpańskie Ministerstwo Gospodarki i Konkurencyjności przygotowało projekt ustawy, który przewiduje m.in. ograniczenie liczby izb

---

¹ E. F. Stephenson, E. E. Wendt, *Occupational Licensing: Scant Treatment in Labor Texts*, Econ Journal Watch Volume 6, Number 2 May 2009, pp181–194.

² <http://af.reuters.com/article/energyOilNews/idAFL6E8EL9V220120321>.

³ *Implementation of the Lisbon Strategy Structural Reforms in the context of the European Economic Recovery Plan - Annual country assessments: Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the 2009 up-date of the broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community and on the implementation of Member States' employment policies; IMF Country Report No. 10/254, July 2010.*

(organizacji) zawodowych do 15 profesji, poszerzenie uprawnień dla techników (którzy mają zyskać dostęp do czynności dotychczas zarezerwowanych wyłącznie dla inżynierów) i ułatwienie dostępu do zawodu architekta. Również w zmagającej się z problemami gospodarczymi Grecji projektem deregulacji objęto 136 zawodów.

Pojęcie „zawodu regulowanego” definiowane jest w prawie unijnym jako działalność zawodowa lub zespół takich działalności, których podjęcie, wykonywanie lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga bezpośrednio lub pośrednio posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych ujętych w przepisach prawa⁴. Z perspektywy ekonomii jako nauki, o regulacji dostępu do określonego zawodu możemy mówić w sytuacji, kiedy państwo (na dowolnym szczeblu administracji) kreuje ograniczenia (a co za tym idzie koszty) dla osób chcących wykonywać określony zawód⁵. Koszty utrzymania rozbudowanego systemu ponoszą też podatnicy. W praktyce do takich ograniczeń może należeć: obowiązek posiadania określonego wykształcenia (ogólnego, kierunkowego, podyplomowego), ukończenia kursu, zdania egzaminu, odbycia obowiązkowej praktyki itd.

Zagadnienie regulacji zasad podejmowania i wykonywania zawodu nie jest obojętne z perspektywy konstytucyjnej. Podstawowym wzorcem oceny jest art. 65, w powiązaniu z art. 31 ust. 3 oraz art. 32, oraz art. 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przede wszystkim należy zaznaczyć, że ustrojodawca w art. 65 zadeklarował, że każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego oraz literaturze przedmiotu podkreśla się, że określono w tym przepisie „trzy rodzaje praw pozostających w funkcjonalnym związku: prawo do wyboru i wykonywania zawodu, prawo do wyboru miejsca pracy, prawo do ochrony przed pracą przymusową. [...] Jednakże pełna wolność pracy to nie tylko brak przymusu, ale również brak ograniczeń polegających na uniemożliwieniu podmiotom prawnym wykonywania określonego zawodu czy zatrudnienia, nie przymuszając jednocześnie do robienia czegoś innego” (wyrok TK z 26 kwietnia 1999 r., sygn. akt K 33/98). Podkreśla się, że zasada wolności pracy w ujęciu pozytywnym obejmuje tzw. aspekt kwalifikacyjny, tj. możliwość wyboru rodzaju pracy, przy

---

⁴ Art. 3 ust. 1a dyrektywy 2005/36/WE, Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, z późn. zm.

⁵ A. Ciccone, E. Papaioannou, *Red Tape and Delayed Entry*, Journal of the European Economic Association, 2007, nr 5, s. 444–458.

czym wolność wyboru i wykonywania zawodu „nie oznacza nieograniczonej swobody w tym zakresie. Do ustawodawcy należy wyraźne określenie przesłanek, od spełnienia których zależy wykonywanie danego zawodu. Ustawodawca nie może być w tym zakresie arbitralny, ale jest zobowiązany również do uwzględniania interesu danych podmiotów” (wyrok TK z 19 marca 2001 r., sygn. akt K 33/00). O ile z jednej strony ograniczenia wolności ekonomicznych, do jakich należy wolność wykonywania pracy, są mniej restrykcyjne niż w przypadku wolności i praw osobistych, o tyle wprowadzenie ograniczeń wykonywania pracy musi być uzasadnione koniecznością ochrony wartości konstytucyjnych, w szczególności tych, które wskazane zostały w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Zachodzi wobec powyższego konieczność uporządkowania docelowego stanu regulacji zasad podejmowania i wykonywania określonej grupy zawodów, tak aby zarówno ograniczenia były oparte o istotne i czytelne kryteria, jak również, aby między regulacjami dotyczącymi podobnych grup zawodowych nie zachodziły istotne, pozbawione podstawy merytorycznej, różnice. Wśród kryteriów, jakie powinny być brane pod uwagę przy klasyfikacji grup zawodowych, w odniesieniu do których należy stosować zbieżne kryteria, należy przede wszystkim wymienić: (a) powiązanie danego zawodu z funkcją publiczną, jaką realizuje on w zastępstwie organów administracji publicznej, (b) przynależność do grupy zawodów zaufania publicznego, również tych, o których mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji, (c) rola danego zawodu w zapewnianiu bezpieczeństwa lub porządku publicznego, osobistego i bezpieczeństwa obrotu prawnego, (d) konieczność zapewnienia minimum kompetencji dla rozpoczęcia świadczenia usług określonego rodzaju.

Zróznicowanie rozwiązań legislacyjnych zmierzających do regulacji dostępu do wykonywania określonych zawodów powodowane jest *legis ratio* leżącym u ich źródeł. W zależności od wagi i zasadności argumentacji leżącej u podstaw tworzenia przez prawodawcę określonych barier dostępu do danego zawodu, optymalną jest jedna z dwóch strategii redukcji tych barier:

1) deregulacja – redukcja ograniczeń stawianych przez prawodawcę przed osobami chcącymi wykonywać dany zawód, przy zgodzie co do pozostawienia go w katalogu zawodów regulowanych. Strategia ta dotyczy w szczególności zawodów zaufania publicznego. Prawodawca optymalizuje wtedy stosowane regulacje, kierując się rachunkiem kosztów generowanych przez konkretne

rozwiązania i korzyści wynikających z ograniczenia asymetrii informacji na rynku. Deregulacja (a więc redukcja kosztów w rozumieniu ekonomicznym wejścia do zawodu) może obejmować różne obszary ograniczeń, np.: zmniejszenie kosztów (finansowych) nabycia uprawnień do wykonywania danego zawodu, skrócenie ścieżki uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu czy też zwiększenie prawdopodobieństwa uzyskania uprawnień do wykonywania danego zawodu, np. przez ujednoczenie stosownych egzaminów;

2) dereglamentacja – wyłączenie danego zawodu z katalogu zawodów regulowanych. Całkowita rezygnacja ustawodawcy z regulacji danego rynku jest efektywna w sytuacji, gdy brak jest przesłanek do dalszej interwencji państwa w danym segmencie rynku pracy. Zastosowanie tej strategii jest szczególnie zasadne w sytuacji, gdy przepisy regulujące dostęp do danego zawodu są wynikiem przeszłej sytuacji na danym rynku (nastąpiły zmiany na rynku, za którymi nie nadąża prawodawca)⁶ lub też powstały pod naciskiem grup zawodowych zainteresowanych uzyskiwaniem korzyści z ograniczenia konkurencji na rynku.

Zastosowanie bądź rezygnacja z konkretnych narzędzi regulacji jest wynikiem analizy specyfiki konkretnego rynku w obszarach determinant zmian cen, elastyczności podaży i popytu, występowania rynkowych mechanizmów zapewnienia jakości oraz ochrony wartości wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Niezbędnym jest zważenie wielokrotnie potwierdzonych empirycznie negatywnych następstw regulacji dostępu do wykonywania określonych zawodów oraz argumentów zwolenników regulacji rynków.

Za najistotniejszą konsekwencję utrzymywania barier regulacyjnych w dostępie do zawodów uważa się obniżenie poziomu zatrudnienia w sektorach, których dotyczy regulacja⁷. Zjawisko to dotyczy zwłaszcza przedstawicieli szczególnie zagrożonych

---

⁶ W literaturze ekonomicznej zjawisko to określane jest jako „path dependence”, co należy tłumaczyć jako zależność obecnie dokonywanych wyborów od przeszłych decyzji (często wydających się wówczas nieistotnymi). Zjawisko to występuje w szczególny sposób w prawodawstwie, w sytuacji gdy przeszły akt prawny (od dawna nieadekwatny do realiów rynku) determinuje kształt obecnych rozwiązań legislacyjnych. Więcej o zjawisku „path dependence” w procesach politycznych np. P. Pierson, *Increasing Returns, Path Dependence, and the Study of Politics*, *The American Political Science Review* 2000, nr 2, s. 251–267.

⁷ F. Adams, J.D. Jackson, R.B. Ekelund, *Occupational Licensing in a „Competitive” Labor Market: The Case of Cosmetology*, *Journal of Labor Research* 2002, nr 2, s. 261–278; J. Jacob, D. Murray, *Supply-side effects of the 150-hour educational requirement to CPA licensure*, *Journal of Regulatory Economics* 2006, nr 2, s. 159–178; R. Jackson, *Post-Graduate Educational Requirements and Entry into the CPA Profession*, *Journal of Labor Research* 2006, nr 1, s. 101–114.

bezrobociem segmentów rynku pracy⁸, takich jak osoby wchodzące na rynek pracy lub kobiety powracające do aktywności zawodowej po urlopie macierzyńskim lub wychowawczym. Wysoki poziom regulacji nakładającej obowiązek spełnienia kosztownych wymogów (w znaczeniu finansowym i kosztów alternatywnych poświęconego czasu) zniechęca lub wręcz uniemożliwia tym osobom podjęcie pracy w danym zawodzie, zakłócając w ten sposób mechanizm alokacji siły roboczej (zmniejszenie elastyczności rynku pracy).

Wielokrotnie wykazano także, że przedstawiciele regulowanych grup zawodowych są w stanie ograniczać dopływ potencjalnych konkurentów w czasach dekonunktury. W raporcie przygotowanym na zlecenie amerykańskiego Departamentu Zatrudnienia E. Rayack dowiódł, że w przypadku 10 z 12 badanych egzaminów zawodowych zdawalność malała w okresach wzrostu bezrobocia⁹. Do analogicznych konkluzji doprowadziło badanie wyników egzaminów audytorskich CPA (Certified Public Accountants) w końcu lat osiemdziesiątych¹⁰. Oznacza to, że *de facto* przepisy regulujące dostęp do tych zawodów stanowią narzędzie świadomego ograniczenia konkurencji na rynku.

Warto jednak podkreślić, że koszty społeczne utrzymywania regulacji dostępu do wykonywania określonych zawodów nie zawężają się do osób potencjalnie je wykonujących oraz ich klientów. Regulacja oddziałuje bowiem także na zawody powiązane z zawodami regulowanymi (świadczące usługi ich przedstawicielom, wykonujących czynności komplementarne), a nawet na zupełnie inne segmenty rynku pracy¹¹. Ograniczenie liczby osób wykonujących zawód regulowany prowadzi do niższego niż potencjalny popytu na usługi, których sami byli odbiorcami (oraz na usługi komplementarne). Dodatkowo osoby rezygnujące z ubiegania się o prawo do wykonywania zawodów regulowanych w sposób nieefektywny zwiększają liczbę osób wykonujących zawody nieobjęte regulacją.

---

⁸ S. Dorsey, *Occupational Licensing and Minorities*, Law and Human Behavior 1983, nr 2–3, s. 171–181.

⁹ E. Rayack, *An Economic Analysis of Occupational Licensure Report* prepared for the U.S. Department of Labor. 1976. Do analogicznych konkluzji doprowadziła też analiza zdawalności egzaminów taksówkarskich, przeprowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach prac nad oceną skutków regulacji projektu pierwszej ustawy deregulacyjnej.

¹⁰ Young, S. David, „*The Economic Theory of Regulation: Evidence from the Uniform CPA Examination*” *The Accounting Review* 63 (April 1988):283-91.

¹¹ M. Kleiner, R. Kudrle, *Does Regulation Improve outputs and increase prices? The case of dentistry*, NBER Working Papers 5869, 1997.

Wykazano empirycznie, że może to prowadzić do spadku wynagrodzeń w tych sektorach¹² – wydawałoby się niemających nic wspólnego z regulacją.

Niebagatelną konsekwencją regulacji dostępu do zawodów, zwłaszcza wymagających kreatywności, jest groźba spadku innowacyjności. Wiąże się to z ryzykiem wystąpienia mechanizmu selekcji negatywnej. Polega on na tym, że jednostka (mająca predyspozycje do bycia innowatorem w danej dziedzinie) może zrezygnować z wyboru zawodu regulowanego, obawiając się np. spowolnienia kariery zawodowej (na skutek konieczności spełnienia wymogów długotrwałego stażu pracy, uzupełniania formalnego wykształcenia itd.), poniesienia wysokich kosztów¹³ bądź presji korporacyjnej.

Zwłaszcza regulacja ograniczająca napływ zdolnych i aktywnych osób do zawodów inżynierskich, związanych z tworzeniem innowacyjnych produktów, może obniżyć innowacyjność całej gospodarki (utożsamianą np. ze wskaźnikiem łącznej produktywności czynników wytwórczych (TFP), którą uznaje się w teorii wzrostu za jedyne niewyczerpalne źródło wzrostu gospodarczego¹⁴).

W swojej rezolucji z dnia 6 lipca 2010 r. wspierającej m.in. dostęp młodzieży do rynku pracy¹⁵ Parlament Europejski wyraził też przekonanie, że ograniczanie dostępu do wykonywania określonych zawodów rodzi również problem wyzysku.

Nadmierne regulowanie zawodów wpływa także niekorzystnie na rozwój gospodarczy państwa, powodując obniżenie jego konkurencyjności. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do regulacji dostępu do zawodów świadczących usługi dla małych i średnich przedsiębiorstw (business-2-business), znoszonych w przedmiotowym projekcie. Dotyczy to zwłaszcza zawodów finansowych i inżynierskich. W ostatnich latach można zaobserwować tendencję do pogarszania się pozycji Polski w rankingach międzynarodowych badających konkurencyjność poszczególnych gospodarek. Przykładem takiego rankingu może być raport pt. Global Competitiveness przygotowywany przez Światowe Forum Ekonomiczne w Davos. Poniżej przedstawiono wartość zagregowanego indeksu konkurencyjności Polski w porównaniu z wybranymi gospodarkami rozwiniętymi.

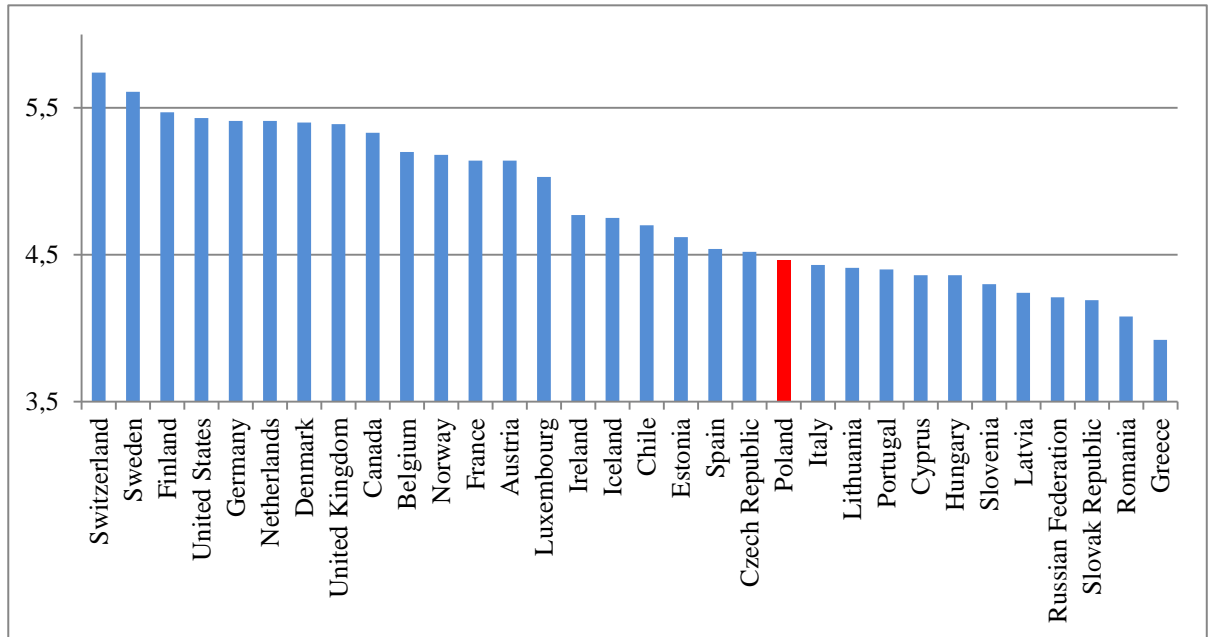
¹² M. Kleiner, M. Morris, A. Krueger, *The Prevalence and Effects of Occupational Licensing*, NBER Working Paper 14308, 2008.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ R. Barro, X. Sala-i-Martin, *Economic Growth*, MIT Press, 2004.

¹⁵ Dz. Urz. UE z dnia 2 grudnia 2011 r. C 351 E/29.

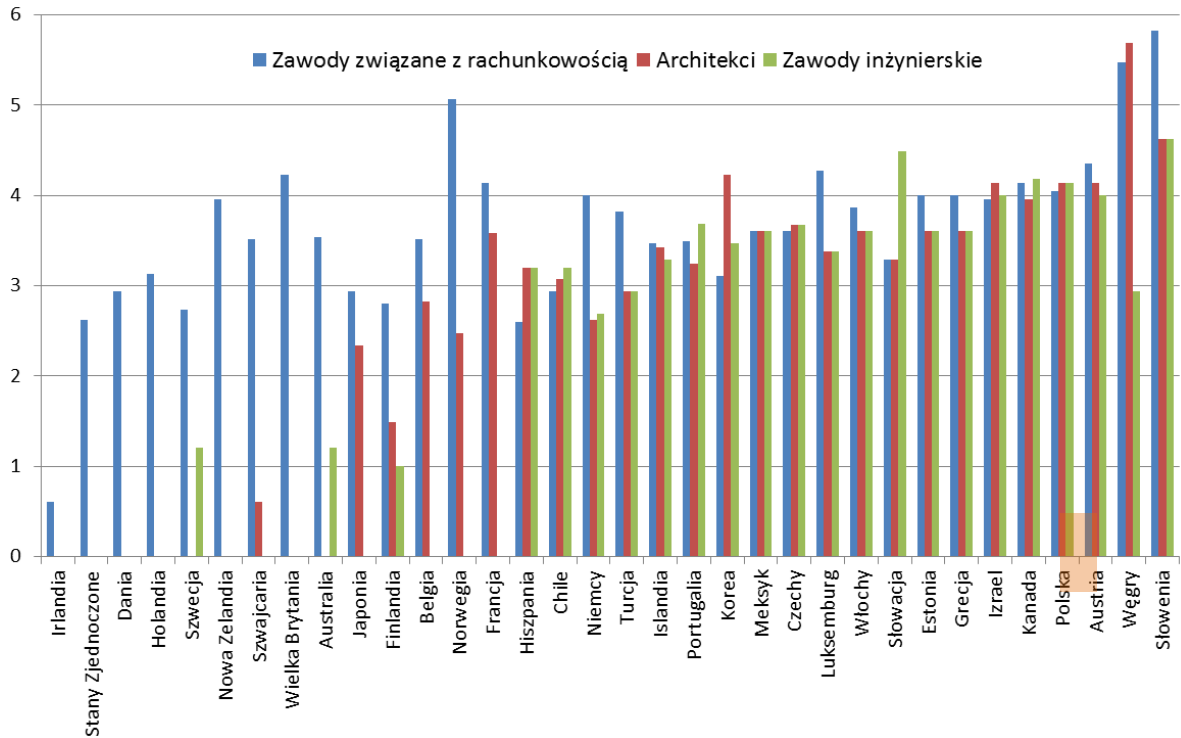
Rysunek 1. Indeks konkurencyjności gospodarek opracowany przez Światowe Forum Ekonomiczne

Źródło: Światowe Forum Ekonomiczne, The Global Competitiveness Report 2011-2012.

Niezbędnym elementem identyfikacji źródeł niskiej konkurencyjności polskiej gospodarki jest analiza poziomu regulacji dostępu do wybranych grup zawodowych, newralgicznych z punktu widzenia usług świadczonych dla biznesu (zwłaszcza sektora małych i średnich przedsiębiorstw). Pomocne mogą tu być dane zgromadzone w projekcie badawczym Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), przytoczone poniżej w zakresie grup zawodowych objętych deregulacją w niniejszym projekcie.

Rysunek 2. Poziom regulacji dostępu do grup niektórych zawodów objętych drugą transzą deregulacji (wartości indeksów OECD z 2008 r., gdzie wyższa wartość indeksu oznacza wyższy poziom regulacji)

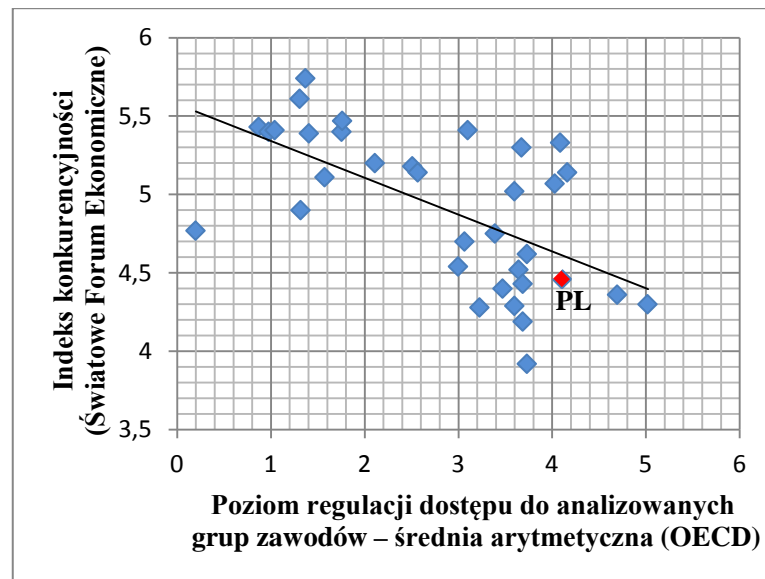
Źródło: OECD (2011), Product Market Regulation Database, www.oecd.org/economy/pmr

Analiza przytoczonych danych pozwala stwierdzić, że Polska zalicza się do krajów OECD najsilniej regulujących dostęp do analizowanych grup zawodów.

Zestawienie obu indeksów jeszcze wyraźniej uzmysławia, że utrzymywanie wysokiego poziomu regulacji dostępu do profesji świadczących usługi dla biznesu i znajdujących zatrudnienie zwłaszcza w małych i średnich firmach nie pomaga w budowaniu konkurencyjności kraju. W zaleceniach z dnia 10 lipca 2012 r. Rada UE¹⁶, dostrzegając przeszkody dla dalszego rozwoju (w szczególności w sektorze budownictwa, transportu i opieki zdrowotnej), zaleciła zmniejszenie ograniczeń w świadczeniu usług w ramach wolnych zawodów.

¹⁶ Zalecenie Rady z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012–2015 (Dz. Urz. UE 2012/C 219/19).

Rysunek 3. Porównanie wartości indeksu konkurencyjności gospodarek (Światowe Forum Ekonomiczne) oraz poziomu regulacji dostępu do zawodów związanych z rachunkowością, zawodów inżynierskich i architekta (OECD)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Światowe Forum Ekonomiczne, The Global Competitiveness Report 2011–2012 oraz OECD (2011), Product Market Regulation Database.

Aktywność prawodawcy przejawiająca się w ograniczeniu dostępu do wykonywania określonych zawodów przyczynia się ponadto do spadku poziomu konkurencji w obrębie regulowanej branży. Wiąże się to ze spadkiem dostępności i wzrostem kosztów świadczonych usług (przedstawiciele zawodów regulowanych uzyskują tzw. rentę ekonomiczną – dodatkową korzyść finansową wynikającą z zamknięcia konkurentom dostępu do rynku). Zjawisko to jest uniwersalne i zostało stwierdzone na przykładach tak różnych zawodów jak: np. technicy radiologii, farmaceuci, księgowi¹⁷ czy taksówkarze¹⁸. Na podstawie badań empirycznych można szacować, że w zależności od specyfiki danego rynku oraz restrykcyjności regulacji, wysokość renty ekonomicznej sięga 7–15 procent¹⁹.

W związku z tym konsekwencją redukcji barier ograniczających dostęp do wykonywania zawodów świadczących usługi bezpośrednio konsumentom jest

¹⁷ Przykładowo E. Timmons, R. Thornton, *The Effects of Licensing on the Wages of Radiologic Technologists*, Journal of Labor Research 2008, nr 4, s. 336–346; J. Pfeffer, *Some Evidence on Occupational Licensing and Occupational Incomes*, Social Forces 1974, nr 1, s. 102–111.

¹⁸ A. T. Moore i T. Balaker, *Do Economists Reach a Conclusion on Taxi Deregulation?*, Econ Journal Watch 2006, nr 1, s. 109–132.

¹⁹ M. Kleiner, A. Krueger, *Analyzing the extent and influence of occupational licensing on the labor market*, NBER Working Papers 14979, 2009.

wzrost dostępności usług i spadek ich cen. Z kolei w przypadku zawodów, których przedstawiciele świadczą usługi przedsiębiorstwom, doprowadzi to do obniżki kosztów prowadzenia działalności. Warto wspomnieć, że w przypadku takich zawodów jak usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, koszty usług stanowią element kosztów stałych, a więc ich znaczenie relatywnie rośnie wraz ze spadkiem wielkości przedsiębiorstwa. W przypadku małych oraz mikroprzedsiębiorstw obniżka tych kosztów może stanowić istotne ułatwienie działalności.

Utrzymywanie rozbudowanego systemu regulacji nieuchronnie oznacza też wzrost kosztów funkcjonowania państwa. Koszty generują zarówno procedury egzaminacyjne, jak i nadzór nad systemem, finansowanie funkcjonowania rejestrów itd. Koszty te w wielu przypadkach zostały oszacowane w ocenie skutków regulacji projektu, stanowiącej część niniejszego uzasadnienia. Istotne jest także dostrzeżenie kosztów związanych z przygotowaniem, uchwalaniem i wdrażaniem okresowych nowelizacji aktów prawnych, regulujących dane rynki.

Uzasadnieniem ponoszenia przez społeczeństwo wymienionych powyżej kosztów jest, w opinii zwolenników regulacji, poprawa sytuacji konsumentów. Powołując się na zjawisko asymetrii informacji, mogące występować na wielu rynkach²⁰, uzasadniają oni, że spadek podaży usług i wzrost ich kosztów jest następstwem uniemożliwienia wejścia do zawodu osobom niegwarantującym spełnienia określonych wymogów jakościowych. W skrajnych sytuacjach prowadzi to do „gold plating’u” przymusowego stworzenia na rynku standardu jakości znacznie przewyższającego rozsądne (i różne) zapotrzebowanie. M. Friedman określił to zjawisko mianem „efektu Cadillaca” – porównując regulację do próby wyeliminowania z rynku wszystkich samochodów, które nie dorównywałyby jakością wyrobom Cadillaca²¹. Oczywiście jest, że w konsekwencji prowadzi to do takiej sytuacji, że osoby, które normalnie zadowolilyby się niższym standardem usług, nie mają do nich w ogóle dostępu z uwagi na cenę Cadillaca.

Także koncepcja „asymetrii informacji” nie musi sama w sobie stanowić argumentu za wyeliminowaniem bądź ograniczeniem mechanizmów rynkowych. W podręcznikowym przykładzie teoria ta opisuje rynek używanych samochodów, na którym klienci nie są w stanie rozróżnić aut różnej jakości. W konsekwencji

---

²⁰ Za badania poświęcone asymetrii informacji na rynkach Komitet Noblowski nagrodził w 2001 r. trzech ekonomistów: J. Stiglitz, G. Akerlofa i A. Spence’a.

²¹ M. Friedman, 1982 „Capitalism and Freedom”.

następuje tzw. wyścig do dna – cena obniża się, a lepsze produkty zostają wypchnięte z rynku.

Rzeczywistość jednak prezentuje bardziej złożony obraz. Konsumenci nie są tu, jak w teorii, całkowicie zdani na informacje dostarczane przez sprzedających. Odbierają oni pewne informacje – tzw. sygnały – pozwalające im zidentyfikować produkty o różnej jakości²². Za przykład takiego „rynkowego” sygnału skutecznie zastępującego bezpośrednią ingerencję państwa mogą służyć certyfikaty wydawane przez organizacje branżowe.

Istnienie alternatywnych mechanizmów rynkowych nie jest jedynym argumentem podważającym zasadność ekspansji państwa. Wystarczy tu wskazać powszechne praktyki, stosowane przez grupy wykonujące regulowane profesje: narzucanie cen, ograniczenie możliwości reklamy, tworzenie barier wejścia do danego zawodu, narzucanie sposobu produkcji – mają one doprowadzić do dalszego zamknięcia rynku i poprawy sytuacji tych grup zawodowych. Ograniczają one także bodźce do wydajnej pracy, a tym samym obniżania cen i poszerzania wachlarza dostępnych produktów i usług.

Przykładowo badanie porównawcze przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych po przejściu huraganu Katrina pozwoliło stwierdzić, że nie występuje zależność między jakością oferowanych w danym stanie usług budowlanych a poziomem regulacji dostępu do zawodów w branży budowlanej²³. Warte zauważenia jest także, że regulacja dostępu do zawodów technicznych, prowadząca do wzrostu cen usług, kreuje pewne niekorzystne bodźce dla konsumentów. Najistotniejszym z nich będzie zachęta do samodzielnego wykonywania usług zastrzeżonych dla certyfikowanych specjalistów²⁴.

Podobnie jak w przypadku zawodów technicznych, także w obszarze zawodów finansowych regulacja nie zawsze okazuje się najlepszym sposobem realizacji celów, przyświecających jej wprowadzeniu. Mimo konsensusu, że pożądaną odpowiedzią na kryzys finansowy z 2008 r. jest uzupełnienie ram regulacyjnych dla

---

²² A. M. Spence, *Signaling in retrospect and the informational structure of markets*, Nobel Prize Lecture, 8 XII 2001.

²³ D. Skarbek, *Occupational Licensing and Asymmetric Information: Post-Hurricane Evidence from Florida*, Cato Journal 2008, nr 1, s. 73–82.

²⁴ Tezę tą potwierdzają przykładowo badania empiryczne stwierdzające wyższą liczbę śmiertelnych porażen prądem w stanach o bardziej restrykcyjnej regulacji dostępu do zawodu elektryka. Zob. S. Carrol, R. Gaston, *Occupational Restrictions and the Quality of - Service Received: Some Evidence*, Southern Economic Journal 1981, nr 4, s. 959 i n.

rynków finansowych²⁵, dotyczy to regulacji działania instytucji finansowych, nie zaś dostępu do określonych zawodów. Należy bowiem podkreślić, że zarówno zwolennicy hipotezy, jakoby kryzys został spowodowany w głównej mierze przez niewłaściwe prowadzenie polityki pieniężnej przez FED²⁶, jak i ci, którzy kładą większy nacisk na funkcjonowanie transgranicznych instytucji finansowych²⁷, nie wiążą regulacji dostępu do zawodów finansowych, takich jak np. biegły rewident, z wybuchem kryzysu finansowego.

Należy w tym miejscu zauważyć, że proponowane w wielu krajach pakiety regulacyjne (czy też „makroostrożnościowe”) obejmujące zwiększenie nadzoru państwa nad dostępem do zawodów finansowych można postrzegać w świetle podejścia alarmu pożarowego (fire alarm approach), czyli gwałtownego wstrząsu skłaniającego polityków do natychmiastowej reakcji. Nie zmienia to faktu, że stosowana w ciągu ostatniego ćwierćwiecza między innymi w Stanach Zjednoczonych polityka „samoregulacji” przez organizacje branżowe, przy niewielkim udziale państwa, wydaje się być właściwie funkcjonującym modelem²⁸. Rolę samoregulacji wprowadzanej przez głównych uczestników rynku usług księgowych i audytorskich dla zapewnienia transparentności rynków podkreślało też wiele badań empirycznych²⁹.

Także w systemie brytyjskim prawodawca wymaga jedynie przynależności do jednej z organizacji (prywatnych) wydających certyfikaty branżowe. Obowiązek taki wynika z The Money Laundering Regulations z 2007 r.³⁰, mających na celu ograniczenie zjawiska prania brudnych pieniędzy (brytyjski prawodawca uznał, że zjawiska takie nie są jedynie domeną dużych spółek, ale także małych przedsiębiorstw korzystających z usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych).

Również w przypadku deregulacji innych „zawodów finansowych” skala potencjalnych zagrożeń wydaje się przejaskrawiona. Przykładowo deregulacja

---

²⁵ Patrz np. The High-level Group of Financial Supervision in the EU, Chaired by Jacques de Larosiere, REPORT, Brussels, 25 Feb 2009, tzw. Raport de Larosiere.

²⁶ The High-level Group of Financial Supervision in the EU, Chaired by Jacques de Larosiere, REPORT, Brussels, 25 Feb 2009, tzw. Raport de Larosiere, s. 7.

²⁷ Np. P. Krugman, *The International Finance Multiplier*, October 2008.

²⁸ W.R. Kinney, Jr., *Twenty-Five Years of Audit Deregulation and Re-Regulation: What Does it Mean for 2005 and Beyond?*, *Auditing: a Journal of Practice & Theory*, Vol. 24, Supplement, 2005, pp. 89–109.

²⁹ Przegląd literatury w tym zakresie oferuje np. D. J. Cooper, K. Robson, *Accounting, professions and regulation: Locating the sites of professionalization*, *Accounting, Organizations and Society*, Volume 31, Issues 4–5, July–August 2006, s. 415–444.

³⁰ <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2007/2157/contents/made>

profesji audytorskich (biegły rewident) wzbudza szereg obaw o bezpieczeństwo obrotu gospodarczego³¹. Należy jednakże zauważyć, że o ile rola biegłych rewidentów w systemie zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego jest bezsporna, o tyle np. wykrywanie oszustw nie jest głównym celem działania biegłych rewidentów. Rola biegłego rewidenta to przede wszystkim ocena, czy sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych zniekształceń i błędów (w tym wynikających z oszustw).

Nie powinny więc dziwić potwierdzone empirycznie fakty na temat roli audytu zewnętrznego w wykrywaniu oszustw korporacyjnych. Jak wynika z międzynarodowych badań przeprowadzonych w 2010 r. przez Stowarzyszenie Biegłych ds. Wykrywania Nadużyć (Association of Certified Fraud Examiners), audyt zewnętrzny doprowadził do wykrycia jedynie 4,6 proc. badanych oszustw; najskuteczniejszą metodą okazało się, zgodnie z przewidywaniami, donosicielstwo: 40,2 proc. ujawnionych oszustw. Istotną barierą okazał się także audyt wewnętrzny (wykrył 13,9 proc. nadużyć) oraz przypadek (8,3 proc.)³².

Analogiczne badanie przeprowadziła też w Polsce w 2008 r. firma Deloitte, opierając je jednak na badaniach ankietowych, a nie studiach przypadków. Jego wyniki pozostają zgodne z tendencjami wykazanymi w badaniu międzynarodowym. Do najefektywniejszych źródeł informacji o oszustwach należą rutynowe działania nadzorcze, informacje od pracowników oraz audyt wewnętrzny. Trudna do przecenienia pozostaje też rola przypadku. Audytora zewnętrznego jako źródło informacji o nadużyciach wskazało jedynie 7,4 proc. respondentów. Wyniki badania zaprezentowano na rysunku poniżej.

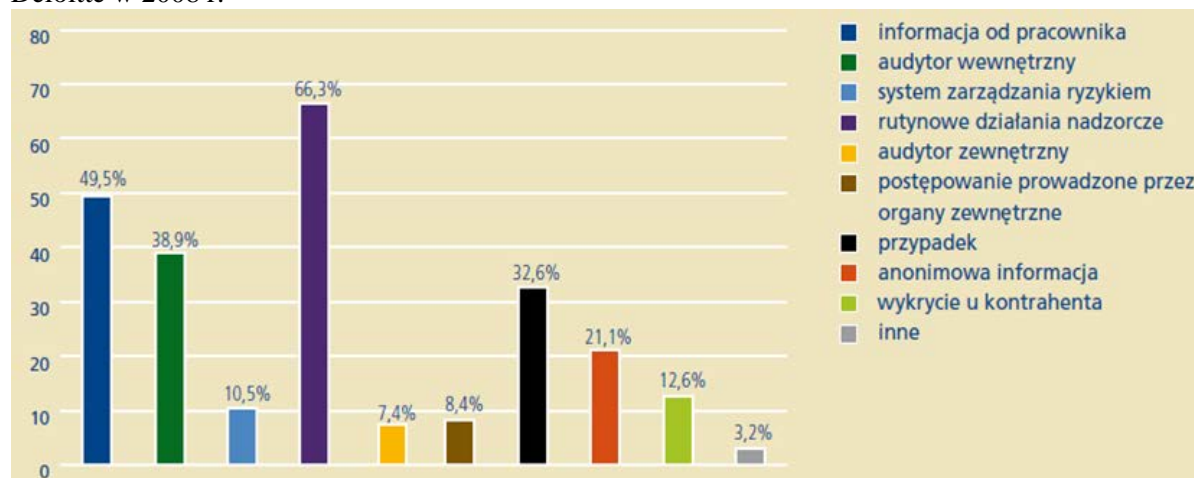
---

³¹ *Biegli rewidenty: Deregulacja nie jest zgodna z trendami UE*, Dziennik Gazeta Prawna, 25 kwietnia 2012.

³² ACFE, *Report to the Nations on Occupational Fraud and Abuse*, 2010 Global Fraud Study.

Rysunek 4. Wyniki badania ankietowego dotyczącego sposobów wykrycia nadużyć gospodarczych w polskich przedsiębiorstwach przeprowadzonego przez firmę konsultingową Deloitte w 2008 r.

Odpowiedzi na pytanie „W jaki sposób nadużycia gospodarcze zostały wykryte w Pana(i) firmie?”; możliwe było zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi.

Źródło: Deloitte: „Nadużycia – niewidzialny wróg przedsiębiorstw 2008. Raport z badania nadużyć gospodarczych w polskich firmach”, 2008.

Niezależnie od dyskusji na temat skuteczności audytorów zewnętrznych, w świetle powyższych danych trudno oczekiwać, aby proponowane zmiany, ułatwiające dostęp do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, miały negatywny wpływ na wykrywanie nadużyć w przedsiębiorstwach.

W toku realizacji reform liberalizujących dostęp do rynku pracy przez redukcję liczby zawodów regulowanych, konieczne jest także uwzględnienie innych, komplementarnych działań legislacyjnych. Kluczowym przykładem takich działań jest ograniczanie katalogu czynności, zastrzeżonych dla przedstawicieli określonej grupy zawodowej.

Strategia ta jest zasadna zwłaszcza w sytuacji, kiedy w wyniku analizy obiektywnych czynników wskazanych w niniejszym uzasadnieniu za właściwe uznaje się pozostawienie regulacji dostępu do określonego zawodu. W takim przypadku zasadna jest analiza, czy nie jest możliwe ograniczenie katalogu czynności, na których wykonywanie przedstawiciele tego zawodu posiadają monopol. Pozwoliłoby to na wprowadzenie w obrębie rynku „uwolnionych” czynności mechanizmów konkurencyjnych, a więc w konsekwencji spadek cen usług.

Niniejszy projekt realizuje powyższą strategię w odniesieniu do grupy zawodowej doradców podatkowych, wprowadzając oprócz skrócenia czasu trwania

obowiązkowej praktyki i likwidacji ograniczenia częstotliwości przystępowania do egzaminu poprawkowego daleko idące ograniczenie katalogu czynności, których wykonywanie jest zastrzeżone wyłącznie dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213). Tabela 1 przedstawia wprowadzane przez niniejszy projekt zmiany w tym zakresie.

Tabela 1. Wykaz czynności zastrzeżonych dla licencjonowanych doradców podatkowych przed i po wejściu w życie proponowanych zmian

<p style="text-align: center;">Czynności zastrzeżone dla osób wykonujących zawód doradcy podatkowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami (pkt 1); • prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie; • sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie; • reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1 powyżej.
<p style="text-align: center;">Czynności, których wykonywanie nie będzie wymagało wpisu na listę doradców podatkowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami; • prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie; • sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie.

Zródło: Opracowanie własne (materiały MF).

Nie mniej ważną niż *sensu stricto* działania deregulacyjne rolą niniejszego projektu jest także uporządkowanie stanu prawnego w obszarze regulacji dostępu do wybranych zawodów. Przykładem mogą być propozycje zmian w zakresie uprawnień budowlanych. Oprócz skrócenia ścieżki nabywania określonych uprawnień (opisanej szczegółowo w OSR projektu, będącej częścią niniejszego uzasadnienia), zdecydowano się na racjonalizację systemu uprawnień i specjalności w obrębie tych zawodów. Obecną, skomplikowaną strukturę (siatkę) uprawnień i specjalności budowlanych przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Siatka uprawnień i specjalności budowlanych w zależności od kierunku ukończonych studiów – stan obecny

kierunek ukończonych studiów	specjalność w zakresie	specjalność	zakres sieci, instalacji i urządzeń	uprawnienia	architektoniczna	konstrukcyjno-budowlana	drogowa	mostowa	kolejowa	wyburzeniowa	telekomunikacyjna	instalacyjna	
												cieplne, wentylacyjne, gazowe, wodociągowe i kanalizacyjne	elektryczne i elektroenergetyczne
Architektura i urbanistyka					proj./k.r.b. b.o. k.r.b. o.z.	proj./k.r.b. o.z.							
Budownictwo					proj./k.r.b. o.z.	proj./k.r.b. b.o./o.z.	proj./k.r.b. b.o./o.z.	proj./k.r.b. b.o./o.z.	proj./k.r.b. b.o./o.z.	proj./k.r.b. b.o.		proj./k.r.b. o.z.	
Inżynieria środowiska						proj./k.r.b. o.z.						proj./k.r.b. b.o./o.z.	
Transport									proj./k.r.b. b.o./o.z.				
	sterowanie w transporcie	ruchem											proj./k.r.b. o.z.
	sterowanie ruchem												proj./k.r.b. o.z.
	zabezpieczenie pociągów	ruchu											proj./k.r.b. o.z.
	automatyka i robotyka												proj./k.r.b. o.z.
Górnictwo i geologia	eksploatacja złóż									proj./k.r.b. b.o.			
Inżynieria wojskowa										proj./k.r.b. b.o.			
Elektrotechnika													proj./k.r.b. b.o./o.z.
	telekomunikacja										proj./k.r.b. b.o./o.z.		
Elektronika i telekomunikacja	telekomunikacja										proj./k.r.b. b.o./o.z.		
Energetyka												proj./k.r.b. o.z.	
Inżynieria naftowa i gazownicza												proj./k.r.b. b.o.	
Wiertnictwo nafty i gazu	inżynieria gazownicza											proj./k.r.b. b.o.	

proj./k.r.b. – uprawnienie do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi; b.o. – bez ograniczeń; o.z. – w ograniczonym zakresie

Spoleczne opinie na temat ułatwiania dostępu do wykonywania zawodów były przedmiotem badania³³ przeprowadzonego przez Centrum Badania Opinii Społecznej w czerwcu 2012 r. – po opublikowaniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości projektu ustawy o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów. Oprócz pytań szczegółowych, dotyczących dostępu do poszczególnych zawodów objętych projektem (m.in. zawodów prawniczych, geodety, pośrednika nieruchomości, instruktora sportu, przewodnika turystycznego, taksówkarza, pracownika ochrony fizycznej, instruktora nauki jazdy), w badaniu były zawarte również pytania o generalną opinię na temat deregulacji. Większość ankietowanych (55%) odpowiedziało, że generalnie rzecz biorąc, bardziej odpowiada im sytuacja, w której dostęp do wykonywania zawodów jest łatwy, a jakość usług weryfikuje rynek – czyli sami klienci. Za ograniczonym dostępem do zawodu, w którym wiedzę i umiejętności kandydatów sprawdzają samorządy zawodowe i urzędnicy, opowiedziało się blisko 2-krotnie mniej ankietowanych (29%).

Za łatwiejszym dostępem do wykonywania zawodów opowiadają się przede wszystkim uczniowie i studenci (77%). Nawet wśród osób, które same lub których członkowie najbliższej rodziny wykonują zawód objęty projektowaną deregulacją, przeważało przekonanie o rynkowej weryfikacji osób wykonujących dane zawody (56%). W tej grupie odsetek osób wskazujących na konieczność ograniczania dostępu do znacznej części zawodów było nieco większy niż w ogóle społeczeństwa (37%).

Konstytucja RP w art. 65 ust. 1 każdemu zapewnia wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Wolność ta nie jest jednak absolutna i jak każda podlega ograniczeniom, które zgodnie z dyspozycją art. 31 ust. 3 Konstytucji mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Co istotne, ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

---

³³ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia”, nr 265, przeprowadzone w dniach 14–20 czerwca 2012 r. na liczącej 1013 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Rozbudowany system zawodów regulowanych w Polsce budzi wątpliwości co do tego, czy wprowadzone ograniczenia wolności wyboru i wykonywania zawodu spełniają wymogi określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Nie można też nie zauważać, że nadmierne ograniczanie dostępu do wykonywania zawodów jest sprzeczne z unijną zasadą swobody przepływu pracowników. Jej niepełna realizacja utrudnia rozwój jednolitego rynku wspólnotowego, a w konsekwencji nie sprzyja zwiększaniu konkurencyjności Unii Europejskiej, której niezbędnym elementem jest mobilność zawodowa jej obywateli.

W odniesieniu do wpływu proponowanych zmian na możliwość wykonywania zawodu w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej należy podkreślić, że deregulacja zawodów objętych projektem ustawy nie ograniczy wolności świadczenia usług transgranicznych mających charakter okazjonalny i tymczasowy. Działalność ta regulowana jest w Unii Europejskiej bardzo liberalnie. Odnoszą się do niej przepisy m.in. dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym³⁴ oraz dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych³⁵.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 16 dyrektywy 2006/123/WE z dnia 12 grudnia 2006 r. państwa zobowiązane są do uznania prawa usługodawców do świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż to, w którym prowadzą przedsiębiorstwo, oraz zapewnienia możliwości swobodnego podjęcia i prowadzenia działalności na swoim terytorium. Świadczenie usług ma miejsce tylko w razie przeniesienia się usługodawcy na terytorium państwa przyjmującego w celu tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu. Element czasowy stanowi podstawowe kryterium pozwalające na odróżnienie świadczenia usług transgranicznych od stałego wykonywania danego zawodu na terenie innego państwa. Z kolei dyrektywa 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych dotyczy zniesienia barier związanych jedynie z kwalifikacjami zawodowymi, przy czym jej postanowienia pozostają bez wpływu na zakres innych dozwolonych ograniczeń, które mogą być nakładane przez poszczególne państwa na usługodawców świadczących usługi transgraniczne.

---

³⁴ Odpowiednio Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, s. 36.

³⁵ Odpowiednio Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, z późn. zm.

Co do zasady art. 56 i art. 57 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wymagają nie tylko zniesienia wszelkiej dyskryminacji wobec osoby świadczącej usługi ze względu na jej przynależność państwową, ale również wszelkich ograniczeń swobody świadczenia usług nałożonych na tej podstawie, że osoba świadcząca usługi ma siedzibę w państwie członkowskim innym niż to, w którym usługa jest świadczona. W szczególności państwo członkowskie nie może uzależniać wykonania usług na swoim terytorium od przestrzegania wszystkich warunków wymaganych do założenia przedsiębiorstwa, co prowadziłoby do pozbawienia skuteczności postanowień Traktatu mających zapewnić swobodę świadczenia usług.

Ze względu na specyficzne wymagania w odniesieniu do niektórych usług, okoliczność, że państwo członkowskie uzależnia ich świadczenie od spełnienia warunków co do kwalifikacji osoby świadczącej usługi, na podstawie przepisów regulujących taką działalność w zakresie jurysdykcji tego państwa, nie może być uznana za niezgodną z art. 56 i art. 57 TFUE. Niemniej jednak, jako jedna z podstawowych zasad Traktatu, swoboda świadczenia usług może podlegać ograniczeniom tylko przez przepisy, które są uzasadnione interesem ogólnym i mają zastosowanie wobec wszystkich osób i przedsiębiorstw działających na terytorium państwa, w którym usługa jest świadczona, w takim zakresie, w jakim interes ten nie jest chroniony przez przepisy, którym osoba świadcząca takie usługi podlega w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę. Podkreślić należy, że takie wymogi muszą być obiektywnie uzasadnione koniecznością zapewnienia, że przestrzegane są zasady wykonywania zawodu i że zagwarantowane są szczególne interesy podlegające ochronie.

Do osoby, która posiada prawo wykonywania zawodu w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej (państwo siedziby), w razie przeniesienia się do innego państwa (przyjmującego) w celu tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu, przewiduje się uproszczoną procedurę. Co do zasady, nie znajdują wobec niej zastosowania przepisy stosowane w przypadku osób zamierzających w sposób stały i ciągły wykonywać zawód na terytorium tego państwa. Państwa członkowskie nie mogą ograniczać swobodnego świadczenia usług przez nakładanie dodatkowych wymogów dotyczących kwalifikacji zawodowych, o ile dana osoba prowadzi zgodnie z prawem działalność w państwie siedziby. Oznacza to, że prowadzący stałą działalność w innym państwie może korzystać z tej swobody bez konieczności uzyskiwania stosownych zezwoleń, dokonywania dodatkowej

rejestracji czy też poddania się procedurze uznania kwalifikacji. Uproszczone procedury przewidziane w przepisach dyrektywy 2005/36/WE dotyczące kwalifikacji zawodowych mają zastosowanie do wszystkich objętych nią zawodów, zarówno w przypadku osób pracujących na własny rachunek, jak i wobec pracowników najemnych.

Deregulacja w proponowanym zakresie nie wpłynie negatywnie na możliwość świadczenia przez polskich obywateli usług transgranicznych w innych państwach, gdzie odpowiednie zawody pozostają regulowane bądź zakres regulacji jest szerszy niż w prawodawstwie polskim. W tym kontekście należy się odwołać do funkcjonującego w prawie europejskim pojęcia odwrotnej dyskryminacji. Polega ona na nakładaniu nadmiernych obciążeń i stawianiu barier wobec własnych obywateli w sytuacji, w której obywatele innych państw UE mają łatwiejszy dostęp. Taki stan faktyczny wynika bardzo często z rozdźwięku między liberalnymi i egalitarnymi regulacjami unijnymi (w tym i dyrektywy 2005/36/WE) a regulacjami krajowymi, które zawierają dodatkowe wymogi.

Należy także zaznaczyć, że w sytuacji gdy w danym kraju Unii wykonywanie określonego zawodu wymaga certyfikacji przez organizację branżową (np. usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych w Wielkiej Brytanii), dereglamentacja zawodu w Polsce nie wpłynie niekorzystnie na możliwość wykonywania tego zawodu przez Polaków certyfikowanych przez ojczyście organizacje. Przykładowo w aktualnie obowiązującym stanie prawnym Polak posiadający certyfikat Ministra Finansów, uprawniający go do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, może świadczyć takie usługi w Wielkiej Brytanii, jeżeli zostanie zarejestrowany przez jedno ze stowarzyszeń zrzeszających księgowych³⁶. Przykładowo, The Institute of Certified Bookkeepers, największa i najbardziej renomowana instytucja tego typu, wymaga w tym celu od kandydata zdania odpowiedniego egzaminu³⁷. Należy jednak zauważyć, że po dereglamentacji osoby posiadające certyfikat gwarantujący posiadanie odpowiedniego poziomu kwalifikacji zawodowych wystawiony przez organizację zrzeszającą polskich księgowych będą traktowane w ten sam sposób.

---

³⁶ Regulację tę wprowadzono na mocy The Money Laundering Regulations 2007, ustawy, która weszła w życie 15 grudnia 2007 r.

³⁷ Stanowi to uproszczenie w porównaniu do zwykłej procedury stosowanej przez tę organizację.

2. Uzasadnienie zmian w poszczególnych ustawach

Projekt ustawy stanowi drugi etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych. Lista powstała w toku uzgodnień międzyresortowych – Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej zgłosiły swoje stanowiska w zakresie konieczności bądź braku konieczności regulacji zawodów sobie podległych i ewentualnego stopnia ich deregulacji. W ramach dalszych uzgodnień międzyresortowych wytypowana została lista zawodów, które zostaną poddane deregulacji w niniejszym projekcie. Kryteria tego wyboru były wieloaspektowe i składały się z takich elementów jak: złożoność regulacji, oczekiwania społeczne, stopień zaawansowania analiz nad daną profesją w poszczególnych ministerstwach oraz łatwość uzyskania wpływu na rynek pracy. Szczegółowe rozwiązania przedmiotowego projektu ustawy powstawały w ścisłej współpracy z właściwymi ministerstwami. W wyniku tego współdziałania Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało projekt obejmujący swoim zakresem następujące zawody:

- 1) architekt uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności architektonicznej;
- 2) architekt uprawniony do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności architektonicznej;
- 3) architekt uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności konstrukcyjno-budowlanej;
- 4) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności architektonicznej;
- 5) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej;
- 6) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności konstrukcyjno-budowlanej;
- 7) inżynier inżynierii środowiska uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności konstrukcyjno-budowlanej;
- 8) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności drogowej;
- 9) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności drogowej;

- 10) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności mostowej;
- 11) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności mostowej;
- 12) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności kolejowej;
- 13) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności kolejowej;
- 14) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności wyburzeniowej;
- 15) inżynier budownictwa uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 16) inżynier górnictwa i geologii w specjalności eksploatacja złóż uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności wyburzeniowej;
- 17) inżynier inżynierii wojskowej uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności wyburzeniowej;
- 18) inżynier telekomunikacji uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności telekomunikacyjnej;
- 19) inżynier telekomunikacji uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności telekomunikacyjnej;
- 20) inżynier elektrotechnik uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności telekomunikacyjnej;
- 21) inżynier elektrotechnik uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności telekomunikacyjnej;
- 22) inżynier inżynierii środowiska uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;

- 23) inżynier inżynierii środowiska uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 24) inżynier energetyk uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 25) inżynier transportu w specjalności sterowanie ruchem w transporcie lub sterowanie ruchem lub zabezpieczenie ruchu pociągów lub automatyka i robotyka uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych;
- 26) inżynier transportu uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności kolejowej;
- 27) inżynier transportu uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności kolejowej;
- 28) inżynier elektrotechnik uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych;
- 29) inżynier elektrotechnik uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych;
- 30) inżynier elektrotechnik w zakresie specjalności telekomunikacja uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności telekomunikacyjnej;
- 31) inżynier elektrotechnik w zakresie specjalności telekomunikacja uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności telekomunikacyjnej;
- 32) inżynier elektroniki i telekomunikacji w zakresie specjalności telekomunikacja uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności telekomunikacyjnej;

- 33) inżynier elektroniki i telekomunikacji w zakresie specjalności telekomunikacja uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie w specjalności telekomunikacyjnej;
- 34) inżynier inżynierii naftowej i gazowniczej uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 35) inżynier górnik uprawniony do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 36) usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- 37) doradca podatkowy;
- 38) rzeczoznawca samochodowy;
- 39) diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów;
- 40) urbanista;
- 41) pilot samolotowy zawodowy;
- 42) pilot samolotowy liniowy;
- 43) pilot śmigłowcowy zawodowy;
- 44) pilot śmigłowcowy liniowy;
- 45) pilot wiatrakowcowy zawodowy;
- 46) pilot sterowcowy zawodowy;
- 47) pilot balonu wolnego;
- 48) pilot szybowcowy;
- 49) radiooperator pokładowy;
- 50) technik-mechanik lotniczy;
- 51) technik awionik;
- 52) dyspozytor lotniczy;
- 53) mechanik pokładowy (lotniczy);
- 54) skoczek spadochronowy;
- 55) nawigator lotniczy;
- 56) mechanik poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego;

- 57) zwrotniczy;
- 58) mostowniczy;
- 59) dróżnik obchodowy;
- 60) dyspozytor ruchu metra;
- 61) dyżurny ruchu i stacji metra;
- 62) manewrowy metra;
- 63) monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra;
- 64) monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra;
- 65) prowadzący pociąg metra;
- 66) prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra;
- 67) broker ubezpieczeniowy;
- 68) agent ubezpieczeniowy;
- 69) aktuariusz;
- 70) nurek III klasy;
- 71) nurek II klasy;
- 72) nurek I klasy;
- 73) nurek saturowany;
- 74) kierownik prac podwodnych II klasy;
- 75) kierownik prac podwodnych I klasy;
- 76) operator systemów nurkowych;
- 77) agent celny;
- 78) biegły rewident;
- 79) przyjmujący zakłady wzajemne;
- 80) prowadzący kolektury gier liczbowych;
- 81) oficer mechanik;
- 82) szyper 2 klasy w żegludze krajowej;
- 83) szyper 1 klasy w żegludze krajowej;
- 84) szyper klasy 2 rybołówstwa morskiego;
- 85) szyper klasy 1 rybołówstwa morskiego;
- 86) pilot morski;
- 87) pilot pełnomorski;

- 88) maszynista specjalistycznych dźwignic kolejowych;
- 89) konserwator specjalistycznych dźwignic kolejowych;
- 90) maszynista specjalistycznych dźwignic portowych i urządzeń specjalistycznych w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych;
- 91) konserwator specjalistycznych dźwignic portowych i urządzeń specjalistycznych w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych.

W tym pośrednie ułatwienie w dostępie do zawodu (grupa, w stosunku do której możliwa jest regulacja na poziomie aktów wykonawczych, w związku ze sposobem obecnej regulacji) dotyczy następujących zawodów:

- oficer mechanik,
- szyper 2 klasy w żegludze krajowej,
- szyper 1 klasy w żegludze krajowej,
- szyper klasy 2 rybołówstwa morskiego,
- szyper klasy 1 rybołówstwa morskiego,
- pilot morski,
- pilot pełnomorski,

regulowanych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 lutego 2005 r. w sprawie wykszolenia i kwalifikacji zawodowych marynarzy (Dz. U. Nr 47, poz. 445, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych pilotów morskich (Dz. U. Nr 39, poz. 339), oraz zawodów:

- maszynista specjalistycznych dźwignic kolejowych,
- konserwator specjalistycznych dźwignic kolejowych,

regulowanych rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 849, z późn. zm.), a także zawodu:

- diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów,

regulowanego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów (Dz. U. Nr 246, poz. 2469, z późn. zm.).

2.1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.)

Zawody: architekci i inżynierowie posiadający uprawnienia budowlane

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane w art. 14 ust. 1 reguluje następujące specjalności, w jakich udzielane są uprawnienia budowlane:

- 1) architektoniczna;
- 2) konstrukcyjno-budowlana;
- 3) drogowa;
- 4) mostowa;
- 5) kolejowa;
- 6) wyburzeniowa;
- 7) telekomunikacyjna;
- 8) instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 9) instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych.

Zakres uprawnień, poza wspomnianą specjalnością, obejmuje projektowanie obiektów albo kierowanie robotami budowlanymi oraz posiada, w zależności od kierunku i stopnia ukończonych studiów, charakter ograniczony albo nieograniczony (bez ograniczeń).

Uzyskanie uprawnień budowlanych w wybranej specjalności wymaga:

- 1) ukończenia odpowiednich studiów wyższych i uzyskania dyplomu ukończenia wyższej uczelni;
- 2) zaliczenia praktyki zawodowej pod kierownictwem osoby posiadającej uprawnienia budowlane;
- 3) zdania egzaminu na uprawnienia budowlane.

Generalnie do uzyskania uprawnień bez ograniczeń w danej specjalności wymagane jest ukończenie studiów magisterskich na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, zaś do uzyskania uprawnień w ograniczonym zakresie – ukończenie studiów zawodowych na

kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub ukończenie studiów na kierunku pokrewnym.

Wykaz wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych znajduje się w załączniku 1 do rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 83, poz. 578). Schematycznie możliwość uzyskania uprawnień budowlanych w danej specjalności w zależności od kierunku ukończonych studiów przedstawia Tabela 2, gdzie uprawnienia bez ograniczeń zawsze odpowiadają ukończeniu studiów magisterskich na kierunku odpowiednim dla danej specjalności.

Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest praca polegająca na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo na pełnieniu funkcji technicznej na budowie pod kierownictwem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane, a w przypadku odbywania praktyki za granicą – pod kierunkiem osoby posiadającej uprawnienia odpowiednie w danym kraju. Wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień (projektowe lub wykonawcze, bez ograniczeń lub w ograniczonym zakresie) przedstawia Tabela nr 3.

Tabela 3. Aktualne wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych

	Projektowanie bez ograniczeń i sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych	Projektowanie w ograniczonym zakresie	Kierowanie robotami budowlanymi bez ograniczeń	Kierowanie robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
Wymagane wykształcenie	<ul style="list-style-type: none"> studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności
Praktyka przy sporządzaniu projektów	2 lata	2 lata	–	–
Praktyka na budowie	1 rok	1 rok	2 lata	3 lata
Egzamin	zdany egzamin na uprawnienia budowlane			

Egzamin na uprawnienia budowlane jest przeprowadzany co najmniej dwa razy w roku, w terminach ustalanych przez izbę. Egzamin przeprowadzają okręgowe komisje kwalifikacyjne izb inżynierów budownictwa.

Podstawę uprawnień budowlanych stanowi:

- 1) wpis, w drodze decyzji administracyjnej, do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, rzeczoznawców budowlanych oraz osób ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, prowadzonego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, oraz
- 2) wpis na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego, potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez tę izbę, z określonym w nim terminem ważności.

Architekci i inżynierowie z uprawnieniami budowlanymi mają obowiązek zawarcia ubezpieczenia OC, który powstaje w terminie do 30 dni od dnia wpisu na listę członków izby inżynierów budownictwa, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC, w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, wynosi równowartość w złotych 50 tys. euro.

W pierwotnej propozycji projekt zakładał zmiany w następujących obszarach:

- 1) z uwagi na podobny zakres kształcenia i praktyk zawodowych, połączenie uprawnień budowlanych wykonawczych i projektowych – art. 13 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane;
- 2) umożliwienie osobom z wykształceniem średnim zawodowym posiadającym tytuł technika uzyskanie uprawnień budowlanych w ograniczonym zakresie do kierowania robotami budowlanymi, z wyłączeniem budowy, w zakresie określonym w dyplomie technika. Uzyskanie ww. uprawnień budowlanych wymaga spełnienia wymogów określonych przepisem art. 14 ust. 3a, tj. uzyskania dyplomu technika w zawodzie budowlanym oraz odbycia dwuletniej praktyki na budowie.

Powyższa propozycja wyszła naprzeciw oczekiwaniom grup społecznych potencjalnie spełniających ww. wymogi, zainteresowanych uzyskaniem uprawnień budowlanych

oraz budowlanego rynku pracy zainteresowanego zwiększeniem liczby kadry uprawnionej do kierowania prostymi robotami budowlanymi;

- 3) z uwagi na istotne podobieństwa, w zakresie nauki, praktyki zawodowej oraz wykonawstwa robót budowlanych, zakładano, iż uprawnienia budowlane udzielane dotychczasowo w specjalnościach: drogowej, mostowej, kolejowej i wyburzeniowej, w nowym stanie prawnym będą mieścić się w ramach specjalności konstrukcyjno-budowlanej. W związku z powyższym nowe brzmienie art. 14 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane przewidywało następujące specjalności w zakresie uprawnień budowlanych:
  - a) architektoniczna,
  - b) konstrukcyjno-budowlana,
  - c) instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
  - d) instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych;
- 4) likwidację specjalności telekomunikacyjnej w zakresie uprawnień budowlanych, ponieważ roboty budowlane wykonywane w tym obszarze nie powodują tak wysokiego ryzyka zagrożenia zdrowia, życia ludzkiego lub mienia, w stosunku do innych obszarów wykonywania uprawnień budowlanych;
- 5) projekt przewidywał skrócenie okresu trwania wymaganych praktyk zawodowych, w celu usprawnienia procesu uzyskiwania uprawnień budowlanych oraz umożliwienia szybszego pozyskiwania specjalistów na rynku pracy;
- 6) projekt przewidywał uporządkowanie systemu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przez wyeliminowanie z nowego systemu funkcji rzeczoznawcy budowlanego, który w rzeczywistości posiada zakres uprawnień bardzo zbliżonych do osób uprawnionych do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie bez ograniczeń.

Przepisy przejściowe projektu zakładały, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy wprowadzającej ww. zmiany, czyli w stosunku do osób, które pobrały dziennik praktyk oraz rozpoczęły odbywanie praktyk zawodowych, będą miały zastosowanie nowe przepisy. Natomiast jeżeli osoby te chciałyby uzyskać

uprawnienia budowlane w dotychczasowym trybie, musiałyby zawiadomić o tym właściwy organ samorządu zawodowego, w terminie roku od dnia wejścia w życie zmian.

Propozycja nowego systemu prawnego w zakresie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie nie przewidywała istnienia rzeczoznawcy budowlanego.

W wyniku uzgodnień międzyresortowych oraz szerokich konsultacji społecznych, w tym z udziałem środowisk branżowych, podjęto decyzję o zmianie projektu w następującym zakresie:

- 1) zrezygnowano z połączenia uprawnień budowlanych wykonawczych i projektowych – art. 13 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane. W wyniku analizy ustalono, iż ww. rozwiązanie nie przyczyni się do ułatwienia dostępu do zawodu, wręcz stwarza ryzyko dodatkowego spowolnienia procesu zdobywania odpowiedniej praktyki niezbędnej przy ubieganiu się o nadawanie uprawnień budowlanych, gdyż osoba zainteresowana musiałaby niezależnie od własnych preferencji oraz predyspozycji odbyć zarówno praktykę przy sporządzaniu projektów, jak i na budowie;
- 2) zmodyfikowano warunki w zakresie ułatwienia dostępu do zawodu osobom z wykształceniem średnim zawodowym posiadającym tytuł technika przez wydłużenie do 4 lat okresu wymaganej praktyki na budowie. Powyższa zmiana ma zagwarantować właściwy poziom wykonywania zadań związanych z posiadaniem uprawnień budowlanych, w szczególności w kontekście bezpieczeństwa przyszłych użytkowników. Dodatkowo jest konsekwencją zmian wprowadzonych w art. 14 ust. 3 ustawy – Prawo budowlane, różnicujących zakres uprawnień budowlanych adekwatnie do posiadanego poziomu wykształcenia oraz posiadanej praktyki;
- 3) odstąpiono od stworzenia jednej specjalności konstrukcyjno-budowlanej, w której mieściłaby się specjalność: mostowa, drogowa, kolejowa, wyburzeniowa. Ustalono, iż dla właściwego wykonywania uprawnień budowlanych zmierzających do uzyskania możliwie najwyższego poziomu bezpieczeństwa użytkowania projektowanych oraz realizowanych obiektów budowlanych w zakresie: dróg, mostów, kolejnictwa wymagana jest w każdym z tych obszarów odmienna wiedza teoretyczna, zdobywana na odpowiednim kierunku studiów, oraz odmiennie doświadczenie zawodowe nabywane w toku odpowiedniej do przyszłych zadań zawodowych praktyki;

- 4) odstąpiono również od likwidacji specjalności telekomunikacyjnej w zakresie uprawnień budowlanych, mając na uwadze planowany rozwój, budowę oraz rozbudowę sieci telekomunikacyjnych, m.in. na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675, z późn. zm.), która jest emanacją priorytetu rządu w zakresie stworzenia sieci teleinformatycznej obejmującej swoim zasięgiem cały kraj. Planowanych jest w tym obszarze wiele inwestycji, finansowanych także ze środków unijnych, a zatem konieczne jest zapewnienie odpowiedniej kadry, która sprawnie poprowadzi inwestycje budowlane oraz sprosta wysokim wymaganiom i standardom związanym z Prawem zamówień publicznych w kontekście kontroli inwestycji w zakresie nie tylko finansowym, ale przede wszystkim technicznym;
- 5) ponadto projekt przewiduje dopuszczenie do wykonywania zawodu w zakresie kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń osób, które ukończyły studia pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności oraz odbyły 3 letnią praktykę na budowie;
- 6) w celu ułatwienia dostępu do zawodu, przez ułatwienie odbywania praktyki zawodowej w zakresie projektowania, wprowadzono instytucję „patrona”. Osoba zainteresowana odbyciem praktyki projektowej, oprócz odbywania praktyki w formie zatrudnienia w biurze projektowym, mogłaby odbyć praktykę pod opieką patrona. Patronem byłaby osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane oraz będąca czynnym członkiem samorządu zawodowego. Wprowadzone zmiany umożliwią także sprawowanie patronatu przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie, jednak taka osoba będzie mogła objąć patronat tylko nad osobą ubiegającą się o uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie. Wprowadzenie instytucji patrona ułatwi dostęp do uzyskiwania uprawnień budowlanych, gdyż znacznie zwiększy się liczba podmiotów, u których można odbywać praktykę. Dodatkowo projekt ustawy przewiduje, przy spełnieniu odpowiednich wymogów określonych w projekcie, możliwość skrócenia odbywanej przy patronie praktyki przy sporządzaniu projektów;
- 7) wprowadzono modyfikacje w zakresie zmiany charakteru oraz usytuowania w systemie rzeczoznawstwa budowlanego. Zgodnie z wcześniejszą propozycją zawartą

w projekcie, rzeczoznawstwo budowlane nie będzie samodzielną funkcją techniczną w budownictwie. Jednakże tytuł ten nie zniknie zupełnie, bowiem jego dalsze istnienie jest celowe. Zgodnie z przedstawioną propozycją tytuł rzeczoznawcy budowlanego zostanie przeniesiony w zakres kompetencji samorządów zawodowych przez wprowadzenie stosownych zmian w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Przy nadawaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego będzie także określany okres, do kiedy tytuł zachowuje ważność.

Istnienie tego tytułu jest także niezbędne z uwagi na fakt, że podczas procesu inwestycyjnego lub budowlanego, a także poza nim, konieczne bywa dokonanie szczegółowych i specjalistycznych analiz, które może przeprowadzić wyłącznie osoba z wieloletnim doświadczeniem, stale podnosząca poziom swojej wiedzy, specjalizująca się w stosunkowo wąskiej dziedzinie budownictwa. Rzeczoznawca budowlany, z racji swojej specyficznej i znaczącej wiedzy oraz praktyki w zakresie zagadnień objętych rzeczoznawstwem związanych z budownictwem, będzie mógł wykonywać powierzone zadania w ramach zaleceń określonych przepisami prawa, tj. np. przez uczestnictwo w komisji do spraw katastrof budowlanych, o której mowa w art. 76 ustawy – Prawo budowlane, oraz w ramach tzw. dobrej praktyki, np. być powoływany jako biegły w sprawach dotyczących budownictwa. Weryfikacja dokonana przez właściwą izbę będzie gwarantem, iż osoba ta posiada najwyższy poziom wiedzy i doświadczenia;

- 8) zakres ograniczeń uprawnień budowlanych do kierowania robotami budowlanymi dla osób, które uzyskały tytuł zawodowy technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w zawodach związanych z budownictwem, w zakresie odpowiednim dla danej specjalności, zostanie określony w drodze rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie – zgodnie z delegacją wynikającą z art. 16 ustawy – Prawo budowlane.

W celu ułatwienia dostępu do zawodu, do praktyki zawodowej wymaganej dla uzyskania uprawnień budowlanych zaliczana będzie praktyka odbyta podczas studiów – szczegółowe rozwiązania prawne w tej kwestii znajdują odzwierciedlenie w ww. projekcie rozporządzenia.

Dodatkowo proponuje się zwolnienie z egzaminu absolwentów studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy uczelni z właściwym samorządem zawodowym, o której mowa w art. 168b ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 i 742) w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie projektowanego art. 16 ustawy – Prawo budowlane.

W celu ułatwienia dostępu do zawodu planuje się odejście od zasady, iż praktyka, o której mowa w art. 14 ust. 4 ustawy – Prawo budowlane, musi się odbywać pod kierunkiem osoby posiadającej uprawnienia w pełnym zakresie. Rozwiązania umożliwiające odbywanie praktyki pod kierunkiem osoby posiadającej takie uprawnienia, o jakie osoba odbywająca praktykę będzie się ubiegała, znajdują się w ww. projekcie rozporządzenia.

2.2. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613)

Zawód: usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych

Wprowadzane zmiany mają na celu ułatwienie dostępu do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (podmiotom świadczącym usługi w ramach outsourcingu) i zwiększenie liczby osób wykonujących ten zawód. Obowiązujące aktualnie zasady nabywania uprawnień do wykonywania zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, odnoszące się do kryteriów merytorycznych, stanowią naturalne ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu. Dotyczy to praktyki zawodowej oraz alternatywnie specjalistycznego wykształcenia wyższego lub zdania egzaminu państwowego.

Należy zauważyć, że regulacje dostępu do wymienionego zawodu chronią dobro ekonomiczne, które może być zabezpieczone przez prawo podatkowe, prawo karne skarbowe, prawo cywilne i ubezpieczeniowe, a zatem obecny poziom wymogów, z punktu widzenia założeń, z jakich wychodzą twórcy projektu, jest nadmierny.

Istota zmian w tym zakresie przewiduje likwidację procesu wydawania certyfikatu księgowego przez Ministra Finansów. W konsekwencji czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych będzie mogła wykonywać każda osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i nie była karana za ściśle określony katalog przestępstw, tj. za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi

gospodarcemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo skarbowe oraz za czyn określony w rozdziale 9 ustawy o rachunkowości, a także posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Tym samym przyjęte w ustawie wymogi dot. posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych oraz niekaralności, a także obowiązek posiadania ubezpieczenia OC, zostały określone na poziomie, który zapewni minimalizację ryzyka w obrocie gospodarczym, a jednocześnie nie będzie stanowić bariery w dostępie do zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Proponowane zmiany mają pozwolić na przejście przez rynek procesu weryfikacji księgowych pracujących w outsourcingu. Przewiduje się, że w przyszłości, na wzór niektórych innych krajów UE (np. Wielka Brytania), funkcję obecnego certyfikatu księgowego przejmą poświadczenia wydawane przez instytucje funkcjonujące na rynku.

Konsekwencją wprowadzonych zmian jest m.in. doprecyzowanie brzmienia art. 4 ust. 5 odnośnie do odpowiedzialności kierownika jednostki i przedsiębiorcy usługowo prowadzącego księgi rachunkowe za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości jednostki oraz dostosowania art. 79 pkt 6 w zakresie odpowiedzialności karnej, wobec zniesienia szczególnych wymagań w stosunku do przedsiębiorców (nie będą oni musieli powierzać wykonywania czynności księgowych osobom w szczególny sposób uprawnionym).

Dereglamentacja usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych nastąpi z dniem wejścia w życie ustawy deregulacyjnej.

Jednakże w art. 23 w ust. 2–4 projektowanej ustawy uwzględniono sytuację osób, które będą znajdowały się w trakcie procedury egzaminacyjnej bezpośrednio przed dniem wejścia w życie ustawy deregulacyjnej i nie zdążą złożyć wniosku o wydanie certyfikatu księgowego. Jest to uzasadnione tym, że procedura obejmująca przystąpienie do egzaminu, ogłoszenie wyników, wydanie zaświadczeń oraz ewentualne odwołania jest znacznie dłuższa niż 1 miesiąc, czyli proponowane w projekcie *vacatio legis* ustawy. Ponadto na podstawie art. 23 ust. 6 wykaz osób, które przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskały certyfikat księgowy, mimo że będzie zawierał już tylko dane o charakterze archiwalnym, będzie nadal publikowany na stronie internetowej Ministra Finansów, co umożliwi

w sposób najdogodniejszy i powszechnie dostępny weryfikację autentyczności okazywanych certyfikatów księgowych, którymi nadal będzie można się posługiwać w celu poświadczenia swoich kwalifikacji zawodowych.

2.3. Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213)

Zawód: doradca podatkowy

Celem opracowania projektu nowelizacji ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, zwanej dalej ustawą o doradztwie podatkowym, jest zniesienie niektórych ograniczeń w podejmowaniu i wykonywaniu zawodu doradcy podatkowego oraz czynności doradztwa podatkowego.

Nowelizacja ma na celu przede wszystkim umożliwienie zawodowego wykonywania większości czynności doradztwa podatkowego podmiotom innym niż podmioty dotychczas uprawnione, tj. doradcy podatkowi, radcowie prawni, adwokaci, biegli rewidenci i podmioty uprawnione do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Przewiduje ona, że w kompetencji osób, których kwalifikacje zostały zweryfikowane (licencjonowani doradcy podatkowi, adwokaci i radcowie prawni) pozostaną jedynie czynności polegające na reprezentowaniu podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami – ze względu na fakt, że wiążą się one z wchodzeniem w stałe interakcje z władzą publiczną i często pociągają za sobą nieodwracalne skutki dla podmiotu reprezentowanego. Wprowadzenie tego rodzaju rozwiązań sprawi, że wykonywanie większości czynności doradztwa podatkowego będzie dostępne dla każdego. Konsekwencją nowelizacji będzie zatem zwiększenie dostępności usług doradztwa podatkowego i obniżenie ich cen.

Zmiana art. 27 i art. 31 ustawy o doradztwie podatkowym ma na celu umożliwienie doradcom podatkowym wykonywania zawodu i jednocześnie pozostawania w zatrudnieniu w podmiotach innych niż podmioty uprawnione do wykonywania doradztwa podatkowego. Pozostając w zatrudnieniu w wymienionych podmiotach, doradca podatkowy będzie

uprawniony do wykonywania zawodu jedynie na rzecz tych podmiotów, a nie będzie mógł wykonywać doradztwa na rzecz podmiotów zewnętrznych w stosunku do pracodawcy. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli zbliżyć zasady wykonywania doradztwa podatkowego do zasad świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych, którzy świadczą pomoc prawną, pozostając w zatrudnieniu w podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności nie jest świadczenie pomocy prawnej. Dopuszczenie możliwości wykonywania zawodu doradcy podatkowego i pozostawania w zatrudnieniu we wskazanych wyżej podmiotach będzie możliwe w przypadku, jeżeli nie będzie powodować konfliktu interesów.

Ze względu na to, że przepisy ustawy o doradztwie podatkowym umożliwiają zdobycie uprawnień do wykonywania doradztwa podatkowego obywatelom wszystkich państw, zasadne jest umożliwienie obywatelom innych państw zaliczenia na poczet praktyki zawodowej czynności doradztwa podatkowego wykonywanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), będących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – ze względu na zbieżność systemów i regulacji podatkowych w tych państwach. Powyższe rozwiązanie związane jest z dążeniem ww. krajów do ujednoczenia wykonywania doradztwa podatkowego i zrównania sposobu traktowania czynności doradztwa podatkowego wykonywanych w tych państwach m.in. przez wspólne Europejskie Zasady Wykonywania Zawodu Doradcy Podatkowego w ramach Confédération Fiscale Européenne (CFE).

Ponadto, w przypadku osób starających się o licencję doradcy podatkowego (uprawnionego do reprezentowania klientów w postępowaniach przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli aktów administracyjnych w sprawach z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami), przewidziano skrócenie okresu praktyki zawodowej odbytej w Polsce z 2 lat do 6 miesięcy, a w przypadku absolwentów studiów wyższych, których program kształcenia zrealizowany został w ramach umowy zawartej między uczelnią a Komisją Egzaminacyjną do Spraw Doradztwa Podatkowego – możliwość zwolnienia z części pisemnej egzaminu.

2.4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.)

Zawody: rzeczoznawca samochodowy i diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów

W proponowanym rozwiązaniu zakłada się obniżenie kryteriów obowiązkowych, jakie musi spełniać osoba będąca rzeczoznawcą samochodowym. Zmianą proponowanego rozwiązania w stosunku do obecnie funkcjonującego jest obniżenie wymaganego wykształcenia z wyższego na średnie oraz odpowiednie obniżenie wymaganej praktyki zawodowej. Zamiast 5-letniej praktyki w dziedzinie związanej z motoryzacją proponowana zmiana przewiduje wymóg posiadania 2-letniej praktyki w dziedzinie związanej z motoryzacją. Wymóg posiadania określonej praktyki nie będzie natomiast obowiązywał w przypadku osób, które ukończyły studia wyższe drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie o specjalności samochodowej.

Celem projektowanej zmiany jest ułatwienie dostępu do zawodu regulowanego rzeczoznawca samochodowy, w szczególności dla osób młodych oraz osób, które mogły mieć kłopoty z właściwym udokumentowaniem posiadanej praktyki zawodowej o określonym profilu w dotychczasowym wymaganym 5-letnim okresie.

W odniesieniu do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów, przepis art. 84 ust. 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym uzupełniono o wymogi odpowiedniego wykształcenia i praktyki, które szczegółowo określono w dodanym ust. 2b. Zmianą proponowanego rozwiązania w stosunku do obecnie funkcjonującego jest, w zależności od posiadanego wykształcenia technicznego, obniżenie długości wymaganej praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów.

Obniżenie wymogów w zakresie wykształcenia w odniesieniu do rzeczoznawców i diagnostów samochodowych w żaden sposób nie wpłynie na poziom merytorycznego przygotowania tych osób do wykonywania czynności zawodowych. Zgodnie z ideą deregulacji celem zmian jest ułatwienie dostępu do zawodu, ale bez obniżania jakości i merytorycznego poziomu jego wykonywania. W szczególności nie spowoduje to

niezgodności przepisów krajowych z regulacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/40/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep.

Przepisy art. 84 ust. 2c i 2e zostały dodane w związku z dublowaniem się zakresu obowiązkowego szkolenia, prowadzonego przez komercyjne firmy szkoleniowe, z programem studiów wyższych w obszarze nauk technicznych obejmujących wiedzę i umiejętności dotyczące diagnostyki samochodowej, prowadzonych w wielu uczelni technicznych, jak również potencjalnej zbieżności praktyki odbywanej w czasie studiów, zwłaszcza na kierunkach o profilu praktycznym. Natomiast przepis art. 84 ust. 2d ma na celu precyzyjne wskazanie wymagań formalnych związanych ze zwolnieniem z obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa w art. 84 ust. 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Z uwagi na to, iż ww. przepisy dotyczące wykształcenia i praktyki były dotychczas regulowane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów, po wejściu w życie proponowanych przepisów niezbędne będzie wydanie nowego rozporządzenia.

2.5. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.)

Zawód: **urbanista**

Opis zawodu

Urbanista, projektant zagospodarowania terenu w aktualnie obowiązującym stanie prawnym zajmuje się tworzeniem projektów dokumentów planistycznych, takich jak: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz plany zagospodarowania przestrzennego województwa, jak również projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Urbaniści znajdują zatrudnienie zarówno w administracji, przy publicznych pracach planistycznych, jak i w prywatnych biurach. Zgodnie z art. 6. ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, prawo samodzielnego projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej

lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie przysługuje wyłącznie osobom wpisanym na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego (tj. izby samorządu zawodowego urbanistów).

W myśl art. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „opracowywanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest projektowaniem zagospodarowania przestrzennego, odpowiednio w skali regionalnej i lokalnej (...)”. Organem sporządzającym projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (zadanie własne gminy), po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu odpowiednio do sporządzania planu miejscowego lub do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest wójt (odpowiednio burmistrz albo prezydent miasta). Projekt planu miejscowego oraz studium gminy, podlegający konsultacjom społecznym, uchwalany jest następnie przez radę gminy (radę miasta). Uchwalony plan miejscowy jest ogłaszany przez wojewodę w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa sporządzają organy samorządu województwa. Plan ten uchwała sejmik województwa. Podobnie jak w przypadku planów zagospodarowania przestrzennego województwa oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, plan miejscowy sporządzony przez urbanistę nie jest samodzielnie funkcjonującym i mającym moc prawną dokumentem.

Mając powyższe na uwadze, trudno wskazać powody, dla których prawo samodzielnego projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej zagwarantowane jest jedynie dla osób spełniających formalne kryterium przynależności do izby urbanistów. Należy zauważyć, że członkami tych izb są również osoby posiadające uprawnienia architektoniczne, dla których obecny stan prawny – o ile chcą świadczyć usługi w pełnym zakresie swoich kwalifikacji – rodzi **konieczność podwójnej przynależności**. Dlatego też projektowana ustawa znosi ograniczenie prawa samodzielnego projektowania przestrzeni

w skali regionalnej i lokalnej lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie wyłącznie dla osób wpisanych na listę członków izby samorządu zawodowego urbanistów.

Konstytucja RP, zawody zaufania publicznego

Przepis art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej określa, że: „w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony”. Ponadto, zgodnie z ust. 2 ww. przepisu, w drodze ustawy można tworzyć również inne rodzaje samorządu. Samorządy te nie mogą naruszać wolności wykonywania zawodu ani ograniczać wolności podejmowania działalności gospodarczej. Przepis ten wprowadza zatem fakultatywność tworzenia dwóch rodzajów samorządów: reprezentujących osoby wykonujące zawody zaufania publicznego oraz samorządów innego typu, mogących skupiać osoby wykonujące inne zawody lub inne podmioty.

Jednocześnie przepis art. 65 ust. 1 Konstytucji stwierdza, że każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Normy konstytucyjne nakazują zatem, zgodnie z zasadą proporcjonalności, wyważenie przez ustawodawcę między zapewnieniem, że określone zawody (także zaufania publicznego) wykonywane będą przez osoby posiadające cechy, kompetencje, kwalifikacje wymagane prawem publicznym, a zabezpieczeniem wolności wynikającej z art. 65 ust. 1 Konstytucji.

W tej sytuacji należy stwierdzić, że prawo publiczne dzieli wszystkie zawody na trzy grupy: zawody zaufania publicznego, zawody niebędące zawodami zaufania publicznego, lecz regulowane przepisami prawa publicznego, zawody inne, wykonywane na podstawie przepisów ogólnych (ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, ustawa – Kodeks pracy). Przepisy Konstytucji nie definiują pojęcia zawodu zaufania publicznego ani nie zawierają wskazówek co do cech, jakie wyróżniają takie zawody spośród innych profesji podlegających regulacji prawa publicznego. Przyjęto w związku z tym dwa rozwiązania: pierwsze zakłada zawarcie w przepisach ustawowych klauzuli, że dany zawód ma charakter zawodu zaufania publicznego (art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych: Zawód rzecznika patentowego jest zawodem zaufania publicznego), drugie zakłada wywiedzenie tego faktu z charakteru zawodu oraz wytycznych poszukiwanych

poza brzmieniem norm prawnych. Przykładowo Trybunał Konstytucyjny wskazał w wyroku w sprawie SK 20/00 z dnia 7 maja 2002 r. (OTK-A 2002/3/29), że spełnienie wysokich wymagań stawianych przez ustawodawcę osobom wykonującym zawód zaufania publicznego jest uzasadnione tym, iż powierzone są im zadania o szczególnym charakterze lub szczególnej doniosłości z punktu widzenia zadań państwa, troski o realizację interesu publicznego czy gwarancji wolności i praw jednostki.

Charakter zawodu urbanisty

W toku prac nad projektem ustawy prowadzona była dyskusja dotycząca charakteru zawodu urbanisty. Z jednej strony, na podstawie zacytowanego powyżej orzeczenia, poszukiwano w zawodzie urbanisty cech, które sprawiają, że zalicza się on do zawodów zaufania publicznego. Argumentowano bowiem, że istotą urbanistyki jako działalności zawodowej jest sporządzanie projektów dokumentów planistycznych i decyzji, których zawartość rozstrzyga (w przypadku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – w sposób władczy) o sposobie gospodarowania przestrzenią, przy czym immanentną cechą procesu sporządzania tych dokumentów jest poszukiwanie kompromisów między interesem publicznym a interesami jednostkowymi. **Interes publiczny w rozumieniu urbanistyki rozumiany jest niezwykle szeroko**, składają się na niego nie tylko uogólnione cele i dążenia społeczności, ale także potrzeba zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony wartości wysoko cenionych, takich jak: środowisko naturalne, dziedzictwo narodowe, bezpieczeństwo publiczne, zdrowie i warunki życia ludzi, wreszcie ład przestrzenny. Działalność zawodowa urbanisty wymaga szczegółowej, interdyscyplinarnej wiedzy, niezbędnego doświadczenia zawodowego oraz dbałości o dobro publiczne i zrównoważony rozwój.

Jak wskazuje Krajowa Izba Urbanistów, relacje urbanista – zamawiający są złożone, „ponieważ dotyczą nie tylko tych dwóch stron, ale także setek lub tysięcy właścicieli nieruchomości, których bezpośrednio dotyczą działania urbanisty”. Szczególną cechą zawodu zaufania publicznego pozostaje głównie wykonywanie zadań o szczególnym charakterze lub szczególnej doniosłości z punktu widzenia zadań państwa oraz obowiązek troski o realizację interesu publicznego (wspomniany wyrok SK 20/00). Jak czytamy dalej:

„»Zawód zaufania publicznego« to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, z czym wiąże się przyjmowanie informacji dotyczących życia osobistego (...), a ich wykonywanie określone jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy z charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacji)”. Sędziowie TK wyrazili jednocześnie pogląd, że „spełnienie wysokich wymagań stawianych przez ustawodawcę osobom wykonującym zawód zaufania publicznego jest uzasadnione tym, iż powierzone są im zadania o szczególnym charakterze lub szczególnej doniosłości z punktu widzenia zasad państwa, troski o realizację interesu publicznego czy gwarancji wolności i praw jednostki”.

Powyższy wyrok dotyczył zawodu adwokata. Wielość argumentacji dotyczącej szczególnej więzi z klientem jako cechy takiego zawodu wynika z faktu, że w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (który pozostaje głównym źródłem wykładni pojęcia „zawód zaufania publicznego”) pojawiały się oceny dotyczące głównie zawodów polegających na relacji z osobami fizycznymi. W wyroku z dnia 19 października 1999 r. (sygn. SK 4/99) Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że tego rodzaju zawód charakteryzuje się tym, iż jest wykonywany przez osoby mające kwalifikacje określone w przepisach właściwych dla danego zawodu; jest wykonywany w formach określonych w przepisach właściwych dla danego zawodu; wiąże się z przynależnością do samorządu zawodowego; tworzy szczególną więź zaufania między osobą wykonującą zawód i świadczącą usługi na rzecz klienta a klientem; wiąże się z dostępem do informacji dotyczących sfery prywatności osoby fizycznej lub tajemnicy przedsiębiorcy; gwarantuje, że informacje uzyskane przez wykonującego zawód stanowią, w zakresie wynikającym z przepisów właściwych dla danego zawodu, tajemnicę zawodową, której ujawnienie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w przepisach ustawowych; posiada zasady etyczne jego wykonywania.

Odnosząc powyższe do zawodu urbanisty należy wskazać, że nie spełnia on wielu z zaproponowanych przez Trybunał Konstytucyjny warunków. Z uwagi na to, że klientem urbanisty jest organ administracji publicznej, nie można w tym przypadku mówić o szczególnej więzi zaufania między osobą wykonującą zawód i świadczącą usługi na rzecz klienta a klientem czy o dostępie do informacji dotyczących sfery prywatności osoby fizycznej lub tajemnicy przedsiębiorcy. Zaliczenie danej profesji do grupy zawodów

zaufania publicznego powinno być stosowane ostrożnie zawężająco, z uwagi na fakt, że ze statusu takiego może być wywodzone ograniczenie innych wartości konstytucyjnych.

Samorząd zawodowy

Należy zauważyć, że niezależnie od rozstrzygnięcia sporu o charakter zawodu urbanisty (tj. nawet w sytuacji uznania go za zawód zaufania publicznego), posiadanie tej cechy nie przesądza obowiązku istnienia instytucji samorządu, w której członkostwo stanowi warunek konieczny wykonywania zawodu. Konstytucja (art. 17) nadaje zawodom zaufania publicznego prawo posiadania samorządów, ale też nakłada na nie obowiązek sprawowania pieczy nad wykonywaniem tych zawodów. Samorząd zawodowy ma zatem do spełnienia dwa podstawowe zadania, które są jednocześnie formalnymi przesłankami uznania danego zawodu za zawód zaufania publicznego:

- 1) reprezentowanie osób wykonujących zawód zaufania publicznego;
- 2) sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem tego zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Przez sprawowanie pieczy nad wykonywaniem zawodu należy rozumieć obowiązek przynależności do samorządu, nadzór bądź uczestnictwo w nadawaniu uprawnień. Trzeba zauważyć, że w przypadku zawodu urbanisty (i w porównaniu z innymi zawodami, np. inżynierem czy architektem), tak rozumiany nadzór ma charakter ograniczony. Izba przeprowadza egzamin zawodowy tylko w jednym przypadku (tj. wobec osób, które ukończyły studia inne niż kierunkowe i w których programie nie było zagadnień urbanistycznych). Jest to ścieżka wykorzystywana przez adeptów tego zawodu niezwykle rzadko. W ciągu ostatnich dziesięciu lat jedynie 20 osób przystąpiło do egzaminu ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki w celu uzyskania uprawnień urbanisty a 15 z nich uzyskało te uprawnienia tą drogą.

Trzeba też dodać, że przepis art. 17 ust. 1 Konstytucji („w drodze ustawy można tworzyć samorzady zawodowe (...))” oznacza, że w drodze ustawy dozwolone jest tworzenie samorządów zawodowych, a zatem ustawodawca dysponuje znacznym zakresem swobody w zakresie przyznawania statusu zawodu zaufania publicznego w rozumieniu formalnym, z czego wynika również, że możliwe jest istnienie zawodu zaufania publicznego, który nie będzie przez ustawodawcę uregulowany w takim stopniu.

Jak czytamy w literaturze, „Konstytucja a zwłaszcza jej art. 17, nie chroni korporacji zawodowych. Konstytucja a zwłaszcza jej art. 17, nie zobowiązuje ustawodawcy do powołania korporacji zawodowej i nie chroni istnienia wcześniej powołanej korporacji zawodowej. Zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji ustawodawca może nie tylko swobodnie powołać korporację zawodu zaufania publicznego, ale też może swobodnie rozwiązać taką, już istniejącą korporację zawodową. [...] Konstytucja a zwłaszcza jej art. 17, nie chroni także kompetencji korporacji zawodowych, w tym kompetencji zastanych – przedkonstytucyjnych. Ustawodawca może swobodnie w ramach m.in. art. 17 ust. 1 Konstytucji wyznaczyć zakres kompetencji korporacji zawodowej, tak korporacji nowo powoływanej, jak również modyfikując kompetencje korporacji już istniejącej.”³⁸.

Mając na uwadze powyższe, w szczególności:

- 1) brak potrzeby i wystarczających przesłanek ku utrzymywaniu obowiązku samodzielnego projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie tylko przez członków izb urbanistów, co skutkuje niespełnianiem przesłanki z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, tj. sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu,
  - 2) swobodę ustawodawcy w tworzeniu i znoszeniu samorządów zawodowych,
  - 3) wątpliwości co do możliwości zaliczenia urbanisty w poczet zawodów zaufania publicznego (możliwość taka powstaje bowiem tylko przy szerokiej interpretacji pojęcia interesu publicznego, co z uwagi na fakt, że z pojęcia tego wywodzone ma być ograniczenie innych wartości konstytucyjnych, należy uznać za niewskazane),
- należy stwierdzić, że nie ma wystarczających przesłanek do zaliczenia samorządu zawodowego urbanistów do wskazanych w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, a tym samym podstaw do ograniczenia zagwarantowanej w art. 65 Konstytucji RP wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy.

Należy jednak podkreślić, że jednostki samorządu terytorialnego, jako główni odbiorcy usług świadczonych przez urbanistów, po wejściu w życie proponowanych zmian nadal korzystać będą z prawa zlecenia prac z zakresu planowania przestrzennego wyłącznie profesjonalistom spełniającym odpowiednie kryteria, niezależnie od ich przynależności do

---

³⁸ T. Krawiel Tomasz, Czy Konstytucja chroni korporacje zawodowe? Kogo chroni art. 17 Konstytucji? Teza nr 4 P UG z dnia 28 grudnia 2007 r. PUG z dnia 28 grudnia 2007 r.

izby samorządu zawodowego. Ustawa – Prawo zamówień publicznych (Pzp) przyznaje zamawiającemu narzędzia gwarantujące wybór wykonawcy dającego rękojmię rzetelnego i należytego wykonania zamówienia. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają warunki dotyczące posiadania wiedzy i doświadczenia (art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp), a także dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia (art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp). Zamawiający każdorazowo, przygotowując postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, powinien wziąć pod uwagę wszystkie wymagania i okoliczności związane z należyтым wykonaniem zamówienia publicznego, a następnie wskazać minimalne wymagania, po spełnieniu których uzna, iż wykonawca spełnia warunek udziału w postępowaniu. Nie będzie natomiast uzasadnione żądanie przez zamawiającego przynależności wykonawców czy też osób uczestniczących w wykonywaniu zamówienia, którego przedmiotem jest świadczenie usług urbanistycznych, do izby samorządu zawodowego. Po wejściu w życie proponowanych zmian art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp nie będzie już stanowił podstawy dla tak sformułowanego warunku. Z treści ww. przepisu wynika bowiem, iż zamawiający może żądać posiadania uprawnień do wykonywania danej działalności lub czynności tylko w przypadku, gdy ustawy nakładają taki obowiązek.

Likwidacja samorządu zawodowego urbanistów:

Projektowane rozwiązanie obliguje organy samorządu zawodowego urbanistów do podjęcia czynności likwidacyjnych i zakończenia tych czynności w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. W tym czasie organy samorządu zawodowego urbanistów mają działać pod ich dotychczasowymi nazwami z dopiskiem „w likwidacji”. Projekt ustawy obliguje Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby Urbanistów, zwołany przez Krajową Radę Izby Urbanistów, do podjęcia uchwały o przeznaczeniu majątku samorządu zawodowego urbanistów. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby Urbanistów poinformuje ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia podjęcia uchwały, o jej treści. W przypadku niepodjęcia ww. uchwały minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa złoży do sądu okręgowego w Warszawie wniosek w sprawie rozstrzygnięcia o przeznaczeniu majątku samorządu. Sąd

orzeka o przeznaczeniu majątku na określony cel społeczny. Propozycja zakłada, że koszty likwidacji zostaną pokryte z majątku samorządu zawodowego.

W ustawie proponuje się, aby projekty planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu odbudowy sporządzały osoby, które spełniają jeden z warunków:

- 1) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie architektury, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej albo
- 2) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie innym niż określone w pkt 1 oraz ukończyły studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej.

Tym samym następuje scedowanie odpowiedzialności za określenie innych wymogów (np. doświadczenia) wobec projektantów na zamawiającego (np. organy samorządu gminy).

Dodatkowo przewiduje się, że w przypadku sporządzenia projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, zadanie to powierza się osobie, o której mowa wyżej, albo osobie wpisanej na listę izby samorządu zawodowego architektów. Podobne rozwiązanie przewidziano w przypadku projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy.

Analogiczne rozwiązania zaproponowano w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. Nr 84, poz. 700, z późn. zm.) (w zakresie przygotowania projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu) oraz w ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (w zakresie sporządzenia projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej).

Proponowane przepisy przejściowe rozstrzygają również co do prowadzonych postępowań dyscyplinarnych wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i stanowi, że ulegają one umorzeniu w dniu jej wejścia w życie. W tym momencie również uprzednio orzeczone kary dyscyplinarne wobec członków samorządu ulegają zatarciu. Takie rozstrzygnięcie spowoduje, że postępowania w sprawie odwołań od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej

urbanistów, które zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami art. 54 ust. 4 ustawy o samorządach architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów były prowadzone przez sądy apelacyjne – sądy pracy i ubezpieczeń społecznych, po wejściu w życie ustawy deregulacyjnej zostaną umorzone przez ten sąd na podstawie art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 54 ust. 5 ustawy o samorządach architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Przystanie bowiem istnieć przedmiot zaskarżenia.

Natomiast postępowania dotyczące:

- 1) wpisu na listę członków izby urbanistów,
- 2) świadczenia usług transgranicznych,
- 3) uznawania kwalifikacji zawodowych urbanisty

– wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

2.6. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.)

Zawody: pilot, radiooperator pokładowy, technik-mechanik lotniczy i technik awionik

Załączony projekt zmiany ustawy – Prawo lotnicze obejmuje, zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami, rezygnację z wymogu wykształcenia jako jednego z warunków uzyskania licencji lub świadectwa kwalifikacji. Dodatkowo do projektu została dołączona zmiana polegająca na usunięciu licencji radiooperatora pokładowego – która jest *de facto* uprawnieniem wpisywanym do poszczególnych licencji, a nie odrębną licencją – oraz przepisy dotyczące uznawania świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego (art. 95 ust. 4b) i rezygnacji z badań lotniczo-lekarskich.

W ramach art. 94 ust. 6 w pkt 1 ustawy – Prawo lotnicze uchyla się lit. s (radiooperator pokładowy). Licencja radiooperatora pokładowego nie jest obecnie wydawana w Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ zgodnie z brzmieniem przepisu 3.4 Załącznika 1 (Licencjonowanie Personelu) do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, sporządzonej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r. Nr 35, poz. 212 i 214, z późn. zm.), w wydawanych w Polsce licencjach lotniczych (oraz świadectwach kwalifikacji) do licencji pilota na daną specjalność lotniczą dokonuje się wpisu potwierdzającego spełnianie przez kandydata/pilota wymagań dotyczących umiejętności i wiedzy w zakresie procedur radiotelefonii i frazeologii lotniczej.

W kwestii ogólnej (kompleksowej) deregulacji należy stwierdzić, iż obecnie, zgodnie z brzmieniem art. 96 ust. 2 ustawy – Prawo lotnicze, wymóg wykształcenia jest jednym z wymogów podstawowych, obligatoryjnych do wydania licencji lotniczej. Ze względu na fakt, iż w dniu 25 listopada 2011 r. Komisja Europejska opublikowała rozporządzenie WE nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 311 z 25.11.2011, str. 1), sytuacja w tym zakresie ulegnie zasadniczej zmianie od dnia 8 kwietnia 2013 r. (data rozpoczęcia obowiązywania rozporządzenia WE nr 1178/2011 w Polsce – po zgłoszeniu przez RP stosownej notyfikacji do KE oraz Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)). Wspomniane rozporządzenie zawiera bowiem nowe, wspólne dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej wymagania z zakresu szkolenia, licencjonowania i badań lotniczo-lekarskich pilotów w lotnictwie cywilnym w ramach licencji wskazanych w art. 94 ust. 6 pkt 1 lit. a–g, j–p ustawy – Prawo lotnicze, które to regulacje nie zawierają w swoich wymaganiach warunku posiadania sprecyzowanego poziomu wykształcenia. Mając to na uwadze, postanowiono zrezygnować z warunkowania wydawania licencji lotniczych (oraz świadectw kwalifikacji) wymogiem wykształcenia kandydata, w celu dostosowania przepisów krajowych (ustawy – Prawo lotnicze) do hierarchicznie wyższych przepisów rozporządzenia unijnego. Jednocześnie postanowiono zastosować tzw. deregulację systemową w zakresie wykształcenia, w myśl zasady: *argumentum a maiori ad minus*. W innym przypadku częściowa deregulacja wykształcenia, wobec specjalności „wyższych rangą”, tj. dotyczących licencji, m.in. zawodowych, przy pozostawieniu warunku wykształcenia do wydania np. świadectw kwalifikacji skoczkom spadochronowym (które regulowane są jedynie przepisami krajowymi) prowadziłyby do niezrozumiałej sytuacji, w której dla specjalności „niższej rangi” stawiane są bardziej rygorystyczne wymagania.

Zniesienie wymogu wykształcenia do wydawania licencji zostało zaproponowane w pełnym zakresie, z wyjątkiem specjalności praktykant-kontroler oraz kontroler ruchu lotniczego, gdzie wymóg taki określony jest bezpośrednio w art. 8 ust. 2 lit. b rozporządzenia Komisji (UE) nr 805/2011 z dnia 10 sierpnia 2011 r. ustanawiającego szczegółowe zasady licencjonowania kontrolerów ruchu lotniczego oraz wydawania

określonych certyfikatów na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 206 z 11.08.2011, str. 21).

Wraz z nowelizacją przepisów regulujących dostęp do zawodów lotniczych uwzględniono postulat środowiska lotniczego dotyczący wyłączenia skoczków spadochronowych spod obowiązku badań lotniczo-lekarskich. Podobne stanowisko przyjęto w odniesieniu do innych specjalności lotniczych, dla których ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze ustanowiła wymóg posiadania świadectwa kwalifikacji, a co za tym idzie obowiązek poddawania się badaniom lotniczo-lekarskim. Dotyczy to również np. mechaników poświadczenia obsługi technicznej statków powietrznych.

W większości krajów skoczkom spadochronowym nie jest stawiany wymóg poddawania się badaniom lotniczo-lekarskim. Obecnie szkolenia spadochronowe oraz skoki spadochronowe wykonuje się na spadochronach szybujących. Dlatego też, prowadząc prace nad projektem rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie wymagań w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej osób ubiegających się o świadectwo kwalifikacji członka personelu lotniczego lub posiadających świadectwo kwalifikacji członka personelu lotniczego, zaproponowano maksymalnie łagodne wymagania zdrowotne dla skoczków spadochronowych. Zlikwidowano m.in. wymóg badania odcinka lędźwiowo-krzyżowego, który faktycznie miał rację bytu wówczas, gdy skoki wykonywano na spadochronach klasycznych, a obecnie stałby się wymogiem nieprzystającym do rzeczywistości. Jednakże w świetle obowiązujących przepisów ustawy – Prawo lotnicze, która w sposób jednoznaczny na mocy art. 95 ust. 6 i art. 96 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 94 ust. 3 *in fine* i art. 105 ust. 1 przesądza o obowiązku weryfikacji sprawności psychicznej i fizycznej skoczków spadochronowych na podstawie badań lotniczo-lekarskich, nie jest możliwe przyjęcie jakiegokolwiek rozwiązania, które pozwoliłoby zwolnić skoczków spadochronowych z obowiązku badań.

Jedynym wyjściem z istniejącej sytuacji jest nowelizacja art. 105 ustawy i poszerzenie katalogu specjalności wskazanych w art. 105 ust. 1a na członków personelu lotniczego następujących specjalności: pilot motolotni, mechanik poświadczenia obsługi statków powietrznych i mechanik lotniczy obsługi technicznej oraz skoczek spadochronowy. W kwestii uzasadnienia dla wyłączenia spod obowiązku badań lotniczo-lekarskich pilotów

motolotni oraz mechaników poświadczenia obsługi statków powietrznych i mechaników lotniczych obsługi technicznej należy mieć na uwadze, że specjalności te regulowane są przepisami prawa krajowego. Wymóg posiadania badań lotniczo-lekarskich w tych przypadkach nie znajduje oparcia w żadnych regulacjach międzynarodowych. Nie znajduje się żadnego uzasadnienia, dla którego – przy wyłączeniu spod obowiązku badań lotniczo-lekarskich pilotów lotni, paralogni oraz skoczków spadochronowych – tym badaniom mieli podlegać np. piloci motolotni. Dodatkowo w odniesieniu do personelu technicznego należy wskazać również, że przepisy europejskie odnoszące się do wspólnotowej licencji mechaników wydawanej zgodnie z załącznikiem III (część 66) do rozporządzenia Komisji (WE) 2042/2003 z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie nieprzerwanej zdatności do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zezwoleń udzielanych instytucjom i personelowi zaangażowanemu w takie zadania (Dz. Urz. UE L 315 z 28.11.2003, str. 1, z późn. zm.), nie wymagają od nich badań lotniczo-lekarskich. Tym bardziej więc nie ma podstaw, aby dla mechanika poświadczenia obsługi technicznej statków powietrznych posiadającego świadectwo kwalifikacji czy też mechanika lotniczego obsługi technicznej wykonującego czynności lotnicze na podstawie licencji krajowej (art. 94 ust. 6 pkt 3 ustawy – Prawo lotnicze) stawiany był wymóg badań lotniczo-lekarskich. Prowadzi to bowiem do niezrozumiałej sytuacji, w której bardziej rygorystyczne wymagania stawiane są dla specjalności „rangi niższej” niż mechanik obsługi technicznej statku powietrznego posiadający licencję Part 66.

Dla pozostałych, niewymienionych tutaj specjalności lotniczych zachowany zostaje wymóg badań lotniczo-lekarskich. Powyższe nie zmienia także dotychczasowych rozwiązań przyjętych dla informatorów służby informacji powietrznej oraz informatorów lotniskowej służby informacji powietrznej, dla których zachowany powinien być wymóg przechodzenia badań lotniczo-lekarskich.

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że wyłączenie obowiązku badań lotniczo-lekarskich powinno być nadal ograniczone dyspozycją art. 105 ust. 1b. Dlatego wskazano na konieczność zastosowania w tym zakresie regulacji analogicznej do tej, która obecnie obowiązuje w stosunku do pilotów lotni i paralogni. Wymóg badań lotniczo-lekarskich dla skoczków spadochronowych powinien być pozostawiony w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem uprawnień skoczka spadochronowego lub też

w przypadku współzawodnictwa sportowego. W tych sytuacjach bowiem skoczek spadochronowy często ponosi odpowiedzialność nie tylko za siebie, ale również za inną osobę, z którą np. wykonuje skok tandemowy. Ograniczenie z ust. 1b nie dotyczy wyłączonych spod obowiązku badań lotniczo-lekarskich mechaników poświadczenia obsługi technicznej statków powietrznych oraz mechaników lotniczych obsługi technicznej, bowiem co do zasady nie wykonują oni czynności lotniczych na podstawie uprawnień wskazanych w ust. 1b, a ponadto w większości wykonują czynności lotnicze w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Tym samym więc zastosowanie wobec nich ograniczenia wyłączenia spod obowiązku badań lotniczo-lekarskich czyniłoby samo wyłącznie z ust. 1a całkowicie niecelowym.

Ponadto, w ramach zmian przepisów ustawy – Prawo lotnicze, postanowiono rozszerzyć niniejszą nowelę ustawową przez propozycję wprowadzenia redakcyjnych zmian do art. 95 ust. 2 pkt 7 oraz ust. 4b.

W toku prac legislacyjnych nad ostatnią nowelizacją ustawy – Prawo lotnicze, w wyniku opracowywania kolejnych wersji projektu zmiany ustawy, przepis art. 95 ust. 2 pkt 7 omyłkowo nie objął swoim zakresem mechaników poświadczenia obsługi spadochronów, gdyż odesłał jedynie do pkt 1–5a tego przepisu, podczas gdy specjalność skoczka spadochronowego znajduje się w pkt 6. Tym samym, przez oczywistą omyłkę pisarską pominięto świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi spadochronu. Dlatego też proponuje się, aby przepis art. 95 ust. 2 pkt 7 brzmiał: „7) mechanik poświadczenia obsługi statków powietrznych, o których mowa w pkt 1–6;”.

Kolejna zmiana, dotycząca art. 95, odnosi się do ust. 4b, w którym również bez wyraźnej przyczyny pominięto świadectwa kwalifikacji skoczków spadochronowych wydawanych m.in. przez państwa członkowskie UE, co oznaczało konieczność uznawania takich świadectw przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego (dalej „Prezes Urzędu”) zgodnie z art. 95 ust. 4a ustawy. Wymóg taki natomiast powstał na skutek omyłkowego zastosowania w odesłaniu do ust. 2 pkt 5a i pkt 7 spójnika „i” zamiast myślnika. Myślnik pozwoliłby, aby regulacją tego przepisu objęty był też skoczek spadochronowy. Spowodowało to stan, w którym każdy skoczek spadochronowy posiadający dokument uprawniający go do wykonywania skoków spadochronowych wydany w państwie

członkowskim UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, musi uzyskać od Prezesa Urzędu uznanie takiego dokumentu. Takie rozwiązanie jest całkowicie nieuzasadnione. Wielu skoczków unijnych przyjeżdża do Polski w celu uczestnictwa w zawodach sportowych, często dosłownie na kilka dni. W tym czasie wydanie świadectwa uznania bardzo często jest po prostu fizycznie niemożliwe. Dlatego też proponuje się, aby przepis art. 95 ust. 4b otrzymał brzmienie: „4b. Świadectwo kwalifikacji oraz inne dokumenty stwierdzające posiadane kwalifikacje, wydane dla specjalności, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i 5a–7, przez właściwy organ lub uprawniony podmiot państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nie wymagają uznania przez Prezesa Urzędu.”.

2.7. Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.)

Zawody: zwrotniczy, mostowniczy, dróżnik obchodowy, dyspozytor ruchu metra, dyżurny ruchu i stacji metra, manewrowy metra, monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra, monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, prowadzący pociąg metra, prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra

Obecnie obowiązujący wykaz zawodów regulowanych, określony na podstawie art. 18 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 17, poz. 90, z późn. zm.) jest taki sam jak wykaz stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra, określony w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego

2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra (Dz. U. Nr 59, poz. 301, z późn. zm.).

Deregulacji podlegają zawody: zwrotniczy, mostowniczy, dróżnik obchodowy, dyspozytor ruchu metra, dyżurny ruchu i stacji metra, manewrowy metra, monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra, monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, prowadzący pociąg metra, prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra. Zawody te nadal pozostają zawodami bezpośrednio związanymi z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych. Wymagania kwalifikacyjne, sposób egzaminowania oraz zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych będzie określał pracodawca. Dla zawodów kolejowych, tj. zwrotniczy, mostowniczy i dróżnik obchodowy, np. w PKP Polskich Liniach Kolejowych S. A. będzie to określone w Instrukcji IA-5 o przygotowaniu zawodowym pracowników PKP Polskich Lini Kolejowych S. A. oraz w Instrukcji S-1 o badaniach lekarskich. Natomiast dla zawodów metra, tj. dyspozytor ruchu metra, dyżurny ruchu i stacji metra, manewrowy metra, monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra, monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, prowadzący pociąg metra, prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra, istnieje potrzeba zmiany przepisów art. 18 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, nakładającego na metro obowiązek uzyskania świadectwa bezpieczeństwa oraz zmian w art. 19, dotyczących warunków uzyskania od Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego (dalej „UTK”) świadectwa bezpieczeństwa. W wyniku wprowadzonych zmian dopuszczenie do wykonywania przewozów i zarządzania infrastrukturą w metrze będzie uzależnione od uzyskania przez przedsiębiorcę świadectwa bezpieczeństwa (dodany ust. 3a w art. 18 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym). Warunkiem uzyskania ww. świadectwa będzie pozytywna weryfikacja posiadanych przez przedsiębiorcę świadectw dopuszczenia, a także zaakceptowanie przygotowanych przez przedsiębiorcę przepisów wewnętrznych dotyczących właściwego przygotowania pracowników metra. Będzie to szczególnie istotne w przypadku prowadzących pociągi metra, w odniesieniu do

których wzorcem dla stawianych im wymagań będą wymogi obowiązujące maszynistów kolejowych.

Uzyskanie przez przedsiębiorcę metra świadectwa bezpieczeństwa stanowić będzie gwarancję bezpiecznego prowadzenia ruchu metra oraz wykonywania przewozów. Ponadto Prezes UTK, jako centralny organ administracji rządowej będący krajową władzą bezpieczeństwa, m.in. w zakresie ruchu kolejowego, będzie sprawował nadzór nad bezpiecznym wykonywaniem przewozów przez metro, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o transporcie kolejowym, m.in. przez przedłużanie, zmianę, cofanie świadectwa bezpieczeństwa, kontrolę ruchu metra, a także przez wydawanie decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Już w obecnym stanie prawnym (art. 2 ustawy o transporcie kolejowym), do zadań Prezesa UTK należy nadzór nad bezpieczeństwem ruchu i eksploatacji metra. Dodatkowym zadaniem dla UTK będzie jedynie wydawanie dokumentu „świadectwo bezpieczeństwa” i będzie ono realizowane w ramach zadań własnych UTK, a co za tym idzie w ramach posiadanego budżetu.

W związku z deregulacją ww. zawodów istnieje potrzeba zmiany przepisów art. 22d ww. ustawy o transporcie kolejowym, dotyczących wydania nowego rozporządzenia dla stanowisk, które pozostają zawodami regulowanymi, oraz dodaniu do projektu ustawy przepisów przejściowych dotyczących zachowania uprawnień do wykonywania dotychczasowych czynności przez pracowników podlegających deregulacji oraz do zachowania ważności orzeczenia lekarskiego dotyczącego posiadanej zdolności fizycznej i psychicznej, a także czas na uzyskanie świadectwa bezpieczeństwa przez metro.

2.8. Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.)

Zawody: **broker ubezpieczeniowy, agent ubezpieczeniowy oraz aktuariusz**

W zakresie działalności ubezpieczeniowej i pośrednictwa ubezpieczeniowego z uwagi m.in. na ochronę interesów finansowych (ekonomicznych) poszczególnych podmiotów i wymogi transpozycji prawa Unii Europejskiej do krajowego porządku prawnego

(w szczególności: dyrektywy 2009/138/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej (Wypłacalność II – SOLVENCY II) oraz dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego) nie jest możliwa całkowita deregulacja zawodu aktuarusza oraz działalności brokera i agenta ubezpieczeniowego. Jednak przewiduje się uproszczenie i złagodzenie w znaczący sposób kryteriów dostępu do tych zawodów/tej działalności (m.in. przez uwzględnienie doświadczenia zawodowego, rezygnację – w niektórych przypadkach – z egzaminu zawodowego).

Broker ubezpieczeniowy

Obecnie na listę brokerów ubezpieczeniowych może być wpisana osoba fizyczna, która:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:
  - a) przeciwko życiu i zdrowiu,
  - b) przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,
  - c) przeciwko ochronie informacji,
  - d) przeciwko wiarygodności dokumentów,
  - e) przeciwko mieniu,
  - f) przeciwko obrotowi gospodarczemu,
  - g) przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
  - h) skarbowe;
- 3) daje rękojmię należytego wykonywania działalności brokerskiej;
- 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie;
- 5) zdała egzamin (odpowiedni do zakresu działalności) przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, powoływaną przez Ministra Finansów na wniosek Komisji Nadzoru Finansowego;
- 6) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń zdobyte w okresie 5 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej;
- 7) zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej.

Proponuje się rezygnację z egzaminu w przypadku posiadania sześcioletniego doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń, odpowiedniego do zakresu działalności. Ponadto, w przypadku konieczności złożenia egzaminu, przewiduje się obowiązkowe zwolnienie z egzaminu na wniosek kandydata, który ukończył studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych za równorzędne (obejmujące zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów).

Agent ubezpieczeniowy

Czynności agencyjne mogą być wykonywane wyłącznie przez osobę fizyczną, która spełnia następujące warunki:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:
  - a) przeciwko życiu i zdrowiu,
  - b) przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,
  - c) przeciwko ochronie informacji,
  - d) przeciwko wiarygodności dokumentów,
  - e) przeciwko mieniu,
  - f) przeciwko obrotowi gospodarczemu,
  - g) przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
  - h) skarbowe;
- 3) daje rękojmię należytego wykonywania czynności agencyjnych;
- 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie;
- 5) odbyła szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń zakończone zdaniem egzaminem.

Proponuje się rezygnację z obowiązkowego szkolenia dla kandydatów i pozostawienie jedynie sprawdzianu wiedzy w formie egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń. Szkolenia wstępne, które były kosztownym wymogiem dla zakładów ubezpieczeń i nie znajdowały uzasadnienia w przypadku kandydatów posiadających odpowiednią wiedzę, będą miały charakter dobrowolny.

Aktuariusz

Do rejestru aktuariuszy może być wpisana osoba fizyczna, spełniająca następujące wymagania:

- 1) ukończyła studia wyższe;
- 2) przez okres co najmniej 2 lat wykonywała czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, pod kierunkiem aktuarusza;
- 3) złożyła z pozytywnym wynikiem egzamin aktuarialny;
- 4) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) korzysta z pełni praw publicznych;
- 6) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przestępstwo przeciwko mieniu lub za przestępstwo skarbowe.

Jako alternatywę względem obowiązku złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu aktuarialnego proponuje się możliwość uzyskania tytułu aktuarusza przez osoby, które ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy za równorzędne (obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego) oraz posiadają pozytywną opinię aktuarusza, pod którego kierunkiem wykonywały czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej lub statystyki.

2.9. Ustawa z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych (Dz. U. Nr 199, poz. 1936, z późn. zm.)

Zawody: nurek, kierownik prac podwodnych, operator systemów nurkowych

Deregulacja zawodów związanych z wykonywaniem prac podwodnych wiąże się z wprowadzeniem zmian do art. 19–21 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych.

W zakresie prac podwodnych proponuje się zmniejszenie liczby zawodów do trzech: nurka, kierownika prac podwodnych oraz operatora systemów nurkowych. W dwóch pierwszych zawodach wprowadza się dyplomy z odpowiednimi klasami różnicującymi uprawnienia do wykonywania prac podwodnych. Związane jest to ze specyfiką pracy w środowisku podwyższonego ciśnienia (głębokości wykonywania prac), które wymusza stosowanie odpowiednio dostosowanego sprzętu, mieszanin oddechowych, a także rozwiązań organizacyjno-technicznych, jakie musi zastosować kierownik prac podwodnych.

Dodatkowo rozwiązanie to pokazuje możliwą ścieżkę awansu zawodowego w ramach danego zawodu.

W projektowanym art. 20 ustawy o wykonywaniu prac podwodnych określone zostały wymagania, jakie musi spełnić osoba do uzyskania dyplomu w ramach poszczególnych zawodów. W stosunku do obecnego stanu zrezygnowano z określania poziomu wykształcenia dla zawodu nurka i operatora systemów nurkowych. W przypadku kierownika prac podwodnych wykształcenie zostało obniżone z wykształcenia wyższego do średniego, bez określania jego typu. Dodatkowym ułatwieniem i obniżeniem kosztów dla osób podwyższających swoje kwalifikacje w ramach zawodu nurka i kierownika prac podwodnych jest utrzymanie wymogu egzaminu praktycznego tylko dla dyplomu nurka III klasy i dyplomu kierownika prac podwodnych III klasy. Są to dyplomy najniższe w hierarchii poszczególnych zawodów. Przy ubieganiu się o dyplomy wyższych klas będzie wymagany tylko egzamin teoretyczny oraz określona praktyka, której wymiar roczny w przypadku nurka został zmniejszony z 250 godzin do 100 godzin (art. 21 ust. 2). Okres rocznej praktyki dla kierowników prac podwodnych został określony na 150 godzin kierowania pracami podwodnymi (art. 21 ust. 4).

Do systemu uprawnień do wykonywania prac podwodnych proponuje się wprowadzić dyplom kierownika prac podwodnych III klasy. Wynika to zarówno z zapotrzebowania środowiska zawodowego, jak i specyfiki polskiego rynku pracy związanego z wykonywaniem prac podwodnych. Większość prac na terenie kraju wykonywana jest na głębokościach nieprzekraczających 20 metrów, dlatego przewidziano możliwość ubiegania się o powyższy dyplom przez osoby posiadające dyplom nurka III klasy oraz dwuletnią praktykę zawodową. Obecnie do kierowania takimi pracami niezbędne są uprawnienia kierownika prac podwodnych II klasy, do których uzyskania wymagane jest również posiadanie dyplomu nurka II klasy z roczną praktyką zawodową.

Zmiany w załączniku do ustawy mają charakter porządkujący.

2.10. Ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 622, z późn. zm.)**Zawód: agent celny**

Zaproponowane brzmienie przepisu art. 80 ustawy – Prawo celne przewiduje rezygnację z konieczności zdawania przez kandydatów na agentów celnych egzaminów przed komisją powołaną przez Ministra Finansów na rzecz wymogu posiadania kwalifikacji lub doświadczenia w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych. Rezygnacja z tej, zasadniczej z punktu widzenia obowiązujących kryteriów, przesłanki ubiegania się o możliwość wykonywania zawodu agenta celnego powoduje zasadniczą zmianę w stawianych kandydatom wymogach. Stanowi to istotny element procesu liberalizacji dostępu do zawodu agenta celnego i zaproponowanej deregulacji tego zawodu.

W przypadku osób bez doświadczenia w zawodzie agenta celnego wymóg posiadania minimalnych wymaganych kwalifikacji jest niezbędny. Studia na kierunkach w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, w których toku studenci mają możliwość zapoznania się ze szczegółowymi zagadnieniami z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa celnego, dają kandydatowi do zawodu pogłębioną znajomość tych zagadnień, związaną z ukończonym kierunkiem studiów.

Z uwagi na to, iż absolwenci innych kierunków studiów niż wskazane w ust. 2 pkt 1 nie spełniają kryteriów wpisu na listę agentów celnych, mimo ukończenia co najmniej studiów pierwszego stopnia, w katalogu przewidziano możliwość ubiegania się o wpis na listę agentów celnych przez absolwentów studiów podyplomowych wskazanych kierunków.

Jako alternatywę w zakresie poziomu wymaganego wykształcenia proponuje się wprowadzenie możliwości wpisu na listę agentów celnych osób posiadających doświadczenie w sprawach celnych. Określenie wymaganego minimalnego doświadczenia dla takich osób na poziomie 3 lat wynika z projektowanych przepisów wykonawczych do Unijnego Kodeksu Celnego, które będą obowiązywać bezpośrednio.

W systemie edukacyjnym w Polsce funkcjonują szkoły policealne służące zdobywaniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych. Absolwenci szkół policealnych przygotowujących kadry w zawodzie „agent celny” posiadają już pewną wiedzę z zakresu

obsługi celnej. Dlatego proponuje się umożliwienie zaliczenia do stażu zawodowego okresu specjalistycznego kształcenia zawodowego w szkołach policealnych (a więc nadal na poziomie szkolnictwa średniego).

Zachowanie warunku braku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe związane jest z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa obrotu towarowego z zagranicą i wiarygodnością agentów celnych. Wykonywanie zawodu agenta celnego polega bowiem na reprezentowaniu klientów przed organami celnymi i podatkowymi w zakresie rozliczeń z budżetem państwa (w zakresie wyliczania należności celnych oraz podatkowych).

W przypadku gdy organ celny poweźmie informację o toczącym się postępowaniu przeciwko agentowi celnemu w sprawach dotyczących przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstw skarbowych, może zawiesić jego działalność na czas toczącego się postępowania. Jest to przepis funkcjonujący także w obecnym brzmieniu art. 80 ustawy – Prawo celne (art. 80 ust. 3).

W projektowanym przepisie art. 80 ust. 5 proponuje się wprowadzenie obowiązku zawiadomienia organu prowadzącego listę agentów celnych o wszelkich zmianach danych dotyczących posiadania zdolności do czynności prawnych oraz ewentualnego skazania agenta celnego prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe.

W przypadku naruszenia jednego z tych warunków, organ celny prowadzący listę agentów celnych będzie zobowiązany wszcząć postępowanie dotyczące skreślenia osoby z listy agentów celnych. Skreślenie z listy agentów celnych nastąpi również w przypadku śmierci agenta celnego. W porównaniu z przepisami obecnie obowiązującymi proponuje się ograniczenie możliwości skreślenia z listy agentów celnych jedynie we wskazanych dwóch przypadkach. Osoba wpisana na listę agentów celnych uzyska praktycznie bezterminową gwarancję zachowania uprawnień do wykonywania tego zawodu.

W art. 80 ust. 8 zawarto upoważnienie dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia listy agentów celnych. Jednocześnie w ustawie zmieniającej ww. przepisy ustawy – Prawo celne proponuje się wprowadzenie przepisu przejściowego, stanowiącego o utrzymaniu wpisów na liście agentów celnych ważnych w dniu wejścia w życie zmian do ustawy. Tym samym dla osób będących agentami celnymi w tym dniu wejście w życie nowej regulacji z wyższymi wymaganiami nie spowoduje zmiany ich dotychczasowego statusu zawodowego.

2.11. Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.)

Zawód: **biegły rewident**

W projekcie ustawy proponowane są następujące rozwiązania:

- 1) doprecyzowanie zasad zaliczania poszczególnych egzaminów z przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym

Obecnie zgodnie z art. 9 ust. 5 ustawy Komisja Egzaminacyjna może zwolnić kandydata na biegłego rewidenta, na jego wniosek, z wybranych egzaminów z przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, jeżeli w tym zakresie zdał egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne. Proponuje się, w miejsce dotychczasowej możliwości, nałożenie na Komisję Egzaminacyjną obowiązku zaliczenia kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególnych egzaminów z przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, jeżeli w tym zakresie zdał egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne. Obowiązujące warunki zostaną uelastycznione, tak aby np. osoba, która ukończyła studia wyższe z dziedziny prawa, mogła mieć zaliczone poszczególne egzaminy sprawdzające wiedzę teoretyczną w tym obszarze, jeżeli zasób wiedzy zdobytej w ramach toku studiów pokrywa się z zakresem egzaminów wymaganych w postępowaniu kwalifikacyjnym.

- 2) wprowadzenie możliwości zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego na podstawie ukończenia studiów wyższych

Proponuje się ponadto wprowadzenie możliwości zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego, w obszarze sprawdzenia wiedzy teoretycznej, na podstawie ukończenia studiów wyższych o kierunku obejmującym zakresem kształcenia wiedzę, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy. Celem proponowanej zmiany jest stworzenie warunków kształcenia na studiach wyższych, których wybór pozwoli na kształtowanie ścieżki kariery w kierunku zdobywania uprawnień biegłego rewidenta. Ukończenie studiów wyższych spełniających kryteria kształcenia z zakresu wiedzy, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy, umożliwi absolwentowi przystępującemu do postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta zaliczenie części tego postępowania. W rezultacie kandydat na biegłego rewidenta będzie mógł uzyskać zaliczenie postępowania kwalifikacyjnego na poziomie obejmującym sprawdzenie wiedzy teoretycznej, z którym wiąże się obowiązek zdania 10 egzaminów. W ramach postępowania kwalifikacyjnego kandydatowi pozostanie obowiązek odbycia praktyki w rachunkowości, aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta i zdanie egzaminu dyplomowego. Proponowana zmiana będzie skutkować potrzebą uzupełnienia katalogu zadań Komisji Egzaminacyjnej, o którym mowa w art. 7 ustawy, o możliwość zaliczania, na wniosek kandydata, części postępowania kwalifikacyjnego w obszarze sprawdzenia wiedzy teoretycznej na podstawie ukończenia studiów wyższych o kierunku obejmującym zakresem kształcenia wiedzę, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy. Ponadto do zadań Komisji Egzaminacyjnej będzie należało stwierdzanie, na wniosek jednostek organizacyjnych uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, uznania studiów wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, które zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2, jak również spełniają kryteria uznawania tych egzaminów.

- 3) wprowadzenie możliwości zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej

Proponuje się ponadto wprowadzenie możliwości zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego, w obszarze sprawdzenia wiedzy teoretycznej, w drodze zaliczenia

kandydatowi na biegłego rewidenta poszczególnych egzaminów, które zdał w ramach postępowania kwalifikacyjnego, prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których Komisja Egzaminacyjna stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2. W myśl postanowień dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. Urz. UE L 157 z 09.06.2006, str. 87), zwanej dalej „dyrektywą 2006/43/WE”, osoba, która pomyślnie przeszła egzamin uniwersytecki lub równoważny prowadzony w ramach postępowania kwalifikacyjnego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie członkowskim, może mieć uznane za zdane egzaminy, jeżeli są one zharmonizowane z zakresem tematycznym określonym w porządku prawnym innego państwa członkowskiego, w którym osoba ta ubiega się o uzyskanie uprawnień biegłego rewidenta.

W rezultacie kandydat na biegłego rewidenta będzie mógł uzyskać zaliczenie poszczególnych egzaminów z postępowania kwalifikacyjnego na poziomie obejmującym sprawdzenie wiedzy teoretycznej, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2, co przyczynić się może do skrócenia procedury kwalifikacyjnej. W ramach postępowania kwalifikacyjnego kandydatowi pozostanie obowiązek zdania pozostałych egzaminów, odbycia praktyki w rachunkowości, aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta i zdanie egzaminu dyplomowego. Proponowana zmiana będzie skutkować również potrzebą uzupełnienia katalogu zadań Komisji Egzaminacyjnej, o którym mowa w art. 7 ustawy, o możliwość zaliczania, na wniosek kandydata, części postępowania kwalifikacyjnego.

- 4) dostosowanie wymagań dotyczących zdawania egzaminu dyplomowego do nowo proponowanych rozwiązań

Obecnie przepisy art. 5 ust. 2 pkt 7 w związku z art. 9 ust. 3 ustawy stanowią, że egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej i obejmuje wiedzę zdobytą w trakcie aplikacji. Ponieważ zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2006/43/WE egzamin ten

powinien odpowiadać egzaminowi ukończenia studiów wyższych, oraz mieć na celu sprawdzenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zaproponowane nowe rozwiązania dotyczące przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego oznaczać będą potrzebę wprowadzenia zmian do przepisów ustawy regulujących formę i zakres merytoryczny przeprowadzania egzaminów pisemnych i egzaminu dyplomowego, również na poziomie zmian wytycznych w delegacji ustawowej, o której mowa w art. 9 ust. 8 ustawy. Egzamin pisemny powinien obejmować swoim zakresem sprawdzenie wiedzy teoretycznej, natomiast egzamin dyplomowy powinien polegać na sprawdzeniu wiedzy teoretycznej w praktyce (tryb i sposób przeprowadzania egzaminów powinien być uregulowany w akcie wykonawczym).

- 5) wprowadzenie możliwości zaliczenia praktyki i aplikacji w drodze długoletniego doświadczenia zawodowego

Proponuje się wprowadzenie dodatkowej procedury wpisu do rejestru biegłych rewidentów dla osoby posiadającej co najmniej 15-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa i finansów, po zaliczeniu przez nią egzaminów z wiedzy, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy oraz egzaminu dyplomowego, bez konieczności odbycia rocznej praktyki i co najmniej dwuletniej aplikacji albo trzyletniej aplikacji. Rozwiązanie takie dopuszcza dyrektywa 2006/43/WE. Nowe rozwiązania będą wymagały uwzględnienia w zakresie dotyczącym zadań Komisji Egzaminacyjnej (art. 7 ustawy) oraz na poziomie zmian wytycznych w delegacji ustawowej, o której mowa w art. 9 ust. 8 ustawy.

- 6) uproszczenie regulacji w zakresie odbywania praktyki i aplikacji

Ustawa w art. 5 ust. 2 pkt 5 nakłada na kandydata na biegłego rewidenta obowiązek odbycia rocznej praktyki w zakresie rachunkowości i co najmniej dwuletniej aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta, jako jednego z warunków uzyskania uprawnień biegłego rewidenta. Proponuje się uelastyczyć dotychczasowe regulacje w drodze uznania za spełniony warunek trzyletniego szkolenia praktycznego (o którym mowa

w dyrektywie 2006/43/WE) zarówno w sytuacji, gdy osoba ubiegająca się o wpis do rejestru biegłych rewidentów:

- a) odbyła roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
- b) odbyła trzyletnią aplikację w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej.

Nowe rozwiązania będą wymagały uwzględnienia zmian wytycznych w delegacji ustawowej, o której mowa w art. 9 ust. 8 ustawy.

- 7) doprecyzowanie zasad zaliczania praktyki w zakresie rachunkowości na poczet postępowania kwalifikacyjnego

Obecnie Komisja Egzaminacyjna, na podstawie art. 9 ust. 7 ustawy, może zwolnić kandydata na biegłego rewidenta, na jego wniosek, z praktyki w zakresie rachunkowości. Proponuje się, w miejsce dotychczasowej możliwości, nałożenie na Komisję Egzaminacyjną obowiązku zaliczania kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, praktyki w przypadku spełnienia warunków określonych w ustawie. Ponadto proponuje się uprościć zaliczanie praktyki, w drodze uznania kandydatowi na biegłego rewidenta możliwości łączenia form odbywania praktyki, czyli zatrudnienia w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, jak również pozostawania w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych, przy czym łączny czas powinien wynosić co najmniej 3 lata (obecna regulacja nie daje możliwości łącznego zaliczania tych dwóch warunków).

- 8) umożliwienie prowadzenia i odbywania doskonalenia zawodowego przez różne uprawnione jednostki i w różnych formach

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy biegły rewident jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obowiązkowego doskonalenia

zawodowego. Zasady obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów oraz ustalania kryteriów i nadawania uprawnień jednostkom przeprowadzającym obligatoryjne doskonalenie zawodowe określa samorząd zawodowy w formie uchwał na podstawie art. 4 ust. 3 w związku z art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. e i pkt 10 ustawy. Zgodnie z obowiązującymi zasadami obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegły rewident, który wykonuje czynnie zawód, jest obowiązany do odbycia 40 godz. doskonalenia zawodowego w roku, zaś biegły rewident niewykonyjący zawodu – do 24 godz. doskonalenia zawodowego w roku. Co do zasady warunkiem zaliczenia doskonalenia zawodowego przez biegłego rewidenta jest odbycie szkoleń prowadzonych przez jednostki, które wyznacza samorząd zawodowy według ustalonych przez siebie kryteriów. Celem proponowanych zmian będzie poszerzenie możliwości zaliczania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Proponuje się zatem przeniesienie do ustawy oraz aktów wykonawczych (w miejsce dotychczasowych uchwał) regulacji określających zasady odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz zasady uzyskiwania uprawnień do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Ponadto proponuje się wprowadzić rozwiązania polegające na:

- a) możliwości odbywania różnych form szkolenia, np. e-learning, publikacje z zakresu rachunkowości lub rewizji finansowej, wygłaszanie własnych referatów lub uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, kursach, seminariach organizowanych przez samorząd zawodowy biegłych rewidentów oraz instytucje zajmujące się szkoleniem i doskonaleniem zawodowym,
- b) możliwości częściowego zaliczania doskonalenia zawodowego w drodze złożonego przez biegłego rewidenta oświadczenia o podniesieniu kwalifikacji zawodowych, z wybranego przez siebie zakresu tematycznego, czyli tzw. samokształcenie zawodowe (doksztalcanie zawodowe), pod warunkiem że zakres ten musi wiązać się z wykonywaniem zawodu, a uzyskana wiedza i umiejętności w danym zakresie są dla biegłego rewidenta przydatne w praktyce,
- c) określeniu kryteriów do uzyskania uprawnień dla jednostek przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

Proponowane zmiany, m.in. dotyczące minimalnej liczby godzin doskonalenia zawodowego, będą zgodne z Międzynarodowymi Standardami Edukacyjnymi IFAC (Międzynarodowej Federacji Księgowych).

9) zniesienie ograniczenia w zakresie równego dostępu do wykonywania zawodu

Obecnie ustawa w art. 3 różnicuje dostęp do wykonywania zawodu przez biegłego rewidenta w zależności od wyboru formy prawnej jego wykonywania. Na przykład biegły rewident, który wykonuje zawód jako osoba fizyczna prowadząca działalność we własnym imieniu i na własny rachunek (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy) albo zatrudniona na podstawie umowy o pracę, nie może dodatkowo wykonywać zawodu w innej formie prawnej, jaką jest umowa zlecenia. Natomiast, wykonując ten zawód jako wspólnik spółki osobowej, ma możliwość dodatkowego wykonywania zawodu na podstawie umowy zlecenia.

Proponuje się zatem uporządkowanie katalogu form wykonywania zawodu, w sposób który umożliwi biegłemu rewidentowi, niezależnie od tego, w której z form już wykonuje zawód, równy dostęp do wyboru każdej z form wykonywania zawodu, tj.:

- a) prowadząc działalność we własnym imieniu i na własny rachunek,
- b) jako wspólnik podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- c) pozostając w stosunku pracy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych,
- d) na podstawie umowy cywilnoprawnej z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.

W związku z powyższym proponuje się również uchylenie przepisu art. 3 ust. 6 ustawy, który stanowi, że biegli rewidenci zatrudnieni w samorządzie biegłych rewidentów i pracujący w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego lub naukowego mogą wykonywać zawód wyłącznie na podstawie umowy cywilnoprawnej z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych. Oznacza to, że nie mogą wykonywać zawodu w innej formie prawnej. Proponowana zmiana pozwoli znieść to ograniczenie ustawowe, wprowadzając jednolity, równy dostęp do wykonywania zawodu dla wszystkich biegłych rewidentów.

10) zmiana zakresu delegacji ustawowej w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów

Propozycje nowych rozwiązań w przedmiocie deregulacji powodują potrzebę uzupełnienia obecnego zakresu delegacji ustawowej, określonej w art. 9 ust. 8 ustawy.

Obok dotychczasowej delegacji obejmującej:

- a) warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego,
- b) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów,
- c) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów,
- d) zasady odbywania praktyki i aplikacji,

proponuje się dodanie następujących regulacji:

- e) warunki udzielania zaliczeń egzaminów, o których mowa w art. 9 ust. 5, 5a, 5c i 6 ustawy,
- f) zasady oraz zakres odbywania praktyki i aplikacji oraz uznawania wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 2a pkt 1.

Dotychczasowa delegacja ustawowa dla Krajowej Rady Biegłych Rewidentów również wymaga zmian polegających na wprowadzeniu następujących dodatkowych regulacji:

- a) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdania finansowego, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4,
- b) program praktyki i aplikacji,
- c) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1.

11) wprowadzenie nowej delegacji ustawowej dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego

W związku z propozycją zmian ustawy w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, proponuje się wprowadzenie delegacji ustawowej, która obejmowałaby następujące regulacje:

- a) szczegółowe kryteria oraz wymogi formalne związane z nadawaniem uprawnień dla jednostek ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- b) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

Z uwagi na to, iż zakres proponowanych zmian obejmuje zasady obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i postępowania kwalifikacyjnego, należy zapewnić odpowiednie *vacatio legis* do wydania nowych przepisów wykonawczych, tak aby organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Komisja Egzaminacyjna oraz uczelnie wyższe mogły dostosować się do nowych przepisów.

2.12. Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.)

Zawody: przyjmujący zakłady wzajemne oraz prowadzący kolektury gier liczbowych

W art. 24 w ust. 1 w pkt 2 proponuje się wprowadzenie ułatwienia polegającego na wyłączeniu z obowiązku posiadania świadectwa zawodowego osób przyjmujących zakłady wzajemne oraz osób prowadzących kolektury gier liczbowych. W związku z tym w art. 24 ust. 2 należy przez dodanie pkt 5 doprecyzować, iż obowiązek posiadania świadectwa zawodowego nie dotyczy osób przyjmujących zakłady wzajemne oraz prowadzących kolektury gier liczbowych. Należy mieć na uwadze, iż wymienione podmioty mają obowiązek prowadzenia tych gier zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz postanowieniami regulaminu gry.

Jednocześnie w celu utrzymania odpowiedniej jakości usług świadczonych przez osoby przyjmujące zakłady wzajemne i osoby prowadzące kolektury gier liczbowych proponuje się dodanie nowego przepisu art. 24a, wprowadzającego obowiązek odbycia szkolenia z zakresu dotyczącego przepisów o grach hazardowych przez te osoby, które do tej pory zobowiązane były do uzyskania świadectwa zawodowego oraz świadectwa uznanego za równoważne. Zarówno podmiot wykonujący monopol państwa, jak i podmiot zarządzający zakładami wzajemnymi obowiązani są wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o odbyciu szkolenia. Natomiast osoby, które ukończyły to szkolenie, są obowiązane umieścić zaświadczenie o odbyciu szkolenia, w widocznym miejscu, w kolekturze gier liczbowych oraz w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych.

Konsekwencją wprowadzonych zmian jest uchylenie w art. 25 ust. 6 oraz wykreślenie w art. 25 w ust. 7 wyrazów „albo uznanie świadectwa, o którym mowa w ust. 6,”. Należy wskazać, że zmiany w ustawie o grach hazardowych nie dotyczą zwolnienia z obowiązku

posiadania świadectw zawodowych osób pełniących określone funkcje lub zajmujących określone stanowiska związane z nadzorowaniem gier hazardowych. Instytucja świadectw równoważnych w zamierzeniu projektodawców ustawy i *de facto* w praktyce dotyczy osób bezpośrednio prowadzących grę (kolektorów), na co wskazuje program szkoleń przedstawiany Ministrowi Finansów, zgodnie z art. 25 ust. 6. W związku z powyższym, tak jak dotychczas, osoby pełniące określone funkcje lub zajmujące określone stanowiska związane z nadzorowaniem gier hazardowych, w podmiocie prowadzącym działalność w zakresie gier objętych monopolem państwa, będą obowiązane uzyskać świadectwo zawodowe wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. O wydanie świadectwa zawodowego dla ww. kręgu osób występuje podmiot urządzający gry objęte monopolem państwa.

W związku z proponowanymi zmianami należało dokonać odpowiednich dostosowań w przepisach ustawy, dotyczących opłat za wydanie świadectwa zawodowego. I tak w art. 68 ust. 1 pkt 3 wykreślono wyrazy „albo uznanie za równoważne z nim świadectwa, o którym mowa w art. 25 ust. 6” oraz w ust. 4 pkt 2 wyrazy „albo organ uznający za równoważne z nim świadectwo, o którym mowa w art. 25 ust. 6”. Natomiast w art. 69 ust. 2 pkt 2 lit. a wykreślono z katalogu opłat dla stanowisk lub funkcji, z którymi wiąże się obowiązek bezpośredniego prowadzenia gry hazardowej – przyjmujących zakłady wzajemne, a w ust. 3 wykreślono fragment dotyczący opłat za uznanie za równoważne ze świadectwem zawodowym świadectwa wydanego przez wyspecjalizowaną jednostkę, o której mowa w art. 25 ust. 6.

Ponadto zaproponowano wprowadzenie przepisu przejściowego (art. 35 projektu), zgodnie z którym osoby posiadające świadectwa zawodowe lub świadectwa uznane za równoważne ze świadectwami zawodowymi nie mają obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa w art. 24a, do czasu upływu ważności świadectwa. W ciągu 4 miesięcy od dnia upływu ważności świadectwa zawodowego lub świadectwa uznanego za równoważne ze świadectwem zawodowym osoby prowadzące kolektury gier liczbowych oraz osoby przyjmujące zakłady wzajemne obowiązane są odbyć szkolenie, o którym mowa w art. 24a. Zagadnienia regulowane niniejszą ustawą zmieniającą ustawę o grach hazardowych nie są objęte prawem Unii Europejskiej i nie podlegają procedurze notyfikacji w rozumieniu

przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

2.13. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 228, poz. 1368, z późn. zm.)

Zawody: szyper żeglugi krajowej i szyper rybołówstwa morskiego, oficer mechanik, pilot morski i pilot pełnomorski

Proponowane zmiany rozszerzają wyłączenie wymaganego wykształcenia w stosunku do osób posiadających najniższe dyplomy w żegludze krajowej i rybołówstwie morskim w dziale maszynowym. Powyższa regulacja ułatwi dostęp do wykonywania zawodu oficerowi mechanikowi w żegludze krajowej. Obecnie wymaganie dotyczące wykształcenia średniego nie obowiązywało jedynie osób z najniższymi dyplomami w dziale pokładowym w żegludze krajowej i rybołówstwie. Po zmianie, osoby z dyplomem oficera mechanika w żegludze krajowej będą wyłączone z konieczności posiadania wykształcenia średniego w ramach ujednoczenia dostępu do zawodów w żegludze krajowej i rybołówstwie morskim.

Ponadto w ramach deregulacji zawodów proponuje się wprowadzenie jednego zawodu szypra żeglugi krajowej z podziałem na klasy (klasy 1 oraz klasy 2). Odpowiedni dyplom będzie uprawniał do zajmowania stanowisk na różnych statkach w żegludze krajowej. Sposób zdobywania dyplomów dających określone uprawnienia pozwala na wybór różnych alternatywnych ścieżek umożliwiających uzyskanie danego dyplomu.

Analogiczne rozwiązanie jak w żegludze krajowej proponuje się zastosować w rybołówstwie morskim. Wprowadzenie zawodu szypra rybołówstwa morskiego z podziałem na różne uprawnienia (klasy 1, klasy 2 oraz nieograniczone) umożliwi obejmowanie różnych stanowisk na różnych statkach rybackich w zależności od potrzeb i możliwości poszczególnych osób (rybaków). Zastosowano również zróżnicowane ścieżki dostępu do zawodu. Proponuje się zastosowanie ścieżek przejścia z żeglugi krajowej do rybołówstwa morskiego oraz z rybołówstwa morskiego do żeglugi krajowej.

Deregulacja zawodów pilota morskiego oraz pilota pełnomorskiego polega na wprowadzeniu jednego zawodu pilota morskiego z określonymi uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy. Poszczególne rejony pilotowe nie ulegną zmianie, a uprawnienia pilotowe będą wydawane w zależności od rejonu, w którym dany pilot morski odbywał praktykę pilotową. Wymagania w stosunku do poszczególnych uprawnień pilotowych pozostaną bez zmian z uwagi na zachowanie bezpieczeństwa żeglugi w portach, torach podejściowych oraz akwenie Morza Bałtyckiego wymagających usług pilotowych.

2.14. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)

Przedmiotowa nowelizacja ustawy ma na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy absolwentom uczelni wyższych. Uelastycznienie zasad prowadzenia studiów wyższych oraz indywidualne podejście do każdego z zawodów powodują konieczność stworzenia możliwości zawarcia porozumienia między uczelniami a podmiotami nadającymi uprawnienia zawodowe (lub innymi podmiotami reprezentowanymi przez osoby posiadające uprawnienia zawodowe) w zakresie podejścia do uznawania egzaminów odbywanych podczas studiów przy nadawaniu uprawnień zawodowych.

Wprowadzany projektem ustawy art. 168b umożliwia uczelniom (ust. 1) stworzenie studiów o profilu praktycznym. Ust. 2 określa zakres ww. umowy, która miała by charakter pisemny i miałyby regulować m.in. kwestię opracowywania programu studiów, prowadzenia zajęć, realizacji praktyk i staży, a także oczekiwanych efektów kształcenia. Zgodnie z ust. 3 ukończenie takich studiów stanowić będzie podstawę do zwolnienia z części lub całości postępowania kwalifikacyjnego do wykonywania danego zawodu.

Z jednej strony studia o profilu praktycznym pozwalają na znacznie szybsze uzyskanie niezbędnych uprawnień, z drugiej zaś stwarzają możliwość szerokiego uwzględnienia w procesie kształcenia perspektywy pracodawcy. Proponowana zmiana przyczyni się do

lepszego dopasowania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienia jakości nauczania.³⁹

Wprowadzane przedmiotowym projektem ustawy zmiany w omówionych wyżej poszczególnych ustawach wymuszają wprowadzenie szeregu **przepisów przejściowych**, które odnoszą się do:

- 1) zachowania w mocy, przez określony czas, dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie zmienianych ustaw;
- 2) wpisania na listę rzeczoznawców budowlanych prowadzoną na podstawie ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą osób, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy budowlanego na podstawie przepisów dotychczasowych;
- 3) zachowania w mocy uprawnień budowlanych uzyskanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 4) zachowania w mocy, przez określony czas, uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 5) zachowania w mocy certyfikatów księgowych wydanych na podstawie przepisów dotychczasowych;
- 6) ewidencji certyfikatów księgowych wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 7) zachowania w mocy uprawnień osób wpisanych na listę agentów celnych na podstawie przepisów dotychczasowych;
- 8) wszczętych na podstawie art. 76b i art. 76f ustawy o rachunkowości i niezakończonych postępowań w sprawach o wydanie certyfikatu księgowego oraz w sprawach o zakwalifikowanie do egzaminu sprawdzającego kwalifikacje;
- 9) czasu trwania praktyki kandydatów na doradców podatkowych, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy nie rozpoczęli praktyki w organach podatkowych bądź rozpoczęli praktykę u doradcy podatkowego lub w spółce doradztwa podatkowego;

---

³⁹ Jest to jedno z działań przewidzianych w Zaleceniach Rady z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012–2015 (Dz. Urz. UE 2012/C 219/19).

- 10) zachowania w mocy uprawnień osób wpisanych na listę rzeczoznawców samochodowych na podstawie przepisów dotychczasowych;
- 11) sposobu zakończenia postępowań egzaminacyjnych dla nurków wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy;
- 12) zwolnienia osoby (prowadzącej kolektury gier liczbowych lub przyjmującej zakłady wzajemne) posiadającej ważne świadectwo zawodowe lub świadectwo uznane za równoważne ze świadectwami zawodowymi z obowiązku odbycia szkolenia dotyczącego przepisów o grach hazardowych, do czasu upływu ważności świadectwa;
- 13) okresu, w trakcie którego osoba prowadząca kolektury gier liczbowych i osoba przyjmująca zakłady wzajemne jest obowiązana odbyć szkolenie dotyczące przepisów o grach hazardowych, od dnia upływu ważności dotychczasowego świadectwa zawodowego.

Przewiduje się, że ustawa **wejdzie w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia**, z wyjątkiem zmian odnoszących się do ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, **które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.** Ponadto przepisy ustawy o wykonywaniu prac podwodnych, w zakresie, w jakim dotyczą kierownika prac podwodnych III klasy, **wchodzą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.** Dodatkowo w związku z koniecznością przekazania danych zawartych w centralnym rejestrze rzeczoznawców budowlanych przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (GINB) odpowiednim izmom krajowym samorządu architektów i inżynierów budownictwa należało określić wcześniejszy termin wejścia w życie przepisu art. 22 ust. 2 ustawy, określając go na dzień wejścia w życie z dniem ogłoszenia ustawy, aby GINB miał 60 dni na przekazanie tych danych.

Wprowadzenie *vacatio legis* dla wejścia w życie przepisów odnoszących się do ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym z dniem 1 stycznia 2014 r. wynika stąd, iż proponowane rozwiązania mają charakter zmian systemowych całego procesu postępowania kwalifikacyjnego oraz doskonalenia zawodowego, które obejmują adresatów.

Zachodzi zatem uzasadniona konieczność wprowadzenia przepisu dającego możliwość dostosowania się do nowych rozwiązań legislacyjnych, zważywszy na ich wpływ na stosunki powstałe pod rządami ustawy dotychczasowej, które będą wynikały zarówno z ustawy, jak i aktów wykonawczych wydanych na podstawie nowych delegacji ustawowych.

Jeżeli zaś chodzi o propozycje wprowadzenia terminu (do dnia 30 czerwca 2014 r.) na podjęcie uchwał Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z zachowaniem nowych regulacji, należy zaznaczyć, że rolą tych przepisów jest umożliwienie dostosowania systemu prawa oraz instytucji prawnych do nowych wymagań ustawy przez wyznaczenie odpowiedniego do tego terminu. W powyższym przypadku z chwilą wejścia w życie nowych przepisów ustawy oraz aktów wykonawczych Krajowa Izba Biegłych Rewidentów powinna mieć zapewniony czas na dostosowanie dotychczasowych uchwał. Takie rozwiązania zapewniają adresatom norm ciągłość, funkcjonalność i skuteczność postępowania zgodnie z przepisami prawa.

Proponowana konstrukcja przepisów jest zastosowana m.in. w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 596).

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania konsultacji czy też uzgodnienia, o których mowa w § 12a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej BIP Rządowego Centrum Legislacji, a dodatkowo na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zainteresowanie pracami nad projektem przedmiotowej ustawy zgłosiły następujące podmioty: Instytut Logistyki i Magazynowania, Związek Maklerów i Doradców, Polska Izba Biur Rachunkowych, Andrzej Falkowski oraz Andrzej Kamiński. Wykaz podmiotów wraz z formularzami zgłoszenia zainteresowania pracami, zgodnie z przepisami ustawy o działalności lobbingskiej, został umieszczony na stronie BIP Ministerstwa Sprawiedliwości.

3. Uznawanie kwalifikacji zawodowych w Unii Europejskiej

W kontekście wpływu proponowanych zmian na możliwość wykonywania zawodu w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej należy podkreślić, że deregulacja zawodów objętych projektem ustawy nie ograniczy wolności świadczenia usług transgranicznych. Warunkiem korzystania z tej swobody jest prowadzenie działalności w państwie siedziby w sposób zgodny z prawem oraz brak prawomocnie orzeczonego zakazu lub ograniczenia w wykonywaniu zawodu.

Działalność w zakresie świadczenia usług transgranicznych, mająca charakter okazjonalny i tymczasowy, regulowana jest w Unii Europejskiej bardzo liberalnie. Odnoszą się do niej przepisy m.in. dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, s. 36) oraz dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22, z późn. zm.).

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 16 dyrektywy z dnia 12 grudnia 2006 r. państwa zobowiązane są do uznania prawa usługodawców do świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż to, w którym prowadzą przedsiębiorstwo, oraz zapewnienia możliwości swobodnego podjęcia i prowadzenia działalności na swoim terytorium. Świadczenie usług ma miejsce tylko w razie przeniesienia się usługodawcy na terytorium państwa przyjmującego w celu tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu. Element czasowy stanowi podstawowe kryterium pozwalające na odróżnienie świadczenia usług transgranicznych od stałego wykonywania danego zawodu.

Dyrektywa z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych sankcjonuje wspólnotowe rozróżnienie między prowadzeniem działalności stałej w ramach swobody przedsiębiorczości a świadczeniem usług. Podkreślić należy, że dotyczy ona zniesienia barier związanych jedynie z kwalifikacjami zawodowymi, a jej postanowienia pozostają bez wpływu na zakres innych dozwolonych ograniczeń, które mogą być nakładane przez poszczególne państwa na usługodawców świadczących usługi transgraniczne.

Do osoby, która posiada prawo wykonywania zawodu w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej (państwo siedziby), w razie przeniesienia się do innego państwa

(przyjmującego) w celu tymczasowego i okazjonalnego wykonywania zawodu, znajduje zastosowanie uproszczona procedura. Co do zasady w stosunku do niej nie znajdują zastosowania przepisy stosowane w przypadku osób zamierzających w sposób stały i ciągły wykonywać zawód na terytorium tego państwa. Państwa członkowskie nie mogą ograniczać swobodnego świadczenia usług przez nakładanie dodatkowych wymogów dotyczących kwalifikacji zawodowych, o ile dana osoba prowadzi zgodnie z prawem działalność w państwie siedziby. Oznacza to, że prowadzący stałą działalność w innym państwie może korzystać z tej swobody bez konieczności uzyskiwania stosownych zezwoleń, dokonywania dodatkowej rejestracji czy też poddania się procedurze uznania kwalifikacji. Uproszczone przepisy dyrektywy 2005/36/WE dotyczące kwalifikacji zawodowych mają zastosowanie do wszystkich objętych nią zawodów, zarówno w przypadku osób pracujących na własny rachunek, jak i wobec pracowników najemnych. Podkreślić należy, że zarówno w przypadku czasowego wykonywania zawodu w formie świadczenia usług, jak i prowadzenia stałej praktyki usługodawca jest zobowiązany do przestrzegania obowiązujących w państwie przyjmującym zasad wykonywania zawodu, w tym w szczególności dotyczących etyki zawodowej. Usługodawca, który świadczy usługi na terenie państwa przyjmującego, podlega obowiązującym w nim przepisom dotyczącym wykonywania zawodu, mającym charakter zawodowy, ustawowy lub administracyjny, które regulują kwestie bezpośrednio związane z kwalifikacjami zawodowymi, takie jak definicja zawodu, używanie tytułów zawodowych, związane z ochroną i bezpieczeństwem konsumentów, jak również przepisom dyscyplinarnym.

II. OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia nowelizacji

Celem projektu ustawy jest zmiana ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów w Polsce polegająca na częściowej lub całkowitej deregulacji niektórych zawodów w zakresie ułatwienia w ich wykonywaniu.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa

Osoby wykonujące obecnie i planujące rozpoczęcie wykonywania zawodu, organizacje zrzeszające posiadających dane kwalifikacje, przedsiębiorcy i organy zatrudniające osoby wykonujące dany zawód, organizacje konsumentów, organy i instytucje organizujące szkolenia zawodowe, przyznające i uznające uprawnienia.

3. Konsultacje społeczne

Organizacje zgłoszone do konsultacji społecznych: Forum Związków Zawodowych, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Business Centre Club, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Polska Izba Ubezpieczeń, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Komisja Nadzoru Finansowego, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Trójstronna Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych, Polska Rada Biznesu, Związek Banków Polskich, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Komisja Nadzoru Audytowego, Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, Krajowa Rada Spółdzielcza, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Polski Instytut Dyrektorów, ACCA Polska, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Rada Konsultacyjna Służby Celnej, Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych, Związek

Pracodawców Prowadzących Gry Losowe i Zakłady Wzajemne, Stowarzyszenie Menedżerów Firm Działających w Zakresie Gier Losowych, Stowarzyszenie Pracodawców i Pracowników Firm Bukmacherskich, Rzecznik Ubezpieczonych, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami, Izba Gospodarcza Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Polska Izba Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Krajowa Rada Doradców Podatkowych, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „Libertas”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Stowarzyszenie Rzeczników Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego, Polski Związek Motorowy, TÜVPOL Sp. z o.o., Akademia Morska w Gdyni, Akademia Morska w Szczecinie, Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, Ośrodek Szkolenia Zawodowego Gospodarki Morskiej – Centrum Szkolenia Nurków Zawodowych (ośr. szkoleniowy), Związek Zawodowy Marynarzy Kontraktowych, Krajowa Sekcja Marynarzy i Rybaków NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolski Związek Zawodowy Oficerów i Marynarzy, Związek Armatorów Polskich, Zrzeszenie Rybaków Morskich – Organizacja Producentów, Krajowa Izba Gospodarki Morskiej, Stowarzyszenie Armatorów Rybackich w Kołobrzegu, Stowarzyszenie Rybak w Tolkmicku, Związek Rybaków Polskich w Ustce, Polskie Stowarzyszenie Pilotów Morskich, Komisja Kwalifikacyjna dla Nurków, Stowarzyszenie Nurków Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Nurków Zawodowych, OPZZ „Konfederacja Pracy”, BCN Explorer (ośr. szkoleniowy), Bałtyckie Centrum Nurkowe „EXPLORER” Gdynia, Aqua Works, U.P.H.OiT. JAMAR – J. Raszewska, MARINEX Sp. z o.o., Metro Warszawskie Sp. z o.o., PKP S.A., PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., PKP Cargo S.A., PKP Intercity S.A., Przewozy Regionalne Sp. z o.o., PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa Sp. z o.o., Izba Gospodarcza Transportu Lądowego, Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP, Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu PKP, Sekcja Krajowa Kolejarzy NSZZ „Solidarność”, Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu, Związek Pracodawców Kolejowych,

Związek Niezależnych Przewoźników Kolejowych, Instytut Lotnictwa, Aeroklub Polski, Aeroklub Rzeszowski, Aeroklub Ziemi Piłskiej, Aeroklub Opolski, Aeroklub Ziemi Lubuskiej, Aeroklub Północnego Mazowsza, Aeroklub Lubelski w Radawcu, Aeroklub Mielecki, „AEROKRAK” Szkoła Latania Rekreacyjnego, Aeroklub Szczeciński, Aeroklub Krakowski, Aeroklub Bielsko-Bialski, ALTI – Szkoła Paralotniowa, Aeroklub Gliwicki, „AVIATOR” – Mieczysław Matyasik, Szkoła Pilotażu Paralotni „Fly School” Jacek Gocyla, „Beskid-Paragliding” – Tomasz Zarzecki, „Dynamic Sport” Wojciech Pierzyński, Aeroklub Leszczyński, „ALBATROS” Wojciech Owczarz, „Bielik” – Ryszard Najman, Aeroklub Częstochowski, Aeroklub Słupski, Aeroklub Warszawski, Poznańska Szkoła Latania na Paralotniach s.c., Aeroklub Wrocławski, „Szybie Sprzętu Sportowego” Bogusław Pelczar, „HENOR” Szkoła Motolotniowa Henryk Orwat, „KOMPOL” – Szkoła Motolotniowa Alojzy Dernbach, „FALCO” Marcin Sokół, Szkoły Swobodnego Latania „Głajt”, „Parapaltech” Andrzej Palenik, „HEY PILOT” Aleksander Opoczyński, AEROTEKA Sp. z o.o., Aeroklub Włocławski, „AVIA-TECH” Szkoła Lotnicza, „AVIATOR” Świętokrzyska Szkoła Latania, „PARAPASJA” Jan Lidke, „KLIF” Gdyńska Szkoła Paralotniowa, EASYAIR D. Malec s.j., Aeroklub Poznański, Parolotniowa Szkoła Albatrosów, Aeroklub Kielecki, „Nauka Latania” Marcin Tobiszewski, „AIRACTION” Szkoła Latania, „GAGARIN” Lubelska Szkoła Parolotniowa, „Szkoła Latania” Arkadiusz Pomarański, SKYDIVE MAZURY Sp. z o.o., Szkoła Parolotniowa „Fly2Live”, „Fly Adventure” Szkoła Sportów Lotniczych, Adams' School of PPG Andrzej Adamek, „Szkoła Bezpiecznego Latania” Tomasz Wesołowski, „Feniks” Szkoła Latania, Polskie Stowarzyszenie Sportów Powietrznych, Aeroklub Warmińsko-Mazurski, Aeroklub Białostocki, Aeroklub Elbląski, MOTO-LOT DG, „Pat.Paragliding – Extreme”, Aeroklub Rybnickiego Okręgu Węglowego, „Paralotnie” Kamil Antkowiak, Aeroklub Śląski w Katowicach, „PARASTYLE” Sylwia Grzybowska, Centralna Szkoła Szybowcowa AP; „Cloudbase” Szkoła Parolotniowa, „Altus” Szkoła Pilotażu Parolotni, „AXON POLSKA” Krzysztof Romicki, „Omega” Szkoła Spadochronowa, Bieszczadzka Szkoła Parolotniowa, SILVAIR Sp. z o.o., „TOP” Wojciech Łuczyński, Skydive.PL Sp. z o.o., A. Gdański – Ośrodek Szkolenia Spadochronowego, Parabara.eu Bartosz Kamiński, „Szkoła Parolotniowa” Tomasz Wójcik, Aeroklub Ziemi Zamojskiej, SkyDive-Club 3Miasto, FHU „TARM” – SkyDive Toruń, „Sky Trekking” Szkoła Latania Rekreacyjnego, „Para-Sol” Ośrodek Szkolenia Spadochronowego, „SKOCZEK” Szkoła Spadochronowa, „Atmosfera”

Ośrodek Szkolenia Spadochronowego, „LANG”, Aeroklub Podkarpacki, Wielkopolskie Stowarzyszenie Lotnicze, SKRZYDŁO – Wojskowy Klub Spadochronowy, Szkoła Spadochronowa Marcin Laskowski, OSL Krzysztof Jurkiewicz, PROAVIATION FPHU Andrzej Skowron, „Bravo-Delta” M. Cedro, LET SK WILGA, Aeroklub Jeleniogórski, Aeroklub Kujawski, Aeroklub Łódzki, „BB-Aero”, Ośrodek Szkolenia Spadochronowego NORMAL Piotr Jafernik, Szkoła Latania na Paralotniach „MUMINEK” Dariusz Cisek, „Aloha Aviation” TOMASZ CHODYRA, „DRAGON” Paralotniowa Szkoła Latania Tomasz Kudaszewicz, KAMIL MAŃKOWSKI „PROPPG”, AVIATION SERVICE Stanisław Nowakowski, JANKI Grzegorz Jankiewicz, AOS Politechniki Rzeszowskiej, Związek Rzemiosła Polskiego, Stowarzyszenie Instruktorów Lotniowych i Paralotniowych, Polskie Stowarzyszenie Paralotniowe – PSP, Lotnicza Amatorska Federacja Rzeczypospolitej Polskiej – LAF RP, Związek Zawodowy „Budowlani”, Stowarzyszenie Architektów Polskich, Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Krajowa Izba Urbanistów Rzeczypospolitej Polskiej, Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa, Izba Projektowania Budowlanego, Stałe Przedstawicielstwo Kongresu Budownictwa Polskiego, WACETOB Warszawskie Centrum Postępu Techniczno-Organizacyjnego Budownictwa, Fundacja Wszechnicy Budowlanej, Polski Związek Pracodawców Budownictwa, Stowarzyszenie Polski Kongres Drogowy, Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Instytut Techniki Budowlanej, Instytut Rozwoju Miast, Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP Zarząd Krajowy, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Transportu Samochodowego, Polska Izba Stacji Kontroli Pojazdów, Przemysłowy Instytut Motoryzacji, Związek Pracodawców Motoryzacji, Polski Związek Przemysłu Motoryzacyjnego, Stowarzyszenie Kierowników Stacji Kontroli Pojazdów, Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego, Związek Powiatów Polskich, Stowarzyszenie Ekspertów i Doradców Rynku Gier Hazardowych, Związek Miast Polskich, Unia Metropolii Polskich, Federacja Związków Gmin i Powiatów RP, Unia Miasteczek Polskich, Związek Powiatów Polskich, Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, Fundacja Instytut Spraw Publicznych, Krajowy Sekretariat Budownictwa

i Przemysłu Drzewnego NSZZ Solidarność, Krajowa Izba Projektowania Architektonicznego, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego PAN, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Lubelski Urząd Wojewódzki, Lubuski Urząd Wojewódzki, Małopolski Urząd Wojewódzki, Łódzki Urząd Wojewódzki, Opolski Urząd Wojewódzki, Podkarpacki Urząd Wojewódzki, Podlaski Urząd Wojewódzki, Pomorski Urząd Wojewódzki, Śląski Urząd Wojewódzki, Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki, Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, Pomorski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wyniki konsultacji społecznych przedstawia tabelaryczne zestawienie stanowiące załącznik nr 1 do OSR.

4. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustawy

4.1. Deregulacja dostępu do zawodu urbanisty

Do Izby Urbanistów, zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, może należeć osoba, która:

- 1) posiada uprawnienia urbanistyczne uzyskane na podstawie art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym;
- 2) posiada uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym uzyskane na podstawie ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym;

- 3) posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku architektura, urbanistyka lub gospodarka przestrzenna, a także doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie dwuletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną;
- 4) posiada dyplom ukończenia studiów wyższych, innych niż wyżej wymienione, które w obowiązującym programie nauczania realizują zagadnienia związane z architekturą i urbanistyką lub gospodarką przestrzenną w wymiarze co najmniej 90 godzin, uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej, a także doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie trzyletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną;
- 5) posiada dyplom ukończenia studiów wyższych, innych niż określone wyżej, uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej, ma doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie trzyletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną, a także złożyła egzamin ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki;
- 6) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który nabył kwalifikacje zawodowe projektowania zagospodarowania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego w skali lokalnej i regionalnej, odpowiadające wymaganiom określonym wyżej, oraz posiada odpowiednią decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych.

Egzamin ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki przeprowadza się w przypadku ubiegania się o członkostwo w Izbie Urbanistów przez osoby, posiadające dyplom ukończenia studiów wyższych, innych niż określone w art. 5 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej, mających doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie trzyletniej pracy związanej z gospodarką przestrzenną.

Egzamin ten przeprowadza okręgowa komisja kwalifikacyjna właściwa dla miejsca zamieszkania zainteresowanego (-ej).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest:

- 1) złożenie wniosku o przeprowadzenie egzaminu;

- 2) wniesienie opłaty egzaminacyjnej;
- 3) udokumentowanie wykształcenia, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy;
- 4) udokumentowanie posiadania doświadczenia zawodowego, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy.

Termin przeprowadzenia egzaminów określa właściwa rada okręgowa na podstawie informacji o liczbie złożonych wniosków przekazywanej co najmniej raz na pół roku przez właściwą okręgową komisję kwalifikacyjną. O terminie egzaminu zainteresowanych zawiadamia się imiennie, co najmniej 30 dni przed datą jego rozpoczęcia, oraz zamieszcza się informację w siedzibie i na stronie internetowej izby okręgowej.

Egzamin składa się z dwóch części, tj. pisemnej i ustnej. W ramach części pisemnej, która odbywa się w formie testu zawierającego 50 pytań, sprawdza się znajomość przepisów prawnych, dotyczących gospodarki przestrzennej. W ramach części ustnej, zainteresowany otrzymuje w drodze losowania 5 pytań, dotyczących zastosowania wiedzy urbanistycznej. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej egzaminu jest udzielenie 40 poprawnych odpowiedzi na pytania z części pisemnej. W części ustnej członkowie komisji egzaminacyjnej mogą zadawać zainteresowanemu pytania dodatkowe, związane tematycznie z wylosowanymi przez niego pytaniami.

Opłaty egzaminacyjne (i inne opłaty) są przyjmowane na podstawie uchwał. Obecnie opłata za egzamin wynosi 600 zł. Opłata za egzamin poprawkowy wynosi również 600 zł. Inne koszty związane z dojściem do zawodu oraz jego wykonywaniem są następujące⁴⁰:

- 1) opłata za wpis na listę członków Izby Urbanistów – 150 zł;
- 2) opłata za potwierdzenie kwalifikacji zawodowych dla osób nieposiadających uprawnień:
  - a) zdobytych w kraju – 2 000 zł,
  - b) zdobytych za granicą – 3 500 zł;
- 3) opłata za egzamin poprawkowy – 600 zł;
- 4) miesięczna składka członkowska – 90 zł;
- 5) opłata za wydanie zaświadczenia o przynależności do izby – 20 zł.

---

⁴⁰ Obowiązujące opłaty ustanowione zostały uchwałą Pierwszego Krajowego Zjazdu Izby Urbanistów Nr I/11/2002 z dnia 29 czerwca 2002 r. (zmienione uchwałą: Nr 9/V/2006 z V Krajowego Zjazdu Izby Urbanistów z 2 czerwca 2006 r., Nr 10/VI/2007 VI Krajowego Zjazdu Izby Urbanistów z dnia 11 maja 2007 r. i Nr 10/VII/2008 VII Krajowego Zjazdu Izby Urbanistów z dnia 14 czerwca 2008 r.) oraz uchwałą Nr 15/2009 Krajowej Rady Izby Urbanistów z dnia 26 września 2009 r. – dane za 2010 r.

Tabela 4. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do wykonywania zawodu urbanisty

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
<ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe o kierunkach architektura, urbanistyka lub gospodarka przestrzenna • <u>dwuletnie</u> doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną albo <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe zawierające w programie zagadnienia związane z architekturą i urbanistyką lub gospodarką przestrzenną w wymiarze co najmniej 90 godzin • studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej • <u>trzyletnie</u> doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną albo <ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe • studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej • <u>trzyletnie</u> doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną • zdany egzamin ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki 	Wobec sporządzającego projekt planu zagospodarowania przestrzennego utrzymany zostaje: <ul style="list-style-type: none"> • wymóg wykształcenia kierunkowego (tj. architektura, urbanistyka lub gospodarka przestrzenna) albo <ul style="list-style-type: none"> • wymóg wykształcenia wyższego uzupełnionego kierunkowymi studiami podyplomowymi. Zlikwidowany zostaje tym samym wymóg praktyki zawodowej i egzaminu, a ponadto, wskutek likwidacji izby zawodowej urbanistów, zniesiony zostanie obowiązek przynależności do samorządu. Następuje scedowanie odpowiedzialności za określenie wymogów (np. doświadczenia) wobec projektantów na zamawiającego.

Do zadań samorządów zawodowych urbanistów należy w szczególności m.in. współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych urbanistów (art. 8 pkt 8 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów). Członkowie izby obowiązani są więc do dbałości o rozwój zawodowy przez podnoszenie kwalifikacji, w tym przez uczestnictwo w różnych formach doskonalenia kwalifikacji zawodowych.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Zgodnie z danymi otrzymanymi z Krajowej Izby Urbanistów za pośrednictwem Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, obecnie liczba członków tej izby, a więc czynnych zawodowo urbanistów posiadających uprawnienia, wynosi 1297 osób. Od 2002 r. do 2006 r. liczba ta dosyć szybko wzrastała, z 961 członków w 2002 r. do 1241 w 2006 r. (wzrost o 280 osób w ciągu 4 lat). Natomiast od 2006 r. można zaobserwować znaczne spowolnienie wzrostu liczby członków Krajowej Izby Urbanistów (wzrost z 1241 członków w 2006 r. do 1297 w 2012 r., co stanowi wzrost

o 56 członków w ciągu 6 lat). Dane dotyczące liczby osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu urbanisty przedstawia Tabela 5.

Tabela 5. Liczba osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu urbanisty w okresie 2002–2012

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu urbanisty	961	1087	1128	1203	1241	1255	1292	1317	1333	1301	1297
Liczba osób przystępujących do egzaminu w danym roku	-	-	5	3	2	-	-	1	4	3	2
Liczba osób, które zdały egzamin	-	-	5	3	2	-	-	0	2	1	2

Z danych przedstawionych przez Krajową Izbę Urbanistów wynika, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat jedynie 20 osób przystąpiło do egzaminu ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki w celu uzyskania uprawnień urbanisty, a 15 z nich uzyskało te uprawnienia tą drogą. Pozwala to stwierdzić że nie jest to preferowana ścieżka uzyskania uprawnień urbanisty przez kandydatów do tego zawodu. Zdecydowanie częściej uprawnienia do wykonywania zawodu urbanisty uzyskiwane są na podstawie dwóch pozostałych ścieżek, tzn. osobom, które posiadają bądź wykształcenie wyższe o kierunkach architektura, urbanistyka lub gospodarka przestrzenna i dwuletnie doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną, bądź inne wykształcenie wyższe na kierunkach, które w obowiązującym programie nauczania realizują zagadnienia związane z architekturą i urbanistyką lub gospodarką przestrzenną w wymiarze co najmniej 90 godzin, uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej i trzyletnie doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną.

Likwidacja samorządu urbanistów

Projekt przewiduje likwidację samorządu urbanistów. Czynności likwidacyjne podejmą organy samorządu na podstawie przepisów dotychczasowych, które stosuje się w zakresie niezbędnym do przeprowadzania likwidacji samorządu. Do czynności likwidacyjnych należą w szczególności:

- 1) zakończenie interesów bieżących;
- 2) ściągnięcie wierzytelności;
- 3) wypełnienie zobowiązań;
- 4) upłynnienie majątku samorządu.

Tabela 6. Wartość majątku trwałego i oprogramowania komputerowego poszczególnych izb urbanistów

Lp.	Nazwa izby	Wartość majątku
1	Północna Okręgowa Izba Urbanistów	40 544,00 zł
2	Zachodnia Okręgowa Izba Urbanistów	52 198,00 zł
3	Południowa Okręgowa Izba Urbanistów	60 333,93 zł
4	Okręgowa Izba Urbanistów w Warszawie	44 423,36 zł
5	Krajowa Izba Urbanistów	43 399,41 zł
Razem		240 898,70 zł

Zródło: Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Izby urbanistów zatrudniają łącznie 12 osób na umowę o pracę oraz z 20 osobami (fizycznymi lub prawnymi) zawarte są umowy cywilnoprawne. Umowy te trzeba będzie po likwidacji samorządu zawodowego rozwiązać.

Porównanie międzynarodowe

Zawód urbanisty spośród państw Unii Europejskiej, zgodnie z danymi bazy zawodów regulowanych⁴¹ jest zawodem regulowanym w takich państwach jak: Cypr (Πολιοδόμος – Χωροτάκτης), Niemcy (Stadtplaner), Irlandia (Chartered town planner, Town planner), Holandia (Stedenbouwkundige), Rumunia (Urbanist), Słowenia (Odgovorni projektant, Pooblašteni prostorski načrtovalec), Szwajcaria (Urbaniste) i Wielka Brytania (Chartered town planner).

⁴¹ http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?action=profession&id_profession=6670

4.2. Deregulacja dostępu do zawodu architekta i inżyniera posiadających uprawnienia budowlane

Aktualne wymogi dotyczące dostępu do zawodu architekta i inżyniera posiadających uprawnienia budowlane zostały szczegółowo opisane w części uzasadnienia dotyczącej zmiany ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Zbiorcze zestawienie wymogów odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych, zawiera Tabela 7.

Tabela 7. Aktualne wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych

	projektowanie bez ograniczeń i sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych	projektowanie w ograniczonym zakresie	kierowanie robotami budowlanymi bez ograniczeń	kierowanie robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
wymagane wykształcenie	<ul style="list-style-type: none"> studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności
praktyka przy sporządzaniu projektów	2 lata	2 lata	–	–
praktyka na budowie	1 rok	1 rok	2 lata	3 lata
egzamin	zdany egzamin na uprawnienia budowlane			

Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest praca polegająca na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo na pełnieniu funkcji technicznej na budowie pod kierownictwem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane, a w przypadku odbywania praktyki za granicą pod kierunkiem osoby posiadającej uprawnienia odpowiednie w danym kraju.

Egzamin na uprawnienia budowlane jest przeprowadzany co najmniej dwa razy w roku, w terminach ustalanych przez izbę. Egzamin przeprowadzają okręgowe komisje kwalifikacyjne izb inżynierów budownictwa.

Zakres proponowanych zmian w uzyskiwaniu uprawnień budowlanych, w odniesieniu do aktualnych wymogów, przedstawia Tabela 8.

Tabela 8. Proponowane wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych

	projektowanie bez ograniczeń i sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych	projektowanie w ograniczonym zakresie	kierowanie robotami budowlanymi bez ograniczeń	kierowanie robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
wymagane wykształcenie	<ul style="list-style-type: none"> studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> studia magisterskie lub studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności, lub studia zawodowe (I stopnia) na kierunku pokrewnym, lub tytuł zawodowy technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika w zawodach związanych z budownictwem w zakresie odpowiednim dla tej specjalności
praktyka przy sporządzaniu projektów	1 rok*	1 rok*	–	–
praktyka na budowie	1 rok**	1 rok**	1,5 roku dla studiów magisterskich lub 3 lata dla studiów zawodowych (I stopnia)**	1,5 roku dla studiów zawodowych (I stopnia) odpowiednich i magisterskich pokrewnych 3 lata dla studiów zawodowych pokrewnych 4 lata dla dyplomu technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika w zawodach związanych z budownictwem w zakresie odpowiednim dla tej specjalności **
egzamin	<ul style="list-style-type: none"> Proponuje się możliwość zwolnienia z egzaminu na uprawnienia budowlane absolwentów studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy uczelni z właściwym samorządem zawodowym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie projektowanego upoważnienia ustawowego. 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Przy ubieganiu się o uprawnienia budowlane w innej specjalności lub w innym zakresie niż posiadane, egzamin jest przeprowadzany w zakresie ograniczonym do zagadnień nieobjętych zakresem egzaminu, obowiązującym przy ubieganiu się o posiadane uprawnienia budowlane.
--	---

* Dodatkowo proponuje się zwiększenie możliwości odbywania praktyki, poprzez wprowadzenie instytucji „patrona”. Osoba zainteresowana odbyciem praktyki projektowej, oprócz odbywania praktyki w formie zatrudnienia w biurze projektowym, mogłaby odbyć praktykę pod opieką patrona. Patronem byłaby osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane będąca czynnym członkiem samorządu zawodowego.

Patron może zdecydować o skróceniu rocznej praktyki, nie więcej jednak niż o 6 miesięcy, przy czym, po uzyskaniu przez osobę odbywającą tę praktykę wpisu na listę członków samorządu zawodowego, przez okres o jaki praktyka została skrócona ponosi on odpowiedzialność zawodową za projekty architektoniczno-budowlane sporządzane przez osobę, która odbyła praktykę oraz jest obowiązany do sprawdzania tych projektów.

**Projektowane zmiany zakładają również możliwość uznania jako części lub całości okresu praktyki odbywanej na studiach o profilu praktycznym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem samorządu zawodowego i zgodnie z warunkami umowy pisemnej o której mowa w art. 168b ust 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Tabela 9. Proponowane wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki przy ubieganiu się o łączne uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności

	projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i kierowanie robotami budowlanymi bez ograniczeń	projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i kierowanie robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
wymagane wykształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności 	<ul style="list-style-type: none"> • studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub • studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności
praktyka przy sporządzaniu projektów	1 rok*	1 rok*
praktyka na budowie	1,5 roku**	1,5 roku**
egzamin	<ul style="list-style-type: none"> • Proponuje się możliwość zwolnienia z egzaminu na uprawnienia budowlane absolwentów studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy uczelni z właściwym samorządem zawodowym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie projektowanego upoważnienia ustawowego. • Przy ubieganiu się o uprawnienia budowlane w innej specjalności lub w innym zakresie niż posiadane, egzamin jest przeprowadzany w zakresie ograniczonym do zagadnień nieobjętych zakresem egzaminu, obowiązującym przy ubieganiu się o posiadane uprawnienia budowlane. 	

Dodatkowo proponuje się aby okres praktyki wymagany do uzyskania uprawnień budowlanych w odpowiednim zakresie pomniejszyć o okres praktyki odbyty do posiadanych już uprawnień budowlanych, jeżeli zarówno uprawnienia posiadane jak również uzyskiwane mieszczą się w ramach tej samej specjalności.

Proponuje się również wprowadzenie możliwości zdawania egzaminu na uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności **łącznie**.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Obowiązek przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych oraz nadawania uprawnień budowlanych zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, ciąży na samorządach zawodowych, tj. odpowiednio na Krajowej Izbie Architektów oraz Krajowej Izbie Inżynierów Budownictwa. Działalność izb jest finansowana ze składek członkowskich, z zapisów, darowizn i dotacji, z wpływów z działalności gospodarczej oraz z innych wpływów, nie generuje zatem kosztów dla sektora finansów publicznych.

Oплата za postępowanie kwalifikacyjne przy nadawaniu uprawnień budowlanych wynosi⁴²:

1. z tytułu kwalifikowania wykształcenia i praktyki zawodowej jest równa 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę (obecnie – 800 zł⁴³);
2. z tytułu przeprowadzenia egzaminu jest równa 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę (obecnie – 800 zł);
3. z tytułu ponownego przeprowadzenia części ustnej egzaminu jest równa 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę (obecnie – 480 zł).

Proponowane zapisy o opłatach przenosi się do ustawy i ustala w następującej wysokości:

1. z tytułu kwalifikowania wykształcenia i praktyki zawodowej nie przekracza 22% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez

---

⁴² (§ 13 ust. 1 rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie)

⁴³ Od 1 stycznia 2013 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 1600 zł (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r.).

Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie 812 zł⁴⁴);

2. z tytułu przeprowadzenia egzaminu nie przekracza 22% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (...) (obecnie 812 zł);
3. z tytułu ponownego przeprowadzenia części ustnej egzaminu nie przekracza 13% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (...) (obecnie 480 zł).

W przypadku egzaminu łącznego na uprawnienia budowlane do projektowania, sprawdzania projektów architektoniczno-budowlanych i kierowania robotami budowlanymi, kwoty te nie przekraczają odpowiednio: 33%, 33% i 19% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej z kwartału poprzedzającego kwartał, w którym dokonuje się uiszczenia opłaty, ogłoszonego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Należy zatem stwierdzić, że w związku z proponowaną zmianą zapisu i przeniesieniem go do ustawy, wysokość opłat nie ulegnie podwyższeniu.

Wpływ projektowanej regulacji na bezpieczeństwo

Architekci i inżynierowie z uprawnieniami budowlanymi mają obowiązek zawarcia ubezpieczenia OC, który powstaje w terminie do 30 dni od dnia wpisu na listę członków izby inżynierów budownictwa, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC, w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, wynosi równowartość w złotych 50 tys. euro.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i rynek pracy

Szacunki zawarte w publikacji „The Architectural Profession in Europe” Rady Architektów Europy (Architects' Council of Europe) pokazują, iż pod względem liczby architektów na 1000 mieszkańców, Polska zajmuje 23 miejsce na 27 państw Unii Europejskiej (stan na

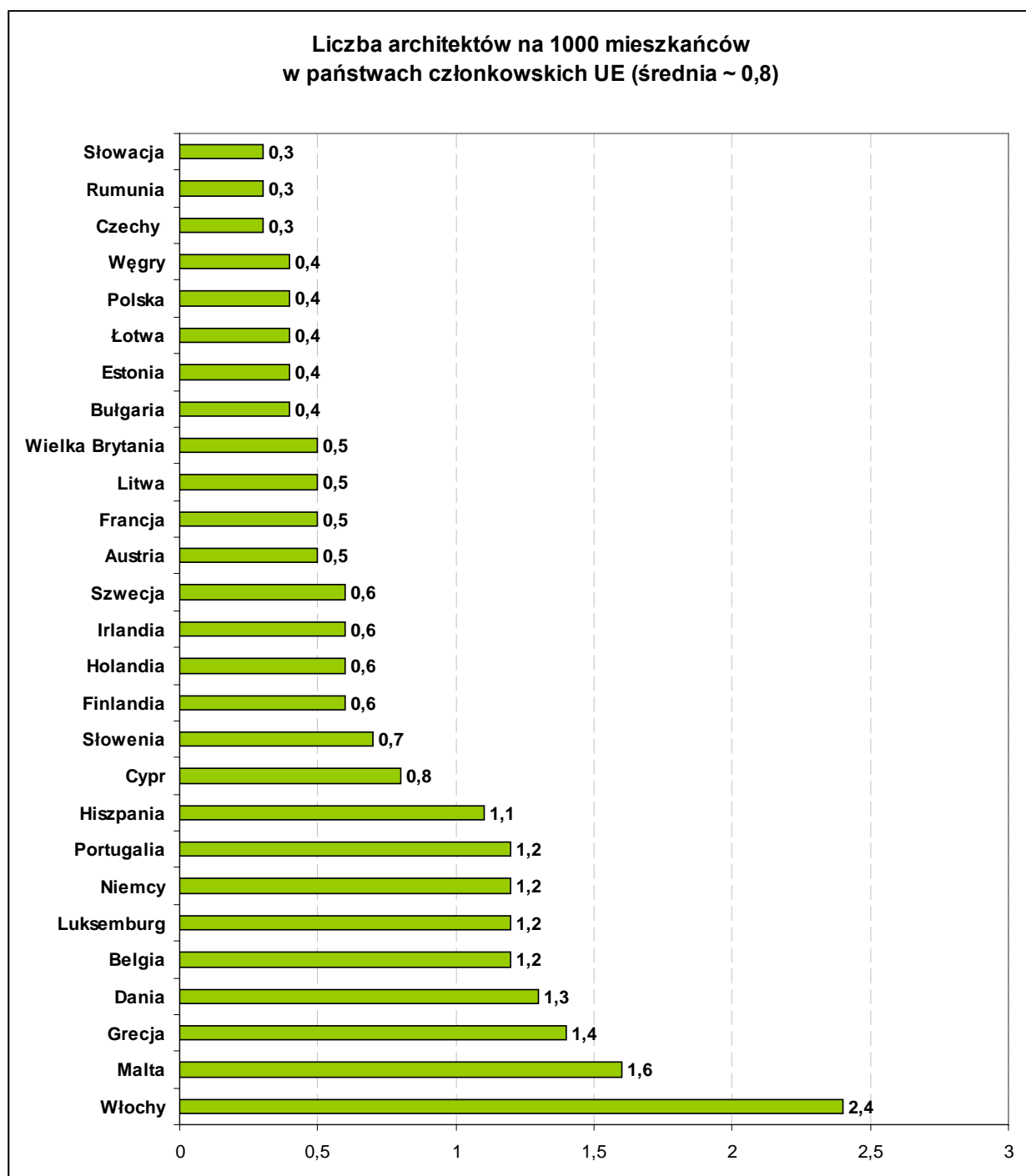
---

⁴⁴ Przeciętne wynagrodzenie w czwartym kwartale 2012 r. wyniosło 3690,30 zł (Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2013 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w czwartym kwartale 2012 r.

1 stycznia 2008 r.). Na tle państw o podobnych wynikach gospodarczych oraz uwarunkowaniach historycznych, natomiast o znacznie mniejszej liczbie populacji, Polska dysponuje zbliżoną do średniej liczbą architektów na 1000 mieszkańców. Pomimo tego że liczba architektów stale rośnie, według stanu na koniec września 2009 r. liczba czynnych zawodowo architektów wynosiła 8948 i wzrosła w latach 2002–2009 (przy stanie liczebnym na koniec września 2009 r.) o około 40%, co przekłada się na średni roczny wzrost 5%, to wciąż jest to mniej niż przeciętnie w państwach Unii Europejskiej. W raporcie Rady Architektów Europy z roku 2010 pozycja Polski nie poprawiła się w stosunku do innych państw Unii Europejskiej. Dane te wskazują na stosunkowo niski stopień rozwoju sektora usług architektonicznych w Polsce oraz być może również na niższą konkurencję w tym sektorze na tle krajów Unii Europejskiej, a także przeciętną intensywność rywalizacji na tle krajów Europy Środkowo-Wschodniej⁴⁵.
Poniższy wykres przedstawia porównanie liczby architektów przypadającej na 1000 mieszkańców w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

---

⁴⁵ *Raport z badania stanu konkurencji w krajowym sektorze usług profesjonalnych. Architekt. Inżynier budowlany;* Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Departament Analiz Rynku, kwiecień 2010 r.

Dane na podstawie: The Architectural Profession in Europe 2010. A Sector Study by the Architect's Council of Europe, s. 12.

Liczba czynnych zawodowo architektów równa jest liczbie osób posiadających nieograniczone uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej i należących do izby zawodowej architektów (Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej).

Tabela 10. Liczba członków Izby Architektów RP w latach 2002–2009

IZBA	LICZBA CZŁONKÓW																							
	CZYNNI								ZAWIESZENI								SKREŚLENI							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dolnośląska	807	751	761	812	858	927	1001	1005	46	73	74	68	70	52	61	72	69	159	189	182	180	184	183	181
Kujawsko-Pomorska	179	186	187	190	188	186	195	194	10	11	5	7	11	14	14	18	2	16	5	4	9	5	3	2
Lubelska	156	157	151	149	154	158	167	174	8	14	5	3	4	4	6	8	9	17	17	19	22	25	26	27
Lubuska	104	92	98	104	111	114	122	125	6	2	4	0	0	2	0	1	1	11	2	2	0	1	2	
Łódzka	310	395	434	468	476	463	520	528	87	30	38	45	58	26	24	0	0	51	25	35	41	60	61	0
Małopolska	802	924	1001	1045	1081	1167	1215	1349	2	2	2	4	4	1	16	20	93	111	117	130	172	164	207	209
Mazowiecka	1219	1736	1418	1443	1500	1570	1643	1730	157	61	83	67	45	53	50	15	20	115	57	70	21	26	37	13
Opolska	94	106	114	119	124	129	133	142	0	0	0	3	3	5	6	8	0	3	0	2	3	7	2	1
Podkarpacka	141	164	178	189	191	203	215	227	41	3	0	3	3	1	4	0	1	12	3	5	3	5	2	1
Podlaska	169	177	187	213	228	247	255	278	37	11	1	2	3	5	7	bd	0	18	2	2	1	0	0	bd
Pomorska	622	596	638	664	687	739	776	815	81	39	21	18	16	13	30	38	4	129	149	157	177	171	174	191
Śląska	788	871	913	983	1006	1050	1126	1179	65	33	18	14	31	27	20	25	0	48	102	108	149	173	188	198
Świętokrzyska	88	102	112	118	119	121	120	130	14	4	2	4	5	5	11	10	0	2	0	11	5	7	1	3
Warmińsko-Mazurska	141	141	147	150	155	162	169	174	3	3	0	4	0	0	1	1	1	11	1	7	1	2	1	4
Wielkopolska	378	437	453	483	519	553	697	658	29	13	8	18	21	19	18	17	5	10	20	11	7	9	4	9
Zachodnio-Pomorska	371	386	400	404	427	447	481	518	29	25	22	5	9	15	13	18	4	25	36	66	71	79	79	86
RAZEM	6369	7221	7192	7534	7824	8236	8835	8948	615	324	283	265	283	242	281	251	209	738	725	811	862	918	927	927
Stopy wzrostu czynnych zawodowo architektów (w %)	-	13,38	-0,4	4,76	3,85	5,27	7,27	-																

*Dane zawierają wyniki tylko pierwszej sesji egzaminacyjnej przeprowadzonej w 2009 r.

Źródło: Raport z badania stanu konkurencji w krajowym sektorze usług profesjonalnych. Architekt. Inżynier budowlany; Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Departament Analiz Rynku, kwiecień 2010 r.

Tabela 11. Liczba czynnych zawodowo inżynierów budowlanych z kategorii budownictwo ogólne w latach 2004–2009

IZBA	LICZBA CZŁONKÓW													
	CZYNNI						ZAWIESZENI				SKREŚLENI			
	2004	2005	2006	2007	2008	2009*	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Dolnośląska	bd	bd	5161	5381	5594	5733	380	451	476	562	1587	1740	1864	1953
Kujawsko-Pomorska	bd	bd	2992	3095	3165	3186	144	167	181	202	457	550	632	722
Lubelska	bd	bd	2520	2595	2714	2800	298	354	367	396	398	432	465	501
Lubuska	bd	bd	1404	1544	1595	1629	190	159	182	195	482	518	536	580
Łódzka	bd	bd	3329	3486	3556	3591	272	282	298	1156	512	613	715	774
Małopolska	bd	bd	5004	5304	5549	5729	340	297	356	374	1247	1453	1565	1737
Mazowiecka	bd	bd	8008	8358	8632	8771	961	981	1038	144	1787	2013	2190	2342
Opolska	bd	bd	1385	1421	1489	1534	91	114	128	217	307	352	382	399
Podkarpacka	bd	bd	2587	2727	2874	2966	190	191	199	175	402	465	513	563
Podlaska	bd	bd	1618	1692	1776	1826	122	128	144	414	365	412	438	485
Pomorska	bd	bd	3631	3819	4001	4063	338	334	377	410	332	429	492	585
Śląska	bd	bd	6614	6947	7189	7278	1110	1121	1203	283	716	763	822	874
Świętokrzyska	bd	bd	1726	1824	1926	1970	125	132	145	236	521	573	616	645
Warmińsko-Mazurska	bd	bd	2276	2433	2478	2506	653	260	348	348	69	488	505	532
Wielkopolska	bd	bd	4502	4739	4901	4949	246	231	250	1354	435	546	639	733
Zachodnio-Pomorska	bd	bd	2706	2845	2990	3049	261	181	192	170	495	614	690	756
Razem	52554	53680	55463	58210	60429	61580	5721	5383	5884	6636	10112	11961	13064	14181
Stopy wzrostu liczby czynnych zawodowo inżynierów w kategorii budownictwo (w %)	-	2,14	3,32	4,95	3,81	-								

*Dane zawierają wyniki tylko pierwszej sesji egzaminacyjnej przeprowadzonej w 2009 r.

Źródło: Raport z badania stanu konkurencji w krajowym sektorze usług profesjonalnych. Architekt. Inżynier budowlany; Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Departament Analiz Rynku, kwiecień 2010 r.

Osoby posiadające ograniczone uprawnienia w specjalności architektonicznej oraz osoby, które posiadają ograniczone uprawnienia w specjalności konstrukcyjno-budowlanej należą do samorządu zawodowego **inżynierów** budownictwa. Polska Izba Inżynierów Budownictwa nie posiada danych dotyczących liczby osób, które posiadają jednocześnie nieograniczone uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej oraz ograniczone w specjalności architektonicznej, dlatego członkowie Izby, którzy posiadają uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej w nieograniczonym i ograniczonym zakresie, jak również posiadający uprawnienia budowlane w specjalności

architektonicznej w ograniczonym zakresie są ewidencjonowani w PIIB pod jedną kategorią budownictwa ogólnego⁴⁶.

Według stanu na koniec września 2009 r. liczba czynnych zawodowo inżynierów budowlanych z kategorii budownictwo ogólne wynosiła 61 580 i wzrosła ona w latach 2004–2009 (przy stanie liczebnym na koniec września 2009 r.) o 17,17%, co przekłada się na średni roczny wzrost rzędu 3,22%.

Zgodnie ze sprawozdaniem z działalności za 2011 r., liczba członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, zarejestrowanych w 16 okręgowych izbach, na dzień 31 grudnia 2011 r., wynosiła: 115 250 (we wszystkich kategoriach uprawnień budowlanych).

Tabela 12. Liczba członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa z podziałem na kategorie uprawnień według stanu na 2011 r.

Branża (kategoria uprawnień)	Liczba	Udział procentowy
Budownictwo ogólne (BO)	62 641	54,35%
Instalacje sanitarne (IS)	21 570	18,72%
Budownictwo elektryczne (IE)	16 735	14,52%
Budownictwo drogowe (BD)	7 973	6,92%
Budownictwo wodne i melioracyjne (WM)	2 283	1,98%
Budownictwo mostowe (BM)	1 603	1,39%
Budownictwo kolejowe (BK)	1 494	1,30%
Budownictwo telekomunikacyjne (BT)	930	0,81%
Budownictwo wyburzeniowe (BW)	21	0,02%
Ogółem:	115 250	100,00%

Źródło: dane pochodzą ze sprawozdania Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa za 2011 r.

Porównanie międzynarodowe w zakresie regulacji dostępu do wykonywania zawodów architekta oraz inżyniera posiadających uprawnienia budowlane

Wśród barier dostępu do zawodów regulowanych architekta oraz inżyniera z zakresu budownictwa wyróżnić można bariery legislacyjne takie jak: wymóg uzyskania określonego wykształcenia (odpowiedniego lub pokrewnego), wymóg odbycia obowiązkowej praktyki zawodowej, obowiązek zdania egzaminu zawodowego a także opłaty za przystąpienie do niego oraz wszelkie inne opłaty związane ze ścieżką dostępu do zawodu oraz obligatoryjne członkostwo w izbie zawodowej.

Zawody architekta jak i inżyniera są zawodami zaufania publicznego a ich wykonywanie podlega ścisłej regulacji. Osoby posiadające uprawnienia budowlane jako uczestnicy

⁴⁶ Raport z badania stanu konkurencji w krajowym sektorze usług profesjonalnych. Architekt. Inżynier budowlany; Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Departament Analiz Rynku, kwiecień 2010 r.

procesu budowlanego pełnią funkcję społeczną, odpowiadają za bezpieczeństwo twórców i użytkowników dzieła inżynierskiego. Rzetelne przygotowanie do zawodu – wiedza techniczna zdobywana na uczelni wyższej – stanowi zatem nie tylko warunek formalny, precyzyjnie zdefiniowany przez ustawodawcę, ale przede wszystkim daje gwarancję należytego wykonywania zawodu inżyniera budownictwa.

Dyrektywa 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, w przypadku zawodu architekta, dopuszcza co najmniej czteroletnie studia w pełnym wymiarze godzin albo sześć lat studiów na uniwersytecie lub w porównywalnej instytucji oświatowej, z których co najmniej trzy lata prowadzone są w pełnym wymiarze godzin, a kształcenie zakończone jest zdaniem egzaminu na poziomie szkoły wyższej (art. 46 ust. 1). Ze wszystkich państw Unii Europejskiej tylko w Niemczech, Bułgarii, Hiszpanii, Grecji, Luksemburgu oraz Holandii prowadzone są studia architektoniczne trwające cztery lata, a więc minimalny okres dopuszczony w dyrektywie. W zdecydowanej większości państw UE studia architektoniczne trwają tak jak w Polsce – 5 lat, lub dłużej.

Obowiązek odbycia praktyki zawodowej w przypadku zawodu architekta nie występuje we wszystkich państwach Unii Europejskiej. Nie występuje on w Danii, Hiszpanii, Finlandii, Grecji, we Włoszech (gdzie współczynnik liczby architektów na 1000 mieszkańców jest najwyższy w UE – 2,4⁴⁷), Holandii i Szwecji. W państwach takich jak Cypr, Francja, Luksemburg oraz Portugalia obowiązuje praktyka zawodowa w wymiarze jednego roku. Dość częste jest uregulowanie długości obowiązkowej praktyki na poziomie 2 bądź 3 lat, czyli podobnie jak w Polsce. Natomiast najdłuższe okresy obowiązkowych praktyk występują w Estonii (4 lata) oraz na Litwie (3–5 lat). Wartość mediany obowiązkowych okresów praktyk wynosi 2 lata, oznacza to, iż 50% państw Unii Europejskiej stosuje 2 lata oraz więcej obowiązkowego okresu praktyki zawodowej oraz 50% państw Unii Europejskiej stosuje co najwyżej 2 lata obowiązkowej praktyki zawodowej. Skrócenie obecnie obowiązującego w Polsce okresu trwania praktyki zawodowej wymaganej do ubiegania się o uprawnienia budowlane do projektowania obiektów i sprawdzania projektów architektoniczno-budowlanych z 3 lat, w tym 2 lata przy sporządzaniu projektów i 1 rok na budowie, do 2 lat, w tym 1 rok przy sporządzaniu projektów i 1 rok na budowie pozwoli przyspieszyć wejście młodych architektów na rynek pracy oraz przyspieszyć wzrost liczby architektów w Polsce. Egzamin zawodowy w przypadku architektów

---

⁴⁷ „*The Architectural Profession in Europe*” Rady Architektów Europy (Architects' Council of Europe), str. 13.

przeprowadzany jest w większości państw członkowskich Unii Europejskiej, wyjątkami w tym zakresie są Niemcy, Cypr, Dania, Hiszpania, Estonia, Finlandia i Węgry, które nie weryfikują kwalifikacji kandydatów do zawodu architekta za pomocą egzaminów. W krajach w których taki egzamin się przeprowadza w większości jest on przeprowadzany przez izby zawodowe. Brak rozłączności izby zawodowej oraz instytucji przeprowadzającej egzamin występuje oprócz Polski również w Grecji, na Węgrzech, w Irlandii (od 2008 r.), w Portugalii, Słowenii i w Republice Czeskiej. W zdecydowanej większości krajów Unii Europejskiej, jednym z warunków do uzyskania pełnych uprawnień do wykonywania zawodu architekta jest członkostwo w izbie zawodowej. Jedynie Dania, Finlandia oraz Szwecja nie posiadają takiego wymogu, jako kraje w których generalnie występuje mało regulacji dostępu do zawodu, nie istnieją izby zawodowe a także nie przeprowadza się egzaminu zawodowego.

Zawód inżyniera budownictwa nie jest zawodem regulowanym w następujących krajach: Belgia, Dania, Estonia, Finlandia, Holandia, Luxemburg, Norwegia, Rumunia, Szwecja oraz Wielka Brytania. Należy jednak podkreślić, że na przykład w Wielkiej Brytanii odpowiedni prestiż zawodowy i potwierdzenie wysokich kwalifikacji nadaje tytuł „Chartered Engineer”. Tytuł „Chartered Engineer” można uzyskać po ukończeniu studiów wyższych, odbyciu odpowiedniej praktyki zawodowej oraz zdaniu egzaminu pisemnego i ustnego.

Do grupy zawodów regulowanych zalicza się zawód inżyniera budownictwa w następujących krajach: Austria, Cypr, Czechy, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Niemcy, Portugalia, Litwa, Łotwa, Malta, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria i Lichtenstein, Węgry i Włochy. W wielu krajach uprawnienia budowlane są nadawane bez podziału na specjalności techniczno-budowlane, dlatego zespoły uznające kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w czasie postępowania skrupulatnie weryfikują doświadczenie zawodowe wnioskodawców⁴⁸.

Regulacje dotyczące wejścia do zawodu inżyniera budowlanego w Polsce (konieczność ukończenia pięcioletnich studiów magisterskich, obowiązkowa 2-letnia praktyka zawodowa – w przypadku uprawnień do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń lub 3-letnia – w przypadku uprawnień do projektowania bez ograniczeń w odniesieniu do

---

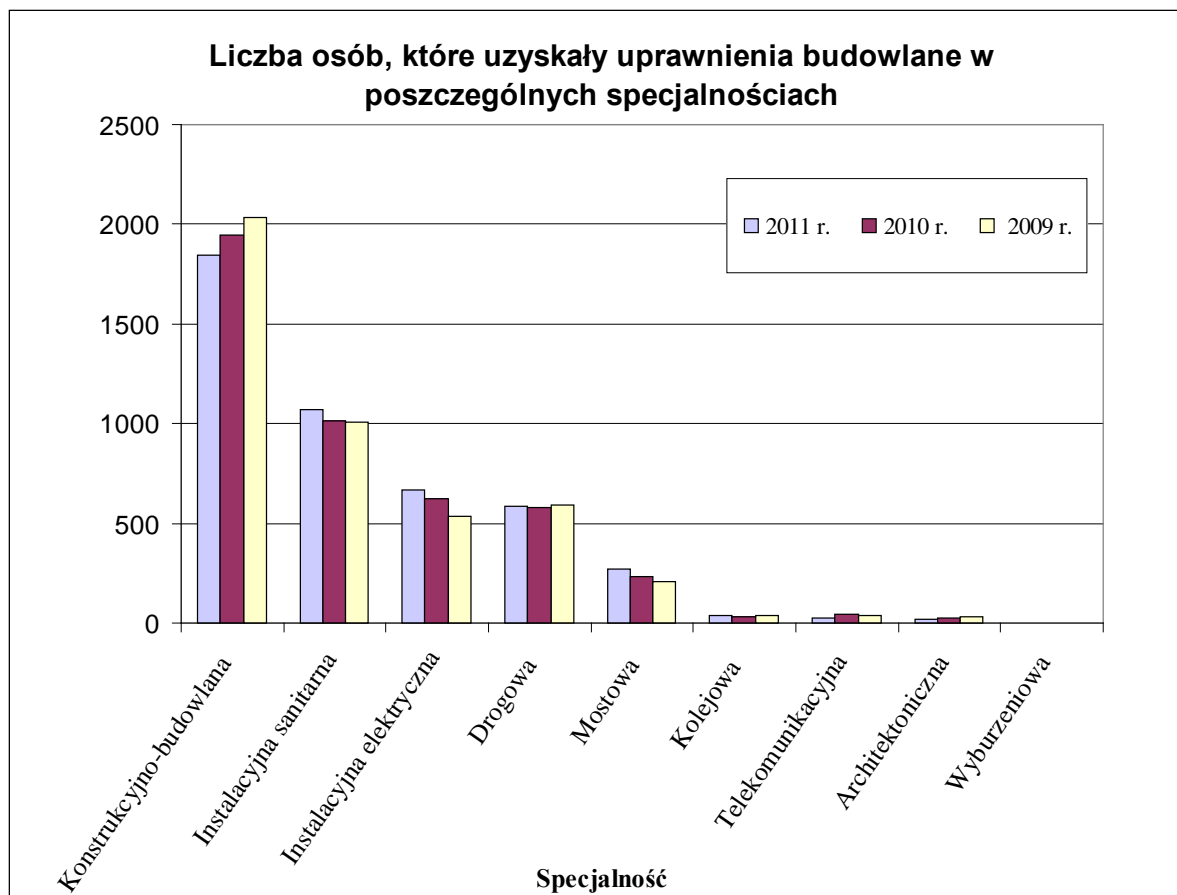
⁴⁸ „Analiza programów nauczania wyższych uczelni kształcących kadry dla budownictwa”, Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, grudzień 2011 r., s. 21.

konstrukcji obiektu, wraz z obowiązkową przynależnością do izby zawodowej, która jednocześnie egzaminuje i nadaje uprawnienia), odpowiadające wymogom stosowanym w zawodzie architekta, przy takim punkcie odniesienia należy określić jako relatywnie restrykcyjne, w szczególności biorąc pod uwagę zazwyczaj niższy, w porównaniu z architektami, poziom restrykcyjności regulacji dotyczących inżynierów w poszczególnych krajach⁴⁹. Proponowane w projekcie ustawy zmiany umożliwiają osobom z wykształceniem średnim zawodowym, posiadającym tytuł technika na uzyskanie uprawnień budowlanych w ograniczonym zakresie do kierowania robotami budowlanymi, z wyłączeniem budowy, w zakresie określonym w dyplomie technika. Wyżej wymienione osoby mogły by się ubiegać o uzyskanie tych uprawnień **po odbyciu czteroletniej praktyki na budowie**. Propozycja takiej regulacji wychodzi naprzeciw oczekiwaniom grup społecznych potencjalnie spełniających te wymogi, zainteresowanych uzyskaniem uprawnień budowlanych oraz budowlanego rynku pracy zainteresowanego zwiększeniem liczebności kadry uprawnionej do kierowania prostymi robotami budowlanymi.

---

⁴⁹ *Raport z badania stanu konkurencji w krajowym sektorze usług profesjonalnych. Architekt. Inżynier budowlany;* Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Departament Analiz Rynku, kwiecień 2010 r., str. 76.

Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

(specjalność instalacyjno-sanitarna – specjalność w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych;

specjalność instalacyjno-elektryczna – specjalność instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych).

Tabela 13. Liczba uprawnień budowlanych w poszczególnych specjalnościach w latach 2009–2011

Rodzaj specjalności uprawnień budowlanych	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Konstrukcyjno-budowlana	2035	1945	1848
Instalacyjno-sanitarna	1008	1017	1072
Instalacyjno-elektryczna	533	626	665
Drogowa	589	577	588
Mostowa	205	236	271
Kolejowa	36	33	39
Telekomunikacyjna	36	45	25
Architektoniczna	31	23	20
Wyburzeniowa	0	2	0
Razem	4473	4504	4528

Wyniki konsultacji społecznych

W wyniku uzgodnień międzyresortowych oraz szerokich konsultacji społecznych, w tym z udziałem środowisk branżowych podjęto decyzję o zmianie projektu w stosunku do pierwotnych propozycji w następującym zakresie:

1. Odstąpiono od stworzenia jednej specjalności konstrukcyjno-budowlanej, w której mieściłaby się specjalność: mostowa, drogowa, kolejowa, wyburzeniowa.
2. Odstąpiono również od likwidacji specjalności telekomunikacyjnej w zakresie uprawnień budowlanych, mając na uwadze planowany rozwój, budowę oraz rozbudowę sieci telekomunikacyjnych, m.in. w oparciu o ustawę z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675, z późn. zm.).
3. Ponadto projekt przewiduje dopuszczenie do wykonywania zawodu w zakresie kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń osób, które ukończyły studia pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności oraz odbyły trzyletnią praktykę na budowie.
4. Zmodyfikowano warunki w zakresie ułatwienia dostępu do zawodu osobom z wykształceniem średnim zawodowym posiadającym tytuł technika poprzez wydłużenie do 4 lat okresu wymaganej praktyki na budowie. Dopuszczenie techników do uprawnień budowlanych było realizacją postulatów środowiska budowlanego.

Tabela 14. Porównanie wymogów dostępu do zawodu architekta w państwach członkowskich UE

Architekt	Długość studiów	Długość obowiązkowej praktyki zawodowej po ukończeniu studiów	Egzamin zawodowy	Instytucja egzaminująca	Instytucja egzaminująca niezależna od izby zawodowej	Obowiązek członkostwa w samorządzie zawodowym
Austria	5 lat	3 lata (z czego przynajmniej 1 rok w biurze i przynajmniej 1 rok na budowie)	Tak	Oprócz Izb w procesie nadawania uprawnień bierze również udział Ministerstwo Gospodarki, Rodziny i Młodzieży	Tak	Tak, do Izb Regionalnych
Belgia	5 lat	2 lata	Nie	Brak egzaminu	Tak	Tak, do Krajowej Izby oraz do Regionalnych Izb
Bulgaria	4 lata	2 lata	Tak	Egzamin przeprowadza komisja w składzie nauczycieli akademickich, przedstawicieli administracji i zaproszonych praktyków	Tak	Tak, do Związku Architektów
Cypr	Brak danych	1 rok	Nie	Brak egzaminu	Tak	Tak, do Związku Architektów
Czechy	5 lat, czasem 6 lub 7	3 lata	Tak	Egzamin przeprowadzany przez Izbę Architektów	Nie	Tak, do Izby Architektów
Dania	5 lat	0	Nie	Brak egzaminu	Tak	Brak obowiązku, istnieją dobrowolne organizacje zawodowe
Estonia	Brak danych	4 lata	Nie	Brak egzaminu	Tak	Tak, do Związku Architektów

Finlandia	5 lat	0	Nie	Brak egzaminu	Tak	Brak obowiązku, istnieją dobrowolne organizacje zawodowe
Francja	5 lat	1 rok (zawierający 150 godzin zajęć i 6 miesięcy praktyki)	Tak	Egzamin przeprowadza komisja akademicka przy udziale przedstawiciela samorządu zawodowego	Tak	Tak, do Krajowej Rady oraz 26 Regionalnych Rad
Grecja	5 lat oraz 4 lata+6 miesięcy praktyki na uniwersytetach technicznych	0	Tak	Egzamin przeprowadza Izba Architektów i Inżynierów	Nie	Tak, do Izby Architektów oraz Inżynierów
Hiszpania	6 lat dla pełnych uprawnień projektowych	0	Nie	Brak egzaminu	Tak	Tak, do Rady oraz 18 Rad Regionalnych
Holandia	5 lat uniwersytety techniczne oraz 4 lata akademie architektury	0 (w planach 2 lata)	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Tak, do Biura Rejestracji Architektów
Irlandia	5 lat	2 lata	Tak	Egzamin przeprowadza Królewski Instytut Architektów Irlandii	Nie	Tak, od 2008 roku do Królewskiego Instytutu Architektów Irlandii
Litwa	6 lat	3–5 lat	Tak	Egzamin jest państwowy przeprowadzany przez Ministerstwo Środowiska	Tak	Tak, do Izby Architektów
Luksemburg	4 lata minimum	1 rok	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Tak, do Związku Architektów oraz Inżynierów

Łotwa	Brak danych	3 lata	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Tak, do Izby Architektów
Malta	5 lat	2 lata	Tak	Egzamin jest państwowy, przeprowadzany przez Ministerstwo Zasobów i Infrastruktury	Tak	Tak, do Izby Architektów
Niemcy	5 lat studiów uniwersyteckich lub 4 lata studiów + 6 miesięcy przygotowania (Fachhochschule)	2–3 lata (w zależności od landu)	Nie	Brak egzaminu	Tak	Tak, w Izbie Federalnej oraz w jednej z 16 izb landowych
Polska	5 lat	3 lata (z czego 1 rok na budowie)	Tak	Egzamin przeprowadzany przez Izbę Architektów	Nie	Tak, do Izby Architektów
Portugalia	5 lat	1 rok minimum	Tak	Egzamin przeprowadzany przez Związek Architektów	Nie	Tak, do Związku Architektów i 2 związków regionalnych
Rumunia	6 lat	Od 6 miesięcy do 2 lat	Tak	Brak danych	Brak danych	Tak, do Związku Architektów
Słowacja	6 lat	2 lata (proste obiekty), 3 lata (skomplikowane obiekty)	Tak	Egzamin przeprowadzany jest przez Ministerstwo Budownictwa i Rozwoju Regionalnego	Tak	Tak, do Izby Architektów
Słowenia	Brak danych	2 lub 3 lata	Tak	Egzamin przeprowadzany przez Izbę Architektów oraz Rozwoju Przestrzennego	Nie	Tak, do Izby Architektów oraz Rozwoju Przestrzennego

Szwecja	5 lat (obejmujące 16 tygodni praktyki)	0	Nie	Brak egzaminu	Tak	Brak obowiązku, istnieją dobrowolne organizacje zawodowe
Węgry	5 lat, możliwe 4 i 3 lata	2 lata	Nie, ale co 5 lat kwalifikacje są sprawdzane przez Izbę Architektów	Brak egzaminu	Nie	Tak, do Izby Architektów
Wielka Brytania	5 lat	2 lata	Tak	Decyzje komisji egzaminacyjnej, w której skład wchodzi nauczyciele akademicy oraz przedstawiciele praktyków, podlegają ocenie przez Królewski Instytut Architektów Wielkiej Brytanii oraz akceptacji jednostki rejestrującej architektów (Architects Registration Board)	Tak	Przynależność ze względu na tytuł zawodowy, a nie ze względu na możliwość świadczenia usług, do jednostki rejestrującej architektów (Architects Registration Board). Przynależność do organizacji zawodowej jest nieobowiązkowa, ale 80% architektów należy dobrowolnie do Królewskiego Instytutu Architektów Wielkiej Brytanii
Włochy	5 lat	0	Tak	Egzamin jest państwowy, kontrolowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości	Tak	Tak, do Krajowej Rady oraz Rad Regionalnych

Źródło: Raport Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Departament Analiz Rynku, Raport z badania stanu konkurencji w krajowym sektorze usług profesjonalnych. Architekt, Inżynier budowlany, opracowanie na podstawie Architect's Council of Europe, access to the Profession, 2009.

Tabela 15. Podstawowe dane dotyczące egzaminów w zakresie zawodów architekta

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty przeprowadzenia egzaminów (memoriałowo)					Koszty nadzoru	
					Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej	Koszty z tytułu układania pytań	Koszty wynajęcia sali	Koszty obsługi egzaminu (personel dodatkowy)	Inne koszty		
2002	264	235	1030,92	491068,28	96224,64	0	1276,00	3657,00	15937,23	0	
2003	sesja letnia	184	136	1047,9	333170,78	41468,67	0	2558,00	0	6311,90	56444
	sesja zimowa	232	206	1114,34	158198,72	52439,31	0	3057,20	2761,89	7073,48	
2004	sesja letnia	191	160	1138,42	380769,19	50145,63	0	1886,00	2675,90	4951,79	49816
	sesja zimowa	234	203	1115,26	464578,12	40138,45	0	2666,80	2614,60	5009,8	
2005	sesja letnia	217	149	1202,74	226338,76	53236,86	0	1806,70	10919,34	7202,47	92784
	sesja zimowa	231	197	100 euro z tyt. kwalifikowania wykształcenia i praktyki, 150 euro z tyt. przeprowadzenia egzaminu (po kursie NBP na dzień wpłaty)	170484,62	14202,39	0	2298,00	9701,20	11433,03	
2006	sesja letnia	231	171	j.w.	393316,14	53646,25		2083,40	8311,95	6869,77	67736
	sesja zimowa	274	226	899,1	173864,42	85195,75	0	3748,60	8781,48	17834,13	
2007	590	461	936	558967,18	264772,9	8000	7859,46	23970,43	54765,11	70267	
2008	815	673	1126	762344,14	345555,2	0	12587,86	49378,72	58417,25	63204	
2009	947	621	1276	1062181,11	423551,73	0	31339,85	41180,24	31047,47	60257	
2010	1087	683	1316	1165226,60	502969,03	0	29926,62	52265,09	38231,12	73817	
2011	1029	758	1386	1113385,87	443154,88	6000	19082,07	52536,39	45526,9	71718	
2012	sesja letnia	442	315	1500	1194178,60	294143,20		10810,38	20823,64	26151,97	75000

* Dane z lat 2002–2004 zostały podane jako szacunkowe

4.3. Deregulacja dostępu do zawodu biegłego rewidenta

Zakres zadań wykonywanych przez biegłych rewidentów można określić na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym⁵⁰. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy zawód biegłego rewidenta polega na wykonywaniu czynności rewizji finansowej, zdefiniowanej w art. 2 pkt 2 ustawy, przez którą rozumie się badanie, przeglądy sprawozdań finansowych lub inne usługi poświadczające, o których mowa w odrębnych przepisach lub standardach rewizji finansowej. Celem badania sprawozdania finansowego jest wyrażenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii wraz z raportem uzupełniającym opinię, o tym, czy sprawozdanie finansowe jest prawidłowe oraz rzetelne i jasno przedstawia sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki. Przedmiotem działalności biegłych rewidentów, obok badania sprawozdań finansowych może być:

- usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych,
- przeglądy sprawozdań finansowych,
- ekspertyzy i opinie ekonomiczno-finansowe,
- doradztwo podatkowe,
- doradztwo w zakresie organizacji i informatyzacji rachunkowości,
- prowadzenie postępowania likwidacyjnego i upadłościowego,
- działalność wydawnicza i szkoleniowa w zakresie rachunkowości.

Tabela 17. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu biegłego rewidenta

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Wymóg odbycia rocznej praktyki w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletniej aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta.	Uproszczenie regulacji w zakresie odbywania praktyki i aplikacji. Wprowadzenie wymogu odbycia: a) rocznej praktyki w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletniej aplikacji w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej, albo

⁵⁰ Dz. U. Nr 77, poz. 649, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2012 r. poz. 855.

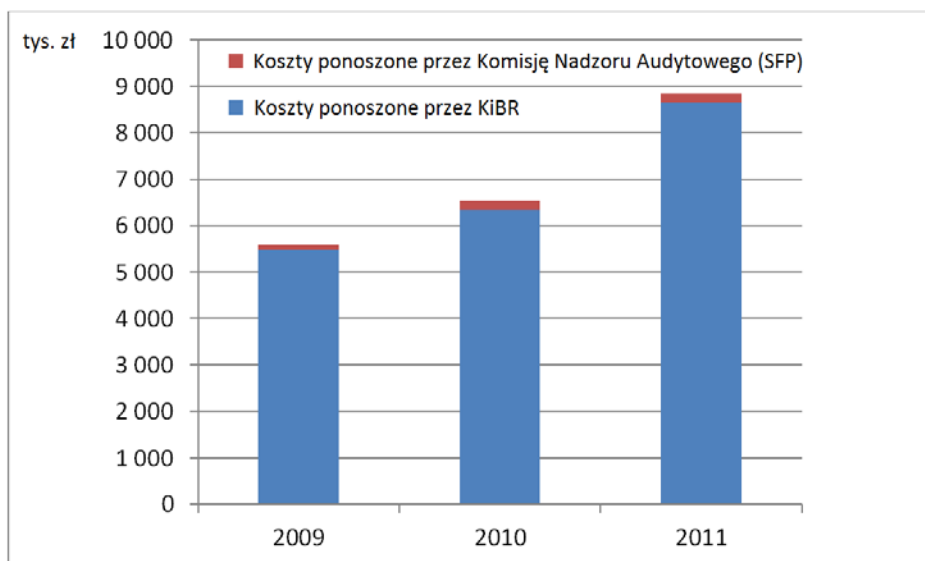
	<p>b) trzyletniej aplikacji w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej.</p> <p>Wprowadzenie możliwości zaliczenia praktyki i aplikacji w drodze co najmniej 15-letniego doświadczenia zawodowego w zakresie rachunkowości, prawa i finansów.</p> <p>Wprowadzenie możliwości zaliczania praktyki w zakresie rachunkowości w drodze uznania możliwości łączenia form odbywania praktyki, czyli zatrudnienia w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, jak również pozostawiania w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych, przy czym łączny czas powinien wynosić co najmniej 3 lata (stworzenie możliwości łącznego zaliczania tych dwóch warunków).</p>
<p>Obowiązkowe zdanie 10 egzaminów pisemnych oraz ustnego egzaminu dyplomowego przed Komisją Egzaminacyjną powoływaną przez Ministra Finansów.</p> <p>Możliwość zwolnienia kandydata na biegłego rewidenta, na jego wniosek, z egzaminów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, jeżeli w tym zakresie zdał egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne.</p> <p>(Opłata za każdy egzamin pisemny z zakresu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy wynosi 400 zł zaś opłata za egzamin dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy, wynosi 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy (679,90 zł), w zaokrągleniu do pełnych dziesiątek złotych w dół.</p> <p>Opłata za egzamin dyplomowy, sprawdzający wiedzę zdobytą w trakcie aplikacji, wynosi 750 zł⁵¹).</p>	<p>Pozostawienie obowiązku zdania egzaminów, z wiedzy o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy.</p> <p>Wprowadzenie dodatkowych możliwości w drodze:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego w obszarze sprawdzenia wiedzy teoretycznej, na podstawie ukończenia studiów wyższych o kierunku obejmującym zakresem kształcenia wiedzę wymaganą w postępowaniu kwalifikacyjnym, – zaliczenia kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek egzaminów z wiedzy teoretycznej, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2.
<p>Obowiązek odbycia obowiązkowego doskonalenia zawodowego w każdym roku kalendarzowym.</p>	<p>Uelastycznienie systemu obowiązkowego doskonalenia zawodowego, w szczególności poprzez wprowadzenie nowych możliwości zaliczania tego doskonalenia, m.in. w ramach samokształcenia zawodowego.</p> <p>Wprowadzenie możliwości przeprowadzania szkolenia w ramach obowiązkowego doskonalenia zawodowego przez jednostki do tego uprawnione na podstawie określonych kryteriów.</p>

⁵¹ Uchwała nr 842/11/2012 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie wysokości opłat za poszczególne egzaminy, obowiązuje od dnia 2 kwietnia 2012 r.

Różny dostęp do wykonywania zawodu w zależności od wyboru formy prawnej jego wykonywania.	Wprowadzenie równego dostępu do wykonywania zawodu dla wszystkich biegłych rewidentów poprzez zniesienie ustawowego ograniczenia w zakresie wykonywania zawodu biegłego rewidenta w zależności od wyboru formy prawnej jego wykonywania.
---	--

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Zwraca się uwagę, że zgodnie z art. 8 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, koszty egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, i finansuje je z opłat egzaminacyjnych. Z kolei koszty nadzoru obejmujące w szczególności koszty czynności licencyjno-rejestracyjnych (w tym prowadzenie rejestrów i list), kontroli, prowadzenia postępowań o charakterze sankcyjnym są ponoszone zarówno przez Komisję Nadzoru Audytowego (będącą organem administracji publicznej, której działalność jest finansowana z budżetu), jak i KiBR (finansowane przez Izbę). Poniższy wykres ilustruje strukturę tych kosztów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Ministerstwo Finansów.

Powyższa analiza prowadzi do wniosku, że żadna z proponowanych zmian nie przyczyni się do wzrostu kosztów ponoszonych przez sektor finansów publicznych z tytułu regulacji dostępu do zawodu biegłego rewidenta.

Wpływ regulacji na rynek pracy

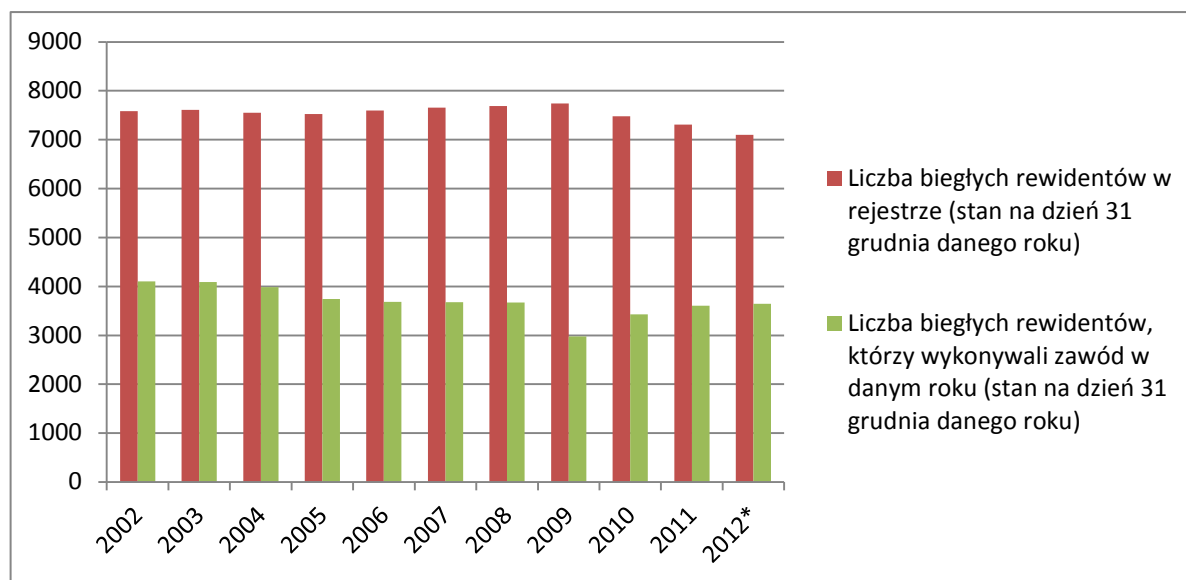
Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Ministerstwo Finansów do rejestru biegłych rewidentów wpisanych było 7328 osób (stan na koniec 2011 r.), z czego 3606 aktywnych zawodowo. W strukturze wiekowej biegłych rewidentów dominowały osoby w wieku 60 i więcej lat (46,93% wszystkich biegłych rewidentów), zaś kolejną najbardziej liczną grupą wiekową byli biegli rewidenci w wieku od 55 do 59 lat (12,65%). Znaczna część najstarszych biegłych rewidentów nie jest czynna zawodowo (ponad 50% ogólnej liczby biegłych rewidentów). Dopiero kolejne według liczebności grupy biegłych rewidentów są w młodszym wieku: od 35 do 39 lat (11,79%) oraz od 30 do 34 lat (9,88%). Odpowiednie dane liczbowe przedstawia Tabela 18.

Tabela 18. Liczba biegłych rewidentów według wieku w latach 2009–2011 (według stanu na koniec roku)

przedział wiekowy	2009	2010	2011	
do 25 lat	0	3	3	0,04%
25–29 lat	105	53	39	0,53%
30–34 lata	636	640	724	9,88%
35–39 lat	710	790	864	11,79%
40–44 lata	331	392	485	6,62%
45–49 lat	338	307	298	4,07%
50–54 lata	667	606	549	7,49%
55–59 lat	1163	1017	927	12,65%
od 60 lat	3784	3670	3439	46,93%
Ogółem	7734	7478	7328	100,00%
w tym czynnych zawodowo	2980	3431	3606	49,21%

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Poniższy wykres prezentuje zmiany liczby osób, wpisanych do rejestru i wykonujących zawód biegłego rewidenta na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat.

*– dane za pierwsze półrocze 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Ministerstwo Finansów.

Daje się zauważyć, że na przestrzeni ostatnich czterech lat rośnie liczba osób aktywnie wykonujących zawód biegłego rewidenta, pomimo że spada liczba osób posiadających uprawnienia do jego wykonywania. Wskazuje to, że istnieje potencjał do wzrostu zatrudnienia w zawodzie po zmianie otoczenia instytucjonalnego.

Podsumowując należy oczekiwać, że ograniczenie barier dostępu do zawodu biegłego rewidenta może wywrzeć pozytywny wpływ na zatrudnienie w branży. Nie jest jednak możliwe dokładne oszacowanie skali tego efektu.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki

Według informacji przekazanych przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych⁵² w sprawozdaniach rocznych P11, spośród 1712 podmiotów 1387 wykonało badania w roku 2011 (tj. 81% wszystkich podmiotów). Podmioty te wykonały łącznie 27 992 badania, z których 22 877 (tj. 81,2%) stanowiły badania obligatoryjne. Jednostki, które mają obowiązek poddawania badaniu i ogłaszania sprawozdań finansowych, określa art. 64 ustawy o rachunkowości. Są to m.in. banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady

⁵² Zgodnie z art. 47 ustawy o biegłych rewidentach podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych może być wyłącznie jednostka, w której czynności rewizji finansowej wykonują biegli rewidenty, i wpisana na listę podmiotów uprawnionych. Możliwe są m.in. następujące formy prawne: biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, spółka cywilna, spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka kapitałowa lub spółdzielnia.

reasekuracji, emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz emitenci zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego, firmy inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, powszechne towarzystwa emerytalne, spółki akcyjne, podmioty spełniające określone kryteria rozmiarów działalności. Odpowiednie dane liczbowe przedstawia Tabela 19.

Tabela 19. Liczba podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz podstawowe informacje o ich działalności w latach 2009–2011

	2009 r.	2010 r.	2011 r.
Liczba podmiotów, które przekazały sprawozdania P11	1 981	1 814	1 712
Liczba podmiotów, które wykonały badania w roku objętym sprawozdaniem	1 429	1 426	1 387
Liczba wykonanych badań	26 569	27 030	27 992
w tym liczba badań obligatoryjnych	21 549	21 959	22 877

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Przychody uzyskane przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych w 2011 r. z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej wyniosły 728,5 mln zł, w tym przychody podmiotów wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego 571,8 mln zł⁵³. Art. 2 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach do jednostek zainteresowania publicznego zalicza m.in. emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego), banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, zakłady ubezpieczeń, instytucje pieniądza elektronicznego, otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne, określone rodzaje funduszy inwestycyjnych, podmioty prowadzące działalność maklerską (z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego).

Należy zauważyć, że o ile przekonanie o roli biegłych rewidentów w systemie zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego jest bezsporne, o tyle wykrywanie oszustw nie jest

⁵³ Sprawozdanie Komisji Nadzoru Audytowego za 2011 r., dostępne pod adresem http://www.mf.gov.pl/_files_/bip/kna/2012_04_30_spr_kna.pdf (8 VIII 2012).

głównym celem działania biegłych rewidentów. Rola biegłego rewidenta to przede wszystkim ocena czy sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych zniekształceń i błędów (w tym wynikających z oszustw). Nie powinno więc dziwić, że jak wynika z międzynarodowych badań przeprowadzonych w 2010 r. przez Stowarzyszenie Biegłych ds. Wykrywania Nadużyć (Association of Certified Fraud Examiners) audyt zewnętrzny doprowadził do wykrycia jedynie 4,6% badanych oszustw. (najskuteczniejszą metodą okazało się, zgodnie z przewidywaniami, donosicielstwo: 40,2% ujawnionych oszustw). Istotną barierą okazał się także audyt wewnętrzny (wykrył 13,9% nadużyć) oraz przypadek (8,3%)⁵⁴.

Analogiczne badanie przeprowadziła też w Polsce w 2008 r. firma Deloitte, opierając je jednak na badaniach ankietowych, nie studiach przypadków. Jego wyniki pozostają zgodne z tendencjami wykazanymi w badaniu międzynarodowym. Do najefektywniejszych źródeł informacji o oszustwach należą rutynowe działania nadzorcze, informacje od pracowników oraz audyt wewnętrzny. Trudna do przecenienia pozostaje też rola przypadku. Audytora zewnętrznego jako źródło informacji o nadużyciach wskazało jedynie 7,4% respondentów. Wyniki badania zaprezentowano na rysunku poniżej.

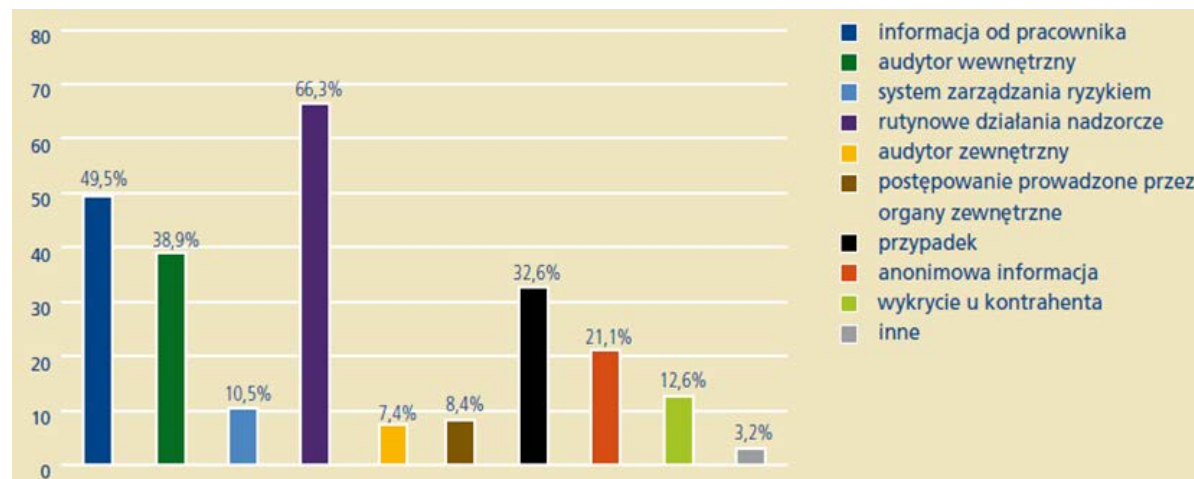
---

⁵⁴ ACFE, "Report to the Nations on Occupational Fraud and Abuse", 2010 Global Fraud Study.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród polskich przedsiębiorców w 2008 r. przez Deloitte. Odpowiedzi na pytanie „W jaki sposób nadużycia gospodarcze zostały wykryte w Pana(i) firmie?”

(możliwe było wybranie więcej niż jednej odpowiedzi, stąd wyniki nie sumują się do 100%)

Źródło: Deloitte: „Nadużycia – niewidzialny wróg przedsiębiorstw 2008. Raport z badania nadużyć gospodarczych w polskich firmach”, 2008.

Niezależnie od dyskusji na temat skuteczności audytorów zewnętrznych, w świetle powyższych danych trudno oczekiwać, aby proponowane zmiany, ułatwiające dostęp do wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz uelastyczniające system doskonalenia zawodowego miały negatywny wpływ na bezpieczeństwo obrotu a co za tym idzie konkurencyjność gospodarki. Projektowane zmiany nie modyfikują też obowiązującego obecnie systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Ponadto należy wskazać, że proponowane zmiany organizacji systemu obowiązkowego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów stwarzają przestrzeń do rozwoju, na zasadach rynkowych, przedsiębiorstw zajmujących się prowadzeniem stosownych szkoleń. Należy oczekiwać, że doprowadzi to do poszerzenia oferty szkoleń, zarówno w obszarze przekazywanych treści, jak i ich formy (np. szkolenia e-learningowe).

Przykładowe dobre praktyki w zakresie regulacji dostępu do wykonywania zawodu biegłego rewidenta (porównanie międzynarodowe)

We wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej zawód biegłego rewidenta (zawód polegający na wykonywaniu obowiązkowych badań sprawozdań finansowych) jest

regulowany. Wykonywanie zawodu wymaga zdania odpowiednich egzaminów i wpisania do rejestru – rozwiązanie to funkcjonuje także w Polsce.

Z kolei za wzór dobrych praktyk w zakresie obowiązkowego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów mogą służyć rozwiązania irlandzkie. Przykładowo CPA⁵⁵ (Instytut of Certified Public Accountants in Ireland) będący, podobnie jak KiBR, organizacją członkowską IFAC, musi spełniać jej wymogi dotyczące kształcenia ustawicznego. Podstawowym wymogiem stawianym przed kształceniem ustawicznym członków jest zapewnienie im nowej wiedzy niezbędnej do wykonywania zawodu. W związku z tym każdy członek CPA informując o odbytych szkoleniach musi wykazać, że są one dla niego przydatne w pracy zawodowej (jeśli firma wchodzi na nowy rynek uznawane są np. szkolenia językowe itp.). Nie można jednak uznać za kształcenie ustawiczne szkoleń obejmujących wiedzę podstawową.

Kształcenie ustawiczne podzielone jest na 2 typy zajęć:

- Strukturyzowane (mieralne, weryfikowalne i nastawione przede wszystkim na naukę):
  - bezpośrednie (kursy tradycyjne – zajęcia w klasie, kursy dostarczane elektronicznie – sieć, płyty),
  - pośrednie (badania naukowe, prowadzenie zajęć, publikacje naukowe, szkolenie w pracy – np. nowy system komputerowy lub nowa branża),
- Nie-strukturyzowane (mieralne, ale niemożliwe do zweryfikowania – np. prenumeraty, uczestnictwo w dyskusjach branżowych).

W kontekście rozwoju rynku szkoleń dla biegłych rewidentów oczekiwanego w związku z proponowanymi zmianami, warto zauważyć że w ramach kształcenia ustawicznego CPA coraz częściej dostarczane są za pośrednictwem nowoczesnych środków przekazu: komputer, tablet, telefon komórkowy, płyty CD i DVD. Forma ta pozwala biegłym oszczędzić czas dojazdu na szkolenie i zapewnia dużą elastyczność.

---

⁵⁵ Należy zaznaczyć, że CPA jest jedną z 6 organizacji samorządowych biegłych rewidentów (i jedną z 9 zrzeszających księgowych) – rozwiązania stosowane przez CPA nie są więc uniwersalne dla całej profesji biegłych rewidentów w Irlandii.

4.4. Dereglamentacja dostępu do zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych

Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych jest działalnością gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, polegającą na świadczeniu usług w zakresie:

- prowadzenia, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym,
- okresowego ustalania lub sprawdzania drogą inwentaryzacji rzeczowego stanu aktywów i pasywów,
- wyceny aktywów i pasywów,
- sporządzania sprawozdań finansowych,
- gromadzenia i przechowywania dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą.

Tabela 20. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych

Aktualne wymogi	Proponowane zmiany
<p>3 lata praktyki w księgowości na terytorium RP w przypadku:</p> <p>a) wykształcenia wyższego magisterskiego uzyskanego na kierunku rachunkowość lub na innym kierunku ekonomicznym o specjalności rachunkowość lub innej, dla której plan studiów i program kształcenia odpowiadał wymogom określonym przez organy uczelni dla specjalności rachunkowość, w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych,</p> <p>b) wykształcenia wyższego magisterskiego (lub równorzędnego) oraz ukończenia studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych.</p>	<p>Rezygnacja z wymogu posiadania wykształcenia wyższego kierunkowego, bądź wyższego uzupełnionego studiami podyplomowymi z zakresu rachunkowości, na rzecz samoregulacji rynku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych</p>
<p>W przypadku osób z wykształceniem średnim konieczne jest zdanie egzaminu państwowego zakończonego uzyskaniem certyfikatu księgowego. Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 kwietnia 2009 r. w sprawie uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (Dz. U. Nr 62, poz. 508) osoba ubiegająca się o zakwalifikowanie do egzaminu uiszcza opłatę egzaminacyjną w wysokości 40% minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. obecnie 640 zł.</p>	<p>Rezygnacja z egzaminu państwowego, na rzecz samoregulacji rynku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych</p>

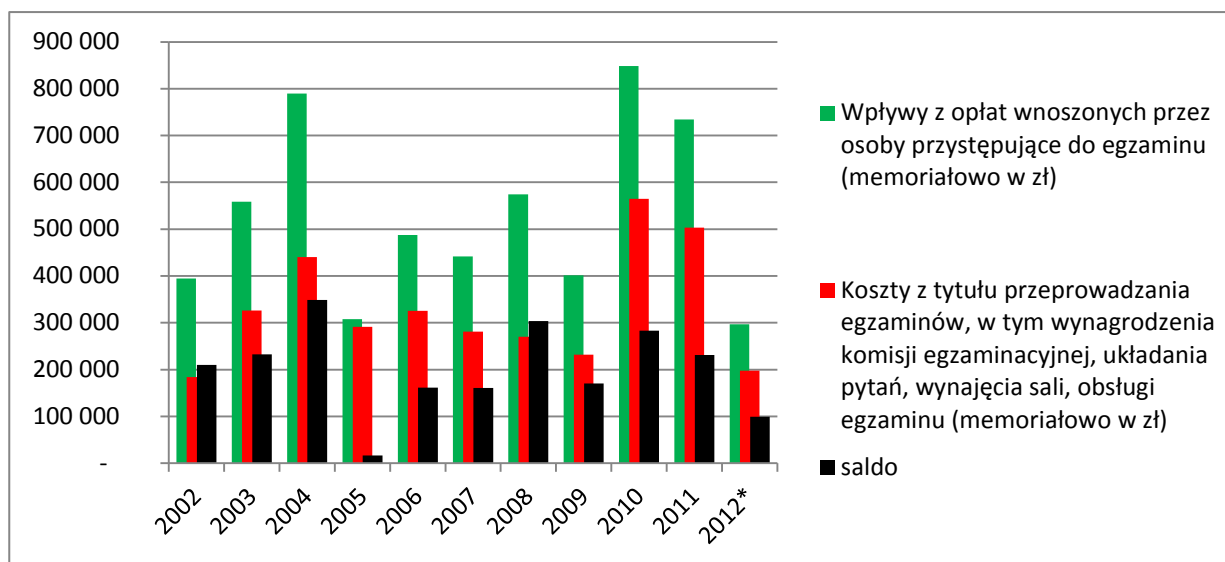
Praktyka dwuletnia w księgowości dla osób, które zdały egzamin lub praktyka trzyletnia dla osób posiadających wykształcenie wyższe kierunkowe	Zniesienie wymogu odbycia praktyki (w obu przypadkach)
Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	bez zmian
Wymóg niekaralności za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi a także za przestępstwa skarbowe	bez zmian
Posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
Korzystanie z pełni praw publicznych	Rezygnacja z wymogu korzystania z pełni praw publicznych

Działalność polegającą na usługowym prowadzeniu ksiąg rachunkowych oraz ksiąg podatkowych mogą wykonywać:

- przedsiębiorcy, będący osobami fizycznymi, jeżeli są uprawnieni do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- pozostali przedsiębiorcy, pod warunkiem że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby uprawnione.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Proponowane zmiany mogą oddziaływać na sektor finansów publicznych, poprzez zmiany w kosztach nadzoru nad usługowym prowadzeniem ksiąg rachunkowych (w ubiegłym roku według MF alokowano w tym celu 7 etatów, w 2010 – 9 zaś w 2009 – 10) oraz poprzez zmiany wpływów i kosztów organizacji egzaminów państwowych. Z uwagi na fakt, że jedynie kilka procent (2–7 w ostatnich pięciu latach) osób uzyskujących uprawnienia do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych zdaje egzamin państwowy, sektor finansów publicznych nie jest w zauważalny sposób obciążony kosztami utrzymywania barier w dostępie do wykonywania zawodu. Poniżej zaprezentowano zestawienie wpływów i kosztów z tytułu organizacji egzaminów państwowych:

*– stan na koniec maja 2012

Źródło: Dane przekazane przez Ministerstwo Finansów.

Utrzymująca się w ciągu ostatniej dekady prawidłowość przewyższania kosztów z tytułu prowadzenia egzaminów przez wpływy z tytułu opłat egzaminacyjnych uprawdopodabnia tezę, że wprowadzenie proponowanych zmian ograniczy wpływy sektora finansów publicznych, należy jednak podkreślić że skala zmiany jest zanedbywalnie mała.

Wpływ regulacji na rynek pracy

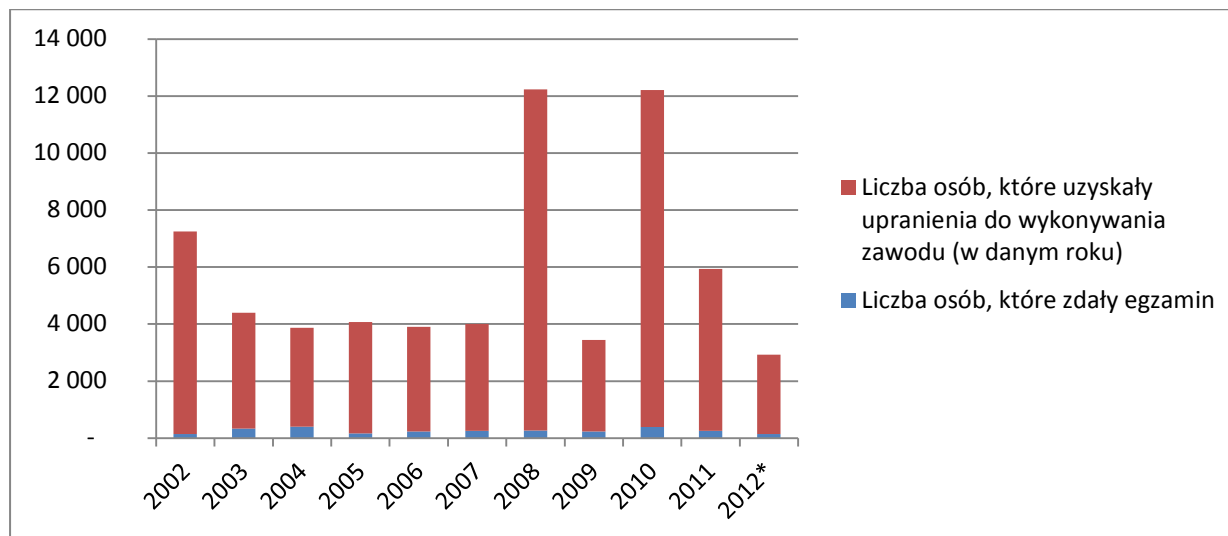
Jak wynika z danych przedstawionych przez Ministerstwo Finansów, do wykonywania usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych upoważnione są osoby posiadające certyfikat księgowego uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych w latach 2002–2012 (do pierwszego półrocza 2012 wydano 56 934), osoby posiadające świadectwo kwalifikacyjne wydawane w latach 1994–2001 (wydano 34 787) a także, zgodnie z art. 76a ust. 4 ustawy o rachunkowości⁵⁶ osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów lub na listę doradców podatkowych.

Zgodnie z przytoczonymi przepisami Art. 76b ust. 1 ustawy o rachunkowości w obecnym stanie prawnym istnieją dwie alternatywne ścieżki uzyskania uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych:

- egzamin państwowy,
- wykształcenie wyższe kierunkowe i obowiązkowa praktyka w księgowości.

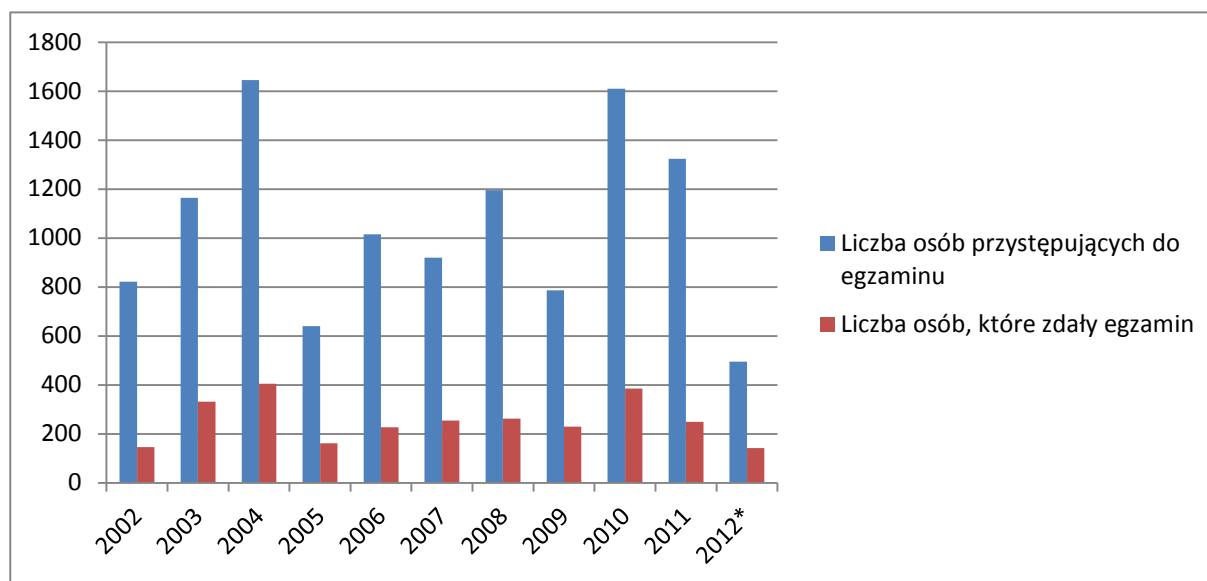
⁵⁶ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 1994 r. Nr 121, poz. 591).

Przedstawione poniżej dane potwierdzają, że jedynie bardzo niewielka grupa osób zainteresowanych wykonywaniem zawodu wybiera pierwszą z wymienionych ścieżek.

Źródło: Dane przekazane przez Ministerstwo Finansów.

Jednakże zestawienie danych dotyczących zdawalności egzaminów uzmysławia, że jest on poważną barierą dla osób zainteresowanych usługowym prowadzeniem ksiąg rachunkowych⁵⁷:

*- stan na koniec maja 2012

Źródło: Dane przekazane przez Ministerstwo Finansów.

⁵⁷ Jednakże zdawalność nie wydaje się odpowiadać na zmiany sytuacji na rynku co uprawdopodobnia tezę, że barierą jest poziom trudności egzaminu.

Należy więc oczekiwać, że dereglamentacja usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych przyczyni się do wzrostu zainteresowania świadczeniem takich usług. Nie jest jednakże możliwe dokonanie wiarygodnej prognozy wpływu tej zmiany na poziom zatrudnienia w zawodzie.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki

Z uwagi na fakt, że z usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych korzystają przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa, ułatwienie dostępu do zawodu może doprowadzić do obniżenia kosztów stałych ich funkcjonowania (poprzez spadek cen usług w związku ze zwiększeniem konkurencji na rynku). W badaniu obciążeń administracyjnych wykonanym w 2010 r. Ministerstwo Gospodarki oszacowało koszty administracyjne ponoszone przez wszystkie przedsiębiorstwa z tytułu dokumentowania płatności związanych z prowadzoną działalnością na kwotę ponad 3,7 mld zł, z tytułu prowadzenia rachunkowości przez przedsiębiorstwa prowadzące księgi rachunkowe na ponad 13,7 mld zł, natomiast prowadzenia ewidencji rachunkowej zapewniającej określenie dochodu – przez przedsiębiorstwa będące płatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych – na ok. 12,7 mld zł.

Jednakże ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego wskazanym byłoby zwiększenie roli podmiotów prywatnych, które na zasadach rynkowych zapewniałyby spełnienie stosownych standardów przez swoich członków. Podkreślenia wymaga także fakt, że rynek usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, zwłaszcza w przypadku mikroprzedsiębiorstw jest w dużej mierze oparte o tzw. „kontrakty relacyjne” – relacje pomiędzy stronami (np. osobista znajomość) wpływa na warunki zawieranych transakcji⁵⁸. Można więc oczekiwać, że rynkowy mechanizm weryfikacji jakości usług oraz „samoregulacja” branżowa może z powodzeniem zastąpić interwencję państwa.

Porównanie międzynarodowe w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych

W obrębie Unii Europejskiej istnieje daleko idące zróżnicowanie stopnia regulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Za przykład kraju nieregulującego dostępu do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych można wymienić np. system brytyjski,

---

⁵⁸ Master J. K., Miles G., D'Souza D., Orr J. P., Risk Propensity, Trust and Transaction Costs in Relational Contracting, *Journal of Business Strategies*, vol. 21, no. 1, 2004.

z silną „regulacją rynkową” tzn. preferujący, na zasadach rynkowych, osoby posiadające certyfikaty wydawane przez renomowane prywatne instytucje. W przypadku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych przynależność do tego rodzaju instytucji jest obligatoryjna na mocy The Money Laundering Regulations z 2007 r.⁵⁹. We Włoszech, które także cechuje niski poziom regulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, certyfikat potwierdzający zdanie egzaminu państwowego jest wymagany tylko wobec osób, które chcą się posługiwać oficjalnymi tytułami zawodowymi: *dottore commercialista* lub *esperto contabile*.

Inne kraje zdecydowały się na dalej idącą regulację rynku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, przykładowo we Francji – do prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdania finansowego uprawniony jest *expert comptable*. Uzyskanie tego tytułu wymaga posiadania wykształcenia wyższego z rachunkowości oraz trzyletniej praktyki (regulatorem jest Stowarzyszenie Dyplomowanych Księgowych podlegające nadzorowi Ministerstwa Finansów). W przypadku Portugalii, uprawniony do prowadzenia księgowości, sporządzania sprawozdania finansowego oraz sprawozdań dla celów podatkowych jest dyplomowany księgowy – *tecnico oficial de contas*, zaś świadczenie takich usług wymaga rejestracji (organem rejestrującym jest *Ordem Dos Tecnicos Oficiais de Contas* – Stowarzyszenie Dyplomowanych Księgowych). W Niemczech uprawnieni do sporządzania sprawozdań finansowych są wyłącznie doradcy podatkowi, biegli rewidenci oraz adwokaci. Z kolei uprawnienia do prowadzenia ksiąg rachunkowych nabywają osoby spełniające kryteria wykształcenia i 3-letniego doświadczenia zawodowego. Za przykład działań deregulacyjnych w obszarze usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych należy uznać Austrię – dotychczas do sporządzania sprawozdań finansowych uprawnieni byli wyłącznie doradcy podatkowi, biegli rewidenci oraz adwokaci. W ostatnim czasie, w wyniku działań środowiska księgowych, nastąpiło pewne otwarcie w dostępie do tego zawodu dla księgowych bilansowych, którzy mogą sporządzać sprawozdania finansowe dla najmniejszych jednostek nieprzekraczających progów (obroty do 400 tys. euro; suma

---

⁵⁹ <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2007/2157/contents/made>

bilansowa do 150 tys. euro) i prowadzących księgi rachunkowe na zasadzie dobrowolności⁶⁰.

4.5. Deregulacja dostępu do zawodu doradcy podatkowego

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 2 ust. 1 ww. ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213) do czynności doradztwa podatkowego zalicza się:

1. udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami;
2. prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie;
3. sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie;
4. reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1.

Stosownie do przepisów przedmiotowej ustawy podmiotami uprawnionymi do wykonywania doradztwa podatkowego (wszystkich czynności wymienionych w punktach 1–4) są:

- osoby fizyczne wpisane na listę doradców podatkowych,
- spółki doradztwa podatkowego,
- adwokaci i radcowie prawni,
- biegli rewidenci (w ograniczonym zakresie) oraz
- inne podmioty wymienione w art. 4 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym (m.in. podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych).

Ponadto, zgodnie z art. 76a ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, uprawnionymi do wykonywania czynności wymienionych w pkt 2–3 są przedsiębiorcy uprawnieni do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

---

⁶⁰ Powyższe dane zostały zebrane poprzez system IMI oraz Narodowe Punkty Kontaktowe ds. uznawania kwalifikacji w celu ustalenia regulacji w zakresie dostępu do zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych natomiast nie były zbierane dane o regulacji samego zawodu księgowego.

Jak wynika z art. 4 ust. 2 ustawy o doradztwie podatkowym, spółki oraz inne podmioty wymienione w art. 4 ust. 1 wspomnianej ustawy wykonują czynności doradztwa podatkowego (czynności wymienione w art. 2 ust. 1 tej ustawy) wyłącznie przez doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów oraz – w ograniczonym zakresie – biegłych rewidentów. Zatem w obecnym stanie prawnym, spółki i inne jednostki organizacyjne mogą wykonywać wszystkie czynności doradztwa podatkowego, w tym czynności w zakresie reprezentacji przed organami i sądami, przy czym czynności te wykonują przez wymienione w art. 4 ust. 2 osoby fizyczne.

Dzięki deregulacji doradztwa podatkowego większość czynności z jego zakresu (czynności wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 1–3, obecnie zastrzeżone tylko dla doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów czy – w ograniczonym zakresie – biegłych rewidentów i przedsiębiorców uprawnionych do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych) będą mogły wykonywać również osoby, które nie były poddane reżimowi sprawdzenia kwalifikacji zawodowych przez odpowiednie organy państwowe. Osoby wykonujące te czynności nie będą objęte obowiązkiem zawarcia umowy ubezpieczenia OC za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem tych czynności (obowiązkiem takim objęci będą nadal doradcy podatkowi).

Tabela 21. Zakres czynności z zakresu doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla określonych grup podmiotów w obecnym stanie prawnym oraz proponowane zmiany

Zakres czynności	Grupy podmiotów uprawnione do wykonywania w obecnym stanie prawnym	Grupy podmiotów uprawnione do wykonywania według projektu ustawy
1) udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami	<ul style="list-style-type: none"> • doradcy podatkowi, • adwokaci i radcowie prawni, • biegli rewidenci. 	wszyscy (czynność zderegulowana)
2) prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie	<ul style="list-style-type: none"> • doradcy podatkowi, • adwokaci i radcowie prawni, • biegli rewidenci, • przedsiębiorcy wykonujący usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (art. 76a ust. 2 ustawy o rachunkowości). 	wszyscy (czynność zderegulowana)

3) sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie	<ul style="list-style-type: none"> • doradcy podatkowi, • adwokaci i radcowie prawni, • biegli rewidenci, • przedsiębiorcy wykonujący usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (art. 76a ust. 2 ustawy o rachunkowości). 	wszyscy (czynność zderegulowana)
4) reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1	<ul style="list-style-type: none"> • doradcy podatkowi, • adwokaci i radcowie prawni. 	<ul style="list-style-type: none"> • doradcy podatkowi, • adwokaci i radcowie prawni.

Ponieważ pewna część spraw podatkowych kończy się postępowaniem prowadzonym przed organem podatkowym lub sądem administracyjnym, a wynik tego postępowania często pociąga za sobą nieodwracalne skutki dla podmiotu reprezentowanego, kompetencje w zakresie reprezentowania przed wskazanymi powyżej instytucjami powinny należeć wyłącznie do podmiotów, których kwalifikacje do świadczenia tego rodzaju czynności zostały wcześniej zweryfikowane. Z tego powodu czynności związane z reprezentacją podatników pozostaną zastrzeżone wyłącznie dla zawodowego ich wykonywania przez licencjonowane podmioty: doradców podatkowych oraz adwokatów i radców prawnych. Tabela 22 zawiera informacje o liczbie postępowań przed Izbą Finansową i Izbą Gospodarczą Naczelnego Sądu Administracyjnego, w których pełnomocnikami byli doradcy podatkowi oraz adwokaci i radcy prawni.

Tabela 22. Udział pełnomocników stron w postępowaniach przed Izbą Finansową i Izbą Gospodarczą Naczelnego Sądu Administracyjnego w latach 2007–2011

		2007	2008	2009	2010	2011
Izba Finansowa	Doradcy podatkowi	333	508	526	946	643
	Adwokaci	162	201	341	334	243
	Radcy prawni	595	574	682	558	505
Izba Gospodarcza	Doradcy podatkowi	-	-	-	43	242
	Adwokaci	146	138	60	232	258
	Radcy prawni	568	278	287	442	475

1. Dane na podstawie Informacji o działalności sądów administracyjnych, publikowanych przez NSA za lata 2007–2011.
2. W danych uwzględniono jedynie doradców podatkowych niebędących adwokatami lub radcami prawnymi.

3. Na zmiany liczby przypadków, gdy doradca podatkowy był pełnomocnikiem klienta w Izbie Finansowej i Gospodarczej w latach 2009–2011 miały wpływ przejęcie przez Izbę Gospodarczą (od Izby Finansowej) kompetencji w sprawach z zakresu podatku akcyzowego oraz reprezentowania klientów przez doradców podatkowych w sprawach z zakresu cel dopiero od 2010 r.

Nie każde wykonanie czynności zaliczonych na mocy ustawy do czynności doradztwa podatkowego podlega reżimowi ustawy o doradztwie podatkowym, lecz tylko takie, któremu można przypisać walor zawodowego wykonywania tych czynności, tj. w sposób stały, ciągły i zarobkowy. Wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego przez podmioty posiadające najwyższe kwalifikacje (doradca podatkowy, radca prawny i adwokat) przypisuje się zawsze charakter zawodowy. Należy zwrócić uwagę, że zawodowy charakter reprezentowania klientów w postępowaniach przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach podatkowych nie wyłącza prawa podatnika do ustanowienia pełnomocnika działającego w trybie ustawy – Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie zbliży zasady wykonywania czynności doradztwa podatkowego do zasad świadczenia pomocy prawnej, którą mogą świadczyć nie tylko adwokaci i radcowie prawni działający w większości w kancelariach prawnych, ale również osoby nieposiadające takich uprawnień.

Deregulacja nie pozbawi uprawnień do wykonywania czynności doradztwa podatkowego osób, które wcześniej nabyły takie uprawnienia. Zarówno zatem doradcy podatkowi, jak też spółki doradztwa podatkowego będą mogły wykonywać wszystkie czynności doradztwa podatkowego. Zastrzeżenie czynności doradztwa podatkowego polegających na reprezentacji podatników (art. 2 ust. 1 pkt 4) jest możliwe nie tylko dla osób fizycznych, ale także dla jednostek organizacyjnych wymienionych w art. 4 ust. 1, gdyż – jak wynika z art. 4 ust. 2 – podmioty te wykonują te czynności przez osoby fizyczne posiadające kwalifikacje doradcy podatkowego albo radcy prawnego (tak jak w obecnym stanie prawnym). Istotą zawodu doradcy podatkowego będzie nadal wykonywanie wszystkich czynności określonych w art. 2 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym, w tym czynności zastrzeżonych, które wymienione są w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o doradztwie podatkowym.

Tabela 23. Aktualne regulacje i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu doradcy podatkowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Wykształcenie wyższe	Bez zmian
Pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
Pełnia praw publicznych	bez zmian
Niekaralność	bez zmian
Nieskazitelną charakter i rękojmią prawidłowego wykonywania zawodu doradcy podatkowego	bez zmian
Zdanie egzaminu na doradcę podatkowego, składającego się z części pisemnej i ustnej. Warunkiem dopuszczenia do części ustnej jest zdanie części pisemnej egzaminu. W przypadku negatywnego wyniku z części pisemnej, egzamin może być powtarzany, ale nie wcześniej niż za 3 miesiące. W przypadku niezaliczenia części ustnej, w ciągu roku od dnia przystąpienia do egzaminu może on być powtarzany, jednak nie częściej niż co 3 miesiące.	Możliwość zwolnienia z części pisemnej egzaminu absolwentów studiów wyższych, których program kształcenia zrealizowany został w ramach umowy zawartej między uczelnią a Komisją Egzaminacyjną. Zniesienie minimalnego, 3-miesięcznego odstępu między terminami egzaminów w przypadku ponownego zdawania.
Odbycie, po zdaniu egzaminu, 2-letniej praktyki zawodowej: <ul style="list-style-type: none"> • 2-miesięcznej w urzędzie skarbowym, • 2-miesięcznej w izbie skarbowej, • 2-miesięcznej w urzędzie kontroli skarbowej, • 18-miesięcznej u doradcy podatkowego lub w spółce doradztwa podatkowego 	Skrócenie okresu praktyki zawodowej odbytej w Polsce do 6 miesięcy
Wpis na listę doradców podatkowych i obowiązkowa przynależność do Krajowej Izby Doradców Podatkowych	bez zmian
Obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego	bez zmian
Obowiązek stałego podnoszenia kwalifikacji (udział we wszystkich formach podnoszenia kwalifikacji organizowanych przez jednostki organizacyjne Krajowej Izby Doradców Podatkowych lub inne podmioty, w szczególności uczelnie wyższe, stowarzyszenia i organizacje w zakresie działania zbieżnym z tematyką egzaminu na doradcę podatkowego)	bez zmian

Wpływ regulacji na bezpieczeństwo klientów

Umożliwienie wykonywania czynności doradztwa podatkowego podmiotom, których kwalifikacje nie zostały uprzednio sprawdzone przez odpowiednie instytucje nie zwiększy w sposób znaczący ryzyka dla podatników korzystających z usług tych podmiotów. Zauważyć należy, że w sprawach podatkowych kończących się postępowaniem prowadzonym przed organem podatkowym lub sądem administracyjnym, w których potencjalne szkody mogą być największe, podatnika reprezentować będzie mógł – stosownie

do przedmiotowej nowelizacji – podmiot posiadający odpowiednie uprawnienia, tj. doradca podatkowy, radca prawny albo adwokat.

Uzyskanie wpisu na listę doradców podatkowych będzie łatwiejsze (skrócenie okresu praktyki, możliwość zwolnienia z części pisemnej egzaminu w przypadku ukończenia odpowiednich studiów wyższych), jednak ułatwienie dostępu do zawodu nie powinno mieć wpływu na kwalifikacje doradców. W przypadku szkody wyrządzonej klientowi przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego, klient ma możliwość dochodzenia odszkodowania z obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej doradcy podatkowego. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia wynosi równowartość w złotych 10 tys. euro. Ponadto, doradców podatkowych nadal będą obowiązywały zasady etyki i tajemnicy zawodowej (art. 51 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym).

Dodatkowo należy nadmienić, iż obowiązujące przepisy Kodeksu karnego skarbowego pozwalają ograniczyć ewentualne ryzyko podatnika korzystającego z usług doradztwa podatkowego, gdyż przewidują następujące rozwiązania:

- za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną (art. 9 § 3 kks),
- nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, kto złożył prawnie skuteczną, w rozumieniu przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa lub ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, korektę deklaracji podatkowej wraz z uzasadnieniem przyczyny korekty i w całości uiścił, niezwłocznie lub w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ, należność publicznoprawną uszczuploną lub narażoną na uszczuplenie (art. 16a kks).

Deregulacja czynności doradztwa podatkowego obejmująca dopuszczenie do wykonywania czynności wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o doradztwie podatkowym podmiotów nieposiadających szczególnych uprawnień pociąga za sobą właściwie konieczność uchylecia sankcji karnej przewidzianej w art. 81 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym. Jednocześnie jednak, ze względu na fakt, że – zgodnie z art. 9 i art. 15 ustawy o doradztwie podatkowym – zarówno oznaczenie „doradca podatkowy”, jak i „spółka doradztwa podatkowego” podlega ochronie prawnej, proponuje się wprowadzenie grzywny

w wysokości do 50 000 zł za bezprawne posługiwanie się tymi oznaczeniami. Ponadto, proponuje się wprowadzenie takiej samej sankcji karnej za wykonywanie czynności doradztwa podatkowego określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4 przez podmioty nieposiadające uprawnień.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych, uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego jest 8955 osób⁶¹. Zdawalność egzaminów na doradcę podatkowego od 1 stycznia 2005 r. do 31 maja 2012 r. nieznacznie przekraczała 1/3 – szczegółowe dane (z podziałem na liczbę kandydatów przystępujących do części pisemnej i ustnej egzaminu) przedstawia Tabela 24.

Tabela 24. Zdawalność egzaminów na doradcę podatkowego w okresie od 2002 r. do maja 2012 r.

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu w danym roku		Liczba osób które zdały egzamin
	część pisemna	część ustna	
2002	b.d.	b.d.	50
2003	b.d.	b.d.	185
2004	b.d.	b.d.	171
2005	b.d.	b.d.	229
2006	b.d.	b.d.	219
2007	239	269	267
2008	746	489	204
2009	739	585	265
2010	986	779	227
2011	582	457	268
2012*	407	330	112

* – stan na dzień 31.05.2012 r.; dane Ministerstwa Finansów.

Zmiany zaproponowane w art. 22 ust. 13a i art. 24 ust. 5 i 6 ustawy związane są z realizacją regulacji art. 168b ustawy o szkolnictwie wyższym. Zaproponowane rozwiązanie ma na celu umożliwienie Komisji Egzaminacyjnej zawierania z uczelniami umów, które będą

⁶¹ <http://www.bip.kidp.pl/doradcy.php>; dostęp dn. 14.11.2012 r.

określać studia, których absolwenci będą czasowo zwolnieni z przystępowania do części pisemnej egzaminu na doradcę podatkowego.

Zgodnie z obecnym brzemieniem art. 24 ust. 3 zd. 2 ustawy o doradztwie podatkowym, w przypadku niezaliczenia egzaminu termin ponownego podejścia może być wyznaczony nie wcześniej niż za 3 miesiące. Natomiast art. 24 ust. 4 ww. ustawy stanowi, iż w przypadku pozytywnego wyniku z części pisemnej egzaminu, kandydat może przystępować do części ustnej egzaminu w okresie roku, nie częściej jednak niż co 3 miesiące. Obecnie zatem zarówno do egzaminu poprawkowego z części pisemnej, jak i ustnej egzaminu można przystępować nie częściej niż co 3 miesiące. Ułatwienie dostępu do zawodu doradcy podatkowego objęte nowelizacją ustawy polegać będzie na likwidacji wymienionego w art. 24 ust. 3 i 4 ww. ustawy ograniczenia częstotliwości przystępowania do poprawkowego egzaminu na doradcę podatkowego, co powinno ułatwić jego zaliczenie. Obecnie, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o doradztwie podatkowym, na listę doradców podatkowych wpisuje się osobę fizyczną, która odbyła w Polsce 2-letnią praktykę zawodową, przy czym praktykę odbywa się w urzędach i izbach skarbowych oraz w urzędach kontroli skarbowej w łącznym wymiarze 6 miesięcy (po dwa miesiące w każdym z urzędów), natomiast u doradcy podatkowego lub w spółce doradztwa podatkowego w wymiarze 18 miesięcy. Proponuje się skrócenie czasu trwania praktyki zawodowej do 6 miesięcy.

Uwolnienie wykonywania części czynności doradztwa podatkowego przez osoby nieposiadające uprawnień powinno przyczynić się do powstania dodatkowych możliwości podjęcia zatrudnienia czy rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej we wspomnianym zakresie (np. sporządzania deklaracji podatkowych). Rynek usług doradztwa podatkowego nie jest równomierny, a doradcy podatkowi mogą wykonywać również inną działalność gospodarczą – pod warunkiem iż nie powoduje ona powstania konfliktu interesów i nie narusza niezależności doradcy podatkowego. W mniejszych miejscowościach funkcjonują głównie małe kancelarie doradztwa podatkowego, prowadzące także usługi z zakresu rachunkowości. W większych miastach rynek usług tworzą zarówno mniejsze kancelarie, jak i większe firmy doradcze, które w znacznej części obsługują podmioty gospodarcze. Należy również pamiętać, iż czynności doradztwa podatkowego – w pełnym lub w ograniczonym zakresie – mogą wykonywać także adwokaci, radcowie prawni, biegli rewidenci oraz osoby uprawnione do usługowego

prowadzenia ksiąg rachunkowych. Z tego powodu nie jest możliwe oszacowanie jak duża liczba nowych miejsc pracy powstanie dzięki deregulacji zawodu doradcy podatkowego przewidzianej w projektowanej ustawie.

Wpływ regulacji na gospodarkę

Deregulacja czynności doradztwa podatkowego określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o doradztwie podatkowym ma na celu umożliwienie ich wykonywania przez podmioty nieposiadające uprawnień doradcy podatkowego, radcy prawnego, adwokata, biegłego rewidenta lub uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. W odniesieniu do czynności „uwolnionych” podatnik będzie w dalszym ciągu mógł korzystać z usług doradcy podatkowego, posiadającego określone kwalifikacje formalne (adwokata, radcy prawnego, biegłego rewidenta) oraz związanego zasadami etyki i tajemnicy zawodowej. Podkreślić zatem należy, że prawo posługiwania się tytułem doradcy przysługiwać będzie wyłącznie doradcy podatkowemu wpisanemu na listę (licencjonowanemu).

Zgodnie z art. 27 ustawy o doradztwie podatkowym, doradcy podatkowi mogą wykonywać swój zawód, uczestnicząc w spółkach niemających osobowości prawnej, pod warunkiem że komplementariuszami w spółce komandytowej i spółce komandytowo-akcyjnej oraz wspólnikami w pozostałych spółkach są wyłącznie doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni, biegli rewidenci, rzecznicy patentowi lub prawnicy zagraniczni. Większość komplementariuszy w spółce komandytowej i spółce komandytowo-akcyjnej oraz wspólników w pozostałych spółkach stanowić muszą doradcy podatkowi, radcowie prawni, adwokaci i biegli rewidenci. Jeżeli w spółce komandytowej i spółce komandytowo-akcyjnej jest nie więcej niż dwóch komplementariuszy lub pozostałe spółki składają się z dwóch wspólników, jeden z nich powinien być doradcą podatkowym, radcą prawnym, adwokatem lub biegłym rewidentem.

Zmiana art. 27 ustawy o doradztwie podatkowym ma na celu umożliwienie doradcom podatkowym wykonywania zawodu:

- 1) jako osoba fizyczna prowadząca działalność we własnym imieniu i na własny rachunek lub jako uczestnik spółki niemającej osobowości prawnej (tak jak dotychczas);

- 2) jako osoba pozostająca w stosunku pracy z podmiotami wymienionymi w pkt 1 oraz z podmiotami wymienionymi w art. 3 oraz art. 4 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym;
- 3) jako osoba pozostająca w stosunku pracy z podmiotami innymi niż podmioty uprawnione do wykonywania doradztwa podatkowego (tj. u przedsiębiorcy, którego definicję wprowadziła ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej).

Z rozszerzeniem możliwości wykonywania zawodu przez doradców podatkowych na podstawie stosunku pracy nawiązywanego z podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą (przedsiębiorcą) wiąże się to, że zasadne jest wprowadzenie pewnych warunków wykonywania zawodu. Dopuszczenie możliwości wykonywania zawodu doradcy podatkowego i pozostawania w zatrudnieniu w wymienionych podmiotach powinno być możliwe w przypadku, jeśli nie będzie powodować konfliktu interesów, dlatego w art. 31 dodaje się ust. 1a–1c.

Przewiduje się, że efektem zmian proponowanych w projekcie ustawy będzie obniżenie cen usług, zwłaszcza w zakresie czynności uwolnionych, określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o doradztwie podatkowym. Ma to szczególnie istotne znaczenie dla grupy prawie 1,8 mln małych i średnich przedsiębiorstw, które muszą składać zeznania do celów podatkowych – co nierzadko wiąże się z koniecznością zasięgnięcia porad, opinii i wyjaśnień z zakresu obowiązków podatkowych. Koszty tych usług stanowią proporcjonalnie większe obciążenie dla małych i średnich przedsiębiorstw, zatem nawet stosunkowo niewielki spadek ich cen może przyczynić się do znacznej poprawy warunków prowadzenia działalności. W badaniu obciążeń administracyjnych, wykonanym przez Ministerstwo Gospodarki w roku 2010⁶², roczny koszt administracyjny ponoszony przez przedsiębiorstwa z tytułu składania zeznań do celów podatkowych oszacowano na kwotę ponad 10,2 mld zł.

Rynek firm kancelarii podatkowych był przedmiotem badania ankietowego, którego wyniki zamieszczone zostały w rankingu firm doradztwa podatkowego w dzienniku Rzeczpospolita z dnia 19 czerwca 2012 r. Łączne przychody netto z doradztwa podatkowego 49 firm, które udzieliły informacji o przychodach, wyniosły w 2011 r. 721,7

---

⁶² <http://www.mg.gov.pl/node/8581?theme=mg>

mln zł, przy czym sektor ten odznaczał się umiarkowaną koncentracją: przychody każdej z czterech największych firm wynosiły ponad 100 mln zł i stanowiły łącznie ponad 2/3 przychodów całej populacji objętej badaniem. Przychody przypadające na jedną osobę uprawnioną do doradztwa podatkowego w największych 8 firmach wynosiły ponad 1 mln zł, jednak wartość tego wskaźnika malała wraz ze spadkiem przychodów firmy. Informacje o przychodach z doradztwa podatkowego oraz liczbie osób uprawnionych do doradztwa w 49 firmach objętych rankingiem zawiera Tabela 25.

Tabela 25. Przychody netto z doradztwa podatkowego oraz liczba osób uprawnionych do doradztwa w 49 firmach objętych rankingiem firm doradztwa podatkowego według danych za 2011 r.

	Przychody netto z doradztwa podatkowego [mln zł]	Doradcy podatkowi	Adwokaci, radcowie prawni	Pozostałe osoby uprawnione do doradztwa podatkowego	Przychody netto na jednego doradcę podatkowego [tys. zł]	Przychody netto na jedną osobę uprawnioną do doradztwa [tys. zł]
Łącznie	721,72	724	108	80	997	791
CR4*	67,5%	57,3%	35,2%	10,0%	1 173	1 056
CR8*	79,8%	67,1%	44,4%	51,3%	1 185	1 002

Źródło: Ranking firm doradztwa podatkowego, Rzeczpospolita, 19 czerwca 2012 r.

* CR4 – dotyczy 4 największych firm, CR8 – dotyczy 8 największych firm.

Porównanie międzynarodowe

Zawód doradcy podatkowego nie został poddany szczegółowej regulacji na szczeblu wspólnotowym, w związku z tym w państwach Unii Europejskiej obowiązują krajowe przepisy, dotyczące podjęcia oraz wykonywania zawodu doradcy podatkowego. Warunki dostępu i wykonywania zawodu doradcy podatkowego były jednak przedmiotem zainteresowania Komisji Europejskiej, która dokonała przeglądu obowiązujących w tym zakresie przepisów w poszczególnych krajach Unii Europejskiej⁶³. Wyniki wspomnianego przeglądu wskazują, że jest to zawód regulowany w ośmiu innych (oprócz Polski) krajach Unii Europejskiej: w Czechach, Niemczech, na Węgrzech, w Grecji, Austrii, Portugalii, Słowacji i Rumunii, a także w Chorwacji, która zakończyła już negocjacje w sprawie przyjęcia do Unii Europejskiej i podpisała traktat akcesyjny. We Francji, Luksemburgu, Portugalii, Belgii, Szwecji, Hiszpanii, Litwie, Włoszech, Norwegii i Cyprze wykonywanie

⁶³ Wspomniany przegląd w zakresie doradztwa podatkowego jest jednym z elementów realizowania propozycji zawartych w Komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 27 stycznia 2011 r. „W kierunku lepszego funkcjonowania jednolitego rynku usług”.

doradztwa podatkowego jest zastrzeżone tylko dla określonych zawodów regulowanych (prawników albo księgowych). W Szwecji, Hiszpanii, na Litwie, we Włoszech, w Norwegii i na Cyprze prawnicy i księgowi, mimo iż są zawodami regulowanymi, muszą spełnić jeszcze dodatkowe wymagania kwalifikacyjne, żeby wykonywać doradztwo podatkowe.

W niektórych państwach obowiązują również dodatkowe wymogi wobec spółek doradztwa podatkowego, takie jak obowiązek posiadania przez doradców podatkowych większości udziałów lub akcji spółki (Polska, Niemcy, Słowacja, Belgia, Lichtenstein), przedstawicielstwo w zarządzie doradców podatkowych (Polska, Niemcy, Rumunia, Belgia) oraz ograniczenia formy prawnej wykonywania działalności (Słowacja, Belgia, Włochy). W opinii Komisji Europejskiej usługi doradztwa podatkowego posiadają duży potencjał rozwoju, w szczególności w zakresie świadczenia usług transgranicznych. Komisja Europejska podkreśla, że ograniczenia dotyczące własności udziałów i akcji, oraz składu zarządu oraz formy prawnej wykonywania działalności mogą utrudniać mobilność przedsiębiorstw. Jednocześnie Komisja Europejska rekomenduje rozważenie czy ww. ograniczenia są konieczne dla ochrony nadrzędnego interesu publicznego, w szczególności w przypadku, gdy regulacje przewidują wymogi dotyczące uzyskania odpowiednich kwalifikacji, koniecznych dla wykonywania zawodu. Komisja Europejska uznała, że wskazane jest rozważenie, czy wysoką jakość usług można uznać za nadrzędny interes publiczny w rozumieniu art. 15 dyrektywy o usługach na rynku wewnętrznym.

Niemcy

W Niemczech osoby chcące wykonywać czynności doradztwa podatkowego oraz używać tytułu doradcy podatkowego (niem. Steuerberater) obowiązane są uzyskać odpowiednie kwalifikacje. W Niemczech jakakolwiek forma pomocy w sprawach podatkowych, nawet gdyby była ona bezpłatna, jest już traktowana jako doradztwo podatkowe, do wykonywania którego należy posiadać uprawnienia. Oprócz doradców podatkowych czynności doradztwa podatkowego mogą wykonywać prawnicy, biegli rewidenci i przysięgli księgowi.

Doradca podatkowy musi mieć ukończone min. 4-letnie studia wyższe na kierunku nauki prawne lub ekonomiczne oraz wykazać co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w doradztwie podatkowym pod opieką doświadczonego doradcy. W przypadku studiów trwających krócej niż 4 lata, wymiar praktyki zawodowej zwiększa się do 3 lat. Dostęp do

egzaminu mają także osoby z wykształceniem handlowym z 7–10-letnim doświadczeniem w pracy w doradztwie podatkowym (nie mniej niż 16 godzin tygodniowo).

Egzamin na doradcę podatkowego obejmuje bardzo szeroki zakres tematyczny i składa się z części pisemnej i ustnej. Egzamin przeprowadza izba doradców podatkowych i obejmuje on wszystkie zagadnienia z zakresu prawa podatkowego. Koszt egzaminu, wraz ze sprawdzeniem faktu spełnienia wszystkich niezbędnych warunków wynosi 1200 EUR. Po zdanym egzaminie można zostać powołanym na stanowisko doradcy podatkowego. Wszyscy doradcy podatkowi, tj. 78 110 indywidualnych doradców oraz 8169 spółek doradztwa podatkowego (stan na 30.09.2010 r.), są obligatoryjnie członkami samorządu zawodowego.

Austria

W Austrii obowiązuje model podobny do niemieckiego: osoba chcąca świadczyć usługi doradztwa podatkowego obowiązana jest do uzyskania szczególnych kwalifikacji. Doradcy podatkowi w Austrii obowiązkowo przynależą do samorządu zawodowego (Kammer der Wirtschaftstreuhänder). Kandydaci na doradców podatkowych muszą zdobyć podczas studiów wyższych 800 tzw. jednostek naukowych w czterech określonych dziedzinach oraz posiadać trzyletnie doświadczenie praktyczne.

Czechy

W Czechach funkcjonuje model rynku usług doradztwa podatkowego, w którym do wykonywania tegoż zawodu potrzebne są szczególne kwalifikacje. Tytuł, jaki przynależy doradcom podatkowym w Czechach to Danovy poradce. Wszyscy doradcy obowiązani są do przynależności do samorządu zawodowego (Komora Danovych Poradcu CR). Osoby chcące wykonywać czynności doradztwa podatkowego muszą posiadać minimum 3-letnie wykształcenie uniwersyteckie (licencjat). Nie ma obowiązku odbywania praktyk zawodowych, jednakże po ukończeniu studiów kandydaci na doradców podatkowych muszą zdać egzamin kwalifikacyjny, aby zostać członkiem samorządu zawodowego.

Inne kraje

W niektórych krajach brak jest szczególnych wymagań dotyczących wykonywania czynności doradztwa podatkowego oraz posługiwania się tytułem doradcy podatkowego. Członkostwo w stowarzyszeniach zawodowych jest dobrowolne, jednakże same

stowarzyszenia zawodowe określają wymagania kwalifikacyjne i zazwyczaj kodeksy etyki obowiązujące ich członków. Taki model obowiązuje w Irlandii, Wielkiej Brytanii, Holandii, Rosji, Hiszpanii, Szwajcarii oraz na Łotwie, przy czym w Irlandii i Wielkiej Brytanii członkowie niektórych stowarzyszeń zawodowych (m.in. The Chartered Institute of Taxation) uważani są formalnie za osoby wykonujące zawód regulowany.

W kilku krajach UE brak jest szczególnych regulacji i wymagań dotyczących wykonywania czynności doradztwa podatkowego oraz posługiwania się tytułem doradcy podatkowego, a członkostwo w stowarzyszeniach zawodowych jest dobrowolne. Od członków stowarzyszenia nie wymaga się posiadania szczególnych kwalifikacji. Taki model funkcjonuje w Finlandii, we Włoszech, na Malcie oraz w Luksemburgu.

Dodatkowo należy nadmienić, że narodowe organizacje i stowarzyszenia doradców podatkowych z większości państw europejskich zrzeszone są w Confédération Fiscale Européenne (CFE), która jest europejską organizacją założoną w 1959 r. jako stowarzyszenie prawa francuskiego. Obecnie obejmuje 33 narodowe organizacje doradców podatkowych z 24 państw Europy, grupujących łącznie ponad 180 tysięcy czynnych doradców podatkowych. Głównym celem CFE jest zrzeszenie wszelkich organizacji doradców podatkowych ze wszystkich państw europejskich i obrona interesów tej grupy zawodowej oraz zapewnienie odpowiedniej jakości usług świadczonych przez doradców podatkowych.

Tabela 26. Liczba doradców podatkowych w Polsce i w innych państwach UE, w których zawód ten jest regulowany, według stanu na 30 września 2010 r.

Państwo	Liczba doradców podatkowych	Liczba doradców na 100 tys. mieszkańców
Polska	ok. 8900 indywidualnych doradców podatkowych ok. 415 osób prawnych uprawnionych do doradztwa podatkowego	24,4
Austria	4058 samych doradców podatkowych	48,5
Czechy	4209 indywidualnych doradców podatkowych 620 spółek doradztwa podatkowego	46,0
Grecja	14 000 indywidualnych doradców podatkowych kilka spółek doradztwa podatkowego (brak dokładnych danych)	123,8
Niemcy	78 110 indywidualnych doradców podatkowych 8169 spółek doradztwa podatkowego	105,5
Rumunia	5176 indywidualnych doradców podatkowych 402 spółki doradztwa podatkowego	26,0

Słowacja	801 indywidualnych doradców podatkowych 80 spółek doradztwa podatkowego	16,2
----------	--	------

Liczba doradców podatkowych w poszczególnych państwach UE jest znacznie zróżnicowana. Tabela 26 przedstawia odpowiednie dane porównawcze. W wymienionych powyżej państwach funkcjonuje bardzo podobny model świadczenia usług doradztwa podatkowego. Wielkość rynku oraz ilość doradców podatkowych zależą jednak przede wszystkim od liczby ludności oraz od zapotrzebowania na usługi doradcze, nie zaś od tego, jak regulowany jest dostęp do zawodu. Wyraźnie większa liczba doradców podatkowych w Niemczech, gdzie zawód jest szczegółowo regulowany, jak się wydaje, nie wynika z tego, że usługi może świadczyć tam każda osoba, ale z faktu, że jest zapotrzebowanie na takie usługi, a także pięćdziesięcioletniej tradycji funkcjonowania zawodu doradcy podatkowego w tym kraju.

4.6. Deregulacja dostępu do zawodów brokera ubezpieczeniowego, agenta ubezpieczeniowego i aktuarium

Wpływ na sektor finansów publicznych

Komisja Nadzoru Finansowego (dalej „KNF”) sprawuje nadzór ubezpieczeniowy obejmujący w szczególności:

- nadzór nad wykonywaniem działalności przez brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych,
- nadzór nad działalnością zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych oraz, w przypadku tzw. multiagentów, kontrolę spełniania obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
- prowadzenie rejestru pośredników ubezpieczeniowych,

które to kwestie regulowane są w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pośrednictwie ubezpieczeniowym”, oraz

- prowadzenie rejestru aktuarium,

przy czym wykonywanie zawodu aktuarium regulowane jest w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej”.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (art. 19 ust. 1), wydatki budżetu państwa związane z kosztami funkcjonowania KNF i Urzędu KNF pokrywane są z wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane. Koszty nadzoru nad działalnością brokerską pokrywane są z wpłat wnoszonych przez zakłady ubezpieczeń⁶⁴. W ustawie budżetowej na 2011 r. wpłaty zakładów ubezpieczeń na pokrycie kosztów nadzoru zostały zaplanowane w kwocie 24 321,0 tys. zł, natomiast rzeczywiste wpłaty wyniosły 27 950,7 tys. zł, tj. były wyższe o 14,9%. Z kolei rzeczywiste koszty nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową i brokerską wyniosły 21 563,0 tys. zł, co oznacza, że były o 11,3% mniejsze od wielkości planowanej oraz o 22,8% niższe od wpłat wniesionych przez zakłady ubezpieczeń⁶⁵.

Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni

Zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej wydawane są przez Komisję Nadzoru Finansowego osobom fizycznym i osobom prawnym po weryfikacji spełnienia przez wnioskodawcę warunków określonych w ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Osoba fizyczna wnioskująca o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej musi m.in. zdać egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych (dalej „Komisja Egzaminacyjna”) oraz posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń zdobyte w okresie 5 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku. W przypadku brokerów posiadających osobowość prawną przynajmniej połowa członków zarządu musi spełniać powyższe warunki. Z kolei osoby fizyczne zatrudnione przez brokera do wykonywania czynności brokerskich muszą wykazać się m.in. zdaniem egzaminem przed Komisją Egzaminacyjną, ale nie jest od nich wymagane doświadczenie zawodowe, zaś broker zatrudniający taką osobę ma obowiązek zgłosić ją do rejestru prowadzonego przez KNF.

---

⁶⁴ Aktualne przepisy wykonawcze w tym zakresie stanowi rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową, reasekuracyjną oraz w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz. U. poz. 978).

⁶⁵ *Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w roku 2011*, http://www.knf.gov.pl/Images/Raport_KNF_2011_tcm75-29701.pdf, s. 214–215.

Tabela 27. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie wykonywania działalności brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, wymiarowi sprawiedliwości, ochronie informacji, wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, skarbowe	bez zmian
wykształcenie co najmniej średnie	bez zmian
posiadanie 3 lat doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń zdobyte w okresie 5 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej	bez zmian
posiadanie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub innej równoważnej gwarancji w kwocie 1 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz 1 500 000 euro w odniesieniu do wszystkich zdarzeń za szkody	bez zmian (wymóg dyrektywy 2002/92/WE w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego)
zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych jest koniecznym warunkiem wykonywania zawodu	rezygnacja z egzaminu w przypadku: – posiadania sześcioletniego doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń, odpowiedniego do zakresu działalności, – zwolnienia z egzaminu na wniosek kandydata, który ukończył studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych za równorzędne (obejmujące zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów) oraz zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.
obowiązek doskonalenia umiejętności zawodowych przez odbywanie raz na trzy lata szkolenia zawodowego polegającego na odbyciu określonej liczby godzin zajęć i zakończonego wydaniem przez podmiot przeprowadzający szkolenie poświadczenia	bez zmian

Urząd KNF zapewnia obsługę administracyjno-biurową związaną z przeprowadzaniem egzaminów dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Komisję Egzaminacyjną w składzie 5 osób powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych na wniosek Przewodniczącego KNF. Osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w egzaminie (800 zł dla przewodniczącego, po 700 zł dla zastępcy przewodniczącego i sekretarza oraz 600 zł dla każdej z pozostałych dwóch osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej), 50 zł za opracowanie każdego pytania testowego oraz 200 zł za przygotowanie testu jednokrotnego wyboru, który składa się ze 100 wspomnianych pytań. Ponadto z tytułu samych egzaminów Urząd KNF ponosi dodatkowe koszty (oprócz kosztów wynagrodzenia osób wchodzących w skład Komisji

Egzaminacyjnej), takie jak koszty wynajęcia sali na egzamin. W 2011 r. odbyły się 3 egzaminy dla kandydatów na brokerów ubezpieczeniowych oraz 3 egzaminy dla kandydatów na brokerów reasekuracyjnych, do których przystąpiło odpowiednio: 711 osób oraz 25 osób.

Osoby przystępujące do egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną wnoszą opłatę w wysokości 600 zł, która stanowi dochód budżetu państwa i nie jest przeznaczona na pokrycie kosztów nadzoru. Tabela 28 przedstawia wpływy i wydatki z tytułu organizacji egzaminów na brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w okresie od 2009 r. do I półrocza 2012 r. Z zestawienia wynika, że wpływy z opłat pokrywają koszty organizacji egzaminów z dużym naddatkiem i w analizowanym okresie były około 3-krotnie wyższe od wydatków z tytułu organizacji egzaminów.

Tabela 28. Wpływy i wydatki z tytułu organizacji egzaminów przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych w okresie od 2009 r. do I półrocza 2012 r.

Rok	Wpływy z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu	Wydatki z tytułu organizacji egzaminów	Nadwyżka wpływów nad wydatkami	Relacja wpływów do wydatków
2009	316 200	100 524	215 676	3,1
2010	381 000	104 248	276 752	3,7
2011	355 200	123 096	232 104	2,9
2012*	283 800	52 846	230 954	5,4

* dane za I półrocze 2012 r.

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Zgodnie z projektowaną zmianą przewiduje się obowiązkowe zwolnienie z egzaminu na wniosek kandydata, który ukończył studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną za równorzędne (obejmujące zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów). Ponadto warunek zdania egzaminu nie będzie stosowany do osób ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej, które posiadają sześciolateczne doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń, odpowiednie do zakresu działalności. Można oczekiwać, że część osób skorzysta z tych możliwości, jednak w przypadku ubiegania się o zwolnienie z egzaminu Komisja Egzaminacyjna będzie musiała dodatkowo rozpatrywać wnioski o uznanie ukończonych studiów wyższych za równorzędne. Spodziewanym efektem proponowanego ułatwienia dostępu do zawodu brokera ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego będzie również zwiększenie zainteresowania jego wykonywaniem wśród potencjalnych kandydatów. Spowoduje to po stronie dochodów sektora finansów

publicznych wzrost wpływów z opłat wnoszonych przez osoby ubiegające się o wykonywanie zawodu brokera, a po stronie wydatkowej – zwiększenie kosztów funkcjonowania Komisji Egzaminacyjnej, której zakres zadań zwiększy się o uznawanie studiów wyższych za równorzędne. Ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania zmian w zainteresowaniu wykonywaniem zawodu brokera nie można podać ich szacunków kwotowych.

Wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej wymaga wniesienia opłaty skarbowej w kwocie 1087 zł na rachunek Urzędu Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy⁶⁶. Ponadto wykonywanie działalności brokerskiej podlega wpisowi do rejestru oraz kontroli w miejscu prowadzenia działalności. Oba te zadania wykonuje KNF.

Podstawowym celem przeprowadzanych kontroli było sprawdzenie, czy działalność podmiotu prowadzącego działalność brokerską jest zgodna z prawem oraz uzyskanym zezwoleniem, a w szczególności⁶⁷.

- spełnianie warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia i prowadzenia działalności brokerskiej,
- wykonywanie czynności przygotowawczych oraz zawieranie lub doprowadzanie do zawarcia umów ubezpieczenia,
- uczestniczenie w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie,
- organizowanie i nadzorowanie czynności brokerskich,
- kontakty z zakładami ubezpieczeń.

Tabela 29 przedstawia podstawowe informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli oraz działaniach podjętych w następstwie stwierdzonych naruszeń prawa.

Tabela 29. Liczba kontroli przeprowadzonych w miejscu prowadzenia działalności brokerskiej oraz działania podjętej w ich następstwie w latach 2009–2011

	2009	2010	2011
Liczba przeprowadzonych kontroli	14	13	15
Liczba kontroli w stosunku do liczby brokerów	1,5%	1,4%	1,5%
Działania podjęte w następstwie wyników kontroli:			
- cofnięcie zezwolenia,	1	-	-
- nałożenie kar finansowych,	3	3	2
- wydanie zaleceń pokontrolnych.	9	2	5

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

⁶⁶ Wynika to z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, w związku z częścią III pkt 33 załącznika do ustawy (Dz. U. z 2012 r. poz. 1282, z późn. zm.).

⁶⁷ Por. sprawozdania z działalności Komisji Nadzoru Finansowego za lata 2009, 2010 i 2011.

Tabela 30 zawiera dokonane przez KNF szacunki opłat, które powinny być wniesione do Urzędu Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy za wydanie zezwolenia, jak również przychody budżetu państwa z tytułu kar nałożonych na brokerów w związku z naruszeniem przepisów prawa. Ze względu na oczekiwane zwiększenie zainteresowania wykonywaniem działalności brokerskiej spodziewać się można nieznacznego zwiększenia dochodów sektora finansów publicznych z tytułu wydawania nowych zezwoleń.

Tabela 30. Szacunek opłat skarbowych za wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej oraz przychody budżetu państwa z tytułu kar nałożonych na brokerów w latach 2009–2011

Rok	Opłaty skarbowe należne za wydanie zezwolenia	Przychody budżetu państwa z tytułu kar	
		nałożone	wyegzekwowane
2009	63 046	23 000	10 500
2010	75 003	12 500	4 000
2011	121 744	11 500	20 000

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

W związku z brakiem zindywidualizowanych danych za każde prowadzone postępowanie, UKNF nie jest w stanie przedstawić dokładnych kosztów nadzoru nad pośrednictwem ubezpieczeniowym w zakresie działalności brokerskiej. W 2011 r. za nadzór nad brokerami odpowiadało 5 pracowników Urzędu KNF. Wykorzystując informacje dotyczące wydatków bieżących Urzędu KNF zgodnie z metodą kosztu standardowego można dokonać przybliżonego szacunku kosztów nadzoru nad działalnością brokerską na poziomie 850 tys. zł, z czego ok. 650 tys. zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne. W następstwie proponowanych zmian można oczekiwać zwiększenia konkurencji na rynku brokerskim i związanych z tym pozytywnych efektów podaźowych. Jednak o liczbie podmiotów, które będą wykonywały działalność brokerską i, tym samym, będą objęte nadzorem KNF, decyduje również strona popytowa rynku. W tej sytuacji nie jest możliwe wyznaczenie prognozowanej liczby podmiotów wykonujących działalność brokerską, jednak można ocenić, że proponowane zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sektor finansów publicznych.

Agenci ubezpieczeniowi

Agent ubezpieczeniowy jest przedsiębiorcą wykonującym działalność agencyjną na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń i wpisanym do rejestru agentów

ubezpieczeniowych. Prowadzone w ramach tej działalności czynności agencyjne mogą być wykonywane przez osobę fizyczną, która:

- posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
- nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo z określonego katalogu spraw,
- daje rękojmię należytego wykonywania czynności agencyjnych,
- posiada co najmniej średnie wykształcenie,
- odbyła szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń zakończone zdaniem egzaminem.

Jeżeli agent jest przedsiębiorstwem w formie spółki posiadającej osobowość prawną, wówczas co najmniej połowa członków zarządu musi spełniać powyższe warunki, zaś w przypadku spółki nieposiadającej osobowości prawnej warunki te muszą spełniać wspólnicy spółki – o ile są osobami fizycznymi – lub co najmniej połowa członków zarządu – jeżeli wspólnikami są osoby prawne.

Tabela 31. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie wykonywania działalności agenta ubezpieczeniowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, wymiarowi sprawiedliwości, ochronie informacji, wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, skarbowe	bez zmian
wykształcenie co najmniej średnie	bez zmian
obowiązek ukończenia przez osobę fizyczną, mającą zamiar wykonywać czynności agencyjne, szkolenia prowadzonego przez zakład ubezpieczeń, zakończonego zdaniem egzaminem ⁶⁸	rezygnacja z obowiązkowego szkolenia dla kandydatów i pozostawienie jedynie sprawdzianu wiedzy w formie egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń
posiadanie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub innej równoważnej gwarancji w kwocie 1 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz 1 500 000 euro w odniesieniu do wszystkich zdarzeń za szkody w przypadku agentów ubezpieczeniowych wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń	bez zmian (wymóg dyrektywy 2002/92/WE w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego)
obowiązek doskonalenia umiejętności zawodowych przez odbywanie raz na trzy lata szkolenia zawodowego, prowadzonego przez zakład ubezpieczeń ⁶⁹	bez zmian

⁶⁸ Kwestie szkoleń i egzaminów szczegółowo reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego przeprowadzania (Dz. U. Nr 125, poz. 1053).

– Osoba, która zamierza wykonywać czynności agencyjne, a która dotychczas nie ukończyła żadnego szkolenia ma obowiązek ukończyć co najmniej 152-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 1).

– Osoba, która ukończyła szkolenie z zagadnień ogólnych ma obowiązek ukończyć co najmniej 48-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 3) – dot. np. osób zmieniających zakład ubezpieczeń.

– Osoby wymienione w § 2 rozporządzenia mają obowiązek ukończyć 36-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 4) – dot. pracowników banków, SKOK-ów i tzw. podmiotów zwolnionych.

– Osoby, o których mowa w art. 9 ust. 1a ustawy o pośrednictwie, o ile nie wykonują czynności agencyjnych, mają obowiązek ukończyć 8-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 5) – szkolenie to przechodzi się tylko raz niezależnie od liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi agent współpracuje.

– Osoba, która ukończyła szkolenie z zakresu działalności danego zakładu ubezpieczeń lub na dzień złożenia przez ten zakład wniosku o wpis (bądź o zmianę wpisu) wykonuje czynności agencyjne (przejście od jednego agenta ubezpieczeniowego do drugiego agenta ubezpieczeniowego w ramach tego samego zakładu ubezpieczeń) nie jest zobowiązana do ukończenia żadnego szkolenia.

– Osoba, która przeszła tylko szkolenie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 4 i zmienia pracodawcę na agenta ubezpieczeniowego innego niż podmioty określone w § 2 jest zobowiązana do ukończenia szkolenia 152-godzinnego (§ 5 ust. 1 pkt 1) – dot. osób, które przeszły szkolenie dla agentów będących SKOK-ami, BANK-ami i tzw. podmiotami zwolnionymi.

– Osoba, która ukończyła tylko szkolenie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 5 jest zobowiązana do ukończenia szkolenia 152-godzinnego (§ 5 ust. 1 pkt 1) – dot. osób wymienionych w art. 9 ust. 1a, które zamierzają wykonywać czynności agencyjne.

⁶⁹ Kwestie szkoleń i egzaminów szczegółowo reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 lipca 2005 r. w sprawie przeprowadzania szkoleń zawodowych osób wykonujących czynności agencyjne albo czynności brokerskie (Dz. U. Nr 125, poz. 1051).

Nadzór nad działalnością agenta ubezpieczeniowego sprawuje zakład ubezpieczeń, który odpowiada również za szkodę wyrządzoną przez agenta w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych i składa wnioski do KNF o dokonanie wpisu agenta do rejestru agentów ubezpieczeniowych. Dokonanie wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych wymaga wniesienia opłaty skarbowej w wysokości 110 zł na rachunek Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy. Natomiast zmiana wpisu do rejestru wymaga uiszczenia opłaty w wysokości 55 zł albo 110 zł – w zależności od tego czy wnioskuje o nią zakład ubezpieczeń, na wniosek którego agent został wpisany do rejestru, czy inny zakład⁷⁰. Tabela 32 zawiera informacje o liczbie czynności dokonanych w rejestrze agentów oraz o dochodach sektora finansów publicznych z tytułu opłaty skarbowej.

Tabela 32. Liczba czynności dokonanych w rejestrze agentów ubezpieczeniowych oraz dochody sektora finansów publicznych z opłaty skarbowej w latach 2009–2011

	2009	2010	2011
Liczba czynności dokonanych w rejestrze agentów ubezpieczeniowych	72 305	120 868	79 213
Dochody sektora finansów publicznych z tytułu opłaty skarbowej	2 007 610	1 932 590	1 928 740

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Podmiot wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, tzw. multiagent, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w kwocie 1 mln euro w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz 1,5 mln euro w odniesieniu do wszystkich zdarzeń. Komisja ma prawo kontrolować działalność zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych oraz multiagentów w zakresie spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia.

Tabela 33 przedstawia podstawowe informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli oraz działaniach podjętych w następstwie stwierdzonych naruszeń prawa.

Tabela 33. Liczba przeprowadzonych kontroli działalności w zakresie działalności agencyjnej w latach 2009–2011

	2009	2010	2011
Liczba przeprowadzonych kontroli zakładów ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów	4	10	19
Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych	-	3	3
Liczba stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC	-	-	111

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

⁷⁰ Wynika to z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy o opłacie skarbowej, w związku z częścią I pkt 34 i 35 załącznika do ustawy.

W 2011 r. za nadzór nad agentami ubezpieczeniowymi odpowiadało 11 pracowników Urzędu KNF. W oparciu o metodę kosztu standardowego, przy wykorzystaniu informacji dotyczącej wydatków bieżących Urzędu KNF, można dokonać przybliżonego szacunku kosztów nadzoru nad agentami ubezpieczeniowymi na ok. 1,9 mln zł, z czego ok. 1,4 mln zł stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne. W następstwie proponowanych zmian można oczekiwać zwiększenia liczby agentów. Spowoduje to wzrost dochodów sektora finansów publicznych z tytułu opłaty skarbowej oraz ilości czynności nadzorczych (choć nie powinno się to przełożyć na zwiększenie liczby osób nadzorujących w Urzędzie KNF agentów ubezpieczeniowych). Łącznie, proponowane zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sektor finansów publicznych.

Aktuariusze

Egzamin aktuarialny przeprowadzany jest co najmniej 2 razy w roku i składa się z czterech części:

- matematyka finansowa,
- matematyka ubezpieczeń na życie,
- matematyka pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych,
- prawdopodobieństwo i statystyka.

Tabela 34. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu aktuarium

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wymóg zdania z pozytywnym wynikiem egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy przy Komisji Nadzoru Finansowego	możliwość uzyskania tytułu aktuarium przez osoby, które ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy za równorzędne (obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego) oraz zaliczyły egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata
ukończenie studiów wyższych	bez zmian
wykonywanie przez okres co najmniej 2 lat czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, pod kierunkiem aktuarium	bez zmian
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
korzystanie z pełni praw publicznych	bez zmian
niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przestępstwo przeciwko mieniu lub za przestępstwo skarbowe	bez zmian

Egzamin przeprowadza Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy działająca przy Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie nadania regulaminu działania Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, ustalenia wysokości opłat egzaminacyjnych oraz wynagrodzenia członków tej Komisji⁷¹, za każde przystąpienie do egzaminu od osoby przystępującej pobiera się opłatę egzaminacyjną w wysokości 350 zł. Rozwiązywanie każdej części testu trwa 100 minut. Zakres tematyczny i szczegóły dotyczące sposobu przeprowadzania egzaminu określone zostały rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie zakresu obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz trybu przeprowadzania tych egzaminów⁷².

Za udział w każdej sesji egzaminacyjnej osobom wchodzącym w skład Komisji (Komisja składa się z sześciu członków, w tym przewodniczący, zastępca i sekretarz) przysługuje wynagrodzenie w wysokości 1400 zł dla przewodniczącego Komisji, 1200 zł dla zastępcy przewodniczącego Komisji i sekretarza Komisji oraz 1000 zł dla każdego z pozostałych członków Komisji. Ponadto za przygotowanie zadań egzaminacyjnych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 75 zł za każde zadanie.

⁷¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 211, poz. 2055.

⁷² Dz. U. z 2003 r. Nr 211, poz. 2054.

Tabela 35 przedstawia wpływy i wydatki z tytułu organizacji egzaminów aktuarialnych w okresie od 2009 r. do I półrocza 2012 r. Wpływy z opłat były w tym okresie około 2-krotnie wyższe od wydatków ponoszonych w związku z organizacją egzaminów.

Tabela 35. Wpływy i wydatki z tytułu organizacji egzaminów przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy w okresie od 2009 r. do I półrocza 2012 r.

Rok	Wpływy z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu	Wydatki z tytułu organizacji egzaminów	Nadwyżka wpływów nad wydatkami	Relacja wpływów do wydatków
2009	87 150	42 375	44 775	2,06
2010	120 400	66 976	53 424	2,25
2011	94 500	49 108	45 392	1,92
2012*	68 250	36 168	32 082	1,89

* dane za I półrocze 2012 r.

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Proponowane zmiany umożliwiają uzyskanie wpisu do rejestru aktuariuszy przez osoby, które nie zdawały egzaminu aktuarialnego, lecz ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy za równorzędne (obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego), a także spełniły pozostałe wymogi. Oczekiwanym efektem zmiany może być mniejsze zainteresowanie zdawaniem egzaminu, jednak nie powinno to mieć większego wpływu na sektor finansów publicznych.

Wpływ na rynek pracy oraz na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy i agenci)

Porównanie liczby zarejestrowanych w Polsce pośredników ubezpieczeniowych z liczbą notyfikowanych w Polsce pośredników zarejestrowanych za granicą pokazuje, że w Polsce zarejestrowanych było 36 426 pośredników ubezpieczeniowych, podczas gdy liczba notyfikowanych w Polsce pośredników zarejestrowanych za granicą wynosi 7761⁷³ (tj. 21% liczby pośredników zarejestrowanych w Polsce). Notyfikowani w Polsce pośrednicy ubezpieczeniowi koncentrują się w trzech krajach pochodzenia: w Czechach (2298 pośredników notyfikowanych w Polsce, tj. 21,9 na 100 tys. mieszkańców Czech), w Austrii (1814, tj. 21,6 na 100 tys. mieszkańców) oraz w Słowacji (1408, tj. 26,1 na 100 tys. mieszkańców). Pośrednicy ubezpieczeniowi mający siedzibę lub miejsce

⁷³ Liczba notyfikacji przekazanych do Komisji Nadzoru Finansowego przez europejskie organy nadzoru według stanu na dzień 31.12.2011 r. Z praktyki KNF wynika, że nie wszystkie europejskie organy nadzoru dokonują bieżącej aktualizacji zgłoszonych wcześniej danych.

zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej podlegają nadzorowi krajów macierzystych i nie podlegają wpisowi do krajowych rejestrów brokerów ubezpieczeniowych lub agentów ubezpieczeniowych. Z tego względu informacja na temat zagranicznego pośrednika ograniczona jest jedynie do potwierdzenia otrzymania jego notyfikacji od macierzystego organu rejestrowego. Ponadto decyzja o notyfikacji, jak również liczba notyfikacji przekazywanych przez poszczególne państwa członkowskie, stanowi ich suwerenną decyzję i państwa członkowskie nie mają obowiązku składania Komisji Nadzoru Finansowego wyjaśnień w kwestii prowadzonej przez nie polityki w tym zakresie. Możliwy jest zatem arbitraż regulacyjny w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, tj. rejestracja działalności w innym państwie członkowskim UE, w którym obowiązują łagodniejsze wymogi, i podjęcie działalności w Polsce na podstawie notyfikacji. W takim przypadku obniżenie wymogów związanych z prowadzeniem pośrednictwa ubezpieczeniowego w Polsce do minimalnych wymagań dyrektywy 2002/92/WE w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego będzie sprzyjało niwelowaniu różnic w rejestrowaniu działalności w kraju i za granicą.

Brokerzy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni

Działalność brokerska polega na wykonywaniu, w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, czynności polegających na zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich (art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.). Broker powinien działać w interesie klienta, w szczególności wybierając najkorzystniejsze dla niego rozwiązania ochrony ubezpieczeniowej oraz negocjować najlepsze warunki umowy z dostawcą ochrony, tj. zakładem ubezpieczeń. Dla zapewnienia realizacji tych celów działalność brokerska jest regulowana, a zwłaszcza w sposób szczególny – niezależność od zakładów ubezpieczeń.

Dla zapewnienia niezależności brokerów względem zakładów ubezpieczeń nie mogą oni, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym:

- wykonywać działalności agencyjnej ani czynności agencyjnych na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń,
- pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń (nie dotyczy umowy ubezpieczenia, na podstawie której broker ubezpieczeniowy jest ubezpieczonym lub ubezpieczającym, ani umowy zawartej przez brokera ubezpieczeniowego z zakładem ubezpieczeń dotyczącej sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich),
- być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładu ubezpieczeń,
- posiadać akcje zakładu ubezpieczeń, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do publicznego obrotu (w przypadku posiadania powyższych akcji broker ubezpieczeniowy obowiązany jest powiadomić organ nadzoru).

W praktyce jednak to nie klient płaci za korzystanie z usług brokera – głównym źródłem przychodu przedsiębiorcy wykonującego działalność brokerską jest tzw. kurtaż czyli opłata prowizyjna ponoszona przez zakład ubezpieczeń. Taka konstrukcja, w której broker, zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, powinien działać w interesie klienta poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, podczas gdy wynagrodzenie otrzymuje od dostawcy tej ochrony, może prowadzić do konfliktu zapisów ustawowych z ekonomicznym interesem brokera. Poza prowizjami wypłacanymi przez zakłady ubezpieczeń z tytułu składek ulokowanych za ich pośrednictwem, brokerzy mogą również osiągać przychody z innej działalności gospodarczej. Według danych za 2011 r. co czwarty broker korzystał z możliwości prowadzenia innej działalności gospodarczej.

Tabela 36 przedstawia wysokość przychodów uzyskanych przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2008–2011. Mimo, że przychody te rosły w średniorocznym tempie 10,2%, to wzrost ten nie był jednostajny w tym okresie, jak również nie rozkładał się równomiernie pomiędzy przedsiębiorstwa brokerskie o różnej wielkości. Tempo wzrostu przychodów brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń spadło w 2010 r. do 4,3% (co oznacza, po uwzględnieniu inflacji, wzrost w ujęciu realnym o 1,7%). Jednocześnie widoczna jest wyraźna różnica stóp wzrostu przychodów pomiędzy przedsiębiorstwami brokerskimi posiadającymi osobowość prawną oraz prowadzonymi przez osoby fizyczne – podczas gdy przychody osób prawnych rosły w tym okresie średnio o 12,7%, to w przypadku osób fizycznych średnioroczne tempo zmiany przychodów w latach 2008–2011 wyniosło zaledwie 0,5% (co oznacza spadek

przychodów w ujęciu realnym). Postępującą konsolidację branży obrazuje wzrost udziału 25 największych brokerów (które w 2011 r. stanowiły ok. 2,5% ogólnej liczby podmiotów), w przychodach z tytułu prowizji całego sektora brokerów, która wzrosła z poziomu 52,2% w 2008 r. do 59,1% w 2011 r.

Tabela 36. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2008–2011

	2008	2009	2010	2011
Ogółem (tys. zł)	492 084,3	558 544,6	582 756,3	657 687,1
dynamika zmian rok do roku	10,5%	13,5%	4,3%	12,9%
w tym: osoby fizyczne (tys. zł)	112 212,7	91 431,9	87 764,6	106 076,9
dynamika zmian rok do roku	8,1%	-18,5%	-4,0%	20,9%
osoby prawne (tys. zł)	379 871,6	467 112,7	494 991,7	551 610,2
dynamika zmian rok do roku	11,3%	23,0%	6,0%	11,4%
25 brokerów o najwyższych przychodach (tys. zł)	256 705,5	307 840,5	321 528,4	388 743,2
udział 25 brokerów o najwyższych przychodach w rynku	52,2%	55,1%	55,2%	59,1%

Źródło: obliczenia własne na podstawie „Raportu o stanie rynku brokerskiego w 2011 roku”, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa, 2012.

Przeciętnie przedsiębiorstwa brokerskie prowadzone przez osoby fizyczne doświadczyły nie tylko realnego, ale również nominalnego spadku przychodów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń (w przeliczeniu na jednego brokera). W latach 2008–2011 średnioroczny spadek przychodów na przedsiębiorstwo brokerskie prowadzone przez osobę fizyczną wyniósł 10,2%. Natomiast przedsiębiorstwa brokerskie posiadające osobowość prawną zanotowały w tym samym okresie średnioroczną stopę wzrostu przychodów w wysokości 6,9%. Odpowiednie dane liczbowe przedstawia Tabela 37.

Tabela 37. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2008–2011 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń (w przeliczeniu na jednego brokera)

	2008	2009	2010	2011
Ogółem (tys. zł)	742,2	833,6	707,2	715,3
dynamika zmian rok do roku	5,4%	12,3%	-15,2%	1,1%
w tym: osoby fizyczne (tys. zł)	258,6	211,2	154,8	164,7
dynamika zmian rok do roku	2,1%	-18,3%	-26,7%	6,4%
osoby prawne (tys. zł)	1 658,8	1 970,9	1 948,8	2 009,4
dynamika zmian rok do roku	7,9%	18,8%	-1,1%	3,1%

Źródło: obliczenia własne na podstawie „Raportu o stanie rynku brokerskiego w 2011 roku”, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa, 2012.

Zasady odpowiedzialności brokera ubezpieczeniowego za szkody powstałe w związku z wykonywaniem działalności brokerskiej wprowadza przepis art. 22 ustawy,

a szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2005 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej (Dz. U. Nr 122, poz. 1028).

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy broker ubezpieczeniowy z tytułu wykonywania działalności brokerskiej podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej obejmującemu szkody wyrządzone osobie poszukującej ochrony ubezpieczeniowej, ubezpieczającemu, ubezpieczonemu lub osobie uprawnionej z umowy ubezpieczenia, w tym także szkody wyrządzone przez osoby fizyczne, przez które broker ubezpieczeniowy wykonuje czynności brokerskie oraz podmioty, o których mowa w art. 25.

Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC, zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC wynosi równowartość w złotych 1 mln euro oraz 1,5 mln euro w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.

Proponowane zmiany nie spowodują zmniejszenia bezpieczeństwa obrotu, natomiast mogą przyczynić się do zwiększenia liczby osób uzyskujących uprawnienia do samodzielnego wykonywania czynności brokerskich i zmniejszenia ich wynagrodzeń realnych. Efektem tego może wzrost liczby brokerów i spowolnienie tempa procesu koncentracji branży.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. do rejestru brokerów wpisanych było 710 osób fizycznych oraz 315 osób prawnych. Zdawalność egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych w latach 2009–2011 rosła od 36% do 69%, jednak liczba wydanych zezwoleń na wykonywanie działalności brokerskiej była około sześciokrotnie mniejsza od liczby osób, które zdały egzamin. Rozpoczęcie działalności brokerskiej wymaga poniesienia dodatkowych kosztów – wniesienia opłaty skarbowej w wysokości 1087 zł za wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej oraz wykupienia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej o minimalnej sumie gwarancyjnej 1 mln euro w odniesieniu do jednego roszczenia oraz 1,5 mln euro rocznie w stosunku do wszystkich roszczeń za szkody powstałe z tytułu wykonywania czynności brokerskich⁷⁴. Poza tym, zgodnie z przepisem art. 23 ustawy o pośrednictwie

---

⁷⁴ Wysokość sum gwarancyjnych określona jest w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego.

ubezpieczeniowym do wykonywania przez osoby fizyczne czynności brokerskich⁷⁵ w ramach przedsiębiorstwa brokerskiego potrzebne jest spełnienie tych samych wymogów, co do uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej (w tym zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną), za wyjątkiem warunku dotyczącego doświadczenia zawodowego w dziedzinie ubezpieczeń oraz ubezpieczenia odpowiedzialności zawodowej.

Zdecydowana większość brokerów, tj. 99%, ubezpieczyło w 2011 r. swoją działalność na kwotę minimalną. Mimo niewielkiego poziomu szkodowości brokerów (w 2011 r. jedynie 8 brokerów stwierdziło, że klienci zgłosili wobec nich roszczenia o naprawienie szkody z ubezpieczenia OC) koszt nabycia polisy – w zależności od udziału własnego oraz wysokości obrotów – może wynieść nawet kilkanaście tysięcy złotych (np. przy udziale własnym na poziomie 2% i wysokości obrotów na poziomie 500 tys. zł). Przepisy § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej⁷⁶ umożliwiają umowne ograniczenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń o kwotę nieprzekraczającą 10% wartości należnego odszkodowania (czyli pozwalają na udział własny brokera nie wyższy niż 10%). Z możliwości tej w 2011 r. skorzystało 62% brokerów⁷⁷. Tabela 38 przedstawia statystyki dotyczące liczby osób zdających egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, uzyskujących zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej i wykreślonych z listy brokerów w latach 2009–2011 oraz zgłoszonych do rejestru osób wykonujących czynności brokerskie.

Tabela 38. Liczba osób fizycznych zdających egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, uzyskujących wpis na listę brokerów, wykreślonych z listy brokerów oraz stan rejestru brokerów w latach 2009–2011

Rok	2009	2010	2011
Liczba osób zdających egzamin	450	592	694
Liczba osób, które zdały egzamin	164	268	478
Liczba wydanych zezwoleń brokerskich	34	44	79
Liczba wykreśleń z rejestru brokerów	19	36	27
Stan rejestru brokerów na koniec roku	650	658	710
Liczba osób wykonujących czynności brokerskie	1 700	1 842	2 068

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

⁷⁵ Należy odróżnić pojęcie „czynności brokerskich” od pojęcia „działalności brokerskiej”.

⁷⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2005 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej (Dz. U. Nr 122, poz. 1028).

⁷⁷ „Raport o stanie rynku brokerskiego w 2011 roku”, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa 2012, s. 14.

Jednym z warunków wykonywania działalności brokerskiej przez osobę prawną jest zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych przez co najmniej połowę osób wchodzących w skład zarządu. Tabela 39 przedstawia dane dotyczące liczebności osób prawnych wykonujących działalność brokerską w latach 2009–2011, jak również zmian tej liczebności.

Tabela 39. Liczba osób prawnych, które uzyskały wpis na listę brokerów, zostały wykreślone z listy brokerów w poszczególnych latach oraz stan rejestru brokerów w okresie 2009–2011

Rok	2009	2010	2011
Liczba wydanych zezwoleń brokerskich	24	26	33
Liczba wykreśleń z rejestru brokerów	12	9	14
Stan rejestru brokerów na koniec roku	279	296	315

Źródło: obliczenia własne na podstawie „Raportu o stanie rynku brokerskiego w 2011 roku”, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa, 2012.

Zdecydowana większość, tj. 83% ogólnej liczby wykreśleń z rejestru brokerów w roku 2011 została dokonana na skutek cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej na wniosek brokera. Przyczyną 10% wykreśleń było wygaśnięcie zezwolenia, zaś w 7% przypadków wykreśleń dokonano na skutek cofnięcia zezwolenia z powodu niespełnienia wymogów niezbędnych do wykonywania działalności brokerskiej.

Oczekiwanym efektem wprowadzenia zmian proponowanych w projekcie ustawy będzie wzrost zainteresowania wykonywaniem czynności brokerskich.

Agenci ubezpieczeniowi

Agentami ubezpieczeniowymi są przedsiębiorcy, którzy podpisali umowy agencyjne z zakładami ubezpieczeń i zostali wpisani do rejestru agentów ubezpieczeniowych. Agent wykonuje czynności wyłącznie przy pomocy osób fizycznych, które odbyły szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń zakończone zdaniem egzaminem. W latach 2008–2012 do rejestru agentów ubezpieczeniowych wpisywanych było corocznie ok. 50 tys. osób, a szacunkowy koszt ich szkoleń w tym okresie wynosił od 74 mln zł do 128 mln zł rocznie. Tabela 40 przedstawia odpowiednie dane liczbowe.

Tabela 40. Liczba wpisów do rejestru agentów ubezpieczeniowych oraz szacunkowy koszt szkoleń w okresie 2008–2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Agenci ubezpieczeniowi	12 090	12 008	12 320	9 626	11 866
Osoby wykonujące czynności agencyjne	47 534	51 008	45 853	51 761	55 657
Szacunkowy koszt szkoleń (tys. zł)	74 147,6	102 371,6	113 248,0	128 325,2	121 816,1

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oraz Polska Izba Ubezpieczeń.

Proponowana rezygnacja z obowiązkowego szkolenia dla kandydatów na agentów ubezpieczeniowych jest zgodna z postulatem ubezpieczycieli, zwracających uwagę na wysokie koszty szkoleń, które nie są potrzebne w przypadku osób posiadających już odpowiednią wiedzę (np. nabytą w czasie aktywności zawodowej na rynku ubezpieczeń). Pozwoli to na uzyskanie znacznych oszczędności przez zakłady ubezpieczeń, które można liczyć w milionach złotych. Odpowiedni poziom wiedzy osób dopuszczonych do wykonywania czynności agencyjnych zapewni sprawdzian wiedzy w formie egzaminu organizowany przez zakład ubezpieczeń, zaś szkolenia wstępne będą miały charakter dobrowolny.

Dzięki obniżeniu kosztów związanych z rozpoczęciem działalności agencyjnej można oczekiwać zwiększonej skłonności zakładów ubezpieczeń do angażowania nowych agentów ubezpieczeniowych. Liczba osób wykonujących czynności agencyjne rosła w latach 2009–2012 w średniorocznym tempie ok. 1,6%, zaś liczba agentów ubezpieczeniowych w tym samym okresie – systematycznie malała (zob. Tabela 41). Po wprowadzeniu proponowanych zmian można oczekiwać zwiększenia dynamiki wzrostu liczby agentów ubezpieczeniowych.

Tabela 41. Liczba agentów ubezpieczeniowych oraz osób przy pomocy których agenci wykonują czynności agencyjne na koniec poszczególnych lat w okresie 2008–2012

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Agenci ubezpieczeniowi (w tys.)	38,6	39,8	37,8	35,4	34,3
Osoby wykonujące czynności agencyjne (w tys.)	127,5	142,8	144,2	148,8	152,2

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Aktuariusze

Do rejestru aktuariuszy wpisanych było, według stanu na dzień 31.12.2012 r., 246 osób. Każdy zakład ubezpieczeń, zgodnie z ustawą z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej ma obowiązek powołania aktuarium. W przypadku ubezpieczeń na życie (tzw. Dział I) aktuarium jest odpowiedzialny za kalkulację rezerw techniczno-

-ubezpieczeniowych, zaś w przypadku ubezpieczeń majątkowych i osobowych (Dział II), konieczne jest zamieszczenie jego opinii w sprawozdaniu rocznym.

W związku z tym, że wpis aktuarusza do rejestru obejmuje datę urodzenia, możliwe jest uzyskanie informacji o liczbie aktuaruszy w poszczególnych przedziałach wiekowych oraz dynamiki zmian w czasie. Tabela 42 przedstawia odpowiednie dane liczbowe przekazane przez Urząd KNF.

Tabela 42. Liczba aktuaruszy według wieku, zgodnie ze stanem na lata 2002, 2007 i 2012

przedział wiekowy	2002 r.	zmiana netto w okresie od 2003 r. do 2007 r.	2007 r.	zmiana netto w okresie od 2008 r. do 2012 r.	2012 r.
poniżej 25 lat	8	0	-	0	-
25-29 lat	43	27	35	36	36
30-34 lat	28	12	55	30	65
35-39 lat	23	6	34	9	64
40-44 lat	11	1	24	0	34
45-49 lat	8	0	11	1	25
50-54 lat	1	1	9	1	12
55-59 lat	-	0	1	0	9
powyżej 59 lat	-	0	-	0	1
łącznie	122	47	169	77	246

Źródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Przyrost liczby aktuaruszy w okresie ostatnich 5 lat (2008–2012) był o ponad 60% większy niż w poprzednim okresie (2003–2007). Największa liczba osób, które zostały wpisane do rejestru aktuaruszy w latach 2008–2012, była w 2012 r. w wieku 25–29 lat (46,8%). Prawie równie duża liczba takich osób była w 2012 r. w wieku 30–34 lat (40,0%), zaś ostatnia istotna liczebnie grupa była w tym samym roku w wieku 35–39 lat (11,7%).

Proponowane zmiany umożliwią uzyskanie tytułu aktuarusza przez osoby, które ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuaruszy za równorzędne (obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego) oraz spełnią pozostałe wymagania przewidziane w ustawie. Polskie Stowarzyszenie Aktuaruszy szacuje, że wszystkich osób wykonujących czynności aktuarialne w Polsce (włączając osoby wpisane do rejestru aktuaruszy) jest ok. 600. Ze względu na wymogi określone w proponowanej dodatkowej ścieżce uzyskania wpisu do rejestru aktuaruszy można oczekiwać, że zwiększy się liczba osób uzyskujących wpis do rejestru aktuaruszy, w szczególności w przedziale wiekowym 25–29 lat.

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na bezpieczeństwo obrotu. W obecnym stanie prawnym nie są przewidziane sankcje w postaci zawieszenia uprawnień do wykonywania zawodu aktuarusza (a w związku z tym – nie jest przewidziane prowadzenie postępowań dyscyplinarnych wobec aktuaruszy przez organ nadzoru), natomiast aktuarusz może być skreślony przez Komisję Nadzoru Finansowego z rejestru w następujących przypadkach⁷⁸:

- 1) na wniosek aktuarusza;
- 2) zaprzestania wykonywania zawodu aktuarusza przez okres dłuższy niż 6 lat;
- 3) utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 4) prawomocnego orzeczenia utraty praw publicznych;
- 5) skazania aktuarusza prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 6;
- 6) orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu aktuarusza;
- 7) śmierci aktuarusza.

W okresie ostatnich 10 lat wystąpił przypadek skreślenia jednej osoby z rejestru aktuaruszy z powodu jej śmierci.

Ponadto, warto zwrócić uwagę, że o ile w przypadku zakładów ubezpieczeń aktuarusz podlega licencjonowaniu, to w bankach nie obowiązują żadne wymogi w zakresie konieczności wydania zgody czy licencji na zatrudnienie określonej osoby na danym stanowisku⁷⁹. Przepisy Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego stanowią, iż zatrudniani w bankach „audytorzy wewnętrzni powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności do wykonywania powierzonych im zadań oraz cechować się odpowiednią postawą etyczną”. Wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego określają pewne cechy (w tym odnoszące się do reputacji i doświadczenia), które powinny posiadać osoby mające znaczący wpływ na działalność instytucji finansowej. W przypadku naruszenia przez banki wymogów zatrudniania osób o określonych kwalifikacjach lub doświadczeniu, Komisja Nadzoru Finansowego może zastosować środki zmierzające do usunięcia nieprawidłowości. Jest to jednak działanie *ex post*, niemające charakteru zgody czy licencji na zatrudnienie na określonym stanowisku w banku.

---

⁷⁸ Art. 162 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

⁷⁹ Akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego wymagają jedynie osoby zarządzające działalnością przedsiębiorstwa – w przypadku zarówno banku, jak i zakładu ubezpieczeń.

Aktywa sektora bankowego w Polsce osiągnęły na koniec 2011 r. wartość 1 294 mld zł, podczas gdy aktywa sektora ubezpieczeniowego wyniosły 146 mld złotych, co świadczy o tym, że sektor bankowy ma znacznie większe znaczenie dla gospodarki krajowej, a mimo to nie zdecydowano się na licencjonowanie pracowników banków. Mimo kryzysu finansowego z lat 2007–2009 polski sektor bankowy pozostawał rentowny, a żaden z banków nie wymagał pomocy ze środków publicznych – co było raczej wyjątkiem na tle innych państw członkowskich UE. Świadczy to, że przyjęty w Polsce model nadzoru bankowego, w którym nie przewidziano licencjonowania pracowników banków, okazał się skuteczny.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Działalność pośredników ubezpieczeniowych reguluje dyrektywa 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Insurance Mediation Directive – IMD). Artykuł 4 wspomnianej dyrektywy przewiduje stosowanie wymogów zawodowych wobec pośredników ubezpieczeniowych w obszarze wiedzy i umiejętności (ustalone przez państwo członkowskie pochodzenia pośrednika) oraz nieposzlakowanej opinii (niekaralności za ciężkie przestępstwa przeciwko mieniu ani za przestępstwa finansowe, jak również brak orzeczeń o upadłości), jak również wprowadza obowiązek posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej o wartości co najmniej 1 mln euro w odniesieniu do pojedynczego roszczenia oraz 1,5 mln euro rocznie w stosunku do wszystkich roszczeń. W odniesieniu do zależnych pośredników finansowych (którzy nie pobierają składek od klientów ani kwot przeznaczonych dla klientów oraz za działalność których pełną odpowiedzialność ponosi zakład ubezpieczeń) obowiązek sprawdzenia ich wiedzy i umiejętności może być przeniesiony na zakład ubezpieczeń. Natomiast w przypadku odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za działania pośrednika ubezpieczenie odpowiedzialności zawodowej nie jest wymagane.

Zgodnie z postanowieniami art. 3 wspomnianej dyrektywy pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni podlegają obowiązkowi rejestracji we właściwym organie publicznym lub instytucji uznanej przez prawo krajowe. W odniesieniu do pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych posiadających osobowość prawną obowiązek rejestracji dotyczy przedsiębiorstwa (osoby prawnej) oraz osób fizycznych wchodzących w skład zarządu, odpowiedzialnych za działalność w zakresie pośrednictwa.

W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (tzw. dyrektywa Solvency II – Wyłagalność II) nie występuje pojęcie aktuarium jako oddzielnego zawodu. W art. 42–49 wspomnianej dyrektywy mowa jest jedynie o „czynnościach aktuarialnych”.

Analiza prawno-porównawcza rozwiązań stosowanych w innych krajach

Sposób wdrożenia przewidzianych w dyrektywie IMD wymogów wobec pośredników ubezpieczeniowych w 8 państwach członkowskich UE, jak również wymogi wobec brokerów obowiązujące w Szwajcarii, USA i Japonii był przedmiotem analizy KNF. W pismach rozesłanych do organów nadzoru finansowego pytano również o wymogi wobec osób wykonujących czynności aktuarialne.

W analizowanych krajach nie ma jednego modelu nadzoru nad pośrednikami ubezpieczeniowymi. Spośród 11 krajów poddanych analizie w 6 (Niemcy, Włochy, Finlandia, Czechy, Słowacja i Stany Zjednoczone) brokerzy ubezpieczeniowi są zobowiązani do zdania egzaminu potwierdzającego ich wiedzę, przy czym w czterech krajach są to egzaminy państwowe (Włochy, Finlandia, Czechy i Stany Zjednoczone), a w dwóch z nich (Niemcy i Słowacja) organizacja tych egzaminów jest scedowana na organizacje branżowe. W kolejnych dwóch krajach (Hiszpania i Szwajcaria) kandydat do zawodu brokera w celu potwierdzenia swoich kompetencji może zdać egzamin przeprowadzany przez stowarzyszenie branżowe lub wykazać się ukończeniem odpowiedniego programu (szkoleń – w przypadku Hiszpanii, studiów wyższych – w przypadku Szwajcarii). W Belgii obowiązuje wymóg wykształcenia i doświadczenia zawodowego, zaś we Francji – wykształcenia wyższego albo ukończenia szkolenia albo doświadczenia zawodowego. W Japonii nie ma żadnych wymogów poza złożeniem depozytu oraz wykazaniem rękojmi właściwego wykonywania zawodu. Wyniki analizy przedstawia Tabela 43.

Tabela 43. Porównanie uregulowań w zakresie dostępu i sposobu nadzoru nad działalnością brokerów ubezpieczeniowych w wybranych krajach

Lp.	Kraj	Wymogi dostępu i sposób nadzoru nad działalnością brokerów ubezpieczeniowych
1.	Niemcy	Egzamin organizowany przez stowarzyszenie branżowe (niemiecką izbę przemysłowo-handlową), odpowiedzialne również za licencjonowanie, prowadzenie rejestru i bezpośredni nadzór nad pośrednikami ubezpieczeniowymi (niemiecki organ nadzoru finansowego sprawuje nadzór pośredni, wykonywany przy okazji kontroli zakładów ubezpieczeń)
2.	Francja	<p>Wymóg tzw. I poziomu kompetencji, który może być spełniony przez ubiegających się o wykonywanie zawodu brokera w jeden z trzech alternatywnych sposobów (wymienionych w art. R.512-9 kodeksu ubezpieczeniowego):</p> <ul style="list-style-type: none"> – szkolenie zawodowe w wymiarze co najmniej 150 godz. obejmujące zagadnienia prawne, handlowe, techniczne i administracyjne, albo – dwa lata doświadczenia zawodowego na stanowisku kierowniczym (którego zakres odpowiedzialności obejmuje zarządzanie lub konstruowanie ubezpieczeń lub produktów inwestycyjnych) w zakładzie ubezpieczeń lub w przedsiębiorstwie prowadzącym działalność pośrednictwa ubezpieczeniowego albo cztery lata doświadczenia na stanowisku związanym z wykonywaniem wspomnianych czynności w zakładzie ubezpieczeń lub w przedsiębiorstwie prowadzącym działalność pośrednictwa ubezpieczeniowego, albo – posiadanie tytułu magistra (bez wymogów odnośnie kierunku studiów), licencjata albo świadectwa ukończenia programu zaakceptowanego przez francuskie Ministerstwo Edukacji, które obejmuje zagadnienia z zakresu ubezpieczeń, finansów i bankowości. <p>Rejestr pośredników finansowych prowadzi francuskie stowarzyszenie ORIAS (Organisme pour le Registre des Intermédiaires en assurance), które zapewnia pierwszą weryfikację spełnienia wymogów wobec brokerów. Francuski organ nadzoru finansowego (Autorité de Contrôle Prudentiel – ACP) weryfikuje dokumenty potwierdzające kompetencje zawodowe pracowników oraz osób upoważnionych do rozpowszechniania polis podczas kontroli brokerów prowadzących już działalność. Nadzór nad pośrednikami ubezpieczeniowymi nie ma charakteru bieżącego – na podstawie decyzji Sekretarza Generalnego ACP każdy pośrednik ubezpieczeniowy może zostać poddany kontroli, niezależnie od wielkości czy przychodów. Decyzja podejmowana jest w oparciu o kilka kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba skarg wniesionych przez klientów, – informacje przekazane przez inne organy państwowe, – wnioski z kontroli przeprowadzonych u innych pośredników. <p>Ponadto, każdego roku ustalana jest problematyka, która ma być skontrolowana, a następnie identyfikowani są pośrednicy, których charakterystyka działalności najlepiej odpowiada tej problematyce.</p>

3.	Włochy	Egzamin organizowany przez organ nadzoru finansowego, prowadzący również rejestr osób wykonujących działalność brokerską (działających na rzecz klienta, bez prawa reprezentowania zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji). Nadzorca ma również prawo okresowej weryfikacji rejestru, a także nadzoruje zgodność działalności brokerów ubezpieczeniowych z zasadami dobrych praktyk i posiada prawo nakładania sankcji za postępowanie wbrew obowiązującym zasadom.
4.	Hiszpania	Kandydaci do zawodu brokera mają obowiązek zdania egzaminu z zakresu finansów i ubezpieczeń organizowanego przez stowarzyszenie branżowe lub ukończenia szkoleń organizowanych przez uczelnie wyższe i stowarzyszenia branżowe. Licencjonowanie i rejestr prowadzone przez organ nadzoru finansowego.
5.	Belgia	Kandydat na brokera ubezpieczeniowego musi spełnić następujące wymogi: – posiadać wykształcenie wyższe w zakresie ubezpieczeń lub wykształcenie średnie uzupełnione specjalistycznymi kursami zakończonymi egzaminem (organizowanymi przez szkoły, zakłady ubezpieczeń, organizacje branżowe i licencjonowanych pośredników w porozumieniu z Financial Services and Market Authority – organ nadzoru finansowego), – posiadać roczne lub dwuletnie doświadczenie (w zależności od wykształcenia) pod kierunkiem licencjonowanego pośrednika lub zakładu ubezpieczeń.
6.	Finlandia	Osoby ubiegające się o wykonywanie zawodu brokera ubezpieczeniowego muszą zdać egzamin organizowany przez Radę ds. Pośrednictwa Ubezpieczeniowego przy Ministerstwie Spraw Socjalnych i Zdrowia.
7.	Czechy	Egzaminy sprawdzające kwalifikacje kandydatów na brokerów ubezpieczeniowych przeprowadzane przez organ nadzoru finansowego. Brokerzy mają możliwość pobierania składek od ubezpieczających i pośredniczenia w wypłacaniu świadczenia przez zakład ubezpieczeń – ich zakres działalności zależy od rodzaju umów, jakie zawierają.
8.	Słowacja	Na Słowacji funkcjonują instytucje agentów finansowych i doradców finansowych. Wiedza agentów i doradców finansowych weryfikowana jest poprzez egzamin z zakresu finansów. Istnieją cztery poziomy egzaminów (w zależności od rodzaju agenta czy doradcy). Organizacja egzaminów na doradców jest scedowana na organizacje branżowe, natomiast organ nadzoru przeprowadza egzamin na poziomie najwyższym (obowiązującym doradców finansowych). Doradcy nie mogą sprzedawać produktów i mogą pobierać wynagrodzenie tylko od klientów, którym dostarczają niezależnych porad odnośnie do produktów finansowych.
9.	Szwajcaria	Pośrednicy ubezpieczeniowi, którzy nie są powiązani prawnie, finansowo ani w jakikolwiek inny sposób z zakładem ubezpieczeń i odpowiadają za swoje działania przed klientem, muszą wykazać się posiadaniem odpowiednich kwalifikacji: – świadectwem ukończenia określonych studiów lub – zdaniem egzaminu organizowanego przez szwajcarskie stowarzyszenie szkoleń

		zawodowych sektora ubezpieczeń (Insurance Industry Vocational Training Association – VBV); organ nadzoru finansowego monitoruje treść i sposób przeprowadzania egzaminu.
10.	Stany Zjednoczone	<p>Licencjonowanie pośredników ubezpieczeniowych uregulowane zostało w Jednolitych Standardach Licencjonowania (ang. Uniform Licensing Standards — ULS) z 2002 r., które znajdują odzwierciedlenie w regulacjach przyjmowanych w poszczególnych stanach. Termin insurance producer używany jest w odniesieniu do agentów i brokerów ubezpieczeniowych, jednak regulacje obowiązujące w poszczególnych stanach mogą wprowadzać rozróżnienie pomiędzy tymi dwiema kategoriami pośredników.</p> <p>Zgodnie z treścią ULS, wszyscy brokerzy ubezpieczeniowi muszą zdać egzamin organizowany przez stanowy organ nadzoru ubezpieczeniowego. Opracowywanie pytań egzaminacyjnych i faktyczne przeprowadzanie egzaminów jest najczęściej zlecane przez organ nadzoru firmie zewnętrznej.</p> <p>Zezwolenie na wykonywanie czynności pośrednictwa może być przyznane na każdy z obszarów ubezpieczeń, np. ubezpieczenia na życie; ubezpieczenia zdrowotne, chorobowe i wypadkowe; ubezpieczenia majątkowe. Stany muszą umożliwić przystąpienie do egzaminu dla każdej z ww. grup oddzielnie, jednak możliwe jest organizowanie egzaminów wspólnych dla wszystkich obszarów.</p>
11.	Japonia	<p>Nie ma egzaminu na brokera ubezpieczeniowego. Czynności brokera ubezpieczeniowego mogą być wykonywane przez osobę wpisaną do rejestru brokerów, prowadzonego przez organ nadzoru finansowego. Odmowa wpisania do rejestru następuje w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w ustawie (np. bankructwo, wyrok skazujący na karę więzienia czy wyrok za naruszenie przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej). Japońskie Stowarzyszenie Brokerów Ubezpieczeniowych wydaje certyfikat stwierdzający, że dana osoba daje rękojmię wykonywania zawodu brokera ubezpieczeniowego we właściwy sposób. Dodatkowo broker ubezpieczeniowy zobowiązany jest do złożenia depozytu.</p>

W krajach objętych badaniem występuje również znaczne zróżnicowanie liczby brokerów ubezpieczeniowych w odniesieniu do liczby mieszkańców. Jako przyczyny tego zjawiska można wskazać różnice w poziomie rozwoju rynku ubezpieczeniowego oraz w strukturze dystrybucji produktów ubezpieczeniowych, jak również w wymogach dostępu do zawodu brokera. Polska jest krajem o jednym z najniższych wskaźników brokerów na 100 tys. mieszkańców spośród państw objętych analizą (niższa wartość występuje jedynie w Japonii). Odpowiednie dane przedstawia Tabela 44.

Tabela 44. Liczba osób posiadających uprawnienia brokera ubezpieczeniowego z podziałem na państwa

Lp.	Kraj	Liczba brokerów ubezpieczeniowych	Liczba brokerów na 100 tys. mieszkańców
1.	Niemcy	300 000	366,6
2.	Francja	20 675	31,8
3.	Włochy	4 459 (w tym 3 251 osób fizycznych i 1 208 osób prawnych)	7,3
4.	Hiszpania	4 693	10,2
5.	Belgia	8 229	74,5
6.	Finlandia	199	3,7
7.	Polska	1 101	2,9
8.	Czechy	760	7,2
9.	Słowacja*	28 000	518,1
10.	Szwajcaria**	13 911	174,9
11.	Stany Zjednoczone	2 200 000 (w tym ok. 2 000 000 osób fizycznych i 193 500 osób prawnych)	709,5
12.	Japonia	354 (w tym 319 osób fizycznych i 35 osób prawnych)	0,3

* dotyczy agentów finansowych

** obejmuje wszystkich rejestrowanych pośredników, podlegających obowiązkowej rejestracji oraz dokonujących dobrowolnej rejestracji

Źródło: UKNF.

Tabela 45. Struktura dystrybucji ubezpieczeń na życie i pozostałych ubezpieczeń w wybranych krajach UE w 2010 r.

	sprzedaż bezpośrednia		agenci ubezpieczeniowi		brokerzy ubezpieczeniowi		bancassurance		pozostałe kanały dystrybucji	
	ubezp. na życie	pozostałe ubezpiec.	ubezp. na życie	pozostałe ubezpiec.	ubezp. na życie	pozostałe ubezpiec.	ubezp. na życie	pozostałe ubezpiec.	ubezp. na życie	pozostałe ubezpiec.
Belgia	18,2	20,4	5,2	10,5	32,8	61,3	43,2	6,9	0,6	0,8
Francja	16,0	35,0	7,0	34,0	13,0	18,0	61,0	11,0	3,0	2,0
Niemcy	2,6	4,2	48,3	60,9	23,2	25,0	23,6	6,2	2,3	3,7
Polska*	32,5	19,9	28,8	58,5	4,7	16,5	32,6	3,5	1,4	1,6
Włochy	7,4	6,3	15,3	82,4	1,0	7,7	76,3	3,6	0,0	0,0

* dotyczy 2009 r.

Źródło: Polski rynek ubezpieczeniowy 2011, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2012.

Krajowe stowarzyszenia aktuariuszy państw-członków Unii Europejskiej (oraz Islandii, Norwegii i Szwajcarii) współpracują ze sobą w ramach organizacji zwanej Groupe Consultatif Actuariel Européen (GCAE). Organizacja ta zajmuje się między innymi realizowaniem

w odniesieniu do aktuariuszy postanowień dyrektywy UE nr 89/48/EEC (zmienionej dyrektywą nr 2001/19/EC) o wzajemnej uznawalności uprawnień zawodowych. W praktyce wygląda to tak, iż aktuariusz uprawniony do wykonywania zawodu w jednym z krajów Unii Europejskiej (a także w: Islandii, Norwegii i Szwajcarii) może nabyć pełne uprawnienia zawodowe w innym z ww. krajów, pod warunkiem:

- zgłoszenia się aktuariusza do krajowego stowarzyszenia w kraju docelowym, oraz
- odbycia 12-miesięcznego stażu aktuarialnego w kraju docelowym, albo
- zdania dodatkowych egzaminów lub testów w kraju docelowym.

Krajowe stowarzyszenia aktuarialne same określają dokładne reguły postępowania w zakresie wszystkich powyższych punktów.

Spośród państw, członków Unii Europejskiej:

- w 23 państwach występuje wymóg zatwierdzenia kwalifikacji przez odpowiednie instytucje/ministerstwa,
- w 14 państwach występuje wymóg członkostwa w stowarzyszeniu/samorządzie zawodowym,
- w 8 państwach występuje wymóg odpowiedniego stażu/doświadczenia zawodowego,
- w 18 państwach występuje wymóg posiadania odpowiedniego wykształcenia⁸⁰.

Wielka Brytania: W Wielkiej Brytanii wymagane jest wykształcenie wyższe, najlepiej na kierunku: nauki aktuarialne, matematyka, statystyka, ekonomia, inżynieria, chemia lub fizyka. W kraju tym istniały dwa stowarzyszenia aktuarialne – Institute of Actuaries i Faculty of Actuaries (od 2010 r. połączone w Institute and Faculty of Actuaries), zajmujące się między innymi rozwojem i administracją systemu egzaminacyjnego dla kandydatów na aktuariuszy. Financial Services Authority (brytyjski organ nadzoru finansowego) nakazuje, aby funkcje aktuarialne pełnili wyłącznie członkowie stowarzyszenia o statusie „fellow”. Aby uzyskać ten status i zostać aktuariuszem uprawnionym do wykonywania czynności regulowanych przez FSA należy zdać szereg egzaminów potwierdzających kwalifikacje oraz mieć co najmniej 3 lata stażu zawodowego. Alternatywną metodą jest posiadanie odpowiednich kwalifikacji potwierdzonych uzyskaniem odpowiednich certyfikatów: Certificate in financial mathematics lub Chartered Enterprise Risk Actuary.

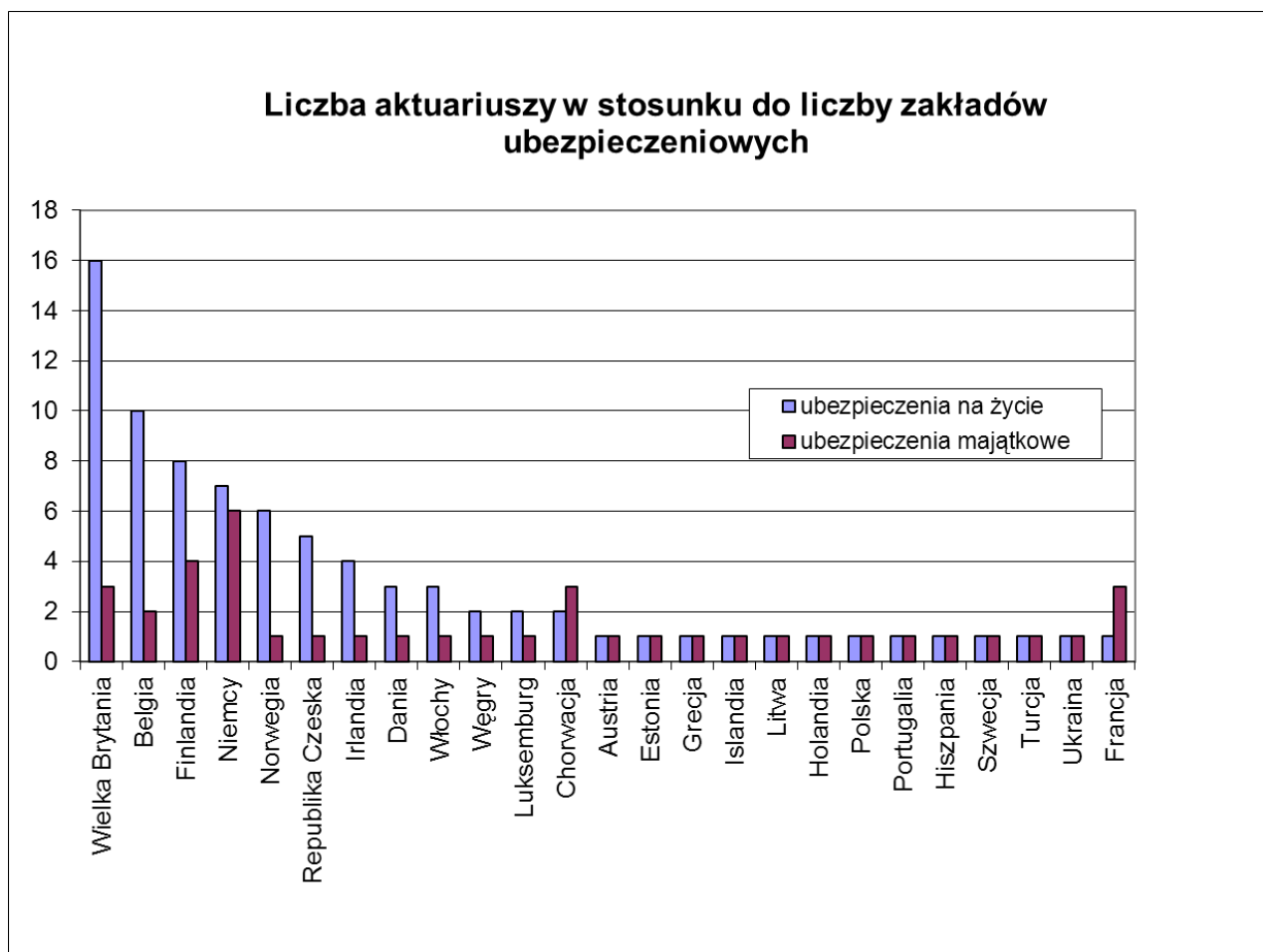
---

⁸⁰ dane pochodzą z: *THE ACTUARIAL FUNCTION UNDER SOLVENCY II: SURVEY ON THE ROLE OF THE ACTUARY IN INSURANCE*, Groupe Consultatif Actuariel Européen, June 2011.

Ośrodkiem oferującym dodatkowe uprawnienia z zakresu aktuarialnego jest zaprzysiężony Instytut Aktuariuszy The Institute and Faculty of Actuaries (IFA). Zdobyć uprawnień do wykonywania tego zawodu, w przypadku absolwentów wyższych uczelni wymaga zwykle przystąpienia do treningów i staży w organizacjach, posiadających komórkę aktuarialną. Po pomyślnie odbytym stażu często dochodzi do zatrudnienia aplikantów, którzy wykazali się posiadaniem niezbędnych umiejętności.

Celem otrzymania dodatkowych uprawnień zawodowych z zakresu aktuarialnego, tzw. Diploma in Actuarial Techniques, należy posiadać 3 lata doświadczenia praktycznego i przystąpić do 15 egzaminów organizowanych przez instytut aktuarialny (pracownicy otrzymują preferencyjnie kilka tygodni wolnych od pracy, umożliwiających przygotowanie do egzaminów). Alternatywną formą potwierdzenia kwalifikacji zawodowych jest otrzymanie niezależnego certyfikatu z matematyki i rachunkowości finansowej CT1 (Core Technical 1 – wymóg posiadania umiejętności z zakresu matematyki finansowej w najwyższym stopniu).

Instytut IFA nawiązał współpracę z blisko 30 uniwersytetami w Wielkiej Brytanii, oferującymi specjalizację z zakresu aktuarialnego, co oznacza, że absolwenci tych wydziałów posiadają po zakończeniu studiów odpowiednie przygotowanie teoretyczne. Absolwenci studiów kierunkowych bez wcześniejszego doświadczenia zawodowego również mogą otrzymać stałe zatrudnienie w zawodzie, ale praktyka wskazuje, że pracownikom o krótkim stażu przydzielany jest mentor do momentu osiągnięcia przez nich odpowiednich umiejętności, zdobycia doświadczenia.

Wymogi obowiązujące w innych krajach, które odpowiedziały na ankietę rozesłaną przez KNF, podsumowuje Tabela 46.

Tabela 46. Porównanie uregulowań w zakresie obowiązków aktuariuszy i warunków dostępu do zawodu w wybranych krajach

Lp.	Kraj	Zakres obowiązków aktuariuszy i warunki dostępu do zawodu
1.	Niemcy	Zatrudnienie tzw. aktuariusza odpowiedzialnego jest obowiązkowe jeśli zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w zakresie ubezpieczeń życiowych, zdrowotnych oraz niektórych majątkowo-osobowych. Aktuariusz odpowiada za prawidłowe wyznaczenie składek i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, biorąc pod uwagę sytuację finansową zakładu i jego zdolność do pokrycia zobowiązań. W razie zagrożenia sytuacją, w której zakład nie będzie w stanie kontynuować działalności, aktuariusz jest obowiązany zawiadomić zarząd i organ nadzoru. Na stanowisku aktuariusza może być zatrudniona osoba będąca członkiem niemieckiego stowarzyszenia aktuariuszy (wymagane jest ukończenie studiów matematycznych lub pokrewnych, trzy lata praktyki zawodowej i zdanie egzaminu organizowanego przez stowarzyszenie), która otrzymała akceptację organu nadzoru.

		Nadzór ma również prawo wymagać zmiany aktuarusza w uzasadnionych przypadkach.
2.	Francja	<p>Aktuarusz jest osobą odpowiedzialną w zakładzie ubezpieczeń za wycenę ryzyka, wyliczanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i kalkulację stawek ubezpieczeniowych. Osoby wykonujące czynności aktuarialne nie podlegają wpisowi do rejestru ani nie muszą posiadać dyplomu ukończenia studiów aktuarialnych lub certyfikatu wydanego przez jedno ze stowarzyszeń aktuaruszy.</p> <p>Poświadczenia kompetencji przez upoważniony do tego francuski Instytut Aktuaruszy (Institut des Actuaire) wymaga wykonywanie zaledwie kilku szczególnych czynności, takich jak wyznaczanie własnych tablic aktuarialnych dla zakładu ubezpieczeń (zamiast posługiwania się standardowymi tablicami) czy wyliczanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla określonego rodzaju dobrowolnych, indywidualnych planów emerytalnych (plan d'épargne retraite populaire – PERP). Również kontrola właściwego poziomu funduszu gwarancyjnego na ryzyko pożyczkowe jest wykonywana przez aktuarusza z jednego ze stowarzyszeń zawodowych zaakceptowanych przez ACP. Nieliczni spośród aktuaruszy posiadających tytuł nadany przez jedno ze stowarzyszeń zawodowych są certyfikowani do wykonywania tych czynności.</p> <p>Za weryfikację umiejętności, wiedzy i kompetencji zawodowych aktuarusza odpowiedzialny jest zarząd zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.</p>
3.	Włochy	<p>Aktuarusze zajmują się wyznaczeniem trendów demograficznych, ekonomicznych i finansowych w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym, konstrukcją i oceną zabezpieczenia finansowego, ubezpieczeniowego i socjalnego, analizą statystyczną, wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz podpisywaniem sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.</p> <p>Włoskie prawo reguluje wykonywanie zawodu aktuarusza, a także skład, system wyborów i funkcje Zarządu Narodowej Rady Aktuaruszy i Instytutu Aktuaruszy. W celu uzyskania wpisu do rejestru aktuaruszy kandydat musi zdać specjalny egzamin państwowy.</p>
4.	Hiszpania	<p>Zawód aktuarusza nie podlega żadnym regulacjom ani rejestracji przez organ nadzoru. Wystarczy posiadać wykształcenie wyższe w zakresie nauk aktuarialnych. Jedyne wymaganie dotyczy niezależności aktuarusza oceniającego plan emerytalny – oceny tej powinna dokonywać inna osoba niż tworząca dany plan, jednak czynność ta nie podlega żadnym wymogom autoryzacji przez nadzór (wystarczy być członkiem organizacji branżowej).</p>
5.	Belgia	<p>Zawód aktuarusza nie jest regulowany. Zakłady ubezpieczeń są jedynie zobowiązane do zapewnienia wykonywania tzw. funkcji aktuarialnej przez osobę posiadającą wiedzę w zakresie aktuariatu i matematyki finansowej odpowiednią do skali, natury i stopnia skomplikowania prowadzonej działalności.</p>

6.	Finlandia	<p>Aktuariusz jest odpowiedzialny za adekwatność metod aktuarialnych stosowanych przez zakład ubezpieczeń oraz zgodność metod służących do wyznaczania składek i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z aktami prawnymi. Fakt zatrudnienia aktuarusza lub zaprzestania wykonywania przez niego pracy na rzecz danego zakładu ubezpieczeń powinien być zgłoszony do organu nadzoru finansowego. Kwalifikacje aktuaruszy są weryfikowane przez Radę Aktuarialną, której członkowie są powoływani przez Ministerstwo Spraw Socjalnych i Zdrowia.</p>
7.	Czechy	<p>Regulowane jest stanowisko tzw. aktuarusza odpowiedzialnego, które powinno istnieć w każdym zakładzie ubezpieczeń. Rejestr aktuaruszy odpowiedzialnych prowadzi organ nadzoru finansowego. Uzyskanie wpisu do rejestru wymaga posiadania wyższego wykształcenia matematycznego, min. trzech lat praktyki w zakresie matematyki ubezpieczeniowej oraz certyfikatu wydawanego przez Czeskie Stowarzyszenie Aktuaruszy.</p> <p>W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w pracy aktuarusza, organ nadzoru ma prawo wymagać od zakładu ubezpieczeń zmiany osoby pełniącej tę funkcję, a jeśli nieprawidłowości w odniesieniu do konkretnej osoby powtarzają się – organ nadzoru może wykreślić ją z rejestru. Kwalifikacje pozostałych aktuaruszy sprawdzane są przez organ nadzoru w trakcie procedowania wniosku o nadanie licencji zakładowi ubezpieczeń oraz inspekcji (w ramach oceny procesów zarządzania wewnętrznego).</p>
8.	Słowacja	<p>Przepisy regulują działalność tzw. aktuarusza odpowiedzialnego. Do jego zadań należy potwierdzanie adekwatności obliczonych składek ubezpieczeniowych i rezerw zgodnie z zasadami aktuarialnymi, marginesu wypłacalności, a także podziału zysku z inwestycji między świadczeniobiorcę a zakład ubezpieczeń w ubezpieczeniach życiowych.</p> <p>Rejestr aktuaruszy prowadzi organ nadzoru finansowego. Do rejestru może być wpisana osoba, która jest wiarygodna, posiada wykształcenie wyższe w zakresie ekonomii, nauk ścisłych lub technicznych, min. trzy lata praktyki zawodowej w zakresie matematyki ubezpieczeniowej oraz zdała egzamin organizowany przez Instytut Edukacji Bankowej przy organie nadzoru. Słowackie stowarzyszenie aktuaruszy ma własny system weryfikacji umiejętności i kwalifikacji aktuaruszy.</p>
9.	Szwajcaria	<p>Zakres działalności aktuaruszy obejmuje ocenę, mierzenie i zarządzanie ryzykami finansowymi, przy wykorzystaniu szacunków prawdopodobieństw przyszłych zdarzeń i ich potencjalnych kosztów. Aktuarusze odpowiadają za wyznaczanie stawek ubezpieczeniowych, rezerw oraz ogólnie za wypłacalność zakładu ubezpieczeń.</p> <p>Nadzór uznaje za aktuarusza osobę będącą członkiem Szwajcarskiego Stowarzyszenia Aktuaruszy lub innego równoważnego stowarzyszenia z innego kraju. Możliwe jest również uznanie uprawnień na wniosek zainteresowanej osoby posiadającej wykształcenie w zakresie nauk technicznych, posiadającej</p>

		<p>min. pięcioletnią praktykę.</p> <p>Członkostwo Szwajcarskiego Stowarzyszenia Aktuariuszy wymaga spełnienia trzech warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykształcenia wyższego w zakresie matematyki lub nauk aktuarialnych uzyskanego na jednej z trzech wskazanych wyższych uczelni szwajcarskich (absolwenci innych uczelni powinni odbyć specjalne kursy; dla absolwentów innych kierunków dodatkowe egzaminy ustalane są indywidualnie), – minimum trzyletniego doświadczenia zawodowego w zakresie aktuariatu, – zdania końcowego egzaminu organizowanego przez Stowarzyszenie na temat jednego z tematów aktuarialnych i ze znajomości kodeksu dobrych praktyk. <p>Mianowanie i odwołanie danej osoby ze stanowiska aktuarusza powinno być zgłoszone do organu nadzoru.</p>
10.	Stany Zjednoczone	<p>Zasady dotyczące wykonywania zawodu aktuarusza zawarte są w Kodeksie postępowania dla aktuaruszy (Code of professional conduct), wydanym przez pięć działających w Stanach Zjednoczonych stowarzyszeń aktuaruszy. Dodatkowo, dokument pt. „Standardy dotyczące kwalifikacji aktuaruszy sporządzających opinie aktuarialne w Stanach Zjednoczonych” (Qualification Standards for Actuaries Issuing Statements of Actuarial Opinion in the United States, Including Continuing Education Requirements), zatwierdzony przez Amerykańską Akademię Aktuariuszy, określa wymogi dla aktuaruszy wydających opinie aktuarialne. Aktuariusz wydający opinie aktuarialne musi spełnić następujące wymogi: członkostwo w jednym ze stowarzyszeń zrzeszających aktuaruszy; trzy lata doświadczenia w wykonywaniu pracy aktuarialnej; znajomość wymogów prawnych dot. wydawania opinii aktuarialnych, potwierdzona odpowiednim egzaminem albo udokumentowanym doświadczeniem zawodowym.</p> <p>Aktuariusz świadczący usługi aktuarialne musi spełnić wymogi obowiązujące w jednym z działających w Stanach Zjednoczonych stowarzyszeń aktuaruszy (Society of Actuaries, Casualty Actuarial Society, Conference of Consulting Actuaries, American Society of Pension Professionals and Actuaries, American Academy of Actuaries). Standardem jest wymóg posiadania odpowiedniego wykształcenia oraz konieczność zdania serii egzaminów organizowanych przez stowarzyszenie. Po spełnieniu wszystkich wymogów, kandydat staje się członkiem stowarzyszenia (na mocy decyzji odpowiedniego organu stowarzyszenia) i tym samym nabywa uprawnienia do świadczenia usług aktuarialnych. Członkowie stowarzyszeń podlegają obowiązkowi ustawicznego kształcenia.</p>
11.	Japonia	<p>W Japonii zawód aktuarusza może wykonywać osoba, która zdała egzamin organizowany i przeprowadzany przez Japoński Instytut Aktuariuszy. Termin aktuariusz mianowany odnosi się do osób mianowanych na stanowisko aktuarusza w zakładzie ubezpieczeń przez zarząd tego zakładu, na podstawie japońskiej ustawy</p>

		<p>o działalności ubezpieczeniowej. Instytut jest nadzorowany przez organ nadzoru finansowego, który może nakazać Instytutowi podjęcie odpowiednich kroków w celu ulepszenia systemu szkoleniowego zarządzanego przez Instytut. Organ nadzoru finansowego nie uczestniczy jednak bezpośrednio w procesie egzaminowania. Wymogi, jakie musi spełniać aktuariusz mianowany, określone są w japońskiej ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Zakład ubezpieczeń powinien powiadomić organ nadzoru o mianowaniu aktuarium. Organ nadzoru finansowego może podjąć odpowiednie środki w stosunku do aktuarium, który nie przestrzega odpowiednich przepisów prawa.</p>
--	--	---

4.7. Deregulacja dostępu do zawodu agenta celnego

Ubiegać się o wpis na listę agentów celnych może osoba spełniająca następujące wymagania:

- 1) posiada miejsce zamieszkania we Wspólnocie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie;
- 5) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo gospodarcze lub za przestępstwo skarbowe;
- 6) daje swoim postępowaniem rękojmię prawidłowego wykonywania czynności agenta celnego;
- 7) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin na agenta celnego przed komisją egzaminacyjną, powoływaną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, lub otrzymała decyzję o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu agenta celnego wydaną na podstawie przepisów odrębnych;
- 8) wystąpiła z wnioskiem o wpis na listę agentów celnych, nie później niż w okresie 2 lat od dnia spełnienia warunku określonego w pkt 7.

Tabela 47. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu agenta celnego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
posiadanie co najmniej wykształcenia średniego	wprowadzenie kryterium posiadania wykształcenie wyższego na poziomie co najmniej studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunkach w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, w toku których studenci mają możliwość zapoznania się ze szczegółowymi zagadnieniami z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa celnego ALBO świadectwo ukończenia studiów podyplomowych z wymienionego zakresu. Jako alternatywę w zakresie poziomu posiadanego wykształcenia proponuje się wprowadzenie możliwości wpisu na listę agentów celnych osób posiadających trzyletnie doświadczenie w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych
– zdany egzamin kwalifikacyjny na agenta celnego lub decyzja o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu agenta celnego wydana na podstawie odrębnych przepisów, – wpis na listę agentów celnych nie później niż w okresie 2 lat od złożenia egzaminu kwalifikacyjnego na agenta celnego,	rezygnacja z egzaminu, w zamian dodanie wymogu posiadania kwalifikacji albo doświadczenia w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych (warunek ten byłby spełniony w przypadku gdy wnioskodawca posiada ukończone co najmniej studia pierwszego stopnia (tytuł licencjata) na kierunkach w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, w toku których studenci mają możliwość zapoznania się ze szczegółowymi zagadnieniami z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa albo co najmniej trzyletnie doświadczenie w sprawach celnych)
wymóg korzystania w pełni z praw publicznych	zniesienie wymogu
wymóg dawania rękojmi prawidłowego wykonywania czynności agenta celnego	zniesienie wymogu
miejsce zamieszkania we Wspólnocie Europejskiej	zniesienie wymogu
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
brak skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo gospodarcze lub za przestępstwo skarbowe	bez zmian

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Proponowane zmiany w zakresie rezygnacji z egzaminu państwowego uprawniającego do wykonywania czynności agenta celnego powodują likwidację kosztów ponoszonych w związku z jego organizacją dla sektora finansów publicznych ale jednocześnie zlikwidują również obowiązek opłaty za ten egzamin przez przystępujące do niego osoby.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów wpływy z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu w poprzednich latach przeważnie przewyższały koszty z tytułu

przeprowadzania egzaminów (w tym wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej, układania pytań, wynajęcia odpowiedniej sali, obsługi egzaminu etc.). W okresie od 2005 r. do roku bieżącego tylko w 2010 r. koszty nieznacznie przewyższyły wpływy z opłat za przystąpienie do egzaminu.

Tabela 48. Podstawowe dane dotyczące egzaminów na agenta celnego w okresie od 2005 r. do maja 2012 r

Rok	Wysokość opłaty egzaminacyjnej (w zł)**	Wpływy z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memorialowo w zł)	Koszty z tytułu przeprowadzania egzaminów, w tym wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej, układania pytań, wynajęcia sali, obsługi egzaminu (memorialowo w zł)	Saldo
2005	327,67	55 248,00	54 557,68	690,32
2006	520,50	119 827,00	104 378,31	15 448,69
2007	374,33	173 090,15	171 181,95	1 908,20
2008	467,25	155 666,40	137 091,05	18 575,35
2009	490,75	211 304,00	207 873,25	3 430,75
2010	507,00	219 891,00	233 545,46	-13 654,46
2011	531,75	282 336,80	237 366,96	44 969,84
2012*	367,00	159 482,00	150 671,90	8 810,10

Źródło: Ministerstwo Finansów, Departamentu Polityki Celnej

*stan na koniec maja 2012 r.

**średnioroczna wysokość opłaty – wysokość zmienia się w okresach kwartalnych

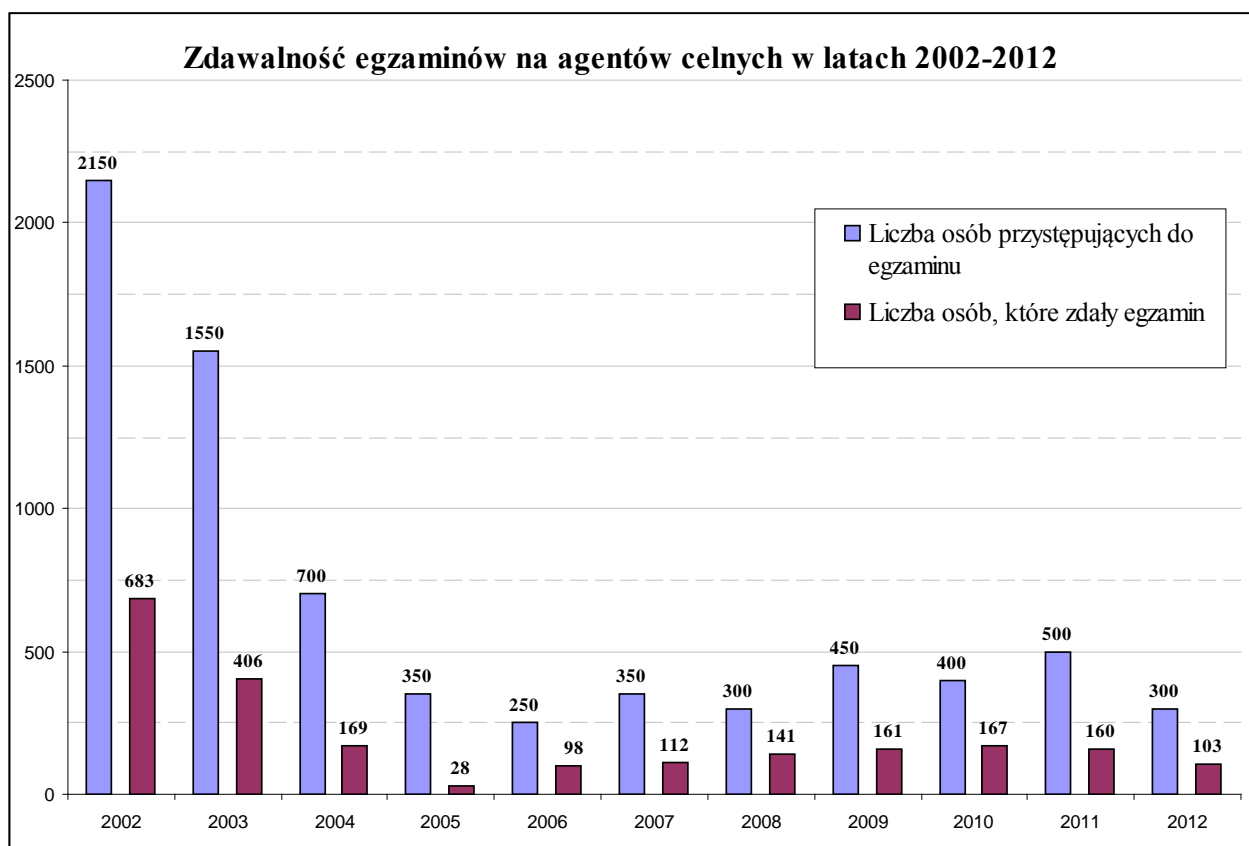
Planowana zmiana dotycząca wymogu zdania egzaminu państwowego i zastąpienia go wymogiem posiadania wykształcenia wyższego na poziomie co najmniej studiów pierwszego stopnia, tj. tytułu licencjata, (związana z pojawianiem się coraz większych wymagań dla dokonywania sprawnej obsługi obrotu towarowego) lub alternatywnie posiadania trzyletniego doświadczenia w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych, zlikwiduje barierę finansową, jaką dla niektórych chętnych mogła być opłata za egzamin. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 maja 2004 r. w sprawie egzaminu kwalifikacyjnego na agenta celnego oraz wpisu na listę agentów celnych (§ 12) opłata egzaminacyjna ustalana jest kwartalnie w wysokości 20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, z kwartału

poprzedzającego kwartał, w którym został złożony wniosek o przystąpienie do egzaminu, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Wpływ regulacji na rynek pracy

W latach 1998–2001 na listę agentów celnych wpisano 8198 osób. W latach 2002–2012 na listę agentów celnych wpisano 2159 osób, natomiast uprawnienia do wykonywania zawodu straciły 1364 osoby. Ogółem w latach 1998 – 2012 na listę agentów celnych wpisano 10 357 osób (stan na dzień 18.07.2012 r.). Do egzaminu kwalifikacyjnego na agenta celnego w latach 2002–2012 przystąpiło 7300 osób, natomiast zdało go pomyślnie zaledwie 2228, co stanowi 31,23%. Dane o zdawalności egzaminu kwalifikacyjnego w latach 2002–2012 prezentuje poniższy wykres.

Biorąc pod uwagę bardzo niską zdawalność egzaminu można go uznać za znaczącą przeszkodę w dostępie do wykonywania zawodu, zwłaszcza jeżeli równocześnie występuje bariera finansowa w postaci opłaty za egzamin. Likwidacja wymogu zdania egzaminu państwowego i wprowadzenie umożliwiającego dostęp do zawodu agenta celnego kryterium posiadania wyższego wykształcenia na poziomie studiów co najmniej pierwszego stopnia, tj. tytułu licencjata wydaje się więc zasadne w związku z pojawianiem się coraz większych wymagań dla dokonywania sprawnej obsługi obrotu towarowego. Wymóg ten zgodnie z założeniami projektu miałby być spełniony w przypadku posiadania dyplomu ukończenia studiów wyższych pierwszego stopnia, studiów wyższych drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo studiów podyplomowych na kierunku studiów w dziedzinie nauk prawnych, ekonomicznych lub technicznych, obejmującym wiedzę, umiejętności i kompetencje gospodarcze zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa celnego. Alternatywną ścieżką dostępu do zawodu agenta celnego i uzyskania wpisu na ich listę miałyby być posiadanie co najmniej trzyletniego doświadczenia w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych.

Źródło: Dane otrzymane z Ministerstwa Finansów, Departamentu Polityki Celnej.

Dane za rok 2012 – stan na dzień 30.06.2012 r.

Proponuje się wprowadzenie przepisu przejściowego, stanowiącego o utrzymaniu wpisów na liście agentów celnych ważnych w dniu wejścia w życie zmian do ustawy. Tym samym dla osób będących agentami celnymi w tym dniu, wejście w życie nowej regulacji z wyższymi wymaganiami nie spowoduje zmiany ich dotychczasowego statusu zawodowego.

Porównanie regulacji dostępu do zawodu w innych państwach

Zakres regulacji dostępu do wykonywania zawodu agenta celnego w poszczególnych państwach UE, określa ustawodawstwo krajowe tych państw. Wspólnotowy Kodeks Celny w art. 5 umożliwia państwom członkowskim zastrzeżenie jednej z form przedstawicielstwa na rzecz agentów celnych.

Zawód agenta celnego jest regulowany w niektórych państwach członkowskich UE, m.in. w Hiszpanii, Francji, Włoszech, Grecji, Bułgarii, Portugalii, Litwie, Łotwie, Belgii.

Przykładowe szczegółowe wymogi⁸¹:

Hiszpania – obowiązkowa przynależność do samorządu gospodarczego, wykształcenie na poziomie uniwersytetu, ukończony kurs organizowany przez krajowe władze podatkowe (State Tax Authority – AEAT), egzamin, wpis do rejestru.

Francja – akredytacja przez Ministerstwo Finansów, wymóg wypłacalności, odpowiedniego stażu/doświadczenia, niekaralność.

Grecja – zdany egzamin, 2-letni staż (osoby z wykształceniem wyższym 6 miesięcy), po ukończeniu stażu wnioski o nadanie licencji.

Portugalia – obowiązkowa przynależność do samorządu gospodarczego, egzamin.

Litwa – wpis do rejestru, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Łotwa – pozwolenie wydawane przez Krajową Służbę Podatkową (State Revenue Service), wpis do rejestru prowadzonego przez ten organ; warunki: m.in. niekaralność za przestępstwa przeciwko gospodarce narodowej (absence of convictions for crimes against the national economy), umowa z bankiem lub towarzystwem ubezpieczeniowym o pokryciu ewentualnych należności, posiadanie świadectwa potwierdzającego specjalistyczne wykształcenie z zakresu odpraw celnych (Customs Clearance Specialist) – aby uzyskać takie świadectwo należy zdać egzamin w instytucji edukacyjnej, która prowadzi szkolenia ekspertów celnych zgodnie z zatwierdzonym, specjalistycznym programem.

Belgia – wpis do rejestru prowadzonego przez Ministra Finansów, wymóg niekaralności m.in. za oszustwa podatkowe, kradzież, paserstwo, korumpowanie urzędników państwowych, defraudację.

Zawód agenta celnego jest zawodem zderegulowanym w Holandii, gdzie warunki działalności agentów celnych określa organizacja the Dutch Forwarding Agents Organisation (FENEX).

---

⁸¹ Dane nt. Belgii, Francji, Łotwy, Litwy, Holandii i Hiszpanii: Explanatory memorandum „The impact of the customs representation on the EU’s competitiveness and security” CNF/S.C./02/07 CONFIAD Steering Committee for the Modernisation of the CCC materiał powielany.

4.8. Deregulacja dostępu do zawodu przyjmujący zakłady wzajemne oraz zawodu prowadzący kolektury gier liczbowych

Zgodnie z ustawą o grach hazardowych osoby przyjmujące zakłady wzajemne oraz prowadzące kolektury gier liczbowych są zobowiązane posiadać świadectwo zawodowe wydane przez Ministra Finansów. W zakresie gier objętych monopolem państwa minister właściwy do spraw finansów publicznych może uznać za równoważne ze świadectwami zawodowymi świadectwa wydane przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych. Podmiot wykonujący monopol jest obowiązany przedłożyć ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych program tych szkoleń. Obecnie obowiązuje 4177 świadectw na stanowisko przyjmujący zakłady wzajemne oraz około 50 000 świadectw zawodowych uznanych za równoważne ze świadectwami zawodowymi⁸². W 2011 r. wydano 1517 świadectw na stanowisko przyjmujący zakłady wzajemne. W 2011 r. uznano 16 244 świadectwa Totalizatora Sportowego za równoważne ze świadectwami zawodowymi.

Tabela 49. Liczba przyjmujących zakłady wzajemne i liczba prowadzących kolektury gier liczbowych w latach 2009–2011 (według stanu na koniec roku)

	2009	2010	2011	01.01.2012 r. – 31.05.2012 r.
Przyjmujący zakłady wzajemne: Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu zawodowego	1 427	1 663	1 590	545
Liczba osób, którym wydano świadectwa zawodowe	1 391	1 507	1 517	526
Prowadzący kolektury gier liczbowych: Liczba osób, którym uznano za równoważne ze świadectwami zawodowymi świadectwa wydane przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych	14 695	19 868	16 244	5 863

⁸² Według danych Ministerstwa Finansów.

Krupierzy, przyjmujący zakłady wzajemne i prowadzący kolektury gier liczbowych są, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o grach hazardowych osobami bezpośrednio prowadzącymi gry hazardowe. Osoby te obowiązane są posiadać świadectwo zawodowe.

Świadectwo zawodowe upoważniające do wykonywania zawodu wydaje minister właściwy do spraw finansów publicznych osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ma nienaganną opinię;
- 2) posługuje się językiem polskim w stopniu wystarczającym do pełnienia funkcji lub zajmowania stanowiska, o które się ubiega;
- 3) nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wiedzę potwierdzoną egzaminem zawodowym.

Tabela 50. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodów związanych z grami hazardowymi

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
<p>– w przypadku bezpośrednio prowadzących gry hazardowe objęte monopolem państwa (prowadzący kolektury gier liczbowych) Minister Finansów może uznać za równoważne ze świadectwami zawodowymi świadectwa wydane przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych. Podmiot wykonujący monopol państwa jest obowiązany przedłożyć Ministrowi Finansów program tych szkoleń.</p>	<p>Proponuje się zwolnić z obowiązku uzyskania świadectwa zawodowego prowadzących kolektury gier liczbowych i zobowiązać podmiot wykonujący monopol państwa do zapewnienia osobom prowadzącym kolektury gier liczbowych szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska (w celu zapewnienia jakości usług). Podmiot wykonujący monopol państwa byłby obowiązany wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o odbyciu szkolenia. Natomiast osoby, które ukończyły szkolenie, byłyby obowiązane umieścić zaświadczenie o odbyciu szkolenia, w widocznym miejscu, w kolekturze gier liczbowych.</p>
<p>– w przypadku pozostałych osób bezpośrednio prowadzących gry hazardowe przeprowadzany jest egzamin państwowy. Obecnie brak wymogów prawnych dotyczących ukończenia szkolenia zawodowego.</p>	<p>Proponuje się zwolnić z obowiązku uzyskania świadectwa zawodowego przyjmujących zakłady wzajemne i zobowiązać podmiot zarządzający zakłady wzajemne do zapewnienia osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska (w celu zapewnienia jakości usług). Podmiot zarządzający zakłady wzajemne byłby obowiązany wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o odbyciu szkolenia. Natomiast osoby, które ukończyły szkolenie, byłyby obowiązane umieścić zaświadczenie o odbyciu szkolenia, w widocznym miejscu, w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych.</p>
	<p>W przypadku pozostałych bezpośrednio prowadzących gry hazardowe bez zmian.</p>

<p>– w przypadku prowadzących kolektury gier liczbowych Minister Finansów może uznać za równoważne ze świadectwami zawodowymi świadectwa wydane przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych. Podmiot wykonujący monopol państwa jest obowiązany przedłożyć Ministrowi Finansów program tych szkoleń.</p>	<p>Proponuje się zobowiązać podmiot wykonujący monopol państwa do zapewnienia osobom prowadzącym kolektury gier liczbowych szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska.</p>
<p>– w przypadku pozostałych osób bezpośrednio prowadzących gry hazardowe przeprowadzany jest egzamin państwowy. Obecnie brak wymogów prawnych dotyczących ukończenia szkolenia zawodowego.</p>	<p>Proponuje się zobowiązać podmiot zarządzający zakładami wzajemne do zapewnienia osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska.</p>
	<p>W przypadku pozostałych bezpośrednio prowadzących gry hazardowe bez zmian.</p>

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Proponowane zmiany w zakresie rezygnacji z egzaminu państwowego, którego zdanie uprawnia do otrzymania świadectwa zawodowego i wykonywania zawodu przyjmujący zakłady wzajemne oraz zawodu prowadzący kolektury gier liczbowych powodują likwidację kosztów ponoszonych w związku z organizacją tego egzaminu ale jednocześnie likwidują obowiązek opłaty za ten egzamin.

Porównanie międzynarodowe

W Unii Europejskiej sektor gier hazardowych stanowi obszar niezharmonizowany, nie ma regulacji prawnych UE, które nakładają obowiązek regulowania zawodu/działalności w sposób pośredni.

Tabela 51. Wymogi dostępu i sposób nadzoru nad działalnością brokerską w wybranych krajach UE

Lp.	Kraj	Wymogi dostępu i sposób nadzoru nad działalnością brokerską
1.	Szwecja	Nie są wymagane świadectwa zawodowe. Niemniej osoba, która planuje zajmować się grami hazardowymi powinna przedstawić dokumenty dotyczące jej niekaralności oraz raport kredytowy.
2.	Wielka Brytania	Świadectwa zatwierdzające (certificates of approval) właściwe kompetencje powinny posiadać osoby, które chciałyby zostać zatrudnione przy obsłudze, nadzorze albo zarządzaniu kasynami albo przy zarządzaniu grami bingo. Są one również niezbędne dla osób, które chciałyby się zajmować sprzedażą, dostarczaniem i/lub utrzymywaniem automatów do gier oraz, które chciałyby funkcjonować jako niezależni menadżerowie loterii.
3.	Belgia	<u>Prowadzący kolektury gier liczbowych:</u> Organ nadzorujący: Komisja Gier Hazardowych (Commission des Jeux de

	<p>Hasard) przyznaje odpłatną licencję F1 dla organizatorów zakładów. W przypadku działalności internetowej, potrzebna jest licencja F1+. Ponadto w wielu gminach potrzebna jest pozytywna opinia burmistrza. Wniosek o przyznanie licencji „prowadzącego kolektury gier liczbowych” musi zostać wysłany listem poleconym wraz z wymaganymi zaświadczeniami i dokumentami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • deklaracja podatkowa z aneksami osoby fizycznej, • zaświadczenie z Ministerstwa Finansów (SPF Finances) o wywiązaniu się przez petenta z długów fiskalnych niespornych, • lista precyzująca naturę oraz rodzaje organizowanych zakładów, • w przypadku podatników podlegających opodatkowaniu w Walonii za gry i zakłady, dwie atestacje muszą być dostarczone: jedna od podatków federalnych oraz jedna za podatek od gier i zakładów w Walonii, • dokument potwierdzający wypłacalność oraz możliwości finansowe petenta, zwłaszcza dowód posiadania możliwości potrzebnych do pokrycia kaucji 10 000 EUR, • regulamin zakładów, • lista biur, w których zakłady będą zawierane. <p>W przypadku, gdy wnioskodawca pochodzi z kraju Unii Europejskiej, musi złożyć podobne dokumenty dot. sytuacji fiskalnej i prawnej z kraju pochodzenia (np. wypis z Rejestru Karnego) w jednym z trzech państwowych języków Belgii).</p> <p><u>Przyjmujący zakłady wzajemne:</u></p> <p>Organ nadzorujący: Komisja Gier Hazardowych (Commission des Jeux de Hasard) przyznaje odpłatną licencję F2 dla prowadzących kolektury zakładów. Ponadto w wielu gminach potrzebna jest pozytywna opinia burmistrza. Wniosek o przyznanie licencji „przyjmującego zakłady wzajemne” musi zostać wysłany listem poleconym wraz z wymaganymi zaświadczeniami i dokumentami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaświadczenie z Ministerstwa Finansów (SPF Finances) o wywiązaniu się przez petenta z długów fiskalnych niespornych, • regulamin zakładów, • w przypadku podatników podlegających opodatkowaniu w Walonii za gry i zakłady, dwie atestacje muszą być dostarczone: jedna od podatków federalnych oraz jedna za podatek od gier i zakładów w Walonii. <p>W przypadku, gdy wnioskodawca pochodzi z kraju Unii Europejskiej, musi złożyć podobne dokumenty dot. sytuacji fiskalnej i prawnej z kraju pochodzenia (np. wypis z Rejestru Karnego) w jednym z trzech państwowych języków Belgii).</p>
--	---

Francja, Włochy, Dania, Norwegia, Bułgaria – nie są wymagane świadectwa zawodowe.

Portugalia – świadectwa zawodowe są wymagane dla krupierów i osób prowadzących turniej pokera.

4.9. Deregulacja dostępu do zawodu rzeczoznawcy samochodowego

Rzeczoznawcą samochodowym, zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym – art. 79a, jest osoba, która:

- posiada wyższe wykształcenie,
- posiada 5-letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją,
- posiada prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C,
- nie była karana wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne,
- posiada certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji⁸³,
- została wpisana na listę rzeczoznawców samochodowych.

Minister właściwy do spraw transportu wpisuje na listę rzeczoznawców samochodowych osobę, która spełnia wymagania określone w ust. 1 pkt 2–6, i potwierdza wpis, wydając zaświadczenie.

Tabela 52. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu rzeczoznawcy samochodowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie wyższe	wykształcenie średnie
5-letnia praktyka w dziedzinie związanej z motoryzacją,	2-letnia praktyka* w dziedzinie związanej z motoryzacją, <u>Zniesienie wymogu odbycia obowiązkowej praktyki w przypadku osób, które ukończyły studia wyższe pierwszego stopnia na kierunku studiów technicznych w specjalności samochodowej, lub osób, które ukończyły studia wyższe drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej</u>

⁸³ Minister właściwy do spraw transportu, prowadzący listę rzeczoznawców samochodowych, nie przeprowadza egzaminów sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o wpis na omawianą listę. Kwalifikacje te są sprawdzane przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji w procesie uzyskiwania przez wnioskującego certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego. Certyfikaty wydawane przez jednostki akredytowane w polskim systemie akredytacji posiadają określony termin ważności. Po upływie tego okresu w celu aktualizacji uprawnień osoba zainteresowana przechodzi ponownie proces certyfikacji.

prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C,	bez zmian
posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji ⁸⁴ ,	bez zmian
niekaralność wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne	bez zmian
wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw transportu.	bez zmian

Dane dotyczące liczby osób posiadających uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego (na podstawie danych Departamentu Transportu Drogowego MTBiGM) prezentuje Tabela 53.

Tabela 53. Liczba osób posiadających uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego według stanu na koniec lat 2007–2011 oraz na koniec lipca 2012 r.

Rok	Liczba osób posiadających uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku (listy rzeczoznawców samochodowych dostępne na stronie internetowej jako zarchiwizowane od 2007 r.)
2007	698
2008	584
2009	626
2010	639
2011	687
do lipca 2012	705

Na podstawie ww. dostępnych archiwizacji można szacunkowo przyjąć, że w latach 2002–2006 średnio w końcu roku liczba osób posiadających uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego wynosiła 645.

Wpisu na listę rzeczoznawców samochodowych dokonuje się na podstawie dołączonych do wniosku dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań, o których mowa w art. 79a ust. 1 pkt 2–6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.). W świetle powyższego przepisów wnioskujący przedkłada:

- dokument potwierdzający posiadanie wyższego wykształcenia,

⁸⁴ Jednostki akredytowane wydające certyfikaty w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego:

1. Stowarzyszenie Rzeczoznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego, Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców Samochodowych;
2. Polski Związek Motorowy, Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców;
3. TÜVPOL Sp. z o.o., Europejskie Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców i Specjalistów Techniki Samochodowej.

- dokument (dokumenty) potwierdzający posiadanie 5-letniej praktyki zawodowej w dziedzinie związanej z motoryzacją,
- kopię prawa jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C,
- zaświadczenie o niekaralności lub kopię tego zaświadczenia,
- kopię certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego, o którym mowa w art. 79a ust. 1 pkt. 6 ww. ustawy.

Nadesłanie wymaganych dokumentów skutkuje wydaniem zaświadczenia i dokonaniem wpisu na listę rzeczoznawców samochodowych. Liczba składanych wniosków pokrywa się z liczbą osób, które uzyskały zaświadczenia potwierdzające wpis na listę rzeczoznawców samochodowych (nowe wnioski i aktualizacje niektórych wcześniejszych uprawnień). Nadesłanie wymaganych dokumentów skutkuje wydaniem zaświadczenia i dokonaniem wpisu na listę rzeczoznawców samochodowych.

Zgodnie z art. 79 ust. 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym wpis dokonywany jest za opłatą, na okres wynikający z terminu ważności certyfikatu, o którym mowa w art. 79a ust. 1 pkt. 6 tej ustawy. Stosownie do § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 10 stycznia 2002 r. w sprawie opłaty za wpis na listę rzeczoznawców samochodowych oraz dokumentów z tym związanych (Dz. U. Nr 5, poz. 52, z późn. zm.) opłata za dokonanie wpisu na listę rzeczoznawców samochodowych wynosi 100 zł. Opłata ta nie uległa zmianie i obowiązuje w tej wysokości od 6 lutego 2002 r.

Koszty związane z prowadzeniem spraw rzeczoznawców samochodowych przez właściwą komórkę organizacyjną Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej to szacunkowy koszt 1/4 etatu na stanowisku pracy, czyli około 2000 zł miesięcznie, uwzględniając wynagrodzenie, utrzymanie stanowiska pracy, koszty zakupu blankietów zaświadczeń potwierdzających wpis na listę rzeczoznawców samochodowych. Czynności dokonywane przez pracownika to:

- weryfikacja wniosków o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych,
- dokonywanie wpisów i skreśleń na przedmiotowej liście,
- wydawanie zaświadczeń potwierdzających wpis na listę rzeczoznawców samochodowych,
- prowadzenie listy i ewidencji rzeczoznawców samochodowych, o których mowa w art. 79a ust. 6 ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Informację o liczbie wpływających wniosków o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prezentuje Tabela 54.

Tabela 54. Liczba wniosków o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych w okresie od 2002 r. do lipca 2012 r.

Rok	Liczba wniosków
2002	267
2003	237
2004	163
2005	400
2006	148
2007	187
2008	299
2009	121
2010	169
2011	376
do lipca 2012	111

Bezpieczeństwo obywateli

Obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia i praktyki zawodowej dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych nie wpłynie negatywnie na poziom kwalifikacji i wiedzę rzeczoznawców samochodowych. Nadal zostaje zachowany wymóg uzyskania certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji. Wymóg pozwala na sprawdzenie kwalifikacji i poświadczenie kompetencji, wiedzy i zrozumienia kwestii związanych z motoryzacją i konstrukcją pojazdów. Certyfikaty są wydawane na określony czas przez jednostkę certyfikującą i ww. sprawdzenie kompetencji i kwalifikacji wiedzy następuje nie tylko przed pierwszym uzyskaniem uprawnień przez rzeczoznawcę samochodowego, ale również ma miejsce weryfikacja okresowa powyższego.

Porównanie międzynarodowe w zakresie wymogów związanych z dostępem do zawodu rzeczoznawcy samochodowego w niektórych krajach Unii Europejskiej przedstawia Tabela 55.

Tabela 55. Uregulowania prawne dotyczące zawodu rzeczoznawcy samochodowego w niektórych krajach UE

Lp.	Kraj	Wymogi dostępu i sposób nadzoru
1.	Francja	<p>Zawód reguluje kodeks drogowy oraz ustawa z dnia 25 kwietnia 1995 r. Zawód rzeczoznawcy samochodowego mogą wykonywać osoby, które spełniają warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> posiadają państwowy dyplom rzeczoznawcy samochodowego – zgodnie z dekretem z dnia 25.04.1995 jest to dyplom wydawany przez ministra właściwego ds. edukacji, będący odpowiednikiem dyplomu III stopnia wg klasyfikacji ustanowionej przez ustawę z dnia 16.07.1991 r. (wyższe wykształcenie). Egzamin prowadzący do uzyskania dyplomu składa się z części pisemnej, ustnej oraz praktycznej. Do egzaminu dopuszczone mogą być osoby, które spełniają trzy warunki: <ul style="list-style-type: none"> – mają dyplom ukończenia szkoły IV stopnia (szkoły średniej) lub równorzędny, zatwierdzony przez komisję certyfikacyjną utworzoną na mocy ustawy, jako dyplom stopnia IV, – posiadają trzyletnie doświadczenie w zakresie działalności związanej z naprawą samochodów. Okres ten może być skrócony do roku dla osób posiadających dyplomy, figurujące w wykazie publikowanym przez ministerstwo właściwe ds. edukacji, – odbyły trwający co najmniej dwa lata płatny staż u dyplomowanego rzeczoznawcy samochodowego; są wpisane na krajową listę rzeczoznawców samochodowych. <p>Na listę tę, oprócz obywateli francuskich, mogą także wpisywać się obywatele państw UE i EOG posiadający dyplom uprawniający do wykonywania zawodu eksperta samochodowego. Są oni wpisywani na listę tymczasowo. Obywatele państw, w których zawód rzeczoznawcy samochodowego nie należy do zawodów reglamentowanych, muszą udokumentować posiadanie dwuletniego doświadczenia zdobytego w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających datę złożenia wniosku o rozpoczęcie świadczenia usług.</p> <p>Wg stanu na dzień 10 września 2009 r. na krajową listę rzeczoznawców samochodowych wpisane były 2674 osoby.</p>
2.	Niemcy	<p>Zawód rzeczoznawcy samochodowego wymaga ukończenia mechanicznej szkoły zawodowej (tytuł majstra lub technika), bądź też studiów wyższych na kierunku budowa maszyn lub elektrotechnika. Technicy samochodowi mogą pracować jako diagności, natomiast inżynierowie – w instytutach zajmujących się badaniem i zwiększaniem standardów bezpieczeństwa użytkowników pojazdów lub prowadzić własną działalność jako rzeczoznawcy. Do pracy jako rzeczoznawca potrzebna jest 1,5-letnia praktyka w stacji diagnostycznej. W przeciwnym razie, po zakończeniu studiów należy ukończyć dodatkowe kursy/szkolenie. Diagności potrzebują co najmniej 1,5-letniego doświadczenia w pracy w warsztacie samochodowym. Kandydaci na diagnostów poddani są 6-8 miesięcznemu szkoleniu (teoria i praktyka) zakończonemu egzaminem (również praktycznym) przed komisją pod kierownictwem instytucji nadzorującej (np. landowe ministerstwo ds. transportu). Obecnie w RFN pracuje ok. 14 tys. diagnostów i rzeczoznawców samochodowych.</p>
3.	Wielka Brytania	<p>Przepisy obowiązujące rzeczoznawców samochodowych i diagnostów uprawnionych do wykonywania badań technicznych pojazdów wymagają kwalifikacji potwierdzonych w centrach egzaminacyjnych, wykształcenia technicznego (sugerowana specjalność samochodowa) i udokumentowanych 4 lat doświadczenia</p>

		zawodowego w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów (wymagana jest praca przy pojazdach, jakie później mają podlegać kontroli diagnostycznej – np. samochody osobowe, samochody ciężarowe itd.). Polacy posiadający stosowne doświadczenie, uprawnienia krajowe mogą się zwracać do NARIC z wnioskiem o ich uznanie.
4.	Kraje nadbałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia)	Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości zawód rzeczoznawcy samochodowego nie jest regulowany.

4.10. Deregulacja dostępu do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów

Do wykonywania zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów, zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów, niezbędne jest spełnienie jednego z następujących wymagań dotyczących wykształcenia i praktyki:

- posiadanie wyższego wykształcenia technicznego o specjalności samochodowej i udokumentowane 2 lata praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów albo
- posiadanie średniego wykształcenia technicznego o specjalności samochodowej i udokumentowane 4 lata praktyki w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów, albo
- posiadanie wyższego wykształcenia technicznego o specjalności innej niż samochodowa i udokumentowane 4 lata praktyki w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów, albo
- posiadanie średniego wykształcenia technicznego o specjalności innej niż samochodowa i udokumentowane 8 lat praktyki w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów.

Ponadto wymagane jest odbycie odpowiedniego szkolenia oraz zdanie egzaminu.

Szkolenie osób ubiegających się o uprawnienia diagnostów i diagnostów uzupełniających swoje uprawnienia odbywa się według programu szkolenia określonego w załączniku nr 1

do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów. Koszt podstawowego⁸⁵ 5-dniowego szkolenia przed egzaminem na diagnostę jest zróżnicowany i waha się w zależności od podmiotu prowadzącego szkolenie. Koszt szkolenia prowadzonego przez Centralny Ośrodek Szkolenia Diagnostów Automobilklubu Radomskiego wynosi 800 zł⁸⁶ natomiast prowadzonego przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku nawet 2600 zł⁸⁷.

Egzamin kwalifikacyjny dla osób ubiegających się o uprawnienia diagnosty obejmuje:

a) część teoretyczną (pisemną) składającą się odpowiednio z:

- trzydziestu pytań zawierających tematykę pierwszej części szkolenia w formie testu jednokrotnego wyboru,
- pięciu pytań dla każdej z pozostałych czterech części szkolenia specjalistycznego w formie testu jednokrotnego wyboru,
- jednego pytania opisowego obejmującego swoim zakresem program szkolenia,

b) część praktyczną polegającą na przeprowadzeniu badania technicznego pojazdu, wydaniu oceny z zakresu stanu technicznego badanego pojazdu i wypełnieniu dokumentów stosowanych przy tych badaniach.

Opłata za egzamin państwowy wynosi odpowiednio 100 zł dla każdej części egzaminu, a w przypadku egzaminu składającego się z więcej niż dwóch części opłata nie może być wyższa niż 210 zł.

W celu wydania uprawnień diagnosty należy złożyć:

1. wniosek o wydanie uprawnień diagnosty;
2. odpowiednie dokumenty stwierdzające posiadanie wymaganego wykształcenia technicznego;
3. odpowiednie dokumenty stwierdzające posiadanie wymaganej praktyki zawodowej;
4. zaświadczenia o odbytych wszystkich szkoleniach;
5. zaświadczenie o zdanym egzaminie.

---

⁸⁵ tj. w zakresie przeprowadzania okresowych badań technicznych pojazdów oraz pojazdu zabytkowego, taksówki osobowej lub bagażowej, pojazdu uprzywilejowanego oraz pojazdu przeznaczonego do nauki jazdy i przeprowadzania egzaminu państwowego.

⁸⁶ http://www.automobilklub.radom.pl/www15/index.php?option=com_content&view=article&id=83&Itemid=63

⁸⁷ <http://app.computerplus.com.pl/app/RynekPracy/rpedukacja.nsf/20670d409947fb67c12572260042939c/e6e0a0c2c4197010c125798f002cf1fd?OpenDocument>

Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wydaje uprawnienie do wykonywania badań technicznych, jeżeli osoba ubiegająca się o jego wydanie zdała egzamin przed komisją powołaną przez dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego.

Tabela 56. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie wyższego wykształcenia technicznego (o specjalności samochodowej) i • udokumentowane <u>2 lata praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zmian • skrócenie praktyki do sześciu miesięcy*
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie średniego wykształcenia technicznego (o specjalności samochodowej) i • udokumentowane <u>4 lata praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zmian • skrócenie praktyki do jednego roku*
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie wyższego wykształcenia technicznego (o specjalności innej niż samochodowa) i • udokumentowane <u>4 lata praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zmian • skrócenie praktyki do jednego roku*
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie średniego wykształcenia technicznego (o specjalności innej niż samochodowa) i • udokumentowane <u>8 lat praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zmian • skrócenie praktyki do dwóch lat*
<ul style="list-style-type: none"> • ukończenie szkolenia dla osób ubiegających się o uprawnienia diagnosty 	<ul style="list-style-type: none"> • zwolnienie z obowiązku odbycia szkolenia osób ubiegających się o wydanie uprawnienia do wykonywania badań technicznych, które ukończyły studia wyższe na kierunku studiów w obszarze nauk technicznych obejmującym wiedzę i umiejętności dotyczące diagnostyki samochodowej
<ul style="list-style-type: none"> • zdanie egzaminu państwowego przed Komisją powołaną przez dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zmian

* Zgodnie z propozycją do okresu praktyki wlicza się praktykę objętą programem studiów, pod warunkiem że odbywana jest na podstawie umowy między uczelnią a stacją kontroli pojazdów lub innym podmiotem zajmującym się diagnostyką samochodową.

Bezpieczeństwo obywateli

Obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia i praktyki zawodowej dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych nie wpłynie negatywnie na poziom kwalifikacji i wiedzę rzeczoznawców samochodowych. Nadal zostaje zachowany wymóg

uzyskania certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji. Pozwala to na sprawdzenie kwalifikacji i poświadczenie kompetencji, wiedzy i zrozumienia kwestii związanych z motoryzacją i konstrukcją pojazdów. Certyfikaty są wydawane na określony czas przez jednostkę certyfikującą i ww. sprawdzenie kompetencji i kwalifikacji następuje nie tylko przed pierwszym uzyskaniem uprawnień przez rzeczoznawcę samochodowego ale również ma miejsce weryfikacja okresowa powyższego.

Tabela 57. Podstawowe dane dotyczące egzaminów na diagnostę uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów w latach 2004–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej* w zł	Wpływy z opłat ponoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty przeprowadzenia egzaminów (memoriałowo)		
					koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej	koszty wynajęcia sali	inne koszty
2004	34	17	210 / 100	6350,00	729,99	b.d.	233,64
2005	1077	430	210 / 100	221370,00	27882,53	4653,08	9917,12
2006	1974	670	210 / 100	384110,00	52706,01	8321,04	27235,97
2007	2252	626	210 / 100	447540,00	61397,01	11235,92	41806,34
2008	2402	506	210 / 100	469540,00	69279,53	6064,26	45489,89
2009	3064	613	210 / 100	607850,00	97866,76	11565,61	57810,49
2010	3257	479	210 / 100	605760,00	109492,65	15550,89	52622,40
2011	5324	852	210 / 100	875940,00	184373,42	15156,12	70214,47
2012	3191	527	210 / 100	461200,00	116987,31	9504,08	53640,58

* Wysokość opłaty egzaminacyjnej zależy od tego, czy jest to opłata za jedną część egzaminu, czy za całość.

Dane dotyczące liczby osób przystępujących do egzaminu na diagnostę uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów przedstawia Tabela 57.

Porównanie międzynarodowe w zakresie wymogów związanych z dostępem do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów w niektórych krajach Unii Europejskiej przedstawia Tabela 58.

Tabela 58. Uregulowania prawne dotyczące zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów w niektórych krajach UE

Lp.	Kraj	Wymogi dostępu i sposób nadzoru
1.	Francja	<p>Zawód diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów może wykonywać osoba, która:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiada tytuł licencjonowanego przez władze państwowe diagnosty oraz • nie była karana za czyny określone w biuletynie nr 2 rejestru karnego. <p>Wykonywanie zawodu diagnosty wyklucza możliwość równoczesnego wykonywania jakiegokolwiek innej działalności związanej z naprawą lub handlem samochodowym.</p> <p>Zawód diagnosty mogą wykonywać tymczasowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obywatele państw UE i EOG, posiadający dyplom uprawniający do wykonywania tego zawodu. Muszą oni także posiadać odpowiednią znajomość języka francuskiego, w tym znajomość słownictwa technicznego z zakresu motoryzacji, • obywatele państw, w których zawód diagnosty nie należy do zawodów reglamentowanych, którzy udokumentują posiadanie dwuletniego lub trzyletniego (w zależności od wybranej dziedziny działalności) doświadczenia zdobytego w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających datę złożenia wniosku o rozpoczęcie świadczenia usług. <p>Licencja diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów nadawana jest przez prefekta departamentu właściwego dla siedziby stacji kontroli pojazdów, do której przypisany jest diagnosta. Decyzja o przyznaniu uprawnień jest komunikowana jednocześnie diagnostykowi oraz osobie eksploatującej stację kontroli pojazdów, do której został on przypisany, lub w przypadku braku przypisania do Centralnej Jednostki Technicznej.</p> <p>Diagnosta może prowadzić działalność w innej niż stacja przypisania jednostce pod warunkiem iż posiada on odpowiednią znajomość znajdujących się w tej stacji aplikacji informatycznych oraz narzędzi służących przeprowadzaniu kontroli.</p> <p>Zawód diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów regulują przepisy kodeksu drogowego (art. L323-1). Szczegółowe wymagania dotyczące uprawnień do wykonywania zawodu diagnostyka dla poszczególnych kategorii pojazdów regulowane są dekretem państwa (dekret z 18.06.1991 r. dla pojazdów lekkich i dekret z 27.07.2004 r. dla pojazdów ciężkich).</p> <p>1. Zawód diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych <u>pojazdów lekkich</u> mogą wykonywać osoby, które spełniają przynajmniej jeden z następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadają co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego w zakresie działalności związanej z naprawą samochodów (mechanika samochodowa, mechanika nadwozia, elektronika samochodowa, blacharstwo) oraz dyplom ukończenia specjalistycznego kursu

		<p>uzupełniającego obejmującego 175 godzin wykładowych – w przypadku osób nieposiadających dyplomu ukończenia szkoły podstawowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadają dyplom ukończenia szkoły IV stopnia (wg francuskiej klasyfikacji stopni kształcenia) ze specjalizacją w zakresie określonego zawodu (mechaniki lub konserwacji samochodowej, mechaniki nadwozia, elektroniki samochodowej, blacharstwa) lub w zakresie określonego sektora przemysłu motoryzacyjnego (mechaniki, produkcji, automatyki elektronicznej, elektromechaniki) lub sektora konserwacji lotniczej oraz dyplom ukończenia specjalistycznego kursu uzupełniającego obejmującego 175 godzin wykładowych lub posiadają dyplom ukończenia szkoły V stopnia w zakresie mechaniki samochodowej (bez względu na specjalizację), mechaniki nadwozia, elektryki samochodowej, blacharstwa, włączając w to przynajmniej 2-letnie doświadczenie w zakresie naprawy lub konserwacji samochodów, • posiadają dyplom ukończenia szkoły V stopnia w zakresie mechaniki samochodowej (bez względu na specjalizację), mechaniki nadwozia, elektryki samochodowej, blacharstwa, oraz dyplom ukończenia specjalistycznego kursu uzupełniającego obejmującego 900 godzin wykładowych. <p>2. Zawód diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych <u>pojazdów ciężkich</u> mogą wykonywać osoby, które spełniają przynajmniej jeden z następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadają dyplom ukończenia szkoły V stopnia, uznany (honorowany) przez ministerstwo właściwe ds. edukacji narodowej lub równorzędny uznany przez ministerstwo właściwe ds. transportu w zakresie przynajmniej jednej z następujących dziedzin: mechaniki samochodowej, mechaniki nadwozia, naprawy nadwozia, konserwacji samochodowej oraz ukończony specjalistyczny uzupełniający kurs w zakresie kontroli technicznej samochodów ciężkich obejmujący przynajmniej 900 godzin wykładowych, • posiadają dyplom ukończenia szkoły V stopnia, uznany przez ministerstwo właściwe ds. edukacji narodowej lub równorzędny uznany przez ministerstwo właściwe ds. transportu w zakresie przynajmniej jednej z następujących dziedzin: mechaniki samochodowej, mechaniki nadwozia, naprawy nadwozia, konserwacji samochodowej oraz przynajmniej trzy lata doświadczenia w zakresie ww. dziedzin lub w zakresie kontroli technicznej samochodów lekkich, a także ukończony specjalistyczny uzupełniający kurs w zakresie kontroli technicznej samochodów ciężkich obejmujący przynajmniej 280 godzin wykładowych, w tym 175 godzin zajęć teoretycznych oraz 105 godzin zajęć praktycznych, • posiadają dyplom ukończenia szkoły IV stopnia uznany (honorowany) przez ministerstwo właściwe ds. edukacji narodowej lub równorzędny uznany przez ministerstwo właściwe ds. transportu w zakresie przynajmniej jednej z następujących dziedzin: mechaniki samochodowej, mechaniki nadwozia, naprawy nadwozia, konserwacji samochodowej oraz ukończony specjalistyczny uzupełniający kurs w zakresie kontroli technicznej samochodów ciężkich obejmujący przynajmniej 280 godzin wykładowych, w tym 175 godzin zajęć teoretycznych oraz 105 godzin zajęć praktycznych,
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • posiadają certyfikat kwalifikacji zawodowych CQP (certificat de qualification professionnelle) lub tytuł zawodowego diagnosty samochodowego.
2.	Belgia	Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości nie jest to zawód regulowany.
3.	Wielka Brytania	<p>Przepisy obowiązujące rzeczoznawców samochodowych i diagnostów uprawnionych do wykonywania badań technicznych pojazdów wymagają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kwalifikacji potwierdzonych w centrach egzaminacyjnych, wykształcenia technicznego (sugerowana specjalność samochodowa) <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • udokumentowanych 4 lat doświadczenia zawodowego w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów (wymagana jest praca przy pojazdach, jakie później mają podlegać kontroli diagnostycznej – np. samochody osobowe, samochody ciężarowe itd.). <p>Polacy posiadający stosowne doświadczenie i uprawnienia krajowe mogą się zwracać do NARIC z wnioskiem o ich uznanie.</p>
4.	Włochy	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów podlega biurom terenowym Departamentu Lądowego Ministerstwa Transportu, które określa wymagania. Bezpośrednio nadzorują jego pracę autoryzowane warsztaty samochodowe.
5.	Niemcy	<p>Zawód diagnosty samochodowego wymaga ukończenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mechanicznej szkoły zawodowej (tytuł majstra lub technika) <p> bądź</p> <ul style="list-style-type: none"> • studiów wyższych na kierunku budowa maszyn lub elektrotechnika. <p>Technicy samochodowi mogą pracować jako diagności, natomiast inżynierowie - w instytutach zajmujących się badaniem i zwiększaniem standardów bezpieczeństwa użytkowników pojazdów lub prowadzić własną działalność jako rzeczoznawcy.</p> <p>Diagności potrzebują co najmniej 1,5-rocznego doświadczenia w pracy w warsztacie samochodowym.</p> <p>Kandydaci na diagnostów poddani są 6–8-miesięcznemu szkoleniu (teoria i praktyka) zakończonemu egzaminem (również praktycznym) przed komisją pod kierownictwem instytucji nadzorującej (np. landowe ministerstwo ds. transportu).</p>
6.	Kraje nadbałtyckie (Litwa, Łotwa, Estonia)	Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości zawód rzeczoznawcy samochodowego nie jest regulowany.

4.11. Deregulacja dostępu do zawodu zwrotniczego, mostowniczego, dróżnika obchodowego

Zawody związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych pojazdów kolejowych wymienione są w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów metra (Dz. U. Nr 59, poz. 301, z późn. zm.), zwanym dalej rozporządzeniem w sprawie pracowników kolei i metra. Spośród 14 zawodów wskazanych we wspomnianym rozporządzeniu, deregulacji podlegają 3, dla których wymagania kwalifikacyjne, sposób egzaminowania oraz zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych będzie określał pracodawca. Obecne wymogi dostępu do zawodu zawiera Tabela 59.

Kandydat na zwrotniczego, mostowniczego lub dróżnika obchodowego musi być najpierw zatrudniony przez pracodawcę (w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie pracowników kolei i metra), aby następnie rozpocząć przygotowanie zawodowe. Przygotowanie zawodowe obejmuje:

- staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne, realizowane według programu pracodawcy,
- szkolenie teoretyczne – według programu pracodawcy, dla osób, które nie posiadają tytułu zawodowego technika o odpowiednim kierunku albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe technika o odpowiednim kierunku.

Egzamin kwalifikacyjny, który przeprowadza się na wniosek pracodawcy, składa się z części:

- a) praktycznej,
- b) teoretycznej,
- c) z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, poprzedzone szkoleniem realizowanym według programu opracowanego przez pracodawcę zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks pracy.

Tabela 59. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu zwrotniczego/mostowniczego/dróżnika obchodowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Złożenie egzaminu kwalifikacyjnego przed komisją kwalifikacyjną powoływaną przez dyrektora oddziału terenowego Urzędu Transportu Kolejowego.	Wykreślenie zawodu regulowanego z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów metra. Warunki jakie powinni spełniać pracownicy zatrudnieni na tym stanowisku, zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych oraz sposób szkolenia i egzaminowania określi pracodawca w przepisach wewnętrznych.
Odbycie szkolenia teoretycznego według programu pracodawcy, za wyjątkiem: <ul style="list-style-type: none"> • kandydatów z tytułem zawodowym technik o specjalności związanej z budową i utrzymaniem dróg i mostów – w przypadku mostowniczego, • kandydatów z tytułem zawodowym technik o specjalności związanej z budową i utrzymaniem dróg kolejowych – w przypadku dróżnika obchodowego. 	
Odbycie stażu stanowiskowego i szkolenia praktycznego według programu pracodawcy (w przypadku zwrotniczego długość stażu stanowiskowego została określona na 10 dni, natomiast w przypadku dróżnika obchodowego określono, iż staż i szkolenie praktyczne ma się odbywać na odcinkach linii kolejowych)	
Zdolność fizyczna i psychiczna stwierdzona zaświadczeniem lekarskim	
Znajomość specyficznych warunków wykonywania pracy u danego pracodawcy.	
<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku zwrotniczego – odbycie pod nadzorem 3 dni zajęć próbnych, • w przypadku mostowniczego – 5 lat stażu pracy, • w przypadku dróżnika obchodowego – 1 rok pracy przy robotach torowych. 	

Zakres przedmiotowy szkolenia, jak i późniejszego egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko mostowniczego określa załącznik nr 3 do rozporządzenia w sprawie pracowników kolei i metra. Kandydaci na stanowiska zwrotniczego, mostowniczego i dróżnika obchodowego, przystępujący do egzaminów kwalifikacyjnych, nie ponoszą z tego tytułu opłat egzaminacyjnych. Koszty pracy komisji egzaminacyjnych powołanych przy jednostkach organizacyjnych spółek kolejowych pokrywane są przez pracodawcę. Liczbę osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu zwrotniczego, mostowniczego i dróżnika obchodowego oraz statystykę egzaminów w ostatnich latach (na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej) prezentuje Tabela 60.

Tabela 60. Liczba osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu zwrotniczego oraz statystyka egzaminów w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu*	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
zwrotniczy				Kandydaci na stanowiska: zwrotniczy, mostowniczy, dróżnik obchodowy, przystępujący do egzaminów kwalifikacyjnych nie ponoszą z tego tytułu opłat egzaminacyjnych.	Koszty pracy komisji egzaminacyjnych powołanych przy jednostkach organizacyjnych spółek kolejowych pokrywane są przez pracodawcę.
2002	1544	374	374		
2003	1503	47	47		
2004	1442	55	55		
2005	1490	50	32		
2006	1494	308	308		
2007	1497	135	135		
2008	1546	114	114		
2009	1560	129	128		
2010	1541	276	275		
2011	1530	157	157		
2012	1562	94	94		
mostowniczy					
2002	2	0	0		
2003	2	0	0		
2004	20	0	0		
2005	20	0	0		
2006	16	0	0		
2007	17	0	0		
2008	14	0	0		
2009	12	0	0		
2010	11	0	0		
2011	11	0	0		
2012	11	0	0		
dróżnik obchodowy					
2002	1184	86	86		
2003	1170	155	155		
2004	1154	52	50		
2005	1183	172	172		
2006	1182	68	68		
2007	1160	141	141		
2008	1145	32	32		
2009	1114	82	82		
2010	1086	66	65		
2011	1053	126	126		
2012	1020	63	62		

* Według stanu na 31 grudnia każdego roku, w przypadku 2012 r. – stan na 30.06.2012.

Wpływa projektowanej regulacji na bezpieczeństwo

Proponowane w projekcie zmiany nie wpłyną na poziom bezpieczeństwa w zakresie transportu kolejowego. Spośród 14 zawodów regulowanych związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych do deregulacji zakwalifikowano 3. W przypadku tych zawodów, tj. zwrotniczego, mostowniczego i dróżnika obchodowego, określenie wymagań kwalifikacyjnych, sposobu egzaminowania oraz zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych zostały przeniesione na pracodawcę.

Regulacja zawodów kolejowych w wybranych krajach Unii Europejskiej

W Unii Europejskiej bezpieczeństwo kolei harmonizuje dyrektywa 2004/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. Przewiduje ona ustanowienie zharmonizowanych warunków wydawania odpowiednich licencji dla maszynistów i personelu pokładowego wykonującego zadania związane z bezpieczeństwem. W szczególności art. 13 ust. 3 wspomnianej dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa kolei stanowi, że „podczas rekrutacji nowych maszynistów, personelu pokładowego oraz personelu zajmującego się istotnymi zadaniami w dziedzinie bezpieczeństwa, przedsiębiorstwa kolejowe muszą brać pod uwagę wszystkie szkolenia, kwalifikacje i doświadczenie zdobyte wcześniej w innym przedsiębiorstwie kolejowym”. Implementując dyrektywę, państwa członkowskie UE określają, na których stanowiskach wykonywane są istotne zadania w dziedzinie bezpieczeństwa.

Porównanie międzynarodowe w zakresie regulacji dostępu do zawodów kolejowych w wybranych krajach UE wskazuje, że istnieją kraje, w których zawody zwrotniczego, mostowniczego i dróżnika obchodowego nie są regulowane (np. Belgia, Litwa). W niektórych krajach warunki dostępu do wykonywania zawodu określa pracodawca (np. Wielka Brytania). Porównanie międzynarodowe w zakresie wymogów związanych z dostępem do zawodów związanych z kolejnictwem w niektórych krajach Unii Europejskiej przedstawia Tabela 61.

Tabela 61. Uregulowania prawne dotyczące zawodów związanych z kolejnictwem w niektórych krajach UE

Lp.	Kraj	Wymogi dostępu i sposób nadzoru
1.	Belgia	Zawody zwrotniczego i dróżnika nie są regulowane
2.	Niemcy	<p>Zgodnie z informacją Deutsche Bahn AG, w wymienionych w zapytaniu zawodach kolejowych wymagania w stosunku do kandydatów sprowadzają się najczęściej do wysokiej odpowiedzialności, odporności na sytuacje stresowe, posiadania pozwolenia na prowadzenie pociągów, czy gotowości do podjęcia pracy w godzinach nocnych. Specjalista od utrzymania wagonów (Wagenmeister) musi posiadać wykształcenie elektryczne i 3-miesięczną praktykę w pracy związanej z utrzymaniem sprawności taboru kolejowego lub 5-letni staż pracy bez wymogu wykształcenia. Nadzorca infrastruktury kolejowej powinien być elektrykiem, posiadać odpowiednio długie doświadczenie na podobnym stanowisku oraz uprawnienia do prowadzenia szynowych pojazdów technicznych.</p>
3.	Wielka Brytania	<p>Zawody kolejowe nie znajdują się na liście zawodów regulowanych w WB – o wymaganiach wstępnych przy przyjęciu do pracy decydują indywidualne kryteria pracodawcy. W związku z prywatyzacją brytyjskiego systemu transportu kolejowego, na rynku działa kilku operatorów, podlegających krajowym przepisom bezpieczeństwa transportu kolejowego i eksploatacji linii kolejowych. Przedsiębiorstwa i spółki współpracują z Ministerstwem ds. Transportu (DoT) w zakresie zapewniania spójności systemu krajowych przepisów bezpieczeństwa; w stosunku jednak do zatrudnianych pracowników mogą stosować różne kryteria kwalifikacyjne.</p> <p>W zależności od specyfiki etatu, pracodawca może wymagać posiadania specyficznych uprawnień, np. certyfikatu z bezpieczeństwa i higieny pracy – NEBOSH (National Examination Board in Occupational Safety and Health) lub IOSH (Institution of Occupational Safety and Health).</p> <p>W większości specjalizacji wymagane jest także potwierdzenie posiadanych kwalifikacji w postaci indywidualnej karty pracy w zakresie bezpieczeństwa – Personal Track Safety Cards. Każda osoba, starająca się o pracę w tym sektorze musi znaleźć sponsora, który pokryje koszty szkolenia, treningu i sesji egzaminacyjnych. Szkolenia i warsztaty przyuczające do zawodu organizowane są przez szereg państwowych i półprywatnych szkół; zarówno szkolenia jak i egzaminowanie należy co kilka lat powtarzać. Brak informacji nt. możliwości uzyskania karty PTS bez odbycia szkolenia w WB – przepisy o konieczności uzyskania karty obowiązują każdego, kto rozpoczyna pracę / przenosi się z działu kolejowego nieobjętego dotąd koniecznością posiadania tej karty, w związku z czym obowiązują również pracownikom z Polski, którzy chcieliby podjąć pracę w odniesieniu do tych specjalizacji, w których ona obowiązuje.</p> <p>Karta PTS jest wymogiem potwierdzającym zdobycie kwalifikacji w zakresie następujących specjalizacji: (i) Personal Track Safety for</p>

		<p>non-electrified lines; (ii) Controller of site safety; (iii) Personal Track Safety for AC electrified lines; (iv) Protection; (v) Personal Track Safety for DC electrified lines; (vi) Engineering supervisor; (vii) Lookout and site warden; (viii) Person in charge of possession; (ix) Lookout trained to use Pee Wee; (x) Senior PICOP; (xi) Lookout trained to use kango warning equip; (xii) Hand signaler (odpowiednik dróżnika); (xiii) Level crossing attendant; (xiv) Rail Incident officer; (xv) Points operator, (xvi) Bridge strike examining engineer.</p>
4.	Francja	<p>Zasady dotyczące wykonywania funkcji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu kolejowego reguluje ustawa z dnia 30 lipca 2003 r. Organizacja bezpieczeństwa ruchu kolejowego we Francji ustalona jest wg funkcji. Oprócz niektórych funkcji znajdujących bezpośrednie przełożenie na zawody kolejowe funkcjonujące w terminologii polskiej (np. funkcja konduktora), przepisy prawa francuskiego regulują w sposób odmienny zasady wykonywania zawodów kolejowych (w niektórych wypadkach są to warunki zbiorcze ustalone dla kilku funkcji). W związku z powyższym zawody kolejowe nie znajdują się na liście zawodów reglamentowanych we Francji.</p> <p>Zgodnie z obowiązującą obecnie ustawą, do wykonywania funkcji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu kolejowego konieczne jest spełnienie następujących kryteriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W zakresie stanu zdrowia fizycznego, wymagane jest uzyskanie pozytywnej oceny w zakresie 5 rodzajów badań lekarskich (badanie ogólne, optyczne, kardiologiczne, pomiar słuchu, test na obecność substancji psychoaktywnych) oraz innych ewentualnych badań zleconych przez lekarza medycyny pracy. Powyższe badania muszą być aktualizowane co trzy lata. Dla każdej z funkcji kolejowych określone są szczegółowe parametry dotyczące dopuszczalnej wady wzroku, słuchu, itp; 2. W zakresie stanu zdrowia psychicznego - wymagane jest uzyskanie pozytywnej oceny badania obejmującego trzy elementy: cechy poznawcze, psychomotoryczne oraz reagowanie w sytuacjach stresowych; 3. W zakresie kwalifikacji zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie znajomości języka francuskiego w stopniu pozwalającym na wdrożenie procedur pisemnych, jak i ustnych, związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu kolejowego oraz wymianę informacji, w tym w sytuacjach trudnych oraz nagłych, • ogólna znajomość zasad eksploatacji sieci kolejowej pod kątem wykonywanych funkcji (zasad funkcjonowania systemu bezpieczeństwa, ryzyk kolejowych, roli pełnionych przez poszczególne osoby), • ogólna znajomość regulacji dotyczących bezpieczeństwa oraz regulacji i wymogów dotyczących wykonywania poszczególnych funkcji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu kolejowego. <p>Kształcenie odbywa się w ośrodkach autoryzowanych przez</p>

		<p>ministra właściwego ds. transportu. Autoryzacja udzielana jest na 5 lat, a następnie odnawiana na okresy pięcioletnie. Nowe ośrodki otrzymują w okresie początkowym autoryzację próbną trwającą 2 lata.</p> <p>Osoby wykonujące funkcje związane z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu kolejowego odbywają kurs kształcenia początkowego, w zakresie wybranej funkcji oraz narzędzi i materiałów wykorzystywanych przy jej wykonywaniu. Ponadto osoby te podlegają kształceniu ustawicznemu, mającemu na celu zachowanie odpowiedniego poziomu posiadanych kwalifikacji, zwłaszcza pod kątem ewentualnych zmian zasad dotyczących bezpieczeństwa ruchu kolejowego.</p>
5.	Włochy	<p>Uregulowania wewnętrzne dla zawodów transportu morskiego i kolejowego tworzone są na podstawie dyrektyw unijnych. Są to obszary nadzorowane przez Ministerstwo Transportu, które stosuje bezpośrednio przepisy zawarte w dyrektywach unijnych.</p> <p>Na bazie dyrektywy unijnej 2004/49 opracowano we Włoszech trzy akty prawne (ustawę 162/2007, ustawę 188/2003 oraz dekret prezydenta 1980/753). Na ich podstawie Narodowa Agencja Bezpieczeństwa Kolejowego (Agenzia Nazionale Sicurezza Ferroviaria) opracowała normy techniczne, w których określa się m.in. wymagane dla danych zawodów kwalifikacje. Obecnie trwają prace nad kolejnym pakietem norm w tej sprawie.</p>
6.	Hiszpania	<p>Zgodnie z informacją przedstawioną przez Ambasadę RP w Madrycie, wymogi, które musi spełnić personel sektora kolejowego wykonujący zadania związane z bezpieczeństwem, są ustanowione w zarządzeniu FOM/2872/2010 z 5 listopada 2010 r. Dokument określa warunki dot. uzyskania odpowiednich tytułów pozwalających na wykonywanie określonych funkcji w zakresie zawodów sektora kolejowego związanych z bezpieczeństwem.</p> <p>Niemniej jednak, strona hiszpańska zwraca uwagę na brak harmonizacji prawa europejskiego w zakresie kategorii zawodowych w sektorze kolejowym, w związku z powyższym, aby mieć pewność, że hiszpańskie nazwy zawodów odpowiadają nazwom polskim należałoby w pierwszej kolejności określić zakres kompetencji odpowiadających każdej z wymienionych kategorii zawodowych.</p> <p>Wymogi podstawowe na podstawie zarządzenia FOM/2872/2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akademickie (np. tytuł upoważniający do wykonywania określonego zawodu), • w niektórych przypadkach, wymogi określonej kondycji psychofizycznej (zaświadczenie lekarskie o stanie fizycznym i psychicznym), • uprawnienie wystawione przez Administratora Infrastruktury Kolejowej (ADIF), wręczane po ukończeniu odpowiednich kursów szkoleniowych organizowanych przez homologowane ośrodki szkoleniowe. <p>Art. 3. Licencja, certyfikaty i uprawnienia wymagane w celu wykonywania zadań związanych z bezpieczeństwem</p>

		<p>ruchu kolejowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawnienia przyznawane w celu wykonywania zadań związanych z bezpieczeństwem ruchu kolejowego wydawane są przez ADIF, który jest odpowiedzialny za następujące działania: <ol style="list-style-type: none"> a. proponuje rodzaj i zakres przyznawanych uprawnień, b. sprawdza spełnienie minimalnych wymogów pozwalających na odbycie właściwego szkolenia, c. określa zakres programów szkoleniowych pozwalających na uzyskanie i odnowienie uprawnień, d. akceptuje zakres programu oraz egzaminów przygotowywanych przez dany ośrodek szkoleniowy po ukończeniu danego kursu. <p>Następnie ADIF przedstawia odpowiedni raport Dyrekcji Generalnej ds. Infrastruktury Kolejowej.</p> <p><u>Wymogi dostępu do kursów szkoleniowych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ukończone 18 lat, • dyplom ukończenia szkoły średniej lub zawodowej, • w przypadku stanowisk kierowniczych 4 lata doświadczenia zawodowego w branży, • Zaświadczenie lekarskie o zdolności fizycznej i psychicznej do wykonywania zawodu. <p>Programy kształcenia powinien trwać min. 100 godzin, z czego 80 godzin powinno zostać przeznaczone na zajęcia praktyczne.</p> <p>Otrzymane uprawnienia należy odnawiać co 3 lata.</p>
7.	Litwa	Zgodnie z informacją uzyskaną z Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wilnie, żaden zawód kolejowy nie znajduje się na liście zawodów regulowanych na Litwie.
8.	Bułgaria	<p>Warunki do wykonywania zawodów zwrotniczego i dróżnika reguluje bułgarskie rozporządzenie nr 56 z 14 lutego 2003 r. dotyczące wymogów, zasad i uregulowań odnośnie szkolenia kandydatów w celu uzyskania zdolności kwalifikacyjnych, wymaganych od personelu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo przewozów transportem kolejowym lub przyznania takich uprawnień oraz zasad przeprowadzania egzaminów kontrolnych dla personelu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo przewozów – wydane przez Ministerstwo Transportu i Łączności (opublikowane 4 marca 2003 r. z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami – ostatnie z 11 stycznia 2013 r.). Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie ustawy o transporcie kolejowym.</p> <p>Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia osoby kandydujące na stanowisko w transporcie kolejowym, które związane jest z bezpieczeństwem transportu, muszą posiadać świadectwo potwierdzające odpowiednie kwalifikacje.</p> <p>Osoby te zdają egzamin z następujących tematów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady ruchu pociągów, prace manewrowe i sygnalizacja stosowana w transporcie kolejowym, • bezpieczeństwo i eksploatacja techniczna infrastruktury kolejowej, • sygnalizacje, centralizacje, blokady i połączenia

		<p>informacyjne w transporcie kolejowym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • eksploatacja przejazdów kolejowych. <p>Egzaminy przeprowadzane są raz na cztery lata. Zdolność do zajmowania odpowiednich stanowisk jest stwierdzana na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadectwa ukończenia szkoły średniej lub wyższej, • świadectwa posiadania kwalifikacji zawodowych, • świadectwa posiadania zdolności kwalifikacyjnych, wydanego dla zawodu, którego wykonywanie tego wymaga.
--	--	---

4.12. Deregulacja dostępu do zawodów związanych z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz pojazdów kolejowych metra

Zawodami związanymi z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych metra, wymienionymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów metra (Dz. U. Nr 59, poz. 301, z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem ws. pracowników kolei i metra, są:

- 1) dyspozytor ruchu metra;
- 2) dyżurny ruchu i stacji metra;
- 3) manewrowy metra;
- 4) monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra;
- 5) monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra;
- 6) prowadzący pociąg metra;
- 7) prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra.

Wspomniane rozporządzenie ws. pracowników kolei i metra w art. 4 ust. 1 określa warunki, jakie muszą spełniać kandydaci na stanowiska wymienione w pkt 1–7 – każda osoba, chcąc uzyskać uprawnienia, musi spełniać następujące warunki:

- być pełnoletnia,
- posiadać zdolność fizyczną i psychiczną, potwierdzoną orzeczeniem lekarskim,
- zdać egzamin kwalifikacyjny przed komisją, potwierdzony świadectwem złożenia egzaminu kwalifikacyjnego,

- zdać inny egzamin kwalifikacyjny, wymagany przy dodatkowych czynnościach na danym stanowisku, potwierdzony odpowiednim świadectwem,
- znać specyficzne warunki wykonywania pracy na danym stanowisku pracy,
- uzyskać autoryzację do pracy na danym stanowisku,
- posiadać wydane przez pracodawcę upoważnienie do wykonywania czynności na danym stanowisku potwierdzające znajomość specyficznych warunków pracy na tym stanowisku.

Tabela 62. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodów związanych z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz pojazdów kolejowych metra

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Ukończone 18 lat	Wykreślenie zawodów regulowanych z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów metra. Warunki, jakie powinni spełniać pracownicy zatrudnieni na tym stanowisku, zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych oraz sposób szkolenia i egzaminowania określi pracodawca w przepisach wewnętrznych
Wykształcenie: <ul style="list-style-type: none"> • dla manewrowego metra – zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym, • dla maszynisty pomocniczych pojazdów kolejowych metra – wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektrycznej lub mechanicznej albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym w zawodach w dziedzinie elektrycznej lub mechanicznej, • dla maszynisty pociągu metra, dyżurnego ruchu i stacji metra oraz dyspozytora ruchu metra – wykształcenie średnie oraz tytuł zawodowy technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika, • dla montera urządzeń sterowania ruchem pociągów metra – wykształcenie średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektrycznej albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie elektrycznej, • dla montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra – wykształcenie średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektronicznej albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie elektronicznej. 	
Zaświadczenie lekarskie potwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną	
Świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego z wynikiem pozytywnym	
Świadectwo potwierdzające zdanie egzaminu kwalifikacyjnego wymaganego przy dodatkowych czynnościach na danym stanowisku	
Autoryzacja do pracy na danym stanowisku	
Upoważnienie (wydane przez pracodawcę) do wykonywania czynności na danym stanowisku potwierdzające znajomość specyficznych warunków pracy na tym stanowisku	
Staż pracy w metrze (za wyjątkiem maszynistów): <ul style="list-style-type: none"> • dla manewrowego metra – 2 lata, • dla dyżurnego ruchu i stacji metra – 6 miesięcy, • dla dyspozytora ruchu metra – 1 rok na stanowisku dyżurnego ruchu i stacji metra, • dla montera urządzeń sterowania ruchem pociągów metra oraz montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra – 3 miesiące na stanowisku praktykanta, odpowiednio, na montera urządzeń sterowania ruchem pociągów albo montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej. 	
Odbycie przygotowania zawodowego, obejmującego szkolenie teoretyczne, praktyczne oraz zajęcia próbne (zróżnicowane w zależności od stanowiska)	

Poza tymi wymogami kandydat musi posiadać również odpowiedni okres praktyki i wykształcenie. Wymogi w zakresie praktyki i wykształcenia w poszczególnych zawodach związanych z prowadzeniem pociągów metra i obsługą metra wraz z proponowanymi zmianami prezentuje Tabela 62.

Kandydat do pracy na stanowisku związanym z prowadzeniem ruchu na liniach metra lub pojazdów kolejowych metra musi być najpierw zatrudniony przez pracodawcę (w rozumieniu rozporządzenia ws. pracowników kolei i metra – art. 2 pkt 2), aby następnie rozpocząć przygotowanie zawodowe.

Przygotowanie zawodowe obejmuje:

- szkolenie praktyczne,
- szkolenie teoretyczne, realizowane według programu pracodawcy,
- zajęcia próbne, polegające na wykonywaniu czynności na odpowiednim stanowisku pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika metra.

Egzamin kwalifikacyjny, który przeprowadza się na wniosek pracodawcy, składa się z części:

- praktycznej,
- teoretycznej,
- z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, poprzedzonej szkoleniem odbywającym się według programu opracowanego przez pracodawcę zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks pracy.

Zakres przedmiotowy szkolenia, jak i późniejszego egzaminu kwalifikacyjnego określa załącznik nr 4 do rozporządzenia ws. pracowników kolei i metra.

Wpływ proponowanych zmian na bezpieczeństwo

Proponowane w projekcie zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na poziom bezpieczeństwa w zakresie transportu wykonywanego metrem oraz bezpieczeństwo eksploatacji pojazdów metra. W wyniku wprowadzonych zmian dopuszczenie do wykonywania przewozów i zarządzania infrastrukturą w metrze będzie wymagało uzyskania przez przedsiębiorcę świadectwa bezpieczeństwa (przewidzianego w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym), przyznawanego przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego po pozytywnej weryfikacji posiadanych przez przedsiębiorcę świadectw dopuszczenia, a także akceptacji przygotowanych przez przedsiębiorcę

przepisów wewnętrznych dotyczących właściwego przygotowania pracowników metra. Podejście takie umożliwia przedsiębiorcy bieżące podejmowanie działań w odpowiedzi na innowacje technologiczne w zakresie prowadzenia ruchu metra, identyfikowane na bieżąco obszary ryzyka itp. Prezes UTK sprawuje także nadzór nad bezpiecznym wykonywaniem przewozów przez metro i posiada możliwość przedłużenia, zmiany lub cofnięcia świadectwa bezpieczeństwa, kontroli ruchu metra, a także wydawania decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Regulacja zawodu maszynisty metra w wybranych stolicach państw UE

Do analizy porównawczej w zakresie warunków dostępu do zawodu maszynisty metra wybrano największe sieci metra w Unii Europejskiej pod względem liczby przewożonych pasażerów, tj. podziemne koleje miejskie Paryża, Londynu i Madrytu. Roczna liczba przewozów pasażerskich metrem w tych miastach wynosi, odpowiednio, 1,5 mld osób, 1,2 mld osób oraz 0,6 mld osób (dla porównania, w Warszawie liczba przewozów metrem to 140 mln osób rocznie). W żadnym z tych miast warunki dostępu do kierowania pociągów metra nie są regulowane przez państwo ani przez samorząd.

Paryż

Operatorem metra jest Autonomiczny Zarząd Transportu Paryskiego (RATP). Metro paryskie jest największym w UE pod względem liczby przewozów – blisko 1,5 mld rocznie. Sieć składa się z 14 linii, liczy 213 km łącznej długości i ma największą gęstość na świecie – w Paryżu nie ma miejsca, które znajdowałoby się w odległości większej niż 500 m od najbliższej stacji metra.

Operator metra samodzielnie kształci przyszłych maszynistów, przy czym rekrutowane są osoby, które ukończyły 21 lat. Opis profilu poszukiwanych kandydatów zawiera cechy takie jak: sumienność, poszanowanie przepisów i wskazówek bezpieczeństwa, znajomość działania urządzeń technicznych, zdolność do rozwiązywania problemów, komunikatywność, usłużność. Pracodawca nie określa żadnych wymagań niezbędnych w zakresie wykształcenia, jednak pożądane jest wykształcenie zawodowe lub średnie techniczne obejmujące mechanikę lub elektrykę (zwiększa to szanse kandydata na zatrudnienie w charakterze maszynisty). Niezbędnym warunkiem zatrudnienia jest natomiast pozytywny wynik badań lekarskich i testu psychotechnicznego. Wybrani

kandydaci podejmują trwający 12 tygodni staż szkoleniowy, w trakcie którego pobierają wynagrodzenie. Staż kończy się egzaminem złożonym z części pisemnej i ustnej. Pomyślne zdanie egzaminu kończącego szkolenie uprawnia do kierowania pociągami metra.

Londyn

Spółka Metro Londyńskie (London Underground Ltd) jest częścią grupy Transport for London (TfL) utworzonej w 2000 r. w celu zarządzania transportem publicznym w Londynie. Transport for London jest samorządowym przedsiębiorstwem publicznym. Prezesem zarządu jest burmistrz Londynu. Metro obsługuje 270 stacji.

Zgodnie z obowiązującymi w Wielkiej Brytanii przepisami, Railways and Other Guided Transport Systems Regulations, spółka Metro Londyńskie musi uzyskać świadectwo i autoryzację bezpieczeństwa. Wniosek o nadanie wspomnianego dokumentu musi zawierać m.in. opis sposobu szkolenia i nadzoru nad pracownikami, których zadania mają wpływ na bezpieczeństwo metra. Spółka wypełnia te obowiązki poprzez utworzony w przedsiębiorstwie system zarządzania kwalifikacjami. Ponadto rolą systemu analizy ryzyka jest identyfikacja krytycznych obszarów ryzyka, w odpowiedzi na które podejmowane są odpowiednie działania korygujące i mitygujące, w tym w obszarze zarządzania kwalifikacjami personelu.

Rekrutacja na stanowiska maszynisty odbywa się w oparciu o procedurę kwalifikacyjną opracowaną przez przedsiębiorstwo. Proces selekcji obejmuje ocenę znajomości języka angielskiego, wiedzy technicznej, predyspozycji fizycznych i komputerowych. Następnie kandydat odbywa rozmowę kwalifikacyjną i w przypadku jej pomyślnego wyniku zostaje zatrudniony, a następnie przechodzi organizowane przez pracodawcę szkolenie zakończone testem. Podobnie, zatrudnienie na inne stanowiska techniczne (np. Train Service Technician) odbywa się w oparciu o wymogi sformułowane przez pracodawcę, oceniającego spełnienie wymagań wskazanych jako niezbędne i/lub doświadczenie zawodowe.

Madryt

Właścicielem przedsiębiorstwa publicznego Madryckie Metro (Metro de Madrid S.A.) jest Region Autonomiczny Madryt – jednostka samorządu terytorialnego, odpowiednik województwa. Sieć metra składa się z 13 linii. Ze względu na efektywność zarządzania

i dynamiczny rozwój sieci, zwłaszcza po roku 1995, madryckie metro stanowi wzór w tym sektorze, świadcząc odpowiednie usługi consultingowe w kraju i na świecie.

Rekrutacja na stanowiska maszynisty odbywa się na podstawie wymogów określonych w przepisach wewnętrznych przedsiębiorstwa. Wymogi dotyczące zawodu nie są regulowane przez państwo ani przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego. Proces rekrutacji rozpoczyna publikacja ogłoszenia przez Państwową Służbę Zatrudnienia. Ogłoszenie zawiera ogólne wymogi dotyczące wykształcenia: średnie techniczne z dziedziny elektroniki, elektryki, mechaniki lub mechaniki przemysłowej, jak również określa odpowiednie dla kandydata cechy psychologiczne – np. umiejętność utrzymania koncentracji w toku powtarzających się czynności. Kandydaci przechodzą trzyetapową procedurę selekcji, na którą składa się test psychotechniczny, badanie lekarskie oraz udział w kursie z zakresu przepisów bezpieczeństwa i charakterystyki poszczególnych rodzajów pociągów metra, kończącym się egzaminem.

4.13. Deregulacja dostępu do zawodów związanych z wykonywaniem prac podwodnych

Praca nurka wykonywana jest samodzielnie bądź w zespole. Z racji niebezpieczeństw związanych z zawodem zawsze powinna być nadzorowana. Ze względu na zmiany we właściwościach gazów wchodzących w skład powietrza w zależności od ciśnienia tych gazów regulacje przewidują podział na klasy wykonywania prac podwodnych w zależności od głębokości zanurzenia. Na przykład, tlen o ciśnieniu parcjalnym powyżej 1,7 atm objawia silne właściwości toksyczne (tzw. zatrucie tlenem) – może spowodować utratę przytomności, a nawet śmierć. Azot pod zwiększonym ciśnieniem ma działanie narkotyczne na organizm ludzki (tzw. narkoza azotowa lub narkoza głębin), powodując stopniową utratę koncentracji, zdolności kojarzenia itp. Prowadzi to do konieczności stosowania różnych metod nurkowania (związanych ze stosowaniem różnych mieszanek gazowych) w zależności od głębokości zanurzenia.

Nurkowie poszukują w wodzie osób, przedmiotów, przeprowadzają badania dna. Dokonują również przeglądu, bieżących konserwacji i napraw sprzętu, urządzeń znajdujących się pod powierzchnią (np. części kadłubów statków, wież wiertniczych), instalacji podwodnych. Pracują również przy pomiarach i badaniach środowiska podwodnego; są jedynymi osobami, które mogą penetrować wraki statków. Bezpieczeństwo pracy nurka wymaga

odpowiednich kwalifikacji – w klimacie polskim wykonywana jest często przy niesprzyjających warunkach.

Warunkiem uzyskania dyplomu jest złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego z zakresu szkolenia. Egzamin przeprowadza Komisja Kwalifikacyjna dla Nurków, działająca przy dyrektorze Urzędu Morskiego w Gdyni. Egzamin składa się z dwóch etapów: teoretycznego i praktycznego. Egzamin teoretyczny składa się z części pisemnej i ustnej. Część pisemna jest oceniana według skali: bardzo dobra, dobra, dostateczna, niedostateczna. Uzyskanie oceny minimum dobrej zwalnia z części ustnej egzaminu. Egzamin teoretyczny jest oceniany jako zdany lub niezdany. Wymagania egzaminacyjne i ramowy program szkolenia i dla nurków określone są w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2010 r. w sprawie szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do wykonywania prac podwodnych.

Tabela 63. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu nurka (wszystkich klas i nurka saturowanego)

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Średnie albo zasadnicze zawodowe w zakresie zawodów morskich albo żeglugi śródlądowej, budownictwa wodnego lub zawodów mechanicznych lub elektrycznych.	Zniesienie wymagań dotyczących wykształcenia
Złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności,	Zniesienie egzaminu praktycznego w ramach egzaminu na nurka II klasy, I klasy i nurka saturowanego
<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku nurka III klasy (tj. wykonującego czynności na głębokości do 20 m) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków III klasy, • w przypadku nurka II klasy (tj. wykonującego czynności na głębokości do 50 m) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków II klasy i co najmniej dwuletnia praktyka zawodowa w charakterze nurka III klasy (500 godzin*), • w przypadku nurka I klasy (tj. wykonującego czynności na głębokości większej niż 50 m) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków I klasy i co najmniej dwuletnia praktyka zawodowa w charakterze nurka II klasy (500 godzin*), • w przypadku nurka saturowanego (tj. do wykonującego wszelkie prace podwodne bez ograniczeń; w tym prace niebezpieczne, z użyciem materiałów wybuchowych, na dużych głębokościach) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków saturowanych i roczna praktyka zawodowa w charakterze nurka I klasy (250 godzin*). 	<ul style="list-style-type: none"> • bez zmian, • zmniejszenie wymiaru wymaganej praktyki zawodowej w charakterze nurka III klasy do 200 godzin, • zmniejszenie wymiaru wymaganej praktyki zawodowej w charakterze nurka II klasy do 200 godzin, • zmniejszenie wymiaru wymaganej praktyki zawodowej w charakterze nurka I klasy do 100 godzin.

Ukończone 18 lat,	bez zmian
Ważne orzeczenie lekarza o braku przeciwwskazań do wykonywania prac podwodnych	bez zmian

* Roczna praktyka to okres co najmniej 250 godzin łącznego przebywania nurka pod powierzchnią wody i w warunkach sztucznie wytworzonego podwyższonego ciśnienia atmosferycznego.

Dyplom, świadectwo i książeczka nurka są wydawane na wniosek zainteresowanej osoby przez dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni. Uzyskany dyplom zachowuje ważność przez 5 lat. Opłaty za wydanie dokumentów i przeprowadzanie egzaminów zawiera załącznik do ustawy z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych. Wysokość opłat za egzamin określa się w ilości jednostek taryfowych, tj. wielokrotności 0,2 SDR. Kształtowanie się opłat za egzamin w ostatnich latach przedstawia Tabela 64.

Tabela 64. Podstawowe dane o egzaminach na nurków

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej (w zł)	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
nurek III klasy					
2005	35	35	169,20	5 922,00	6 750,14
2006	54	54	166,42	8 987,00	10 120,83
2007	56	56	152,87	8 560,80	9 600,46
2008	71	71	130,38	9 257,40	8 856,25
2009	53	53	169,33	8 974,80	8 012,70
2010	15	15	175,80	2 637,00	2 136,96
2011	55	55	169,85	9 342,00	7 892,30
2012	22	22	182,53	4 015,80	3 224,45
nurek II klasy					
2010	1	1	174,60	174,60	88,27
2011	2	2	167,40	334,80	149,08
2012	2	2	178,20	356,40	109,89
nurek I klasy					
2008	6	6	246	1476	1 006,13
2009	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-
nurek saturowany					
2008	1	1	327	327	190,75
2009	1	1	300	300	91,00
2010	9	9	268	2412	1 632,76
2011	-	-	-	-	-
2012	1	1	327	327	190,75

Kolejnym zawodem regulowanym związanym z wykonywaniem prac podwodnych jest kierownik prac podwodnych, który jest odpowiedzialny m.in. za bezpieczeństwo pracy nurków. Obecne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu kierownika prac podwodnych zawiera Tabela 65.

Tabela 65. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu kierownika prac podwodnych

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
<p>Obecnie nie występuje instytucja kierownika prac podwodnych III klasy – do kierowania pracami podwodnymi na głębokości do 20 m potrzebny jest dyplom kierownika prac podwodnych II klasy (kierowania pracami podwodnymi na głębokości do 50 m).</p> <p>Kierownik prac podwodnych II klasy (kierowanie pracami podwodnymi na głębokości do 50 m):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posiadanie dyplomu nurka II klasy, ▪ roczna praktyka zawodowa w charakterze nurka II klasy (250 godzin). <p>Kierownik prac podwodnych I klasy (kierowanie pracami podwodnymi bez ograniczeń):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posiadanie dyplomu kierownika prac podwodnych II klasy, ▪ 3-letnia praktyka zawodowa w charakterze kierownika prac podwodnych II klasy*. 	<p>Kierownik prac podwodnych III klasy (kierowanie pracami podwodnymi na głębokości do 20 m):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posiadanie dyplomu nurka III klasy, ▪ posiadanie 2-letniej praktyki zawodowej w charakterze nurka III klasy (200 godzin). <p>Kierownik prac podwodnych II klasy (kierowanie pracami podwodnymi na głębokości do 50 m):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posiadanie dyplomu nurka II klasy lub dyplomu kierownika prac podwodnych III klasy, ▪ roczna praktyka zawodowa w charakterze nurka II klasy (100 godzin) lub 3-letnia praktyka zawodowa w charakterze kierownika prac podwodnych III klasy (3 x 150 godzin). <p>Kierownik prac podwodnych I klasy (kierowanie pracami podwodnymi bez ograniczeń):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bez zmian. <p>3-letnia praktyka zawodowa w charakterze kierownika prac podwodnych II klasy (3 x 150 godzin).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ w przypadku kierownika prac podwodnych II klasy - wykształcenie wyższe albo średnie w zakresie zawodów morskich albo żeglugi śródlądowej, budownictwa wodnego lub zawodów mechanicznych lub elektrycznych, ▪ w przypadku kierownika prac podwodnych I klasy - wykształcenie wyższe. 	Wykształcenie średnie
Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla kierowników prac podwodnych odpowiedniej klasy	Bez zmian
Złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego	Zniesienie egzaminu praktycznego w ramach egzaminu na kierownika prac podwodnych II klasy i I klasy

* Przyjmuje się, że 1 rok praktyki to 50 dni kierowania pracami podwodnymi.

Wysokość opłat za egzamin na kierownika prac podwodnych określa się w ilości jednostek taryfowych, tj. wielokrotności 0,2 SDR (podobnie jak w przypadku nurków). Kształtowanie się opłat za egzamin w ostatnich latach przedstawia Tabela 66.

Tabela 66. Podstawowe dane o egzaminach na kierownika prac podwodnych

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej (w zł)	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
kierownik prac podwodnych II klasy					
2005	-	-	-	-	-
2006	1	1	235,00	235,00	247,22
2007	-	-	-	-	-
2008	1	1	192,50	192,50	72,38
2009	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-
kierownik prac podwodnych I klasy					
2005	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-
2010	1	1	250,00	250,00	91,00
2011	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-

Operator systemów nurkowych zapewnia stałą obsługę urządzeń doprowadzających czynnik oddechowy. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w dostępie do zawodu operatora systemów nurkowych przedstawia Tabela 67.

Tabela 67. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu operatora systemów nurkowych

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	brak wymagań dotyczących wykształcenia
złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności	zniesienie egzaminu praktycznego
zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla operatorów systemów nurkowych	bez zmian

Statystykę egzaminów na operatora systemów nurkowych w ostatnich latach (na podstawie danych Urzędu Morskiego w Gdyni) prezentuje Tabela 68.

Tabela 68. Podstawowe dane o egzaminach na operatora systemów nurkowych w latach 2005–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
2005	-	-	-	-	-
2006	47	47	139,53	6558	7651
2007	8	8	126	1008	1176
2008	-	-	-	-	-
2009	1	1	163,50	163,50	190,75
2010	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-

Wpływ proponowanych zmian na bezpieczeństwo wykonywania prac podwodnych

Kwalifikacje do wykonywania czynności na różnych głębokościach pod powierzchnią wody mają wpływ na bezpieczeństwo samego nurka, natomiast – ze względu na charakter prac podwodnych – nie wpływają na bezpieczeństwo innych osób. Zgodnie z opinią Komisji Kwalifikacyjnej dla Nurków, wiedza i doświadczenie zdobywane przez nurków w trakcie pracy zawodowej, wzmocnione właściwie przeprowadzonym szkoleniem, jest wystarczające dla uzyskania uprawnień do wykonywania kolejnych stopni zawodowych. Ponadto, zgodnie z informacją zamieszczoną w powyższej tabeli, najwięcej osób przystępuje do egzaminu na nurka III klasy, a w wyższych klasach liczba kandydatów nie przekracza średnio 3 osób w skali roku (często zdarza się, że do egzaminów przystępują pojedyncze osoby). Przeprowadzanie egzaminów praktycznych dla pojedynczych osób powodowałoby koszty niewspółmierne do oczekiwanych korzyści.

Kwalifikacje do kierowania pracami podwodnymi oraz obsługi urządzeń oddechowych mają wpływ na bezpieczeństwo nurków wykonujących czynności pod powierzchnią wody. Proponowane zmiany dla zawodów związanych z wykonywaniem prac podwodnych nie będą miały wpływu na poziom bezpieczeństwa i standardy bezpiecznego wykonywania prac podwodnych.

Porównanie międzynarodowe

W większości analizowanych systemów certyfikacji nurków zawodowych (prezentowanych w tabeli poniżej), a także w standardach międzynarodowych organizacji nurkowych, występuje gradacja stopni nurkowych na poziomach: 20/30 metrów oraz 50/60 metrów.

Tabela 69. Porównanie międzynarodowe regulacji dostępu do zawodu nurka zawodowego

Lp.	Kraj	Regulacje
1.	Wielka Brytania	<p>W Wielkiej Brytanii wykonywanie zawodu nurka, podobnie jak wykonywanie innych rodzajów nurkowania reguluje rozporządzenie z dnia 24 października 1997 r. – The Diving at Work Regulations (Statutory Instruments 1997 No. 2776). Rozporządzenie to dotyczy wszystkich nurków wykonujących czynności nurkowe zawodowo, niezależnie czy są oni pracownikami, czy są samozatrudnieni, i określa odpowiednie kwalifikacje, kompetencje do bezpiecznego wykonywania czynności oraz wymogi medyczne.</p> <p>Nadzór nad bezpieczeństwem wykonywania prac podwodnych sprawuje Health and Safety Executive (dalej HSE)⁸⁸ – inspekcja zdrowia i bezpieczeństwa pracy.</p> <p>Podział na klasy nurków w Wielkiej Brytanii obejmuje 4 klasy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HSE Part IV – upoważnia do nurkowania do głębokości 30 metrów, • HSE Part III – upoważnia do nurkowania do głębokości 50 metrów, • HSE Part II – upoważnia do nurkowań w dzwonie nurkowym oraz nurkowań saturowanych, • HSE Part I - nurkowie szkoleni są w zakresie nurkowania niesaturowanego i saturowanego do głębokości nieprzekraczających 50 metrów. <p>Przepisy brytyjskiego HSE nie przewidują odrębnego stopnia kierownika prac podwodnych, każdy nurek jest wyszkolony w zakresie działania jako kierownik ekipy, co oczywiście nie znaczy, że każdy nurek w ekipie jest kierownikiem pracy – regulacje wymagają, żeby dla konkretnej pracy organizator prac podwodnych powierzył funkcję kierownika nurkowi na piśmie za pomocą tzw. Listu nominacyjnego - Letter of Appointment⁸⁹. IMCA stwierdziła, że takie wyszkolenie to jednak za mało, przynajmniej do pracy offshore i wprowadziła dwa dodatkowe szkolenia i certyfikaty kierownika prac podwodnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Air Diving Supervisor⁹⁰, kierującego powietrznymi pracami nurkowymi do głębokości 50 m, oraz • Bell Diving Supervisor⁹¹ częściej potocznie nazywany Sat Supervisor⁹² - kierownik kierujący pracami z wykorzystaniem zamkniętego dzwonu nurkowego, sztucznych mieszanin oddechowych oraz nurkowaniem saturowanymi⁹³. <p>Bell Diving Supervisor odpowiada za nurkowania prowadzone z saturacji,</p>

⁸⁸ Agencja rządowa w Wielkiej Brytanii zajmująca się nadzorem nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy.

⁸⁹ Health and Safety Executive: Diving at Work Regulations 1997 No. 2776, pkt. 6(2)b, ISBN 0 11 065170 7, The Stationery Office Limited, London 1997.

⁹⁰ Air Diving Supervisor (ang.) kierownik prac prowadzonych z użyciem powietrza jako mieszaniny oddechowej.

⁹¹ Bell Diving Supervisor (ang.) kierownik prac prowadzonych z dzwonu (zamkniętego).

⁹² Sat Supervisor (ang.) saturation supervisor – kierownik prowadzący prace nurkowe z użyciem technik nurkowań saturowanych.

⁹³ International Marine Contractors Association: Certification for Diving Supervisors, <http://www.imca-int.com>

		natomiast dla nadzorowania i obsługi nurków znajdujących się w saturacji przygotowano odrębną ścieżkę certyfikacji, tak zwanych techników podtrzymania życia LST, posiadającą 3 stopnie - Assistant Life Support Technician (ALST), Life Support Technician (LST) oraz Life Support Supervisor (LSS), który to właśnie jest odpowiedzialny za nurków pozostających w komorze hiperbarycznej ⁹⁴ .
2.	Niemcy	Zawód nurka (zarobkowego) wymaga posiadania dobrego stanu zdrowia, brązowej karty ratownictwa pływackiego wystawionej przez Niemieckie Towarzystwa Ratowania Życia, odpowiedniego wykształcenia zawodowego lub przynajmniej 4-letniego doświadczenia zawodowego (np. nurek wykonujący podwodne spawania musi posiadać normalne uprawnienia spawalnicze potrzebne do pracy na lądzie), ukończenie specjalistycznego kursu teoretycznego (320 godz. nauki) oraz kursu nurkowania (200 godzin). Szczegóły dostępu do zawodu i zakresu ww. kursu uregulowane są w rozporządzeniu federalnego Ministra Edukacji i Badań o egzaminie na nurka zawodowego ⁹⁵ .
3.	Hiszpania	Nurek Zawodowy Małych Głębokości (kl. trzecia). Głębokość operacyjna do 30 m. Dotyczy nurkowania autonomicznego oraz zaopatrzenia w tlen z powierzchni. Wymogi: wiek 18 lat, zaświadczenie lekarskie, test psychologiczny, egzamin pływacki, test kompresji, szkolenie. Nurek Zawodowy Średnich Głębokości (kl. druga). Głębokość operacyjna do 50 lub 60 m w zależności od stosowanej techniki. Dotyczy nurkowania autonomicznego, dostarczania tlenu z powierzchni oraz dzwonu. Wymogi: wykształcenie technika nurkowania średnich głębokości, wiek 18 lat, test psychologiczny, test fizyczny i pływacki, test kompresji, zaświadczenie lekarskie. <u>Uprawnia do kierowania pracami podwodnymi.</u> Nurek Zawodowy Dużych Głębokości (kl. pierwsza). Głębokość operacyjna do 90 m. Wymogi: tytuł zawodowy nurka zawodowego średnich głębokości, odpowiednie szkolenie, poświadczone doświadczenie zawodowe, test psychologiczny, test fizyczny i pływacki, odpowiedni test kompresji, zaświadczenie lekarskie. Dzieli się na: Nurka Zawodowego Dużych Głębokości Interwencyjnego przewiduje stosowanie czterech technik nurkowania oraz Nurka Zawodowego Dużych Głębokości Saturacyjnego – do saturacji (odpowiednik litery Z w US Navy).
4.	Portugalia	Wydzielone klasy uprawnień do nurkowania: <ul style="list-style-type: none"> • Mergulhador – 3a Classe [SCUBA & Surface Supplied to 20 m] • Mergulhador – 2a Classe [SCUBA & Surface Supplied to 40 m] • Mergulhador – 1a Classe [SCUBA & Surface Supplied to 60 m] • Mergulhador – Chefe [SCUBA & Surface Supplied to 60 m].
5.	Francja	Wydzielone klasy uprawnień do nurkowania: <ul style="list-style-type: none"> • Classe 1 mention B, sous classe 1A – [SCUBA to 12 m], • Classe 1 mention B – [SCUBA to 40 m], • Classe 2 mention B – [SCUBA to 60 m].
6.	Norwegia	W Norwegii uprawnienia nurka zawodowego dzielą się na dwie klasy (Part 1 i Part

⁹⁴ International Marine Contractors Association: Certification for Life Support Technicians, <http://www.imca-int.com>

⁹⁵ Informacja na stronie Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie: http://berlin.trade.gov.pl/pl/prawne/article/detail,9385,Informacja_o_warunkach_dostepu_do_wykonywania_niektorych_zawodow_finansowych_budowlanych_i_transportowych_w_Niemczech

		<p>2). Szkolenia przeprowadza Norsk Yrkesdykkerskole (NYD).</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawnienia nurka 1 klasy upoważniają do nurkowań do głębokości 50 metrów, • uprawnienia nurka 2 klasy upoważniają do nurkowań saturowanych na głębokości poniżej 50 metrów. <p>Kurs na nurka 1 klasy trwa 16 tygodni, podczas których odbywa się średnio 50 nurkowań, podczas których nauczane są różne metody nurkowań. Uprawnienie nadane przez NYD jest uznawane na całym świecie.</p> <p>Aby otrzymać uprawnienia nurka 2 klasy, należy posiadać uprawnienia nurka 1 klasy, tj. przejść szkolenie oraz 12 miesięcy praktyki jako nurek 2 klasy (doświadczenie musi obejmować minimum 50 godzin nurkowań, w tym 10 godzin na głębokości większej niż 20 metrów i 6 godzin na głębokości większej niż 30 metrów).</p> <p>Regulacje przewidują również następujące uprawnienia kierowników robót podwodnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierownik prac podwodnych (Diving Supervisor Air) – minimum 24 lata, dwa lata praktyki jako nurek 1 klasy, minimum 100 nurkowań, przejście specjalnego 5-dniowego szkolenia, • kierownik prac podwodnych z wykorzystaniem dzwonu nurkowego (Diving Supervisor Bell), minimum 24 lata, 3 lata praktyki jako nurek 2 klasy, minimum 400 godzin nurkowania w dzwonie nurkowym, 9-dniowe szkolenie.
7.	Australia	<p>Australijski System Certyfikacji Nurków (Australian Diver Accreditation Scheme – ADAS) obowiązujący również w Nowej Zelandii przewiduje 4 podstawowe stopnie nurkowe:</p> <p>Part 1 – nurkowie szkoleni są w zakresie nurkowania niesaturowanego z użyciem prostych narzędzi do głębokości nieprzekraczających 30 metrów (stopień równoważny brytyjskiemu poziomowi – HSE Part IV diver),</p> <p>Part 2 – nurkowie szkoleni są w zakresie nurkowania niesaturowanego do głębokości nieprzekraczających 30 metrów z użyciem skomplikowanych narzędzi a także cięcia i spawania (stopień równoważny brytyjskiemu poziomowi – HSE Part III diver),</p> <p>Part 3 – nurkowie szkoleni są w zakresie nurkowania niesaturowanego i saturowanego do głębokości nieprzekraczających 50 metrów (stopień równoważny brytyjskiemu poziomowi – HSE Part I diver). Kwalifikacja ta pozwala na nurkowania offshore⁹⁶ i dla przemysłu petrochemicznego,</p> <p>Part 4 – nurkowie szkoleni są w zakresie nurkowania niesaturowanego i saturowanego na każdej głębokości, także z wykorzystaniem dzwonu (stopień równoważny brytyjskiemu poziomowi – HSE Part II diver).</p> <p>Australijski system przewiduje osobne uprawnienia dla kierowników prac podwodnych:</p> <p>Onshore:</p> <ul style="list-style-type: none"> – do głębokości 30 metrów, – do głębokości 50 metrów, – do głębokości poniżej 50 metrów (na mieszance gazów).

⁹⁶ Offshore (ang.) przybrzeżny – nazwa sektora przemysłu operującego w strefie szelfu kontynentalnego oraz na pełnym morzu.

	Offshore: – kierownik prac podwodnych, – kierownik prac podwodnych z wykorzystaniem dzwonu nurkowego.
--	---

Zawód nurka nie jest regulowany w państwach bałtyckich (Litwa, Łotwa i Estonia).

4.14. Deregulacja dostępu do zawodu oficer mechanik

Tabela 70. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu oficer mechanik

Stan obecny:	Stan postulowany:
wykształcenie średnie	zniesienie wymogu posiadania wykształcenia średniego
posiadanie świadectwa motorzysty wachtowego,	bez zmian
posiadanie dodatkowej praktyki pływania na stanowisku motorzysty wachtowego na statkach morskich w wymiarze: <ul style="list-style-type: none"> • 4 miesięcy – przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust.1 pkt 1–4 rozporządzenia, • 6 miesięcy – przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, • 12 miesięcy – przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 6–11 rozporządzenia. 	bez zmian
złożenie egzaminu na dyplom oficera mechanika	bez zmian

W przypadku dostępu do zawodu oficera mechanika przewiduje się zniesienie wymogu w zakresie wykształcenia. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu przedstawia Tabela 70. Ponadto kandydat musi przejść obowiązkowe przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa, które są wymagane dla każdego członka załogi w zależności od pełnionych funkcji:

- świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym,
- odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej,
- świadectwo przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych, świadectwo przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego,
- świadectwo przeszkolenia w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej,
- świadectwo przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- świadectwo ratownika,
- ważne świadectwo zdrowia.

Podstawowe dane dotyczące egzaminów na oficera mechanika w ostatnich latach (na podstawie informacji przekazanych przez Urzędy Morskie w Gdyni, Szczecinie i Słupsku) prezentuje Tabela 71.

Tabela 71. Statystyka egzaminów na oficera mechanika w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej*	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu	Koszty przeprowadzenia egzaminów
2002	7	7	100 j.t.	539	439
2003	14	11	100 j.t.	1393	1295
2004	8	8	100 j.t.	996	617
2005	10	9	100 j.t.	863	762
2006	8	8	100 j.t.	728	590
2007	8	8	100 j.t.	720	558
2008	3	3	100 j.t.	249	187
2009	19	18	100 j.t.	1832	1518
2010	12	12	100 j.t.	1335	881
2011	10	10	100 j.t.	1425	713
2012	5	5	200 j.t.	970	681
RAZEM	104	99	-	-	-

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku.

* Wysokość opłaty za egzamin wyznaczana jest jako iloczyn liczby jednostek taryfowych odpowiedniego egzaminu i wartości jednostki taryfowej. Wartość złotowa jednostki taryfowej stanowi równowartość 0,2 SDR (specjalnych praw ciągnięcia) liczona według średniego kursu walutowego z poprzedniego tygodnia podanego w tabelach kursowych Narodowego Banku Polskiego. Wartość jednostki taryfowej w dniu 21 stycznia 2012 r. wynosiła 0,95 zł⁹⁷

4.15. Deregulacja dostępu do zawodu szypra 2 klasy w żegludze krajowej oraz zawodu szypra 1 klasy w żegludze krajowej

Proponowana zmiana polega na połączeniu dwóch zawodów regulowanych: zawodu szypra 2 klasy w żegludze krajowej oraz zawodu szypra 1 klasy w żegludze krajowej. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód – szyper żeglugi krajowej (z podziałem na klasę 1 i klasę 2), charakteryzujący się takim samym zakresem obowiązków i uprawnień, przy pozostawieniu dotychczasowych wymogów kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia, praktyk oraz posiadanych świadectw.

⁹⁷ <http://www.umgdy.gov.pl/pium/jednostka?menuId=3423&kodJednostki=6sazx2jur2.2d0ikujur1&id=39829>

Dyplom szypra 2 klasy żeglugi krajowej

- a) dyplom uprawnia do zajmowania stanowiska oficera wachtowego na każdym statku o pojemności brutto poniżej 3000 w żegludze krajowej,
- b) kapitana na statku bez własnego napędu o pojemności brutto poniżej 3000 w żegludze krajowej,
- c) kapitana na statku o pojemności brutto poniżej 200 w żegludze krajowej.

Dyplom uprawnia do weryfikacji na stopień sternika motorowodnego.

Dyplom szypra 1 klasy w żegludze krajowej

Dyplom uprawnia do zajmowania stanowiska kapitana na każdym statku w żegludze krajowej, w tym na statku pasażerskim o pojemności brutto poniżej 750, pod warunkiem odbycia 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach pasażerskich w charakterze dublera na stanowisku kapitana, albo 12-miesięcznej praktyki pływania jako oficer wachtowy na statkach pasażerskich.

Dyplom uprawnia do weryfikacji na stopień sternika motorowodnego.

Tabela 72. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu szypra 1 i 2 klasy w żegludze krajowej

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
SZYPER 2 KLASY W ŻEGLUDZE KRAJOWEJ	
<p>wykształcenie średnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym lub ukończenie nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym (policealnej szkole morskiej lub technikum morskim) kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego marynarza na statkach morskich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie stopnia podoficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie stopnia chorążego Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej, wykształcenia średniego w specjalności nawigacyjnej, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich, <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie patentu żeglarskiego kapitana żeglugi śródlądowej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana w żegludze śródlądowej na statku o pojemności brutto powyżej 200 oraz złożenie egzaminu na ten dyplom. 	<p>wprowadzenie jednego zawodu – szypra żeglugi krajowej z podziałem na klasy (klasy 1 oraz klasy 2)</p>
<p>ważne świadectwo zdrowia</p>	
SZYPER 1 KLASY W ŻEGLUDZE KRAJOWEJ	
<p>wykształcenie średnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie dyplomu szypra klasy 2 w żegludze krajowej, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficerskim na statkach morskich 	<p>wprowadzenie jednego zawodu – szypra żeglugi krajowej z podziałem na klasy (klasy 1 oraz klasy 2)</p>

o pojemności brutto powyżej 100 lub 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich o pojemności brutto powyżej 100 oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom	
SZYPER 2 KLASY I SZYPER 1 KLASY (WYMOGI DODATKOWE DLA OBU KLAS)	
<ul style="list-style-type: none"> • świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym, odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej, • świadectwo o przeszkoleniu w zakresie indywidualnych technik ratunkowych, • świadectwo ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, • świadectwo pierwszej pomocy medycznej, • świadectwo ratownika. 	

Praktyka pływania nabyta na statkach morskich bez własnego napędu zalicza się do praktyki wymaganej do uzyskania dyplomu szypra 2 klasy w wymiarze: 2 miesiące tej praktyki liczone jako 1 miesiąc praktyki wymaganej, w ilości nie większej niż 1/3 wymiaru wymaganej praktyki.

Statystykę egzaminów na **szypra 2 klasy żeglugi krajowej** w ostatnich latach (na podstawie danych Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku) prezentuje Tabela 73.

Tabela 73. Statystyka egzaminów na szypra 2 klasy żeglugi krajowej w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej*	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu	Koszty przeprowadzenia egzaminów
2002	32	32	150 j.t.	5077	3999
2003	31	31	150 j.t.	5070	3955
2004	12	12	150 j.t.	1947	1374
2005	17	17	150 j.t.	2437	1960
2006	19	19	150 j.t.	2603	1911
2007	16	16	150 j.t.	2040	1407
2008	16	15	150 j.t.	1822	1281
2009	16	13	150 j.t.	2261	1531
2010	14	14	150 j.t.	1932	1323
2011	3	2	150 j.t.	420	270
2012	11	10	300 j.t.	3293	2769
RAZEM	187	181	-	-	-

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku.

* Wysokość opłaty za egzamin wyznaczana jest jako iloczyn liczby jednostek taryfowych odpowiedniego egzaminu i wartości jednostki taryfowej. Wartość złotowa jednostki taryfowej stanowi równowartość 0,2 SDR (specjalnych praw ciągnięcia) liczona według średniego kursu walutowego z poprzedniego tygodnia podanego w tabelach kursowych Narodowego Banku Polskiego. Wartość jednostki taryfowej w dniu 21 stycznia 2012 r. wynosiła 0,95 zł

Statystykę egzaminów na **szypra 1 klasy żeglugi krajowej** w ostatnich latach (na podstawie danych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku) prezentuje Tabela 74.

Tabela 74. Statystyka egzaminów na szypra 1 klasy żeglugi krajowej w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej*	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu	Koszty przeprowadzenia egzaminów
2002	4	4	150 j.t.	635	512
2003	4	4	150 j.t.	654	512
2004	1	1	150 j.t.	162	128
2005	3	3	150 j.t.	430	371
2006	6	6	150 j.t.	822	702
2007	2	2	150 j.t.	254	231
2008	3	2	150 j.t.	342	306
2009	2	1	150 j.t.	288	266
2010	4	4	150 j.t.	558	432
2011	5	4	150 j.t.	653	483
2012	5	4	300 j.t.	1352	1286
RAZEM	39	35	-	-	-

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku.

* Wysokość opłaty za egzamin wyznaczana jest jako iloczyn liczby jednostek taryfowych odpowiedniego egzaminu i wartości jednostki taryfowej. Wartość złotowa jednostki taryfowej stanowi równowartość 0,2 SDR (specjalnych praw ciągnięcia) liczona według średniego kursu walutowego z poprzedniego tygodnia podanego w tabelach kursowych Narodowego Banku Polskiego. Wartość jednostki taryfowej w dniu 21 stycznia 2012 r. wynosiła 0,95 zł

Deregulacja zawodów szypra 1 klasy żeglugi krajowej oraz szypra 2 klasy żeglugi krajowej polega na wprowadzeniu jednego zawodu szypra żeglugi krajowej z określonymi uprawnieniami. Zaproponowane w projekcie zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na poziom bezpieczeństwa w żegludze krajowej.

4.16. Deregulacja dostępu do zawodu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego oraz zawodu szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego

Proponowana zmiana polega na połączeniu dwóch zawodów regulowanych: zawodu szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego oraz zawodu szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód – szyper rybołówstwa morskiego (z podziałem na klasy), charakteryzujący się takim samym zakresem obowiązków i uprawnień, przy pozostawieniu dotychczasowych wymogów kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia, praktyk oraz posiadanych świadectw.

Do uzyskania dyplomu **szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego** wymagane jest:

- 1) posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom albo
- 2) posiadanie świadectwa starszego rybaka rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, albo
- 3) posiadanie dyplomu szypra 2 klasy żeglugi krajowej, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz złożenie egzaminu z zakresu wiedzy rybackiej, albo
- 4) ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym w specjalności połowy morskie oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

Tabela 75. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego i szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
SZYPER 2 KLASY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO	
<p>posiadanie wykształcenia podstawowego</p> <p>wiek 18 lat</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie świadectwa starszego rybaka rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie dyplomu szypra 2 klasy żeglugi krajowej, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz złożenie egzaminu z zakresu wiedzy rybackiej, <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym w specjalności połowy morskie oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym 	<p>wprowadzenie jednego zawodu szypra rybołówstwa morskiego z podziałem na różne uprawnienia (klasy 1, klasy 2 oraz nieograniczone)</p>
SZYPER 2 KLASY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO	
<p>posiadanie wykształcenia średniego</p>	
<p>wiek 18 lat</p>	
<p>posiadanie dyplomu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana lub 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na statkach rybackich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom</p>	
SZYPER 2 KLASY I SZYPER 1 KLASY (WYMOGI DODATKOWE DLA OBU KLAS)	
<p>Obowiązkowe przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla każdego członka załogi w zależności od pełnionych funkcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym, • odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej, • świadectwo przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych, • świadectwo przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego, • świadectwo przeszkolenia w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, • świadectwo przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej, • świadectwo ratownika, • ważne świadectwo zdrowia. 	

Statystykę egzaminów na **szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego** w ostatnich latach (na podstawie danych Urzędu Morskiego w Słupsku) prezentuje Tabela 76.

Tabela 76. Statystyka egzaminów na szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego w Urzędach Morskich w Słupsku i w Gdyni w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty przeprowadzenia egzaminów
2002	17	17	150 j.t.	2697	1821
2003	55	54	150 j.t.	8995	5297
2004	21	18	150 j.t.	3407	2410
2005	11	10	150 j.t.	1577	1092
2006	7	7	150 j.t.	959	649
2007	23	22	150 j.t.	2919	1822
2008	3	3	150 j.t.	342	225
2009	23	21	150 j.t.	3309	2064
2010	4	3	150 j.t.	834	322
2011	24	24	150 j.t.	4021	2585
2012	1	1	360 j.t.	514	230
RAZEM	189	180	-	-	-

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku.

Sposób obliczania opłat: Ilość jednostek taryfowych odpowiedniego egzaminu × wartość jednostki taryfowej = WARTOŚĆ ZŁOTOWA. Wartość złotowa jednostki taryfowej stanowi równowartość 0,2 SDR (specjalnych praw ciągnięcia), liczona według średniego kursu walutowego z poprzedniego tygodnia podanego w tabelach kursowych Narodowego Banku Polskiego. Wartość jednostki taryfowej z dniem 21 stycznia 2012 r. wynosi 0,95 zł⁹⁸

Do uzyskania **dyplomu szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego** wymagane jest posiadanie dyplomu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana lub 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na statkach rybackich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom.

Statystykę egzaminów na **szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego** w ostatnich latach (na podstawie danych Urzędu Morskiego w Słupsku i w Gdyni) prezentuje tabela 77.

⁹⁸ <http://www.umgdy.gov.pl/pium/jednostka?menuId=3423&kodJednostki=6sazx2jur2.2d0ikujur1&id=39829>

Tabela 77. Statystyka egzaminów na szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego w Urzędach Morskich w Słupsku i w Gdyni w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty przeprowadzenia egzaminów
2002	17	17	150 j.t.	159	116
2003	55	54	150 j.t.	1799	1286
2004	21	18	150 j.t.	649	454
2005	11	10	150 j.t.	573	428
2006	7	7	150 j.t.	548	468
2007	23	22	150 j.t.	889	666
2008	3	3	150 j.t.	228	212
2009	23	21	150 j.t.	144	133
2010	4	3	150 j.t.	276	215
2011	24	24	150 j.t.	1825	1335
2012	1	1	360 j.t.	0	0
RAZEM	189	180	-	-	-

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku

Sposób obliczania opłat: Ilość jednostek taryfowych odpowiedniego egzaminu $\times$ wartość jednostki taryfowej = WARTOŚĆ ZŁOTOWA. Wartość złotowa jednostki taryfowej stanowi równowartość 0,2 SDR (specjalnych praw ciągnięcia), liczona według średniego kursu walutowego z poprzedniego tygodnia podanego w tabelach kursowych Narodowego Banku Polskiego. Wartość jednostki taryfowej z dniem 21 stycznia 2012 r. wynosi 0,95 zł⁹⁹.

Deregulacja zawodów szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego oraz szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego polega na wprowadzeniu jednego zawodu szypra rybołówstwa morskiego z określonymi uprawnieniami. Zaproponowane w projekcie zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na poziom bezpieczeństwa w rybołówstwie morskim. W wyniku proponowanych zmian odpowiedzialność za standard wykonywania wspomnianych zawodów spoczywać będzie na pracodawcy, a nie na organach administracji publicznej, których kompetencje w tej dziedzinie są rozwiązaniem archaicznym, a zarazem kosztownym.

⁹⁹ <http://www.umgdy.gov.pl/pium/jednostka?menuId=3423&kodJednostki=6sazx2jur2.2d0ikujur1&id=39829>

4.17. Deregulacja dostępu do zawodu pilota morskiego oraz zawodu pilota pełnomorskiego

Proponowana zmiana polega na połączeniu dwóch zawodów regulowanych: zawodu pilota morskiego oraz zawodu pilota pełnomorskiego. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód – pilot morski (z uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy) charakteryzujący się takim samym zakresem obowiązków i uprawnień, przy pozostawieniu dotychczasowych wymogów kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia, praktyk oraz posiadanych świadectw.

Do uzyskania dyplomu pilota morskiego uprawniającego do świadczenia usług pilotowych w pilotażu morskim w portach: Gdańsku, Gdyni, Świnoujściu, Szczecinie oraz na redach tych portów, a także na torze wodnym Świnoujście-Szczecin wymagane jest posiadanie:

- 1) dyplomu kapitana żeglugi wielkiej;
- 2) 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3000 i powyżej w żegludze międzynarodowej;
- 3) praktyki w pilotowaniu statków odbytej w charakterze kandydata na pilota morskiego;
- 4) świadectwa ukończenia kursu manewrowania statkami na symulatorze manewrowym;
- 5) świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

Praktyka polega na uczestniczeniu w realizacji co najmniej 150 usług pilotowych wykonywanych w pilotażu morskim przez pilotów wyznaczonych przez szefa pilotów właściwego dla rejonu pilotowego, w którym kandydat na pilota morskiego odbywa praktykę. Praktyka powinna trwać przez okres co najmniej 6 miesięcy i zostać odbyta nie wcześniej niż w roku poprzedzającym wydanie dyplomu pilota morskiego.

Tabela 78. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota morskiego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
<p>wykształcenie średnie</p>	<p>wprowadzenie jednego zawodu pilota morskiego z określonymi uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie stopnia kapitana żeglugi przybrzeżnej oraz 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana <p>albo</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3000 lub dyplomu wyższego oraz 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera lub kapitana, • posiadanie praktyki w pilotowaniu statków odbytej w charakterze kandydata na pilota morskiego, polegającej na uczestniczeniu w realizacji co najmniej 10 usług pilotowych wykonywanych w pilotażu morskim przez pilotów wyznaczonych przez szefa pilotów właściwego dla rejonu pilotowego, • posiadanie świadectwa ukończenia kursu manewrowania statkami na symulatorze manewrowym, • posiadanie świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego. 	
<p>przechodzenie co 2 lata okresowych sprawdzianów kwalifikacji pilotów i aktualności ich wiedzy w zakresie wykonywanych obowiązków oraz stanu zdrowia</p>	
<p>ważne świadectwo zdrowia</p>	

Statystykę egzaminów na **pilota morskiego** w ostatnich latach (na podstawie danych Urzędu Morskiego w Gdyni) prezentuje Tabela 79.

Tabela 79. Statystyka egzaminów na pilota morskiego w Urzędach Morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej j.t.	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo) zł	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
2002	1	1	0	0,00	b.d.
2003	0	0	0	0,00	b.d.
2004	2	2	150	324,44	21,20 zł
2005	14	14	150	2 007,14	74,20 zł
2006	42	42	150	5 755,05	322,00 zł
2007	11	11	150	1 396,26	69,60 zł
2008	42	42	150	4 781,83	238,70 zł
2009	16	16	150	2 302,18	120,90 zł
2010	35	35	150	4 829,69	272,80 zł
2011	23	23	150	3 228,10	139,50 zł
2012	28	28	150	4 190,59	370,80 zł

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Morskich w Gdyni, Szczecinie i Słupsku.

Sposób obliczania opłat: Ilość jednostek taryfowych odpowiedniego egzaminu $\times$ wartość jednostki taryfowej = WARTOŚĆ ZŁOTOWA. Wartość zlotowa jednostki taryfowej stanowi równowartość 0,2 SDR (specjalnych praw ciągnięcia), liczona według średniego kursu walutowego z poprzedniego tygodnia podanego w tabelach kursowych Narodowego Banku Polskiego. Wartość jednostki taryfowej z dniem 21 stycznia 2012 r. wynosi 0,95 zł¹⁰⁰

Tabela 80. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota pełnomorskiego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	wprowadzenie jednego zawodu pilota morskiego z określonymi uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy
posiadanie dyplomu kapitana żeglugi wielkiej na statkach o pojemności brutto 3000 i powyżej oraz 36-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3000 i powyżej w żegludze międzynarodowej, w tym 12 miesięcy praktyki na statkach o długości całkowitej powyżej 180 m	
posiadanie praktyki w pilotowaniu statków, polegającej na uczestniczeniu w realizacji co najmniej 3 usług pilotowych w pilotażu pełnomorskim na Morzu Bałtyckim wykonywanych przez pilotów pełnomorskich wyznaczonych przez dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni lub Szczecinie	

¹⁰⁰ <http://www.umgdy.gov.pl/pium/jednostka?menuId=3423&kodJednostki=6sazx2jur2.2d0ikujur1&id=39829>

posiadanie świadectwa ukończenia kursu manewrowania dużymi statkami na modelach pływających – redukcyjnych	
posiadanie świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego	
przechodzenie co 2 lata okresowych sprawdzianów kwalifikacji pilotów i aktualności ich wiedzy w zakresie wykonywania obowiązków oraz stanu zdrowia	
ważne świadectwo zdrowia	

Statystykę egzaminów na **pilota pełnomorskiego** w ostatnich latach (na podstawie danych Urzędu Morskiego w Gdyni) prezentuje Tabela 81.

Tabela 81. Statystyka egzaminów na pilota pełnomorskiego w Urzędzie Morskim w Gdyni w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Wysokość opłaty egzaminacyjnej	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej	Koszty obsługi egzaminu (personel dodatkowy)
2002	3	3	150 j.t.	450 j.t.	170,10 zł	-
2003	3	3	150 j.t.	450 j.t.	170,10 zł	-
2004	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-
2009	5	5	150 j.t.	750 j.t.	244,80 zł	51,00 zł
2010	-	-	-	-	-	-
2011	1	1	150 j.t.	150 j.t.	42,24 zł	8,80 zł
2012	-	-	-	-	-	-

Deregulacja zawodów pilota morskiego oraz pilota pełnomorskiego polega na wprowadzeniu jednego zawodu pilota morskiego z określonymi uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy.

Zaproponowane w projekcie zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na poziom bezpieczeństwa oraz jakość wykonywania usług pilotowych. W wyniku proponowanych zmian odpowiedzialność za standard wykonywania wspomnianych zawodów spoczywać będzie na pracodawcy, a nie na organach administracji publicznej, których kompetencje w tej dziedzinie są rozwiązaniem archaicznym, a zarazem kosztownym.

4.18. Deregulacja dostępu do zawodów związanych z obsługą i konserwacją dźwignic

Rejestr wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych zarówno dla maszynistów specjalistycznych dźwignic kolejowych jak i dla konserwatorów specjalistycznych dźwignic kolejowych prowadzą oddziały terenowe Transportowego Dozoru Technicznego (TDT) zgodnie z procedurą PJ-06-10 „Kwalifikowanie osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne”.

Obecnie szkolenia są prowadzone przez podmioty, które wykazują się odpowiednim doświadczeniem oraz wiedzą techniczną, posiadają wykwalifikowany personel do ich prowadzenia oraz posiadają program szkolenia zatwierdzony przez TDT. Konieczne jest posiadanie odpowiedniego okresu praktyki, przejście specjalistycznego szkolenia oraz zdanie egzaminu państwowego potwierdzającego teoretyczną wiedzę i praktyczną znajomość wykonywania czynności obsługi.

Proponowana zmiana, polega na połączeniu dwóch zawodów regulowanych, charakteryzujących się zbliżonym zakresem obowiązków i uprawnień, przy pozostawieniu dotychczasowych wymogów kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia, praktyk oraz złożonych egzaminów.

Tabela 82. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu maszynisty specjalistycznych dźwignic kolejowych

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
ukończone 18 lat	Połączenie zawodu maszynisty specjalistycznych dźwignic kolejowych z zawodem maszynisty specjalistycznych dźwignic portowych i urządzeń specjalistycznych w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód – maszynista specjalistycznych dźwignic i urządzeń w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych.
wykształcenie zasadnicze zawodowe	
1 miesiąc praktyki w zakresie zawodu regulowanego	
szkolenie specjalistyczne	
złożenie z pozytywnym rezultatem przed komisją egzaminacyjną egzaminu potwierdzającego teoretyczną wiedzę i praktyczną znajomość wykonywania czynności obsługi. Dla maszynisty samojezdnych żurawi kolejowych – dodatkowe wymagania posiadania uprawnień kolejowych do kierowania pojazdem szynowym, wydane przez władze kolejowe	
zdolność fizyczna i psychiczna stwierdzona zaświadczeniem lekarskim	

dla żurawi kolejowych z własnym napędem konieczne uprawnienia jak dla maszynisty pojazdu trakcyjnego	
--	--

Reglamentacja dostępu do zawodu w ramach krajów Unii Europejskiej występuje w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Włoszech, Szwecji, Danii i Francji. W Polsce nie są prowadzone szczegółowe ewidencje dla poszczególnych maszyn specjalistycznych, w związku z czym niemożliwe jest ustalenie konkretnej liczby osób posiadających uprawnienia, a tym bardziej wykonujących dany zawód¹⁰¹.

Tabela 83. Statystyka egzaminów na maszynistę specjalistycznych dźwignic kolejowych w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Zdawalność egzaminu w %	Wysokość opłaty egzaminacyjnej w zł	Wpływy z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
2002	227	226	99,56	152,00	34 504,00	21 016,20
2003	223	209	93,72	152,00	33 896,00	16 795,69
2004	317	315	99,37	152,00	48 184,00	35 404,72
2005	296	296	100,00	152,00	44 992,00	30 896,86
2006	356	351	98,60	152,00	54 112,00	28 349,44
2007	333	258	77,48	152,00	50 616,00	53 722,38
2008	458	455	99,34	152,00	69 616,00	42 000,71
2009	319	312	97,81	152,00	48 488,00	27 345,13
2010	381	370	97,11	152,00	57 912,00	61 714,04
2011	255	250	98,04	152,00	38 760,00	34 124,36
2012	149	144	96,64	152,00	22 648,00	13 879,85

(Przedstawione w załączonych tablicach dane dotyczące kosztów są jedynie szacunkowe, gdyż Transportowy Dozór Techniczny nie prowadzi ewidencji rozliczeń kosztów dotyczących przeprowadzania egzaminów w powyższym zakresie)

Proponowana zmiana polega na połączeniu dwóch zawodów regulowanych, charakteryzujących się zbliżonym zakresem obowiązków i uprawnień, przy pozostawieniu dotychczasowych wymogów kwalifikacyjnych w zakresie wykształcenia, praktyk oraz złożonych egzaminów.

¹⁰¹ Na podstawie informacji Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

Tabela 84. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
ukończone 18 lat	Połączenie zawodu konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych z zawodem konserwatora specjalistycznych dźwignic portowych i urządzeń specjalistycznych w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód – konserwator specjalistycznych dźwignic i urządzeń w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych
wykształcenie: – średnie techniczne, – zasadnicze zawodowe.	
6 miesięcy praktyki w zakresie zawodu regulowanego przy wykształceniu średnim technicznym albo 12 miesięcy praktyki w zakresie zawodu regulowanego przy wykształceniu zasadniczym zawodowym	
szkolenie specjalistyczne	
złożenie z pozytywnym rezultatem przed komisją egzaminacyjną egzaminu potwierdzającego teoretyczną wiedzę i praktyczną znajomość wykonywania czynności obsługi	
dla konserwatora elektryka – dodatkowo wymagane jest posiadanie uprawnień do wykonywania czynności obsługi i konserwacji urządzeń elektroenergetycznych	

Reglamentacja dostępu do zawodu w ramach krajów Unii Europejskiej występuje w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Włoszech, Szwecji, Danii i Francji. W Polsce nie są prowadzone szczegółowe ewidencje dla poszczególnych maszyn specjalistycznych w związku z czym niemożliwe jest ustalenie konkretnej liczby osób posiadających uprawnienia, a tym bardziej wykonujących dany zawód¹⁰².

Zdawalność egzaminów na uprawnienia konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych przedstawia Tabela nr 85.

Tabela 85. Statystyka egzaminów na konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Zdawalność egzaminu w %	Wysokość opłaty egzaminacyjnej w zł	Wpływy z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)	Koszty z tytułu wynagrodzenia komisji egzaminacyjnej
2002	96	96	100,00	152,00	14 592,00	25 150,54
2003	169	169	100,00	152,00	25 688,00	174 651,56
2004	172	172	100,00	152,00	26 144,00	19 709,85
2005	238	238	100,00	152,00	36 176,00	19 969,92
2006	163	163	100,00	152,00	24 776,00	20 363,69
2007	406	395	97,29	152,00	61 712,00	30 698,51

¹⁰² Na podstawie informacji Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

2008	159	154	96,86	152,00	24 168,00	26 412,82
2009	116	114	98,28	152,00	17 632,00	12 473,21
2010	232	230	99,14	152,00	35 264,00	24 387,00
2011	169	159	94,08	152,00	25 688,00	11 714,33
2012	58	54	93,10	152,00	8 816,00	14 375,56

(Przedstawione w załączonych tablicach dane dotyczące kosztów są jedynie szacunkowe, gdyż Transportowy Dozór Techniczny nie prowadzi ewidencji rozliczeń kosztów dotyczących przeprowadzania egzaminów w powyższym zakresie)

4.19. Deregulacja dostępu do zawodu pilota samolotowego zawodowego i pilota samolotowego liniowego (+ pilot samolotowy w załodze wieloosobowej)

Do wykonywania czynności lotniczych są uprawnieni wyłącznie członkowie personelu lotniczego. Członkiem personelu lotniczego jest osoba, która posiada ważną licencję lub świadectwo kwalifikacji i jest wpisana do państwowego rejestru personelu lotniczego. Licencje wydaje się odrębnie dla każdego rodzaju specjalności członków personelu lotniczego.

Licencja pilota samolotowego zawodowego lub liniowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej z pełni praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia:

- a) na pilota zawodowego – bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – ma ukończone 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- b) na pilota liniowego – ma ukończone 21 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

Aby uzyskać licencję pilota zawodowego należy zdać przed komisją egzaminacyjną egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej.

Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego.

Opłata za egzamin teoretyczny wynosi w przypadku pilota zawodowego 400 zł, a za praktyczny 2000 zł, natomiast w przypadku pilota zawodowego 1000 zł za egzamin teoretyczny i 3000 zł za praktyczny. Opłata za wydanie licencji wynosi 100 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 100 zł (każde następne wydanie).

Tabela 86. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota samolotowego zawodowego i pilota zawodowego liniowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
<ul style="list-style-type: none"> • pilot zawodowy i liniowy – wykształcenie średnie 	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji w obu przypadkach
wiek: <ul style="list-style-type: none"> • pilot zawodowy – ukończone 18 lat • pilot liniowy – ukończone 21 lat 	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych 	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> • niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od 	bez zmian

prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁰³	
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami 	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> w przypadku pilota zawodowego – zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego na licencję pilota zawodowego w przypadku pilota liniowego – posiadanie licencji pilota zawodowego oraz zdanie egzaminu teoretycznego i praktycznego na licencję pilota liniowego 	

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydane były 1032 ważne licencje pilota samolotowego zawodowego – CPL(A)¹⁰⁴. W 2012 r. wydano łącznie 127 takich licencji, w tym 2 kobietom, a 125 mężczyznom. Ważnych licencji pilota liniowego ATPL(A)¹⁰⁵ w tym czasie wydanych było 961. W 2012 r. wydano w sumie 36 takich licencji, w tym 1 kobiecie i 35 mężczyznom.

Wpływ na bezpieczeństwo obywateli

W kwestii ogólnej (kompleksowej) deregulacji należy stwierdzić, iż obecnie, zgodnie z brzmieniem art. 96 ust. 2 ustawy – Prawo lotnicze, wymóg wykształcenia jest jednym z wymogów podstawowych, obligatoryjnych do wydania licencji lotniczej.

Ze względu na fakt, iż w dniu 25 listopada 2011 r. Komisja Europejska opublikowała rozporządzenie WE nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 311 z 25.11.2011, str. 1) sytuacja w tym zakresie ulegnie zasadniczej zmianie od dnia 8 kwietnia 2013 r. (data rozpoczęcia obowiązywania rozporządzenia WE

¹⁰³ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

¹⁰⁴ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

¹⁰⁵ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

nr 1178/2011 w Polsce – po zgłoszeniu przez RP stosownej notyfikacji do KE oraz Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)). Wspomniane rozporządzenie zawiera bowiem nowe, wspólne dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej wymagania z zakresu szkolenia, licencjonowania i badań lotniczo-lekarskich pilotów w lotnictwie cywilnym, które w ramach licencji wskazanych w art. 94 ust. 6 pkt 1 lit. a–g, j–p ustawy – Prawo lotnicze, które to regulacje nie zawierają w swoich wymaganiach warunku posiadania sprecyzowanego poziomu wykształcenia. Mając to na uwadze, postanowiono zrezygnować z warunkowania wydawania licencji lotniczych (oraz świadectw kwalifikacji) wymogiem wykształcenia kandydata, w celu dostosowania przepisów krajowych (ustawy – Prawo lotnicze) do hierarchicznie wyższych przepisów rozporządzenia unijnego.

Jednocześnie postanowiono zastosować tzw. deregulację systemową w zakresie wykształcenia, w myśl zasady *argumentum a maiori ad minus*. W innym przypadku, częściowa deregulacja wykształcenia, wobec specjalności wyższych rangą, tj. dotyczących licencji m.in. zawodowych, przy pozostawieniu warunku wykształcenia do wydania np. świadectw kwalifikacji skoczkom spadochronowym (które regulowane są jedynie przepisami krajowymi) prowadziłyby do niezrozumiałej sytuacji, w której dla specjalności niższej rangi stawiane są bardziej rygorystyczne wymagania.

Zniesienie wymogu wykształcenia do wydawania licencji zostało zaproponowane w pełnym zakresie, za wyjątkiem specjalności: praktykant-kontroler oraz kontroler ruchu lotniczego, gdzie wymóg taki określony jest bezpośrednio w art. 8 ust. 2 lit. b rozporządzenia Komisji (UE) nr 805/2011 z dnia 10 sierpnia 2011 r. ustanawiającego szczegółowe zasady licencjonowania kontrolerów ruchu lotniczego oraz wydawania określonych certyfikatów na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 206 z 11.08.2011, str. 21).

Należy zauważyć, że wymagane do tej pory wykształcenie na określonym poziomie nie było wykształceniem kierunkowym. Natomiast szkolenie na przykład na licencję pilota samolotowego liniowego ATPL(A), analogicznie do innych licencji objętych projektem, poprzedzone jest długotrwałym szkoleniem, które realizują ośrodki szkolenia lotniczego.

Zdobycie licencji pilota samolotowego liniowego ATPL(A), wiąże się z przejściem dwóch etapów – teoretycznego oraz praktycznego, i spełnieniem ściśle określonych wymogów.

Etap teoretyczny to łącznie 650 godzin wykładów obejmujących wiedzę z przedmiotów takich jak:

- prawo lotnicze oraz procedury kontroli ruchu lotniczego,
- przyrządy pokładowe,
- płatowiec i instalacje,
- masa i wyważanie samolotu,
- osiągi samolotów,
- monitorowanie i planowanie lotu,
- człowiek – możliwości i ograniczenia,
- nawigacja ogólna,
- meteorologia,
- radionawigacja,
- procedury operacyjne,
- zasady lotu,
- łączność w lotach IFR,
- łączność w lotach VFR.

Po odbyciu wykładów kandydat musi zdać egzaminy z poszczególnych przedmiotów i uzyskać zaświadczenia o pozytywnym przejściu etapu teoretycznego, które pozwalają na rozpoczęcie praktyki.

Tabela 87. Wymogi konieczne do uzyskania licencji pilota samolotowego zawodowego i liniowego

Pilot samolotowy zawodowy:	Pilot samolotowy liniowy:
<p>Co najmniej 150 godzin lotu jako pilot samolotu podczas szkolenia zintegrowanego albo 200 godzin lotu podczas szkolenia modułowego, w tym co najmniej:</p> <p>a) 70 godzin lotu jako pilot dowódca samolotu podczas szkolenia zintegrowanego albo 100 godzin lotu podczas szkolenia modułowego,</p> <p>b) 20 godzin przelotu jako pilot dowódca samolotu, włączając w to przelot na odległość nie mniejszą niż 540 km (300 NM), podczas którego zostały wykonane dwa lądowania z całkowitym zatrzymaniem na dwu różnych lotniskach,</p> <p>c) 10 godzin lotu na dwusterze według wskazań przyrządów, z których nie więcej niż 5 godzin może być czasem ćwiczeń na urządzeniu treningowym,</p> <p>d) 10 godzin lotu w nocy, w tym nie mniej niż: – 5 godzin lotów szkoleniowych na dwusterze, w tym co najmniej 3 godziny przelotu,</p>	<p>Posiadanie licencji pilota samolotowego zawodowego z wpisanymi do niej uprawnieniami:</p> <p>a) do lotów według wskazań przyrządów – IFR,</p> <p>b) uprawnieniem na typ samolotu określony w pkt 2 lit. a, chyba że ubiega się o równoczesne wydanie brakujących mu uprawnień wymienionych pod lit. a oraz b</p> <p>Co najmniej 1.500 godzin lotu jako pilot samolotu, w tym co najmniej:</p> <p>a) 500 godzin lotu na samolotach z załogą wieloosobową certyfikowanych zgodnie z przepisami JAR-25 albo przepisami równoważnymi do kategorii samolotów transportowych lub zgodnie z przepisami JAR-23 albo przepisami równoważnymi do kategorii samolotów transportu lokalnego,</p>

<p>– 5 godzin lotów szkoleniowych samodzielnych, w tym co najmniej 3 godziny przelotu w nocy i 5 samodzielnych startów i lądowań z pełnym zatrzymaniem.</p>	<p>b) 250 godzin lotu jako pilot dowódca samolotu, lub 100 godzin lotu jako dowódca i 150 godzin lotu jako drugi pilot pełniący funkcję dowódcy pod nadzorem przy zachowaniu warunku zatwierdzenia nadzoru przez Prezesa Urzędu,</p> <p>c) 200 godzin przelotów jako pilot dowódca samolotu, w tym nie więcej niż 100 godzin wykonanych w charakterze drugiego pilota, wykonującego czynności dowódcy samolotu pod nadzorem, którego metody są zatwierdzone przez Prezesa Urzędu,</p> <p>d) 75 godzin lotu według wskazań przyrządów, z których nie więcej niż 30 godzin może być czasem ćwiczeń na urządzeniach treningowych,</p> <p>e) 100 godzin lotu w nocy w charakterze dowódcy albo drugiego pilota samolotu.</p>
---	--

Etap praktyczny to nauka latania obejmująca różnego rodzaju elementy, takie jak przygotowanie do lotu, sam lot, start czy lądowanie. Po jego przejściu należy zdać jeszcze egzamin państwowy przed komisją egzaminacyjną Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że system szkolenia i licencjonowania pilotów jest bardzo rozbudowany, a sam proces zdobywania uprawnień długotrwały i z pewnością wystarczający do stwierdzenia, czy kandydat na pilota posiada wystarczające zdolności intelektualne do wykonywania odpowiedzialnej funkcji, jaką jest praca pilota zawodowego czy też liniowego, podczas gdy sam fakt posiadania wykształcenia na określonym poziomie, zdaniem projektodawcy, w żaden sposób o tym nie świadczy.

4.20. Deregulacja dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego zawodowego

Licencja pilota śmigłowcowego zawodowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r.

– Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,

- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo – lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – na pilota zawodowego, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – a zatem na pilota śmigłowcowego zawodowego – ukończenia 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzonych zdaniem egzaminu państwowego.

Tabela 88. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego zawodowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁰⁶	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie jako pilot śmigłowca co najmniej 135 godzin lotu, jeżeli ukończył kurs szkolenia zintegrowanego, albo co	bez zmian

¹⁰⁶ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w **stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**

<p>najmniej 185godzin lotu podczas szkolenia modułowego, w tym nie mniej niż:</p> <p>a) 35 godzin lotu jako pilot dowódca śmigłowca, jeżeli ukończył kurs szkolenia zintegrowanego albo 50 godzin lotu jako pilot dowódca śmigłowca podczas szkolenia modułowego,</p> <p>b) 10 godzin przelotu jako pilot dowódca śmigłowca, włączając w to przelot na odległość nie mniejszą niż 185 km (100 NM), podczas którego zostały wykonane dwa lądowania z całkowitym zatrzymaniem na dwu różnych lotniskach (10 godzin przelotu, wykonanego w charakterze dowódcy śmigłowca, może mieścić się w ogólnym czasie lotów w charakterze dowódcy śmigłowca, wymienionym pod lit. a),</p> <p>c) 10 godzin lotu na dwusterze według wskazań przyrządów, z których nie więcej niż 5 godzin lotu może być zaliczonych na urządzeniu treningowym,</p> <p>d) 10 godzin lotu w nocy, w tym nie mniej niż:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 5 godzin lotów szkoleniowych na dwusterze, w tym co najmniej 3 godziny przelotu, – 5 godzin lotów szkoleniowych samodzielnych, w tym co najmniej 3 godziny przelotu w nocy i 5 samodzielnych startów i lądowań z pełnym zatrzymaniem 	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

W celu uzyskania licencji pilota śmigłowcowego zawodowego należy zdać przed komisją egzaminacyjną egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej.

Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego. Opłata za egzamin teoretyczny wynosi 400 zł, a za praktyczny 2000 zł. Opłata za wydanie licencji wynosi 100 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 100 zł (każde następne wydanie).

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydane były 254 ważne licencje pilota śmigłowcowego zawodowego – CPL(H)¹⁰⁷. W 2012 r. wydano w sumie 21 takich licencji (wszystkie otrzymali mężczyźni).

¹⁰⁷ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

4.21. Deregulacja dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego liniowego

Licencja pilota śmigłowcowego liniowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 roku. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – na pilota zawodowego, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – a zatem na pilota śmigłowcowego zawodowego – ukończenie 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

Aby uzyskać licencję pilota śmigłowcowego liniowego należy zdać przed komisją egzaminacyjną egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej.

Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem

stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego. Opłata za egzamin teoretyczny wynosi 1000 zł, a za praktyczny 3000 zł. Opłata za wydanie licencji wynosi 200 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 150 zł (każde następne wydanie).

Tabela 89. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego liniowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 21 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁰⁸	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy I	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
posiadanie licencji pilota śmigłowcowego zawodowego z wpisanym do niej uprawnieniem na typ śmigłowca, bez ograniczenia do wykonywania wyłącznie czynności drugiego pilota	bez zmian
wykonanie co najmniej 1 000 godzin jako pilot śmigłowca, w tym co najmniej: a) 350 godzin na śmigłowcach certyfikowanych do lotów IFR z załogą wieloosobową zgodnie z przepisami JAR-27 i 29 albo przepisami równoważnymi lub na śmigłowcach certyfikowanych w tych kategoriach według innych równoważnych przepisów, bądź też na śmigłowcach, na których zgodnie z przepisami JAR-OPS lub zgodnie	bez zmian

¹⁰⁸ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**

<p>z innymi równoważnymi przepisami wymagana jest załoga wieloosobowa,</p> <p>b) 250 godzin lotu jako pilot dowódca śmigłowca, w tym nie więcej niż 150 godzin lotu jako drugi pilot pełniący funkcję dowódcy pod nadzorem, przy zachowaniu warunku zatwierdzenia nadzoru przez Prezesa Urzędu,</p> <p>c) 200 godzin przelotu jako pilot dowódca śmigłowca, w tym nie więcej niż 100 godzin lotu jako drugi pilot pełniący funkcję dowódcy pod nadzorem, przy zachowaniu warunku zatwierdzenia nadzoru przez Prezesa Urzędu; wymagany czas 200 albo odpowiednio 100 godzin przelotu może być zawarty w ogólnym czasie lotów,</p> <p>d) 70 godzin lotu według wskazań przyrządów, z których nie więcej niż 30 godzin może być wykonanych na urządzeniu treningowym,</p> <p>e) 100 godzin lotu w nocy w charakterze dowódcy albo drugiego pilota śmigłowca.</p>	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Statystykę egzaminów na pilota śmigłowcowego liniowego prezentuje Tabela 90.

Tabela 90. Statystyka egzaminów na pilota śmigłowca liniowego w latach 2002–2012

Rok	Liczba osób przystępujących do egzaminu (dotyczy państwowego egzaminu teoretycznego/egzaminu praktycznego)	Liczba osób, które zdały egzamin (dotyczy państwowego egzaminu teoretycznego)	Wysokość opłaty egzaminacyjnej (opłata za państwowy egzamin teoretyczny/egzamin praktyczny)	Wpływ z opłat wnoszonych przez osoby przystępujące do egzaminu (memoriałowo)
2002	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
2003	b.d.	b.d.	1000/3000	b.d.
2004	b.d.	b.d.	1000/3000	b.d.
2005	0/b.d.	0	1000/3000	b.d.
2006	0/b.d.	0	1000/3000	b.d.
2007	0/b.d.	0	1000/3000	b.d.
2008	0/b.d.	0	1000/3000	b.d.
2009	1/b.d.	1	1000/3000	b.d.
2010	1/0	1	1000/3000	b.d.
2011	2/0	2	1000/3000	b.d.
2012	1/b.d.	1	1000/3000	b.d.

Na podstawie danych Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

4.22. Deregulacja dostępu do zawodu pilota wiatrakowcowego zawodowego

Licencja pilota wiatrakowcowego zawodowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 roku. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – na pilota zawodowego, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – a więc na pilota wiatrakowcowego zawodowego – ukończenie 18 lat oraz posiadanie co najmniej średniego wykształcenia,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

Aby uzyskać licencję pilota wiatrakowcowego zawodowego należy zdać przed komisją egzaminacyjną egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej.

Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem

stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego. Opłata za egzamin teoretyczny wynosi 400 zł, a za praktyczny 1000 zł. Opłata za wydanie licencji wynosi 100 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 100 zł (każde następne wydanie).

Tabela 91. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota wiatrakowcowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁰⁹	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy I	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie co najmniej 150 godzin lotu na wiatrakowcu, w tym co najmniej: a) 50 godzin jako dowódca wiatrakowca, b) 10 godzin przelotu jako dowódca wiatrakowca, c) co najmniej 10 godzin lotu na dwusterze według wskazania przyrządów, d) 10 godzin lotu w nocy.	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

¹⁰⁹ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

4.23. Deregulacja dostępu do zawodu pilota sterowcowego zawodowego

Licencja pilota sterowcowego zawodowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – na pilota zawodowego, bez względu na kategorię statku powietrznego, którego dotyczy licencja – a zatem na pilota sterowcowego zawodowego – ukończenie 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

Aby uzyskać licencję pilota sterowcowego zawodowego należy zdać przed komisją egzaminacyjną, egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej. Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych.

Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego.

Opłata za egzamin teoretyczny wynosi 400 zł, a za praktyczny 1000 zł. Opłata za wydanie licencji wynosi 100 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 100 zł (każde następne wydanie).

Tabela 92. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota sterowcowego zawodowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹⁰	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy I	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie co najmniej 60 lotów w łącznym czasie 40 godzin na sterowcu, w tym co najmniej: a) 40 lotów w łącznym czasie 25 godzin jako pilot dowódca sterowca, b) godziny przelotów samodzielnych w charakterze dowódcy sterowca, włączając w to jeden lot na odległość nie mniejszą niż 50 km (jeżeli kandydat posiada licencję pilota balonu wolnego i wykonał co najmniej 60 godzin lotu na balonach jako pilot dowódca, powyższe wymagania może spełnić po wykonaniu nie mniej niż 6 godzin lotu jako dowódca sterowca, przy zachowaniu wymagań określonych w lit. b).	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

¹¹⁰ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

4.24. Deregulacja dostępu do zawodu pilota balonu wolnego

Licencja pilota balonu wolnego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – na pilota balonu wolnego musi mieć ukończone 17 lat oraz posiadać wykształcenie co najmniej gimnazjalne albo równorzędne, a jeżeli z jego licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowej czynności pilota – ukończone 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

Aby uzyskać licencję pilota balonu wolnego należy zdać przed komisją egzaminacyjną egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej.

Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do

wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego. Opłata za egzamin teoretyczny wynosi 300 zł, a za praktyczny 500 zł. Opłata za wydanie licencji wynosi 60 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 40 zł (każde następne wydanie).

Tabela 93. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota balonu wolnego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹¹	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy I	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie co najmniej 60 lotów w łącznym czasie 40 godzin na sterowcu, w tym co najmniej: a) 40 lotów w łącznym czasie 25 godzin jako pilot dowódca sterowca, b) godziny przelotów samodzielnych w charakterze dowódcy sterowca, włączając w to jeden lot na odległość nie mniejszą niż 50 km (jeżeli kandydat posiada licencję pilota balonu wolnego i wykonał co najmniej 60 godzin lotu na balonach jako pilot dowódca, powyższe wymagania może spełnić po wykonaniu nie mniej niż 6 godzin lotu jako dowódca sterowca, przy zachowaniu wymagań określonych w lit. b).	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

¹¹¹ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydane były 174 ważne licencje pilota balonu wolnego – PL(FB)¹¹². W 2012 r. wydano w sumie 10 takich licencji, w tym 1 kobiecie i 9 mężczyznom.

4.25. Deregulacja dostępu do zawodu pilota szybowcowego

Licencja pilota szybowcowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – na pilota szybowcowego musi mieć ukończone 16 lat oraz wykształcenie co najmniej gimnazjalne albo równorzędne, a jeżeli z licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowej czynności pilota – ukończone 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,
- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

---

¹¹² Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

Aby uzyskać licencję pilota szybowcowego, należy zdać przed komisją egzaminacyjną egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej.

Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego. Opłata za egzamin teoretyczny wynosi 300 zł, a za praktyczny 100 zł. Opłata za wydanie licencji wynosi 60 zł (wydanie po raz pierwszy/przywrócenie) lub 40 zł (każde następne wydanie).

Tabela 94. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota szybowcowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie co najmniej ponadgimnazjalne lub równorzędne, a jeżeli z licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowego czynności pilota – średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 16 lat, a jeżeli z licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowego czynności pilota – 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹³	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego lub	bez zmian

¹¹³ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

w organizacji wymienionej w § 9 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 września 2003 r. w sprawie licencjonowania personelu lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami	
co najmniej 35 godzin lotu na szybowcach lub na szybowcach z własnym napędem, w tym co najmniej: a) 15 godzin lotu samodzielnego co najmniej w 40 lotach, b) 1 przelot na dwusterze lub samodzielny na odległość nie mniejszą niż 50 km.	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydanych było 2306 ważnych licencji pilota szybowcowego – PL(G)¹¹⁴. W 2012 r. wydano w sumie 156 takich licencji, w tym 18 kobietom i 138 mężczyznom.

4.26. Deregulacja dostępu do zawodu radiooperatora pokładowego

Licencja radiooperatora pokładowego, zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, może być udzielona osobie:

- korzystającej w pełni z praw publicznych,
- posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych,
- w stosunku do której nie zastosowano, decyzją prokuratora, środka zapobiegawczego polegającego na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której nie orzeczono prawomocnym wyrokiem sądu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu,
- odpowiadającej wymaganiom w zakresie sprawności psychicznej i fizycznej, określonym na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, potwierdzonym orzeczeniem o braku przeciwwskazań do wykonywania funkcji członka personelu lotniczego. Sprawność psychiczną i fizyczną członka oraz kandydata na członka personelu lotniczego sprawdza się w trakcie badań lotniczo-lekarskich,
- spełniającej wymogi w zakresie wieku i wykształcenia – ukończenie 18 lat oraz co najmniej średnie wykształcenie,

¹¹⁴ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

- spełniającej wymagania i warunki dotyczące ukończenia szkolenia lotniczego, praktyki lotniczej oraz posiadania wiedzy i umiejętności, potwierdzone zdaniem egzaminu państwowego.

Aby uzyskać licencję radiooperatora pokładowego, należy zdać przed komisją egzaminacyjną, egzamin kwalifikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej. Egzamin podlega opłacie lotniczej. Licencje wydaje się po sprawdzeniu, czy kandydat spełnia określone prawem wymagania. Ważność licencji jest uzależniona od wyniku okresowego sprawdzenia sprawności psychicznej i fizycznej członka personelu lotniczego. Licencja jest świadectwem stwierdzającym posiadanie określonych kwalifikacji oraz dowodem upoważnienia do wykonywania określonych czynności lotniczych. Licencjonowanych członków personelu lotniczego obowiązuje wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Lotnictwa Cywilnego.

Tabela 95. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu radiooperatora pokładowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wyszkolenie średnie	Usunięcie licencji radiooperatora pokładowego z listy zawodów regulowanych, bowiem jest to uprawnienie wpisywane do poszczególnych licencji pilotów na daną specjalność lotniczą posiadaną przez ww., nie zaś samodzielna licencja. Licencja radiooperatora pokładowego nie jest obecnie wydawana w Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ zgodnie z brzmieniem przepisu 3.4 załącznika 1 (Licencjonowanie Personelu) do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, sporządzonej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r. Nr 35, poz. 212 i 214, z późn. zm.), w wydawanych w Polsce licencjach lotniczych (oraz świadectwach kwalifikacji) do licencji pilota na daną specjalność lotniczą dokonuje się wpisu potwierdzającego spełnianie przez kandydata/pilota wymagań dotyczących umiejętności i wiedzy w zakresie procedur radiotelefonii i frazeologii lotniczej.
wiek: ukończone 18 lat	
korzystanie w pełni z praw publicznych	
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹⁵	
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2	
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego lub w organizacji wymienionej w § 9 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 września 2003 r. w sprawie licencjonowania personelu lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami,	
wykonanie co najmniej 20 godzin lotu, na statku powietrznym wyposażonym w radiostację łączności radiotelegraficznej i radiotelefonicznej, wykonanie czynności radiooperatora pokładowego pod nadzorem upoważnionego przez ośrodek szkolenia lotniczego radiooperatora posiadającego uprawnienia dotyczące typu (nie więcej niż 10 godzin lotu może być zastąpione lotami na symulatorze albo ćwiczeniami na innym urządzeniu treningowym aprobowanym przez prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego)	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	

¹¹⁵ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

4.27. Deregulacja dostępu do zawodu technika mechanika lotniczego

Proponowana zmiana polega na połączeniu dwóch zawodów regulowanych: zawodu technika mechanika lotniczego oraz zawodu technika awionika. W wyniku połączenia powstanie zawód mechanik lotniczy obsługi technicznej charakteryzujący się zakresem obowiązków i uprawnień łączonych zawodów, przy pozostawieniu dotychczasowych wymogów kwalifikacyjnych.

Tabela 96. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu technika mechanika lotniczego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	połączenie zawodów technika mechanika lotniczego oraz zawodu technika awionika w jeden zawód, tj. mechanika lotniczego obsługi technicznej, określonego w art. 94 ust. 6 pkt 3 ustawy – Prawo lotnicze w obecnym brzmieniu
korzystanie w pełni z praw publicznych	
pełna zdolność do czynności prawnych	
zaświadczenie o niekaralności	
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3	
spełnienie wymagań PART-66	

Technik mechanik lotniczy prowadzi naprawy główne (remonty i naprawy specjalne) oraz modyfikacje statków powietrznych albo ich zespołów i wyposażenia lotniczego; zapewnia wykonywanie tych napraw zgodnie z obowiązującą dokumentacją techniczną i przy użyciu właściwych części i materiałów; utrzymuje w technicznej zdatości do lotu statki powietrzne, ich zespoły lub ich wyposażenie lotnicze.

4.28. Deregulacja dostępu do zawodu technika awionika

Technik awionik wykonuje prace pomiarowe instalacyjno-montażowe, konserwacyjno-naprawcze i renowacyjne samolotowych urządzeń elektrycznych i elektronicznych, posługując się dokumentacją techniczną i instrukcjami przeglądowymi, a także narzędziami monterskimi, ślusarskimi i specjalnymi oraz elektryczną i elektroniczną aparaturą

kontrolno-pomiarową w celu diagnozowania stanu technicznego instalacji i urządzeń awioniki pokładowej.

Tabela 97. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu technika awionika

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	połączenie zawodów technika mechanika lotniczego oraz zawodu technika awionika w jeden zawód tj. mechanika lotniczego obsługi technicznej, określonego w art. 94 ust. 6 pkt 3 ustawy – Prawo lotnicze w obecnym brzmieniu
korzystanie w pełni z praw publicznych	
pełna zdolność do czynności prawnych	
zaświadczenie o niekaralności	
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3	
spełnienie wymagań PART-66	

4.29. Deregulacja dostępu do zawodu dyspozytora lotniczego

Tabela 98. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu dyspozytora lotniczego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹⁶	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian

¹¹⁶ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> • znajomość języka angielskiego odpowiednia dla wykonywania czynności dyspozytora lotniczego, • posiadanie następującej praktyki lotniczej: <ol style="list-style-type: none"> 1) w okresie 3 lat bezpośrednio poprzedzających ubieganie się o wydanie licencji wykonanie w ciągu 2 lat w przewozie lotniczym czynności na następujących stanowiskach: <ol style="list-style-type: none"> a) członek załogi lotniczej statku powietrznego w transporcie lotniczym lub b) meteorolog w organizacji wysyłającej statki powietrzne w transporcie lotniczym, lub c) kontroler ruchu lotniczego, lub d) inspektor nadzoru technicznego nad dyspozytorami lotniczym albo 2) w okresie 2 lat bezpośrednio poprzedzających ubieganie się o wydanie licencji, wykonanie czynności asystenta dyspozytora lotniczego w ciągu co najmniej roku oraz 3) odbycie w ciągu 2 lat od zaliczenia egzaminu praktycznego na licencję dyspozytora lotniczego jednorocznej praktyki w czynnościach dyspozytora lotniczego u przewoźnika lotniczego pod nadzorem upoważnionego dyspozytora lotniczego. • praktyka wykazana nie jest wymagana w przypadku ukończenia odpowiedniego szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku przeszkolenia pilotów licencjonowanych na uprawnienia na typ statku powietrznego oraz szkolenia dyspozytorów lotniczych, potwierdzonego odpowiednimi świadectwami, • zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu. 	bez zmian

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydanych było 118 ważnych licencji dyspozytora lotniczego – FDL¹¹⁷. W 2012 r. wydano w sumie 9 takich licencji, w tym 5 kobietom i 4 mężczyznom.

¹¹⁷ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego Urząd Lotnictwa Cywilnego.

4.30. Deregulacja dostępu do zawodu mechanika pokładowego

Tabela 99. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu mechanika pokładowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹⁸	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> – szkolenie teoretyczne i praktyczne w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami, – wykonanie w trakcie praktycznego szkolenia lotniczego i nadzorowanej praktyki na statku powietrznym jednej z następujących kategorii: samolotowy, śmigłowiec, sterowiec, do której ma się odnosić licencja, ogółem co najmniej 100 godzin lotu w charakterze mechanika pokładowego, w tym nie więcej niż: <ul style="list-style-type: none"> a. 50 godzin lotu może być wykonane na urządzeniu treningowym zaakceptowanym do tego celu przez Prezesa Urzędu, b. 25 godzin lotu może być zaliczone, jeżeli zostało wykonane w charakterze: <ul style="list-style-type: none"> – pilota, na statku powietrznym tej kategorii, do której ma się odnosić licencja, o którą kandydat się ubiega, – mechanika pokładowego, posiadającego licencję uprawniającą do wykonywania tych czynności na statku powietrznym innej kategorii niż ta, do której ma się odnosić licencja, o którą kandydat się ubiega, – posiadanie co najmniej jednego roku praktyki w obsłudze technicznej statków powietrznych tej kategorii, do której ma się odnosić licencja, o którą kandydat się ubiega, w zakresie płatowca, zespołu napędowego oraz wyposażenia w przyrządy pokładowe i systemy nawigacyjne oraz 	bez zmian

¹¹⁸ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

kierowania lotem, – zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.	
--	--

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydanych było 95 ważnych licencji mechanika pokładowego – FEL¹¹⁹.

4.31. Deregulacja dostępu do zawodu skoczka spadochronowego

Tabela 100. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu skoczka spadochronowego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania świadectwa kwalifikacji
wiek: ukończone 16 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹²⁰	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2	zniesienie wymogu posiadania orzeczenia lotniczo-lekarskiego klasy 2 (nie dotyczy wykonujących czynności lotnicze na podstawie posiadanego uprawnienia instruktorskiego, uprawnienia do lotów lub skoków z pasażerem oraz uczestniczących we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez polski związek sportowy)
<ul style="list-style-type: none"> • ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego (szkolenie to musi być prowadzone równoległe lub w połączeniu ze szkoleniem do jednego z uprawnień lotniczych wpisywanych do licencji skoczka spadochronowego zawodowego), • wykonanie co najmniej takiej liczby i rodzajów skoków spadochronowych, jakie są wymagane dla uprawnienia wydawanego łącznie z licencją, • zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego. 	bez zmian

¹¹⁹ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

¹²⁰ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydanych było 149 ważnych licencji skoczka spadochronowego zawodowego – CDL(P)¹²¹.

4.32. Deregulacja dostępu do zawodu nawigatora lotniczego:

Tabela 101. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu nawigatora lotniczego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹²²	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2	bez zmian
<ul style="list-style-type: none"> • szkolenie teoretyczne i praktyczne w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami, w trakcie praktycznego szkolenia lotniczego i nadzorowanej praktyki wykonanie na statku powietrznym ogółem co najmniej 200 godzin lotu w charakterze nawigatora lotniczego, w tym co najmniej 30 godzin w nocy (w czasie lotu nie więcej niż 100 godzin lotu może być wykonane na urządzeniu treningowym zaakceptowanym do tego celu przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, 50 godzin lotu może być zaliczone, jeżeli zostało wykonane w charakterze pilota), • zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego. 	bez zmian

¹²¹ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

¹²² Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydanych było 11 ważnych licencji nawigatora lotniczego – FNL¹²³.

4.33. Deregulacja dostępu do zawodu mechanika poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego

Tabela 102. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu mechanika poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania świadectwa kwalifikacji
wiek: ukończone 18 lat (w przypadku uprawnienia do poświadczenia obsługi technicznej, wykonanej przez inną osobę – wiek: ukończone 21 lat)	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkujące orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹²⁴	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3	zniesienie obowiązku
<ul style="list-style-type: none"> • szkolenie teoretyczne i praktyczne w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami, • posiadanie praktyki w obsłudze: <ol style="list-style-type: none"> 1. poszczególnych zespołów samolotów albo śmigłowców i wiatrakowców o maks. ciężarze do startu nieprzekraczającym 5700 kg, jeżeli ma być uprawniony do poświadczenia obsługi wykonywanej: <ol style="list-style-type: none"> a) wyłącznie osobiście – 1 rok, b) wykonywanej przez inne osoby pod nadzorem – 2 lata; 2. statku powietrznego jako całości: samolotu albo śmigłowca i wiatrakowca o maks. ciężarze do startu przekraczającym 5700 kg – 4 lata w charakterze 	bez zmian

¹²³ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

¹²⁴ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy – Prawo lotnicze: licencja nie może być wydana osobie, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.

<p>mechanika poświadczenia obsługi wszystkich zespołów statku powietrznego, a jeżeli ukończył szkolenie teoretyczne i praktyczne w tym zakresie – 2 lata;</p> <p>3. statku powietrznego jako całości: sterowca, balonu wolnego i szybowca, jeżeli ma być uprawniony do poświadczenia obsługi wykonywanej:</p> <p>a) wyłącznie osobiście – 2 lata,</p> <p>b) wykonywanej przez inne osoby pod nadzorem – 4 lata.</p> <p>• zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego</p>	
---	--

Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego, według stanu na dzień 31.12.2012 r., wydanych było 256 ważnych licencji mechanika poświadczenia obsługi statku powietrznego – PL(FB)¹²⁵.

4.34. Zmiana w dostępie do zawodów, w przypadku których wymagane jest zdanie egzaminu, którego zakres potencjalnie nakłada się na program studiów wyższych (zmiana o charakterze horyzontalnym)

W trakcie koordynowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości prac nad ułatwieniem dostępu do wykonywania niektórych zawodów wielokrotnie napotkano problem „podwójnego egzaminowania”. Absolwenci uczelni wyższych, którzy starają się o uzyskanie uprawnień do wykonywania danego zawodu, w znacznej części przypadków zmuszeni są do ponownego zdawania egzaminów z tego samego zakresu tematycznego, z jakiego zdawali już egzaminy na studiach. Sytuacja taka nie jest efektywna z ekonomicznego punktu widzenia. Wydatki na działalność dydaktyczną uczelni wyższych wyniosły w 2011 r. 15,8 mld zł (z czego 9,5 mld zł to wysokość dotacji z budżetu państwa) i mimo tak wysokich nakładów na kształcenie (przeciętnie blisko 9 tys. zł rocznie na każdego studenta), wiedza absolwentów nie jest honorowana przez państwowe komisje egzaminacyjne, sprawdzające przygotowanie do wykonywania zawodu¹²⁶. Konieczność ponownego przystępowania do egzaminów oznacza nie tylko konieczność poniesienia kosztów pieniężnych w postaci opłat egzaminacyjnych, ale również przeznaczenia dodatkowego czasu na przygotowanie się do określonych egzaminów, co opóźnia rozpoczęcie pracy zawodowej i oznacza koszt w postaci utraconych wynagrodzeń.

¹²⁵ Raport dotyczący ważnych licencji na dzień 31.12.2012 r., Rejestr Personelu Lotniczego, Urząd Lotnictwa Cywilnego.

¹²⁶ Źródło danych: Szkoły wyższe i ich finanse w 2011 r., GUS, 2012.

Warto zwrócić też uwagę na fakt, że zarówno nad studiami wyższymi, jak i nad egzaminami dopuszczającymi do zawodu, sprawowany jest państwowy nadzór, co jednak nie skutkuje dwustronną uznawalnością – należy uznać to za sytuację strukturalnie niewłaściwą. Poza nielicznymi wyjątkami (np. w przypadku biegłych rewidentów) regulacje prawne nie przewidują obecnie nawet opcji zwolnienia/zaliczenia tego typu egzaminów na podstawie egzaminów zdanych w trakcie studiów. Argumentem podnoszonym przeciwko takiej możliwości przez urzędników nadzorujących dostęp do danego zawodu jest niespełnianie przez uczelnie wyższe pewnych warunków, które wydają się łatwe do usunięcia przy niewielkich nakładach. Inną przeszkodą do wprowadzenia zmian jest podejście mentalne, które można streścić słowami „uczelnie wyższe nie uczą tego, co jest potrzebne do wykonywania zawodu”.

Tworzenie kierunków i kształtowanie programów studiów zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, począwszy od bieżącego roku akademickiego, powinno dodatkowo sprzyjać przygotowaniu działań, dzięki którym absolwent mógłby uzyskać zwolnienie z części lub całości egzaminów wymaganych do uzyskania dostępu do zawodu.

Proponowana regulacja tworzy możliwość zawarcia porozumienia pomiędzy uczelniami a podmiotami nadającymi uprawnienia zawodowe (lub innymi podmiotami reprezentowanymi przez osoby posiadające uprawnienia zawodowe) w zakresie podejścia do uznawania egzaminów odbywanych podczas studiów praktycznych przy nadawaniu uprawnień zawodowych. Zakłada się, że w pozytywny sposób wpłynie to na liczbę zawieranych umów tego typu, a co za tym idzie spowoduje ułatwienie wejścia do poszczególnych zawodów absolwentom studiów praktycznych.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej, a wymogi wypływające z niego w zakresie minimalnych standardów wymaganych do wykonywania zawodu zostają utrzymane.

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz czynności zastrzeżonych dla licencjonowanych doradców podatkowych przed i po wejściu w życie proponowanych zmian.....	15
Tabela 2. Siatka uprawnień i specjalności budowlanych w zależności od kierunku ukończonych studiów – stan obecny	16
Tabela 3. Aktualne wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych	28
Tabela 4. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do wykonywania zawodu urbanisty	87
Tabela 5. Liczba osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu urbanisty w okresie 2002–2012.....	88
Tabela 6. Wartość majątku trwałego i oprogramowania komputerowego poszczególnych izb urbanistów	89
Tabela 7. Aktualne wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych	90
Tabela 8. Proponowane wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych	91
Tabela 9. Proponowane wymogi odnośnie do wykształcenia i praktyki przy ubieganiu się o łączne uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności	92
Tabela 10. Liczba członków Izby Architektów RP w latach 2002–2009	97
Tabela 11. Liczba czynnych zawodowo inżynierów budowlanych z kategorii budownictwo ogólne w latach 2004–2009	98
Tabela 12. Liczba członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa z podziałem na kategorie uprawnień według stanu na 2011 r.....	99
Tabela 13. Liczba uprawnień budowlanych w poszczególnych specjalnościach w latach 2009–2011	103
Tabela 14. Porównanie wymogów dostępu do zawodu architekta w państwach członkowskich UE	105
Tabela 15. Podstawowe dane dotyczące egzaminów w zakresie zawodów architekta.....	109
Tabela 16. Podstawowe dane dotyczące egzaminów w zakresie zawodów architekta i inżyniera budownictwa	110
Tabela 17. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu biegłego rewidenta	111
Tabela 18. Liczba biegłych rewidentów według wieku w latach 2009–2011 (według stanu na koniec roku).....	114
Tabela 19. Liczba podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz podstawowe informacje o ich działalności w latach 2009–2011	116
Tabela 20. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych	120
Tabela 21. Zakres czynności z zakresu doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla określonych grup podmiotów w obecnym stanie prawnym oraz proponowane zmiany	127
Tabela 22. Udział pełnomocników stron w postępowaniach przed Izbą Finansową i Izbą Gospodarczą Naczelnego Sądu Administracyjnego w latach 2007–2011	128
Tabela 23. Aktualne regulacje i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu doradcy podatkowego	130

Tabela 24. Zdawalność egzaminów na doradcę podatkowego w okresie od 2002 r. do maja 2012 r.	132
Tabela 25. Przychody netto z doradztwa podatkowego oraz liczba osób uprawnionych do doradztwa w 49 firmach objętych rankingiem firm doradztwa podatkowego według danych za 2011 r.	136
Tabela 26. Liczba doradców podatkowych w Polsce i w innych państwach UE, w których zawód ten jest regulowany, według stanu na 30 września 2010 r.	139
Tabela 27. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie wykonywania działalności brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego	142
Tabela 28. Wpływy i wydatki z tytułu organizacji egzaminów przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych w okresie od 2009 r. do I półrocza 2012 r. ...	143
Tabela 29. Liczba kontroli przeprowadzonych w miejscu prowadzenia działalności brokerskiej oraz działania podjętej w ich następstwie w latach 2009–2011	144
Tabela 30. Szacunek opłat skarbowych za wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej oraz przychody budżetu państwa z tytułu kar nałożonych na brokerów w latach 2009–2011	145
Tabela 31. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie wykonywania działalności agenta ubezpieczeniowego	147
Tabela 32. Liczba czynności dokonanych w rejestrze agentów ubezpieczeniowych oraz dochody sektora finansów publicznych z opłaty skarbowej w latach 2009–2011	148
Tabela 33. Liczba przeprowadzonych kontroli działalności w zakresie działalności agencyjnej w latach 2009–2011	148
Tabela 34. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu aktuariusza	150
Tabela 35. Wpływy i wydatki z tytułu organizacji egzaminów przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy w okresie od 2009 r. do I półrocza 2012 r.	151
Tabela 36. Przychody uzyskane przez brokerów z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń w latach 2008–2011	154
Tabela 37. Średnie przychody uzyskiwane w latach 2008–2011 z tytułu prowizji od zakładów ubezpieczeń (w przeliczeniu na jednego brokera)	154
Tabela 38. Liczba osób fizycznych zdających egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, uzyskujących wpis na listę brokerów, wykreślonych z listy brokerów oraz stan rejestru brokerów w latach 2009–2011	156
Tabela 39. Liczba osób prawnych, które uzyskały wpis na listę brokerów, zostały wykreślone z listy brokerów w poszczególnych latach oraz stan rejestru brokerów w okresie 2009–2011	157
Tabela 40. Liczba wpisów do rejestru agentów ubezpieczeniowych oraz szacunkowy koszt szkoleń w okresie 2008–2012	158
Tabela 41. Liczba agentów ubezpieczeniowych oraz osób przy pomocy których agenci wykonują czynności agencyjne na koniec poszczególnych lat w okresie 2008–2012	158
Tabela 42. Liczba aktuariuszy według wieku, zgodnie ze stanem na lata 2002, 2007 i 2012	159
Tabela 43. Porównanie uregulowań w zakresie dostępu i sposobu nadzoru nad działalnością brokerów ubezpieczeniowych w wybranych krajach	163
Tabela 44. Liczba osób posiadających uprawnienia brokera ubezpieczeniowego z podziałem na państwa	166
Tabela 45. Struktura dystrybucji ubezpieczeń na życie i pozostałych ubezpieczeń w wybranych krajach UE w 2010 r.	166

Tabela 46. Porównanie uregulowań w zakresie obowiązków aktuariuszy i warunków dostępu do zawodu w wybranych krajach	169
Tabela 47. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu agenta celnego	174
Tabela 48. Podstawowe dane dotyczące egzaminów na agenta celnego w okresie od 2005 r. do maja 2012 r.	175
Tabela 49. Liczba przyjmujących zakłady wzajemne i liczba prowadzących kolektury gier liczbowych w latach 2009–2011 (według stanu na koniec roku)	179
Tabela 50. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodów związanych z grami hazardowymi	180
Tabela 51. Wymogi dostępu i sposób nadzoru nad działalnością brokerską w wybranych krajach UE.....	181
Tabela 52. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu rzeczoznawcy samochodowego	183
Tabela 53. Liczba osób posiadających uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego według stanu na koniec lat 2007–2011 oraz na koniec lipca 2012 r.	184
Tabela 54. Liczba wniosków o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych w okresie od 2002 r. do lipca 2012 r.	186
Tabela 55. Uregulowania prawne dotyczące zawodu rzeczoznawcy samochodowego w niektórych krajach UE.....	187
Tabela 56. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów	190
Tabela 57. Podstawowe dane dotyczące egzaminów na diagnostę uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów w latach 2004–2012	191
Tabela 58. Uregulowania prawne dotyczące zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów w niektórych krajach UE.....	192
Tabela 59. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu zwrotniczego/mostowniczego/dróżnika obchodowego.....	196
Tabela 60. Liczba osób posiadających uprawnienia do wykonywania zawodu zwrotniczego oraz statystyka egzaminów w latach 2002–2012	197
Tabela 61. Uregulowania prawne dotyczące zawodów związanych z kolejnictwem w niektórych krajach UE.....	199
Tabela 62. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodów związanych z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz pojazdów kolejowych metra	204
Tabela 63. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu nurka (wszystkich klas i nurka saturowanego).....	209
Tabela 64. Podstawowe dane o egzaminach na nurków	210
Tabela 65. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu kierownika prac podwodnych	211
Tabela 66. Podstawowe dane o egzaminach na kierownika prac podwodnych.....	212
Tabela 67. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu operatora systemów nurkowych.....	212
Tabela 68. Podstawowe dane o egzaminach na operatora systemów nurkowych w latach 2005–2012.....	213
Tabela 69. Porównanie międzynarodowe regulacji dostępu do zawodu nurka zawodowego	214
Tabela 70. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu oficer mechanik	217

Tabela 71. Statystyka egzaminów na oficera mechanika w latach 2002–2012	218
Tabela 72. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu szypra 1 i 2 klasy w żegludze krajowej	220
Tabela 73. Statystyka egzaminów na szypra 2 klasy żeglugi krajowej w latach 2002–2012	221
Tabela 74. Statystyka egzaminów na szypra 1 klasy żeglugi krajowej w latach 2002–2012	222
Tabela 75. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego i szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego	224
Tabela 76. Statystyka egzaminów na szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego w Urzędach Morskich w Słupsku i w Gdyni w latach 2002–2012	225
Tabela 77. Statystyka egzaminów na szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego w Urzędach Morskich w Słupsku i w Gdyni w latach 2002–2012	226
Tabela 78. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota morskiego	228
Tabela 79. Statystyka egzaminów na pilota morskiego w Urzędach Morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie w latach 2002–2012	229
Tabela 80. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota pełnomorskiego	229
Tabela 81. Statystyka egzaminów na pilota pełnomorskiego w Urzędzie Morskim w Gdyni w latach 2002–2012	230
Tabela 82. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu maszynisty specjalistycznych dźwignic kolejowych	231
Tabela 83. Statystyka egzaminów na maszynistę specjalistycznych dźwignic kolejowych w latach 2002–2012	232
Tabela 84. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych	233
Tabela 85. Statystyka egzaminów na konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych w latach 2002–2012	233
Tabela 86. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota samolotowego zawodowego i pilota zawodowego liniowego	235
Tabela 87. Wymogi konieczne do uzyskania licencji pilota samolotowego zawodowego i liniowego	238
Tabela 88. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego zawodowego	240
Tabela 89. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego liniowego	243
Tabela 90. Statystyka egzaminów na pilota śmigłowca liniowego w latach 2002–2012	244
Tabela 91. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota wiatrakowcowego	246
Tabela 92. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota sterowcowego zawodowego	248
Tabela 93. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota balonu wolnego	250
Tabela 94. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota szybowcowego	252
Tabela 95. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu radiooperatora pokładowego	255

Tabela 96. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu technika mechanika lotniczego	256
Tabela 97. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu technika awionika	257
Tabela 98. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu dyspozytora lotniczego	257
Tabela 99. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu mechanika pokładowego	259
Tabela 100. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu skoczka spadochronowego	260
Tabela 101. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu nawigatora lotniczego	261
Tabela 102. Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu mechanika poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego	262

Spis rysunków

Rysunek 1. Indeks konkurencyjności gospodarek opracowany przez Światowe Forum Ekonomiczne	7
Rysunek 2. Poziom regulacji dostępu do grup niektórych zawodów objętych drugą transzą deregulacji (wartości indeksów OECD z 2008 r., gdzie wyższa wartość indeksu oznacza wyższy poziom regulacji).....	8
Rysunek 3. Porównanie wartości indeksu konkurencyjności gospodarek (Światowe Forum Ekonomiczne) oraz poziomu regulacji dostępu do zawodów związanych z rachunkowością, zawodów inżynierskich i architekta (OECD).....	9
Rysunek 4. Wyniki badania ankietowego dotyczącego sposobów wykrycia nadużyć gospodarczych w polskich przedsiębiorstwach przeprowadzonego przez firmę konsultingową Deloitte w 2008 r.	14

Spis treści

UZASADNIENIE	1
1. Część ogólna – uzasadnienie deregulacji dostępu do wykonywania zawodów	1
2. Uzasadnienie zmian w poszczególnych ustawach	21
2.1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.)	27
2.2. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613)	34
2.3. Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 213)	36
2.4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.)	38
2.5. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z późn. zm.)	39
2.6. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.)... ..	48

2.7.	Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.).....	53
2.8.	Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.)	55
2.9.	Ustawa z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych (Dz. U. Nr 199, poz. 1936, z późn. zm.).....	58
2.10.	Ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 622, z późn. zm.).....	60
2.11.	Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.).....	62
2.12.	Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, z późn. zm.).....	70
2.13.	Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 228, poz. 1368, z późn. zm.).....	72
2.14.	Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)	73
3.	Uznawanie kwalifikacji zawodowych w Unii Europejskiej.....	78
II.	OCENA SKUTKÓW REGULACJI.....	80
1.	Cel wprowadzenia nowelizacji.....	80
2.	Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa.....	80
3.	Konsultacje społeczne	80
4.	Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustawy.....	84
4.1.	Deregulacja dostępu do zawodu urbanisty	84
4.2.	Deregulacja dostępu do zawodu architekta i inżyniera posiadających uprawnienia budowlane.....	90
4.3.	Deregulacja dostępu do zawodu biegłego rewidenta	111
4.4.	Dereglamentacja dostępu do zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych	120
4.5.	Deregulacja dostępu do zawodu doradcy podatkowego	126
4.6.	Deregulacja dostępu do zawodów brokera ubezpieczeniowego, agenta ubezpieczeniowego i aktuarusza.....	140
4.7.	Deregulacja dostępu do zawodu agenta celnego	173
4.8.	Deregulacja dostępu do zawodu przyjmujący zakłady wzajemne oraz zawodu prowadzący kolektury gier liczbowych	179
4.9.	Deregulacja dostępu do zawodu rzeczoznawcy samochodowego	183
4.10.	Deregulacja dostępu do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów	188
4.11.	Deregulacja dostępu do zawodu zwrotniczego, mostowniczego, dróżnika obchodowego	195
4.12.	Deregulacja dostępu do zawodów związanych z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz pojazdów kolejowych metra.....	203
4.13.	Deregulacja dostępu do zawodów związanych z wykonywaniem prac podwodnych	208
4.14.	Deregulacja dostępu do zawodu oficer mechanik	217
4.15.	Deregulacja dostępu do zawodu szypra 2 klasy w żegludze krajowej oraz zawodu szypra 1 klasy w żegludze krajowej.....	218
4.16.	Deregulacja dostępu do zawodu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego oraz zawodu szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego	223
4.17.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota morskiego oraz zawodu pilota pełnomorskiego... ..	227

4.18.	Deregulacja dostępu do zawodów związanych z obsługą i konserwacją dźwignic	231
4.19.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota samolotowego zawodowego i pilota samolotowego liniowego (+ pilot samolotowy w załodze wieloosobowej)	234
4.20.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego zawodowego	239
4.21.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota śmigłowcowego liniowego.....	242
4.22.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota wiatrakowcowego zawodowego	245
4.23.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota sterowcowego zawodowego.....	247
4.24.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota balonu wolnego	249
4.25.	Deregulacja dostępu do zawodu pilota szybowcowego	251
4.26.	Deregulacja dostępu do zawodu radiooperatora pokładowego	253
4.27.	Deregulacja dostępu do zawodu technika mechanika lotniczego	256
4.28.	Deregulacja dostępu do zawodu technika awionika.....	256
4.29.	Deregulacja dostępu do zawodu dyspozytora lotniczego.....	257
4.30.	Deregulacja dostępu do zawodu mechanika pokładowego	259
4.31.	Deregulacja dostępu do zawodu skoczka spadochronowego	260
4.32.	Deregulacja dostępu do zawodu nawigatora lotniczego:	261
4.33.	Deregulacja dostępu do zawodu mechanika poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego	262
4.34.	Zmiana w dostępie do zawodów, w przypadku których wymagane jest zdanie egzaminu, którego zakres potencjalnie nakłada się na program studiów wyższych (zmiana o charakterze horyzontalnym)	263
5.	Zgodność z prawem Unii Europejskiej	264
	Spis tabel	265
	Spis rysunków	269

**TABELARYCZNE ZESTAWIENIE OPINII/ UWAG ZGŁOSZONYCH W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
DO PROJEKTU USTAWY O UŁATWIENIU DOSTĘPU DO WYKONYWANIA NIEKTÓRYCH ZAWODÓW FINANSOWYCH,
BUDOWLANYCH I TRANSPORTOWYCH**

**ZMIANA TYTUŁU – PROJEKT USTAWY O UŁATWIENIU DOSTĘPU DO WYKONYWANIA NIEKTÓRYCH ZAWODÓW
REGULOWANYCH**

(w wersji z dnia 31.01.2013 r.)

Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (całość)				
l.p.	Podmiot zgłaszający	Jednostka redakcyjna ustawy/ uwaga o charakterze ogólnym	Treść opinii/ uwag	Merytoryczna ocena zasadności zgłoszonej uwagi (wypełnia ministerstwo finansów albo ministerstwo transportu, budownictwa i gospodarki morskiej)
	Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	ogólna	Przedłożony projekt ustawy stanowi drugi etap realizacji zapowiadanych zmian w celu zmniejszenia liczby zawodów regulowanych w Polsce. Jest on odpowiedzią na postulaty poszerzenia zakresu wolności gospodarczej, dlatego Pracodawcy RP zasadniczo popierają projekt. Zwracamy jednak uwagę na to, że propozycje dotyczące niektórych zawodów wymagają dalszych analiz, których celem będzie wypracowanie rozwiązania kompromisowego (uwzględniającego zarówno poszerzenie zakresu wolności gospodarczej, jak i bezpieczeństwo obrotu). Zdaniem Pracodawców RP skutkiem przedstawionych propozycji będzie likwidacja wielu barier administracyjnych,	Uwaga ogólna, nie wymaga odniesienia się. W zakresie uwagi szczegółowej wyjaśnienia zostaną zaprezentowane podczas konferencji uzgodnieniowej.

			<p>ekonomicznych oraz tych stawianych przez różnego rodzaju stowarzyszenia i izby zawodowe niezainteresowane działalnością na wolnym rynku i dopuszczaniem do swoich profesji tzw. świeżej krwi. Popieramy zniesienie obowiązku przynależności do różnego rodzaju izb zawodowych, zrzeszeń itp. Argument podnoszony przez niektóre grupy zawodowe - dotyczący niesprawiedliwej konieczności ponoszenia dotychczas kosztów uzyskania prawa do wykonywania wybranej profesji - najlepiej prezentuje absurd obecnej sytuacji na rynku. Uważamy, że zdobywanie dodatkowych kwalifikacji powinno być dobrowolne, a kosztami uzyskiwania licencji, pozwoleń itd. nie powinno się obowiązkowo obciążać osób przygotowanych do podjęcia pracy. Także argument dotyczący konieczności dbania o interesy konsumentów uważamy za nieuzasadniony. Nie leży w gestii rządu ani korporacji zawodowych troszczenie się o decyzje ludzi. Oni sami dokonują wyborów i ponoszą ich konsekwencje. Trzeba jednak pamiętać, że istnieją obszary uregulowane w sposób szczególny, co jest uzasadnione interesem publicznym.</p> <p>Pracodawcy RP zwracają uwagę na kilka problemów i wątpliwości interpretacyjnych, które pojawiają się w związku z projektowanymi zmianami skutkującymi deregulacją niektórych zawodów.</p> <p>Projekt wymaga uważnego przejrzania pod względem legislacyjnym. Przykładowo - w art. 21, pkt 1 i w art. 24, pkt 2, 3 i 4 przy powołaniu ustawy Prawo energetyczne, słów „z dnia” użyto dwukrotnie.</p>	
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	ogólna	Krajowa Rada Doradców Podatkowych z zainteresowaniem śledzi prace Ministerstwa Sprawiedliwości nad ułatwieniem dostępu do wykonywania szeregu zawodów, tzw. zawodów regulowanych. Rada zawsze z uznaniem odnosi się do wszelkich inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie gospodarki i przedsiębiorczości obywateli.	Uwaga ogólna, nie wymaga odniesienia się.
	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	ogólna	Projekt ustawowego rozwiązania zmierzającego do deregulacji rozumianej jako zredukowanie ograniczeń w dostępie do wykonywania niektórych zawodów należy uznać za pożądany i	Uwaga ogólna, nie wymaga odniesienia się.

		<p>słuszny.</p> <p>Projektowane rozwiązania wychodzą naprzeciw konstytucyjnej zasadzie zawartej w art. 65 ustawy zasadniczej zapewniającej każdemu wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy, a także wpisują się w założenia unijnej zasady swobody przepływu pracowników, której niepełna realizacja oddziałuje hamująco na rozwój jednolitego rynku wspólnotowego.</p> <p>Ustawa w projektowanym kształcie dokonuje przełamania barier regulacyjnych w dostępie do szeregu zawodów objętych zmianami, a tym samym stwarza możliwość wzrostu poziomu zatrudnienia w sektorach, które obejmuje regulacja. Dotyczy to zwłaszcza osób wchodzących na rynek pracy, ale także kobiet powracających do aktywności zawodowej po urlopie macierzyńskim lub wychowawczym, a więc grup szczególnie zagrożonych bezrobociem. Należy mieć na względzie, iż wysoki poziom regulacji generującej obowiązek spełnienia kosztownych wymogów nie tylko w wymiarze finansowym, ale także rozumianych jako nakład czasu utrudnia, a niejednokrotnie wręcz uniemożliwia osobom zainteresowanym podjęcie pracy w danym zawodzie. Powszechnie dostrzegana jest przecież obecnie występująca praktyka środowisk skupiających zawody regulowane wyrażająca się w narzucaniu cen, ograniczeniu dostępności reklamy, blokowaniu dopływu do danego zawodu, narzucaniu sposobu produkcji, co w konsekwencji prowadzić musi do hermetycznego ich zamknięcia w interesie funkcjonujących grup zawodowych i niezасłużonego utrzymywania pozycji uprzywilejowanej.</p> <p>Wpływa to niewątpliwie w sposób istotny na zmniejszenie elastyczności rynku pracy. Ponadto - jak świadczy o tym praktyka - przedstawiciele regulowanych grup zawodowych są w stanie oddziaływać negatywnie nie dopuszczając do dopływu potencjalnych konkurentów w czasach spowolnienia</p>	
--	--	---	--

		<p>gospodarczego lub recesji. Nie można także nie zauważyć, że utrzymywanie regulacji w nadmiernym zakresie nie ogranicza się jedynie do osób potencjalnie wykonujących zawody poddane rygorom regulacji oraz ich klientów, ale wykracza swoim oddziaływaniem poza ten krąg podmiotów. Wydaje się bezdyskusyjne, że ograniczenie liczby osób wykonujących zawód regulowany sprzyja spadkowi zapotrzebowania na usługi, których sami byli odbiorcami (oraz na usługi komplementarne).</p> <p>Proponowana nowelizacja dzięki odblokowaniu barier dostępu do segmentu zawodów w branży finansowej, budowlanej i transportowej wychodzi także naprzeciw potrzebie wzrostu innowacyjności w obszarze tych dziedzin życia gospodarczego, ale także całej gospodarki. Złagodzenie wymogów dostępu do danej branży ma w założeniu prawodawcy prowadzić do wzrostu zainteresowania ze strony jednostek kreatywnych, które dotąd rezygnowały z wyboru zawodu regulowanego, obawiając się np. spowolnienia kariery zawodowej (na skutek konieczności spełnienia wymogów długotrwałego stażu pracy, uzupełniania formalnego wykształcenia itd.).</p> <p>Innym aspektem projektowanych w ww. ustawie zmian jest ich niewątpliwie korzystny wpływ na rozwój gospodarczy państwa, a przez to na wzrost jego konkurencyjności w stosunku do innych gospodarek. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do regulacji dostępu do zawodów świadczących usługi dla małych i średnich przedsiębiorstw, znoszonych w przedmiotowym projekcie (zwłaszcza zawodów finansowych i inżynierskich).</p> <p>Nie do przecenienia jest również spodziewane obniżenie kosztów finansowania państwa jakie powinno towarzyszyć zerwaniu z rozbudowanym obecnie systemem regulacji. Obecnie czynnikami kosztotwórczymi są procedury egzaminacyjne, nadzór nad systemem, finansowanie funkcjonowania rejestrów itd., ale także nakłady ponoszone na okresowe nowelizacje aktów prawnych, regulujących dane rynki i ich implementację.</p> <p>Projektowane unormowania dają szansę na wydatne ich</p>	
--	--	---	--

			<p>ograniczenie, a przynajmniej sprowadzenie do poziomu akceptowalnego przez państwo.</p> <p>Przygotowany projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych należy uznać za odważny i zdecydowany krok na drodze do osiągnięcia pożądanej otwartości katalogu zawodów objętych regulacją, służący wyzwoleniu większej aktywności w szerokich obszarach życia gospodarczego.</p>	
	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Uwagi do projektu ustawy o charakterze redakcyjnym	<p>Odnosnie zapisów Dzienników Ustaw i ich zmian:</p> <p>-Art. 1 - ustawa o giełdach towarowych, przypis 2) powinien uzyskać kształt: „Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530”;</p> <p>-art. 2 - ustawa o Straży Granicznej, przypis 3) powinien mieć treść: „Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, Nr 117, poz. 677...oraz z 2012 r. poz. 627,664,769 i 951”.</p> <p>Uwzględnienie zmian wynikających z ustawy z 2012 r., poz. 951 wynika z tego, iż pomimo, iż jest to akt oczekujący, jego niedłgie wejście w życie implikuje konieczność uwzględnienia go w przedmiotowym projekcie.</p> <p>-art. 7 - ustawa - Prawo o ruchu drogowym, przypis 8) „...oraz z 2012 r. poz. 113, 472 i 951”;</p> <p>-art. 12 - powołuje wersję archiwalną tekstu jednolitego ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. -Prawo lotnicze. Obecnie obowiązuje tekst jednolity ustawy z 2012 r., poz. 933;</p> <p>-art. 14 - ustawa o transporcie kolejowym, przypis 14): „...oraz z 2012 r. poz. 460 i 951”;</p> <p>-art. 20 - ustawa - Prawo celne, przypis 21): Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 .....Nr 254, poz. 1529, z 2012 r. poz. 908 i 1116;</p>	Uwaga zasadna w zakresie ustawy Prawo celne
	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	ogólna	Przedłożony projekt przewiduje m.in. skracanie okresu trwania wymaganych praktyk zawodowych (np. w specjalnościach budowlanych), czy też obniżanie lub likwidację wymogów kwalifikacyjnych, argumentując to koniecznością usprawnienia procesu uzyskiwania uprawnień oraz umożliwienia szybszego	Uwaga ogólna, nie wymaga odniesienia się.

		<p>broker, agent ubezpieczeniowy, aktuariusz</p> <p>usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych</p>	<p>pozyskiwania specjalistów na rynku pracy. Pojawia się jednak pytanie dotyczące fachowości osób dopuszczonych do wykonywania czynności wymagających szerokiej wiedzy i praktyki. „Pojęcie zawodu <i>regulowanego</i> definiowane jest w prawie unijnym jako działalność zawodowa lub zespół takich działalności, których podjęcie, wykonywanie lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga bezpośrednio lub pośrednio posiadania <i>specjalnych kwalifikacji zawodowych</i> ujętych w przepisach prawa” - definicja zawodów regulowanych może nasuwać wątpliwości czy zawód urbanisty, inżyniera budownictwa, biegłego rewidenta i inne, faktycznie tej specjalistycznej wiedzy nie wymagają. W wielu przypadkach bowiem istnieje ryzyko, iż brak specjalistycznej wiedzy i praktyki może być dotkliwy w skutkach. Otwarcie zawodów jest zabiegiem pożądanym do tego stopnia, do którego nie wiąże się z obniżeniem standardów w zakresie usług dostarczanych przez profesjonalistów.</p> <p>Odnośnie regulacji dotyczących brokerów i agentów ubezpieczeniowych wydaje się, iż zbyt daleko idącym zabiegiem jest rezygnacja z konieczności posiadania minimum średniego wykształcenia - przynajmniej w przypadku brokera ubezpieczeniowego. Natomiast w zakresie złagodzenia wymagań kwalifikacyjno-egzaminacyjnych aktuariuszy wydaje się, iż osoba bezpośrednio po studiach, nawet gdy może udokumentować fakt zdawania egzaminów w zakresie np. obliczania ryzyka oraz wartości bieżącej projektów finansowych, nie daje rękojmi należytego wykonywania czynności mogących ponieść za sobą wysokie ryzyko finansowe o długoterminowych - biorąc pod uwagę zakres czynności aktuariuszy - skutkach.</p> <p>W zakresie np. usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych - otwarcie zawodu może przyczynić się do zaburzenia równowagi ekonomicznej podmiotów korzystających z usług księgowości. Projekt zakłada dopuszczenie do wykonywania zawodu każdego,</p>	<p>W zakresie wymogu wykształcenia uwaga zasadna i uwzględniona. W pozostałym zakresie uwaga niezgodna z założeniem ustawy.</p>
--	--	---	--	---

		<p>kto ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz nie był karany w określonym zakresie. Istnieje ryzyko, iż otworzy to drogę do zawodu szerokiej rzeszy ludzi młodych, ambitnych, ale niesie również za sobą ryzyko braku doświadczenia i profesjonalizmu. Projektodawca wskazuje, iż „Proponowane zmiany mają pozwolić na przejęcie przez rynek procesu weryfikacji księgowych pracujących w outsourcingu. Przewiduje się że w przyszłości, na wzór niektórych innych krajów UE (np. Wielka Brytania), funkcję obecnego certyfikatu księgowego przejmą poświadczenia wydawane przez instytucje funkcjonujące na rynku.” - takie ułożenie sił na rynku może jednak równie dobrze skutkować ograniczeniem dostępu do zawodu - nasuwa się bowiem obawa, iż komercyjne firmy certyfikujące mogą stworzyć duże bariery finansowe w zakresie wydawania certyfikatów księgowych.</p> <p>Istotna z punktu widzenia samorządu województwa jest regulacja dotycząca wymogów jakie spełniać mają główni księgowi jednostek sektora finansów publicznych. „Ze zmianami w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości związana jest zmiana w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.14). Zmiana ta ma charakter dostosowawczy wynikający z rezygnacji z wymogu posiadania certyfikatu księgowego albo świadectwa kwalifikacyjnego przez osoby wykonujące zawód usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. W odniesieniu do głównych księgowych jednostek sektora finansów publicznych jedną z przesłanek umożliwiających spełnienie kryteriów do wykonywania tej funkcji będzie nadal certyfikat księgowy lub świadectwo kwalifikacyjne wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U z. 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.).” - ten fragment uzasadnienia, wskazujący na utrzymanie wymogów kwalifikacyjnych dla głównych księgowych jednostek sektora finansów publicznych gwarantuje zachowanie wysokiego bezpieczeństwa obrotu finansowego w</p>	<p>Uwagi niezasadne. Zgodnie z przyjętymi przez projektodawcę założeniami obecne uregulowania dotyczące usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych są nadmierne i stanowią ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu, dlatego konieczna jest całkowita deregulacja tego zawodu na rzecz samoregulacji rynku.</p>
--	--	--	---

			sferze publicznej, co należy zaopiniować pozytywnie.	
Art. 1. ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane				
	Grupa B8	ogólna	Niezgodność z założeniami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego. Opracowanie projektu przepisów rangi ustawowej w zakresie kompleksowej regulacji dotyczącej procesu inwestycyjno-budowlanego należy do zadań KKPB.	Nieuwzględniona, inne cele i przyczyny warunkujące powstanie projektu ustawy deregulacyjnej i powołania Komisji Kodyfikacyjnej. Deregulacja jest wynikiem zmian zapowiedzianych w exposé Premiera na temat zmniejszenia liczby zawodów regulowanych. Natomiast KK została powołana w celu uporządkowania oraz wypracowania rozwiązań w zakresie procesu budowlanego.
	Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa	ogólna	Sprawy dotyczące zawodów budowlanych należy wyłączyć z projektu ustawy i pozostawić je do opisanie w Kodeksie budowlanym w ramach prac Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego. Usunięcie w projekcie ustawy uprawnień dla rzeczoznawców stanowi wielki błąd. Oznacza bowiem powierzenie zupełnie przypadkowym ludziom orzecznictwa w sprawach o ogromnym znaczeniu dla bezpieczeństwa ludzi i konstrukcji, odpowiedzialności materialnej itp.	Nieuwzględniona – jw. Uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego
	Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej	ogólna	Proponowana zmiana, polegająca na połączeniu w ramach jednej specjalności konstrukcyjno-budowlanej czterech istniejących obecnie specjalności (drogowej, kolejowej, mostowej, wyburzeniowej) jest niepoprawna i wysoce szkodliwa z merytorycznego punktu widzenia. Specjalność konstrukcyjno-budowlana aktualnie obejmuje budownictwo kubaturowe oraz indywidualne obiekty budowlane. Budownictwo drogowe,	Uwzględniona

			<p>kolejowe, mostowe są to budowle inżynierskie liniowe, które charakteryzują się odmiennymi obciążeniami oraz warunkami projektowania i budowy. Podobnie specjalność wyburzeniowa, która kieruje się odmienną filozofią. W przypadku specjalności drogowej dodatkową specyfiką jest inżynieria ruchu, tj. ocena warunków bezpiecznego zachowania się pojazdów i pieszych na drogach i ulicach. Stowarzyszenie opowiada się za utrzymaniem podziału na specjalności: konstrukcyjno-budowlaną, drogową, kolejową, mostową.</p> <p>Obecnie, aby uzyskać uprawnienia wykonawcze wystarczy odbyć praktykę na budowie, natomiast po proponowanej zmianie wszyscy praktykanci będą zobowiązani do odbycia praktyki projektowej i wykonawczej, co przy istniejącym rynku usług projektowych będzie stanowiło istotną blokadę w zakresie możliwości odbywania praktyki projektowej. Powyższe zamiast skrócić czas uzyskiwania uprawnień, jak zakłada projektodawca, przyczyni się do wydłużenia lub całkowitego zablokowania awansu zawodowego inżyniera, który z powodu braku możliwości odbycia praktyki projektowej nie będzie mógł uzyskać uprawnień budowlanych nawet w zakresie wykonawstwa, co obecnie jest możliwe. Stowarzyszenie jest za rozłączeniem (nie nadawaniem jednocześnie) uprawnień do projektowania i wykonawstwa.</p> <p>Wątpliwe wydaje się aby wyeliminowanie funkcji rzeczoznawcy budowlanego miało przyczynić się do uporządkowania systemu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Trudno wyobrazić sobie aby taka funkcja miała zniknąć zupełnie z Prawa budowlanego. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego jest formą awansu zawodowego inżynierów, to w hierarchii zawodowej kadry technicznej najwyższy stopień przygotowania zawodowego. Stanowi zatem istotną motywację do poszerzania i aktualizacji zakresu wiedzy i doświadczenia zawodowego. Stowarzyszenie jest za utrzymaniem funkcji rzeczoznawcy</p>	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>
--	--	--	---	---

			budowlanego.	
	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	ogólna	Zmiany w wymaganiach stawianych przyszłym architektom i inżynierom z uprawnieniami budowlanymi budzą obawy. Sprzeciw wobec uniemożliwienia osobom z wykształceniem średnim zawodowym, posiadającym dyplom technika w zawodzie budowlanym (z dwuletnią praktyką w zawodzie) kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie.	Częściowo uwzględniona – osoba z wykształceniem średnim po odbyciu czteroletniej praktyki będzie mogła kierować robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
	Wojewoda Lubelski	ogólne	<p>Projekt ustawy zakłada zmiany w ustawie Prawo budowlane mające na celu głównie skrócenie ścieżki dostępu do zawodu poprzez:</p> <p>1) skrócenie czasu wymaganej praktyki zawodowej polegającej na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo pełnieniu funkcji technicznej na budowie pod kierownictwem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane z dwóch lat do jednego roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - okres dwóch lat nie stanowi istotnej bariery w procesie uzyskiwania uprawnień, natomiast ograniczenie tego okresu do jednego roku znacząco wpłynie na jakość kadry ze względu na fakt, że proces budowlany jest procesem złożonym i skomplikowanym. Skróci to nieznacznie okres pozyskiwania specjalistów, ale bezwzględnie kosztem ich jakości; <p>2) likwidację w katalogu uprawnień dotychczasowych specjalności: drogowej, mostowej kolejowej i wyburzeniowej i umieszczenie ich w jednej specjalności konstrukcyjno-budowlanej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiana ta nie wpłynie na uproszczenie nadawania uprawnień, jak zakłada projekt ustawy. Zmiana tego przepisu jest powrotem do stanu prawnego sprzed 2003 r., gdzie tak określony zakres uprawnień nie zdawał egzaminu i rodził trudności w ich nadawaniu; <p>3) likwidację specjalności telekomunikacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnienie nie wyjaśnia jednocześnie, jaki skutek ma mieć ta zmiana, czy projekty i roboty budowlane z tego zakresu nie będą wymagały jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych i uprawnień 	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p>

		<p>(co można wywieźć, z uzasadnienia projektu), jako, że zdaniem autorów projektu „roboty w tym obszarze nie powodują wysokiego zagrożenia”;</p> <p>4) wyeliminowanie funkcji rzeczoznawcy budowlanego ze względu na zakres uprawnień bardzo zbliżony do osób uprawnionych do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcja ta jest przewidziana dla osób, które oprócz pełnych uprawnień legitymują się dużym doświadczeniem zawodowym. Istnienie tej funkcji nie ogranicza w swojej istocie dostępu do zawodu, gdyż zarezerwowana jest do szczególnych zadań, wymagających właśnie wiedzy i wysokich umiejętności bazujących na doświadczeniu zawodowym. Likwidacja tej funkcji nie znajduje uzasadnienia. 	<p>Uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>
	Rzecznik Praw Absolwenta	<p>W związku z poważnymi problemami adeptów zawodów architekta i inżyniera budowlanego, dotyczących możliwości odbycia praktyki, oraz wątpliwościami co do jakości praktyki w obecnym kształcie <u>postuluje</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie obowiązku izb zawodowych zapewnienia możliwości odbycia praktyki wszystkim osobom, które uzyskały dyplom studiów I i II stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, - wyłączenie z ustawy Prawo budowlane uprawnień dla architekta przy jednoczesnym wzmocnieniu izb i przekazaniu izbie zawodowej odpowiedzialności w zakresie zapewniania jakości przygotowania do zawodu, tj. obowiązku zapewnienia miejsc płatnych praktyk oraz ich wysokiej jakości. To fakt przyjęcia do izby zawodowej, przy jednoczesnym ukończeniu uczelni, która otrzymała notyfikację dyplomu zgodną z dyrektywą 2005/36/WE, powinien świadczyć o uzyskaniu pełnych uprawnień. Takie rozwiązanie nie stoi w sprzeczności z przepisami Dyrektywy i jest stosowane np. w Niemczech, w których jakość projektowania architektonicznego i przestrzeni publicznej stoi na najwyższym poziomie w skali światowej. 	<p>Nieuwzględniona, wykracza poza zakres materii projektu ustawy, ponadto propozycja wymagałaby głębszych zmian systemowych, łącznie ze zmianą zasad finansowania Izby, transponowanie jednego lub kilku elementów z całego systemu do całkowicie innego systemu nie spowoduje uzyskania zamierzonego efektu w postaci ułatwienia dostępu do wykonywania zawodu. Ponadto należy zwrócić uwagę iż na praktykę składa się okres pracy (umowa o pracę lub inna umowa) polegającej na sporządzaniu projektów lub praca na budowie a zatem faktycznie odbywanie praktyk jest płatne.</p>

			<p>- dalsze ograniczenie okresu obowiązkowej praktyki zawodowej do roku (pół roku przy sporządzaniu projektów i pół roku na budowie)</p> <p>- wprowadzenie obowiązku, po odbyciu ww. praktyki przyjęcia do izby zawodowej w charakterze pełnoprawnego członka, w odpowiedniej specjalności, przy jednoczesnym wprowadzeniu zasady niezależności organu przeprowadzającego postępowanie kwalifikacyjne od izby zawodowej (o którym mowa w dalszej części opinii). Przynależność do izby zawodowej powinna być legitymacją do wykonywania zawodu bez ograniczeń i jednocześnie rękojmią umiejętności na wysokim poziomie, za której zapewnienie odpowiada izba.</p>	<p>Częściowo uwzględniona – z konsultacji społecznych wynika sprzeciw społeczny wobec takiej koncepcji. Ponadto, wykonywanie uprawnień budowlanych wiąże się z dużą odpowiedzialnością za wykonywane czynności, które z kolei wymagają odpowiedniej wiedzy i doświadczenia zawodowego dla właściwego ich wykonywania, jednak biorąc pod uwagę zmieniający się system kształcenia na uczelniach wyższych uważa się, że propozycja zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym dopuszczająca skrócenie czasu praktyki na podstawie zawarcia umowy pomiędzy właściwą izbą a uczelnią wyższą oraz zaliczenia czasu praktyk studenckich do czasu praktyki zawodowej są częściowym uwzględnieniem przedmiotowego postulatu.</p> <p>Nieuwzględniona, wykracza poza zakres materii projektu ustawy, ponadto propozycja wymagałaby głębszych zmian systemowych, ponadto faktycznie propozycja ta ograniczyłaby dostęp do wykonywania zawodu, gdyż osoby z wykształceniem pokrewnym nie byłyby objęte</p>
--	--	--	---	--

			<p>- stosownej modyfikacji powinien ulec przepis art. 16 Ustawy Prawo Budowlane, który w nowym brzmieniu powinien uwzględnić m.in. odpowiedzialność izb zawodowej za zapewnienie praktyki zawodowej</p> <p><u>Wykształcenie oraz praktyki objęte programem studiów:</u> postuluję wprowadzenie do ustawy przepisu, na podstawie którego do okresu praktyki zawodowej będzie wliczana praktyka objęta programem studiów pod warunkiem odbywania jej na podstawie umowy między uczelnią a przedsiębiorstwem budowlanym i izbą zawodową. Takie porozumienie powinno być poprzedzone umową między izbą a uczelnią kształcąca na kierunku studiów odpowiednim dla danej specjalności, mającą charakter obligatoryjny. Na jej podstawie uczelnie kształcące architektów i przyszłych inżynierów budownictwa powinny przekazywać izbie zawodowej listę studentów (z określonym wyprzedzeniem, np. półrocznym), a izba zawodowa powinna mieć obowiązek zabezpieczenia miejsca praktyk i odpowiadać za ich jakość. Standardowy okres trwania praktyki odbywanej w ramach programu studiów, wliczanej do okresu praktyki zawodowej, powinien docelowo wynosić 6 miesięcy.</p> <p><u>Połączenie uprawnień budowlanych wykonawczych i projektowych:</u> w kontekście wyjątkowo wysokich barier w dostępie do zawodu, połączenie uprawnień budowlanych wykonawczych i projektowych należy ocenić pozytywnie, zakładając, że architekci otrzymują możliwość zdobycia tych</p>	<p>systemem nadawania uprawnień a jeśliby nadawać im uprawnienia bez ograniczeń po odpowiednio dłuższej praktyce to wówczas pozbawia się te osoby możliwości wykonywania zawodu w ograniczonym zakresie.</p> <p>Nieuwzględniona – jw. (uwaga powtórzona)</p> <p>Uwzględniona – przyjęcie zasady zaliczenia czasu praktyk studenckich do czasu praktyki zawodowej, jednak system dokumentowania tej praktyki powinien wpisywać się w system ogólny tj. obowiązek prowadzenia dziennika praktyk.</p> <p>Nieuwzględniona – po analizie prawnej należy stwierdzić, że planowane połączenie uprawnień wykonawczych i projektowych ograniczy dostęp do wykonywania</p>
--	--	--	---	--

			<p>uprawnień. Umożliwi to absolwentom uczelni technicznych większą elastyczność na rynku pracy.</p> <p><u>Włączenie specjalności drogowej, mostowej, kolejowej i wyburzeniowej do specjalności konstrukcyjno-budowlanej.</u></p> <p><u>Likwidacja specjalności telekomunikacyjnej:</u> w kontekście ograniczania barier do zawodu, włączenie specjalności drogowej, mostowej, kolejowej i wyburzeniowej do specjalności konstrukcyjno-budowlanej należy ocenić pozytywnie. Absolwenci uczelni technicznych, chcący pracować przy inwestycjach związanych z więcej niż jedną specjalnością, nie będą musieli przechodzić kilkakrotnie procedury zdobywania uprawnień. Z drugiej strony umożliwi to osobom posiadającym uprawnienia konstrukcyjno-budowlane na większą elastyczność na rynku pracy. Likwidacja specjalności telekomunikacyjnej nie budzi zastrzeżeń.</p> <p><u>Brak zmian w zasadach przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego:</u> sporym zaskoczeniem jest brak propozycji zmian dotyczących obowiązku zdania egzaminu, nierozłączności organu przeprowadzającego postępowanie kwalifikacyjne i izby zawodowej oraz kosztów.</p> <p><u>Brak zmian odnośnie do kosztów postępowania kwalifikacyjnego:</u> zastrzeżenia budzi także brak zmian co do kosztów postępowania kwalifikacyjnego. Na mocy § 13 rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, opłaty za postępowanie kwalifikacyjne wynoszą:</p>	<p>zawodu, gdyż osoby, które zdecydują się na uzyskanie uprawnień wykonawczych po uzupełnieniu wykształcenia nie będą mogły uzyskać rozszerzonych uprawnień, a zatem należało zmodyfikować projekt art. 14 ust. 3 ustawy – Prawo budowlane.</p> <p>Nieuwzględniona, wykracza poza zakres materii projektu ustawy, ponadto propozycja wymagałaby głębszych zmian systemowych.</p> <p>Nieuwzględniona, wykracza poza zakres materii projektu ustawy, ponadto propozycja wymagałaby głębszych zmian systemowych. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż</p>
--	--	--	---	--

			<p>50% minimalnego wynagrodzenia za pracę z tytułu kwalifikowania wykształcenia i praktyki zawodowej, 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę z tytułu przeprowadzenia egzaminu, 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę z tytułu ponownego przeprowadzenia części ustnej egzaminu. Opłata w 2012 roku za pełne postępowanie kwalifikacyjne wynosi już więc aż 1 500 PLN (na mocy ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.).</p> <p>Opłatę w powyższej wysokości zapewne trudno jest zakwalifikować jako sytuację, która może negatywnie wpłynąć na decyzję o podejściu do egzaminu. Natomiast nie zmienia to faktu, iż zasadność tej kwoty budzi poważne wątpliwości i stanowi obciążenie dla budżetu młodych adeptów budownictwa i architektury, którzy w trakcie procesu nabywania uprawnień nie otrzymują lub otrzymują zazwyczaj niskie wynagrodzenia. Charakter egzaminu wskazuje na jego niską kosztowność. Co ciekawe, wątpliwości co do wysokości tej kwoty zdają się mieć sami architekci. Podczas konferencji nt. kształcenia architektów, która odbyła się 13 kwietnia br. w murach MNiSW, przedstawiciel IA RP przyznał jednoznacznie, że kwota jest rzeczywiście zbyt wysoka, natomiast jej wysokość określa Minister do spraw budownictwa, na co Izba wpływu nie ma.</p> <p>W związku z powyższym postuluję rezygnację z egzaminu lub znaczne obniżenie opłaty za postępowanie kwalifikacyjne, uwzględniające wprowadzone zmiany w zakresie wymogów kwalifikacyjnych.</p>	<p>oprócz egzaminu, który jest etapowi, koszty też stanowią czynności techniczne i administracyjne, postępowanie wstępne i sprawdzające, zaś do powyższych działań niezbędna jest kadra „merytoryczna”, prawnicza i techniczna, uwzględnić należy też koszty lokalowe i materiałów biurowych</p>
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	<p>art. 13 ust. 1 art. 14 ust. 3</p>	<p>Projektowane zapisy art. 13 ust. 1 i art.14 ust. 1 ustawy Prawo budowlane wskazują, iż uprawnienia do projektowania i kierowania będą nadawane łącznie, jako jedno uprawnienie a nie odrębnie, jak jest obecnie. Zdaniem PKP PLK S.A. proponowane połączenie nie znajduje merytorycznego uzasadnienia i przyczyni się, w szczególności, do ograniczenia dostępu do zawodu.</p> <p>Aktualnie obowiązujący art. 17 ustawy Prawo budowlane jako</p>	<p>Uwzględniona</p>

			<p>uczestników procesu budowlanego wskazuje inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta oraz kierownika budowy lub kierownika robót, przy czym jedynie projektant winien posiadać kwalifikacje projektowe a dla pozostałych uczestników procesu budowlanego wystarczające są umiejętności z zakresu kierowania robotami, obejmujące także znajomość techniki i technologii. Brak jest więc podstaw by wprowadzać nieuzasadnione utrudnienia dla przeważającej grupy uczestników procesu budowlanego i wprowadzać dla każdego z nich obowiązek posiadania umiejętności projektowania. Proponowana regulacja spowoduje w wielu przypadkach zawieszenie a w skrajnych przypadkach również zatrzymanie procesów inwestycyjnych w naszej Spółce a więc i w całym kraju.</p> <p>Zdaniem wnoszącego, należy podkreślić, iż również na etapie użytkowania obiektu budowlanego ustawa prawo budowlane zobowiązuje do sprawowania kontroli technicznej utrzymania obiektu budowlanego wyłącznie przez osoby z uprawnieniami budowlanymi a brak jest podstaw, by dla tego typu czynności wymagać umiejętności projektowych. Dla tych potrzeb wystarczające będą kwalifikacje do kierowania robotami budowlanymi. Proponowana regulacja spowoduje więc, wobec braku osób z właściwymi uprawnieniami budowlanymi, wstrzymanie użytkowania obiektów budowlanych przez Spółkę a więc na terenie całego kraju.</p> <p>Zgłaszający uwagi uważa także, iż konsekwentnie do zakresu uprawnień należy ustalić zróżnicowaną praktykę niezbędną dla uzyskania uprawnień, tj. odrębnie do projektowania i kierowania robotami oraz odrębnie do kierowania robotami. Wynikająca z proponowanego w art. 3 pkt 2 lit b) projektu nowego brzmienia ust. 3 art. 14 ustawy Prawo budowlane zasada konieczności łącznego odbycia, dla uzyskania uprawnień, rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów i rocznej praktyki na budowie będzie właściwa dla ubiegającego się o uprawnienia do projektowania i kierowania robotami. Natomiast dla uzyskania</p>	<p style="text-align: center;">Uwzględniona</p>
--	--	--	--	---

			<p>uprawnień do kierowania podstawą do uzyskania uprawnień powinna być jedynie praktyka na budowie. Projektowane zapisy, ustalające przedmiotowe wymogi niezależnie od rodzaju uprawnień budowlanych, znacznie pogorszą dostępność do uzyskania uprawnień budowlanych. Zauważyć ponadto należy, iż połączenie uprawnień do projektowania z uprawnieniami do kierowania robotami może utrudnić zdobycie stosownej praktyki albowiem nie każdy przedsiębiorca realizujący roboty budowlane posiada swoje biuro projektowe. Praktykę zawodową trzeba więc będzie niejednokrotnie zdobywać u dwóch pracodawców. Być może ułatwieniem byłoby skrócenie okresu praktyki, co jednakże może odbić się na jakości zdobywanych kwalifikacji.</p> <p>W naszej opinii nie należy skracać okresu praktyki ale poszerzyć obszar gdzie może być zdobywana – nie tylko budowa ale także eksploatacja i nadzór. Odnośnie praktyki postulujemy utrzymanie zasady zawartej w dotychczasowych przepisach, np. w art. 14 ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo budowlane, tj. odbywania dwuletniej praktyki na budowie, rezygnując z odbywania praktyki przy sporządzaniu projektów.</p> <p>W związku z powyższym proponujemy poniższe brzmienie analizowanych zapisów art. 3 pkt 1 i 2 b) projektu: Art. 13 ust. 1 <i>„1. Uprawnienia budowlane nadawane są do:</i> <i>1) projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń lub w ograniczonym zakresie;</i> <i>2) kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń lub w ograniczonym zakresie;</i> <i>3) do kierowania robotami budowlanymi, z wyłączeniem budowy, w zakresie określonym w dyplomie technika.”;</i></p> <p>Art. 14 ust. 3 <i>„3. Uzyskanie uprawnień budowlanych, z zastrzeżeniem ust. 3a, w specjalnościach, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, wymaga odbycia</i></p>	<p>Uwzględniona uwaga dot. czasu trwania praktyk, natomiast kwestia dot. „obszarów” zdobywania praktyk do rozważenia na etapie przepisów rozporządzenia</p> <p>Propozycja przepisu nieuwzględniona. Przepis art. 13 ust. 1 ustawy Prawo budowlane pozostawiono w brzmieniu dotychczasowym, gdyż jego dotychczasowa konstrukcja obejmuje wszystkie możliwe warianty zdobywania i „uzupełniania” uprawnień budowlanych – czyli intencja zgłaszającego uwagę wniosku została zrealizowana.</p>
--	--	--	---	--

			<p><i>rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów i rocznej praktyki na budowie a w ust. 1 pkt. 2 odbycia rocznej praktyki na budowie, oraz ...:”</i></p> <p>Powyższe zapisy pozwolą, w trybie zawartej w art. 16 ust. 1 ustawy Prawo budowlane delegacji dla ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej (<i>ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa</i>), na jednoznaczne ustalenie niezbędnych wymagań dla uzyskania uprawnień budowlanych. Ponadto, projekt ustawy nie umożliwi zaliczania prac wykonywanych przy diagnostyce urządzeń kolejowych do praktyki budowlanej co jest kwestią istotną dla PKP PLK S.A. a co mogłoby także zostać rozwiązane w ramach rozporządzenia wydanego na podstawie powyższej delegacji ustawowej.</p> <p>Podkreślenia wymagają także skutki, wynikającej z przedmiotowego projektu, likwidacji uprawnień budowlanych w specjalności telekomunikacja (konieczne będą także zmiany w aktach wykonawczych). Likwidacja tej specjalności spowoduje brak wymagań dla projektanta i personelu nadzoru budowy i użytkowania w zakresie urządzeń telekomunikacyjnych a w konsekwencji konieczność jednoznacznego wyłączenia tych urządzeń z obszaru regulacji ustawy Prawo budowlane, w szczególności z konieczności uzyskiwania pozwoleń na ich budowę. Wyłączenia dokonać można np. poprzez stosowne uzupełnienie art. 29 ustawy Prawo budowlane. Zapisy art. 29 ust. 1 pkt 20, 20a, 20b i 27 oraz ust. 2 pkt 11, 15 i 17 nie wyłączają bowiem z konieczności uzyskiwania pozwolenia na budowę wszystkich obszarów infrastruktury telekomunikacyjnej. <u>Wyłączeniu powinny podlegać również elementy telekomunikacji kolejowej np. wchodzące w skład elementy sieci radiolączności i łączności przewodowej na szlaku kolejowym, jaki i w obrębie</u></p>	<p>Kwestia dot. „obszarów” zdobywania praktyk do rozważenia na etapie przepisów rozporządzenia</p> <p>Uwaga uwzględniona – specjalność telekomunikacyjna pozostawiona, więc dalsza część uwagi dot. zmiany art. 5 i art. 29 ustawy Prawo budowlane nieaktualna</p>
--	--	--	--	--

			<p><u>stacji kolejowej oraz stanowiące wyposażenie budynków kolejowych.</u> Wobec rezygnacji z ustalenia wymagań dla projektanta i personelu nadzoru należałoby także zrezygnować z obowiązku zapewnienia dostępu do usług telekomunikacyjnych wynikającego z art. 5.1. 2a).</p>	
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	art. 14	<p>Kolejowe uprawnienia budowlane wprowadzone zostały zarządzeniem Ministra Komunikacji Nr 195 z dnia 1 grudnia 1964r. w sprawie uprawnień budowlanych w budownictwie specjalnym w zakresie komunikacji (Dz. U. z 1969 r. Nr 7 poz. 24 z późn. zm.) gdzie określono specjalności techniczno – budowlane uprawnień kolejowych i warunki ich uzyskiwania. Przepisy te, na przestrzeni kolejnych lat, ulegały różnym zmianom, ale poważne problemy pojawiły się z chwilą wydania przez Ministra Infrastruktury rozporządzenia z dnia 18 maja 2005r. w <i>sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie</i> (Dz.U. Nr 96, poz. 87). Kolejne zmiany coraz bardziej komplikowały przedmiotowe zagadnienie. Obecne propozycje, w części dotyczącej łączenia uprawnień budowlanych, są szczególnie ryzykowne w odniesieniu do wydawanych w przyszłości na rynku pracy uprawnień. Połączenie uprawnień, dla których wykształcenie i praktyka zawodowa są odmienne, jest zdecydowanie niewłaściwe, na pewno nie sprzyja zachowaniu bezpieczeństwa i może doprowadzić do tragicznych następstw. Natomiast proponowane zapisy umożliwiające uzyskiwanie uprawnień budowlanych przez osoby ze średnim wykształceniem można uznać za zasadne.</p> <p>Linia kolejowa, w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 28 marca o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 z późn. zm), obejmuje wiele branż, a brak jest na tyle wszechstronnych specjalistów by mogli zaprojektować wszystkie jej elementy. Należy zastanowić się jaki będzie efekt projektowania, budowania lub utrzymania linii kolejowej, jeśli czynności te podejmie osoba dysponująca uprawnieniami konstrukcyjno–budowlanymi w obecnej specjalności, np. wyburzeniowej, a będzie to zgodne z przepisami</p>	Uwzględniona

		<p>proponowanymi w analizowanym projekcie ustawy. Ponadto, proponowane zmiany, zakładające łączenie uprawnień budowlanych (bez wyodrębnienia specjalności) utrudnią przeprowadzanie postępowań w ramach prawa zamówień publicznych na roboty budowlane, usługi itp. Obecnie wykonawcy przystępujący do przetargów prowadzonych przez naszą Spółkę, zobowiązani są wykazać się posiadanymi uprawnieniami w danej specjalności odpowiadającej specyfice danych robót. W przypadku połączenia uprawnień budowlanych, nie będzie wiadomo czy np. kierownik robót budowlanych posiada odpowiednie kwalifikacje w danej specjalności np. drogowej, mostowej itp.</p> <p>W takim stanie rzeczy można zaproponować, by projektowany zapis art. 3 projektu ustawy, <u>zmieniający art. 14 ustawy Prawo budowlane</u>, rozdzielił uprawnienia konstrukcyjno – budowlane na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uprawnienia konstrukcyjno – budowlane w zakresie budownictwa ogólnego, - uprawnienia konstrukcyjno – budowlane w zakresie budownictwa specjalnego (kolejowego, mostowego, geotechniki komunikacyjnej, etc). <p>W ramach specjalności „budownictwo specjalne kolejowe” powinny być z kolei przewidziane następujące specjalizacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukcja nawierzchni kolejowej i układy torowe - kolejowe sieci elektroenergetyczne - urządzenia do zabezpieczenia i prowadzenia ruchu kolejowego <p>Przy uwzględnieniu powyższych propozycji należałoby ustalić, iż:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kolejowe budynki, rampy, perony, place ładunkowe itp. może projektować i budować osoba z uprawnieniami konstrukcyjno – budowlanymi z zakresu budownictwa ogólnego. • Kolejowe obiekty inżynieryjne może projektować i budować 	<p style="text-align: center;">Uwzględniona</p> <p style="text-align: center;">Uwaga nieuwzględniona – wykracza poza zakres materii projektu ustawy, do ewentualnego wykorzystania w ramach prac nad projektem rozporządzenia</p>
--	--	--	---

			<p>osoba z uprawnieniami z zakresu budownictwa specjalnego mostowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podtorze kolejowe może projektować osoba posiadająca uprawnienia z zakresu geotechniki komunikacyjnej lub uprawnienia geotechniczne kat. VI lub VII, wydane na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981). 	
	Wojewoda Zachodniopomorski	<p>art. 13 ust. 1 pkt 1 art. 13 ust. 1 pkt 2 art. 14 ust. 1 art. 14 ust. 3 art. 14 ust. 3a art. 15 art. 16 ust. 1 i 88a</p>	<p>Zawód inżyniera budownictwa jest zawodem zaufania publicznego, którego wykonywanie ma bezpośredni wpływ na życie i zdrowie obywateli, jak również na bezpieczeństwo ich mienia. Obecnie inżynier ma wpływ na wybór swojej drogi zawodowej, natomiast po zmianie (nakaz odbycia dwojakiej praktyki), będzie pozbawiony takiej możliwości. Będzie zobowiązany uzyskać szerokie uprawnienia, upoważniające go do wykonywania czynności, które nie zawsze zgodne są z jego zainteresowaniami. Nie każdy bowiem inżynier chce być projektantem, tak jak i nie każdy spełnia się w roli kierownika budowy.</p> <p>Ograniczenie możliwości decydowania o swoim życiu osobistym - w tym wyboru wykonywania zawodu stanowi naruszenie art. 47 i art. 65 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Obecnie, aby uzyskać uprawnienia wykonawcze wystarczy odbyć praktykę na budowie, natomiast po zmianie wszyscy praktykanci będą zobowiązani do odbycia praktyki projektowej i wykonawczej, co przy istniejącym rynku usług projektowych będzie stanowiło istotną blokadę w zakresie możliwości odbywania praktyki projektowej. Powyższe zamiast skrócić czas uzyskiwania uprawnień, jak zakłada ustawodawca, przyczyni się do wydłużenia lub całkowitego zablokowania awansu zawodowego inżyniera, który z powodu braku możliwości odbycia praktyki projektowej nie będzie mógł uzyskać uprawnień budowlanych nawet w zakresie wykonawstwa, co obecnie jest możliwe.</p>	Uwzględniona

		<ul style="list-style-type: none"> • Zmianę w art. 13 ust. 1 pkt 2. (umożliwienie uzyskania uprawnień budowlanych przez osoby ze średnim wykształceniem technicznym); opiniuje się pozytywnie. Propozycja takiej regulacji wychodzi naprzeciw oczekiwaniom grup społecznych potencjalnie spełniających wymogi do uzyskania uprawnień budowlanych i zwiększy ilość średniej kadry uprawnionej do kierowania robotami budowlanymi. <p>Zmiany w art. 14 ust. 1 (zawężenie specjalności); opiniuje się negatywnie.</p> <p>Obecnie na kierunku „Budownictwo” na różnych uczelniach wyróżnia się ponad 26 specjalności, natomiast propozycja przepisów, w przypadku ubiegania się o uzyskanie uprawnień budowlanych w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, przewiduje jedynie wymóg legitymowania się wykształceniem wyższym uzyskanym na kierunku „Budownictwo” bez podania specjalności. Powyższe nie gwarantuje zdobycia odpowiedniego przygotowania do wykonywania zawodu inżyniera jednocześnie w zakresie konstrukcji, dróg, mostów, wyburzeń, a szczególnie w zakresie kolei.</p> <p>Stworzy się fikcję prawną, która może doprowadzić do drastycznych skutków. Jest to regulacja, która całą odpowiedzialność przerzuca na inżynierów, którzy z uwagi na brak pracy będą zmuszani przez pracodawcę (pod rygorem utraty pracy) do podejmowania działań, w których nie mają wystarczającego wykształcenia i doświadczenia. Sporadyczne sytuacje obecnie, po przyjęciu nowelizacji będą nagminne.</p> <p>Ostatnie katastrofy kolejowe gdzie zginęli ludzie (źle działające urządzenia kolejowe) oraz ujawnione błędy projektowe i wykonawcze dróg, dowodzą konieczności pozostawienia uprawnień projektowych i wykonawczych w dziedzinie kolejowej i drogowej.</p>	<p>Uwzględniona</p>
--	--	--	---------------------

		<p>W związku z realizacją programu strategii rozwoju kolejnictwa, Master Planem dla kolei w Polsce i wspólnotowymi programami rozwoju szybko rośnie liczba zadań inwestycyjnych w zakresie modernizacji sieci kolejowej. Bez wątpienia istnieje więc konieczność pozostawienia aktualnie obowiązującego prawa dotyczącego uprawnień budowlanych dla inżynierów kolejnictwa.</p> <p>Przyjęcie proponowanej zmiany pozbawia możliwość uzyskania uprawnień w specjalności wyburzeniowej grupie osób z wykształceniem zdobytym na kierunku transport oraz górnictwo i geologia w specjalności eksploatacja złóż i inżynieria wojskowa - co stoi w prostej sprzeczności z uzasadnieniem do proponowanej zmiany przepisów. Bez znaczenia jest mała ilość osób, które dotychczas uzyskały uprawnienia w specjalności wyburzeniowej. Oczywistym jest, że dziedziny powyższej nie można powierzyć przypadkowym inżynierom, którzy z obawy o utratę pracy podejmować się będą wykonywani robót, nie mając wystarczającego wykształcenia i doświadczenia.</p> <p>Uwzględniając fakt, że w najbliższym okresie czasu zachodzić będzie konieczność budowy wielu wodnych zbiorników retencyjnych, odbudowy wałów przeciwpowodziowych i innych obiektów hydrotechnicznych, wnioskuje się utworzenie nowej specjalności hydrotechnicznej, co wymusi na wyższych uczelniach wykształcenie osób w tym zakresie (obecnie uczelnie nie kształcą w powyższym zakresie i występuje niedostateczna ilość osób legitymujących się stosownymi uprawnieniami budowlanymi). Środowisko inżynierskie od wielu miesięcy wnioskuje o ustanowienie powyższej specjalności (dwukrotnie stosowne wnioski złożyła do właściwego ministra Polska Izba Inżynierów Budownictwa).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w art. 14 ust. 3 (skrócenie okresu praktyki zawodowej); opiniuje się negatywnie. 	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p>
--	--	---	---

			<p>Zwiększanie liczby uprawnionych inżynierów nie może odbywać się kosztem obniżenia jakości świadczonych przez nich usług. Obecnie na uczelniach wyższych odnotowano fakt redukcji godzinowej zajęć z zakresu przedmiotów zawodowych z dotychczas ok. 50 godzin tygodniowo na ok. 25 godzin tygodniowo. Program kształcenia na studiach nie przygotowuje do wykonywania odpowiedzialnego zawodu inżyniera budownictwa. Potwierdziły to wielokrotne wypowiedzi samych studentów, którzy ukończyli studia i odbyli praktykę zawodową oraz osób które zdały egzamin na uprawnienia budowlane.</p> <p>Obowiązek odbycia praktyki przy sporządzaniu projektów lub na budowie z 2 lat do jednego roku stanowi liberalizację, która nie powinna mieć miejsca, gdyż bezpośrednio rzutuje na bezpieczeństwo konstrukcji oraz odpowiedzialność za wykonywanie zadań. Ponadto obecnie tylko około 30% inżynierów legitymuje się uprawnieniami do projektowania. Zadekretowanie, że drugi rok praktyki ma odbywać się w biurach projektów skazuje na porażkę osoby, które chciałyby realizować się w wykonawstwie, a brak tematów projektowych spowoduje, że biura projektów nie będą przyjmować chętnych na praktykę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w art. 14 ust. 3a; opiniuje się pozytywnie. • Zmiany w art. 15; opiniuje się negatywnie. <p>Wątpliwe wydaje się aby wyeliminowanie funkcji rzeczoznawcy budowlanego miało przyczynić się do uporządkowania systemu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Rzeczoznawca budowlany to osoba z wieloletnim doświadczeniem, która wykonuje „samodzielną funkcję techniczną w budownictwie” w przypadku spraw trudnych i spornych, gdzie jako ekspert ma rozstrzygać powstałe wątpliwości.</p> <p>Tytuł rzeczoznawcy budowlanego jest formą awansu zawodowego inżynierów. To najwyższy stopień przygotowania</p>	<p style="text-align: center;">Uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>
--	--	--	---	---

		<p>zawodowego. Stanowi zatem istotną motywację do poszerzania i aktualizacji zakresu wiedzy i doświadczenia zawodowego. Należy dążyć także do wprowadzenia regulacji prawnych wiążących funkcję rzeczoznawcy budowlanego z funkcją biegłego tak, aby biegłymi w sądach powszechnych, orzekających w sprawach z zakresu budownictwa, mogły być wyłącznie osoby posiadające tytuł rzeczoznawcy budowlanego. Obecny brak odpowiednich regulacji powoduje, że biegłymi w zakresie budownictwa są często osoby do tego nie przygotowane.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w art. 16 ust. 1 i 88a; opiniuje się negatywnie, gdyż wynikają ze zmian wymienionych w art. 13,14,15. <p>Ponadto stwierdza się, że tak opracowana propozycja zmian jest niekompletna. W przypadku uchylecia art. 15, należy dokonać korekty w art. 12 ust. 1 pkt. 7 poprzez jego uchylenie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>
	Związek Rzemiosła Polskiego	<p>Związek Rzemiosła pozytywnie ocenia propozycję dotyczącą - wprawdzie w znacznie ograniczonym zakresie, bo z wyłączeniem budowy - przyznania technikom budowlanym uprawnień do kierowania robotami budowlanymi. Oznacza to, że technicy będą mogli kierować robotami budowlanymi w zakresie remontów i modernizacji. Jest to postęp wobec stanu aktualnego, jednak nie realizuje całkowicie wniosków zgłaszanych przez środowisko techników i mistrzów w zawodach budowlanych.</p> <p>Przed 2006 rokiem osoby legitymujące się średnim wykształceniem technicznym o profilu budowlanym mogą ubiegać się o uprawnienia budowlane w zakresie ograniczonym do budowy domów jednorodzinnych o określonej kubaturze. Obowiązujące aktualnie uregulowania odbierają absolwentom techników budowlanych motywację do dalszego rozwoju zawodowego, co ma bezpośredni wpływ na wybór tego kierunku kształcenia przez młodzież. Dlatego Związek Rzemiosła</p>	<p>Uwaga dot. techników budowlanych uwzględniona</p>

			<p>Polskiego od dawna postuluje przywrócenie uprawnień budowlanych technikom budowlanym w ograniczonym zakresie i po odpowiedniej praktyce na budowie. Naszym zdaniem osoby z dyplomem technika w zawodzie budowlanym i po odbyciu praktyki na budowie powinny mieć uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi na małych budowach, których zakres określiłby minister budownictwa.</p> <p>Wnioskowaliśmy także o przyznanie analogicznych uprawnień budowlanych osobom posiadającym, zgodnie z przepisami o rzemiośle, dyplom mistrza w odpowiednim zawodzie budowlanym. Kilka lat temu również i ta grupa zawodowa miała przyznane uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w powierzonym zakresie nadane odpowiednim przepisem ustawy Prawo budowlane. Osoby o statusie mistrza w zawodach budowlanych posiadają, wieloletni staż pracy i duże doświadczenie zawodowe w swojej specjalności. Fachowością, kompetencjami i doświadczeniem zawodowym mistrzowie budowlani dorównują technikom budowlanym. W tym miejscu chcielibyśmy się także powołać na praktykę stosowania podobnych rozwiązań w Niemczech, gdzie mistrzowie budowlani mają uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w szerokim zakresie.</p>	
	Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa		<p>Izba, po dogłębnym przeanalizowaniu zawartych w projekcie ustawy propozycji oraz przeprowadzeniu konsultacji w swoim środowisku postuluje by utrzymać dotychczasowe przepisy w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oddzielnych uprawnień projektowych i wykonawczych; - utrzymania wyodrębnionych uprawnień w zakresie specjalności drogowej, mostowej i kolejowej; - okresu wymaganej praktyki zawodowej; - istnienia funkcji rzeczoznawcy budowlanego, ale jako biegłego sądowego w zakresie budownictwa. 	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona częściowo – tytuł rzeczoznawcy budowlany będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>

		<p>Dodatkowo należy stworzyć możliwość uzyskania uprawnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> -bez ograniczeń w zakresie wykonawstwa osobom legitymującym się wyższym wykształceniem zawodowym oraz - w ograniczonym zakresie osobom ze średnim wykształceniem technicznym. <p>Na takie stanowisko Izby wpłynęła analiza decyzji i obowiązujących w tym zakresie rozwiązań prawnych i w przekroju ostatnich 50 lat. Polska należy do grupy państw, w których specjaliści w określonych zawodach uzyskują uprawnienia w specjalnościach wymagających właściwego przygotowania zawodowego oraz posiadanego doświadczenia potwierdzonych przez zdanie egzaminu przed jednostką do tego uprawnioną. Druga grupa państw to te, w których nie obowiązują specjalistyczne uprawnienia do wykonywania samodzielnych funkcji np. w budownictwie, a sprawę doboru właściwych osób na te odpowiedzialne stanowiska podejmuje najczęściej ubezpieczyciel inwestycji, który na podstawie swoich procedur zatwierdza te osoby zaproponowane przez wykonawcę.</p> <p>W obecnej chwili oraz w najbliższym okresie czasu Izba nie widzi możliwości, by zrezygnować z obecnie obowiązującego systemu i wprowadzić ten drugi, co wiązałoby się z likwidacją praktycznie wszystkich specjalności w szeroko rozumianym budownictwie, architekturze i urbanistyce.</p> <p>Pozostaje więc ewentualnie uzasadniona reforma lub modernizacja obecnie obowiązującego prawa w zakresie specjalności i uprawnień budowlanych, jeżeli obecne rozwiązania nie spełniają oczekiwań. Zdaniem Izby, wprowadzanie teraz w życie ustawy nierozwiązującej generalnie problemu, a jedynie wprowadzającej niczym nieuzasadnione skomasowanie wielu specjalności w jedną nie może być przez nasze środowisko zaakceptowana.</p> <p>Izba pragnie jedynie przypomnieć, że była tą organizacją, która po wieloletnich staraniach doprowadziła do wyodrębnienia specjalności drogowej i mostowej. Zaproponowane i przyjęte przez Sejm w 2003 r. rozwiązania okazały się trafne i spełniły</p>	Uwzględniona
--	--	---	--------------

		<p>oczekiwania zarówno kadry technicznej w firmach oraz inwestorów wszystkich szczebli. Zaproponowane wówczas rozwiązania uzyskały pełną akceptację ówczesnych członków Komisji Infrastruktury.</p> <p>Każdorazowe odstępstwo od przyjętych rozwiązań dotyczących specjalności oraz uprawnień budowlanych ma niezwykle negatywny wpływ na realizację inwestycji, czego w ostatnim czasie mieliśmy wiele dowodów. Konkretnie chodzi o to, by w szerszym zakresie jak dotychczas, zadziałały mechanizmy zapewniające dostęp do podejmowania decyzji w kwestiach technicznych i technologicznych osobom posiadającym odpowiednie przygotowanie zawodowe i doświadczenie w odpowiedniej specjalności. Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania z całą pewnością tego nie zapewnią. W praktyce będzie tak, jak poprzednio bywało, że inżynier z specjalnością konstrukcyjno-budowlaną mógł bez właściwego przygotowania pełnić samodzielne funkcje np. przy budowie dróg lub mostów, co okazywało się bardzo złym doświadczeniem.</p> <p>Reasumując, Izba prosi o rozważenie rezygnacji przez ustawodawcę z zapowiadanej likwidacji specjalności drogowej i mostowej, twierdząc, że specjalności te posiadają tak rozbieżne charakterystyki, że połączenie ich w jedną specjalność doprowadzi w ostateczności do znacznego obniżenia poziomu wiedzy poszczególnych specjalistów z branż tak zasadniczo różniących się od siebie.</p> <p>Przedstawiając powyższe, Izba jednocześnie wyraża zdziwienie, że informacja o projekcie ustawy „deregulacyjnej” zbiegła się z drugą informacją że rząd, na wniosek Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, utworzył Komisję Kodyfikacyjną Prawa Budowlanego której przewodniczy prof. Zygmunt Niewiadomski. Wydaje się, że na forum tej Komisji powinna się odbyć debata na temat specjalności i uprawnień budowlanych, której efektem byłyby uzgodnione z całym środowiskiem nowe zapisy w prawie budowlanym.</p>	<p style="text-align: center;">Uwzględniona</p>
	Polska Izba	Wobec powołania Komisji Kodyfikacyjnej i zobowiązania jej do	Nieuwzględniona, inne cele i

	<p>Inżynierów Budownictwa</p>		<p>przedstawienia wyników prac w okresie najbliższych dwóch lat, Polska Izba Inżynierów Budownictwa zwraca się z apelem o wyłączenie z projektu ustawy z dnia 27 września 2012 r. o ułatwianiu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych kwestii uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.</p> <p>Chodzi o to, aby nie zmieniać stanu prawnego, gdy w rychłej perspektywie wysoce prawdopodobne są kolejne jego zmiany. Należy przy tym pamiętać, że przedmiotowe regulacje wiążą się z procesem wieloletniego kształcenia i praktykowania zawodu przez młodych ludzi i przez to wpływają na ich wybory zawodowe i życiowe. Z tego powodu ingerencje w tę materię muszą być szczególnie dobrze przemyślane i kompleksowe oraz stabilne w czasie.</p> <p>Nie jest realnym ułatwieniem dostępu do zawodu proponowane jednocześnie nadawanie uprawnień do wykonawstwa i projektowania. Po pierwsze studia są od lat dwustopniowe i przygotowują najpierw do wykonawstwa, a na drugim stopniu (magisterskim) do projektowania. Praktyka powinna obejmować oba aspekty, a na trudnym rynku budowlanym nie łatwo będzie absolwentowi znaleźć takie zróżnicowane miejsca pracy i to w ograniczonym czasie. To między innymi z tego powodu Izba chce nadawać już absolwentom studiów I stopnia - po praktyce w wykonawstwie - pełne uprawnienia wykonawcze, które po kolejnym etapie kształcenia i kariery zawodowej mogą być poszerzone o część projektową. W ten sposób absolwent szybciej i skuteczniej wchodziłby na rynek usług budowlanych. Dodatkowo zyskiwałby poczucie bezpieczeństwa co do lepiej zdefiniowanego obszaru swoich rzeczywistych, a nie tylko potencjalnych, kompetencji zawodowych.</p>	<p>przyczyny warunkujące powstanie projektu ustawy deregulacyjnej i powołania Komisji Kodyfikacyjnej. Deregulacja jest wynikiem zmian zapowiedzianych w exposé Premiera na temat zmniejszenia liczby zawodów regulowanych. Natomiast KK została powołana w celu uporządkowania oraz wypracowania rozwiązań w zakresie procesu budowlanego.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
--	--------------------------------------	--	--	--

			<p>W analogiczny sposób można by rozwiązać kwestie specjalności, które będą się tworzyć realnie i bez woli ustawodawcy wraz z postępem naukowo-technicznym i rosnącą specjalizacją w budownictwie. Intencją Izby jest nadawanie uprawnień możliwie szybko, nawet w ograniczonym zakresie, który powinien być poszerzany odpowiednio do rosnącego doświadczenia i kwalifikacji inżyniera. Za błąd uważamy uprawnienia „na wejściu” najszersze, gdyż kompetencje inżyniera nie biorą się tylko z wykształcenia, które może być akademicko szerokie, ale przede wszystkim z praktykowania zawodu, a tego nie sposób przyspieszyć i oderwać od realiów rynku usług budowlanych.</p> <p>Reasumując. Naszym zdaniem należy wdrożyć rozwiązania kompleksowe (w tym od lat postulowane przez Polską Izbę Inżynierów Budownictwa) i powiązane z regulacjami procesu budowlanego, a więc przedmiotem prac powołanej niedawno Komisji Kodyfikacyjnej. Ingerowanie w jej prace poprzez przedwczesne i fragmentaryczne regulacje uważamy za ze wszelkich miar szkodliwe i wzywamy do ich zaniechania.</p>	<p>Uwzględniona</p> <p>Nieuwzględniona</p>
	Podkarpacka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa		<p>W odniesieniu do zasadniczych zmian proponowanych w projekcie ustawy nasze stanowisko jest następujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Propozycja włączenia specjalności drogowej, mostowej, kolejowej i wyburzeniowej do specjalności konstrukcyjno-budowlanej <p>Stanowisko: poparcie.</p> <p>Uzasadnienie: wszystkie ww. specjalności wymagają ukończenia tego samego kierunku studiów wyższych. Już obecnie inżynier pracuje w zgodzie z posiadaną wiedzą i kompetencją często znacznie węższymi niż posiadane uprawnienia. Połączenie specjalności jw. zwiększy jego elastyczność na rynku pracy przy uaktualnieniu swojej wiedzy bez konieczności odbywania paroletniej „nowej” praktyki zawodowej i zdawania „nowych” egzaminów.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Propozycja likwidacji specjalności telekomunikacyjnej <p>Stanowisko: poparcie.</p>	

		<p>Uzasadnienie: propozycje pozostają w zgodzie z przyjętymi pryncypiami jw. Konieczność posiadania specjalistycznej wiedzy przy wykonywaniu pracy w tej specjalności może być z powodzeniem egzekwowana w inny sposób w oparciu o już istniejące regulacje prawne.</p> <p>3. Propozycja likwidacji tytułu rzeczoznawcy budowlanego Stanowisko: poparcie Uzasadnienie: rzeczoznawca zanim nim zostaje ma już uprawnienia budowlane bez ograniczeń, więc tytułu rzeczoznawcy nie da się powiązać z dodatkowymi uprawnieniami, gdyż nie można dodać czegoś komuś, kto ma już wszystko. Nie pieczętka rzeczoznawcy na stronie tytułowej stanowi o wartości opracowania, ale jego treść. Dla przykładu: bardzo ważne audyty energetyczne może od lat wykonywać każdy i jakość tych opracowań pozostaje bardzo wysoka, a świadectwa charakterystyki energetycznej mogą wykonywać tylko osoby uprawnione i ich jakość często jest żenująco słaba. O jakości pracy decyduje świadomość jej celu i nieuchronność osobistej odpowiedzialności, a nie „pieczętka”.</p> <p>4. Propozycja połączenia uprawnień wykonawczych i projektowych Stanowisko: sprzeciw</p> <p>5. Propozycja skrócenia praktyki zawodowej do 1 roku na budowie i 1 roku w projektowaniu Stanowisko: sprzeciw</p>	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p>
	Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa	<p>Nie jest właściwe, aby zagadnienia regulacji dotyczących zawodów budowlanych były fragmentarycznym przedmiotem decyzji ustawowych w sytuacji, gdy Premier Rządu powołał Komisję Kodyfikacyjną z zadaniem kompleksowego ujęcia tych zagadnień w Kodeksie budowlanym i określił termin tego zadania do 2014 r. Sprawy dotyczące zawodów budowlanych należy wyłączyć z projektu powołanej we wstępie ustawy i pozostawić je do opisanie w Kodeksie budowlanym.</p>	<p>Nieuwzględniona, inne cele i przyczyny warunkujące powstanie projektu ustawy deregulacyjnej i powołania Komisji Kodyfikacyjnej. Deregulacja jest wynikiem zmian zapowiedzianych w exposé Premiera na temat zmniejszenia liczby zawodów regulowanych. Natomiast KK została powołana w celu</p>

			<p>Usunięcie w projekcie ustawy deregulacyjnej uprawnień dla rzeczoznawców stanowi wielki błąd. Oznacza bowiem powierzenie zupełnie przypadkowym ludziom orzecznictwa w sprawach o ogromnym znaczeniu dla bezpieczeństwa ludzi i konstrukcji, odpowiedzialności materialnej.</p>	<p>uporządkowania oraz wypracowania rozwiązań w zakresie procesu budowlanego.</p> <p>Uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>
	<p>Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej</p>		<p><u>Włączenie do specjalności konstrukcyjno-budowlanej specjalności drogowej, kolejowej, mostowej i wyburzeniowej</u></p> <p>Proponowana zmiana, polegająca na połączeniu w ramach jednej specjalności konstrukcyjno-budowlanej czterech istniejących obecnie specjalności (drogowej, kolejowej, mostowej, wyburzeniowej), jest niepoprawna i wysoce szkodliwa z merytorycznego punktu widzenia.</p> <p>Specjalność konstrukcyjno-budowlana aktualnie obejmuje budownictwo kubaturowe oraz indywidualne obiekty budowlane. Budownictwo drogowe, kolejowe, mostowe są to budowle inżynierskie liniowe, które charakteryzują się odmiennymi obciążeniami oraz warunkami projektowania i budowy. Nie wspominając o specjalności wyburzeniowej, która kieruje się odmienną filozofią. W przypadku specjalności drogowej dodatkową specyfiką jest inżynieria ruchu to jest ocena warunków bezpiecznego zachowania się pojazdów i pieszych na drogach i ulicach. Wprowadzone ostatnio uregulowania UE w zakresie audytu bezpieczeństwa nadają tej specjalności szczególne uwarunkowania. Ponadto specjalność drogowa obejmowała swoim zakresem lotniska w sensie dróg przeznaczonych do poruszania się statków powietrznych jest to specyfika wymagająca znajomości zasad bezpieczeństwa i warunków ruchu lotniczego. Podobna występuje specyfika w</p>	<p>Uwzględniona</p>

			<p>przypadku specjalności kolejowej. Specyfika ta dotyczy bezpieczeństwa i inżynierii ruchu. Ostatnie cztery katastrofy kolejowe powinny być ostrzeżeniem, że nie można do tej problematyki podchodzić w sposób nieprzemyślany. Studenci studiujący na kierunku budownictwo w specjalności konstrukcyjno-budowlanej nie mają prawie w ogóle lub w niewielkim stopniu, przedmiotów z budownictwa kolejowego, drogowego, mostowego. Osoby uzyskujące formalne upoważnienie do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w zakresie merytorycznym odpowiadającym obecnie trzem różnym specjalnościom (drogi, koleje, mosty), nie będą faktycznie przygotowane do wykonywania tych funkcji w całym zakresie nowej specjalności. W ten sposób stworzy się fikcję prawną, która może doprowadzić do drastycznych skutków. Natomiast studenci studiujący specjalności drogową, kolejową lub mostową są merytorycznie przygotowani do realizacji zawodu.</p> <p>W latach 1995 - 2003 funkcjonowała taka praktyka (jedna specjalność konstrukcyjno-budowlana) i owoce negatywne tego zbieramy aktualnie w budownictwie drogowym i kolejowym (brak profesjonalnych rozwiązań inżynierskich, złe nadzory, błędy dokumentacyjne itp.). Naszego kraju nie stać na takie rozwiązania i błędne decyzje techniczne.</p> <p>Proponowane połączenie specjalności przyczyni się w konsekwencji do ograniczenia dostępu do zawodu, ponieważ o uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej nie będą mogły ubiegać się osoby, które obecnie mogą takie uprawnienia uzyskać. Chodzi tu m.in. o osoby legitymujące się wykształceniem zdobytym na kierunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • transport, który obecnie daje możliwość uzyskania uprawnień w specjalności kolejowej. <p>Zatem, wprowadzenie proponowanej zmiany ograniczy pewnej grupie inżynierów dostęp do uzyskania uprawnień, co sprzeczne jest z uzasadnieniem projektu, które kilkakrotnie podkreśla, iż celem zmian jest ułatwienie dostępu do zawodu i zwiększenie</p>	
--	--	--	--	--

		<p>grupy inżynierów wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie.</p> <p>Reasumując Stowarzyszenie jest za utrzymaniem podziału na specjalności: konstrukcyjno-budowlaną, drogową, kolejową, mostową.</p> <p><u>Połączenie uprawnień budowlanych wykonawczych i projektowych.</u></p> <p>Obecnie, aby uzyskać uprawnienia wykonawcze wystarczy odbyć praktykę na budowie, natomiast po zmianie wszyscy praktykanci będą zobowiązani do odbycia praktyki projektowej i wykonawczej, co przy istniejącym rynku usług projektowych będzie stanowiło istotną blokadę w zakresie możliwości odbywania praktyki projektowej. Powyższe zamiast skrócić czas uzyskiwania uprawnień, jak zakłada ustawodawca, przyczyni się do wydłużenia lub całkowitego zablokowania awansu zawodowego inżyniera, który z powodu braku możliwości odbycia praktyki projektowej nie będzie mógł uzyskać uprawnień budowlanych nawet w zakresie wykonawstwa, co obecnie jest możliwe. Obecnie inżynier ma wpływ na wybór swojej drogi zawodowej, natomiast po zmianie będzie pozbawiony takiej możliwości. Będzie zobowiązany uzyskać szerokie uprawnienia, upoważniające go do wykonywania czynności, które nie zawsze zgodne są z jego zainteresowaniami. Nie każdy bowiem inżynier chce być projektantem, tak jak i nie każdy spełnia się w roli kierownikiem budowy.</p> <p>Reasumując Stowarzyszenie jest za rozłączeniem (nie nadawania jednocześnie) uprawnień do projektowania i wykonawstwa. Proponuje się zachować formę obowiązującą</p> <p><u>Wyeliminowanie funkcji rzeczoznawcy budowlanego.</u></p> <p>Wątpliwe wydaje się aby wyeliminowanie funkcji rzeczoznawcy budowlanego miało przyczynić się do uporządkowania systemu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Rzeczoznawca traktowany był zawsze jako wybitny znawca w</p>	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy budowlanego będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego</p>
--	--	---	---

		<p>określonym obszarze budownictwa. Powoływanie rzeczoznawcy miało miejsce przede wszystkim w przypadku spraw trudnych i spornych, gdzie jako ekspert miał rozstrzygać powstałe wątpliwości.</p> <p>Trudno wyobrazić sobie aby taka funkcja miała zniknąć zupełnie z Prawa budowlanego. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego jest formą awansu zawodowego inżynierów, to w hierarchii zawodowej kadry technicznej najwyższy stopień przygotowania zawodowego. Stanowi zatem istotną motywację do poszerzania i aktualizacji zakresu wiedzy i doświadczenia zawodowego.</p>	
	Związek Mostowców RP	<p><u>Włączenie do specjalności konstrukcyjno - budowlanej specjalności drogowej, kolejowej, mostowej i wyburzeniowej.</u></p> <p>Proponowana zmiana, polegająca na połączeniu w ramach jednej specjalności konstrukcyjno-budowlanej czterech istniejących obecnie specjalności (drogowej, kolejowej, mostowej oraz wyburzeniowej) jest niewłaściwa z merytorycznego punktu widzenia. Z doświadczenia lat 1995 -2003 wynika, że takie połączenie może być nawet szkodliwe. Negatywne skutki połączenia specjalności drogowej i kolejowej oraz mostowej ze specjalnością konstrukcyjno-budowlaną widoczne są dzisiaj między innymi przy realizacji dużych inwestycji drogowych. Objawia się to w postaci braku profesjonalnych rozwiązań inżynierskich, błędach w dokumentacji i niewystarczającym nadzorze. Powoduje to duże straty gospodarcze.</p> <p>Aktualnie specjalność konstrukcyjno-budowlana obejmuje budownictwo kubaturowe i przemysłowe oraz indywidualne obiekty budowlane. Budownictwo drogowe, kolejowe i mostowe zalicza się do liniowego. Charakteryzuje się odmiennymi zasadami oraz warunkami projektowania budowy. Ma oddzielne normy i inne przepisy, które podkreślają jego odmienność. Zupełnie inną specyfikę ma specjalność wyburzeniowa, która nie ma żadnego powiązania z budownictwem liniowym.</p> <p>Warto również nadmienić, że studenci na kierunku budownictwo specjalności konstrukcyjno-budowlane mają przedmioty komunikacyjne tylko w encyklopedycznym wymiarze. Nawet</p>	Uwzględniona

			<p>jeżeli absolwenci zdadzą egzamin i tym samym uzyskają formalne prawo do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w zakresie odpowiadającym trzem różnym specjalnościom -drogi, koleje, mosty - nie będą przygotowane do wykonywania tych funkcji w całym zakresie nowej specjalności. I odwrotnie, studenci studiujący specjalności drogowe, kolejowe i mostowe nie są w pełni przygotowani do pełnienia samodzielnych funkcji w zakresie konstrukcyjnym.</p> <p>Nie można nie zwrócić uwagi na brak odniesienia tytułu proponowanej ustawy w zakresie mówiącym o ułatwieniu dostępu do zawodu. Doświadczenia ostatnich lat wskazują, że około 90% kandydatów zdaje egzamin na uprawnienia w wymienionych specjalnościach. Przy tej sprawności zdawania egzaminu - a do egzaminu może przystąpić każdy po spełnieniu warunku czasu odbycia ogólnodostępnej praktyki - nie można mówić o trudności w dostępie do wykonywania zawodu.</p> <p>Należy przy tym wspomnieć, że Polska Izba Inżynierów Budownictwa zapewnia pełną dostępność do bazy pytań obowiązujących na egzaminie wraz z komentarzami. Dlatego Związek Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej jest za utrzymaniem podziału na specjalności: konstrukcyjnej.</p> <p><u>Połączenie uprawnień budowlanych wykonawczych i projektowych.</u></p> <p>Obecnie przy staraniu się o uprawnienia wykonawcze wystarczy odbyć praktykę na budowie, natomiast po zmianie ustawy konieczne będzie odbycie praktyki projektowej i wykonawczej. Biorąc pod uwagę istniejący rynek usług projektowych można się spodziewać trudniejszego dostępu do odbywania praktyki zawodowej, a tym samym także do uzyskania uprawnień w zakresie wykonawstwa.</p> <p>Przy obecnych uregulowaniach prawnych młody inżynier ma możliwość wyboru swojej drogi zawodowej (wykonawstwo, projektowanie). Po zmianie ustawy dostęp do uprawnień wykonawczych będzie bardziej utrudniony. Dlatego Związek</p>	<p style="text-align: center;">Uwzględniona</p>
--	--	--	---	---

			Mostowców Rzeczypospolitej Polskiej jest za odrębnymi przepisami uprawnieniami projektowymi i wykonawczymi.	
	Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych		<p>Propozycja zmiany w zapisie dotyczącym uzyskiwania uprawnień budowlanych w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych polegającej na podziale specjalności na 3 odrębne specjalizacje lub przywrócenie w obecnym zapisie zakresu specjalności dwukropka po słowie „urządzeń”, co będzie równoznaczne z podziałem obecnej specjalności na 3 odrębne specjalizacje. Powyższe rozwiązania były postulowane przez PZITS od 1995 roku. PZITS zwracało także uwagę, że programy kształcenia dla kierunku inżynieria środowiska na różnych uczelniach nie są jednolite a pomimo różnic programowych zakres nadawanych uprawnień budowlanych jest jednakowy dla każdego przeegzaminowanego.</p> <p>Propozycja utrzymania dotychczasowych przepisów w zakresie uzyskiwania oddzielnych uprawnień projektowych i wykonawczych; pozostawienia wymaganego okresu praktyki zawodowej do uzyskania uprawnień; wprowadzenia uregulowań dla osób legitymujących się wykształceniem zawodowym dających możliwość uzyskiwania uprawnień w zakresie wykonawstwa w ograniczonym zakresie, np. kierownictwo robót; wprowadzenia uregulowań dających osobom z wykształceniem średnim technicznym możliwość uzyskiwania uprawnień w zakresie wykonawstwa w ograniczonym zakresie, np. kierownictwo robót.</p>	Uwzględniona
	Warszawskie Centrum Postępu Techniczno-Organizacyjnego Budownictwa WACETOB Sp. z o.o.	<p>art. 13 ust. 1 art. 14 ust. 1 art. 15</p>	<p>Zaproponowane rozwiązanie, polegające na wprowadzeniu jednych uprawnień budowlanych – łącznie do projektowania i kierowania robotami budowlanymi, zamiast dotychczasowych odrębnych uprawnień do kierowania robotami oraz do projektowania, bez możliwości wyboru i rezygnacji z ubiegania się o uprawnienia np. do projektowania prowadzi w naszej ocenie do utrudniania w dostępie do uprawnień budowlanych – propozycja wprowadzenia proponowanego w projekcie rozwiązania jako alternatywy do dotychczas obowiązującego.</p>	Uwzględniona

			<p>Proponowana zmiana polegająca na nowym brzmieniu art. 13 ust. 1 oznacza konieczność odpowiedniej modyfikacji ust. 2-4 w art. 13.</p> <p>Nowe brzmienie art. 14 ust. 1 oznacza, że zlikwidowana zostaje nie tylko specjalność telekomunikacyjna, jak wskazano w uzasadnieniu, ale również specjalność: drogowa, mostowa, kolejowa i wyburzeniowa. Ponieważ, zgodnie z uzasadnieniem, projektowane rozwiązanie nie oznacza odstępienia od wymogu posiadania uprawnień budowlanych przy projektowaniu i kierowaniu robotami, związanymi z takimi obiektami jak drogi, mosty, wiadukty, linie i bocznice kolejowe, torowe instalacje techniczne, lecz ich objęcie jedną specjalnością konstrukcyjno-budowlaną, trudno je uznać za ułatwienie dostępu do zawodu. Wymaga wyjaśnienia czy i w jakim zakresie osoby kończące studia na kierunkach np. transport inżynieria wojskowa będą mogły ubiegać się o uprawnienia budowlane.</p> <p>W związku z wyeliminowaniem (skreślenie art. 15) funkcji rzeczoznawcy budowlanego koniecznym wydaje się wskazanie kto w świetle nowych zasad dotyczących uprawnień będzie uprawniony do działalności obejmującej rzeczoznawstwo budowlane, zwłaszcza że projektowane zmiany umożliwiają uzyskanie uprawnień budowlanych osobom ze średnim wykształceniem posiadającym dyplom technika. Propozycja: zachowanie art. 15 bez zmian.</p>	<p>Uwzględniona</p> <p>Uwzględniona</p>
	Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP		<p>Łączenie uprawnień, dla których wymagane jest odmienne wykształcenie i odmienna jest praktyka zawodowa, nie jest właściwe - zagraża bezpieczeństwu i może doprowadzić do nieszczęścia.</p> <p>Definicja linii kolejowej wg ustawy o transporcie kolejowym, wskazuje, że prawidłowe jej zaprojektowanie, budowa lub utrzymanie wymaga wykorzystania wiedzy z wielu branż, a nie ma fachowców, którzy byliby tak wszechstronni. Przedstawiona</p>	Uwzględniona

			<p>propozycja pozwala każdej osobie legitymującej się uprawnieniami konstrukcyjno - budowlanymi na projektowanie, budowę lub utrzymanie linii kolejowej. Ale czy linię kolejową potrafi zaprojektować osoba, która projektuje np. wysokie kominy? Jaka będzie wówczas gwarancja bezpieczeństwa ruchu kolejowego?</p> <p>W związku z tym zapis art. 14 ust. 1 w ustawie Prawo budowlane powinien podzielić uprawnienia konstrukcyjno-budowlane na specjalności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budownictwo ogólne, - budownictwo specjalne w podziale na budownictwo kolejowe, mostowe, geotechnikę itd. <p>Specjalność "budownictwo specjalne kolejowe" powinna być podzielona na specjalizacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukcja nawierzchni kolejowej i układy torowe, - kolejowe sieci elektroenergetyczne, <p>urządzenia do zabezpieczenia i prowadzenia ruchu kolejowego.</p>	<p>Poza materiały projektu ustawy, do ewentualnego rozważenia w ramach projektu rozporządzenia</p>
	dr Tomasz Wiatr	ogólna	<p>Kierunek deregulacji wprost realizuje strategię zawodu architekt o czym deregulatorom być może nawet nie wiadomo. Plan jest prosty a władza realizuje go na rzecz tej korporacji. Paradoksalnie tylko nasze polskie uprawnienia umacniają architekta i może się on uważać za projektanta budynków tylko dlatego, że prawo zmusza do korzystania z koncepcji architekta (układ pomieszczeń i elewacja, nie raz tylko ona).</p> <p>Jakby tego było mało polski architekt, który co do zakresu wykształcenia i kompetencji jest może bardziej plastykiem i tylko formalnie inżynierem (akurat w Polsce) ma teraz być nawet kierownikiem budowy! Człowiek, który na studiach zamiast prawdziwych praktyk ma plenery malarskie, a zamiast laboratoriów np. zajęcia z rzeźbienia w glinie miałby być projektantem budynku i jednocześnie kierownikiem jego budowy? Już obecnie architekt drwi sobie z inżynierów, nazywając ich swymi sługami i to tylko dlatego, iż ktoś mylnie sądzi, że inżynier budownictwa ogólnego może zajmować się wyłącznie odpowiedzialnymi konstrukcjami nośnymi budynku,</p>	<p>Uwaga zbyt ogólna, nie odnosi się bezpośrednio do konkretnych zapisów projektu ustawy</p>

			które nakreśli architekt.	
	Instytut Logistyki i Magazynowania		<p>Dotychczas funkcjonujące specjalności drogowa, mostowa, kolejowa i wyburzeniowa mają zostać włączone do specjalności konstrukcyjno-budowlanej „z uwagi na istotne podobieństwa, w zakresie nauki, praktyki zawodowej oraz wykonawstwa robót budowlanych” (<i>Uzasadnienie ustawy - strona 32</i>). Wydaje się, że połączenie przedmiotowych specjalności jest racjonalne. W szczególności, gdy weźmie się pod uwagę załącznik numer 1 do rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji w budownictwie (Dz. U. z 2006 r. Nr 83, poz. 578; później dwukrotnie zmieniane), który stanowi, iż osoby ubiegające się o nadanie uprawnień budowlanych w wyżej wymienionych specjalnościach powinny mieć ukończone studia na kierunku budownictwo (poza specjalnością kolejową, gdzie dopuszcza się ukończenie kierunku transport, oraz poza specjalnością wyburzeniową, gdzie dopuszcza się ukończenie kierunku górnictwo i geologia w specjalności eksploatacja złóż, lub kierunku inżynieria wojskowa). Jest to poważny argument, aby połączyć przedmiotowe specjalności. Co więcej, rozwiązanie to wydaje się korzystne dla osób posiadających poszczególne rodzaje uprawnień, gdyż poszerzy ich możliwości zawodowe. Ale czy jest to rozwiązanie korzystne dla podmiotów chcących skorzystać z usług osób posiadających uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, a także dla bezpieczeństwa publicznego oraz dla zleceniodawców? Połączenie specjalności utrudni wyszukanie osób o potwierdzonych kwalifikacjach np. do projektowania mostów. Może warto zastanowić się, nad wykorzystaniem istniejącego mechanizmu nadawania specjalizacji w ramach specjalności. Art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane pozwala, w ramach poszczególnych specjalności techniczno-budowlanych, na wyodrębnienie specjalizacji techniczno-budowlanych. Rodzaje specjalizacji zostały wprowadzone rozporządzeniem Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie</p>	Uwzględniona częściowo z uwagi na liczne negatywne oceny wyrażone w ramach konsultacji społecznych. Pozostawiono specjalności (drogowa, mostowa, kolejowa i wyburzeniowa) w ramach specjalności konstrukcyjno – budowlanej budownictwa specjalistycznego

			<p><i>samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie</i> (dwukrotnie zmienionym). W założeniu specjalizacja techniczno-budowlana miała być potwierdzeniem posiadania szczególnej wiedzy w określonej dziedzinie budownictwa. W praktyce, z uwagi na brak namacalnych korzyści, przy konieczności zdania egzaminu oraz uiszczenia opłaty za jego przeprowadzenie, zainteresowanie uzyskaniem specjalizacji jest znikome (de facto ma tylko znaczenie prestiżowe). Zatem, po połączeniu specjalności drogowej, mostowej, kolejowej i wyburzeniowej ze specjalnością konstrukcyjno-budowlaną, warto pozostawić możliwość wskazania do niej specjalizacji. Osoba ubiegająca o uzyskanie uprawnień budowlanych w specjalności konstrukcyjno-budowlanej mogłaby (ewentualnie musiałaby) wskazać swoją specjalizację we wniosku o nabycie uprawnień. Oczywiście taka osoba mogłaby po uzyskaniu uprawnień budowlanych w danej specjalności korzystać z nich nie tylko w zakresie wybranej specjalizacji. Specjalizacja byłaby dodatkową informacją dla potencjalnych usługodawców poszukujących specjalistów do zaprojektowania np. wiaduktu kolejowego. Na etapie uzyskania uprawnień budowlanych wskazanie specjalizacji nie powinno być objęte dodatkowymi opłatami za przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego.</p> <p>Natomiast można rozważyć wprowadzanie odpłatności za uzyskanie kolejnych specjalizacji w zakresie posiadanej specjalności. Jeżeli takie rozwiązanie zostałoby zaakceptowane, to warto pozostawić specjalizacje również w zakresie specjalności instalacyjnych. Natomiast pozostawienie specjalizacji techniczno-budowlanych w obecnie funkcjonującej postaci wydaje się zbędnym komplikowaniem przepisów. Niestety, projekt <i>Ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> nie odnosi się do zasadności istnienia specjalizacji techniczno-budowlanej.</p> <p>Projekt zakłada zrezygnowanie z nadawania w poszczególnych</p>	<p>Poza materiały projektu ustawy, do ewentualnego rozważenia w ramach projektu rozporządzenia</p>
--	--	--	---	--

			<p>specjalnościach odrębnych uprawnień budowlanych do projektowania albo kierowania robotami budowlanymi. Zatem uzyskanie uprawnień budowlanych pozwoli zarówno na projektowanie jak i kierowanie robotami budowlanymi. Ponadto, przedmiotowy projekt przewiduje zmodyfikowanie czasu i zakresu odbywania praktyk. Zarówno architekci jak i inżynierowie budownictwa mają odbywać roczne praktyki przy sporządzaniu projektów oraz roczne praktyki na budowie (niezależnie od specjalności oraz zakresu uprawnień). W <i>Uzasadnieniu ustawy</i> podkreślono, iż skrócenie czasu praktyki pozwoli na szybsze wejście architektów na rynek pracy, co pozwoli zwiększyć ich liczbę. Należy podkreślić, iż taka zmiana prawa będzie dotyczyć także tych osób, które nie chcą wykonywać samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie polegających na sporządzaniu projektów budowlanych. Zostaną one przymuszone do odbycia rocznej praktyki w tym zakresie! Praktyki, która może być nie szczególnie przydatna do kierowania robotami budowlanymi. Co więcej, konieczność odbycia obowiązkowej praktyki przy sporządzaniu projektów budowlanych może ograniczyć możliwość jej odbycia z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc. Zatem skutek może być odwrotny od zamierzonego: zmiana przepisów utrudni i przedłuży odbycie praktyki zawodowej. Należy w tym miejscu zasignalizować, iż w środowisku związanym z samorządem zawodowym architektów oraz inżynierów budownictwa panuje pogląd o zbyt krótkiej praktyce zawodowej. I to uzyskanie uprawnień budowlanych Należy dodać, iż praktykę zawodową można rozpocząć już po ukończeniu trzeciego roku studiów (zatem w przypadku studiów magisterskich już trakcie nauki) i nie zalicza się do niej praktyki objętej programem studiów. Taka możliwość pozwala na przyspieszenie wejścia na rynek pracy. Reasumując, w przypadku uprawnień do projektowania albo kierowania robotami budowlanymi w pełnym zakresie, obowiązujący okres praktyki wydaje się odpowiedni - zważywszy na zakres odpowiedzialności spoczywający na osobach posiadających takie uprawnienia.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Natomiast, w przypadku uprawnień do projektowania w ograniczonym zakresie, obowiązek odbycia dwuletniej praktyki przy sporządzaniu projektów rzeczywiście jest zbyt długi, podobnie jak trzyletnia praktyka na budowie wymagana do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie. W tych przypadkach można pokusić się o jej skrócenie o rok. Należy podkreślić, iż sami absolwenci kierunków studiów związanych z budownictwem podkreślają wagę praktyk i ich ograniczony zakres w okresie studiów. Stąd też zmieniając przepisy należy wziąć pod uwagę obawy przedstawicieli samorządu zawodowego architektów oraz inżynierów budownictwa i ostrożnie podejść do kwestii skracania praktyki zawodowej, a rozważyć możliwości jej odformalizowania i rozszerzenia zakresu dopuszczalnych form.</p>	<p>Częściowo uwzględniona. Do rozważenia na etapie rozporządzenia kwestia zakresu dopuszczalnych form praktyk zawodowych</p>
	Instytut Logistyki i Magazynowania	<p>nadanie technikom budowlanym uprawnień do kierowania robotami budowlanymi, z wyłączeniem budowy</p>	<p>Projekt zakłada przywrócenie technikom budowlanym uprawnień budowlanych do kierowania robotami budowlanymi, z wyłączeniem budowy, w zakresie określonym w dyplomie technika. Projekt przewiduje, iż wymienione uprawnienia wymagają uzyskania dyplomu technika w zawodzie budowlanym oraz odbycia dwuletniej praktyki na budowie. Wprowadzenie takiej możliwości wydaje się zasadne, zresztą ma poparcie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Szczegóły dotyczące uzyskania uprawnień budowlanych przez techników (kwestia dokumentowania praktyki zawodowej oraz ewentualnego postępowania kwalifikacyjnego) powinny zostać doprecyzowane w przepisach wykonawczych, np. w nowym rozporządzeniu w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (które ma zostać wydane zgodnie z art. 3 pkt 4 <i>Ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i>). Należy ponadto rozważyć, czy zakres proponowanych uprawnień nie jest zbyt mały. Można je rozszerzyć np. o możliwość kierowania robotami budowlanymi, w tym budową obiektów budowlanych należących do kategorii I - III załącznika do <i>ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane</i>. W takim wypadku praktyka zawodowa powinna zostać przedłużona, do np. 5 lat. Ponadto przepisy powinny ustalić</p>	<p>Uwzględniona. Należy wyjaśnić, iż osoby ze średnim wykształceniem technicznym będą podlegały ogólnym regułom, jakim podlegają osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie czyli będą przynależać do izby samorządu zawodowego oraz podlegać wpisowi do Centralnego Rejestru</p>

			<p>kwestię ewentualnego obowiązku przynależności do izby samorządu zawodowego oraz wpisu do Centralnego Rejestru Osób Posiadających Uprawnienia Budowlane, mając na uwadze, iż przepisy art. 12 ust. 7 ustawy <i>Prawo budowlane</i> stwierdzają, iż podstawą do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie jest wpis, w drodze decyzji, do wymienionego rejestru oraz wpis na listę członków właściwej izby samorząd zawodowego, potwierdzony odpowiednim zaświadczeniem.</p> <p>Możliwość nadawania uprawnień budowlanych technikom budowlanym wymaga także analizy i zmian w kształceniu, które pozwolą im na zdobycie odpowiedniej wiedzy.</p>	Poza materią projektu ustawy, do ewentualnego rozważenia w ramach projektu rozporządzenia
	Instytut Logistyki i Magazynowania	rzeczoznawcy budowlani	<p>Projekt zakłada zrezygnowanie z nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego (uchylenie art. 15 ustawy Prawo budowlanego, który określa zasady uzyskiwania tego tytułu). Dotychczas obowiązujące przepisy nie określają charakteru i funkcji rzeczoznawcy budowlanego w procesie budowlanym, czy też na etapie użytkowania obiektów budowlanych. W praktyce tytuł ten przyznawany jest osobom o wysokich kwalifikacjach i odpowiednio dużym, udokumentowanym doświadczeniu w określonej dziedzinie i specjalności zawodowej. Można uznać, iż rolą rzeczoznawcy jest rozstrzyganie spraw w trudnych sytuacjach, np. awarie, katastrofy budowlane, czy kwestie sporne wynikłe w trakcie procesu inwestycyjnego. Należy podkreślić, iż tradycja funkcjonowania tytułu rzeczoznawcy budowlanego sięga <i>rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. z 1928 r. Nr 23, poz. 202)</i>. Wydaje się, że dotychczasowa zwyczajowa rola rzeczoznawców budowlanych powinna być podtrzymana i umocowana w przepisach prawa, a w aspekcie ich wykorzystania jako biegłych sądowych rozszerzona, a może nawet usankcjonowana prawnie. Przepisy powinny regulować rolę rzeczoznawców budowlanych w ramach postępowań sądowych, wykonywania funkcji biegłych sądowych, a także</p>	

			<p>wykonywania ekspertyz w ramach postępowań prowadzonych przez organy nadzoru budowlanego albo organy dyscyplinarne samorządu zawodowego. Oczywiście powinny ulec modyfikacji przepisy <i>ustawy Prawo budowlane</i> poprzez dookreślenie statutu rzeczoznawców budowlanych, ich roli i funkcji w procesie inwestycyjnym oraz w trakcie użytkowania obiektów budowlanych. Doprecyzowania wymagają przepisy dotyczące uzyskiwania tytułu rzeczoznawcy budowlanego (kwestia praktyki, „znaczącego” dorobku praktycznego), zwłaszcza przez osoby, które nie posiadają uprawnień budowlanych bez ograniczeń. Precyzyjne ustalenie roli rzeczoznawcy budowlanego wymaga dogłębnej analizy i wykorzystania doświadczenia specjalistów (np. Wiktor Piwkowski; <i>Kwalifikacje i procedura uzyskania uprawnień rzeczoznawcy - ocena krytyczna i propozycje PZITB</i> [w] Przegląd Budowlany Nr 4/2010; s. 4-5)</p> <p>Rezygnacja z funkcjonowania rzeczoznawców budowlanych wydaje się nieuzasadniona (zwłaszcza podkreślając słabość w Polsce wszelkiego rodzaju branżowych jednostek certyfikujących).</p>	<p>Uwaga uwzględniona – tytuł rzeczoznawcy będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego. W związku z powyższym zmiany w Centralnym Rejestrze dotyczą tylko tego zagadnienia</p>
	Instytut Logistyki i Magazynowania	rejestry budowlane	<p>Projekt przewiduje zmiany w zakresie funkcjonowania centralnych rejestrów budowlanych. W świetle powyższych uwag, dotyczących utrzymania dalszego funkcjonowania rzeczoznawców budowlanych, nie powinno się usuwać Centralnego Rejestru Rzeczoznawców Budowlanych.</p> <p>Ponadto przepisy <i>ustawy Prawo budowlane</i> powinny jednoznacznie wskazać, aby rejestr był jawny i powszechnie</p>	<p>Tytuł rzeczoznawcy będzie nadawany przez właściwą izbę samorządu zawodowego. W związku z powyższym zmiany w Centralnym Rejestrze dotyczą tylko tego zagadnienia. Proponuje się, aby listę rzeczoznawców budowlanych prowadził samorząd zawodowy</p> <p>Uwaga nie dotyczy zakresu projektu ustawy deregulacyjnej,</p>

			<p>dostępny. W chwili obecnej rejestr ten nie spełnia swojej funkcji, na stronach internetowych Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego nie są udostępnione informacje o wpisanych osobach, ponadto rejestr nie jest kompletny (nie zawiera osób, które uzyskały uprawnienia budowlane/tytuł rzeczoznawcy przed 1 stycznia 1995 r.). „Otwarcie rejestrów” pozwoli na uproszczenie innych procedur, zmniejszenie obowiązków obywateli i sędowanie ich na organy administracji publicznej, które samodzielnie będą mogły weryfikować pewne dane w oparciu o przedmiotowe rejestry (np. organy administracji architektoniczno-budowlanej kontrolując posiadanie przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie uprawnień do pełnienia tych funkcji - zgodnie z art. 81 ust 3 ustawy Prawo budowlane, w połączeniu z art. 12 ust. 2 i 7 tej ustawy).</p>	<p>której celem jest ułatwienie dostępu do zawodu. Natomiast sposób prowadzenia rejestru określają inne przepisy ustawy Prawo budowlane</p>
	Instytut Logistyki i Magazynowania	pisemność	<p>Część obecnie obowiązujących w Polsce przepisów w znacznym stopniu uniemożliwia elektroniczną przebiegu procedur administracyjnych. Z uwagi na podejmowane działania mające na celu ułatwienie komunikacji pomiędzy wnioskodawcami, a poszczególnymi organami, należy w ten sposób zmieniać przepisy, aby uniknąć określeń typu: <i>pisemny</i> czy też <i>oryginał</i>. Takie sformułowania ograniczają możliwości składania wniosków za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Dla przykładu art. 10 pkt 10 <i>Projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> proponuje zmianę art. 20a ust 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach z późn. zm.) pozostawiając wnioskodawcy obowiązek przedłożenia pisemnego oświadczenia o zamiarze świadczenia usług transgranicznych.</p>	<p>Poza materiały projektu ustawy</p>
	Instytut Logistyki i Magazynowania	ogólna	<p>Idea zmniejszenia ilości zawodów regulowanych w Polsce jest jak najbardziej pożądana. Jej celem powinno być znoszenie barier wykonywania poszczególnych zawodów. Należy jednak wziąć pod uwagę interesy podmiotów, dla których mają być wykonywane poszczególne usługi. Pomysł zmniejszenia liczby</p>	<p>Do dalszych rozważań i uzgodnień</p>

		<p>specjalności w zawodzie inżyniera budownictwa ma swoje uzasadnienie. Należy jednak podkreślić, iż czynności wykonywane przez osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie wymagają wysoko wyspecjalizowanej wiedzy. Usługobiorcy mogą nie mieć elementarnej wiedzy w tym zakresie, co przy ograniczeniu reglamentacji i poszerzeniu zakresu uprawnień budowlanych, może narazić ich na straty. Warto, aby ustawodawca miał na uwadze także interesy usługodawców (stąd propozycja możliwości wskazania specjalizacji w zakresie specjalności). Zmniejszenie liczby specjalności, a także zmiana zakresu uprawnień wymaga dyskusji z przedstawicielami samorządu zawodowego osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, organizacji branżowych, ośrodków kształcenia, ale także troski o interesy usługobiorców.</p> <p>Inną kwestią, na którą zwraca uwagę środowisko inżynierów budownictwa, jest ograniczona możliwość projektowania (a także kierowania robotami budowlanymi) w pełnym zakresie w specjalności architektonicznej przez osoby, które ukończyły studia magisterskie na kierunku budownictwo. Zgodnie z załącznikiem numer 1 do <i>rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie</i>, osoby te nie mogą ubiegać się o nadanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń w specjalności architektonicznej. Natomiast osoby te mogą ubiegać się o uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie, które pozwalają na projektowanie lub kierowanie robotami budowlanymi przy obiektach o kubaturze do 1000 m³ na terenie zabudowy zagrodowej. Specjaliści zwracają uwagę, że kwalifikacje osób, które ukończyły studia magisterskie na kierunku budownictwo są dużo wyższe i pozwalają na sporządzanie bardziej skomplikowanych projektów w odniesieniu do architektury. Ponadto podkreślana jest przez nich nieprecyzyjność określenia możliwości wykonywania przez osoby posiadające uprawnienia w specjalności konstrukcyjno-</p>	<p>Poza materiały projektu ustawy</p>
--	--	--	---------------------------------------

			<p>budowlanej tylko obliczeń konstrukcji nośnej obiektu. Co istotne, pkt 28 Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych wskazuje na możliwość wykonywania działalności architekta także przez przedstawicieli innych zawodów, w szczególności przez inżynierów, którzy uzyskali specjalistyczne wykształcenie w dziedzinie budownictwa lub sztuki budowania. Ma to odzwierciedlenie w ustawodawstwie państw Unii, w wyniku którego, inżynierowie budownictwa mają możliwość sporządzania projektów budowlanych w zakresie architektonicznym. W Polsce takie rozwiązanie nie obowiązuje, a jako argument przeciwko takim regulacjom, uznaje się troskę o harmonijne wkomponowanie obiektów budowlanych w otoczenie, a także poszanowanie charakteru krajobrazu naturalnego (co również ma odzwierciedlenie w wymienionej Dyrektywie - pkt 27). Paradoksalnie, osoby będące obywatelami państw członkowskich, posiadające uprawnienia budowlane umożliwiające sporządzanie projektów architektonicznych, a nieposiadające tytułu architekta, mogą ubiegać się w Polsce o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta. Natomiast, inżynier budownictwa, który uzyskał swoje uprawnienia w naszym kraju nie ma takiej możliwości. W tym aspekcie zrozumiałe wydają się popularne w środowisku inżynierów budownictwa postulaty: umożliwienia projektowania przez inżynierów budownictwa, posiadających uprawnienia w specjalności konstrukcyjno - budowlanej bez ograniczeń, budynków przemysłowych, magazynowych i gospodarczych bez ograniczeń kubaturowych, wprowadzenia zapisu umożliwiającego zdobycie uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej bez ograniczeń przez inżynierów budownictwa, po odbyciu odpowiednio wydłużonej praktyki projektowej.</p> <p>Warto, aby w wyniku dyskusji pomiędzy samorządem zawodowym inżynierów budownictwa a samorządem zawodowym architektów wypracować rozwiązanie, które będą w</p>	
--	--	--	--	--

			<p>stanie zaakceptować obie strony. Wprowadzenie możliwości ubiegania się inżynierów budownictwa o uprawnienia w specjalności architektonicznej w pełnym zakresie uzależnić można od dodatkowej praktyk projektowej, oraz złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu potwierdzającego kwalifikacje.</p> <p>Ponadto warto rozważyć zmiany w katalogu obiektów, które mogą projektować lub kierować ich wykonaniem, osoby posiadające uprawnienia w ograniczonym zakresie w specjalności architektonicznej. Osoby posiadające wyżej wymienione uprawnienia mogą sporządzać projekty architektoniczno-budowlane (w odniesieniu do architektury obiektu) lub kierować robotami budowlanymi (w odniesieniu do architektury obiektu) obiektów budowlanych o kubaturze 1000 m³ na terenie zabudowy zagrodowej. Takie ograniczenie uprawnień budzi sprzeciw wśród osób uprawnionych. Bezzasadne jest ograniczenie możliwości sporządzania projektów lub kierowania robotami budowlanymi tylko na terenie zabudowy zagrodowej. Ograniczenie wynika z lokalizacji inwestycji oraz jej wielkości (kubatury), a nie rodzaju obiektu budowlanego. Nie ma znaczenia także aspekt ochrony obszarów lub obiektów o znacznych walorach architektonicznych. Prowadzi to do kuriozalnej sytuacji, gdzie osoba posiadająca uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie może zaprojektować budynek mieszkalny jednorodzinny na terenie zabudowy zagrodowej, a nie może zaprojektować takiego samego budynku w mieście! Trudno dociec, jakie argumenty sankcjonują takie brzmienie przepisów. Nie do końca trafna wydaje się argumentacja, iż ma to na celu ochronę walorów architektonicznych obszarów miejskich.</p> <p>Poruszone powyżej kwestie wykraczają poza ramy <i>Projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i>, jednak warto już na etapie konsultacji społecznych projektu ustawy zastanowić się nad regulacjami wprowadzanymi aktami wykonawczymi. Pozwoli to na stworzenie takiej regulacji prawnej, która umożliwi</p>	
--	--	--	--	--

			jak najszerszą deregulację w zakresie zawodów związanych z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, z zabezpieczeniem interesu publicznego, a także interesów usługobiorców.	
Art. 2. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości				
	Rzecznik Praw Absolwenta	ogólna	<p>Z uprawnieniami do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych wiąże się obecnie regulacje, których stopień restrykcyjności jest absolutnie nieadekwatny do zadań, jakie wykonują księgowi.</p> <p>Mechanizm zapewniania jakości oparty na restrykcyjnych kryteriach dostępu do zawodu najwyraźniej jest też fikcją. Sygnały napływające do Rzecznika Praw Absolwenta wskazują jednoznacznie, że zadania księgowego wykonują bardzo często osoby bez uprawnień, a kwestia posiadania uprawnień staje się wiążąca w momencie zatwierdzania pracy pracowników biura księgowego przez osobę z uprawnieniami. Podstawowym rezultatem obecnych regulacji jest więc stworzenie poważnych przeszkód w dostępie do zawodu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.</p> <p>Projektodawca proponuje całkowitą deregulację zawodu. W przypadku dostępu absolwentów studiów wyższych do rynku pracy, jest to rozwiązanie bardzo korzystne, ponieważ wiąże się z brakiem konieczności kontynuowania studiów po uzyskaniu dyplomu licencjata lub inżyniera na studiach magisterskich, zniesieniem obowiązku ukończenia studiów podyplomowych, w przypadku osób posiadających wykształcenie wyższe inne niż na kierunku rachunkowość bądź pokrewnym, oraz, co najważniejsze, brakiem konieczności odbywania długiej praktyki zawodowej.</p>	Nie wymaga odniesienia
	Stowarzyszenie Księgowych w	ogólna	Zadania, które wchodzą w zakres szeroko rozumianej rachunkowości, w tym usługi księgowe, powinny być wykonywane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje	Uwaga niezasadna, niezgodna z duchem ustawy, gdyż zgodnie z przyjętymi przez projektodawcę

	<p>Prawników i Ekonomistów „Libertas”</p>	<p>art. 76a</p>	<p>rachunkowych. Jakimi kryteriami kierować się także przy wyborze wykonawcy usług doradztwa podatkowego.</p> <p>W związku z powyższym uprzejmie prosimy o rozważenie poniższych zmian przedmiotowego projektu ustawy.</p> <p>- Art. 4 pkt. 2 ustawy powinien otrzymać brzmienie: „2) w art. 76a:</p> <p>a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„2. Przedsiębiorcy posiadający certyfikat księgowy są również uprawnieni do wykonywania działalności, obejmującej sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie - w zakresie określonym odrębnymi przepisami.”</p> <p>b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:</p> <p>„3. Działalność, o której mowa w ust. 1, w zakresie wymienionym w art. 4 ust. 3 pkt. 4 i 5, mogą wykonywać:</p> <p>1) przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi, jeżeli posiadają certyfikat księgowy, osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów lub na listę doradców podatkowych.;</p> <p>2) pozostali przedsiębiorcy, pod warunkiem, że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby wymienione w pkt. 1.</p> <p>4. Działalność, o której mowa w ust. 1, w zakresie wymienionym w art. 4 ust. 3 pkt. 2, 3 i 6, mogą</p>	<p>są nadmierne i stanowią ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu, dlatego konieczna jest całkowita deregulacja tego zawodu na rzecz samoregulacji rynku.</p> <p>Proponowane rozwiązania idą natomiast w kierunku utrzymania regulacji tego zawodu.</p>
--	--	-----------------	---	--

		Art. 76h ust.1	<p>wykonywać przedsiębiorcy, pod warunkiem, że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby, które:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mają pełną zdolność do czynności prawnych; 2) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo skarbowe oraz za czyn określony w rozdziale 9 ustawy." <p>- Należy wykreślić pkt. 3 z art. 4 ustawy.</p> <p>- Art. 4 pkt. 4 ustawy powinien otrzymać brzmienie: „4) w art. 76h ust. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1. Przedsiębiorcy, o których mowa w art. 76a ust. 3 i 4, są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością o której mowa w art. 76a ust. 1.";</p> <p>Powyższe zmiany zapewniają, że czynności rachunkowości, wynikiem których jest sporządzenie sprawozdania finansowego - dokumentu, który jednostki zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych zobowiązane są złożyć do odpowiednich rejestrów i na podstawie, którego inni uczestnicy rynku podejmują istotne decyzje biznesowe, będą wykonywane przez osoby zweryfikowane - posiadające certyfikat księgowy.</p>	
	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	ogólna	<p>Na uwagę zasługują ułatwienia przewidziane dla osób chcących zajmować się usługowym prowadzeniem ksiąg rachunkowych. Może to spowodować masowe otwieranie biur rachunkowych, czego efektem będzie wzrost dostępności usług i spadek ich cen. Jeśli bowiem część usług, uznawanych dziś za doradztwo podatkowe zastrzeżone dla określonych podmiotów, będą mogli świadczyć wszyscy, bez względu na uprawnienia, ta deregulacja spowoduje wyjście tych osób z szarej strefy.</p>	Nie wymaga odniesienia

	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki	ogólna	<p>Do zmian dotyczących ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.):</p> <p>Liberalizacja wskazanych unormowań w proponowanym zakresie nie gwarantuje świadczenia usług na niezbędnym wysokim i profesjonalnym poziomie. Samo ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku ze świadczeniem usług nie zabezpiecza w sposób wystarczający osób zlecających wykonanie czynności szczególnie, że nadal ciąży na nich odpowiedzialność z tytułu nadzoru. Dotychczas działalność tego rodzaju mogły prowadzić osoby lub firmy posiadające odpowiednie uprawnienia, a zdobycie ich wiązało się z posiadaniem niezbędnej wiedzy i stażu w księgowości. Natomiast w projekcie ustawy proponuje się umożliwienie prowadzenia działalności osobom posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych, które nie były skazane za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów. Co oznacza, że praktycznie każdy nawet bez konieczności dokumentowania swoich kwalifikacji może usługowo prowadzić księgi rachunkowe.</p>	<p>Uwaga niezasadna, niezgodna z duchem ustawy, gdyż zgodnie z przyjętymi przez projektodawcę założeniami obecne uregulowania dotyczące usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych są nadmierne i stanowią ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu, dlatego konieczna jest całkowita deregulacja tego zawodu na rzecz samoregulacji rynku.</p>
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	ogólna	<p>Proponowane zmiany Rozdziału 8a regulującego usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, polegające na umożliwieniu prowadzenia tej działalności przez osoby nieposiadające zweryfikowanych uprawnień księgowego należy ocenić jako zmianę mogącą skutkować negatywnymi konsekwencjami dla przedsiębiorców. Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych nie stanowi przy tym wystarczającego zabezpieczenia dla przedsiębiorcy korzystającego z usług „nieprofesjonalnego” biura rachunkowego. Należy zwrócić uwagę autorów projektu, że przedmiotowa</p>	<p>Uwaga niezasadna, niezgodna z duchem ustawy, gdyż zgodnie z przyjętymi przez projektodawcę założeniami obecne uregulowania dotyczące usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych są nadmierne i stanowią ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu, dlatego konieczna jest całkowita deregulacja tego zawodu na rzecz samoregulacji rynku.</p>

			<p>działalność była dotychczas regulowana przepisami, najpierw rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lipca 2002 r. w sprawie uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 120, poz. 1022, z późn. zm.), którego postanowienia w większości, z uwagi na art. 22 Konstytucji RP, zostały wprowadzone do ustawy o rachunkowości ustawą z dnia 18 marca 2008 r o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz. U. Nr 223, poz. 1466). W uzasadnieniu tej zmiany wskazano, cyt: "Przed wszystkim wprowadzono konieczność zdawania egzaminu przez wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie certyfikatu księgowego. Rozwiązanie to ma na celu zapewnić wysoki profesjonalizm osób wykonujących działalność w omawianym zakresie. Będzie stanowiło również sprawniejszy mechanizm gwarancyjny dla uczestników obrotu gospodarczego."</p> <p>Należy podzielić cytowany pogląd i podkreślić, że weryfikacji profesjonalnego świadczenia usług księgowych nie można pozostawić jedynie do oceny podmiotów obrotu gospodarczego korzystających z tych usług. Uprawnienia osób wykonujących usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych powinny być poddane uprzedniemu sprawdzeniu, a przejęcie przez rynek procesu weryfikacji księgowych pracujących w outsourcingu i owszem spowoduje deregulację zawodu księgowego bez jakiegokolwiek zapewnienia minimum wymagań kwalifikacyjnych. Również jako niekorzystną zmianę oceniamy rezygnację z wymogu posiadania doświadczenia z zakresu księgowości przez osoby wykonujące czynności usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.</p>	
	Polska Izba Biur Rachunkowych	ogólna	Oceniamy pozytywnie dążenie autorów wprowadzanych zmian do rezygnacji z przeprowadzania uciążliwych, stresujących i dość kosztownych egzaminów	Nie wymaga odniesienia
	Polska Izba Biur Rachunkowych	ogólna	Oceniamy negatywnie bardzo pobieżne potraktowanie środowiska właścicieli biur rachunkowych i ich klientów-przedsiębiorców: Z łatwością daje się zauważyć brak konsekwencji autorów zmian,	Uwaga niezasadna, niezgodna z duchem ustawy, gdyż zgodnie z przyjętymi przez projektodawcę założeniami obecne uregulowania

			<p>przejawiający się w tym, że proponują dereglamentację usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych pisząc jednocześnie w uzasadnieniu „wśród kryteriów które powinny być brane pod uwagę przy klasyfikacji grup zawodowych, w odniesieniu do których należy stosować zbieżne kryteria, należy przede wszystkim wymienić: (...) c) rola danego zawodu w zapewnianiu bezpieczeństwa lub porządku publicznego, osobistego i bezpieczeństwa obrotu prawnego, d) konieczność zapewnienia minimum kompetencji dla rozpoczęcia świadczenia usług określonego rodzaju.”.</p> <p>Tymczasem właściciele biur rachunkowych są jednym z ogniw bezpieczeństwa obrotu prawnego - świadczą o tym, chociażby, obowiązki właścicieli biur rachunkowych wynikające z ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu). To, że podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych zostały, w tej ustawie, wymienione wśród innych „instytucji zobowiązanych” nie jest przypadkiem - jest dowodem na rolę tych podmiotów w bezpieczeństwie obrotu prawnego i finansowego. Rezygnacja, w opiniowanym projekcie ustawy, z realizacji kryterium dotyczącego zapewnienia minimum kompetencji świadczy dobitnie o pobieżnej analizie problemu przez autorów zmian i pozwala na snucie domysłów, że kierowali się oni innymi intencjami, niż zawarte w uzasadnieniu wprowadzanych zmian. W proponowanym projekcie zabrakło instrumentów, za pomocą których realizowana byłaby „konieczność zapewnienia minimum kompetencji dla rozpoczęcia świadczenia określonych usług”. Autorzy projektu rezygnują z jakiegokolwiek - nawet wstępnej - kontroli kwalifikacji do wykonywania usługowego prowadzenia ksiąg. W oczywisty sposób może to prowadzić do obniżenia poziomu świadczonych usług.</p>	<p>dotyczące usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych są nadmierne i stanowią ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu, dlatego konieczna jest całkowita deregulacja tego zawodu na rzecz samoregulacji rynku.</p>
	Polska Izba Biur Rachunkowych	ogólna	Ograniczenie analiz do uzgodnień między wymienionymi w uzasadnieniu projektu ministerstwami, bez badania opinii publicznej i brania pod uwagę zdania osób najbardziej	Opinia nie wymaga komentarza

			zainteresowanych, czyli właścicieli biur rachunkowych oraz ich klientów doprowadziło do tego, że analiza potrzeb i oczekiwań w tym zakresie jest tylko zbiorem teoretycznych dywagacji autorów zmian. Członkowie PIBR, obserwując rynek biur rachunkowych oczekujący na rozwiązanie ich pilnych potrzeb, nie stwierdzili żadnej próby nawiązania z nimi kontaktu w zakresie nadchodzących zmian.	
	Polska Izba Biur Rachunkowych	art. 76	Negatywnie oceniamy rozwiązania dotyczące osób, które nie posiadając praktyki w księgowości, przystąpią do egzaminu (i ukończą go z wynikiem pozytywnym) tuż przed wejściem w życie ustawy deregulacyjnej. Naszym zdaniem konstrukcja art. 35 projektu ustawy wywołuje wątpliwości: czy 3-miesięczny okres, o którym mowa w ust. 4 tego artykułu, odnosi się tylko do samego faktu złożenia wniosku o wydanie certyfikatu przez osobę, która tuż przed wejściem w życie ustawy ukończyła egzamin z wynikiem pozytywnym, czy też jest to czas na udokumentowanie spełnienia wszystkich warunków potrzebnych do wydania certyfikatu, o których mowa w art. 76b ust. 1 ustawy o rachunkowości (m.in. posiadanie dwuletniej praktyki w księgowości).	Propozycja sprzeczna z ideą deregulacji
	Polska Izba Biur Rachunkowych	ogólna	Brak w projekcie rozwiązań na rzecz kształcenia ustawicznego i okresowych sprawdzianów kwalifikacji. Przyjmując logikę uzasadnienia projektu nietrudno domyślić się, że jego autorzy uznali, iż wykonywane czynności usługowego prowadzenia ksiąg są tak proste, że szkoda wydawać pieniądze na kształcenie i okresowe sprawdziany wiedzy, skoro jest to „dęta wiedza”, łatwa do opanowania bez żadnego przygotowania. Autorzy zmian zdają się nie zauważać, że biuro rachunkowe jest podmiotem gwarantującym prawidłowe prowadzenie ksiąg, a w konsekwencji prawidłowe rozliczenie zobowiązań podatkowych.	Propozycja sprzeczna z ideą deregulacji
	Polska Izba Biur Rachunkowych	ogólna	Polska Izba Biur Rachunkowych proponuje: a. wyłączenie, z projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych rozwiązań dotyczących deregulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz	Propozycja sprzeczna z ideą deregulacji

			<p>deregulacji zawodu doradcy podatkowego</p> <p>b. przeprowadzenie systemowej deregulacji, obejmującej dogłębną analizę problemu oddziaływania tych procesów na środowisko biur rachunkowych, na ich klientów oraz na koszty funkcjonowania państwa (zgadzamy się z autorami uzasadnienia do projektu twierdzącymi, że: „Istotnym jest także dostrzeżenie kosztów związanych z przygotowaniem, uchwalaniem i wdrażaniem okresowych nowelizacji aktów prawnych, regulujących dane rynki”). Wprowadzenie bowiem deregulacji dziś i „chowanie głowy w piasek” może w przyszłości spowodować znaczne koszty funkcjonowania państwa</p> <p>c. opracowanie ustawy o biurach rachunkowych (a co za tym idzie - również ustawy o zmianie niektórych ustaw - w tym, m.in.: ustawy o rachunkowości oraz ustawy o doradztwie podatkowym), zawierającej kompleksowe rozwiązania dotyczące środowiska biur rachunkowych (w tym, w rozumieniu tej ustawy, deregulację usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz zawodu doradcy podatkowego)</p>	
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 4	<p>Urząd Komisji Nadzoru Finansowego wyraża negatywne stanowisko co do zmiany zaproponowanej w art 76a ustawy o rachunkowości polegającej, w szczególności, na uchyleniu ust 4. Przedmiotowa zamiana umożliwi usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych osobom nieposiadającym stosownego certyfikatu księgowego. W opinii Urząd Komisji Nadzoru Finansowego powyższe wpłynie na obniżenie jakości usług księgowych, które są świadczone na rzecz podmiotów działających na rynku finansowym, co w następstwie może wpłynąć negatywnie na działalność tych podmiotów.</p>	<p>Uwaga niezasadna, niezgodna z duchem ustawy, gdyż zgodnie z przyjętymi przez projektodawcę założeniami obecne uregulowania dotyczące usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych są nadmierne i stanowią ograniczenie dostępu do wykonywania tego zawodu, dlatego konieczna jest całkowita deregulacja tego zawodu na rzecz samoregulacji rynku.</p>
Art. 3. ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym				

	<p>Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej</p>	<p>ogólna</p>	<p>Proponuje się ograniczenie zawodowego wykonywania czynności doradztwa podatkowego wyłącznie do reprezentowania podatników w postępowaniach przed organami podatkowymi i sądami. Należy zauważyć, iż podmioty nieprofesjonalne świadczące czynności doradztwa podatkowego nie będą zobowiązane do stosowania zasad etyki oraz zachowania tajemnicy zawodowej. Tymczasem zawód doradztwa podatkowego, jako zawód zaufania publicznego, powinien dawać gwarancje rzetelnego wykonywania usług.</p>	<p>Takie ograniczenie (określone w zdaniu pierwszym) zostało zaproponowane w projekcie.</p> <p>Odnosnie zarzutu braku stosowania zasad etyki przez podmioty profesjonalne – należy zgodzić się, że istotą zawodów zaufania publicznego zrzeszonych w korporacjach zawodowych i podlegających ich nadzorowi jest m.in. stosowanie zasad etyki i możliwość egzekwowania tego obowiązku. Umożliwienie podmiotom nieposiadającym zawodowych kwalifikacji wykonywania niektórych czynności doradztwa podatkowego ma na celu zapewnienie szerszego dostępu do tych usług, zarówno dla usługobiorców, jak i usługodawców. Należy mieć na uwadze jednak, że stosownie do art. 17 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorca (zarówno ten posiadający kwalifikacje, jak i nieposiadający) wykonuje działalność gospodarczą na zasadach uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznym interesów konsumentów.</p> <p>Zgłaszający uwagę nie zaproponował konkretnej zmiany</p>
--	--	---------------	--	--

				w projekcie ustawy.
	Rzecznik Praw Absolwenta	ogólna	<p>Szczególnie uciążliwy jest obecny wymóg związany z długotrwałą praktyką zawodową. Przepisy dotyczące jej przebiegu są bardzo sztywne i nakazują odbycie 2-miesięcznych praktyk w urzędzie skarbowym, izbie skarbowej, urzędzie kontroli skarbowej, a następnie aż 1,5 roku u doradcy podatkowego. Z praktyką zawodową wiążą się też negatywne zjawiska zgłaszane Rzecznikowi Praw Absolwenta takie jak wyzysk. Ponadto mamy często do czynienia z fikcją polegającą na tym, że w biurach doradztwa podatkowego bardzo często pracują osoby bez uprawnień, pod których pracą podpisują się następnie osoby posiadające uprawnienia.</p> <p>Projektodawca słusznie ogranicza zakres czynności zastrzeżonych dla doradców zawodowych do „występowania w postępowaniu w zakresie sądowej kontroli decyzji administracyjnej”, co może faktycznie ułatwić dostęp absolwentów do możliwości wykonywania czynności związanych z doradztwem podatkowym.</p> <p>Skrócenie czasu trwania praktyki powinno zniwelować problem wyzysku, który w dużej mierze wynika z obecnych zasad odbywania praktyki i jej długotrwałości.</p> <p>Projekt wprowadza też pozytywne rozwiązania, jeśli chodzi o kwestię egzaminu i zakłada możliwość zaliczenia jego części na podstawie egzaminów zaliczonych podczas studiów. Dopracowania wymaga tutaj oczywiście kwestia terminologii tak, aby bardziej odpowiadała aktualnym przepisom Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Korzystna jest także „likwidacja konieczności zachowania trzymiesięcznego odstępu pomiędzy uzyskaniem negatywnego wyniku z egzaminu a podjęciem kolejnej próby”⁷.</p>	<p>Uwaga stała się bezprzedmiotowa w związku z rezygnacją z wprowadzenia ust. 6-8 w art. 20 ustawy o doradztwie podatkowym przewidujących możliwość zwalniania z części egzaminu na doradcę podatkowego z uwagi na zdany na studiach egzamin.</p> <p>Wprowadzenie bowiem rozwiązania zaproponowanego w projekcie ustawy spowoduje w praktyce ograniczenie</p>

			<p>Wątpliwości budzi natomiast opłata za egzamin na doradcę podatkowego, która wynosi 900 PLN, z uwagi na niewysoką kosztochłonność egzaminu. Ponadto jego kosztochłonność powinna ulec dalszemu zmniejszeniu z uwagi na zmniejszony zakres czynności zastrzeżonych dla doradców podatkowych.</p>	<p>przeprowadzania egzaminów na doradcę podatkowego i duże utrudnienia w organizacji egzaminów a także wzrost kosztów funkcjonowania Komisji Egzaminacyjnej, która będzie rozpatrywać wnioski kandydatów o ograniczenie zakresu tematycznego testu. Konieczne byłoby bowiem przygotowywanie dla każdego zdającego indywidualnie dostosowanego, imiennego testu (ze względu na różne u poszczególnych zdających zakresy egzaminów), co dodatkowo uniemożliwi zachowanie anonimowości egzaminu. Nie będzie także możliwe określenie czasu trwania testu dla każdego kandydata w przypadku gdy każdy z kandydatów rozwiązując test o innym zakresie powinien rozwiązać go w ustalonym dla niego odrębnie czasie.</p> <p>Kwestia wysokości opłaty za egzamin na doradcę podatkowego nie jest objęta projektowaną regulacją ani też regulowana ustawą obowiązującą obecnie. Wysokość opłaty za egzamin określa akt wykonawczy do ustawy o doradztwie podatkowym</p>
--	--	--	---	--

				<p>w którym - zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 25 ust. 2 ustawy o doradztwie podatkowym - Minister Finansów określił wysokość opłaty za egzamin w sposób uwzględniający koszty przeprowadzania egzaminów oraz wydatków związanych z funkcjonowaniem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego. Warto zauważyć, iż przyjęcie rozwiązania polegającego na zwalnianiu z części egzaminu ze względu na posiadane wykształcenie spowodowałoby wzrost kosztów przeprowadzania egzaminów na doradcę podatkowego a nie ich zmniejszenie. Wprowadzone zostałyby bowiem dodatkowe zadanie Komisji Egzaminacyjnej polegające na rozpatrywaniu wniosków o zwolnienie z części egzaminu, co wymagałoby znacznego nakładu pracy i środków finansowych z uwagi na dużą liczbę kandydatów przystępujących do egzaminu na doradcę podatkowego, konieczność zapewnienia wynagrodzenia dla Komisji za te czynności oraz pokrycia kosztów podróży do siedziby Komisji (członkowie KE pochodzą z</p>
--	--	--	--	---

			<p>Nowe przepisy powinny gwarantować, iż praktyka zawodowa zrealizowana za granicą będzie uznawana w procesie nabywania uprawnień do świadczenia usług z zakresu doradztwa podatkowego w Polsce. Jest to istotne zwłaszcza w kontekście rosnącej roli międzynarodowych rozliczeń podatkowych.</p> <p>W związku z powyższym wyrażam pełne poparcie dla propozycji związanych z ograniczeniem zakresu czynności zastrzeżonych dla doradców zawodowych z uprawnieniami, ułatwieniami w zakresie egzaminu oraz skróceniem okresu praktyki zawodowej i</p>	<p>różnych grup zawodowych). Również zmniejszenie zakresu czynności zastrzeżonych dla doradców podatkowych nie spowoduje zmniejszenia kosztów przeprowadzania egzaminu na doradcę podatkowego, gdyż egzamin na doradcę podatkowego będzie odnosił się do wszystkich czynności doradztwa podatkowego, także tych które nie będą zastrzeżone dla doradców podatkowych. Doradców podatkowych, jako przedstawicieli zawodu zaufania publicznego, będzie wyróżniać właśnie m.in. fakt, że ich kwalifikacje do wykonywania wszystkich czynności doradztwa podatkowego zostały zweryfikowane przez państwowy egzamin.</p> <p>Uwaga zasadna, jednakże obowiązujący art. 21 ust. 4a ustawy o doradztwie podatkowym pozwala zwolnić kandydata na doradcę podatkowego z obowiązku odbycia praktyki zawodowej wymaganej przez art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o doradztwie podatkowym jeżeli wykonywał on czynności doradztwa podatkowego poza terytorium</p>
--	--	--	--	--

			<p>uelastycznieniem zasad jej odbywania. Postuluje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zagwarantowanie zakończenia dyskryminacji w procesie nabywania uprawnień Polaków, którzy zdobyli doświadczenie zawodowe w pracy za granicą poprzez uznanie w procesie nabywania uprawnień praktyki zawodowej realizowanej za granicą. 2. obniżenie kosztów egzaminu. 	Rzeczypospolitej Polskiej w państwach, o których mowa w tym przepisie.
	<p>Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „Libertas”</p>	<p>ogólna</p> <p>art. 2 ust. 2</p> <p>art. 3</p>	<p>Na tym etapie deregulacji nie powinno się uwalniać wszystkich czynności związanych z usługowym prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz większości czynności doradztwa podatkowego.</p> <p>Przedsiębiorcy nie wiedzą np. jakimi kryteriami kierować się i jak sprawdzać wykonawcę usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Jakimi kryteriami kierować się także przy wyborze wykonawcy usług doradztwa podatkowego.</p> <p>W związku z powyższym uprzejmie prosimy o rozważenie poniższych zmian przedmiotowego projektu ustawy.</p> <p>- Art. 5 pkt. 1 ustawy powinien otrzymać brzmienie:</p> <p>„1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„2. Zawodowe wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, zastrzeżone jest wyłącznie dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy.”;</p> <p>- Art. 5 pkt. 2 ustawy powinien otrzymać brzmienie:</p> <p>„2) art. 3 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Art. 3. Podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 i 4, są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osoby fizyczne, wpisane na listę doradców podatkowych; 	<p>Uwagi nie zostały uwzględnione.</p> <p>Projektowane rozwiązania pozwolą zbliżyć zasady wykonywania czynności doradztwa podatkowego do obowiązujących obecnie zasad świadczenia pomocy prawnej, którą świadczą, poza adwokatami i radcami prawnymi, także podmioty nieposiadające tych uprawnień. Jedynie czynności doradztwa podatkowego polegające na reprezentowaniu podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami – ze względu na fakt, że wiążą się z wchodzeniem w stałe interakcje z władzą publiczną i często pociągają za sobą nieodwracalne</p>

		<p>2) adwokaci i radcowie prawni,</p> <p>3) biegli rewidenci, z wyłączeniem czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4."</p> <p>art. 4</p> <p>- Art. 5 pkt. 3 ustawy powinien otrzymać brzmienie:</p> <p>„3) w art. 4:</p> <p>a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1. Podmiotami uprawnionymi do zawodowego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 i 4, są również:"</p> <p>b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„2. Podmioty wymienione w ust. 1 pkt 1-3 wykonują czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, wyłącznie przez doradców podatkowych lub radców prawnych. Przepis art. 3 pkt 3 stosuje się odpowiednio.";</p> <p>art. 6 ust. 1</p> <p>art. 15 ust.1</p> <p>- Art. 5 pkt. 4 ustawy powinien otrzymać brzmienie:</p> <p>„4) w art. 6 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:</p>	<p>skutki dla podmiotu reprezentowanego – powinny pozostać w kompetencji podmiotów, których kwalifikacje do świadczenia tego rodzaju czynności zostały wcześniej zweryfikowane. Dlatego też zasadne jest aby wykonywanie tego rodzaju czynności doradztwa podatkowego pozostało zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych takich jak doradcy podatkowi, radcowie prawni i adwokaci.</p> <p>Odnosząc się do wskazanych przez zgłaszającego uwagi kryteriów wyboru – w ocenie Dep. – czytelne cechy zawodu doradcy podatkowego (posiadanie ubezpieczenia/obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej/przestrzegania zasad etyki i postępowania zgodnego z przepisami z jednoczesną kontrolą samorządu zawodowego i pośrednio Ministra Finansów będą istotnym elementem pozwalającym usługobiorcy dokonać wyboru w zasadach konkurencji rynkowej.</p> <p>Uwaga nie została uwzględniona. Skrócenie praktyki zawodowej do 6 miesięcy pozwala na</p>
--	--	--	---

			<p>„6) odbyła w Polsce roczną praktykę zawodową.”;</p> <p>- Art. 5 pkt. 4 ustawy powinien otrzymać brzmienie: „5) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Z chwilą wpisu do rejestru spółka, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3, nabywa prawo do wykonywania czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 4, oraz posługiwania się oznaczeniem „spółka doradztwa podatkowego.”;</p>	<p>ograniczenie uciążliwości jaką stanowi dla kandydatów na doradców podatkowych długotrwała praktyka. Wskazania wymaga, iż praktyka jest nieodpłatna, a uzyskiwanie zgody pracodawcy na czasowe zwolnienie z obowiązków pracowniczych celem odbycia tej praktyki może być utrudnione. Warto zauważyć, iż jak wynika również z uwag zgłoszonych przez inne podmioty, 6 miesięczny okres praktyki zawodowej będzie wystarczający do zapoznania się z podstawami wykonywania doradztwa podatkowego (uwagi KRDP, Rzecznika Praw Absolwenta).</p> <p>Uwaga nie została uwzględniona w związku z nieuwzględnieniem uwagi zgłoszonej do art. 2 i 3 ustawy o doradztwie podatkowym. Dodatkowo z uwagi na brak konsekwencji w zgłoszonych uwagach niejasna jest intencja podmiotu zgłaszającego uwagę co do rodzaju czynności, o które miałby zostać poszerzony katalog czynności doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla podmiotów uprawnionych. Z</p>
--	--	--	---	---

			<p>Winno wprowadzić się do ustawy w art. 5 pkt. 15a o brzmieniu: „15a) wprowadza się art. 45a o brzmieniu:</p> <p>„Art. 45a. Przepisy art. 43 i 44 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorców wykonujących czynności doradztwa podatkowego wymienione w art. 2 ust. 2 pt. 2 i 3 nie zatrudniających doradców podatkowych, biegłych rewidentów i radców prawnych”.</p>	<p>uwag zgłoszonych do art. 2 ust. 2, art. 3 i art. 4 wynika, iż uwaga dotyczy rozszerzenia katalogu czynności doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla podmiotów uprawnionych o czynności z art. 2 ust. 1 pkt 3, natomiast w uwadze zgłoszonej do art. 15 ust. 1 wskazano czynności określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o doradztwie podatkowym.</p> <p>Umożliwienie wykonywania części czynności doradztwa podatkowego podmiotom, których kwalifikacje nie zostały uprzednio sprawdzone przypuszczalnie nie zwiększy w sposób znaczący ryzyka dla podatników korzystających z usług tych podmiotów. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie będzie zbliżone do funkcjonujących obecnie zasad świadczenia pomocy prawnej, którą świadczą zarówno radcowie prawni i adwokaci, jak też podmioty nieposiadające tych uprawnień (tzw. biura porad prawnych).</p> <p>Dodatkowo również obecnie podatnik, o ile dokona takiego wyboru, może być</p>
--	--	--	--	---

				<p>reprezentowany przed organami podatkowymi przez pełnomocnika niebędącego profesjonalnym przedstawicielem (art. 137 ustawy – Ordynacja podatkowa), co oznacza, iż również obecnie funkcjonują rozwiązania polegające na niezawodowej reprezentacji przez osoby nieposiadające szczególnych kwalifikacji.</p> <p>Należy również nadmienić, iż obowiązujące przepisy Kodeksu karnego skarbowego pozwalają ograniczyć ewentualne ryzyko podatnika korzystającego z usług doradztwa podatkowego, gdyż przewidują następujące rozwiązania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną (art. 9 § 3
--	--	--	--	--

				<p>kks),</p> <p>2) nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, kto złożył prawnie skuteczną, w rozumieniu przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa lub ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, korektę deklaracji podatkowej wraz z uzasadnieniem przyczyny korekty i w całości uiścił, niezwłocznie lub w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ, należność publicznoprawną uszczuploną lub narażoną na uszczuplenie (art. 16a kks).</p> <p>Wskazania wymaga, iż z nałożonym na doradców podatkowych obowiązkiem ubezpieczenia wiąże się konieczność zrzeszenia się doradców podatkowych w samorządzie zawodowym, który - tak jak Minister Finansów - kontroluje spełnienie obowiązku ubezpieczenia. Samorząd zawodowy doradców podatkowych dysponuje też mechanizmami zapewniającymi realizację obowiązku ubezpieczenia, a doradca podatkowy odpowiada</p>
--	--	--	--	--

				<p>dyscyplinarnie za niedopełnienie obowiązku ubezpieczenia OC.</p> <p>Wobec powyższego nałożenie obowiązku ubezpieczenia OC na podmioty wykonujące doradztwo podatkowe bez uprawnień doradcy podatkowego, spowoduje nieuzasadnione zróżnicowanie sytuacji doradców podatkowych i podmiotów nieposiadających tych uprawnień. Doprowadzi to bowiem do sytuacji, w której doradcom podatkowym, mimo, iż są profesjonalnie przygotowani do wykonywania doradztwa podatkowego a ich kompetencje zostały zweryfikowane, będzie stawiać się większe wymagania, nałożona zostanie na nich większa liczba obowiązków, będą kontrolowani przez samorząd zawodowy i Ministra Finansów, a w przypadku niedopełnienia obowiązku ubezpieczenia będą mogły być wyciągnięte wobec niego daleko idące konsekwencje obejmujące odpowiedzialność dyscyplinarną w ramach której możliwe jest nawet pozbawienie praw wykonywania zawodu.</p> <p>Tymczasem, podmioty nieposiadające uprawnień doradcy podatkowego w przypadku gdy będą obowiązane do ubezpieczenia nie będą obarczone</p>
--	--	--	--	--

			Winno się uchylić z art. 5 pkt 16.	<p>tyloma obowiązkami co doradcy podatkowi, nie ma także podmiotu i mechanizmu sprawdzającego spełnienie tego obowiązku oraz sankcji za jego niedopełnienie. Wobec powyższego wprowadzenie takiego obowiązku dla innych podmiotów może okazać się fikcją.</p> <p>Wskazania również wymaga, iż ustawa o doradztwie podatkowym reguluje wykonywanie zawodu doradcy podatkowego i w konsekwencji nie powinna nakładać obowiązków na inne podmioty, nieposiadające tych uprawnień.</p> <p>Uwaga nie została uwzględniona ze względu na nieuwzględnienie uwagi zgłoszonej do art. 2 ustawy o doradztwie podatkowym postulującej rozszerzenie przewidzianego w projekcie ustawy katalogu czynności doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy o doradztwie podatkowym.</p>
	Związek Rzemiosła Polskiego	ogólna	Związek Rzemiosła Polskiego uważa, że proponowane zmiany mogą doprowadzić do obniżenia bezpieczeństwa obsługi księgowo-podatkowej firm i w konsekwencji przynieść przedsiębiorcom więcej szkody niż pożytku. W realiach ciągle	Uwaga nie została uwzględniona. Umożliwienie wykonywania części czynności doradztwa podatkowego podmiotom, których

			<p>zmieniającego się prawa podatkowego w Polsce, zawód doradcy podatkowego, czy księgowego z certyfikatem zapewnia podatnikom uzyskanie rzetelnej pomocy w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego. Dzięki normom zawodowym, są oni zobowiązani do etyki zawodowej oraz ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Po wprowadzeniu projektowanych zmian, podmioty te nie będą podlegały przepisom dotyczącym etyki zawodowej, czy obowiązkowym szkoleniom. Korzystanie z usług księgowo-podatkowych świadczonych przez podmioty o niepotwierdzonym przygotowaniu merytorycznym może okazać się poważnym zagrożeniem dla bezpiecznego funkcjonowania firm.</p> <p>Raczej za mało realny uznajemy także argument o możliwym obniżeniu cen usług doradztwa podatkowego i księgowych. Już obecnie przy zaostrzającej się konkurencji rynkowej usługi te świadczone są przez kilka grup uprawnionych podmiotów, a ceny tych usług są na ogół dostosowane do możliwości ekonomicznych przedsiębiorców. Przy nieustannie komplikującym się prawie podatkowym, raczej trudno oczekiwać dalszych obniżek cen, bez konsekwencji dla jakości tej obsługi. W praktyce, ze względu na zwiększone ryzyko narażenia przedsiębiorcy na koszty związane z niekompetencją podmiotu świadczącego usługi, cena jaką przedsiębiorca zapłaci za taką usługę może okazać się „pozornie” niska.</p> <p>Związek Rzemiosła podziela opinię, że działalność zawodów zaufania publicznego nie może podlegać ogólnym zasadom rynku. Wprowadzenie możliwości swobodnego świadczenia usług doradztwa podatkowego nie doprowadzi do stopniowego eliminowania z rynku podmiotów świadczących usługi o niskiej jakości. Przedsiębiorcy, w szczególności mikro i mali zlecający świadczenie usług np. prowadzenia ksiąg podatkowych nie posiadają odpowiednich kompetencji do oceny jakości oferowanych usług. Zatem rynek nie skoryguje działalności tego rodzaju podmiotów i stąd ważna jest idea wprowadzenia</p>	<p>kwalifikacje nie zostały uprzednio sprawdzone przypuszczalnie nie zwiększy w sposób znaczący ryzyka dla podatników korzystających z usług tych podmiotów. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie będzie zbliżone do funkcjonujących obecnie zasad świadczenia pomocy prawnej, którą świadczą zarówno radcowie prawni i adwokaci, jak też podmioty nieposiadające tych uprawnień (tzw. biura porad prawnych).</p> <p>Dodatkowo również obecnie podatnik, o ile dokona takiego wyboru, może być reprezentowany przed organami podatkowymi przez pełnomocnika niebędącego profesjonalnym przedstawicielem (art. 137 ustawy – Ordynacja podatkowa), co oznacza, iż również obecnie funkcjonują rozwiązania polegające na niezawodowej reprezentacji przez osoby nieposiadające szczególnych kwalifikacji. Niemniej jednak należy podkreślić, że zawód doradcy podatkowego „z certyfikatem” nie znika i nie zniknie z rynku. Doradcy podatkowi nadal są podmiotami uprawnionymi do profesjonalnego</p>
--	--	--	--	--

			<p>państwowego i korporacyjnego nadzoru nad tego rodzaju usługami.</p> <p>W związku z tym uważamy propozycję, praktycznie całkowitej deregulacji świadczenia usług doradztwa podatkowego i obsługi księgowej firm, za zbyt ryzykowną dla bezpieczeństwa obsługi księgowo-podatkowej firm i proponujemy odstąpienie od dalszych prac legislacyjnych w tym zakresie.</p>	<p>świadczenia usług i wybór pomiędzy doradcą podatkowym a osobą nieposiadającą tytułu doradcy podatkowego będzie należał do usługobiorcy.</p> <p>Należy również nadmienić, iż obowiązujące przepisy Kodeksu karnego skarbowego pozwalają ograniczyć ewentualne ryzyko podatnika korzystającego z usług doradztwa podatkowego, gdyż przewidują następujące rozwiązania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną (art. 9 § 3 kks), 2) nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, kto złożył prawnie skuteczną, w rozumieniu przepisów
--	--	--	--	--

				ustawy - Ordynacja podatkowa lub ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, korektę deklaracji podatkowej wraz z uzasadnieniem przyczyny korekty i w całości uiszczył, niezwłocznie lub w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ, należność publicznoprawną uszczuploną lub narażoną na uszczuplenie (art. 16a kks).
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	ogólna	Nie jest dla nas jasne, dlaczego twórcy Projektu zaliczyli doradztwo podatkowe do kategorii bliżej nieokreślonych „zawodów finansowych”. Mając na uwadze katalog czynności doradztwa podatkowego, do wykonywania których uprawnieni są przedstawiciele innych zawodów - adwokaci, radcowie prawni, w niewielkim stopniu biegli rewidenci i osoby uprawnione do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych - uznać należy taką klasyfikację za błędną. Dziwi to szczególnie w świetle stanowiska judykatury, która dawno już przypisała zawód doradcy podatkowego raczej do kategorii zawodów prawniczych.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	ogólna	Krajowa Rada Doradców Podatkowych, dokonując oceny zaproponowanych w art. 5 przedłożonego Projektu zmian dotyczących ustawy o doradztwie podatkowym zauważa, że nie realizują one wskazywanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości zasadniczych celów projektu (w tym m.in. wzrostu liczby miejsc pracy, wzrostu dostępności usług czy spadek ich cen), względnie realizują je w stopniu niewielkim, natomiast znacząco zwiększają ryzyko negatywnych zjawisk i ich konsekwencji finansowych dla podatników (tak osób fizycznych jak i przedsiębiorców), wzrostu kosztów funkcjonowania systemu podatkowego, a także wzrostu wydatków budżetu państwa związanych ze sprawowaniem	Deregulacja czynności doradztwa podatkowego umożliwi osobom nieposiadającym kwalifikacji doradcy podatkowego wykonywać te czynności. Nie ulega zatem wątpliwości, iż takie rozwiązanie zmierza do zwiększenia dostępu do usług doradztwa podatkowego.

			funkcji kontrolnych państwa.	
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	ogólna	<p>Deregulacja w kształcie proponowanym przez twórców projektu (w części dotyczącej art. 2 ustawy o doradztwie podatkowym) podważy w dużym stopniu rolę doradcy podatkowego jako zawodu zaufania publicznego, stojącego na straży praw obywateli - podatników ale jednocześnie jest gwarantem zapewnienia tego aby obywatel rozliczył swoje zobowiązania wobec Skarbu Państwa w sposób właściwy.</p> <p>Jednocześnie zaś podatnik - obywatel zostanie pozbawiony dotychczasowych formalnych gwarancji kompetencji podmiotu, któremu powierzył swoje rozliczenia podatkowe. Ryzyko związane z nowelizacją art. 2 ustawy o doradztwie podatkowym, szczególnie w zakresie przepisów zawartych w ustępie 1 pkt 2-3 tego artykułu dotyczy także interesu publicznego związanego z dochodami Skarbu Państwa.</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Projektowane rozwiązania pozwolą zbliżyć zasady wykonywania czynności doradztwa podatkowego do obowiązujących obecnie zasad świadczenia pomocy prawnej, którą świadczą, poza adwokatami i radcami prawnymi, także podmioty nieposiadające tych uprawnień. Jedyne czynności doradztwa podatkowego polegające na reprezentowaniu podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami – ze względu na fakt, że wiążą się z wchodzeniem w stałe interakcje z władzą publiczną i często pociągają za sobą nieodwracalne skutki dla podmiotu reprezentowanego – powinny pozostać w kompetencji podmiotów, których kwalifikacje do świadczenia tego rodzaju czynności zostały wcześniej</p>

				<p>zweryfikowane. Dlatego też zasadne jest aby wykonywanie tego rodzaju czynności doradztwa podatkowego pozostało zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych takich jak doradcy podatkowi, radcowie prawni i adwokaci.</p> <p>Deregulacja nie obniży prestiżu zawodu doradcy podatkowego, gdyż wszelkie uprawnienia doradców podatkowych zostaną utrzymane. Doradców podatkowych, spośród innych podmiot świadczących doradztwo podatkowe ale niemających szczególnych kwalifikacji, wyróżniać będzie to, iż ich kwalifikacje zostały zweryfikowane przez państwowy egzamin, a także prerogatywy przyznane zawodom zaufania publicznego.</p>
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	art. 2, 3 i 4	<p>Rada wnosi o pozostawienie bez zmian katalogu czynności, które zawodowo wykonywać może wyłącznie podmiot uprawniony z mocy ustawy.</p> <p>Rada wnosi o pozostawienia tych przepisów w obecnym kształcie - co stanowi konsekwencję pozostawienia dotychczasowego brzmienia art. 2 ust. 2 ustawy o doradztwie podatkowym .</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Projektowane rozwiązania pozwolą zbliżyć zasady wykonywania czynności doradztwa podatkowego do obowiązujących obecnie zasad świadczenia pomocy prawnej, którą świadczą, poza adwokatami i radcami prawnymi, także podmioty nieposiadające tych uprawnień. Jedynie czynności doradztwa podatkowego</p>

				<p> polegające na reprezentowaniu podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami – ze względu na fakt, że wiążą się z wchodzeniem w stałe interakcje z władzą publiczną i często pociągają za sobą nieodwracalne skutki dla podmiotu reprezentowanego – powinny pozostać w kompetencji podmiotów, których kwalifikacje do świadczenia tego rodzaju czynności zostały wcześniej zweryfikowane. Dlatego też zasadne jest aby wykonywanie tego rodzaju czynności doradztwa podatkowego pozostało zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych takich jak doradcy podatkowi, radcowie prawni i adwokaci. </p> <p> Dodatkowo również obecnie podatnik, o ile dokona takiego wyboru, może być reprezentowany przed organami podatkowymi przez pełnomocnika </p>
--	--	--	--	--

				<p>niebędącego profesjonalnym przedstawicielem (art. 137 ustawy – Ordynacja podatkowa), co oznacza, iż również obecnie funkcjonują rozwiązania polegające na niezawodowej reprezentacji przez osoby nieposiadające szczególnych kwalifikacji.</p> <p>Należy również nadmienić, iż obowiązujące przepisy Kodeksu karnego skarbowego pozwalają ograniczyć ewentualne ryzyko podatnika korzystającego z usług doradztwa podatkowego, gdyż przewidują następujące rozwiązania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną (art. 9 § 3 kks), <p>nie podlega karze za przestępstwo</p>
--	--	--	--	--

				skarbowe lub wykroczenie skarbowe, kto złożył prawnie skuteczną, w rozumieniu przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa lub ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, korektę deklaracji podatkowej wraz z uzasadnieniem przyczyny korekty i w całości uiścił, niezwłocznie lub w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ, należność publicznoprawną uszczuploną lub narażoną na uszczuplenie (art. 16a kks).
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	art. 6 ust. 1 pkt 6)	Rada popiera skrócenie okresu praktyki zawodowej kandydata na doradcę podatkowego z 2 lat do 6 miesięcy, zwracając jednak uwagę na związaną z tym konieczność zintensyfikowania rzeczywistego czasu jej trwania oraz wprowadzenia przynajmniej częściowej jej odpłatności. Stosowne zmiany powinny znaleźć odzwierciedlenie w treści Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie praktyk zawodowych kandydatów na doradców podatkowych.	<p>Uwaga dot. zintensyfikowania czasu praktyki zawodowej w ramach 6 miesięcznego okresu praktyki może zostać rozważona dopiero w trakcie prac legislacyjnych nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie praktyk zawodowych kandydatów na doradców podatkowych.</p> <p>Uwaga dot. wprowadzenia odpłatności praktyki nie została uwzględniona. Wprowadzenie odpłatności może stwarzać barierę dla podmiotu przyjmującego praktykanta – gdyż będzie musiał przyjąć kandydata i zapewnić środki na wynagrodzenie, co przy zróżnicowanych rodzajach działalności (spółki,</p>

				<p>jednoosobowe firmy) i wielkości firm prowadzących doradztwo podatkowe może niejednokrotnie okazać się uciążliwe. W konsekwencji to rozwiązanie może okazać się niekorzystne dla praktykantów, gdyż może okazać się, że będzie im trudno znaleźć podmiot, który ich przyjmie na praktykę. Projekt ustawy przewiduje skrócenie okresu praktyki co, jak wskazuje również Rzecznik Praw Absolwenta w uwagach zgłoszonych do projektu ustawy, pozwoli zniwelować problemy i uciążliwość wynikającą głównie z długotrwałości praktyki.</p>
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	art. 20	Rada popiera taki kierunek zmian, jednakże zauważa konieczność doprecyzowania przepisów oraz bezwzględną konieczność wprowadzenia pewnych poprawek do przedstawionej propozycji.	<p>Uwaga stała się bezprzedmiotowa w związku z rezygnacją z wprowadzenia ust. 6-8 w art. 20 ustawy o doradztwie podatkowym przewidujących możliwość zwalniania z części egzaminu na doradcę podatkowego z uwagi na zdany na studiach egzamin.</p> <p>Wprowadzenie bowiem rozwiązania zaproponowanego w projekcie ustawy spowoduje w praktyce ograniczenie przeprowadzania egzaminów na doradcę podatkowego i duże utrudnienia w organizacji egzaminów a także wzrost kosztów funkcjonowania Komisji</p>

				<p>Egzaminacyjnej, która będzie rozpatrywać wnioski kandydatów o ograniczenie zakresu tematycznego testu. Konieczne byłoby bowiem przygotowywanie dla każdego zdającego indywidualnie dostosowanego, imiennego testu (ze względu na różne u poszczególnych zdających zakresy egzaminów), co dodatkowo uniemożliwi zachowanie anonimowości egzaminu. Nie będzie także możliwe określenie czasu trwania testu dla każdego kandydata w przypadku gdy każdy z kandydatów rozwiązując test o innym zakresie powinien rozwiązać go w ustalonym dla niego odrębnie czasie.</p>
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	art. 27 i 31	Rada wnosi o pozostawienie tych artykułów bez zmian.	<p>Uwaga nie została uwzględniona. Wprowadzenie zaproponowanego w projekcie ustawy rozwiązania nie powinno doprowadzić do naruszenia niezależności doradcy podatkowego jako przedstawiciela zawodu zaufania publicznego. Zachowaniu niezależności doradcy podatkowego służyć bowiem będą regulacje przewidziane w projektowanym art. 31 ust. 1a-1d ustawy o doradztwie podatkowym, zgodnie z którym m.in. doradca podatkowy wykonujący zawód</p>

				<p>pozostając w zatrudnieniu w podmiotach nieuprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego będzie zajmował samodzielne stanowisko i nie będzie związany poleceniem co do treści udzielanych porad, opinii i wyjaśnień. Zaproponowane w projekcie rozwiązanie zbliży zasady wykonywania doradztwa podatkowego do zasad świadczenia pomocy prawnej przez radców prawnych, którzy świadczą pomoc prawną pozostając w zatrudnieniu w podmiotach, których wyłącznym przedmiotem działalności nie jest świadczenie pomocy prawnej. Dodatkowo, jak wynika z art. 31 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym, dopuszczenie możliwości jednoczesnego wykonywania zawodu doradcy podatkowego i pozostawania w zatrudnieniu w podmiotach nieuprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego będzie możliwe jedynie, gdy nie będzie powodować naruszenia niezależności i bezstronności doradcy podatkowego, nie będzie pozostawać w sprzeczności z zasadami etyki zawodowej doradcy podatkowego, jak też nie</p>
--	--	--	--	--

				<p>będzie powodować konfliktu interesów i niezgodności między poszczególnymi rodzajami działalności czy zatrudnienia doradców podatkowych.</p> <p>Dodatkowo, doradcy podatkowi pozostając w zatrudnieniu w tych podmiotach będą uprawnieni do wykonywania doradztwa podatkowego jedynie na rzecz pracodawcy.</p>
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	art. 42	Rada wnosi o utrzymanie tego przepisu w dotychczasowym brzmieniu	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Przepis art. 42, w przypadku całkowitej deregulacji usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, staje się zbędny, gdyż usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych nie będzie zastrzeżone dla podmiotów posiadających szczególne kwalifikacje.</p>
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	art. 81	<p>Proponuje się zmianę brzmienia na:</p> <p>„1. Kto nie będąc uprawniony, posługuje się tytułem doradcy podatkowego lub wykonuje zawodowo czynności zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu niniejszej ustawy, podlega grzywnie od 1.000 zł do 50. 000 zł.</p> <p>2. Tej samej karze podlega członek zarządu osoby prawnej, która posługuje się oznaczeniem „spółka doradztwa podatkowego” lub wykonuje czynności zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu niniejszej ustawy nie będąc podmiotem wpisanym do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego.”</p>	<p>Uwaga nie została uwzględniona.</p> <p>Zgodnie z projektem ustawy zastrzeżone dla doradców podatkowych pozostaną jedynie czynności polegające na reprezentacji podatników przed organami podatkowymi i sądami administracyjnymi. Ewentualnego sprawdzenia czy podmiot reprezentujący podatnika posiada wymagane uprawnienia będzie mógł dokonać zarówno klient, który ma dostęp do listy doradców podatkowych prowadzonej przez Krajową Radę Doradców</p>

				Podatkowych, jak też podmiot (organ podatkowy i sąd administracyjny) przed którym doradca podatkowy będzie występował.
Art. 4. ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym				
Rzecznik Praw Absolwenta	ogólne (rzeczoznawca samochodowy)	<p>Propozycje projektodawcy należy ocenić jako dalece niewystarczające, zwłaszcza z perspektywy absolwenta uczelni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt rozwiązuje problem absolwentów techników samochodowych, jednakże nie wprowadza żadnej wartości dodanej z tytułu posiadania wykształcenia wyższego. Nie jest też w projekcie przewidziane zaliczanie do doświadczenia zawodowego praktyki odbywanej w czasie studiów. - projekt skraca okres doświadczenia zawodowego, jednakże wymóg trzyletniego doświadczenia zawodowego, o ile skala absurdalności tego wymogu została istotnie zmniejszona, jest wciąż wyjątkowo restrykcyjny. - projekt nie rozwiązuje problemów związanych z nabywaniem certyfikatu, odnoszących się zwłaszcza do kwestii praktyki w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego oraz podmiotu przeprowadzającego certyfikację. <p><u>W związku z powyższym Rzecznik postuluje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dalsze skrócenie okresu wymaganego doświadczenia zawodowego oraz zwolnienie z obowiązku odbycia części praktyki zawodowej absolwentów kierunków technicznych o specjalności samochodowej. Akceptowalne jest pozostawienie, w przypadku absolwentów uczelni technicznych (studiów I stopnia), wymogu półrocznej praktyki, która może być jednak zastąpiona półrocznymi praktyki objętymi programem studiów. Autonomia programowa uczelni wprowadzona na mocy zeszlórocznej nowelizacji Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym umożliwia elastyczne budowanie programów kształcenia, uwzględnienie w 	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Nie jest wskazane obniżanie obowiązku posiadania praktyki zawodowej poniżej 3 lat dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych.</p> <p>Należy zauważyć, iż oprócz posiadania wiedzy teoretycznej (zdobytej w ramach edukacji) rzeczoznawca samochodowy powinien posiadać również wiedzę praktyczną pozwalającą na szerszą ocenę przypadków, w stosunku do których wydaje opinię. Wykształcenie nie może być, zatem jedynym wymogiem dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych. Mając na uwadze powyższe, zdaniem TD, nie ma również podstaw do wprowadzenia rozwiązania polegającego na promowaniu tylko osób posiadających wykształcenie wyższe.</p>	

			<p>nich efektów kształcenia istotnych w przypadku rzeczoznawstwa samochodowego;</p> <p>- przeniesienie kompetencji w zakresie certyfikowania rzeczoznawców</p>	<p>Należy zwrócić uwagę, że nadal jednym z warunków wpisania na listę rzeczoznawców samochodowych jest posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji, co pozwala zweryfikować wiedzę osób ubiegających się następnie o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw transportu. Wiedza osoby, która uzyskała certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji jest weryfikowana w procesie certyfikacji i potwierdzona w wydanym, dla tej osoby, certyfikacie. Jednocześnie należy pamiętać, iż certyfikaty wydawane są na określony czas, co powoduje, że osoba wpisana na ww. listę rzeczoznawców samochodowych celem aktualizacji wpisu ponownie musi przedstawić m.in. nowy certyfikat. Procedura ta pozwala na cykliczne sprawdzanie wiedzy osób wpisanych na ww. listę.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Należy przypuszczać, że osoba z wykształceniem wyższym np. z kierunku związanego z motoryzacją, będzie reprezentować odpowiednio wyższy poziom i nie będzie miała problemu z uzyskaniem certyfikatu i będzie to też element ułatwiający wpis.</p> <p>Nie można wykluczyć, że część osób ze średnim wykształceniem nie przejdzie procedury certyfikacji, ale nie można również wykluczyć osób ze średnim wykształceniem, jeżeli osoby te mają wiedzę i pasje związane z motoryzacją i przejdą pozytywnie proces certyfikacji.</p> <p>Ponadto wyjaśniamy, że sam proces certyfikacji nie jest przedmiotem regulacji i ustawy - Prawo o ruchu drogowym.</p> <p>Certyfikat kompetencji zawodowych rzeczoznawcy samochodowego jest uzyskiwany w jednostce certyfikującej posiadającej akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA), stosownie do przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, z późn. zm.).</p>
--	--	--	--	--

				<p>Odnosząc się do kwestii przeniesienia kompetencji w zakresie certyfikowania rzeczoznawców informujemy, że uwaga jest niezrozumiała i wymaga omówienia podczas spotkania.</p>
Rzecznik Praw Absolwenta	ogólne (diagnosta)	<p>Rozważenia wymaga także sens pozostawiania diagnosty jako zawodu regulowanego. Zgodnie z bazą zawodów regulowanych Komisji Europejskiej, zawód diagnosty jest poza Polską regulowany tylko w czterech krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.</p> <p>Rozwiązania proponowane przez projektodawcę, mimo próby zauważalnego skrócenia wymaganej praktyki zawodowej, są niewystarczające. Trudny do zaakceptowania jest zwłaszcza brak propozycji w zakresie zniesienia wymogu szkolenia.</p> <p><u>W związku z powyższym Rzecznik postuluje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość zastąpienia praktyki zawodowej praktyką objętą programem studiów realizowaną zwłaszcza na kierunkach technicznych w specjalności samochodowej; - zniesienie wymogu szkolenia jako elementu zbędnego w kontekście archaicznych wytycznych do programu szkolenia, nie zapewniającego odpowiedniej jakości kształcenia. 	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Badania techniczne pojazdów, wykonywane przez uprawnionego diagnostę bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo w ruchu drogowym, w związku z czym niezbędne jest posiadanie odpowiedniego poziomu wiedzy technicznej.</p>	
SKP LEX Kancelaria Radcy Prawnego Rafał Szczerbicki	dot. wymogu wykształcenia	<p>W ankiecie zamieszczonej na stronie internetowej Ministerstwa na liście zawodów, co do których mają być wprowadzone nowe uregulowania widnieje propozycja dotycząca „diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów”.</p> <p>Absolwent studiów podyplomowych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego i rzeczoznawstwa samochodowego posiadający ponad czteroletnią praktykę w warsztacie samochodowym nie może zostać diagnostą, gdyż obecne przepisy prawa tj. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów (Dz. U. nr 246, poz. 2469 z późn.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>W związku z faktem, iż badania techniczne pojazdów, wykonywane przez uprawnionego diagnostę bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo w ruchu drogowym, niezbędne jest posiadanie odpowiedniego poziomu wiedzy technicznej.</p>	

			<p>zm.), pomimo powyższego, nie pozwalają na wykonywanie zawodu diagnosty samochodowego.</p> <p>Prezydent Miasta zmuszony był odmówić przyznania uprawnień diagnosty, gdyż obecne wykształcenie wyższe tzn. biologia i ochrona środowiska na wyższych studiach, a wcześniej liceum ogólnokształcące, pomimo ukończenia studiów podyplomowych o charakterze stricte technicznym, wobec braku uregulowań prawnych uwzględniających istnienie takich studiów, jakoby nie predysponują do zawodu diagnosty samochodowego. Dzieje się tak nawet pomimo tego, że dana osoba została dopuszczona i zdała egzamin kwalifikacyjny przed Dyrektorem Transportowego Dozoru Technicznego. Podobnie Samorządowe Kolegium Odwoławcze oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu (II Sa/Po 804/11 z dnia 15 listopada 2011 roku) uznały, że obecne przepisy nie pozwalają w takim przypadku na przyznanie uprawnień zawodowych diagnosty, co jest w moim mniemaniu ewidentną luką prawną, którą można usunąć, a której to wyeliminowanie wpisuje się w filozofię procesu ułatwienia dostępu do tego zawodu.</p> <p>Ośrodek w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie prowadzi studia podyplomowe Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego i Rzecznictwa Samochodowego wspólnie z Wydziałem Samochodów i Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej, Wydziałem Mechanicznym Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, Instytutem Transportu Samochodowego oraz Stowarzyszeniem Rzeczników Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego. Są to jedyne studia tego rodzaju w Polsce i dają one po ukończeniu szkolenia specjalistycznego profil rzeczoznawczy "A", a pomimo tego, są w skutek niezyciowych przepisów prawa, niewystarczające do podjęcia zawodu diagnosty samochodowego. Absurdem jest, że obecne prawo narzuca mniejszy cenzus wykształcenia wobec rzeczoznawcy niż diagnosty.</p> <p>Dalsze istnienie obecnych przepisów prawa nie nadążających za rzeczywistością naszego systemu edukacji skutkuje tym, że wiele młodych ludzi, odpowiednio wykształconych i posiadających gruntowną wiedzę techniczną nie może wykonywać zawodu diagnosty samochodowego, pomimo tego, że jest on bardzo poszukiwany na rynku pracy. Także wiele uczelni wyższych sygnalizuje chęć otwarcia</p>	
--	--	--	---	--

			<p>kierunków studiów podyplomowych związanych z wykonywaniem zawodu diagnosty samochodowego, jednak takie kierunki nie są otwierane ze względu na obecne absurdalne przepisy prawa nie zezwalające osobom po ukończeniu studiów podyplomowych, a wcześniej posiadającym wykształcenie wyższe inne niż techniczne lub samochodowe na uzyskanie zawodu diagnosty.</p> <p>Dlatego zasadnym jest wprowadzenie do projektu dodatkowego zapisu o następującej treści:</p> <p><i>„posiada wyższe wykształcenie oraz ukończyła studia podyplomowe o specjalności samochodowej oraz udokumentowane 1 rok praktyki w stacji obsługi pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów”.</i></p> <p>Dodatkowo pragnę także zwrócić uwagę, że obecnie w obrocie prawnym brak definicji legalnej wykształcenia „średniego technicznego”, którym posługują się obecne a także projektowane zapisy prawa. Tylko w zakresie wykształcenia wyższego funkcjonowało pojęcie „wykształcenia wyższego technicznego” interpretowane na podstawie zapisów uchwały Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 10 grudnia 2008 r. (M. P. z 2008 r. Nr 97 poz. 843). Uchwała ta obecnie została uchylona ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r, nr 84 poz. 455).</p> <p>Wnoszę zatem o rozważenie, czy zasadnym jest dalsze używanie w projektowanych zapisach wymogu posiada „wykształcenia średniego technicznego”, którego utrzymywanie wbrew zamysłowi deregulacji jest znaczącą barierą uniemożliwiającą wykonywanie zawodu diagnosty przez absolwentów popularnych w ostatnich latach liceów zawodowych lub ogólnokształcących. W związku z brakiem definicji legalnej istnieje także na tym polu znacząca rozbieżność w interpretacjach starostów, którzy często jako absolwentów posiadających wykształcenie średnie</p>	
--	--	--	---	--

			<p>techniczne, w świetle obecnych uregulowań prawnych dotyczących diagnostów, uznają wyłącznie absolwentów techników. Ogranicza to znacznie krąg osób, które potencjalnie mogą stać się diagnostami.</p> <p>Zarówno absolwent technikum jak i liceum dopiero w procesie praktyki zawodowej w zasadzie nabywa odpowiednią wiedzę techniczną potrzebną do wykonywania tego zawodu i całkowite dyskwalifikowanie jednej grupy już na tym etapie wydaje się obecnie nie uzasadnione. W mojej ocenie fakt konieczności zaliczenia przez każdego kandydata na diagnostę egzaminu państwowego organizowanego przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego oraz odpowiedniego kursu, przy zachowaniu proponowanych obecnie w projekcie wymogów w zakresie długości praktyki zawodowej jest wymogiem wystarczającym do tego, aby stać się diagnostą rzetelnie i skutecznie badającym pojazd na stacji kontroli pojazdów.</p> <p>Istniejące uregulowania prawne wprowadzające sztuczne, nieuzasadnione wymagania w zbiegu z istnieniem niejasnych definicji i podziałów doprowadziły obecnie do zapaści na rynku pracy diagnostów samochodowych. Diagnosta z uprawnieniami to pracownik bardzo poszukiwany na rynku pracy. Faktyczny napływ młodych osób do zawodu jest ograniczony. Odbija się to negatywnie na kondycji przedsiębiorców (wymogiem ustawowym prowadzenia stacji kontroli pojazdów jest zatrudnianie uprawnionych diagnostów), którzy mają pośrednio zwiększone koszty pracy, jak również na jakości badań technicznych wobec faktu, że pracodawcy nie mogą w obecnych realiach pozwolić sobie na rezygnację z pracowników - diagnostów, z których jakości pracy nie są zadowoleni lub nawet nierzetelnie wykonują badania.</p>	
	Polska Izba Stacji Kontroli Pojazdów	dot. wymogu wykształcenia diagnosty	Zniesienie wymogu 'techniczności' wykształcenia	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>W związku z faktem, iż badania techniczne pojazdów, wykonywane przez uprawnionego diagnostę bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo w ruchu drogowym, niezbędne jest</p>

				posiadanie odpowiedniego poziomu wiedzy technicznej.
	Krajowe Porozumienie Stowarzyszeń Rzeczoznawców Samochodowych	art. 79a ust. 1	<p>Proponuje się pozostawienie rzeczoznawstwa samochodowego w grupie zawodów regulowanych, gdyż stwarza to możliwości na utrzymanie odpowiedniego poziomu fachowości i odpowiedzialności rzeczoznawców samochodowych, z bezpośrednim wpływem na zapewnianie bezpieczeństwa ruchu na polskich drogach.</p> <p>Zaniepokojenie budzi propozycja obniżenia wymagań wobec wykształcenia rzeczoznawców przy jednoczesnym pozostawieniu dowolności typu wykształcenia. W sytuacji gdy postulowane zmiany obniżają wymóg wykształcenia do ukończenia dowolnej szkoły średniej przy jednoczesnym skróceniu stażu do 3 lat i to z możliwością odbycia go na dowolnym stanowisku pracy, można mieć niemal pewność, iż świadczenie pełnego wachlarza usług w dziedzinie rzeczoznawstwa samochodowego, będzie przez tak ukształtowane osoby wykonywane niewłaściwie. Dlatego też uważamy za wymóg konieczny, że utrzymanie wykształcenia wyższego ze skróconym stażem w zakresie praktyk specjalizacyjnych o profilu motoryzacyjnym do 3 lat. będzie odpowiadało randze i roli rzeczoznawcy samochodowego w potrzebach społecznych. Jednocześnie pozwalamy sobie zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt skutków obniżenia proponowanych wymagań wobec rzeczoznawców samochodowych. Niemal we wszystkich zrzeszeniach rzeczoznawców samochodowych w Europie skupionych w Międzynarodowej Federacji Ekspertów Samochodowych F.I.E.A. wymogiem wykształcenia jest przestrzeganie ukończenia specjalistycznych studiów inżynierskich. W takiej sytuacji zachodzi uzasadniona obawa, że rzeczoznawcy samochodowi w Polsce zostaną pozbawieni uzyskiwania pomocy technicznej w dziedzinie rzeczoznawstwa samochodowego ze strony F.I.E.A., do której należy także rzeczoznawstwo samochodowe w Polsce, a także będą ograniczeni możliwościami funkcjonowania w tym zawodzie na terenie innych krajów Unii Europejskiej.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Celem projektowanej ustawy jest obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia oraz praktyki zawodowej, dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych. Wyjaśniamy, że dotychczasowy wymóg wyższego wykształcenia spełniały również osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunkach nie związanych z motoryzacją (np. hotelarstwo, filozofia), zatem obniżenie tego wymogu, w ocenie TD, nie wpłynie negatywnie na poziom fachowości i odpowiedzialności rzeczoznawców samochodowych. Należy zwrócić uwagę, że nadal jednym z warunków wpisania na listę rzeczoznawców samochodowych jest posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji, co pozwala zweryfikować wiedzę osób ubiegających się następnie o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw</p>

				<p>transportu. Wiedza osoby, która uzyskała certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną</p> <p>w polskim systemie akredytacji jest weryfikowana w procesie certyfikacji i potwierdzona w wydanym, dla tej osoby, certyfikacie. Jednocześnie należy pamiętać, iż certyfikaty wydawane są na określony czas, co powoduje, że osoba wpisana na ww. listę rzeczoznawców samochodowych celem aktualizacji wpisu ponownie musi przedstawić m.in. nowy certyfikat. Procedura ta pozwala na cykliczne sprawdzanie wiedzy osób wpisanych na ww. listę. Należy przypuszczać, że osoba z wykształceniem wyższym np. z kierunku związanego z motoryzacją, będzie reprezentować odpowiednio wyższy poziom i nie będzie miała problemu z uzyskaniem certyfikatu i będzie to też element ułatwiający wpis.</p> <p>Nie można wykluczyć, że część osób ze średnim wykształceniem nie przejdzie procedury certyfikacji, ale nie można również wykluczyć osób ze średnim wykształceniem, jeżeli osoby te mają wiedzę i pasje związane</p>
--	--	--	--	---

				<p>z motoryzacją i przejdą pozytywnie proces certyfikacji.</p> <p>Ponadto wyjaśniamy, że przepisy unijne nie określają wymagań dla rzeczoznawców samochodowych, zatem kompetencje, w tym zakresie należą do ustawodawstwa krajowego. Wyjaśniamy, że proponowany w <i>projekcie ustawy</i> warunek średniego wykształcenia jest minimalnym wymaganiem. Nie ogranicza to w żaden sposób, aby rzeczoznawcą samochodowym była osoba posiadająca wykształcenie wyższe, w tym taka która ukończyła specjalistyczne studia inżynierskie. Osoba ta według Państwa wyjaśnień nadal będzie uprawniona do uzyskiwania pomocy z międzynarodowych organizacji zrzeszających rzeczoznawców samochodowych.</p>
	Stowarzyszenie Rzeczoznawców Samochodowych EKSPERTMOT	art. 79a ust. 1 pkt 2	<p>Wnosimy o pozostawienie dotychczasowego zapisu o brzmieniu: „<i>posiada wyższe wykształcenie</i>”.</p> <p>Od lat zapotrzebowanie społeczne określa rangę i rolę rzeczoznawcy samochodowego w działaniach specjalistycznych np. w ocenach stanu technicznego pojazdów i szkód komunikacyjnych, prawidłowości napraw pojazdów, ocenach awarii pojazdów, napraw pogwarancyjnych, rekonstrukcji wypadków i kolizji drogowych. W grupie 15. tys. biegłych sądowych specjaliści od motoryzacji stanowią grupę kilku tys. rzeczoznawców samochodowych posiadających ten status, który</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Celem projektowanej ustawy jest obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia oraz praktyki zawodowej, dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych. Wyjaśniamy, że dotychczasowy wymóg wyższego wykształcenia spełniały również</p>

			<p>wymaga wyższego stopnia wykształcenia technicznego.</p> <p>W Unii Europejskiej rzeczoznawcy samochodowi są systemowo wykorzystywani przez administrację poszczególnych państw członkowskich. Np. w Austrii i Niemczech uprawnieni przez administrację rzeczoznawcy samochodowi przeprowadzają badania zmian konstrukcyjnych pojazdów na Stacjach Diagnostycznych, we Francji uzyskują uprawnienia państwowe – do oceny pojazdów wycofanych z eksploatacji.</p> <p>Jako Stowarzyszenie RTSiRD jesteśmy członkiem Międzynarodowej Federacji Ekspertów Samochodowych FIEA i bierzemy czynny udział w pracach tej europejskiej instytucji, m.in. nad statusem Europejskiego Eksperta Samochodowego FIEA. Konieczność sprostania europejskim regulacjom przemawia także za wyższym stopniem wykształcenia rzeczoznawcy samochodowego w ujęciu krajowych przepisów.</p> <p>Jednocześnie uważamy, że postępująca intensyfikacja życia zawodowego i indywidualnego komunikowania się, przyspiesza okres praktyki zawodowej, co podniesiono w ust. 1, pkt. 3 przedmiotowego projektu.</p>	<p>osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunkach nie związanych z motoryzacją (np. hotelarstwo, filozofia), zatem obniżenie tego wymogu, w ocenie TD, nie wpłynie negatywnie na poziom fachowości i odpowiedzialności rzeczoznawców samochodowych. Należy zwrócić uwagę, że nadal jednym z warunków wpisania na listę rzeczoznawców samochodowych jest posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji, co pozwala zweryfikować wiedzę osób ubiegających się następnie o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw transportu. Wiedza osoby, która uzyskała certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji jest weryfikowana w procesie certyfikacji i potwierdzona w wydanym, dla tej osoby, certyfikacie. Jednocześnie należy pamiętać, iż certyfikaty wydawane są na określony czas, co</p>
--	--	--	---	--

				<p>powoduje, że osoba wpisana na ww. listę rzeczoznawców samochodowych celem aktualizacji wpisu ponownie musi przedstawić m.in. nowy certyfikat. Procedura ta pozwala na cykliczne sprawdzanie wiedzy osób wpisanych na ww. listę. Należy przypuszczać, że osoba z wykształceniem wyższym np. z kierunku związanego z motoryzacją, będzie reprezentować odpowiednio wyższy poziom i nie będzie miała problemu z uzyskaniem certyfikatu i będzie to też element ułatwiający wpis.</p> <p>Nie można wykluczyć, że część osób ze średnim wykształceniem nie przejdzie procedury certyfikacji, ale nie można również wykluczyć osób ze średnim wykształceniem, jeżeli osoby te mają wiedzę i pasje związane z motoryzacją i przejdą pozytywnie proces certyfikacji.</p> <p>Informujemy, że przepisy unijne nie określają wymagań dla rzeczoznawców samochodowych, zatem kompetencje, w tym zakresie należą do ustawodawstwa krajowego.</p> <p>Wyjaśniamy, że proponowany w</p>
--	--	--	--	--

				<p><i>projekcie ustawy warunek średniego wykształcenia jest minimalnym wymaganiem. Nie ogranicza to w żaden sposób, aby rzeczoznawcą samochodowym była osoba posiadająca wykształcenie wyższe, w tym taka która ukończyła specjalistyczne studia inżynierskie. Osoba ta według Państwa wyjaśnień nadal będzie uprawniona do uzyskiwania pomocy z międzynarodowych organizacji zrzeszających rzeczoznawców samochodowych.</i></p>
	Polski Związek Motorowy	art. 79a ust. 1 pkt 2 i 3	<p>Idea ułatwienia dostępu do zawodów regulowanych, w tym do zawodu rzeczoznawcy samochodowego jest słuszna i zasługuje na poparcie. Na podstawie doświadczenia Polskiego Związku Motorowego, który stworzył od podstaw rzeczoznawstwo samochodowe w Polsce i przez wiele lat był jego jedynym organizatorem, bariery dostępu do tego zawodu nie wynikają z zapisów ustawy Prawo o ruchu drogowym, ale braku umocowania tego zawodu w innych ustawach takich jak projektowana ustawa o biegłych sądowych, ustawa o działalności ubezpieczeniowej itp.</p> <p>Wymogi stawiane rzeczoznawcom w zakresie wykształcenia wyższego nie są „polskim” rozwiązaniem, lecz przyjętym w zrzeszeniach rzeczoznawców samochodowych w Europie. Polska będąc członkiem Unii Europejskiej dąży do ujednoczenia wielu przepisów i zasad, byłaby więc niezrozumiała zmiana polegająca na obniżeniu kryterium poziomu wykształcenia do poziomu średniego. Należy przy tym podkreślić, że wymóg ten wynika ze skutków jaki może nieść za sobą opinia rzeczoznawcy. Jeśli opinia dotyczy wartości celnej importowanego pojazdu, to ewentualny błąd skutkuje tylko stratą Skarbu Państwa. Jednak</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Celem projektowanej ustawy jest obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia oraz praktyki zawodowej, dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych. Wyjaśniamy, że dotychczasowy wymóg wyższego wykształcenia spełniały również osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunkach nie związanych z motoryzacją (np. hotelarstwo, filozofia), zatem obniżenie tego wymogu, w ocenie TD, nie wpłynie negatywnie na poziom fachowości i odpowiedzialności rzeczoznawców samochodowych. Należy zwrócić uwagę, że nadal jednym z warunków wpisania na</p>

			<p>jeśli opinia dotyczy prawidłowości naprawy pojazdu, to błąd rzeczoznawcy może decydować o życiu lub zdrowiu osób eksploatujących pojazd, jeśli opinia rzeczoznawcy jest przedstawiana sądowi w postępowaniu karnym dotyczącym odpowiedzialności za zdarzenie drogowe, błąd może decydować o wydaniu niesłusznie wyroku skazującego, lub w postępowaniu cywilnym niesłusznego odszkodowania. Z tego powodu rzeczoznawca powinien posiadać ugruntowaną i sprawdzoną w toku studiów na uczelni wiedzę z zakresu matematyki, fizyki, mechatroniki itd.</p> <p>Mniejsze znaczenie ma udokumentowany staż, ponieważ nie ma wiarygodnych badań, jaki okres jest wystarczający do uzyskania doświadczenia zawodowego w zawodzie rzeczoznawcy.</p> <p>Stąd Polski Związek Motorowy proponuje zmienić zapis art. 7 projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych na następujący: <i>Art. 7. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) w art. 79a w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:</i> <i>„2) posiada wyższe wykształcenie techniczne</i> <i>3) posiada 3-letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją”</i></p>	<p>listę rzeczoznawców samochodowych jest posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji, co pozwala zweryfikować wiedzę osób ubiegających się następnie o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw transportu. Wiedza osoby, która uzyskała certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji jest weryfikowana w procesie certyfikacji i potwierdzona w wydanym, dla tej osoby, certyfikacie. Jednocześnie należy pamiętać, iż certyfikaty wydawane są na określony czas, co powoduje, że osoba wpisana na ww. listę rzeczoznawców samochodowych celem aktualizacji wpisu ponownie musi przedstawić m.in. nowy certyfikat. Procedura ta pozwala na cykliczne sprawdzanie wiedzy osób wpisanych na ww. listę. Należy przypuszczać, że osoba z wykształceniem wyższym np. z kierunku związanego</p>
--	--	--	--	---

				<p>z motoryzacją, będzie reprezentować odpowiednio wyższy poziom i nie będzie miała problemu z uzyskaniem certyfikatu i będzie to też element ułatwiający wpis.</p> <p>Nie można wykluczyć, że część osób ze średnim wykształceniem nie przejdzie procedury certyfikacji, ale nie można również wykluczyć osób ze średnim wykształceniem, jeżeli osoby te mają wiedzę i pasje związane z motoryzacją i przejdą pozytywnie proces certyfikacji.</p> <p>Informujemy, że przepisy unijne nie określają wymagań dla rzeczoznawców samochodowych, zatem kompetencje, w tym zakresie należą do ustawodawstwa krajowego.</p> <p>Ponadto wyjaśniamy, że zgodnie z ustawą – Prawo o ruchu drogowym uprawnienia rzeczoznawcy samochodowego są wymagane w przypadku dokonywania czynności określonych w art. 66a ust. 2 pkt 6 i 7 oraz art. 81 ust. 13 ustawy Prawo o ruchu drogowym.</p> <p>Kwestie związane z wykonywaniem działań biegłego sądowego oraz związane z</p>
--	--	--	--	---

				<p>działalnością ubezpieczeniową nie są przedmiotem ustawy – Prawo o ruchu drogowym.</p> <p>Obecnie na liście rzeczoznawców samochodowych prowadzonej przez ministra właściwego do spraw transportu jest wpisanych 719 rzeczoznawców samochodowych (stan na dzień 23 listopada 2012 r.).</p> <p>Jak wskazano powyżej, celem projektowanej ustawy jest obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia oraz praktyki zawodowej dla rzeczoznawców samochodowych, propozycja PZM spowodowałaby skutek odwrotny do zakładanego zwiększyłaby wymagania w zakresie wykształcenia powodując ograniczenie dostępu do tego zawodu jedynie dla osób posiadających wyższe wykształcenie techniczne.</p>
Art. 5. ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych				
Art. 6. ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów				
	Krajowa Izba Urbanistów	ogólna	Propozycję zniesienia podstaw prawnych do wykonywania zawodu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego oceniamy	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie

			<p>jako kolejny element procesu degradacji systemu planowania przestrzennego.</p> <p>Propozycja w zakresie zmian w wykonywaniu zawodu urbanisty to zaprzeczenie wprost ustaleniom <i>Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych</i>, zgodnie z którą (punkt 27.): <i>„Projekt architektoniczny, jakość obiektów budowlanych, ich harmonijne wkomponowanie w otoczenie, poszanowanie charakteru krajobrazu naturalnego i miejskiego oraz zbiorowego i prywatnego dziedzictwa należą do kwestii o znaczeniu publicznym. Dlatego też wzajemne uznawanie kwalifikacji powinno być oparte na kryteriach jakościowych i ilościowych gwarantujących, że osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią zrozumieć i wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego projektowania, organizacji i konstrukcji budynków, konserwacji i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi”</i>.</p> <p>Projekt przekreśla zatem elementarne podstawy wykonywania tego zawodu. Rozstrzygnięto bowiem nie tylko o tym, że zawód urbanisty może wykonywać każdy, ale także co bardziej istotne - że można wykonywać go w warunkach braku zasad i rygorów właściwych dla zawodów zaufania publicznego.</p> <p>Deregulacja eliminuje całkowicie obowiązujące standardy wykonywania zawodu i możliwość sprawowania przez samorząd zawodowy nadzoru nad jakością pracy urbanistów.</p> <p>Tezę tę potwierdzają m.in. ustalenia art. 45 projektu ustawy, nakazujące <i>umorzenie wszystkich wszczętych wobec członków izby urbanistów postępowań dyscyplinarnych</i> oraz ustalające <i>zatarcie orzeczonych dotychczas kar dyscyplinarnych</i>.</p> <p>Przepisy powszechnie obowiązujące będą niewystarczające; nie regulują one zagadnień związanych ze specyfiką zawodu, pozostawiając możliwości poważnych nadużyć.</p>	<p>ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
--	--	--	---	--

			<p>Sytuacja, w której możliwe jest powierzenie opracowania planu zagospodarowania przestrzennego osobie nie posiadającej kwalifikacji (w myśl ustawy urbanistą może być każdy; wykształcenie i kwalifikacje nie są potrzebne) - jest wysoce szkodliwa i trudna do zaakceptowania.</p> <p>Ponieważ zdecydowana większość opracowań planistycznych jest zlecana w trybie zamówień publicznych - określanie warunków stawianych wykonawcom musi odbywać się zgodnie z przepisami tej ustawy. Proponowane zmiany ustawowe nie wprowadzają jednak mechanizmów pozwalających na dokonywanie wyboru wykonawców z odpowiednimi kwalifikacjami (kryteria podmiotowe) - może okazać się, że nie będzie możliwości eliminacji wykonawców zupełnie nie przygotowanych do realizacji złożonych i odpowiedzialnych zadań. Z drugiej strony można mieć obawy o stosowanie rozwiązań omijających prawo, nadużyć i prób ograniczenia kręgu osób biorących udział w przetargach. Jest to niekorzystne zarówno dla gmin (ryzyko zaskarżania wyników przetargów) jak i dla wykonawców (brak przejrzystości, ograniczenia, wykluczenia itp.).</p> <p>Najbardziej prawdopodobne jest jednak powstawanie niejasnych relacji - np. sporządzanie planów miejscowych przez silnie ekonomicznie podmioty zainteresowane zagospodarowaniem własnych terenów, które mogą z determinacją wprowadzać korzystne dla siebie rozwiązania kosztem dobra wspólnego gmin i mieszkańców.</p> <p>Funkcjonowanie Izby Urbanistów na nowych zasadach: wątpliwości co do konstytucyjności rozwiązań.</p> <p>Zaproponowane rozwiązania obarczone są poważnymi wadami.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Tworzy się ustawowo Organizację, która nie ma zapewnionych środków do funkcjonowania. Kto będzie odpowiedzialny za jej prawidłowe działanie w sytuacji, gdyby np. była niewydolna finansowo? 	<p><i>Właściwy do ustosunkowania się do uwag w zakresie KPZK 2030 jest Minister Rozwoju Regionalnego.</i></p>
--	--	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> ■ Nie określono zasad tworzenia nowej izby (naboru członków, ustanowienia statutu, regulaminów itp.). W związku ze zmianą brzmienia art. 5 ust. 3 <i>ustawy o samorządach zawodowych...</i> nic będzie ciągłości członkostwa w izbie. Kto ma zatem decydować o statutowych zasadach przyjmowania nowych członków, kto powoła organy izby? ■ Izba zostaje pozbawiona ważnych organów: nic będzie komisji kwalifikacyjnej, rzecznika odpowiedzialności zawodowej, sądu dyscyplinarnego. Będzie to więc tylko „atrapa” o niejasnych celach, udająca samorząd zawodowy. ■ Przekreślony zostaje dotychczasowy dorobek samorządu, jego relacje z innymi podmiotami. W szczególności Izba nie będzie realizować swoich zobowiązań międzynarodowych - np. z tytułu członkostwa w FCTP. ■ Przystanie działać organ mogący potwierdzić kwalifikacje zawodowe polskich urbanistów, którzy chcieliby wykonywać swój zawód w tych krajach członkowskich, gdzie kwalifikacje takie są wymagane. Może to oznaczać utratę nabytych uprawnień wykonywania zawodu. ■ Likwidacja Izby Urbanistów - wobec słabości argumentów o braku przesłanek do traktowania zawodu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego – narusza zasadę zawartą w artykule 17 Konstytucji RP. <p>Sprzeczność z regulacjami krajowymi i międzynarodowymi. W grudniu ubiegłego roku Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. W dokumencie tym Rząd zobowiązał się do systemowych działań na rzecz przywrócenia i utrwalenia w Polsce ładu przestrzennego i działania te ukierunkował (w ramach celu nr 6). deklarując m.in.: <i>„Znaczenie ładu przestrzennego jako nieodłącznego atrybutu rozwoju zrównoważonego rozumianego w szerokim</i></p>	
--	--	--	--	--

			<p><i>zintegrowanym ujęciu, dla warunków życia obywateli, funkcjonowania gospodarki i szans rozwojowych powoduje, że racjonalizacja procesów przestrzennych stała się obecnie jednym z najważniejszych zadań władz publicznych."</i></p> <p><i>W hierarchii wartości społecznych ład przestrzenny nabiera rosnącego znaczenia. Staje się bowiem w coraz większym stopniu niezbywalnym elementem jakości życia i środowiska przyrodniczego, a także efektywności gospodarowania".</i></p> <p>Jako jeden z kierunków działań na rzecz przywrócenia utrwalenia ładu przestrzennego w Polsce, KPZK 2030 wskazuje <i>wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego</i>, które m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zapewni ścieżkę rozwoju kariery i poszerzenia kompetencji planistom przestrzennym - łącznie z certyfikacją zdobytych umiejętności,</i> - <i>umożliwi określenie właściwej pozycji planisty w strukturze organizacyjnej administracji rządowej i samorządowej,</i> - <i>zakłada, że zarządzanie przestrzenią w jednostkach administracji publicznej będzie mogło być powierzane osobom przygotowanym zawodowo.</i> <p>W kontekście powyższych deklaracji trudno dostrzec sensowność deregulacji zawodu urbanisty jako działania spójnego z przyjętą Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Warto też zwrócić uwagę na cytowaną już wyżej Dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi".</p> <p>Nie sposób nie zauważyć, że regulacje te mają wyraźny związek z zakresem działań właściwych dla zawodu urbanisty</p> <p>Ocena możliwości realizacji celów ustawy: deregulacja nie ułatwi dostępu do wykonywania zawodu.</p>	
--	--	--	---	--

			<p>Obecne wymagania w zakresie dostępu do zawodu nie są wygórowane. Określa je ustawa, zaś Izba w żaden sposób nie ogranicza dostępu do zawodu. Dla większości osób zgłaszających akces do Izby jedynym wymogiem są dwa lata praktyki. Nie jest to dużo: dłużej trwa niekiedy sporządzenie jednego planu miejscowego lub studium.</p> <p>Członkowie Izby są zobowiązani do prowadzenia praktyk zawodowych, umożliwiając adeptom wejście do zawodu. Jakie będą możliwości nabycia i udokumentowania doświadczenia zawodowego bez izby działającej na jednoznacznie określonych zasadach? Deregulacja nic przyczyni się do wykreowania nowych miejsc pracy. Otwarcie dostępu dla każdego chętnego nic spowoduje zwiększenia ilości zamówień i możliwości zatrudnienia rzeszy nowych wykonawców. W odniesieniu do zawodu urbanisty ten argument jest całkowicie fałszywy.</p>	
	<p>Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej</p>		<p>Na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej kształcimy przyszłych urbanistów na dwóch kierunkach studiów: Architektura i Urbanistyka oraz Gospodarka Przestrzenna. Staramy się zapewnić jak najwyższy poziom kształcenia aby jak najlepiej przygotować naszych studentów do zawodu urbanisty i planisty przestrzennego. Zawód ten wymaga interdyscyplinarnej, rozległej wiedzy z zakresu wielu dziedzin. Jest z całą pewnością zawodem zaufania publicznego. Obowiązujące procedury planistyczne wymagają dostępu urbanisty do informacji, często poufnych, dotyczących sfery prywatności osób fizycznych - właścicieli nieruchomości. W toku tworzenia dokumentów planistycznych urbanista wykonuje zadania o szczególnym charakterze, wymagające troski o zaspokojenie praw jednostki, a jednocześnie realizacji i ochrony interesu publicznego.</p> <p>Stowarzyszenie Europejskich Szkół Planowania Przestrzennego (AESOP) działające od 1987 roku dba o odpowiednie przygotowanie kadry zawodowej wobec rosnącego znaczenia planowania przestrzennego w osiągnięciu wysokiej jakości życia. Niewątpliwa jest wysoka ranga zawodu urbanisty</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>

			<p>w kontekście ważnych europejskich i krajowych dokumentów oraz wyzwań wynikających z potrzeby zapewnienia ładu przestrzennego. Uchwalona przez Radę Ministrów „<i>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>” jako jeden z sześciu celów wymienia „przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego oraz wzmocnienie jakościowe i instytucjonalne planowania przestrzennego” poprzez m.in. „poszerzenie kompetencji planistom przestrzennym - łącznie z certyfikacją zdobytych umiejętności”.</p> <p>Proponowana w <i>projekcie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> deregulacja zawodu urbanisty stoi w sprzeczności z przytoczonym zapisami, a także z <i>Dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego</i> dotyczącą uznawania kwalifikacji zawodowych. Stwierdzono w niej, że „poszanowanie charakteru krajobrazu naturalnego i miejskiego” należy „do kwestii o znaczeniu publicznym” oraz że „osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią zrozumieć i wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego”.</p> <p>Propozycja deregulacji, oznaczającej zniesienie wymagań w zakresie kwalifikacji zawodowych urbanistów i oddanie planowania przestrzennego w ręce osób niekompetentnych oraz zanegowanie rangi tego zawodu jako zawodu zaufania publicznego, podważa sens działalności dydaktycznej ośrodków akademickich kształcących urbanistów.</p>	
	Wydział Architektury Politechniki Śląskiej	ogólna	<p>Rada Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej formułuje w tej sprawie następujące uwagi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie urbanistów - między innymi przez Wydział Architektury Politechniki Śląskiej - zapewnia niezbędne kwalifikacje przyszłym ekspertom, których zadaniem jest stanowienie prawa miejscowego w zakresie bardzo istotnym dla interesu publicznego. 2. Skutki planowanej deregulacji zawodu urbanisty - zakładającej 	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy</p>

			ułatwienie dostępu do wykonywania tego zawodu - pogłębią zły stan ładu przestrzennego w Polsce, wynikający z braku spójnego systemu, regulującego zasady jego kształtowania.	organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Południowa Okręgowa Izba Urbanistów	ogólna	<p>Sprzeciw wobec deprecjacji planowania przestrzennego, poprzez zamiar deregulacji zawodu urbanisty i zamiar obniżenia rangi samorządu zawodowego Izby Urbanistów.</p> <p>Wraz z faktyczną likwidacją Izby zniknie jednocześnie jedyny podmiot władny dbać o jakość opracowań planistycznych, oraz o zasady etyki zawodowej.</p> <p>Planowane zmiany spowodują, że Polska będzie jedynym krajem w Europie, w którym sprawami planowania przestrzennego nie interesują się władze publiczne, a zwłaszcza centralne. A kwestie urbanistyki i urbanistów pozostawia się pełnej swobodzie świadczenia usług oraz wolnemu rynkowi, tak jak każdych innych usług. Wynikiem takich działań będzie dalsza degradacja przestrzeni naszego kraju.</p>	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej	art. 5	<p>Izba Architektów RP przedstawia propozycję następującego brzmienia art. 5 ustawy samorządowej:</p> <p>Art. 5 <i>Izby architektów zrzeszają osoby, które posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1, ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268), zwanej dalej "ustawą -Prawo budowlane",</i> <i>posiadają uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy - Prawo budowlane,</i> 3) są obywatelami państw członkowskich, którzy nabyli</p>	Uwzględniona – faktyczne zmiany art. 14 Prawa budowlanego nie zostały uwzględnione w art. 5 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów

			<p><i>kwalifikacje zawodowe do wykonywania działalności w budownictwie, równoznacznej wykonywaniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie architektury, odpowiadające wymaganiom określonym w pkt 1 i 2 oraz posiadają odpowiednią decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych.</i></p> <p><i>2. Izby inżynierów budownictwa zrzeszają osoby, które:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) posiadają uprawnienia budowlane w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2-4 ustawy - Prawo budowlane,</i> <i>2) posiadają uprawnienia budowlane w zakresie odpowiadającym zakresowi specjalności, o których mowa w pkt 1 uzyskane przed dniem wejścia w życie ustawy Prawo budowlane,</i> <i>3) są obywatelami państw członkowskich, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe do wykonywania działalności w budownictwie, równoznacznej wykonywaniu samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, odpowiadające wymaganiom określonym w pkt 1 i 2 oraz posiadają odpowiednią decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych</i> <p>Jednocześnie Izba Architektów RP wskazuje, iż w przedstawionym do zaopiniowania projekcie nowelizacji ustawy samorządowej znalazło się mylne odesłanie do przepisów prawa budowlanego. W zaproponowanym przepisie art 5 ust 1 pkt 1 ustawy samorządowej pozostało bowiem odesłanie do art. 14 ust 3 pkt 1 Prawa budowlanego. Tymczasem w znowelizowanym brzmieniu przepis ten dotyczyć będzie warunku posiadania wyższego wykształcenia magisterskiego dla osób posiadających uprawnienia bez ograniczeń. Stąd odesłanie powinno zostać ujęte jak przedstawiono wyżej w propozycji zapisu art. 5 ustawy samorządowej.</p> <p>Wskazujemy również na konieczność uregulowania np. w przepisach końcowych kwestii dotyczącej obecnie posiadanych przez architektów uprawnień budowlanych. O ile bowiem</p>	
--	--	--	--	--

			zgodnie z logiką nowelizacji uprawnienia budowlane architektów obejmować będą tak zarówno uprawnienia projektowe, jak i wykonawcze, to nierozstrzygniętym w obecnym projekcie zagadnieniem jest, czy po wejściu w życie ustawy architekci z samej jej mocy nabędą uprawnienia wykonawcze, czy też niezbędnym będzie zmienianie poszczególnych decyzji, uprawnienia te nadające.	
	Małopolska Okręgowa Izba Architektów		Poparcie wniosku członków Izby Urbanistów o wyłączenie zmian dotyczących urbanistów z projektu ustawy.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Towarzystwo Urbanistów Polskich		Zarząd Główny Towarzystwa stoi na stanowisku, że realizacja ważnego, integralnie związanego z innymi, celu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - „przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego” - będzie wysoce utrudniona w sytuacji tak daleko idącego obniżenia wymagań dotyczących grupy zawodowej, która jest specjalistycznie kształcona, i która zdobywa – zwykle w wieloletniej praktyce i ustawicznym doksztalcaniu - odpowiednie wysokie kwalifikacje. Kwalifikacje te są niezbędne do ustawowo określonej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego [j.s.t.], w których ustrojowych kompetencjach leży definiowanie polityk przestrzennych i stanowienie prawa miejscowego, zapisywanych w dokumentach planistycznych, projektowanych wyłącznie przez uprawnionych urbanistów. Organy wykonawcze j.s.t. powierzając zatrudnianym przez nich urbanistom te ważne, wysoce specjalistyczne zadania, powinny mieć pewność, że ich	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.

			zawodowe przygotowanie, doświadczenie i kwalifikacje będą merytoryczną gwarancją prawidłowego wykonywania przez j.s.t zadań własnych dotyczących gospodarowania przestrzenią.	
	Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Szczecinie		Większość osób wykonujących prace związane z planowaniem przestrzennym będzie poza strukturami samorządu zawodowego urbanistów, bez jakiegokolwiek fachowej kontroli nad prawidłowością wykonywanych przez nią prac. Wieloletni wysiłek osób zaangażowanych w podnoszenie kwalifikacji w zakresie planowania przestrzennego zostanie zaprzeczony. Proponowane zmiany eliminują jakiekolwiek ograniczenia i wymagania dla osób wykonujących opracowania z zakresu planowania przestrzennego. Większość wykonawców opracowań planistycznych wylanianych jest w Polsce w trybie zamówień publicznych. Taka sytuacja prawna powoduje, że głównym kryterium wykonywania tak ważnego zadania, jakim jest planowanie przestrzenne kraju i poszczególnych gmin, będzie najniższa cena, gdyż prawdopodobną jest presja społeczna na władze gmin, wynikająca z niskiej świadomości urbanistycznej, na minimalizację wydatków związanych z planowaniem przestrzennym.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Lublinie		Projekt jest sprzeczny z Koncepcją Zagospodarowania Przestrzennego Kraju 2030. Propozycje uwolnienia dostępu do wykonywania prac z zakresu planowania zagospodarowania przestrzennego wiązać się będą z obniżeniem poziomu tych prac, skutkować nie tylko destrukcją przestrzeni, będą mieć negatywny wpływ na finanse publiczne. Propozycje są również nieadekwatne do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, zaliczających „działalność w zakresie planowania przestrzennego” do szczególnych kwalifikacji w szeroko rozumianej dziedzinie architektury (pkt 27 Dyrektywy), które mogą być wykonywane przez przedstawicieli różnych zawodów.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Stowarzyszenie		Wejście w życie projektu ustawy przekreśli możliwość realizacji	W związku ze zmianami

	Architektów Polskich		przedstawionego przez Rząd i przyjętego przez Sejm RP dokumentu „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” zwłaszcza jego Rozdziału VI, którego realizacja adresowana jest do urbanistów, architektów, samorządów terytorialnych i administracji rządowej, jak również dokumentu „Polskie Polityki Architektoniczne” przedłożonego Sejmowi RP.	wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Instytut Logistyki i Magazynowania	Ogólna (do uzasadnienia)	W oparciu o rozważania Trybunału Konstytucyjnego założono, iż urbanista nie spełnia warunków wykonywania zawodu publicznego, czyli np. przygotowując miejscowe plany zagospodarowania dla klientów instytucjonalnych (a nie indywidualnych) „nie tworzy szczególnej więzi zaufania między osobą wykonującą zawód i świadczącą usługi na rzecz klienta, a klientem; co wiąże się z dostępem do informacji dotyczących sfery prywatności osoby fizycznej lub tajemnicy przedsiębiorcy”. Podkreślony został fakt, iż projekt wyżej wymienionego planu nie jest przed uchwaleniem samodzielnie funkcjonującym i mającym moc prawną dokumentem (strona 37 <i>Uzasadnienia ustawy</i>). Co istotne, argumenty te równie dobrze można powiązać z zawodem architekta, czy też inżyniera budownictwa. Dla przykładu, przygotowany przez architekta projekt przed zatwierdzeniem przez organ administracji architektoniczno-budowlanej także nie jest samodzielnie funkcjonującym i mającym moc prawną dokumentem. Natomiast przytoczone w <i>Uzasadnieniu ustawy</i> szczególne więzi zaufania pomiędzy projektantem a klientem nie muszą być głębsze niż pomiędzy urbanistą a klientem. Ta kwestia wydaje się poza miarodajną oceną. Przytoczony w <i>Uzasadnieniu ustawy</i> argument, iż na listę członków izby urbanistów wpisywani są architekci, co oznacza konieczność ich podwójnej przynależności do izb, można także odnieść do równoległej przynależności architekta do izby architektów oraz izby	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.

			<p>inżynierów budownictwa. Taka sytuacja ma miejsce w przypadku, gdy architekt posiadający uprawnienia do projektowania bez ograniczeń jest członkiem izby architektów, natomiast posiadając uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do kierowania robotami budowlanymi w pełnym albo ograniczonym zakresie jest członkiem izby inżynierów budownictwa. Zatem uzasadnienie w ten sposób rezygnacji z obowiązku wpisu osób samodzielnie projektujących przestrzeń w skali regionalnej i lokalnej na listę członków izby samorządu zawodowego urbanistów nie jest trafna.</p>	
	Instytut Logistyki i Magazynowania	Likwidacja wymogów	<p>Projekt zakłada likwidację jakichkolwiek wymagań dla osób chcących wykonywać zawód urbanisty. Można wręcz odnieść wrażenie, że ustawodawstwa podważa znaczenie zawodu urbanisty, a zwłaszcza efektów jego pracy. Stoi to w sprzeczności do tendencji zawartych w pkt 27 <i>Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych</i>, w której uznano, iż działania wykonywane przez urbanistę, polegające na harmonijnym wkomponowaniu obiektów budowlanych w otoczenie, poszanowaniu charakteru krajobrazu naturalnego i miejskiego oraz zbiorowego i prywatnego dziedzictwa, należą do kwestii o znaczeniu publicznym. Uznano ponadto, iż działania te mogą wykonywać „osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią zrozumieć i wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego, projektowania, organizacji i konstrukcji budynków, konserwacji i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi”. Zresztą, także w <i>Uzasadnieniu ustawy</i> zawarty jest fragment podkreślający zasadność powierzania zadań o szczególnym charakterze lub szczególnej doniosłości osobom wykonującym zawód zaufania publicznego (strona 39 oraz 40). A trudno zaprzeczyć, że czynności wykonywane przez urbanistów</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>

			nie mają doniosłego znaczenia! Podkreślenie w <i>Uzasadnieniu ustawy</i> prawa ustawodawcy do „swobodnego tworzenia i znoszenia samorządów zawodowych”, przy braku mocnych argumentów merytorycznych potwierdzających jego zasadność, stwarza obraz zmian w przepisach prawa mających na celu tylko zrealizowanie doraźnych celów politycznych, gdzie argumenty merytoryczne nie mają pierwszorzędного znaczenia.	
	Instytut Logistyki i Magazynowania	Skutki likwidacji zawodu urbanisty	Proponowane zmiany w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. Z 2000 r. Nr 5, po. 42) W praktyce podważają zasadność funkcjonowania samorządu zawodowego urbanistów. W orzecznictwie, a także doktrynie przyjęła się zasada, iż cechą zawodów zaufania publicznego jest zrzeszanie się ich przedstawicieli w samorządach zawodowych. Zatem uznanie w <i>Projekcie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> , że urbanista nie jest zawodem zaufania publicznego, przy utrzymaniu samorządu zawodowego urbanistów należy uznać, jako sprzeczne z wyżej przedstawioną zasadą. Zwłaszcza, że proponowane zmiany podważają finansowy i funkcjonalny byt samorządu zawodowego urbanistów. Zgodnie z art. 10 <i>Projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> członkostwo w izbie ma być dobrowolne. Przy czym, poszczególne organy samorządu zawodowego urbanistów zostały pozbawione decyzyjności w zakresie przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych (np. przeprowadzania egzaminów, postępowań w sprawie uznawania kwalifikacji, świadczenia usług transgranicznych, weryfikacji osób, które mogą być wykonywać czynności związane z zawodem urbanisty po uzyskaniu wpisu na listę członków) oraz dyscyplinarnych. Co w praktyce, wobec niewprowadzenia jakichkolwiek innych przepisów ustalających warunki wykonywania zawodu urbanisty, znosi jakiegokolwiek regulacje w tej materii. Zawód ten przestaje być zawodem	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.

			<p>regulowanym, a czynności związane z jego wykonywaniem może wykonywać każdy! Nie ma znaczenie wykształcenie ani doświadczenie osób, które decydować mają o ładzie przestrzennym w Polsce. Może to spowodować, że poszczególne gminy, miasta będą musiały samodzielnie weryfikować osoby, które wykonują czynności przewidziane dla zawodu urbanisty. Może to być utrudnione w przypadku braku jakichkolwiek przepisów prawnych regulujących takie postępowanie. Fakt, iż opracowania realizowane przez te osoby zlecane są w trybie zamówień publicznych, może doprowadzić do sytuacji, że plany zagospodarowani a przestrzennego będą przygotowywać osoby niekompetentne. Taka forma deregulacji stoi w sprzeczności z rangą i doniosłością planowania przestrzennego (vide: pkt 27 <i>Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych</i> albo <i>Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>).</p> <p>Uchylenie regulacji dotyczących uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodu urbanisty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także przepisów dotyczących świadczenia usług transgranicznych przez urbanistów spowoduje, iż nie będzie organu, który mógłby to robić (chyba, że obowiązek ten przejmie organ, o którym mowa a art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 o zasadach uznawania kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej - Dz. U z 2008 r. Nr 63, poz. 394 z późn. zm.). Rzecz w tym, że kierunek zmian wspomniany w punkcie 4, spowoduje, iż zawód urbanisty przestanie być zawodem regulowanym. W takim przypadku powinien zostać on wykreślony z wykazu zawodów regulowanych, zawartym w załączniku do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2011 roku, zmieniającego rozporządzenie w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. z 2011 r. Nr 102, poz. 591). Jednakże,</p>	
--	--	--	--	--

			otwarcie zawodu urbanisty spowoduje, iż każdy, bez względu na kompetencje, będzie mógł wykonywać czynności związane z tym zawodem. Co ciekawe, proponowana zmiana przepisów utrudni obywatelom polskim ubieganie się o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu urbanisty za granicą. Na przykład, zmiana art. 19a pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2000 r. Nr 5, po. 42), uniemożliwi uzyskanie zaświadczenia potwierdzającego kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.	
	Instytut Logistyki i Magazynowania	Zatarcie kary dyscyplinarnej	Propozycja zawarta w art. 45 <i>Projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> wydaje się niezrozumiała. Nakaz umorzenia postępowania dyscyplinarnego oraz zatarcia kary dyscyplinarnej w dniu wejścia w życie przedmiotowej ustawy może uniemożliwić, albo utrudnić prowadzenie postępowań dyscyplinarnych przez okręgowy lub krajowy sąd dyscyplinarny w okresie poprzedzającym ten termin wejście w życie przedmiotowej ustawy. Prowadzone postępowania dyscyplinarne powinny być zakończone, co potwierdzi ciągłość prawa. Proponowana zmiana przepisów może prowadzić choćby do próby przedłużania postępowań dyscyplinarnych przez członków izby, w stosunku do których jest ono prowadzone.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Instytut Logistyki i Magazynowania	podsumowanie	Reasumując, trudno zgodzić się z propozycjami dotyczącymi deregulacji zawodu urbanisty zawartymi w <i>Projekcie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i> . Można zaryzykować twierdzenie, iż proponowane zmiany usankcjonują, o ile nie pogłębią problemy związane z planowaniem przestrzennym. Do czynności wykonywanych w zawodzie urbanisty mogą zostać dopuszczone osoby nieposiadające jakichkolwiek kwalifikacji. Nie zwiększy to liczby ani nie poprawi jakości miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Problem ma szersze podłoże,	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się

		<p>poczynając od złej <i>Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012, poz. 647 j.t.)</i>, a na aspektach finansowych, związanych z uchwaleniem planów, kończąc (przy czym kwestie związane z wynagrodzeniem urbanisty mają marginalne znaczenie). Wydaje się także, iż przeceniony jest czynnik wpływu otwarcia zawodu na stworzenie nowych miejsc pracy. Dotychczas obowiązujące przepisy umożliwiają szeroki i relatywnie łatwy dostęp do wykonywania zawodu urbanisty osobom, posiadającym odpowiednie wykształcenie. Wymagana jest odpowiednia praktyka, co jest uzasadnione, zwłaszcza biorąc pod uwagę znaczenie publiczne wykonywanych przez urbanistę działań. Oczywiście można dywagować, czy zawód ten jest zawodem zaufania publicznego i czy zasadne jest istnienie samorządu zawodowego urbanistów. Należy jednak podkreślić, iż w obowiązującym stanie prawnym kontrolę nad wykonywaniem zawodu urbanisty sprawuje samorząd zawodowy. A <i>Uzasadnienie ustawy</i> nie zawiera argumentów, które podważałyby kompetencje samorządu zawodowego urbanistów co do sprawowania nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu urbanisty. Tym samym brak podstaw, aby pozbawić tej funkcji rzeczonoego samorządu. Co więcej, funkcję tą musiałyby przejąć inny organ, np. na szczeblu ministerialnym, gdyż pozostawienie tej kwestii sądom nie do końca wydaje się rozwiązaniem korzystnym. Zresztą, w analogiczny sposób można by ograniczyć rolę samorządu zawodowego architektów oraz inżynierów budownictwa. Ich rolę także można zmarginalizować w zakresie przewidzianym dla izby urbanistów w <i>Ustawie o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych</i>. Wydaje się, że cel nadrzędny deregulacji, czyli zmniejszenie liczby zawodów regulowanych nie powinien przesłaniać kwestii najważniejszej w przypadku zawodu</p>	nieaktualna.
--	--	--	--------------

			urbanisty, którą jest troska o ład przestrzenny. W chwili obecnej, o czym wspomniano, nie ma innego mechanizmu weryfikacji pracy urbanistów, niż poprzez działania Izby Urbanistów. Pod rozwagę można wziąć utworzenie specjalności urbanistycznej w ramach uprawnień budowlanych lub specjalności architektoniczno-urbanistycznej (co znajduje uzasadnienie w procesie kształcenia studentów szkół wyższych). W tym drugim przypadku wymagane byłoby członkostwo w izbie architektów. Jeżeli deregulacja zawodu urbanisty spowodować ma zwiększenie liczby urbanistów, to można wziąć pod rozwagę zmniejszenie opłat związanych z członkostwem w izbie urbanistów, np. przez pierwsze 5 lat. Ale rezygnacja z jakichkolwiek wymogów jest krokiem nazbyt rewolucyjnym i nieprowadzącym do poprawy ładu przestrzennego.	
	Unia Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Studiów Gospodarka Przestrzenna		Deregulacja zawodu urbanisty będzie skutkować pomijaniem wiedzy i doświadczeń przy wykonywaniu planów zagospodarowania przestrzennego, a tym samym podejmowania decyzji o kierunkach rozwoju miast i regionów.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza	art. 6	Zniesienie obowiązku przynależności do izby jest właściwym rozwiązaniem, ponieważ zlikwiduje korporacyjne ograniczenie dostępu do zawodu urbanisty. Nie możemy się jednak zgodzić na rezygnację z konieczności zdobycia przez osobę wykonującą ten zawód, specjalistycznego wykształcenia akademickiego, które jest warunkiem fachowego i odpowiedzialnego wypełniania tej ważnej społecznie funkcji. Takie przygotowanie zawodowe gwarantuje jedynie ukończenie	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy

	w Poznaniu		<p>studiów wyższych, w tym przede wszystkim na kierunkach architektura, urbanistyka, gospodarka przestrzenna, ale także na kierunku geografia, specjalność geografia społeczno-ekonomiczna.</p> <p><i>Mając powyższe na względzie proponujemy w art. 10 ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych, zmianę pkt 2 w następującym zakresie:</i></p> <p>„2) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>1. Prawo wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie przysługuje wyłącznie osobom wpisanym na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego.” i dodaje się ust. 1 a w brzmieniu:</p> <p>1 a. Prawo samodzielnego projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie, przysługuje wyłącznie osobom, które:</p> <p>1) posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych o kierunkach gospodarka przestrzenna, architektura lub urbanistyka,</p> <p>posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych innych niż określone w pkt 1, które w obowiązującym programie nauczania realizują zadania związane z gospodarką przestrzenną, planowaniem przestrzennym lub urbanistyką, w wymiarze co najmniej 90 godzin, uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie gospodarki przestrzennej, planowania przestrzennego lub urbanistyki.”</p>	<p>organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Rzecznik Praw Absolwenta		<p>Aktualne wymogi kwalifikacyjne można postrzegać jako nieuzasadnione bariery w dostępie do zawodu urbanisty.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – w projekcie ustawy wprowadzono zmiany polegające na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów</p>

	Instytut Rozwoju Miast		Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy w zakresie dotyczącym zawodu urbanisty uważamy za nieuzasadnione, sprzeczne z zapisami przyjętej Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, szkodliwe dla ładu przestrzennego i racjonalnej gospodarki przestrzennej.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu		Projekt ustawy w części dotyczącej zawodu urbanisty, stwarza istotne zagrożenie dla realizacji konstytucyjnych zadań Państwa, jakimi są m.in. ochrona dziedzictwa narodowego i ochrona środowiska. „Deregulacja” zawodu urbanisty, zawarta w projekcie ustawy, polegająca w istocie na likwidacji tego zawodu jest nielogiczna, nieprzemyślana i prowadzić będzie do jeszcze większego chaosu przestrzennego, zwłaszcza na poziomie gminy, a także do kolejnych patologii, konfliktów społecznych i środowiskowych, z negatywnymi skutkami dla środowiska i ochrony dziedzictwa narodowego jakim jest polski krajobraz. Przepisy projektu są sprzeczne z Konstytucją RP, groźne dla środowiska i zrównoważonego rozwoju naszego kraju, niezgodne z treścią uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Stowarzyszenie Gospodarka Przestrzenna		Nie ma żadnej logicznej przesłanki, aby osobom, które ukończyły specjalistyczne studia wyższe, uprawnienia do wykonywania zawodu urbanisty nadawały Izby Urbanistów – czyli organizacje samorządu zawodowego. Projekt ustawy znosi korporacyjny charakter zawodu urbanisty, co jest propozycją idącą w dobrym kierunku, wymaga jednak uzupełnienia poprzez podanie warunków dotyczących wykształcenia i praktyki osób, które będą wykonywały zawód urbanisty. Zawód ten powinny wykonywać	Uwaga częściowo uwzględniona – w projekcie ustawy wprowadzono zmiany polegające na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy

			osoby, które ukończyły studia magisterskie gwarantujące przygotowanie zawodowe w dziedzinie nauk przestrzennych. Lista tych nauk powinna być uzgodniona ze środowiskami naukowymi oraz środowiskami zawodowymi urbanistów i planistów. Tak przygotowana lista powinna być załącznikiem do projektu ustawy.	organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów.
	Marszałek Województwa Pomorskiego		Pełne otwarcie rynku zleceń prac projektowych z zakresu planowania przestrzennego dla całkowicie przypadkowych wykonawców uznajemy za niedopuszczalne z punktu widzenia skutków społecznych, ekonomicznych i ładu przestrzennego, w tym dla finansów publicznych.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego		Art. 10 projektu ustawy pozbawia zawodu urbanisty takich cech jak: odpowiedzialność, rzetelność i sumienność. Urbanista jako zawód zaufania publicznego powinien cechować się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi i etycznymi, co stoi w sprzeczności z zapisami w/w art. Doświadczenie i przygotowanie urbanisty przyczynia się do prawidłowego funkcjonowania systemu planowania przestrzennego w Polsce	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Prezydent Miasta Wałbrzycha		Pozbawienie elementarnej kontroli kwalifikacji osób wykonujących zawód urbanisty pogorszy już i tak złą sytuację braku ładu przestrzennego i zaburzeń w rozwoju miast. Szczególnie niepokojącym jest stanowisko odbierające grupie zawodowej urbanistów status zawodu zaufania publicznego. Ta	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym

			szczególna działalność zawodowa polegająca niemal wyłącznie na realizacji usług dla samorządów lokalnych (a za ich pośrednictwem lokalnej społeczności) wymaga szczególnej dbałości m.in. o dobro publiczne i zrównoważony rozwój.	się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Prezydent Miasta Przemysła		Projekty opracowań, które przesądzą na wiele lat o zagospodarowaniu terenu miasta i regionu, jak również koordynują potrzeby mieszkańców, inwestorów, ochrony zasobów środowiska i inwestycji publicznych, powinny być przygotowane przez zespoły projektantów z dużym doświadczeniem i dobrym przygotowaniem zawodowym.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wójt Gminy Kołobrzeg Burmistrz Golczewa Burmistrz Polczyna-Zdroju Wójt Gminy Widuchowa		Obowiązkowe członkostwo w Izbie Urbanistów, po spełnieniu określonych warunków, było dla samorządu zapewnieniem, że do wykonania zadania przystępuje osoba z odpowiednimi kwalifikacjami. Dobrowolne członkostwo w Izbie tego rodzaju gwarancji pozbawia. Niebezpieczeństwo spowodowane proponowanym uwolnieniem zawodu urbanisty może nie mieć negatywnych skutków dla dużych gmin-miast, które mają własne pracownie projektowe lub mogą takie stworzyć. Jest oczywiste, że w takich jednostkach pracują lub będą pracować architekci-urbanisci oraz inne osoby o specjalistycznym, kierunkowym wykształceniu. Wszystkie mniejsze jednostki samorządu terytorialnego pozbawione takich możliwości bazujące na wybranych w przetargach pracowniach urbanistycznych powinny polegać na instytucjach Państwa, które poprzez akty prawne winno zapewnić ochronę ich ważnych interesów.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.

	Burmistrz Miasta Maszewo		<p>W zapisach projektu ustawy likwidujących jakiegokolwiek wymagania dla osób wykonujących zawód urbanisty dostrzegamy zagrożenie dla jakości wykonywanych prac z zakresu planowania przestrzennego, brak możliwości racjonalnego wyboru oferentów przy przetargach oraz związane z tym zagrożenie dla prawidłowości wydatkowania publicznych pieniędzy na opracowania, które nie gwarantują odpowiedniej jakości.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Wójt Gminy Kwilcz		<p>Likwidacja jakiegokolwiek wymagań co do osób wykonujących zawód urbanisty prowadzi nieuchronnie do obniżenia jakości opracowań planistycznych. Oznaczać to będzie nie tylko sukcesywną degradację jakości przestrzeni i środowiska, ale także wymierne, negatywne skutki finansowe i społeczne dla samorządów lokalnych.</p> <p>Negatywne skutki zniesienia wymagań wobec urbanistów będą potęgowane w warunkach polskiego systemu zamówień publicznych. W Polsce, odwrotnie niż w pozostałych krajach UE, około 90% zamówień udzielanych jest w oparciu o kryterium najniższej ceny. W efekcie zlikwidowane zostaną możliwości wyboru ofert dobrych, doświadczonych urbanistów. Naturalnym kierunkiem dostosowania się rynku usług urbanistycznych do tej sytuacji stanie się obniżenie cen i jakości usług.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Burmistrz Miasta Kąty Wrocławskie		<p>Likwidacja jakiegokolwiek wymagań co do osób wykonujących zawód urbanisty prowadzi nieuchronnie do obniżenia jakości opracowań planistycznych. Oznaczać to będzie nie tylko sukcesywną degradację jakości przestrzeni i środowiska, ale także wymierne, negatywne skutki finansowe i społeczne dla samorządów lokalnych.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu</p>

				zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino		Likwidacja jakichkolwiek wymagań, co do osób wykonujących zawód urbanisty, bardzo szybko doprowadzi do obniżenia jakości opracowań planistycznych, co nieuchronnie wiązać się będzie z degradacją jakości przestrzeni i środowiska, oraz negatywnymi zjawiskami społeczno-gospodarczymi dla samorządu. Zmiana art. 5 ust. 3 ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, która za jedyny wymóg dla przyszłego urbanisty stawia „dobrowolne zgłoszenie się” potencjalnego kandydata do Izby Urbanistów utrudnia na etapie zamówienia publicznego wybór osoby merytorycznie przygotowanej do wykonywania zawodu urbanisty.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wójt Gminy Poronin		Sprzeciw wobec zapisów projektu ustawy dotyczących likwidacji samorządu zawodowego urbanistów i tym samym zawodu urbanisty i wprowadzenia zasady dobrowolnego przystępowania do izby urbanistów. Sprzeciw wobec wykreślenia wymogu posiadania jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych, jakimi powinien legitymować się urbanista, wykonujący zawód zaufania publicznego.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wójt Gminy Spytkowice		Poparcie dla likwidacji samorządu zawodowego urbanistów i tym samym zawodu urbanisty i wprowadzenia zasady dobrowolnego przystępowania do izby urbanistów. W części dotyczącej wykreślenia wymogu posiadania jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych propozycja zawarcia wymogu „posiadania niezbędnych kwalifikacji zawodowych, jakimi powinien legitymować się urbanista, wykonujący zawód zaufania publicznego”.	Uwaga częściowo uwzględniona – w projekcie ustawy wprowadzono zmiany polegające na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy

				organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów
	Wójt Gminy Kobylanka		Sprzeciw wobec projektu ustawy, który nie stawia żadnych wymagań osobom chcącym wykonywać zawód urbanisty, co nieuchronnie będzie zmierzać do obniżenia jakości i sumienności w wykonywaniu dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki przestrzennej	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Burmistrz Miasta Śrem Wójt Gminy Rokietnica		Sprzeciw wobec całkowitej likwidacji zawodu urbanisty oraz deregulacji, która znosi jakiegokolwiek wymogi dla projektanta zagospodarowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej. Projekt ustawy przewiduje zupełną likwidację wymogów dla osób sporządzających projekty decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Projekty decyzji będzie mógł wykonywać ktokolwiek, nawet bez znajomości jakichkolwiek przepisów, nie wspominając o znajomości zasad projektowych. To może stanowić duży problem dla gmin.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wójt Gminy Ozorków		Konieczne jest nakładanie wymagań w stosunku do zawodu urbanisty, aby zarządzanie przestrzenią mogło być powierzane osobom przygotowanym zawodowo i systematycznie podnoszącym swój profesjonalizm, który powinien być potwierdzony certyfikacją zdobytych umiejętności.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu

				zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Burmistrz Miasta Police		Obecna zmiana deregulacyjna i dopuszczenie do wykonywania zawodu osób bez kwalifikacji może spowodować obniżenie jakości opracowań planistycznych, jak również wydłużenie procedury planistycznej, co przy obecnym tempie zmian gospodarczych jest utrudnieniem, a nie ułatwieniem dla prac samorządu w zakresie polityki przestrzennej	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wicemarszałek Województwa Śląskiego		Deregulacja zawodu urbanisty może uniemożliwić wdrożenie ustaleń Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 w szczególności wzmocnienia instytucjonalnego i jakościowego planowania przestrzennego.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Prezydent Miasta Kołobrzeg		Deprecjonowanie roli urbanisty, jako jednego z kluczowych zawodów mających swoje odzwierciedlenie w potrzebie realizacji przyjętych przez Rząd RP strategicznych dokumentach (KPZK 2030, KSRR 2010-2020) rozwoju kraju jest kompletnie niezrozumiałe, a także wskazuje na całkowitą niespójność realizowanych przez ten sam Rząd obowiązujących już opracowań oraz aktów prawnych.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy

				organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa		Zachodzi obawa, iż zniesienie wymogu opracowania dokumentów planistycznych przez osobę posiadającą specjalistyczne umiejętności, może przyczynić się do dalszej degradacji otaczającej nas przestrzeni. W związku z powyższym należałoby raz jeszcze rozważyć zasadność likwidacji obowiązku sporządzania opracowań planistyczno-urbanistycznych przez osoby posiadające stosowną wiedzę i uprawnienia.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Prezydent Bytomia		Tak odpowiedzialnego zadania jakim jest kształtowanie polityki przestrzennej gmin nie można oddawać w ręce przypadkowych, niedoświadczonych osób.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Prezydent Miasta Rybnika		Postulat przeprowadzenia regulacji zawodu urbanisty, która będzie gwarantować właściwe kwalifikacje osób wykonujących ten zawód, opartej na kryteriach jakościowych i ilościowych, gwarantujących, że osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu

				dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Prezydent Miasta Ruda Śląska, Wójt Gminy Lyski, Wójt Gminy Mszana Dolna, Z-ca Burmistrza Miasta Szczyrk, Prezydent Miasta Ruda Śląska, Prezydent Miasta Rzeszowa, Wójt Gminy Przyrów		Sprzeciw wobec zapisów projektu ustawy dotyczących: - likwidacji samorządu zawodowego urbanistów i tym samym zawodu urbanisty oraz wprowadzenia zasady dobrowolnego przystępowania do izby urbanistów - wykreślenia wymogu posiadania jakichkolwiek kwalifikacji zawodowych, jakimi powinien legitymować się urbanista wykonujący zawód zaufania publicznego	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Rada Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej		Sprzeciw wobec deregulacji zawodu urbanisty. Deregulacja ta nie służy interesowi publicznemu.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Burmistrz Miasta Olkusz		Nie wyobrażamy sobie planowania przestrzennego bez samorządu zawodowego. Z likwidacją Izby Urbanistów zniknie jedyna instytucja władna co do dbałości o posiadanie przez członków Izby odpowiednich kwalifikacji zawodowych, jakoś wykonywanych przez nich opracowań planistycznych oraz dbałość o zasady etyki zawodowej. Deregulacja zawodu urbanisty	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów,

			paradoksalnie ograniczy dostęp do zawodu młodych ludzi, ponieważ „każdy będzie się mógł zajmować planowaniem przestrzennym”. W wyniku takiego prawa nastąpi degradacja przestrzeni naszego kraju oraz straty finansowe, które poniosą gminy za źle wykonane opracowania planistyczne.	przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna..
	Z-ca Burmistrza Miasta Tyczyna		Sprzeciw wobec zapisów projektu ustawy dotyczących likwidacji samorządu zawodowego urbanistów i tym samym zawodu urbanisty i wprowadzenia zasady dobrowolnego przystępowania do izby urbanistów.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Z-ca Burmistrza Miasta Boguszów-Gorce		Mając na względzie jakość opracowań planistycznych należy dążyć nie do likwidacji, lecz do ciągłego podnoszenia wymagań dotyczących wykształcenia, kwalifikacji oraz doświadczenia osób zajmujących się planowaniem przestrzennym. Odpowiednie przygotowanie zawodowe oraz certyfikacja urbanistów zapewnia samorządom lokalnym nie tylko lepsze wykorzystanie przestrzeni, ale też umożliwi sterowanie procesami rozwoju mającymi na celu zharmonizowanie inwestycji zarówno w skali lokalnej, jak i ponadlokalnej.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Śląski Związek Gmin i Powiatów		Zbyt daleko idąca deregulacja zawodu urbanisty może spowodować dalsze obniżenie standardów przygotowywanych dokumentów planistycznych. Negatywnie zmieniają się warunki wykonywania władztwa planistycznego gmin. Można domniemywać, że plany będą wykonywać głównie developerzy,	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym

			przedsiębiorcy i inwestorzy, czyli podmioty silne i zdeterminowane w osiąganiu własnych partykularnych celów, nie kierujące się natomiast zazwyczaj interesem publicznym.	się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Biuro Rozwoju Wrocławia		Pozostawiając samorząd pozbawiony narzędzi autokontroli zatracą się jego konstytucyjnie zdefiniowaną rolę. Obecne propozycje stoją w sprzeczności z ustaleniami przyjętymi przez Rząd w treści Koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju 2030, w ramach której cel 6. stanowi: „Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego” poprzez m.in. „zapewnienie ścieżki rozwoju kariery i poszerzenia kompetencji planistom przestrzennym – łącznie z certyfikacją zdobytych umiejętności” czy też poprzez określenie, że „zarządzanie przestrzenią w jednostkach administracji publicznej będzie mogło być powierzane osobom przygotowanym zawodowo”.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego		Proponowane rozwiązanie nie spełni zakładanych rezultatów, przyczyni się natomiast do jeszcze głębszego pogorszenia jakości polskiej przestrzeni. W celu stworzenia odpowiedniego poziomu planowania i zagospodarowania przestrzennego w kraju należy zadbać o zapewnienie odpowiedniego poziomu współpracy jednostek samorządów terytorialnych z urbanistami. Dokonać tego można jedynie na skutek określenia szczególnych wymagań, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o wykonywanie zawodu urbanisty, a nie otwarcie dostępu do wykonywania zawodu urbanisty na zasadach komercyjnych.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wojewoda Wielkopolski		Złożoność procesów planowania przestrzennego oraz szeregu uregulowań prawnych w tym zakresie wymaga szczególnej wiedzy: w dziedzinach prawa, w tym prawa budowlanego, ekonomii, środowiska przyrodniczego i wielu innych. Brak	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań

			<p>specjalistycznej wiedzy i umiejętności sprawnego poruszania się w tych zagadnieniach powodować będzie nieuchronnie powstawanie wadliwych aktów prawa miejscowego, których skutki przestrzenne widoczne będą przez dziesiątki lat.</p> <p>Projekt ustawy w obecnym kształcie, zmierzający właściwie do całkowitej likwidacji profesji urbanisty, jest obciążonym wysokim ryzykiem, a efekty wprowadzenia go w życie mogą w ogólnym rozrachunku doprowadzić do powstania większej ilości nieodwracalnych szkód dla samorządów gminnych niż potencjalnych korzyści dla rynku pracy na skutek tzw. „otwarcia zawodu”. Sytuacja taka jest tym bardziej prawdopodobna, że przy obecnie obowiązujących przepisach z zakresu zamówień publicznych, gdzie głównym kryterium wyboru zamówienia publicznego pozostaje najniższa cena, najpoważniejszym skutkiem planowanej deregulacji będzie drastyczne obniżenie prawidłowości i jakości aktów prawa miejscowego oraz innych dokumentów kształtujących politykę przestrzenną gmin.</p>	<p>stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Wojewoda Łódzki		<p>Projekt ustawy zawiera propozycje sprzeczne z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Wojewoda Podkarpacki		<p>Działanie deregulacyjne w zakresie grupy zawodowej urbanistów stoi w sprzeczności z przedstawianymi przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej założeniami do projektów ustaw prawo budowlane oraz o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także ustaleniami przyjętej przez Rząd i Sejm Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów,</p>

			Kraju 2030. Dokumenty te podkreślają wagę planowania przestrzennego, którego planowane, w projekcie ustawy, powierzenie w ręce przypadkowych osób czy podmiotów, jest zaprzeczeniem wszelkich wcześniejszych działań.	przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Wojewoda Lubelski		Z proponowanych zmian wynika, że plany zagospodarowania przestrzennego będą mogły sporządzać osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji. Skutkować to będzie niską jakością opracowań planistycznych, co z całą pewnością oznaczać będzie degradację dobra publicznego jaką jest przestrzeń. Nie wydaje się, aby tak planowana deregulacja zawodu urbanisty wpłynęła w sposób znaczący na wzrost zatrudnienia, z uwagi na to, że samorządy nie mają ustawowego obowiązku sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Biuro Planowania Przestrzennego Krakowa		Szczególny sprzeciw budzą zapisy projektu ustawy, dopuszczające sytuację, w której osoby opracowujące na rzecz organu wykonawczego gminy projekty planów miejscowych, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów nie muszą spełniać ustawowego wymogu legitymowania się posiadaniem stosownej wiedzy i określonych kwalifikacji.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.
	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego		Szczególnie dziwi przekonanie, że każdy bez odpowiedniego przygotowania zawodowego oraz doświadczenia podmiot będzie w stanie przystąpić do przetargu i oferując najniższą cenę, ten przetarg wygrać a następnie przystąpić do opracowania planistycznego dotyczącego kształtowania przestrzeni i wpływu	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym

		<p>na jakość życia ludzi, w tym na kwestie finansowe wartości gruntów - wysokości podatków itp. oraz na ich bezpieczeństwo (powódź, osuwiska itd.).</p> <p>Ponadto wyjątkowo dziwi fakt, pomysłu deregulacji zawodu urbanisty w projekcie ustawy sporządzonym w jednym Ministerstwie (w Ministerstwie Sprawiedliwości) w obliczu niedawno przyjętej przez Radę Ministrów Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 sporządzonej przez inne Ministerstwo - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Przy czym w KPZK prezentuje się diametralnie inny pogląd, wyraźnie opisuje się obecną dramatyczną sytuację polskiej przestrzeni, za co wini się obecne złe regulacje prawne i złe funkcjonujący system, w tym zaniechanie kontroli procesów przestrzennych, natomiast kierunkiem działań w realizacji założonego celu polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie roku 2030 - przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego jest wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.</p>	<p>się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Biuro Planowania Przestrzennego MGGP S.A.	<p>Negatywna opinia nt. zniesienia wszelkich wymagań w zakresie wykonywania zawodu urbanisty. Deregulacja nie przyczyni się do wykreowania nowych miejsc pracy a wręcz przeciwnie – wystąpi zagrożenie zwolnień wykwalifikowanych pracowników, którzy zdobyli już wieloletnie doświadczenie. Na rynku zamówień publicznych pojawią się nieprzygotowani, przypadkowi wykonawcy, nie znający pracochłonności opracowań planistycznych, oferujący zbyt niskie ceny za te prace.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
	Techniczno-Organizacyjnego Budownictwa WACETOB Sp. z o.o.	<p>W projekcie ustawy wprowadzono bardzo wiele zmian do ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, które wykraczają poza zakładany zakres i cel ustawy polegający na</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań</p>

		<p>deregulacji lub dereglamentacji zawodów rynku finansowego oraz zawodów technicznych. Zmiany te, oprócz tych, które znoszą ograniczenie prawa samodzielnego projektowania przestrzeni w skali regionalnej i lokalnej lub kierowania zespołem prowadzącym takie projektowanie wyłącznie dla osób wpisanych na listę członków izby samorządu zawodowego urbanistów, dotyczą zasad funkcjonowania i organizacji samorządu zawodowego i zostały całkowicie pominięte w uzasadnieniu do ustawy.</p> <p>Jednocześnie w projekcie nie dokonano zmian w art. 5 ustawy o samorządach, które są konieczne ze względu na zmiany wprowadzone do ustawy Prawo budowlane. Powyższe dotyczy ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1, 2 i 3.</p> <p>Bez wprowadzenia odpowiednich zmian w przepisach jest całkowicie nieczytelne, kto jest zrzeszany w izbie architektów a kto w izbie inżynierów budownictwa, a także brak jest regulacji wskazującej na możliwość zrzeszania w izbie osób posiadających uprawnienia, o których mowa w nowym (projektowanym) brzmieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.</p>	<p>stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p> <p>Uwzględniona</p>
	Jan Dziurzyński	<p>Poparcie dla założeń deregulacji, w szczególności zawodu urbanisty.</p> <p>Rozważenia natomiast wymaga możliwość pozostawienia obecnych lub zmodyfikowanych wymagań odnośnie wykształcenia wyższego (kierunkowego lub wyższego i studiów podyplomowych) dla urbanistów. Gwarantowałyby to posiadanie przez kandydaci do wykonywania zawodu będą posiadać przynajmniej podstawową wiedzę teoretyczną. Proponowana deregulacja przyczyni się do szerszego dostępu do zawodu urbanisty.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – w projekcie ustawy wprowadzono zmiany polegające na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów.</p>
	dr inż. arch. Mieczysław Hoffman	<p>W wyniku proponowanych rozwiązań osoba bez należytego przygotowania będzie w zakresie procesu powstawania np. planu miejscowego dla gminy, współpracowała w gminie z osobą, która nie będzie musiała mieć należytej wiedzy i doświadczenia.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym</p>

				<p>się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	Tadeusz Januszewski		<p>W przypadku zdecydowanego zamiaru likwidacji obowiązku przynależności osoby wykonującej zawód urbanisty do Izby Urbanistów, w projekcie ustawy deregulacyjnej należy w stosunku do zawodu urbanisty, w celu zapewnienia minimum przyzwoitości i troski o stan ładu przestrzennego w Polsce, wprowadzić w art. 13 następujące ustalenia dotyczące zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:</p> <p>1) w art.2, ust 1 należałoby dodać pkt.20 w brzmieniu: „ 20) osobie (projektancie) związanej bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego - należy przez to rozumieć osobę posiadającą wykształcenie wyższe magisterskie i praktykę zawodową związaną z projektowaniem urbanistycznym." (lub alternatywnie: - należy przez to rozumieć osobę posiadającą uprawnienia urbanistyczne lub uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym).</p> <p>2) art. 5 powinien otrzymać brzmienie: „5. Opracowywanie projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o ustaleniu warunków zabudowy jest projektowaniem zagospodarowania przestrzennego, odpowiednio w skali regionalnej i lokalnej, które mogą być powierzane osobom o wykształceniu i przygotowaniu fachowym związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, architektury lub budownictwa."</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>

			<p>3) w art. 8 ust.6 powinien brzmieć: „6. Organy doradcze, o których mowa w ust. 1 oraz w ust. 3 i 5, składają się z osób o wykształceniu i przygotowaniu fachowym związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, architektury i budownictwa.”</p> <p>2) w art.9, ust. 2 powinien otrzymać brzmienie: „ 2. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, przy współpracy z projektantem związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego lub architektury, sporządza, studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem i wykonuje czynności wymienione w art.11”</p> <p>5) w art. 15, ust. 1 powinien brzmieć: „ 1. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta, przy współpracy z projektantem związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego lub architektury, sporządza projekt planu miejscowego, zawierający część tekstową i graficzną, zgodnie z zapisami studium oraz z przepisami odrębnymi, odnoszącymi się do obszaru objętego planem i wykonuje czynności wymienione w art.17.”</p> <p>6) w art. 41, ust 1 powinien brzmieć: „1. Po podjęciu przez sejmik województwa uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego województwa, przy współpracy z projektantem związanym bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego lub architektury kolejno:”.</p> <p>7) w art. 50, ust 4 powinien otrzymać brzmienie: „4. Sporządzanie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego powierza się osobie związanej bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, architektury lub budownictwa.”</p> <p>8) w art. 60, ust 4 powinien otrzymać brzmienie:</p>	
--	--	--	---	--

		<p>„4. Sporządzanie projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy powierza się osobie związanej bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, architektury lub budownictwa.”</p> <p>Celowe jest wprowadzenie w art.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym definicji dotyczącej osoby (projektanta) związanej bezpośrednio z teorią i praktyką planowania przestrzennego, z wymaganiami co do jego kwalifikacji zawodowych i wykształcenia. Zaproponowana definicja jest tylko wstępem do dyskusji.</p> <p>Celowe jest także przywrócenie w ustawie uprawnień urbanistycznych i uprawnień do projektowania w planowaniu przestrzennym.</p> <p>Powyższe propozycje zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w niczym nie utrudniają przeprowadzenia deregulacji zawodu urbanisty, gdyż znosi się obowiązek przynależności do Izby Urbanistów, zachowując jednak obowiązek posiadania odpowiedniego wykształcenia i praktyki z zakresu planowania przestrzennego, by z należytą jakością wykonywać dokumenty planistyczne, które stanowią o dobru publicznym, jakim jest przestrzeń.</p>	
	Jolanta Fiszcuk-Wiktorowicz	<p>Projekt ten jest szczególnie szkodliwy, ponieważ z jednej strony nie znajduję w nim, żadnych propozycji rozwiązań alternatywnych dla obecnego statusu prawnego zawodu urbanisty, a z drugiej – powoduje on duże implikacje do wielu innych ustaw, w tym szczególnie do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dokonując jednoznacznej deprecjacji zawodu urbanisty, pozbawiając go jakiegokolwiek wpływu na całokształt procesów urbanistycznych w naszym kraju, a tym samym uniemożliwia skuteczną realizację programowania rozwoju społeczno – gospodarczego na szczeblu lokalnym i regionalnym, które są nadrzędnym celem dokumentów strategicznych dla rozwoju kraju przyjętych przez Rząd RP, zgodnie z wytycznymi i wskazaniem dokumentów UE w zakresie kształtowania terytorialnego (przestrzennego)</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>

			<p>wymiaru realizowanych polityk wspólnotowych, który po 1 grudnia 2009 r. wynika wprost z Traktatu z Lizbony zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.</p> <p>Obecne propozycje naruszają ustalenia KPZK 2030, w ramach której cel 6. Stanowi: „Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego” w obrębie, którego definiuje się „Wzmocnienie jakościowe i instytucjonalne planowania przestrzennego” poprzez m.in. „zapewnienie ścieżki rozwoju kariery i poszerzenia kompetencji planistom przestrzennym – łącznie z certyfikacją zdobytych umiejętności” czy też poprzez określenie, że „Zarządzanie przestrzenią w jednostkach administracji publicznej będzie mogło być powierzane osobom przygotowanym zawodowo”. Propozycja tzw. ustawy deregulacyjnej w zakresie wykonywania zawodu urbanisty to również zaprzeczenie wprost ustaleniom Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych, zgodnie z którą (punkt 27.): „Projekt architektoniczny, jakość obiektów budowlanych, ich harmonijne wkomponowanie w otoczenie, poszanowanie charakteru krajobrazu naturalnego i miejskiego oraz zbiorowego i prywatnego dziedzictwa należą do kwestii o znaczeniu publicznym. Dlatego też wzajemne uznawanie kwalifikacji powinno być oparte na kryteriach jakościowych i ilościowych gwarantujących, że osoby posiadające uznane kwalifikacje potrafią zrozumieć i wyrazić potrzeby jednostek, grup społecznych i władz w zakresie planowania przestrzennego, projektowania, organizacji i konstrukcji budynków, konserwacji i wykorzystywania dziedzictwa architektonicznego oraz ochrony naturalnej równowagi”.</p> <p>Reasumując, projekt tzw. ustawy deregulacyjnej w zakresie dotyczącym wykonywania zawodu urbanisty, deprecjonuje wprost zasady realizowania nowoczesnej szeroko rozumianej polityki miejskiej i przestrzennego aspektu polityki spójności UE gwarantowanego obecnie tzw. traktatem lizbońskim</p>	
--	--	--	--	--

			<p>na równi z wymiarem społecznym i gospodarczym. Projekt ten stoi również w sprzeczności z przytoczonymi powyżej zapisami prawa UE, co może stanowić podstawę zaskarżenia tak przyjętej przez Sejm RP ustawy, jako niezgodnej z prawem UE i art. 17 Konstytucji RP.</p>	
	<p>arch. Marek Sawicki Warszawa</p>		<p>W związku z planowaną likwidacją zawodu architekta-urbanisty i pogłębiającym się bałaganem przestrzennym na terenie kraju, wnoszę o zachowanie zawodu będącego zawodem zaufania publicznego, odstąpienie od regulacji prawnych zmierzających do deregulacji zawodu oraz podjęcie działań na rzecz ograniczenia powszechnego i przypadkowego zabudowywania i degradowania kraju.</p> <p>Opracowanie prawa miejscowego w postaci projektów planów miejscowych oraz projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga zarówno umiejętności sprawnego projektowania zabudowy i przestrzeni publicznych, jak i znajomości prawa w zakresie: budowlanym, planowania przestrzennego, ochrony środowiska, komunikacji drogowej, kolejowej, lotniczej, wodnej, ochrony zabytków, zaopatrzenia w wodę, energię elektryczną, gaz, ciepło, odprowadzenia ścieków, odwodnienia terenów, ochrony przed powodzią, ochrony przyrody, administracyjnym i innych.</p> <p>Konieczna jest umiejętność koordynacji często sprzecznych ze sobą interesów oraz inwestycji publicznych i prywatnych. Konieczne jest bogate doświadczenia, ustawiczne pogłębianie wiedzy i szkolenie nowych fachowców rozpoczynających pracę w zawodzie.</p> <p>Propozycja zlikwidowania zawodu urbanisty (architekta odpowiedzialnego za przestrzeń publiczną i fachowego doradcy) lub dalsze zaniżanie wymagań w zakresie jego wiedzy i doświadczenia, będzie kolejnym aktem prawa zmierzającym do nieodpowiedzialnego i przypadkowego gospodarowania naszym</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>

			<p>wspólnym dobrem - ziemią. Będzie to prowadziło do dalszej degradacji miast i wsi, braku koordynacji różnych inwestycji i marnotrawstwa publicznych pieniędzy. Podobnie jak stało się to w przypadku zgody na budowanie bez planów miejscowych, a co za tym idzie bez udziału społecznego, bez koordynacji i bez możliwości prowadzenia przez gminy racjonalnej i ekonomicznie uzasadnionej polityki inwestycyjnej.</p> <p>Reasumując zdecydowanie sprzeciwiam się stanowieniu prawa, które zwalnia Państwo od odpowiedzialności za wygląd i funkcjonowanie miast, wsi i terenów niezabudowanych.</p>	
	arch. Jacek Mogielnicki		<p>Likwidacja (deregulacja) zawodu urbanisty jest desperackim, tymczasowym i nieodpowiedzialnym krokiem do dalszej destabilizacji, powiększenia chaosu i brzydoty przestrzeni. Bez udziału osób doświadczonych, znających zawilóści procesów przestrzennych i lokalizacyjnych poprawa obecnego stanu wydaje się niemożliwa. Będzie to rodzaj prób i błędów na żywym organizmie społecznym, w którym te błędy z pewnością będą przeważały. Skutki i efekty tych błędów będą dotyczyć nie tylko najbliższych lat, ale również co najmniej kilku kolejnych pokoleń. Dlatego wnioskuję o rezygnację z deregulacji zawodu urbanisty i pozostawienie go w dotychczasowej formie do czasu opracowania nowych regulacji i określenia nowej roli planisty przestrzennego jako zawodu zaufania publicznego.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	Zofia Mach urbanista		<p>Osoby zatrudnione przy projektowaniu w planowaniu przestrzennym bez odpowiedniego wykształcenia i praktyki nie będą mogły dobrze wykonywać tej pracy. Obecnie samorząd urbanistów jest jedyną instytucją posiadającą wypracowane zasady potwierdzania przygotowania zawodowego kandydatów do tej pracy. Samorząd urbanistów integruje środowisko urbanistów, co ułatwia wymianę doświadczeń, pomaga swoim członkom w doksztalcaniu, między innymi w zakresie często zmieniającego się prawa i metody prac w planowaniu przestrzennym, ułatwia kontakty z innymi samorządami zawodowymi, jednostkami naukowymi, administracyjnymi i</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się</p>

			gospodarczymi.	nieaktualna
	Jolanta Motyczyńska urbanista		Planowana zmiana przepisów może kompletnie zdeorganizować i przekreślić ogromny trud i zaangażowanie włożone w dotychczasowy dorobek życia zawodowego. Dlatego sprzeciwiam się deregulacji zawodu urbanisty oraz obniżenia rangi samorządu zawodowego Izby Urbanistów. Uważam za głęboko niesprawiedliwą destrukcję dotychczasowych osiągnięć indywidualnych i samorządowych. Planowania przestrzennego nie można powierzyć komukolwiek. Zmiany legislacyjne stworzą jedynie pozory w ułatwieniu dostępu do zawodu urbanisty młodym adeptom.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
Art. 7. ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze				
	Szkoła latania na Paralotniach Dariusz Cisek		W art. 12 ustawy odnoszącym się do ustawy - Prawo Lotnicze zniesiono licencję radiooperatora pokładowego - słusznie, używanie radia lotniczego w ruchu lotniczym podnosi bezpieczeństwo i z tego powodu dotychczas używanie takiego sprzętu bez licencji radiooperatora było tolerowane. Wymogiem do uzyskania takiego uprawnienia było: - zdanie egzaminu z podstaw radioelektroniki, a wiedza taka jest zbędna dla użytkownika, nie wpływa na bezpieczeństwo. - praktyka w użytkowaniu sprzętu, a ta jest częścią szkolenia na inne uprawnienia lotnicze. Ponadto zniesiono wymóg posiadania wykształcenia podstawowego dla posiadaczy wielu uprawnień lotniczych, również w przypadku uprawnień zawodowych (np. instruktor paralotniowy lub szybowcowy) - niesłusznie, obawiam się że np. analfabeci nie potrafiący się	W zakresie uwagi od konsultanta społecznego – Szkoła Latania na Paralotniach - Dariusz Cisek w zakresie art. 12 (zm. ustawy- Prawo lotnicze) ww. projektu, LPL uznaje uwagę konsultanta dot. zniesienia wymogu posiadania wykształcenia podstawowego dla posiadaczy wielu uprawnień lotniczych - <u>za niezasadną</u> . Idąc za uzasadnieniem do projektu ustawy w ww. zakresie, w kwestii ogólnej (kompleksowej) deregulacji należy stwierdzić, iż na chwilę obecną wymóg

			<p>samodzielnie zapoznać np. z <i>instrukcją użytkowania w locie</i> albo z <i>aktualnymi ograniczeniami w ruchu lotniczym</i> będą stanowić zagrożenie. Jak taka osoba może być instruktorem uczącym innych? Czy będzie istnieć podstawa, aby odmówić szkolenia lotniczego osobie nie umiejącej czytać?</p>	<p>wykształcenia jest jednym z wymogów podstawowych, obligatoryjnych do wydania licencji lotniczej zgodnie z brzmieniem art. 96 ust. 2 ustawy – Prawo lotnicze. Ze względu na fakt, iż w dniu 25 listopada 2011 r. Komisja Europejska opublikowała rozporządzenie WE nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. <i>ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008</i> (Dz. U. UE L 311 z 25.11.2011, str. 1) rzezona sytuacja od dnia 8 kwietnia 2013 r. (data rozpoczęcia obowiązywania rozporządzenia WE nr 1178/2011 w Polsce – po zgłoszeniu przez RP stosownej notyfikacji do KE oraz Europejskiej Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)) ulegnie zasadniczej zmianie. Ww. rozporządzenie zawiera bowiem nowe, wspólne dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej</p>
--	--	--	--	---

				<p>wymagania z zakresu szkolenia, licencjonowania i badań lotniczo-lekarskich pilotów w lotnictwie cywilnym w ramach licencji wskazanych w art. 94 ust. 6 pkt 1 lit. a-g, j-p ustawy Prawo lotnicze, które to regulacje nie zawierają w swoich wymaganiach warunku posiadania sprecyzowanego poziomu wykształcenia.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, Urząd, po ustaleniach zapadłych podczas spotkań roboczych w ramach prac MS nad drugim projektem deregulacyjnym, postanowił zrezygnować z warunkowania wydawania licencji lotniczych (oraz świadectw kwalifikacji) wymogiem wykształcenia kandydata, <u>celem dostosowania przepisów krajowych (ustawy – Prawo lotniczej) do hierarchicznie wyższych przepisów rozporządzenia unijnego.</u> <u>Jednocześnie postanowiono zastosować tzw. deregulacje systemową w zakresie wykształcenia, w myśl zasady: <i>argumentum a maiori ad minus.</i></u> W innym przypadku, częściowa</p>
--	--	--	--	---

				<p>deregulacja wykształcenia, wobec specjalności „wyższych rangą”, tj. dotyczących licencji m.in. zawodowych, przy pozostawieniu warunku wykształcenia do wydania np. świadectw kwalifikacji skoczkom spadochronowym (które regulowane są jedynie przepisami krajowymi) prowadziłoby bowiem do niezrozumiałej sytuacji, w której dla specjalnościom „niższej rangi”, stawiane są surowsze wymagania.</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć, iż twierdzenie konsultanta, iż ww. projekt ustawy znosi wymogu posiadania wykształcenia podstawowego dla posiadaczy wielu uprawnień lotniczych, jest twierdzeniem błędnym i nieprawdziwym. Po pierwsze, kwestie dot. obowiązku szkolnego regulowane są w RP art. 70 Konstytucji oraz ustawą z dnia 7 września 1991 r. <i>o systemie oświaty</i> (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).</p> <p>Obowiązek szkolny polega na przymusie uczęszczania do szkoły podstawowej i gimnazjum.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Rozpoczyna się w roku szkolnym, w którym dziecko kończy 7 (6) rok życia. Choć ww. ustawa nie określa w wyraźny sposób kiedy obowiązek szkolny się kończy, jednak można ww. wyinterpretować z pojęcia obowiązku nauki, czyli uczęszczania do szkoły osób w określonym przez prawo wieku. Obowiązek nauki obejmuje osoby od 7 do 18 roku życia, co pokrywa się z wiekiem, z którym (generalnie) uzyskuje się pełnoletniość. Ponieważ nauka w prawidłowym toku (bez powtarzania klasy) kończy się w gimnazjum w wieku 16 lat, musi być kontynuowana w jednej ze szkół ponadgimnazjalnych lub w jednej z innych form kształcenia określonych przez ustawę przynajmniej do ukończenia 18 lat.</p> <p>Równocześnie należy mieć na uwadze to, że faktu posiadania predyspozycji instruktorskich nie należy łączyć bezpośrednio z posiadanym przez instruktora wykształceniem. Są to indywidualne przymioty konkretnej osoby, których nabycie</p>
--	--	--	--	--

				można udowodnić np. poprzez ukończenie odpowiednich kursów specjalistycznych
Art. 8. ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym				
	Fundacja Polskich Kolei Wąskotorowych		Z duża satysfakcją przyjmujemy zaproponowany w projekcie kierunek zmian. Dotychczasowe wymagania dla zawodów zwrotniczego, mostowniczego oraz dróżnika obchodowego nie wpływały na podniesienie bezpieczeństwa prowadzenia ruchu kolejowego, a powodowały znaczną biurokratyzację, podnosiły koszty prowadzenia działalności i utrudniały dostęp do zawodu. Równocześnie pragniemy zaproponować uwolnienie wszystkich zawodów kolejowych W stosunku do kolei wąskotorowych, na wzór uwolnienia zawodów związanych z bezpieczeństwem ruchu metra. W chwili obecnej koleje wąskotorowe przy zatrudnianiu pracowników muszą spełnić te same wymagania jak zarządcy kolei normalnotorowych. Takie rozwiązanie me uwzględnia specyfiki pracy kolei wąskotorowych i wywodzi się jeszcze z czasów gdy koleje wąskotorowe były częścią przedsiębiorstwa PKP. Obecnie większość wąskotorówek prowadzi ruch turystyczny, często sezonowy, a w wielu wypadkach są to obiekty wpisane do rejestru zabytków. Pociągi prowadzone są po liniach jednotorowych z prędkościami nieprzekraczającymi 40 km h. Przykładowo dyżurny ruchu kolei wąskotorowej musi zdać takie same egzaminy i przejść takie samo szkolenie i badania jak dyżurny pracujący na stacji normalnotorowej gdzie odprawia kilkadziesiąt, a czasem więcej pociągów o masach dochodzących do 3000 ton i prędkościach 160 km/h. Zdobyć uprawnień wiąże się z przejściem szkolenia wg programu określonego w rozporządzeniu, które obejmuje m.in.: współpracę z dyspozyturą, rodzajach urządzeń energetycznych (na linii wąskotorowej nie ma dyspozytur oraz trakcji elektrycznej) czy też zasad prowadzenia transportów wojskowych. Podobna sytuacja ma także miejsce w innych zawodach wymaganych do prowadzenia linii wąskotorowej. Rozporządzenie określające zasady ruchu i sygnalizacji w zakresie ruchu normalnotorowego liczy 56 stron,	W art. 2 w pkt. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym określono przepisy ustawy, które nie mają zastosowania do kolei wąskotorowej. Dodatkowo w projekcie ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, który 26 lipca 2012 r. został przyjęty przez Komitet Stały Rady Ministrów, wprowadzono zmianę w art. 18 ust. 5. Zgodnie z proponowanym brzmieniem z obowiązku uzyskania licencji i świadectwa maszynisty zwolnieni są prowadzący pojazdy kolejowe m.in. po liniach turystycznych, które są eksploatowane w celach wykonywania przewozów rekreacyjno-wypoczynkowych i okolicznościowych, w tym kolei wąskotorowych. Pracowników związanych z bezpieczeństwem ruchu na kolejach wąskotorowych nie

			<p>w zakresie ruchu wąskotorowego 11 stron, a dotyczące metra to 7 stron. Już to porównanie pokazuje, że utrzymywanie takich samych wymagań dla pracowników kolei wąskotorowych i normalnotorowych nie znajduje uzasadnienia. W ramach deregulacji zawodów proponujemy szerszy dostęp do zawodów kolejowych dla osób wykonujących obowiązki na liniach wąskotorowych zakresie zbliżonym do proponowanych zmian w zawodach związanych z metrem, a w przypadku maszynisty ewentualne wyłączenie z obowiązku posiadania licencji jak w przypadku przewozów aglomeracyjnych. W przypadku innych zawodów związanych z bezpieczeństwem ruchu proponuje się całkowite uwolnienie zawodów w stosunku dla kolei w wąskotorowych tak jak proponowane zmiany dla pracowników metra.</p>	<p>można wyłączyć z ustawy na wzór metra, ponieważ pracownicy związani z bezpieczeństwem metra, podlegają jednemu pracodawcy Metro Warszawskie Sp. z o. o.</p>
	Metro Warszawskie Sp. z o.o.	ogólna	<p>Eliminując z Projektu Ustawy stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach metra oraz stanowiska związane z prowadzeniem pojazdów kolejowych metra autorzy Projektu Ustawy pozostawili w nim liczną grupę pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych (przepis art. 22d ust. I - w nowym brzmieniu - zawiera listę tych stanowisk) dla których powszechnie obowiązujące przepisy prawa (po wydaniu nowych przepisów wykonawczych) nadal będą szczegółowo określać warunki, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach i zasady oceny ich zdolności fizycznych i psychicznych.</p> <p>Z punktu widzenia przyjętych założeń do Projektu Ustawy proponowane zmiany w ustawie o transporcie kolejowym są niezrozumiałe, albowiem z jednej strony usuwają - dla przykładu - z przepisów powszechnie obowiązujących regulację w zakresie dyżurnego ruchu i stacji metra, czy też manewrowego zatrudnionego w metrze (następuje deregulacja tych stanowisk), z drugiej zaś strony pozostawiają dyżurnego ruchu oraz manewrowego zatrudnionego na kolei, których kwalifikacje nadal będą określone w drodze rozporządzenia wydanego przez</p>	<p>Stanowisko jak wyżej</p>

			<p>Ministra właściwego do spraw transportu.</p> <p>Należy podkreślić, iż zarówno jedna, jak i druga grupa pracowników jest zatrudniona na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, a deregulacji podlegać mają tylko pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach metra oraz pracownicy prowadzące pojazd) kolejowe metra.</p> <p>Jeżeli proponowane zmiany przepisów ustawy o transporcie kolejowym wejdą w życie to tzw. deregulacja dotycząca pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu na liniach metra oraz prowadzeniem pojazdów kolejowych metra nie spowoduje zmian związanych z zatrudnianiem tych osób albowiem warunki jakie określi pracodawca dla zatrudnienia osób na stanowiskach, o których była mowa wyżej nie będą mogły - Ze względów bezpieczeństwa - odbiegać znacząco - od warunków, które są określone aktualnie w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.</p>	
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	art. 22d ust. 1	<p>1) Projektowana zmiana art. 22 d ust. 1 pomija stanowiska zwrotniczy, dróżnik obchodowy oraz mostowniczy, wymienione aktualnie w zał. nr 1 do <i>rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra (Dz.U. Nr 59, poz.301, z późn.zm.)</i> oraz, oprócz stanowiska manewrowy, pomija pozostałe stanowiska z załącznika nr 2 do powołanego rozporządzenia, bez wskazania jakiegokolwiek argumentacji dlaczego pominięte stanowiska uznano za niezwiązane bezpośrednio z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Powstaje bardzo istotne pytanie, w oparciu o jakie kryteria przyjęto wyliczenie stanowisk w projektowanym art. 22d ust. 1?. Rozumiejąc intencje</p>	<p>Są to stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, lecz wymagania dla tych stanowisk będzie określał pracodawca</p>

		<p>art. 22d ust. 3</p>	<p>projektodawców, że deregulacja zawodów jest potrzebna, należy jednak podkreślić, iż powinna ona dotyczyć tych zawodów, które oceniając w sposób racjonalny można poddać deregulacji. Jeżeli mamy do czynienia z z deregulacją zawodów, których efekty pracy wpływają na zdrowie i życie ludzi, gdzie kwestie np. bezpieczeństwa użytkowników są priorytetowe bądź kwestie bezpieczeństwa prowadzenia ruchu są nadrzędne nie można wprowadzać deregulacji takich zawodów i zdać się na ocenę, że bezpieczeństwo w tym zakresie zapewni pracodawca, który jak wiadomo w swojej działalności kieruje się przesłankami ekonomicznymi. Stąd nie może wymagań dla takich stanowisk określać pracodawca bez prawnego uregulowania tych wymagań. Mając na uwadze, że kwestia bezpieczeństwa ruchu kolejowego dotyczy wielu użytkowników, lakoniczne stwierdzenia w uzasadnieniu, że wykreśli się z Rozporządzenia nie stanowią ratio legis takiej zmiany.</p> <p>2) Z uwzględnieniem powyższego należy zaproponować, aby z projektowanego zapisu art. 22 d ustawy <i>o transporcie kolejowym</i> usunąć katalog stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Stanowiska te winien określić Minister właściwy do spraw transportu w drodze rozporządzenia, na podstawie którego zostaną określone warunki, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach.</p> <p>W świetle propozycji nowelizacji art. 22d ust. 3 ustawy o transporcie kolejowym zwrócić uwagę na konieczność dokonania zmian w zakresie wymagań dotyczących wykształcenia na poniższych stanowiskach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toromistrz • Prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych 	<p>Propozycje te będą rozpatrzone podczas prac nad zmianą przedmiotowego rozporządzenia</p>
--	--	------------------------	---	---

			<p>Projekt ustawy przewiduje w proponowanym nowym brzmieniu art. 22d ust. 3 delegację w tym zakresie dla Ministra właściwego do spraw transportu. Jednakże ze względu na pilność problemu, wynikającą z postępujących braków kadrowych, zmian tych należałoby dokonać w pierwszej kolejności w drodze nowelizacji załącznika nr 3 do aktualnie obowiązującego <i>rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra (Dz.U. Nr 59, poz.301, z późn.zm.)</i>.</p> <p>Proponowane zmiany do załącznika nr 3 w/w Rozporządzenia</p> <p>Pkt 9 stanowisko: toromistrz</p> <table border="1" data-bbox="846 818 1608 1370"> <thead> <tr> <th data-bbox="846 818 1328 895">Aktualne wymogi:</th> <th data-bbox="1328 818 1608 895">Proponowane zmiany:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2" data-bbox="846 895 1608 930" style="text-align: center;">Kwalifikacje wymagane od kandydatów wariant B</td> </tr> <tr> <td data-bbox="846 930 1328 1370"> 1. Wykształcenie: 1)średnie oraz tytuł zawodowy technika albo 2)dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego w zawodach i specjalnościach </td> <td data-bbox="1328 930 1608 1370"> 1. Wykształcenie: średnie 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego. </td> </tr> </tbody> </table>	Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:	Kwalifikacje wymagane od kandydatów wariant B		1. Wykształcenie: 1)średnie oraz tytuł zawodowy technika albo 2)dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego w zawodach i specjalnościach	1. Wykształcenie: średnie 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego.	
Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:									
Kwalifikacje wymagane od kandydatów wariant B										
1. Wykształcenie: 1)średnie oraz tytuł zawodowy technika albo 2)dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego w zawodach i specjalnościach	1. Wykształcenie: średnie 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego.									

			związanych z budową i utrzymaniem nawierzchni kolejowej lub budownictwem lądowym.		
			Kwalifikacje wymagane od kandydatów wariant C		
			<p>1. Wykształcenie:</p> <p>1) zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego w zawodach i specjalnościach związanych z budową i utrzymaniem nawierzchni kolejowej lub budownictwem lądowym albo</p> <p>2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym w zawodach związanych z budową i utrzymaniem nawierzchni kolejowej lub budownictwem lądowym</p> <p>2. Zawodowy staż pracy – 3 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego.</p>	<p>1. Wykształcenie:</p> <p>zasadnicze zawodowe</p> <p>2. Zawodowy staż pracy – 3 lata przy naprawach i utrzymaniu drogi kolejowej oraz odbycie przygotowania zawodowego.</p>	
			Pkt 13 stanowisko prowadzący maszyny do kolejowych robót budowlanych		
			Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:	
			Kwalifikacje wymagane od kandydatów wariant A		
			1. Wykształcenie:	1. Wykształcenie:	

			<p>1) średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny: mechanicznej, elektrotechnicznej lub elektrycznej albo 2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie: mechanicznej, elektrotechnicznej lub elektrycznej. 2. Zawodowy staż pracy – 1 rok, w tym 6 miesięcy przy utrzymaniu i naprawie maszyn do robót nawierzchniowych i budowlanych, oraz odbycie przygotowania zawodowego.</p>	<p>średnie 2. Zawodowy staż pracy – 1 rok, w tym 6 miesięcy przy utrzymaniu i naprawie maszyn do robót nawierzchniowych i budowlanych, oraz odbycie przygotowania zawodowego.</p>	
			Kwalifikacje wymagane od kandydatów wariant B		
			<p><i>1. Wykształcenie: 1) zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego w zawodach i specjalnościach z dziedziny: mechanicznej, elektrotechnicznej lub elektrycznej albo 2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym w zawodach w dziedzinie:</i></p>	<p><i>1. Wykształcenie: zasadnicze zawodowe 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata na stanowiskach rzemieślniczych przy utrzymaniu i naprawie maszyn do kolejowych robót budowlanych oraz odbycie przygotowania</i></p>	

			<i>mechanicznej, elektrotechnicznej lub elektrycznej</i> 2. Zawodowy staż pracy – 2 lata na stanowiskach rzemieślniczych przy utrzymaniu i naprawie maszyn do kolejowych robót budowlanych oraz odbycie przygotowania zawodowego.	
	Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP	art. 22 d ust. 1	W proponowanej zmianie zapisu art. 22 d ust. 1 w ustawie o transporcie kolejowym należy wpisać wszystkie stanowiska bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego zamieszczone w załączniku Nr 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów kolejowych metra (Dz. U. z 2011 r. Nr 59, poz. 301), dodając zwrotniczego, mostowniczego i dróżnika obchodowego.	W związku z powyższym uwagi nie uwzględniono
Art. 9. ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym				
	Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	ogólna	Zdaniem Pracodawców RP proponowana zmiana polegająca na zniesieniu wymogu posiadania wykształcenia średniego dla osoby wykonującej czynności agencyjne jest nieuzasadniona. Biorąc pod uwagę fakt, iż wymagania stawiane przed kandydatami na agentów nie są wygórowane, dodatkowe ich obniżenie może spowodować zagrożenie dla jakości świadczonych przez nich usług. Dla zakładu ubezpieczeń, jak i dla jego klientów, oznacza to zwiększenie ryzyka, np. niewłaściwego określenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej.	Uwaga zasadna Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia. W przypadku zwolnienia z wymogu zdawania egzaminu warunek doświadczenia będzie się odnosił do czynności bezpośrednio związanych z

			<p>Deregulacja zawodu brokera ubezpieczeniowego ma polegać w głównej mierze na rezygnacji z egzaminu w przypadku posiadania przez kandydata sześcioletniego doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń -odpowiedniego do zakresu działalności - zdobytego w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej. Ponadto przewiduje się obowiązkowe zwolnienie zdającego z tych części egzaminu, które zostały zaliczone zdaniem egzaminem na uczelni wyższej. Jednocześnie projektowana zmiana polega na zniesieniu wymogu posiadania przez kandydatów co najmniej wykształcenia średniego. W ocenie Pracodawców RP zmiany te nie wpłyną na poziom świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych usług. Kryterium 6 lat doświadczenia pozwoli na właściwe przygotowanie do wykonywania zawodu brokera ubezpieczeniowego. Uważamy, że w projektowanej nowelizacji powinny się znaleźć szczegółowe wytyczne co do rodzaju czynności wykonywanych przez osoby ubiegające się o wpis na listę brokerów ubezpieczeniowych. Należy zwrócić uwagę na to, że pozostawiono wymóg zdania egzaminu przez osoby, które nie wykonywały czynności ubezpieczeniowych w okresie poprzedzającym egzamin, po to, aby zabezpieczyć rynek ubezpieczeniowy przed osobami pozbawionymi elementarnej, ale także praktycznej wiedzy z zakresu ubezpieczeń. Ewentualny spadek jakości świadczonych usług nie powinien negatywnie odbić się na zakładach ubezpieczeń, ponieważ umowy ubezpieczenia zawierane za pośrednictwem brokerów są szczegółowo negocjowane przez zakłady ubezpieczeń, co sprzyjać będzie eliminacji ewentualnych błędów. Zdaniem Pracodawców RP otwarcie rynku na usługi brokerskie może spowodować zwiększenie konkurencyjności i obniżenie stawek kurtażu brokerskiego.</p>	czynnościami brokerskimi.
	Polska Platforma Pośredników		Postuluje się wykreślenie w całości przepisu Art. 15 z projektu, zgodnie z którym do projektu ustawy wprowadzone są zmiany	Uwaga częściowo uwzględniona.

	Ubezpieczeniowych	<p> tzw. „deregulacyjne” dotyczące agentów i brokerów ubezpieczeniowych. Zdaniem Platformy Pośredników - w kwestiach dostępu do zawodów agenta i brokera niezbędne jest zachowanie wymogów: co najmniej średniego wykształcenia w przypadku agentów ubezpieczeniowych i brokerów ubezpieczeniowych, obowiązkowego egzaminu po przeprowadzonym szkoleniu dla agentów ubezpieczeniowych. egzaminu bez możliwości z niego zwolnienia dla brokerów ubezpieczeniowych.</p> <p>Spełnienie powyższych, minimalnych wymogów, warunkuje utrzymanie wysokiej jakości usług świadczonych przez pośredników ubezpieczeniowych.</p> <p>Przedstawione w projekcie ustawy założenie „deregulowania” zawodów agenta i brokera ubezpieczeniowego, w przypadku których dostęp jest otwarty i wymaga jedynie potwierdzenia posiadania niezbędnej wiedzy oraz kwalifikacji, jest nieporozumieniem.</p> <p>Wysoki poziom złożoności zawodu pośrednika ubezpieczeniowego wynika zarówno z szerokiego wachlarza zagadnień jakimi się zajmuje (cały obszar aktywności zawodowej, gospodarczej i społecznej obywateli) jak i / odpowiedzialności za wykonanie usługi wobec klienta, powierzającego brokerowi czy też agentowi swój majątek, a także kwestie zabezpieczenia rodziny i mienia osobistego, czy też firmowego. Wywiązanie się z nałożonych obowiązków jest niemożliwe bez zachowania minimalnych standardów zawodowych, będących wynikiową posiadanych kwalifikacji.</p> <p>Wykształcenie na poziomie średnim jest minimalnym progiem, umożliwiającym zrozumienie zagadnień i problemów będących przedmiotem pracy agenta i brokera ubezpieczeniowego. Warto również wspomnieć, że dopiero na tym etapie edukacyjnym szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość,</p>	<p>Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Odnosnie zniesienia obowiązku egzaminu po przeprowadzonym szkoleniu dla agentów ubezpieczeniowych należy zauważyć, iż osoba wykonująca czynności agencyjne jest obowiązana odbyć szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń oraz doskonalić umiejętności zawodowe przez odbywanie szkoleń zawodowych.</p> <p>Odnosnie egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych egzamin pozostaje jako obowiązkowy dla osób które nie posiadają odpowiedniego doświadczenia (które przez co najmniej sześć lat wykonywały czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi).</p> <p>Również przewidziana jest możliwość – w zakresie brokera ubezpieczeniowego – zwolnienia z określonych części egzaminu w przypadku udokumentowania przez kandydata zaliczenia egzaminu obejmującego cały</p>
--	--------------------------	--	--

		<p>wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, szacunek dla innych ludzi, kreatywność, przedsiębiorczość i kultura osobista.</p> <p>Przeprowadzenie egzaminu po zakończonym szkoleniu dla agentów ubezpieczeniowych, jak również utrzymanie obowiązkowego egzaminu bez możliwości z niego zwolnienia dla brokerów ubezpieczeniowych, są jedynymi sposobami weryfikacji wiedzy posiadanej przez pośredników ubezpieczeniowych.</p> <p>Nie ulega wątpliwości, że tylko posiadający powyższe umiejętności i legitymujący się co najmniej wykształceniem średnim - agent ubezpieczeniowy lub broker ubezpieczeniowy - są w stanie rzetelnie i z pożytkiem dla klienta wykonywać swoją profesję. Spełnienie i tak niezbyt wygórowanych wymogów stawianych przez Ustawodawcę w obowiązującej dzisiaj Ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym, powoduje lepszą ochronę klienta nabywającego polisę ubezpieczeniową. W sytuacji, gdy na rynku znajduje się wiele skomplikowanych ofert, zawierających w sobie element inwestycyjny, nie każdy klient jest w stanie samodzielnie zweryfikować i wybrać najlepszy, adekwatny do swoich potrzeb produkt.</p> <p>Ochrona klienta /konsumenta powinna być czynnikiem decydującym przy tworzeniu prawa. Ten widoczny i postępujący trend zauważalny jest już w prawodawstwie unijnym, gdzie zwiększenie ochrony prawnej konsumenta staje się celem nadrzędnym, czego dowodem są zapisy w projektach Dyrektywy IMD2 i proponowane rozwiązania dotyczące produktów z funduszem inwestycyjnym (PRIPS).</p> <p>W tym miejscu należy zwrócić uwagę na fakt określenia przez projekt Dyrektywy IMD2 (która po zatwierdzeniu jej przez Parlament i Radę Europejską będzie obligatoryjnie implementowana przez stronę polską) wymogu posiadania</p>	zakres tematyczny określonego bloku tematycznego.
--	--	--	---

			<p>właściwej wiedzy i umiejętności przez pośredników ubezpieczeniowych.</p> <p>Zgodnie z art, 8 Dyrektywy - Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 33. akty określają:</p> <p>(a) pojęcie właściwej wiedzy i umiejętności pośrednika przy prowadzeniu działalności pośrednictwa ubezpieczeniowego wobec klientów, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu;</p> <p>(b) odpowiednie kryteria określające w szczególności poziom kwalifikacji zawodowych, doświadczenia i umiejętności wymagane do celów prowadzenia pośrednictwa ubezpieczeniowego;</p> <p>c) kroki, których podjęcia racjonalnie można oczekiwać od pośredników ubezpieczeniowych i zakładów ubezpieczeń, w celu aktualizacji wiedzy i umiejętności poprzez dalszy rozwój zawodowy, aby utrzymać działalność na odpowiednim poziomie.</p> <p>Wydaje się wobec tego, że jeżeli pośrednictwo ubezpieczeniowe jest regulowane aktem na poziomie dyrektywy i akt ten odnosi się do odpowiedniej wiedzy i umiejętności, uwalnianie tych zawodów przez polskie prawo stoi w sprzeczności z przepisami dyrektywy, której jednym z celów będzie zapewnienie posiadania przez pośredników kwalifikacji „odpowiednich do złożoności sprzedawanych produktów”.</p> <p>Należy stwierdzić, że sam fakt regulacji przez dyrektywę tego rodzaju działalności oznacza, że jej specyfika nie pozwala na umożliwienie wejścia do zawodu ludziom o bardzo niskim, podstawowym wykształceniu, których wiedza nie została w żaden sposób zweryfikowana nawet na poziomie zakładu ubezpieczeń (w przypadku agentów), lub którzy posiadają tylko doświadczenie w zakresie ubezpieczeń. Przepis projektu ustawy dotyczący doświadczenia w zakresie ubezpieczeń jest</p>	
--	--	--	---	--

			<p>sformułowany w tak dużym stopniu ogólności, że w zasadzie dotyczy wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób związani byli z tego typu działalnością. Przykładowo osoba z podstawowym wykształceniem, która przez ó lat wypełniała polisy np. OC/AC nie mając do czynienia z inną działalnością, również posiada niezbędne doświadczenia do tego aby zostać brokerem ubezpieczeniowym.</p> <p>Należy podkreślić, że sprawdzenie posiadania właściwej wiedzy nie jest możliwe poprzez przeprowadzanie jedynie szkoleń, lub stworzenie licznych wyjątków od egzaminów, a tym bardziej obniżenie progu wykształcenia do minimum.</p> <p>Analiza projektu dyrektywy 1MD2 wskazuje na fakt obciążenia pośredników znaczną odpowiedzialnością za przekazanie klientowi w sposób jasny i zrozumiały rzetelnych i fachowych informacji o produkcie w oparciu o: „analizę odpowiednio dużej liczby umów ubezpieczeń dostępnych na rynku, umożliwiającej mu sformułowanie zaleceń, zgodnie z kryteriami zawodowymi dotyczącymi umowy ubezpieczenia, która w najwłaściwszy sposób spełniałaby potrzeby klienta.”</p> <p>Oddzielny rozdział dyrektywy normuje zasady sprzedaży produktów inwestycyjnych, w przypadku których pośrednik zobowiązany jest do dostarczenia informacji o „produktach ubezpieczeniowych oraz proponowanych strategiach inwestycyjnych. Powinny one obejmować stosowne wytyczne oraz ostrzeżenia o ryzyku połączonym z inwestycjami w takie produkty lub w związku z poszczególnymi strategiami inwestycyjnymi”. Aby dostarczyć tego typu informacji klientowi, a nawet zrozumieć sens zaleceń, należy posiadać specjalistyczną wiedzę w tej dziedzinie i nie sposób sobie uzmysłwić w jaki sposób broker z podstawowym wykształceniem, po sześciu latach wypełniania polis komunikacyjnych, mógłby dostarczyć tych informacji klientowi, bez uzasadnionego ryzyka porażki inwestycyjnej i co za tym idzie wymiernych strat finansowych</p>	
--	--	--	---	--

			<p>klienta.</p> <p>Opisując zatem zmiany jakie niesie Dyrektywa IMD2, należy pamiętać o implikacjach tych przepisów w stosunku do polskiego prawa. Dyrektywa implementowana zostanie przez stronę polską po jej przyjęciu przez Parlament i Radę. Do chwili obecnej strona polska nie wносиła zastrzeżeń co do wymogów posiadania określonego wykształcenia i kwalifikacji pośredników ubezpieczeniowych, określonych dość szczegółowo w dyrektywie. Co więcej, stanowisko rządu polskiego w tej sprawie jest pozytywne i zostało przedstawione Komisji Europejskiej w sierpniu bieżącego roku. Wobec powyższego należy zdawać sobie sprawę z tego, że zmiany „deregulacyjne” będą podlegały i tak korekcie Ustawodawcy, a po implementacji dyrektywy przepisy powrócą do poprzednich regulacji w zakresie wymogów kwalifikacji i wykształcenia.</p> <p>Ponadto pragniemy stwierdzić, że w prawie 200-stronicowym Uzasadnieniu do projektu ustawy, Projektodawca nie podaje ani jednego powodu, dla którego zasadne jest przeprowadzenie deregulacji zawodów agenta i brokera ubezpieczeniowego. W przypadku pozostałych zawodów robi to bardzo obszernie, opisując skutki stosowania starej i oddziaływanie nowej regulacji na sektor finansów publicznych, na rynek pracy lub na konkurencyjność gospodarki. Jak rozumiemy nie zrobiono tego w odniesieniu do pośredników ubezpieczeniowych, ponieważ nie znaleziono żadnego argumentu przemawiającego za deregulacją akurat tych zawodów.</p>	
	Rzecznik Praw Absolwenta	ogólna	<p>Broker Ubezpieczeniowy:</p> <p>Za realne bariery w dostępie do zawodu uznać można konieczność zdania egzaminu oraz wymóg doświadczenia zawodowego.</p> <p>Przepisy wynikające z przepisów krajowych z pewnością jednak</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Zgodnie z art. 4 Dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9</p>

		<p>wykraczają poza minimalne wymogi Dyrektyw Parlamentu Europejskiego. Zgodnie z opinią przedstawioną Rzecznikowi Praw Absolwenta, działalność brokerska dotyczy głównie obsługi dużych podmiotów, które z dużą ostrożnością podchodzą do wyboru kontrahentów. Doprowadziło to de facto do samoregulacji branży, w związku z tym konieczność zachowania restrykcyjnych rozwiązań wydaje się wątpliwa.</p> <p>Projektodawca nie proponuje w przypadku brokera ubezpieczeniowego zbyt daleko idącej deregulacji. Proponuje właściwie jedynie ułatwienia związane z zaliczaniem egzaminu, w tym m.in. „zwolnienie zdającego z tych części egzaminu, które zostały zaliczone zdaniem egzaminem na uczelni wyższej”. Te propozycje można ocenić pozytywnie.</p> <p>Jednakże, w związku z prawdopodobnie dużym poziomem samoregulacji rynku brokerskiego, postuluję odejście od wymogu posiadania 3 lat doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń zdobytych w okresie 5 lat poprzedzających złożenie wniosku - ten element regulacji dostępu może stanowić istotną przeszkodę w dostępie do zawodu dla młodych uzdolnionych osób. Natomiast posiadanie 3 lat doświadczenia zawodowego w okresie 5 lat powinno być przesłanką do zwolnienia z egzaminu (zamiast proponowanych w projekcie 6 lat doświadczenia w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia).</p> <p>Agent Ubezpieczeniowy:</p> <p>Regulacja zawodu agenta ubezpieczeniowego nie wiąże się z istotnymi barierami w dostępie do zawodu dla absolwentów uczelni. Filozofia tych regulacji budzi jednak wątpliwości, ponieważ oparta jest na nakazie odbycia szkolenia prowadzonego przez zakład ubezpieczeń (mogący być pracodawcą kandydata na agenta) zakończonego zdaniem egzaminem . Ponadto, sam charakter działalności agenta nie uzasadniania potrzeby regulacji o charakterze ustawowym.</p>	<p>grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni powinni posiadać właściwą wiedzę i umiejętności ustalone przez Państwo Członkowskie pochodzenia pośrednika.</p>
--	--	--	---

			<p>Pozostawienie jako ustawowego wymogu przeprowadzenia szkolenia (odbywanego bardzo często w siedzibie pracodawcy) bez potrzeby weryfikacji efektów kształcenia będzie raczej prowadziła do fikcji. Jeśli natomiast argumentem za pozostawieniem takiego wymogu są przepisy Dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego, to zachowanie takiego poziomu fikcyjności jest akceptowalne.</p>	
	Rzecznik Praw Ubezpieczonych	ogólna	<p>W ocenie Rzecznika Ubezpieczonych w świetle regulacji europejskich oraz trwających na forum unijnymi prac legislacyjnych przedłożony projekt ustawy przewidując znaczne uproszczenie (szczególnie w przypadku agentów ubezpieczeniowych) kryteriów dostępu do tych zawodów/działalności zmierza w przeciwnym kierunku niż prawo europejskie.</p> <p>Poważne wątpliwości Rzecznika Ubezpieczonych budzi proponowane w odniesieniu do osób wykonujących czynności agencyjne odstępianie od przewidzianego w art. 9 ust. 1 pkt 4 warunku posiadania co najmniej średniego wykształcenia, a następnie zwolnienie kandydata na agenta z obowiązku zdawania egzaminu po jego ukończeniu szkolenia przeprowadzonego przez zakład ubezpieczeń.</p> <p>W odniesieniu do regulacji określających... warunki wykonywania działalności brokerskiej również projektowane jest odstępianie od wymogu posiadania co najmniej średniego wykształcenia, jak również zwolnienie z warunku zdania egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych osób, które posiadają co najmniej sześcioletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń, uzyskane w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej. Zdaniem Rzecznika określenie „doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń” jest pojęciem niejednoznacznym i ocenie Rzecznika może rodzić istotne problemy interpretacyjne.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia.</p> <p>W przypadku zwolnienia z wymogu zdawania egzaminu brokerskiego warunek doświadczenia będzie się odnosił do czynności bezpośrednio związanych z czynnościami brokerskimi.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Odnosnie zniesienia obowiązku egzaminu po przeprowadzonym szkoleniu dla agentów ubezpieczeniowych należy zauważyć, iż osoba wykonujące czynności agencyjne jest obowiązana odbyć szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń oraz doskonalić umiejętności zawodowe przez</p>

			<p>Z obserwacji Rzecznika Ubezpieczonych wynika, że z punktu widzenia interesów konsumentów, a także wszystkich ubezpieczających i ubezpieczonych zdecydowanie bezpieczniej jest, gdy w zawieraniu umowy ubezpieczenia pośredniczy profesjonalista, którego wiedza uprzednio została poddana weryfikacji i która jest ustawicznie aktualizowana. Szczególne znaczenia nabiera to w przypadku zawierania umów ubezpieczenia o skomplikowanym charakterze, np. ubezpieczenia OC z tytułu prowadzonej działalności, ubezpieczeń finansowych, czy życiowych z elementem kapitałowym.</p> <p>Z punktu widzenia pośredników proponowane zmiany w sumie nie są nadmiernie znaczącym uproszczeniem. W mojej ocenie Rzecznik Ubezpieczonych - paradoksalnie -proponowane zmiany mogą się przyczynić do zmniejszenia liczby agentów ubezpieczeniowych. Trzeba bowiem odpowiedzieć na pytanie, czy ubezpieczyciele będą chcieli nawiązywać współpracę z agentem, którego wiedzy nie mogą zweryfikować. Należy pamiętać, że agent wykonuje czynności w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, a za jego działania odpowiedzialność zasadniczo ponosi ubezpieczyciel.</p>	odbywanie szkoleń zawodowych.
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	ogólna	<p>W zakresie działalności agencyjnej UKNF uznaje za niezasadne wykreślenie w projekcie ustawy wymogu posiadania średniego wykształcenia oraz wymogu zdawania egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń. W opinii UKNF są to minimalne wymagania, jakie powinien spełniać agent ubezpieczeniowy. Bardziej zasadnym wydaje się rezygnacja z wymogu odbycia szkolenia przeprowadzanego przez zakład ubezpieczeń. W powyższym zakresie osoba chcąca wykonywać działalność agencyjną miałaby dowolność w sposobie zdobywania niezbędnej wiedzy, a egzamin służyłby jedynie jej weryfikacji przez zakład ubezpieczeń. Nie bez znaczenia jest tu fakt, iż to właśnie obowiązki w zakresie szkoleń pozostają w praktyce uciążliwą barierą administracyjną w zatrudnianiu nowych agentów</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia oraz wprowadzenie numeru NIP.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Odnosnie zniesienia obowiązku egzaminu po przeprowadzonym szkoleniu dla agentów</p>

			<p>ubezpieczeniowych. UKNF proponuje zatem likwidację tej bariery, przy pozostawieniu odpowiedzialności po stronie zakładu ubezpieczeń za rzetelne przygotowanie osób do wykonywania czynności agencyjnych.</p> <p>W przypadku rezygnacji z wymogu szkolenia UKNF uznaje jednak za zasadne zwiększenie kontroli sprawowanej przez zakład ubezpieczeń nad agentami ubezpieczeniowymi wykonującymi działalność na jego rzecz, a co za tym idzie również i zwiększenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za ich działanie. Pozwoli to na utrzymanie wysokiego poziomu świadczenia usług pośrednictwa ubezpieczeniowego przy jednoczesnym ułatwieniu dostępu do zawodu agenta ubezpieczeniowego.</p> <p>Ponadto UKNF proponuje porządkujące zmiany dotyczące funkcjonowania rejestru pośredników ubezpieczeniowych, rozszerzające zakres informacji udzielanych z tego rejestru (co ułatwi klientom identyfikację pośrednika oraz zakresu jego działalności), jak również aktualizujące treść rejestru (ponieważ w regulacjach dotyczących ewidencji działalności gospodarczej odstąpiono od stosowania w obrocie numeru wpisu w ewidencji działalności gospodarczej, proponuje się w tym zakresie wprowadzenie numeru NIP jako danej zamieszczanej w rejestrze).</p>	<p>ubezpieczeniowych należy zauważyć, iż osoba wykonująca czynności agencyjne jest obowiązana odbyć szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń oraz doskonalić umiejętności zawodowe przez odbywanie szkoleń zawodowych.</p>
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	ogólna	<p>Zwolnienie z egzaminu aktuarialnego osób, które ukończyły określone studia obejmujące zakres wiedzy wymaganej na egzaminie, jest rozwiązaniem budzącym istotne wątpliwości. Egzamin aktuarialny jest egzaminem trudnym, wymagającym bardzo dużej biegłości w operowaniu matematyką i dogłębnej wiedzy w zakresie zagadnień objętych egzaminem. Wynika to z faktu, że ze względu na rolę aktuarialną na rynku finansowym wymaga się od nich ponadprzeciętnych umiejętności w porównaniu z innymi specjalistami pracującymi na rynku finansowym. Egzaminy zdawane w toku studiów nie mają tego stopnia trudności, a ponadto można je zdawać wielokrotnie i to w bardzo korzystnych dla zdającego okolicznościach. W związku z</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W zakresie zwolnienia z egzaminu aktuarialnego proponuje się dodatkowe wymogi, tj. obowiązek ukończenia studiów wyższych na uczelni posiadającej uprawnienia do nadawania tytułu doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych oraz potwierdzenie doświadczenia pozytywną opinią aktuarialną.</p>

			<p>powyższym należy uznać za wątpliwe, aby tylko ukończenie odpowiednich studiów gwarantowało oczekiwany od aktuarusza poziom umiejętności. Co więcej, również sam okres kilkuletniej praktyki pod kierunkiem aktuarusza może nie dawać gwarancji, że osoba starająca się o uzyskanie wpisu na listę aktuaruszy osiągnie biegłość w stosowaniu matematyki aktuarialnej na poziomie wymaganym na egzaminie aktuarialnym. Podkreślenia wymaga również w tym miejscu, że zapotrzebowanie na usługi aktuaruszy, w związku z ich wysoce wyspecjalizowanym charakterem, jest dość ograniczone: przede wszystkim usługi aktuarialne oferowane są na rzecz zakładów ubezpieczeń, których liczba na rynku polskim (jeżeli chodzi o zakłady ubezpieczeń mające siedziby na terytorium Polski, gdyż w przypadku zakładów ubezpieczeń mających siedziby w innych państwach członkowskich zasady prowadzenia gospodarki finansowej, przy której niezbędne jest korzystanie z usług aktuaruszy, określa prawo państwa macierzystego) zamyka się w kilkudziesięciu, co może skłaniać do refleksji, czy zwiększenie dostępu do zawodu aktuarusza jest wartością istotniejszą od problematyki zagwarantowania jak najwyższego poziomu merytorycznego przedstawicieli tego zawodu.</p>	<p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p>
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	ogólna	<p>W zakresie działalności brokerskiej UKNF uznaje za niezasadne wykreślenie w projekcie ustawy wymogu posiadania co najmniej średniego wykształcenia przez osoby ubiegające się o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej. UKNF popiera projekt zwiększenia dostępu do wykonywania działalności brokerskiej, lecz jednocześnie stoi na stanowisku, że nie powinno się to odbywać kosztem jakości tej działalności. Tymczasem zniesienie wymogu posiadania co najmniej średniego wykształcenia może negatywnie wpłynąć na ten poziom. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na rozwiązania przyjęte na gruncie europejskim, a dokładnie w dyrektywie 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz.U.U.E.L.2003.9.3). Zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy, pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Odnosnie egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych egzamin pozostaje jako obowiązkowy dla osób które nie posiadają odpowiedniego doświadczenia</p>

			<p>posiadają właściwą wiedzę i umiejętności ustalone przez państwo członkowskie pochodzenia pośrednika. W opinii UKNF jednym z elementów służących zapewnieniu spełniania ww. wymogów przez brokerów ubezpieczeniowych jest właśnie wymóg posiadania co najmniej średniego wykształcenia. Nie można przy tym nie zauważyć także przyznanego w dyrektywie uprawnienia do zastrzeżenia przez państwa członkowskie wymogów wymienionych w art. 4 dyrektywy lub dołączenia innych wymogów dotyczących pośredników ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych zarejestrowanych w ramach ich jurysdykcji. W opinii UKNF należy odstąpić od wprowadzenia proponowanego przepisu zakładającego możliwość częściowego zwolnienia z egzaminu brokerskiego i utrzymanie możliwości całościowego zwolnienia z egzaminu brokerskiego dla osób, które posiadają odpowiednie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji. Mając na uwadze fakt, iż egzamin brokerski składa się z jednej, spójnej części, ewentualne częściowe zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu brokerskiego wymagałoby tworzenia indywidualnych testów w zależności od zakresu, w którym osoba uzyskiwałaby zwolnienie. Powyższe natomiast prowadziłoby do znacznych utrudnień w sprawnym przeprowadzaniu egzaminów brokerskich, jak również w należyтым sprawdzeniu wiedzy osób ubiegających się o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej.</p>	<p>(które przez co najmniej sześć lat wykonywały czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi). Również przewidziana jest możliwość – w zakresie brokera ubezpieczeniowego – zwolnienia z określonych części egzaminu w przypadku udokumentowania przez kandydata zaliczenia egzaminu obejmującego cały zakres tematyczny określonego bloku tematycznego.</p>
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 24	<p>a) ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń, agentem ubezpieczeniowym oraz osobą wykonującą czynności agencyjne,” b) w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu: „5) być współnikiem, akcjonariuszem lub członkiem organów podmiotu prowadzącego działalność agencyjną.”</p>	<p>Uwaga nie jest bezpośrednio związana z przedmiotem regulacji. Ponadto wymagałaby uzasadnienia.</p>
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 28	<p>a) ust. 3 pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie: „e) zdała egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych odpowiednio do zakresu</p>	<p>Uwaga zasadna.</p>

			działalności albo uzyskała zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu,";	
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 36	<p>a) ust. 4 otrzymuje brzmienie; „4. Osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w egzaminie, za opracowanie pytań testowych i przygotowanie testów egzaminacyjnych oraz za rozpatrzenie wniosku o zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu.";</p> <p>b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu: „4a. Komisja zwalnia z egzaminu osoby, które posiadają co najmniej sześćoletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji, uzyskane odpowiednio do zakresu egzaminu na brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego, w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku do Komisji o zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu. Zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu jest równoznaczne ze zdaniem egzaminu odpowiednio do zakresu potwierzonego doświadczenia.”;</p> <p>c) ust. 5 otrzymuje brzmienie: „5. Osoba przystępująca do egzaminu lub składająca wniosek o zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu ponosi z tego tytułu opłatę”;</p> <p>d) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, regulamin działania Komisji, sposób przeprowadzania egzaminu, zasady i tryb rozpatrywania wniosków o zwolnienie z wymogu zdawania egzaminu, wysokość opłat, wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji oraz ustala zakres obowiązujących tematów egzaminacyjnych.”;</p> <p>e) ust. 7 otrzymuje brzmienie: „7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6 uwzględnia konieczność zapewnienia odpowiedniego sprawdzianu wiedzy kandydatów i</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Komisja Egzaminacyjna została powołana do przeprowadzenia egzaminu natomiast zwolnienie z egzaminu jest elementem postępowania administracyjnego o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej.</p>

			sprawnego przeprowadzenia egzaminów oraz rozpatrywania wniosków o zwolnienie z wymogu zdawania egzaminów, sposób działania Komisji oraz terminy przyjmowania zgłoszeń i uiszczania opłat."	
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 9	a) ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) zdała egzamin organizowany przez zakład ubezpieczeń.”; b) ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) zakres obowiązujących tematów egzaminu i tryb jego przeprowadzania, z uwzględnieniem szczególnych zasad w zakresie spełniania warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, przez osoby wykonujące czynności agencyjne w bankach, spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych i innych podmiotach, jedynie w odniesieniu do umów ubezpieczenia zawieranych przez te podmioty lub za ich pośrednictwem.”.	Uwaga niezasadna Propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji Projekt ustawy proponuje zniesienie egzaminu, a nie szkolenia.
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art.37	a) ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) informację, czy przedsiębiorca jest wpisany do rejestru agentów ubezpieczeniowych oraz pod jakim numerem.”; b) ust 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) informację, czy agent ubezpieczeniowy wykonuje działalność na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w tym także wykaz państw członkowskich na terytorium których wykonuje działalność.”.	Uwaga nie jest bezpośrednio związana z przedmiotem regulacji. Ponadto wymagałaby uzasadnienia.
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 40	a) ust. 1 pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie: „a) imię lub imiona i nazwisko, nazwę.”; b) ust. 1 pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie: „b) numer PESEL.”; c) ust. 1 pkt 2 lit d otrzymuje brzmienie: „d) Numer Identyfikacji Podatkowej NIP.”; d) ust. 2 pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie: „a) nazwę podmiotu lub firmę.”; e) w ust 2 pkt 2 po lit. c dodaje się lit. d w brzmieniu: „d) Numer Identyfikacji Podatkowej NIP.”.	Uwaga nie jest bezpośrednio związana z przedmiotem regulacji. Ponadto wymagałaby uzasadnienia
	Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i	ogólna	Proponowane zmiany w ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym, odnoszące się do zawodu brokera nie wywołają istotnych skutków w zakresie ułatwienia dostępu do	Uwaga ma charakter ogólny i jest sprzeczna z zakładaną ideą deregulacji.

	Reasekuracyjnych		wykonywania zawodu brokera, a zatem osiągnięcie celu deregulacji w odniesieniu do tego zawodu jest wątpliwe. Proponowane zmiany, w razie ich wejścia w życie w proponowanym kształcie, mogą w poważnym stopniu negatywnie wpłynąć na jakość, rzetelność oraz wiarygodność świadczonych przez brokerów usług, z dużą szkodą dla osób, poszukujących ochrony ubezpieczeniowej (klientów zakładów ubezpieczeń).	
	Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych	art. 9 ust. 1	W prawie europejskim działalność brokerska regulowana jest przepisami dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego. Art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy stanowi: „Pośrednicy ubezpieczeniowi i reasekuracyjni posiadają właściwą wiedzę i umiejętności ustalone przez Państwo Członkowskie pochodzenia pośrednika”. Należy zwrócić uwagę, że użyte zostały w tym przepisie dwa pojęcia: „wiedza” oraz „umiejętności”. Zawarty w projekcie ustawy wymóg posiadania li tylko kilkuletniego doświadczenia zawodowego powoduje zredukowanie wymogów jedynie do kategorii „umiejętności”. Bez konieczności posiadania jakiegokolwiek wykształcenia oraz bez konieczności zweryfikowania w trakcie egzaminu wiedzy posiadanej przez osobę wnioskującą o wydanie zezwolenia na wykonywanie czynności brokerskich nie można mówić o jakichkolwiek wymogach należących do kategorii „wiedzy”. Tym samym projekt ustawy nie realizuje wymagań art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze obowiązującej dyrektywy, a w konsekwencji popada w sprzeczność z prawem europejskim.	Uwaga częściowo uwzględniona. Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia. W przypadku zwolnienia z wymogu zdawania egzaminu brokerskiego warunek doświadczenia będzie się odnosił do czynności bezpośrednio związanych z czynnościami brokerskimi. Pozostałe uwagi są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.
	Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych	ogólna	Prawdziwą barierą w dostępie do zawodu brokera dla osób zamierzających wykonywać ten zawód nie są zagadnienia objęte treścią proponowanych zmian. Najpoważniejszą barierą jest obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z bardzo wysoką (najwyższą wśród wszystkich zawodów regulowanych) minimalną sumą gwarancyjną. Suma gwarancyjna wynosi 1 milion euro na jedno zdarzenie i 1,5 miliona euro w okresie ubezpieczenia. Na wysokość tej sumy polski ustawodawca nie ma	Polski ustawodawca nie ma wpływu na ograniczenie tej bariery.

			<p>praktycznego wpływu. Minimalna suma ubezpieczenia brokerów została ustalona w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego („IMD”). Przewidywane jest dalsze zwiększenie tej minimalnej sumy gwarancyjnej w związku z rewizją dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (art. 8 ust. 3 oficjalnego projektu Komisji Europejskiej w sprawie zmiany dyrektywy IMD opublikowanego w dniu 3 lipca 2012 r.).</p>	
	Polska Izba Ubezpieczeń	ogólna	<p>Izba uważa, że dostęp do zawodu aktuarusza powinien być zapewniony w drodze uzyskania wyniku pozytywnego państwowego egzaminu aktuarialnego. Egzamin ten stanowi jasne kryterium pozwalające powierzyć stanowisko aktuarusza osobie o adekwatnej wiedzy i wprowadza jednakowe wymagania dla wszystkich, którzy chcą wykonywać zawód aktuarusza. Aktuarusz jako osoba zaufania publicznego, pełni jedną z kluczowych ról w działalności ubezpieczeniowej. Na aktuaruszach spoczywa szczególna odpowiedzialność społeczna związana z zapewnieniem bezpieczeństwa całego rynku ubezpieczeniowego, zarówno od strony zakładów ubezpieczeń, jak i z punktu widzenia bezpieczeństwa klientów. Rola aktuarusza polega na właściwym szacowaniu przewidywanych, przyszłych zobowiązań zakładu ubezpieczeń wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Z tego względu szczególnej roli nabiera konieczność rzetelnej weryfikacji wiedzy i doświadczenia aktuarusza poprzez państwowy egzamin aktuarialny. Państwowa Komisja Egzaminacyjna, jako ciało niezależne powinna działać jak dotąd w sposób transparentny, utrzymując stały poziom trudności egzaminów, których zakres i treść podawana jest na bieżąco do informacji publicznej. Dodatkowo, poddajemy pod rozagę postulat systematycznego przeglądu zakresu egzaminów, tak by był on zgodny ze standardami wymagań opracowanymi na poziomie europejskim i międzynarodowym przez Gróupe Counsultatife oraz International Actuarial Association, będące międzynarodową reprezentacją</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W zakresie zwolnienia z egzaminu aktuarialnego proponuje się dodatkowe wymogi, tj. obowiązek ukończenia studiów wyższych na uczelni posiadającej uprawnienia do nadawania tytułu doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych oraz potwierdzenie doświadczenia pozytywną opinią aktuarusza.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p>

		<p>środowisk aktuariuszy i wyznaczające standardy wykonywania zawodu.</p> <p>W odniesieniu do propozycji możliwości zwolnienia z egzaminu. Izba pragnie zauważyć, że zróżnicowany poziom nauczania elementów nauk aktuarialnych na polskich uczelniach, również przez kadre o niezwyfikowanych kompetencjach w tej dziedzinie, nie gwarantuje właściwego przygotowania absolwentów. W praktyce takie rozwiązanie może doprowadzić do pełnej deregulacji zawodu aktuarusza, ponieważ zaprojektowane w ustawie wymagania uprawniające do wpisu do rejestru aktuariuszy nie zapewnią wymagań stawianych przez praktykę gospodarczą osobom wykonującym czynności aktuarialne w zakładach ubezpieczeń. PIU uważa, że proponowane rozwiązanie może doprowadzić do znaczącego zróżnicowania merytorycznych kwalifikacji osób wchodzących w zawód aktuarusza, co może mieć negatywny wpływ na gospodarkę polską</p> <p>PIU uważa, że w Polsce na wzór wielu krajów można by wprowadzić procedury uznawania kwalifikacji do wykonywania określonych zawodów (w tym aktuarusza) zgodnie z wymaganiami określonymi przez właściwe stowarzyszenie zawodowe i zweryfikowanych przez organ nadzoru. Proponujemy rozważenie automatycznego uznawania kwalifikacji (jako alternatywa dla egzaminów państwowych) członków rzeczywistych stowarzyszeń, które są członkami Groupe Councultatife. Byłoby to zgodne z powszechną praktyką wiodących rynków finansowych Europy (Niemcy, Francja, Wielka Brytania), gdzie regulator uznaje proces kwalifikacji oraz standardy wykonywania zawodu stowarzyszeń zawodowych, członków Groupe Consultatife. W Polsce takim stowarzyszeniem jest Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy. Nie wyklucza to jednak uznawania kwalifikacji innych stowarzyszeń, o ile ich proces kwalifikacyjny zostanie pozytywnie zweryfikowany przez organ nadzoru.</p>	
Polska Izba	ogólna	Przyjęcie regulacji w proponowanym kształcie nie przyczyni się	Uwaga częściowo uwzględniona.

	<p>Ubezpieczeń</p>	<p>do osiągnięcia oczekiwanych efektów Zniesienie wymogu egzaminu w stosunku do pośredników ubezpieczeniowych (Agentów Ubezpieczeniowych) może mieć negatywny wpływ na poziom ryzyka ubezpieczeniowego z tytułu prowadzonej działalności, potencjalne straty reputacyjne wynikające z obniżenia jakości świadczonych usług przez pośredników, a w konsekwencji wzrost ryzyka dla zakładu ubezpieczeń z tytułu kar nakładanych przez Nadzór w procesie weryfikacji jakości świadczenia usług przez pośredników.</p> <p>Równocześnie pragniemy zwrócić uwagę, że deregulacja zawodów ubezpieczeniowego związanych z pośrednictwem ubezpieczeniowym może powodować kolizję z aktualnie procedowanymi i zaawansowanymi pracami Komisji Europejskiej nad reformą systemu pośrednictwa ubezpieczeniowego, realizowaną poprzez projekt Dyrektywy o pośrednictwie ubezpieczeniowym IMD 2</p> <p>Uważamy, że lepszym rozwiązaniem byłoby podejmowanie jakichkolwiek działań de regulacyjnych dopiero po ostatecznym ukształtowaniu prawa europejskiego w tym zakresie Dobrym momentem na uwzględnienie ewentualnych zmian deregulacyjnych będzie implementacja rozwiązań europejskich. do polskiego prawa ubezpieczeniowego, tj. przy formułowaniu nowych zapisów Ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.</p> <p>Jako generalny postulat środowiska ubezpieczeniowego odnoszący się do kwestii pośrednictwa ubezpieczeniowego i umiejscowienia pośrednictwa w ramach procesów deregulacyjnych. uważamy, że ustawodawca podejmując prace nad deregulacja zawodów związanych z pośrednictwem ubezpieczeniowym powinien iść w kierunku takiego ukształtowania zapisów ustawowych, aby w trakcie prac nad Ustawą o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz nad aktami szczegółowymi (Rozporządzenie Ministra Finansów) umożliwić przeprowadzenie reformy systemu szkoleń w stronę istotnego zmniejszenia liczby godzin obligatoryjnego szkolenia, zaktualizowania przepisów dotyczących procesu pozyskiwania</p>	<p>Proponuje się zachowanie wymogu co najmniej średniego wykształcenia.</p> <p>Pozostałe uwagi są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Odnosnie zniesienia obowiązku egzaminu po przeprowadzonym szkoleniu dla agentów ubezpieczeniowych należy zauważyć, iż osoba wykonujące czynności agencyjne jest obowiązana odbyć szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń oraz doskonalić umiejętności zawodowe przez odbywanie szkoleń zawodowych.</p>
--	---------------------------	--	---

			<p>wiedzy przez kandydatów na pośredników ubezpieczeniowych przy pozostawieniu obowiązku egzaminacyjnego</p> <p>Polska Izba Ubezpieczeń uważa, że sposób szkolenia i certyfikowania pośredników, szczególnie tych wchodzących do zawodu, powinien być w gestii zakładów ubezpieczeń. To zakłady ubezpieczeń ponoszą odpowiedzialność za działania pośredników. W interesie ubezpieczycieli jest, aby sposób działania pośrednika i jego wykształcenie było właściwe ale także efektywne kosztowo. Sposób szkolenia i nadawania uprawnień powinien być dostosowany do tego jakie produkty, rozwiązania może oferować dany pośrednik.</p> <p>W przeważającej opinii środowiska ubezpieczeniowego, eliminacja wymogów w zakresie minimalnego wykształcenia i egzaminów weryfikujących zdobytą/posiadaną wiedzę może negatywnie wpłynąć na jakość/poprawność zawieranych umów ubezpieczenia, co potencjalnie przełoży się na zwiększoną pracochłonność w zakresie obsługi umów oraz zdarzeń ubezpieczeniowych i spowoduje obniżenie jakości danych przekazywanych do instytucji zewnętrznych.</p> <p>Uznajemy za proponowaną zmianę polegającą na zniesieniu wymogu: zdania egzaminu po odbyciu szkolenia oraz posiadania co najmniej wykształcenia średniego dla osoby wykonującej czynności agencyjne jest nieuzasadniona. Wyłączenie możliwości zweryfikowania wiedzy i umiejętności, które podczas szkolenia nabył kandydat na agenta ubezpieczeniowego stwarza zagrożenie należytej rękojmi wykonywania tego zawodu. Biorąc pod uwagę, że wymagania stawiane przed kandydatami na agentów nie są wygórowane, dodatkowe ich obniżenie może spowodować zagrożenie dla jakości świadczonych przez nich usług, zarówno w stosunku do klientów, jak będzie nieść ze sobą poważne ryzyko dla zakładów ubezpieczeń, np. niewłaściwe określenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej</p>	
	Polska Izba Ubezpieczeń	ogólna	W odniesieniu do propozycji związanych z funkcjonowaniem brokerów ubezpieczeniowych zmiany te mogą wpłynąć, na poziom świadczonych usług przez brokerów ubezpieczeniowych	Uwaga częściowo uwzględniona. W przypadku zwolnienia z

			<p>Niepożądanym skutkiem takiego działania może być obniżenie jakości obsługi świadczonej bezpośrednio klientom. Pośrednim, niekorzystnym efektem dla Zakładów Ubezpieczeń będzie uszczerbek reputacyjny, wynikający z nieprofesjonalnego oferowania produktów ubezpieczeniowych.</p> <p>Kryterium 6 lat doświadczenia może nie być wystarczającym do właściwego przygotowania do wykonywania zawodu brokera ubezpieczeniowego (szczególnie w sytuacji gdy kandydat na brokera wykonywał jedynie funkcje pomocnicze w procesie analizy ryzyka ubezpieczeniowego i konstruowaniu oferty Z tego względu uważamy, że projektując rozwiązania deregulacyjne powinno się szczegółowo określić jakiego rodzaju czynności powinny wykonywać osoby ubiegające się o wpis na listę brokerów ubezpieczeniowych. Należy zwrócić uwagę, że pozostawiono wymóg zdania egzaminu przez osoby, które nie wykonywały czynności ubezpieczeniowych w okresie poprzedzającym egzamin, aby zabezpieczyć rynek ubezpieczeniowy przed osobami pozbawionymi elementarnej, ale także praktycznej wiedzy z zakresu ubezpieczeń. Ponadto w odniesieniu do brokerów ubezpieczeniowych aktualne pozostają argumenty podniesione w części dotyczącej agentów ubezpieczeniowych, a dotyczące kolizji proponowanych rozwiązań deregulacyjnych z pracami nad regulacją europejską w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego.</p>	<p>wymogu zdawania egzaminu brokerskiego warunek doświadczenia będzie się odnosił do czynności bezpośrednio związanych z czynnościami brokerskimi.</p> <p>Pozostałe uwagi są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p>
	Instytut Logistyki i Magazynowania	<p>art. 28 art. 40 ust. 1 art. 44 ust. 1</p>	<p>dot. brokera ubezpieczeniowego i agenta ubezpieczeniowego</p> <p>1) Brak numeru ewidencji działalności gospodarczej</p> <p>W związku z procedurą administracyjną dotyczącą wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, art. 28 ust. 4 pkt 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym stanowi, że przedmiotowy wniosek powinien zawierać m.in. numer w rejestrze przedsiębiorców albo w ewidencji działalności gospodarczej. Ten numer ujawniany jest również w rejestrze pośredników ubezpieczeniowych: art. 40 ust. 1 (rejestr agentów</p>	<p>Uwaga zasadna</p>

			<p>ubezpieczeniowych) oraz art. 44 ust. 1 (rejestr brokerów ubezpieczeniowych) ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że od 1 lipca 2011 r. funkcjonuje Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (zwana dalej: CEiDG) - w miejsce ewidencji działalności gospodarczej, która prowadzona jest w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw gospodarki na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2010 r., nr 220, poz. 1447 z późn. zm.). Obecnie numerem identyfikacyjnym przedsiębiorcy - osób fizycznych, wykonujących działalność gospodarczą - jest numer identyfikacji podatkowej (NIP). Również w obrocie gospodarczym przedsiębiorca, podlegający wpisowi do CEiDG, posługuje się właśnie numerem NIP. Zgodnie z obecnie obowiązującymi regulacjami nie jest już nadawany numer CEiDG (ani tym bardziej numer ewidencji działalności gospodarczej). Tymczasem w wielu ustawach szczególnych ustawodawca nakazuje oprócz numeru NIP podać numer ewidencji działalności gospodarczej. Przykładem takiej ustawy jest ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Skoro zatem numer CEiDG (a tym bardziej numer ewidencji działalności gospodarczej) <i>de facto</i> nie istnieje, celowym jest wyeliminowanie tego numeru z treści wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo reasekuracji oraz z zakresu treściowego rejestru agentów ubezpieczeniowych oraz rejestru brokerów ubezpieczeniowych. Oczywiście identyfikacja podmiotów, podlegających wpisowi do KRS, nie uległa zmianie, dlatego zasadnym byłoby pozostawienie przedmiotowego numeru w treści wniosku.</p> <p>2) <u>Zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej, bez konieczności zdawania egzaminu brokerskiego</u> Zgodnie z analizowaną nowelizacją planowane jest dodanie w art. 28 po ust. 5 dodać ust. 5a, który stanowi, że „warunku zdania</p>	
--	--	--	--	--

			<p>egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych nie stosuje się do osób, które posiadają co najmniej sześćoletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń, uzyskane w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej". Przyjęte rozwiązanie ma na celu dopuszczenie do wykonywania zawodu brokera ubezpieczeniowego osób, które mimo braku egzaminu brokerskiego, posiadają odpowiednie doświadczenie zawodowe. Wątpliwość budzi jednak zastrzeżenie, że doświadczenie zawodowe powinno odnosić się do wykonywania pracy „w zakresie ubezpieczeń”.</p> <p>W tym kontekście należy zaznaczyć, że ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym wyraźnie rozdziela pośrednika ubezpieczeniowego będącego agentem ubezpieczeniowym od pośrednika ubezpieczeniowego będącego brokerem ubezpieczeniowym. Pojęcie czynności agencyjnych zostało zdefiniowane w art. 4 pkt 1 w/w ustawy, który stanowi, że są to „czynności wykonywane w imieniu lub na rzecz zakładu ubezpieczeń, polegające na: pozyskiwaniu klientów, wykonywaniu czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia, zawieraniu umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w administrowaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności agencyjnych”. Podczas gdy czynności brokerskich, zgodnie z art. 4 pkt. 2 w/w ustawy stanowią „czynności wykonywane w imieniu lub na rzecz podmiotu poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, polegające na zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności brokerskich”.</p> <p>Wskazane powyżej różnicowanie czynności brokerskich oraz</p>	
--	--	--	---	--

			<p>agencyjnych wynika z istotnych różnic zachodzących w zakresie roli oraz istoty wykonywanych zadań między osobami wykonującymi zawód brokera oraz wykonującymi zawód agenta ubezpieczeniowego. Przede wszystkim należy zauważyć, że agent ubezpieczeniowy działa na rzecz określonego zakładu ubezpieczeń, podczas gdy broker ubezpieczeniowy powinien zachować niezależny i działać przede wszystkim w interesie klienta. Z uwagi na powyższe nie należy wprowadzać regulacji prawnych, które doprowadziłyby do sytuacji, że osoby wykonujące czynności agencyjne (w zakresie ubezpieczeń) byłyby uprawnione do wykonywania również czynności brokerskich, które ex define mają całkowicie inny charakter. Takie działania legislacyjne spowodowałyby zaprzeczenie dotychczasowej koncepcji związanej z wykonywaniem zawodu pośrednika ubezpieczeniowego.</p> <p>W tym celu proponuje się doprecyzowanie przepisów ustawy, iż posiadanie doświadczenia zawodowego, jako warunku zwalniającego z konieczności zdania egzaminu brokerskiego, powinno odnosić się do osób wykonujących czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń.</p> <p><u>Podsumowanie</u></p> <p>Zmiana zasad funkcjonowania CEiDG (dawniej: ewidencji działalności gospodarczej) spowodowała wyeliminowanie nadawania numeru rejestracyjnego oraz wprowadzenie zasad identyfikacji przedsiębiorców - będących osobami fizycznymi - na podstawie nr NIP. Dodatkowo nowe rozwiązania zostały skorelowane z postanowieniami ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, która wyraźnie zakazuje konieczności przedstawiania zaświadczenia o wpisie do CEIDG. Ponadto należy wskazać, że zastąpienie wielu numerów identyfikujących - jednym ogólnym numerem ułatwia przedsiębiorcom funkcjonowanie w rzeczywistości prawnej i gospodarczej. Dodatkowo należy zauważyć, że przedmiotowe rozwiązanie ułatwiłoby zapewne prace organom administracji. Możliwość wyszukania po jednym numerze właściwego podmiotu</p>	
--	--	--	--	--

			<p>zmniejszyłaby liczbę danych podlegających weryfikacji. W zakresie drugiej ze zgłoszonych uwag należy podkreślić, że stworzenie możliwości wykonywania zawodu brokera, bez konieczności zdania egzaminu brokerskiego, z uwagi na posiadane doświadczenie zawodowe - nie może być podmiotowo nieograniczone. Doświadczenie „w zakresie ubezpieczeń” jest sformułowaniem bardzo szerokim i może być interpretowane w ten sposób, że dostęp do zawodu brokera ubezpieczeniowego może uzyskać również osoba, która nie wykonywała „czynności brokerskich (w zakresie ubezpieczeń)” a przykładowo posiada doświadczenie w zakresie wykonywania „czynności agencyjnych” - dotyczących ubezpieczeń. Takie rozwiązanie byłoby nie do przyjęcia z uwagi na bardzo zróżnicowany charakter obu w/w czynności.</p> <p>Nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. nr 124, poz. 1154, z późn. zm.) dokonywana ustawą o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych - wprowadza przede wszystkim zmiany w zakresie przesłanek merytorycznych związanych z podejmowaniem działalności agencyjnej oraz działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji. Niemniej warto zwrócić uwagę na inne przepisy w/w ustawy, które utrudniają podejmowanie działalności oraz zapisy niespójne z rozwiązaniami przyjmowanymi w polskim prawie. Przedmiotowe uwagi mają charakter formalnoprawny.</p>	
Art. 10. ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej				
	Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	ogólna	<p>W związku z proponowanymi zmianami dotyczącymi wykonywania zawodu aktuarium Pracodawcy RP zwracają uwagę na to, że wymóg posiadania licencji dotyczy tylko „głównego” aktuarium. Oznacza to, że regulacja dotyczy ok. 60</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W zakresie zwolnienia z egzaminu aktuarialnego proponuje się dodatkowe wymogi, tj. obowiązek</p>

			<p>stanowisk, podczas gdy licencjonowanych aktuariuszów jest ponad 200. Trudno zatem uznać, że w tym wypadku występuje ograniczenie w wykonywaniu zawodu. Głównym celem egzaminów miało być ustanowienie jasnego kryterium pozwalającego powierzyć stanowisko aktuarialne osobie o odpowiedniej wiedzy. Miało to stanowić ułatwienie dla firm - trudno powiedzieć, czy to kryterium spełnia swoją funkcję. Istnieją bowiem obszary pracy aktuarialnej, które wykraczają poza zakres wymagań egzaminów aktuarialnych. Niemniej jednak wymagania są jednakowe dla wszystkich.</p> <p>Państwowa Komisja Egzaminacyjna jako ciało niezależne powinna działać tak jak obecnie - w sposób transparentny, utrzymując stały poziom trudności egzaminów, których zakres i treść podawana jest na bieżąco do informacji publicznej. Odnosząc się do możliwości zwolnienia z egzaminu, Pracodawcy RP zwracają uwagę na zróżnicowany poziom kształcenia w zakresie nauk aktuarialnych na polskich uczelniach - nie zawsze gwarantuje on właściwe przygotowanie absolwentów. Należy przytoczyć przykłady uregulowania tej kwestii w innych państwach. We Francji matematyka aktuarialna jest dyscypliną naukową, co przekłada się na istnienie kompetentnej kadry i kierunków studiów. Rynki ubezpieczeniowe bardziej rozwinięte, takie jak rynek amerykański czy brytyjski, wypracowały w zakresie dostępu do zawodu aktuarialnego rozwiązania, które sprawdzają się od dziesięcioleci, będąc gwarantem kwalifikacji tamtejszych aktuariuszów. Są one pod każdym względem godne naśladowania. Zakres tamtejszych egzaminów jest znacznie szerszy niż krajowych. Trudno zatem powiedzieć, jakie skutki przyniesie planowana deregulacja.</p>	<p>ukończenia studiów wyższych na uczelni posiadającej uprawnienia do nadawania tytułu doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych oraz potwierdzenie doświadczenia pozytywną opinią aktuarialną.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p>
	Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy	ogólna	<p>W pierwszej kolejności warto podkreślić, że dzisiejsze przepisy dotyczące zawodu aktuarialnego nie stwarzają żadnych barier utrudniających wykonywanie czynności aktuarialnych. Jesteśmy przekonani, że wrażenie istnienia takich barier powoduje fakt istnienia rejestru aktuariuszów, do którego wpisywani są ci z nas,</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W zakresie zwolnienia z egzaminu aktuarialnego proponuje się dodatkowe wymagania, tj. obowiązek</p>

		<p>którzy spełniają warunki wyszczególnione w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 22 maja 2003 r.</p> <p>Pamiętajmy jednak, że na osobach wpisanych do rejestru spoczywa szczególna odpowiedzialność. Są one bowiem uprawnione do sygnowania sprawozdań finansowych zakładu ubezpieczeń. Stąd stawiane są przed nimi wyższe wymagania dotyczące wiedzy poświadczonej odpowiednimi egzaminami oraz doświadczenia. Pragnę zauważyć, że taka osoba w zakładzie ubezpieczeń powinna być co najmniej jedna.</p> <p>Jednocześnie w departamentach aktuarialnych zakładów ubezpieczeń pracuje o wiele więcej osób zajmujących się tą dziedziną i osoby te nie muszą już formalnie spełniać tych wyższych kryteriów. W związku z tym trudno jest dziś mówić o barierach przy wykonywaniu zawodu aktuarium. W rzeczywistości, aby wykonywać czynności aktuarialne nie trzeba mieć żadnych dodatkowych wymagań, poza tymi postawionymi przez pracodawcę. Prawdą jest też, że aby mieć uprawnienia decyzyjne lub kontrolne trzeba być wpisany do rejestru aktuarium, jednakże nie tworzy to w żaden sposób barier w dostępie do zawodu. Dodatkowo, lista osób wpisanych do rejestru aktuarium liczy dziś ponad 230 osób przy około 70 zakładach ubezpieczeń, nie ma więc również mowy tutaj o ograniczonej podaży tych osób.</p> <p>Przechodząc do konkretnych zapisów ustawy, zgodnie z przedstawionym projektem, licencję aktuarialną będzie mogła otrzymać osoba, która zda z wynikiem pozytywnym państwowy egzamin aktuarialny lub ukończy studia na kierunku obejmującym wiedzę weryfikowaną przez tenże egzamin.</p> <p>Powszechnie wiadomo, że poziom nauczania oraz system egzaminowania na uczelniach jest niejednorodny. Na jednej uczelni wykład może mieć charakter teoretyczny i egzamin może składać się z zestawu zadań (problemów matematycznych) na innej wykład z tego samego przedmiotu może mieć charakter aplikacyjny i zaliczenie może odbywać się na podstawie</p>	<p>ukończenia studiów wyższych na uczelni posiadającej uprawnienia do nadawania tytułu doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych oraz potwierdzenie doświadczenia pozytywną opinią aktuarium.</p> <p>Pozostałe propozycje są sprzeczne z zakładaną ideą deregulacji.</p>
--	--	---	--

			<p>przedstawionego projektu {pracy domowej).</p> <p>W praktyce oznacza to pełną deregulację zawodu, bowiem wyżej wymienione wymagania uprawniające do wpisu do rejestru aktuariuszy nie będą dawać gwarancji umiejętności i doświadczenia niezbędnych do sprostania wyzwaniom stawianym przed osobami podejmującymi decyzje oraz wystawiającymi opinie w zakresie czynności aktuarialnych. Każdy kto będzie chciał zostać wpisany do rejestru aktuariuszy będzie do niego wpisany, wystarczy, że ukończy odpowiedni kierunek studiów {wszystko jedno gdzie i wszystko jedno z jakimi wynikami}.,</p> <p>Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy uważa, że zaproponowane przepisy przyczynią się do bardzo dużych dysproporcji w wykształceniu oraz do obniżenia poziomu edukacji aktuariuszy, którzy będą wchodzić na rynek pracy w przyszłości.</p> <p>Obecnie proponowane rozwiązanie nie obejmuje określenia szczegółowych zasad zwolnień z wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego w oparciu o ukończony kierunek studiów. Spodziewamy się, że zostanie ustalona lista wymaganych przedmiotów wraz z odpowiednią liczbą godzin zajęć. W konsekwencji nastąpi ujednoczenie zakresów tematycznych wykładów i zajęć akademickich. Mimo to, zwalnianie wszystkich studentów, którzy mają zaliczony określony przedmiot ze specjalizacji aktuarialnej jest rażąco niesprawiedliwe i uderza w dobrych studentów, uczęszczających na wykłady prowadzone przez bardziej wymagających wykładowców. Należy zauważyć, że egzamin przeprowadzany na uczelni będzie istotnie różnił się w treści i formie od dotychczasowego, proponowanego do pozostawienia egzaminu państwowego. Ten ostatni niewątpliwie będzie bardziej obiektywny i sprawiedliwy wobec egzaminowanych osób choćby dlatego że będzie równo traktował wszystkich zdających. Zapewne też (w większości przypadków) będzie bardziej restrykcyjny.</p> <p>Propozycje dotyczące aktuariuszy zawarte w projekcie ustawy</p>	
--	--	--	--	--

		<p>dziwią nas tym bardziej, że w przypadku innych zawodów - takich jak np doradca inwestycyjny - nie daje się możliwości weryfikacji posiadanej wiedzy poprzez coś innego niż wspólny dla wszystkich system egzaminacyjny.</p> <p>Jednym z nadrzędnych celów Polskiego Stowarzyszenia Aktuariuszy jest utrzymanie edukacji aktuariuszy na jak najwyższym poziomie, który jest zgodny z wymogami międzynarodowych organizacji aktuarialnych. Nasze stowarzyszenie jest pełnoprawnym członkiem Groupe Consultatif, organizacji zrzeszającej stowarzyszenia aktuarialne w Europie. Musimy w związku z tym stosować się do zasad ustalonych przez tą organizację. Bardzo ważnym aspektem są tutaj wymogi dotyczące edukacji oraz weryfikacji umiejętności. Wszystkie stowarzyszenia zrzeszone w Groupe Consultatif muszą dbać o to, aby umiejętności ich członków w zakresie ustalonych przedmiotów oraz zagadnień były prawidłowo weryfikowane, a także stały na odpowiednio wysokim poziomie. Ma to szczególnie znaczenie w kontekście ogólnoeuropejskiego porozumienia stowarzyszeń o transferowaniu uprawnień aktuarialnych pomiędzy krajami Unii Europejskiej.</p> <p>Deregulacja zawodu, a przede wszystkim dopuszczenie do wykonywania zawodu aktuarusza osób, których podejście do wykonywanych działań nie musi być profesjonalne doprowadzi do osłabienia roli aktuarusza w Zakładzie Ubezpieczeń. Może to spowodować, że osoby pełniące funkcję aktuarusza będą bardziej podatne na naciski osób zarządzających Zakładem Ubezpieczeń i nie będą przestrzegać zasad profesjonalizmu w zawodzie, wymaganych od aktuaruszy. Może się to przełożyć na zmniejszenie bezpieczeństwa finansowego zakładów ubezpieczeń, a co za tym idzie, na zagrożenie niewywiązania się zakładu ubezpieczeń z zobowiązań finansowych wobec klientów.</p> <p>Tak jak na wstępie napisałem zgadzamy się z głównymi przesłankami stanowiącymi podstawy do zmian w zasadach</p>	
--	--	---	--

			<p>regulacji zawodów, w szczególności z potrzebą ich zmian, gdy przepisy są efektem ustaleń w przeszłości i gdy nie nadążają za obecnymi potrzebami i praktyką rynkową.</p> <p>Sądzimy że w takiej sytuacji znajduje się zawód aktuarusza i dotychczasowe regulacje określające wykonywanie tego zawodu. Uważamy, że można wypracować alternatywne rozwiązania korygujące powyższe problemy. Powszechną praktyką na większości rozwiniętych rynków finansowych jest uznawanie kwalifikacji do wykonywania zawodu zgodnie z wymogami stowarzyszeń zawodowych (normy zawodowe). Wydaje się, że taka praktyka mogłaby mieć bez przeszkód zastosowanie również w Polsce. Choć często brak jest formalnych wymagań (np. Niemcy, Francja), w praktyce Organ Nadzoru (mówimy tutaj o europejskich praktykach) dopuszcza do pełnienia funkcji aktuarialnych osoby będące członkami stowarzyszeń aktuarialnych, które w procesie kwalifikacji sprawdzają umiejętności i wiedzę kandydatów pod kątem zgodności z kanonem wiedzy uzgodnionej przez międzynarodowe organizacje aktuarialne i wymagane przez Nadzór, a następnie w trakcie wykonywania zawodu sprawdzają stosowanie się do ustalonych zasad etycznych oraz wymagają ustawicznego podnoszenia kwalifikacji. Rozwiązanie to nie ogranicza działalności różnych stowarzyszeń aktuarialnych, i tym samym nie ogranicza dostępu do zawodu, umożliwia jednak utrzymanie wysokich standardów związanych z tą wymagającą profesją.</p>	
	Rzecznik Praw Absolwenta	ogólna	<p>Regulacje w zakresie dostępu do zawodu aktuarusza uwzględniają konieczność posiadania wyższego wykształcenia oraz wymóg dwuletniego stażu aktuarialnego</p> <p>W przypadku młodych absolwentów uczelni istotne jest zwłaszcza wprowadzenie przepisu o obowiązkowym zwolnieniu zdającego z tych części egzaminu, które zostały zaliczone zdaniem egzaminem na uczelni wyższej. Otwiera to możliwości studentom i absolwentom studiów w specjalności z zakresu matematyki finansowej i aktuarialnej prowadzonych przez kilka</p>	<p>Niezasadna uwaga.</p> <p>Wykonywania funkcji aktuarialnej wymaga nie tylko specjalistycznej wiedzy, umiejętności, ale również odpowiedniego doświadczenia. Dwuletni okres doświadczenia zawodowego nie wydaje się w tym przypadku zbyt wygórowanym.</p>

			<p>polskich uczelni, a dla szkół wyższych stanowi zachętę do otwierania studiów na perspektywicznym kierunku, z wykorzystaniem nowych przepisów Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym odnoszących się do autonomii programowej.</p> <p>Wątpliwości budzi natomiast wymóg dwuletniego stażu aktuarialnego, obowiązkowo realizowanego pod kierunkiem aktuarium. W obliczu wrastającej liczby absolwentów studiów z zakresu matematyki finansowej i aktuarialnej oraz bardzo małej liczbie aktuarium z uprawnieniami, może to stanowić w niedalekiej perspektywie czasowej istotną barierę w dostępie do zawodu. W kontekście wysokiego poziomu samoregulacji rynku ubezpieczeniowego, nie ma też potrzeby utrzymywania tak restrykcyjnych wymogów w zakresie praktyki zawodowej.</p> <p>W związku z powyższym postuluję dodatkowo ograniczenie wymogu praktyki zawodowej do pół roku.</p>	
	Rzecznik Praw Ubezpieczonych	ogólna	<p>Odnosząc się do propozycji zmiany zaproponowanej w art. 16 projektu ustawy, zgodnie z którym proponuje się możliwość uzyskania tytułu aktuarium bez egzaminu przez osoby, które ukończyły studia wyższe pierwszego i drugiego stopnia albo jednolite na kierunku studiów w obszarze nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych, obejmującym co najmniej wiedzę, umiejętności i kompetencje objęte zakresem egzaminu aktuarialnego, a także przez okres co najmniej 6 lat wykonywały czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej lub statystyki pod kierunkiem aktuarium, a także dodatkowo w przypadku konieczności złożenia egzaminu aktuarialnego proponuje się obowiązkowe zwolnienie zdającego z określonej części egzaminu obejmującej zagadnienia, które zostały zaliczone zdaniem egzaminem na uczelni wyższej w toku ukończonych studiów wyższych pierwszego i drugiego stopnia albo jednolitych, Rzecznik chciałaby zasygnalizować, iż obecnie w Ministerstwie Finansów trwają prace nad projektem założeń do</p>	<p>Propozycja jest sprzeczna z zakładaną ideą deregulacji.</p>

			<p>projekt ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, mającej na celu implementację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej</p> <p>Zgodnie z Dyrektywą Funkcję aktuarialną będą mogły pełnić osoby posiadające wiedzę w dziedzinie matematyki ubezpieczeniowej i finansowej, współmierną do charakteru, skali i złożoności ryzyk właściwych dla działalności zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji i mogące wykazać odpowiednie doświadczenie m.in. w odniesieniu do obowiązujących norm zawodowych.</p> <p>Z tych względów Rzecznik Ubezpieczonych proponuje, aby kwestie unormowań prawnych zawodu aktuarusza pozostawić do rozstrzygnięcia w ramach prac na ustawą</p>	
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 161	<p>a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. Z wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego w całości lub w jego części Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy zwalnia osobę fizyczną, która:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ukończyła studia wyższe pierwszego i drugiego stopnia albo jednolite na kierunku studiów w obszarze nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych, obejmującym co najmniej wiedzę, umiejętności i kompetencje objęte zakresem egzaminu aktuarialnego w całości lub odpowiedniej jego części, 2) czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wykonywała pod kierunkiem aktuarusza przez okres co najmniej 5 lat, w okresie 10 lat, poprzedzającym złożenie wniosku o zwolnienie z wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego.”; <p>c) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „numer zaświadczenia Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy o złożeniu egzaminu aktuarialnego albo informację o braku wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego;”;</p> <p>d) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. Od wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy, może zwolnić osobę będącą</p> 	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Komisja Egzaminacyjna została powołana do przeprowadzenia egzaminu natomiast zwolnienie z egzaminu jest elementem postępowania rejestracyjnego prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego</p>

			<p>obywatelem państwa obcego spełniającą warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6.”;</p> <p>e) ust 7 otrzymuje brzmienie: „7. Do rejestru aktuariuszy są wpisani obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) na zasadach określonych w ustawie z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394).”.</p>	
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 163	<p>a) w ust. 5 dodaje się pkt 5: „5) rozpatrywanie wniosków, o których mowa w art. 161 ust. 1a oraz art. 161 ust. 6.”;</p> <p>b) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. Za udział w każdej sesji egzaminacyjnej, za przygotowanie zadania egzaminacyjnego oraz za rozpatrywanie wniosków, o których mowa w art. 161 ust. 1a oraz art. 161 ust. 6, członkom Komisji, o których mowa w ust. 3, przysługuje wynagrodzenie.”.</p>	Jak wyżej.
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 166	<p>a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „6) ustala wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji za przeprowadzenie egzaminów, rozpatrywania wniosków o zwolnienie z wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego oraz przypadki, gdy wynagrodzenie nie przysługuje.”.</p> <p>b) ust, 3 otrzymuje brzmienie: „3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, określi, w drodze rozporządzenia, zakres obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz tryb przeprowadzania tych egzaminów, uwzględniając konieczność zapewnienia pełnego sprawdzianu wiedzy kandydatów oraz sprawnego przeprowadzenia egzaminów, a także zasady i tryb rozpatrywania wniosków o zwolnienie z wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego.”.</p>	Jak wyżej.

Art. 11. ustawa z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych

	Rzecznik Praw Absolwenta		<p>Do Rzecznika Praw Absolwenta napływały sygnały wskazujące na istotne bariery w prowadzeniu badań pod wodą przez archeologów podwodnych (a także geologów, mikrobiologów, biologów, itd.), które wynikają właśnie z ustawowych zasad nabywania uprawnień w zakresie nurka.</p> <p>Projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych nie zmienia sytuacji naukowców i badaczy realizujących swoje zadania z wykorzystaniem sprzętu nurkowego na niewielkich głębokościach. Dla tej grupy osób obniżenie wymogu wykształcenia wyższego do średniego dla zawodu kierownika prac podwodnych nie stanowi żadnego ułatwienia.</p> <p>Rozwiązaniem, które mogłoby ułatwić realizację przez badaczy, w tym młodych naukowców, zadań naukowo - badawczych na niewielkich głębokościach jest wyłączenie takich nurkowań spod zakresu stosowania ustawy z dnia 17 października 2003 r. o wykonywaniu prac podwodnych, np. poprzez dodanie pkt. 3 do art. 1 ust. 3 o treści: „3) nurkowania w celach naukowo - badawczych do głębokości 30 m z wyłączeniem nurkowań z użyciem dzwonu nurkowego i nurkowań saturowanych.” Dodatkowe zasady bezpieczeństwa związane z takimi nurkowaniami mogą zostać doprecyzowane w rozporządzeniu właściwego Ministra.</p>	Kwestia dodatkowych regulacji dotyczących badań archeologicznych i biologicznych może zostać rozważona przy okazji zmiany ustawy o wykonywaniu prac podwodnych
	Przedsiębiorstwo Robót Podwodnych i Hydrotechnicznych „MARINEX”	art. 19 ust. 1 pkt 3 i ust. 4	<p>Proponujemy wprowadzenie dodatkowego uściślenia dotyczącego operatorów systemów nurkowych</p> <p>1) w art. 19 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) operator systemów nurkowych dla prowadzenia głębinowych i saturowanych prac podwodnych.”;</p> <p>2) w art. 19 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Dla operatora systemów nurkowych ustala się świadectwo</p>	Uwaga została uwzględniona

			operatora systemów nurkowych uprawniające do obsługi w bazie prac podwodnych urządzeń i wyposażenia technicznego wymaganych dla prowadzenia głębinowych i saturowanych prac podwodnych.”.	
	Urząd Morski w Gdyni	art. 19 ust. 8 art. 21, 22	<p>1. W art. 19 ust 8 projektu ustawy dotychczasowy zapis jest mało precyzyjny i prowadzi do sytuacji, gdy przy każdym nurkowaniu wymagana jest obecność operatora systemów nurkowych. Należy w sposób jasny określić jego uprawnienia i obecność w ekipie nurkowej np. „przy wykonywaniu prac głębinowych i saturowanych lub innych prac podwodnych, których technologia wymaga stosowania komory dekompresyjnej”.</p> <p>2. W art. 21 lub art. 22 projektu ustawy proponuje się dodanie nowego przepisu umożliwiającego odnowienie dyplomów o których mowa w art. 20 poprzez złożenie egzaminu „sprawdzającego wiedzę lub ukończenie szkolenia uzupełniającego na tzw. odnowienie dyplomu”. Dotyczy to osób które posiadają dyplomy nurków, które z różnych powodów utraciły swoją ważność a chcą powrócić do zawodu. Regulacja taka występuje w przepisach kwalifikacyjnych marynarzy i sprawdza się w praktyce.</p> <p>Propozycje te odpowiadają zapotrzebowaniu społecznemu środowiska nurkowego i są zgodne z duchem projektu ustawy mającej na celu ułatwienie dostępu do wykonywania zawodów.</p>	Uwaga została uwzględniona
Art. 12. ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne				
	Rzecznik Praw Absolwenta	ogólna	Z punktu widzenia absolwenta uczelni proponowane przez projektodawcę zastąpienie wymogu egzaminu wymogiem posiadania wykształcenia wyższego (I stopnia) na określonym kierunku studiów lub 3-letnim doświadczeniem w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych nie jest złym rozwiązaniem. W projekcie ustawy prawidłowo zostało	<p>Ministerstwo Finansów zaproponowało zmianę projektu niniejszego przepisu.</p> <p>Propozycja dotyczy dodania do katalogu także absolwentów</p>

		<p>sformułowane odniesienie do kwestii obszaru studiów oraz efektów kształcenia z zakresu obsługi celnej podmiotów gospodarczych, dopracowania wymagają jednak zapisy w uzasadnieniu. Rozważenia wymaga jednak wymagany okres doświadczenia zawodowego w przypadku osób, które nie skończą określonego kierunku studiów. Wydaje się, że z punktu widzenia absolwenta kierunku studiów nie obejmującego efektów kształcenia, o których mowa w projekcie ustawy, wymóg 3-letniej praktyki jest zdecydowanie zbyt restrykcyjny.</p> <p>W związku z tym proponuję skrócenie wymogu praktyki zawodowej, w przypadku osób z wyższym wykształceniem innym niż kierunkowe, do jednego roku.</p>	<p>studiów podyplomowych, które będą mogli ukończyć absolwenci kierunków studiów innych niż określone w przedmiotowym przepisie.</p> <p>W rezultacie wpis na listę agentów celnych uzyska absolwent kierunku studiów, które swoim programem nie są związane z wykonywaniem przed organem celnym czynności określonych przepisami prawa celnego, po ukończeniu studiów podyplomowych, które najczęściej trwają 2 semestry (1 rok akademicki).</p>
Art. 13. ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym			
Art. 14. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi			
Art. 15. ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym			
Art. 16. ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym			

	Instytut Logistyki i Magazynowania	ogólna (ujednoczenie terminologii)	<p>Uwaga dotyczy <u>ujednoczenia terminologii stosowanej w ustawie o biegłych rewidentach</u></p> <p>Art. 97 ust. 1 ustawy <i>o biegłych rewidentach</i> stanowi, iż „wpisowi na listę, o której mowa w art. 95 ust. 1, podlega, na swój wniosek, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, który zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że: (...)” Za wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2 000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa. Ustawodawca pomylił listę z rejestrem.</p> <p>W celu zapewnienia spójności stosowanej terminologii należy w ust. 4 użyć sformułowania: „za wpis na listę, o której mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2 000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa”.</p>	Uwaga niezasadna – Zgłoszona uwaga nie ma związku z przedmiotem deregulacji.
	Instytut Logistyki i Magazynowania	ogólna (wykreślenie biegłego rewidenta)	<p>Uwaga dotyczy <u>umożliwienia wykreślenia biegłego rewidenta z rejestru biegłych rewidentów w przypadku złożenia przez niego wniosku zawierającego to żądanie</u></p> <p>W obecnym stanie prawnym kwestię skreślenia biegłego rewidenta z rejestru reguluje art. 11 ustawy <i>o biegłych rewidentach</i>. Pkt 2 ust. 1 tegoż artykułu zakłada wykreślenie biegłego rewidenta z rejestru w przypadku wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów. Jednak dalsze przepisy nie precyzują co oznacza wystąpienie biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów. Tym samym brak jest możliwości prawnej wykreślenia z rejestru biegłych rewidentów na wniosek zainteresowanego.</p> <p>Proponuje się dokonać zmiany treści pkt 2 w art. 11 ust. 1 ustawy, w myśl której skreślenie z rejestru następuje w sytuacji</p>	Uwaga niezasadna – Zgłoszona uwaga nie ma związku z przedmiotem deregulacji.

			<p>wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów na jego wniosek. Proponowana regulacja, podyktowana względami stosowanej praktyki, ma na celu umożliwienie wykreślenia biegłego rewidenta z rejestru w przypadku złożenia przez niego wniosku zawierającego to żądanie. Zauważyć należy, że w obowiązującym stanie prawnym brak jest podstawy do skreślenia biegłego rewidenta z rejestru w sytuacji, gdy sam wnioskodawca zgłosi się z takim wnioskiem do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Tym samym, należy treść art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy zastąpić powyższą propozycją przepisu, ponieważ w obecnym brzmieniu nie wyczerpuje on przesłanki do skreślenia na wniosek, podczas gdy przepisy ustawy nie określają co należy rozumieć przez wystąpienie biegłego rewidenta z samorządu.</p>	
	Instytut Logistyki i Magazynowania	<p>ogólna</p> <p>(zakres tematyczny egzaminu)</p>	<p><u>Ustalenie zakresu tematycznego egzaminu z polskiego prawa gospodarczego indywidualnie dla każdego wnioskodawcy</u></p> <p>Z treści art. 5 ust. 3 ustawy <i>o biegłych rewidentach</i> wynika, że wszyscy biegli rewidenci, którzy uzyskali uprawnienia w innym państwie członkowskim, wnoszący o uznanie kwalifikacji zawodowych na terytorium RP, są <i>de facto</i> poddawani egzaminowi z polskiego prawa gospodarczego w pełnym zakresie. Tymczasem postanowienia Dyrektywy 2005/36/WE (art. 14 oraz art. 3 ust. 1 lit. h) nakazują indywidualne podejście do każdego wnioskodawcy przy ustalaniu zakresu testu umiejętności. Zakres egzaminu powinien uwzględniać zdobytą dotychczas wiedzę wnioskodawcy, popartą praktyką i doświadczeniem.</p> <p>Proponuje się uzupełnienie art. 5 ust. 3 ustawy <i>o biegłych rewidentach</i> o regulację, zgodnie z którymi Komisja Egzaminacyjna ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, biorąc pod uwagę udokumentowaną znajomość przepisów obowiązującego w RP prawa gospodarczego, nabytą w trakcie dotychczasowej pracy zawodowej przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru biegłych rewidentów, celem odstąpienia od</p>	Uwaga zasadna.

			<p>sprawdzenia wiedzy w tym zakresie. W związku z powyższym proponuje się uzupełnienie art. 9 ust. 9 ustawy o regulacje, zgodnie z którymi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi w formie uchwały zatwierdzonej przez KNA, procedury postępowania Komisji Egzaminacyjnej w kwestii ustalania zakresu egzaminu z prawa gospodarczego indywidualnie dla każdego wnioskodawcy. Proponowana regulacja przewiduje w stosunku do wnioskodawców, którzy wykażą się nabytą i udokumentowaną wiedzą w określonych obszarach polskiego prawa gospodarczego, zdobytą podczas dotychczasowego przebiegu kariery zawodowej, zawężenie zakresu tematycznego egzaminu z prawa gospodarczego do tych zagadnień, których opanowania nie są w stanie udokumentować.</p>	
	Instytut Logistyki i Magazynowania	ogólna (uiszczanie opłaty egzaminacyjnej)	<p><u>Wprowadzenie ustawowego zapisu nt. obowiązku uiszczenia opłaty egzaminacyjnej przez osoby zakwalifikowane do egzaminu, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy o biegłych rewidentach</u></p> <p>Przepis art. 9 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach reguluje kwestię uiszczenia opłaty egzaminacyjnej przez kandydata na biegłego rewidenta za przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego, jednak pominięto obowiązek wnoszenia opłaty przez wnioskodawców, którzy przystępują do egzaminu z prawa gospodarczego w celu uznania kwalifikacji zawodowych. Proponuje się zatem, uzupełnić art. 9 ustawy o regulacje, na podstawie których osoba zakwalifikowana do egzaminu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy, uiszcza opłatę egzaminacyjną ustaloną w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy, stanowiącą przychód KIBR. W obecnej chwili opłata za egzamin z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy jest pobierana na podstawie uchwały nr 842/11/2012 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie wysokości opłat za poszczególne egzaminy i wynosi 20%</p>	Uwaga zasadna.

			<p>przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.</p> <p>Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów nie można jednoznacznie stwierdzić istnienia obowiązku uiszczenia opłaty przez osoby, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy, które biorą udział w postępowaniu kwalifikacyjnym. Obowiązek ten jest zasadny, gdyż analogicznie jak w przypadku kandydata na biegłego rewidenta, osoby te przystępują do egzaminu. W szczególności należy doprecyzować, że opłata o której mowa w art. 9 ust. 4 ustawy, będzie wnoszona za egzamin pisemny i dyplomowy przez kandydatów na biegłych rewidentów oraz przez osoby przystępujące do egzaminu, na podstawie art. 5 ust. 3 i 4 ustawy. Obecny brak jednolitej regulacji w tym zakresie może sugerować zróżnicowanie warunków przystąpienia do egzaminów, który wiąże się z nierównym traktowaniem uczestników postępowania kwalifikacyjnego.</p>	
	Instytut Logistyki i Magazynowania	(doprecyzowanie art. 54 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach)	<p><u>Doprecyzowanie zapisów art. 54 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach</u> odnośnie możliwości skreślenia z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych na wniosek</p> <p>Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o <i>biegłych rewidentach</i> skreślenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z listy następuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na wniosek podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych; 2) w razie niespełnienia obowiązku określonego w art. 49 ust. 3 i art. 61 ust. 4; 3) w razie nieuregulowania rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2; 4) w razie niezawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w art. 50; 5) w razie niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 26 ust. 2 lub 10 oraz art. 74 ust. 1; 6) w przypadkach, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 lit. c 	Uwaga niezasadna – Zgłoszona uwaga nie ma związku z przedmiotem deregulacji.

			<p>oraz art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. c.</p> <p>Zgodnie z przepisem art. 54 ust. 2 ustawy, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych skreślony z listy z przyczyn, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2-6 ustawy, może być ponownie wpisany na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło minimum 5 lat.</p> <p>W obecnym stanie prawnym istnieje ryzyko wykorzystywania instytucji <u>skreślenia podmiotu</u> z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych <u>na wniosek</u> w celu uniknięcia sankcji określonej w art. 54 ust. 2 (ponowny wpis jest możliwy dopiero po upływie 5 lat). Podmiot, mimo, iż toczy się wobec niego postępowanie w sprawie skreślenia, np. ze względu na niezawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, może zostać skreślony na swój wniosek, co wyłącza zastosowanie wobec niego sankcji z przepisu art. 54 ust. 2 ustawy.</p> <p>Należy przerehabilitować art. 54 ust. 1 ustawy, w ten sposób, aby podmiot, który chce się wykreślić z listy na swój wniosek mógł to zrobić jedynie w sytuacji, gdy nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w sprawie skreślenia z innych przyczyn, wskazanych w art. 54 ust. 1 pkt 2-6 ustawy.</p>	
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	ogólna	<p>Osobom dopuszczonym do wykonywania zawodu biegłego rewidenta stawiane są wysokie wymagania kwalifikacyjne, zarówno w zakresie wiedzy teoretycznej, jak i umiejętności praktycznych oraz postawy etycznej. Polskie prawo oraz standardy wykonywania zawodu odpowiadają również wymogom regulacji unijnych, zaś polski system przygotowywania do zawodu może być wzorem dla innych. Wskazać również należy, iż nie występuje zjawisko niedoboru biegłych rewidentów, a większość osób z takim dyplomem pracuje na innych stanowiskach, głównie w jednostkach gospodarczych.</p> <p>Dlatego nie można uznać za uzasadnione projektowanych zmian</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna – Nie wydaje się zasadne dodatkowe zaostrożenie obowiązujących regulacji, idące w kierunku wymagania od kandydata wyższego wykształcenia na etapie przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów, ponieważ obecnie ma on obowiązek udokumentowania posiadania wyższego wykształcenia dopiero z chwilą</p>

		<p>art. 5 ust. 2 pkt 4</p>	<p>ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym - w części dotyczącej wykształcenia i praktyki zawodowej.</p> <p>Uwzględniając powyższe przesłanki proponujemy:</p> <p>- w art. 29 w pkt. 3 lit. a) projektu ustawy:</p> <p>skreślenie treści ujętej w nowym brzmieniu pkt. 4 i pozostawienie dotychczasowej treści art. 5 ust. 2 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie ... - z uzupełnieniem, że wyższe wykształcenie wymagane jest od kandydata na biegłego rewidenta w momencie przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego</p> <p>skreślenie treści ujętej w nowym brzmieniu pkt. 5 lit. b) i pozostawienie dotychczasowego wymogu dotyczącego co najmniej rocznej praktyki w zakresie rachunkowości, która autentycznie wzbogaca umiejętności biegłego rewidenta, zarówno dla potrzeb badania sprawozdań finansowych, jak i innych czynności zawodowych;</p> <p>- w art. 29 w pkt. 3. lit. b) :</p> <p>rozważenie zasadności wprowadzania nowego ust. 2a W art. 5 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie..., albowiem przepis ten nie będzie wykorzystywany w praktyce, zważywszy łatwość dostępu do szkolnictwa wyższego i wymagania określone w projektowanym przepisie.</p>	<p>wpisu do rejestru biegłych rewidentów.</p> <p>Ponadto wyjaśnienia wymaga kwestia odbywania rocznej praktyki. Zaproponowane rozwiązania nie rezygnują z możliwości odbywania rocznej praktyki i dwuletniej aplikacji przez kandydata na biegłego rewidenta, a jedynie wprowadzają alternatywny sposób zdobycia doświadczenia zawodowego w drodze odbycia trzyletniej aplikacji. Takie rozwiązania umożliwiają postanowienia Dyrektywy 2006/43/WE.</p> <p>Propozycja uznawania przebytego długoletniego doświadczenia zawodowego na poczet odbytej rocznej praktyki i dwuletniej aplikacji albo trzyletniej aplikacji, to umożliwienie osobom mogącym wykazać się ukierunkowaną praktyką zawodową w przeszłości, uzyskanie kwalifikacji w zawodzie biegłego rewidenta.</p>
	Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych,	ogólna	<p>Stowarzyszenie „LIBERTAS” od wielu lat propagowało ideę deregulacji wolnych zawodów lecz dokonywaną stopniowo w miarę gotowości ogółu społeczeństwa na takie zmiany. W swoich propozycjach przesyłanych do Ministerstwa Finansów opowiadaliśmy się za etapowym dochodzeniem do uwolnienia</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna- Propozycja wprowadzenia rozwiązań wzorowanych na systemie anglosaskim wymaga w pierwszej kolejności</p>

<p>Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „Libertas”</p>		<p>ww. zawodów finansowych będących w polu naszego szczególnego zainteresowania. Pierwszym etapem deregulacji powinno być większe otwarcie poszczególnych zawodów na nowych adeptów tych profesji poprzez maksymalne zobiektywizowanie kryteriów i oderwanie procesów certyfikacji od niedobrowolnych monopolistycznych organizacji zrzeszających przedstawicieli danych zawodów. Taki proces stopniowo się odbywa ku naszemu zadowoleniu.</p> <p>Drugim etapem winno być zniesienie monopoli korporacyjnych na wzór brytyjski, gdzie np. działa i nadaje uprawnienia biegłych rewidentów sześć organizacji. Wprowadziłoby to element konkurencji między organizacjami i lepsze dbanie o dobro ich członków a tym samym także o dobro ich klientów (np. więcej nakładów na doskonalenie zawodowe). Dopiero ostatnim etapem winno być stopniowe uwalnianie tych czynności zawodowych, których wykonywanie przez osoby bez uprawnień zawodowych nie naraziłyby ich klientów na odpowiedzialność karną lub karną skarbową.</p> <p>W związku z powyższym uprzejmie prosimy o rozważenie poniższych zmian przedmiotowego projektu ustawy:</p> <p>W art. 29 pkt. 2 ustawy lit. c) winna otrzymać brzmienie: - c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:</p> <p>„3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, zatwierdzonej przez Komisję Nadzoru Audytowego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem części dotyczącej samokształcenia zawodowego, o której mowa w ust. 2b; 2) liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym dopuszczalną liczbę godzin przypadających na samokształcenie zawodowe dla biegłych rewidentów wykonujących zawód i niewykonujących zawodu. 	<p>wprowadzenia zmian systemowych do prawa konstytucyjnego, w szczególności zmiany treści Konstytucji RP.</p> <p>Uwaga niezasadna – Odnosząc się do propozycji zawartych w projekcie, dotyczących katalogu jednostek uprawnionych do przeprowadzania szkoleń dla biegłych rewidentów w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, zgłoszona w formie uwagi propozycja ma charakter podmiotowo-zawężający, i tym samym niezgodny z duchem ustawy, gdyż wyklucza dokonanie pozytywnej oceny poziomu merytorycznego przygotowania jednostki do prowadzenia szkoleń w wymaganym zakresie. Należy zwrócić uwagę, że obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów na odpowiednio wysokim poziomie oraz sankcji w tym zakresie, wynika z Dyrektywy 2006/43/WE.</p>
--	--	--	--

			<p>4. Szkolenia w ramach obowiązkowego doskonalenia zawodowego przeprowadzają:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Krajowa Izba Biegłych Rewidentów; 2) jednostki, które są wpisane do ewidencji szkół i placówek niepublicznych na podstawie odpowiednich przepisów o systemie oświaty. <p>W art. 29 pkt. 2 ustawy lit. d) winna otrzymać brzmienie: - „d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:</p> <p>„4a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia formę, tryb i sposób odbywania obowiązkowego doskonalenia zawodowego oraz rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obowiązkowego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, a także sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, mając na uwadze potrzebę elastycznego i efektywnego systemu obowiązkowego doskonalenia zawodowego.”</p>	
	Związek Rzemiosła Polskiego	ogólna	<p>Uważamy, że proponowane zmiany mogą doprowadzić do obniżenia bezpieczeństwa obsługi księgowo-podatkowej firm i w konsekwencji przynieść przedsiębiorcom więcej szkody niż pożytku. W realiach ciągle zmieniającego się prawa podatkowego w Polsce, zawód doradcy podatkowego, czy <u>księgowego</u> z certyfikatem zapewnia podatnikom uzyskanie rzetelnej pomocy w zakresie stosowania przepisów prawa podatkowego. Dzięki normom zawodowym, są oni zobowiązani do etyki zawodowej oraz ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Po wprowadzeniu projektowanych zmian, podmioty te nie będą podlegały przepisom dotyczącym etyki zawodowej, czy obowiązkowym szkoleniom. Korzystanie z usług <u>księgowo-podatkowych</u> świadczonych przez podmioty o niepotwierdzonym przygotowaniu merytorycznym może okazać się poważnym zagrożeniem dla bezpiecznego funkcjonowania firm.</p>	Uwaga nie dotyczy zawodu biegłego rewidenta.

			<p>Raczej za mało realny uznajemy także argument o możliwym obniżeniu cen usług doradztwa podatkowego i <u>księgowych</u>. Już obecnie przy zaostrej się konkurencji rynkowej usługi te świadczone są przez kilka grup uprawnionych podmiotów, a ceny tych usług są na ogół dostosowane do możliwości ekonomicznych przedsiębiorców. Przy nieustannie komplikującym się prawie podatkowym, raczej trudno oczekiwać dalszych obniżek cen, bez konsekwencji dla jakości tej obsługi. W praktyce, ze względu na zwiększone ryzyko narażenia przedsiębiorcy na koszty związane z niekompetencją podmiotu świadczącego usługi, cena jaką przedsiębiorca zapłaci za taką usługę może okazać się „pozornie” niska.</p> <p>Związek Rzemiosła podziela opinię, że działalność zawodów zaufania publicznego nie może podlegać ogólnym zasadom rynku. Wprowadzenie możliwości swobodnego świadczenia usług doradztwa podatkowego nic doprowadzi do stopniowego eliminowania z rynku podmiotów świadczących usługi o niskiej jakości. Przedsiębiorcy, w szczególności mikro i mali zlecający świadczenie usług np. prowadzenia ksiąg podatkowych nie posiadają odpowiednich kompetencji do oceny jakości oferowanych usług. Zatem rynek nie skoryguje w działalności tego rodzaju podmiotów i stąd ważna jest idea wprowadzenia państwowego i korporacyjnego nadzoru nad tego rodzaju usługami.</p> <p>W związku z tym uważamy propozycję, praktycznie całkowitej deregulacji świadczenia usług doradztwa podatkowego i obsługi <u>księgowej</u> firm, za zbyt ryzykowną dla bezpieczeństwa obsługi księgowo-podatkowej firm i proponujemy odstąpienie od dalszych prac legislacyjnych w tym zakresie.</p>	
	ACCA (The Association of Chartered Certified Accountants)	art. 9 ust. 5	<p>Proponuje się zmianę brzmienia na:</p> <p>„5. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek poszczególne egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równoważne.”</p> <p>oraz dodanie ust. 5c w brzmieniu:</p>	Uwaga zasadna.

			„5c. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek wszystkie egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie członkowskim, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2.”	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	art. 3.	Akceptacja zmian.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	art. 4	<p>Proponuje się zmianę brzmienia na:</p> <p>a) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, polega na odbyciu programu kształcenia w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wynikającym z treści art. 9 ust. 1 i 2.</p> <p>b) skreśla się dotychczasowy ust 3 i 4</p> <p>c) dodaje się ust 3 - 14 w brzmieniu: 3. Biegły rewident zobowiązany jest do odbycia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w ilości minimum 120 godzin lekcyjnych w okresie następujących kolejno po sobie trzech lat, z czego przynajmniej 20 godzin w jednym roku kalendarzowym.</p> <p>4. Co najmniej 60 godzin odbytego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w każdym trzyletnim cyklu powinno być udokumentowane.</p> <p>5. Biegli rewidentci podejmujący wykonywanie zawodu w trakcie roku kalendarzowego, w tym również po okresie zawieszenia wykonywania zawodu lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, zobowiązani są do odbycia szkolenia obligatoryjnego w ilości godzin proporcjonalnej do liczby miesięcy wykonywania zawodu w danym trzyletnim okresie rozliczeniowym. Przepis ust. 4 stosuje</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna- Projekt zakłada, że zakres rozwiązań proponowanych przez KIBR będzie uregulowany częściowo w rozporządzeniu, a częściowo w uchwałach samorządu, ponieważ tego rodzaju regulacje powinny określać akty wykonawcze. Ponadto trudno jest odnieść się w pełni do zgłoszonych przez KIBR propozycji, ponieważ nie zawierają uzasadnienia co do słuszności zastosowania proponowanych rozwiązań.</p> <p>Jednocześnie nie wydaje się zasadne umieszczanie w ustawie dodatkowych regulacji w obszarze tworzenia rejestrów jedynie w celu ewidencjonowania wypełnienia przez biegłych rewidentów obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.</p>

			<p>się odpowiednio.</p> <p>6. Dopuszczalnymi formami obligatoryjnego doskonalenia zawodowego mogą być m. in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uczestnictwo lub prowadzenie wykładu, kursu lub konferencji; 2. samokształcenie zawodowe; 3. uczestnictwo w pracach zespołów, komisji w zakresie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2; 4. publikacje książkowe, prasowe lub w innej podobnej formie w zakresie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2. <p>7. Dla celów dowodowych spełnienia obowiązku podnoszenia kwalifikacji, biegli rewidenci zobowiązani są do uzyskiwania potwierdzeń uczestniczenia w dopuszczalnych formach kształcenia zawierających określenie organizatora, daty i miejsca, tematu, formy oraz liczby godzin kształcenia. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe odbyte w ramach samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem.</p> <p>8. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie doskonalenia zawodowego przez okres 6 lat, licząc do końca roku kalendarzowego, w którym odbył szkolenie.</p> <p>9. Biegły rewident na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.</p> <p>10. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów prowadzi centralną ewidencję wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązku obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.</p> <p>11. Jednostki przeprowadzające szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przekazują</p>	<p>Ponadto proponowane przez KIBR nałożenie kosztów wizytacji na jednostki uprawnione do prowadzenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego będzie stanowił dla nich dodatkowe obciążenie i tym samym zmniejszy ich konkurencyjność względem KIBR, który również prowadzi szkolenia. Dodatkowo zachodzi obawa przerzucenia przez jednostki uprawnione kosztów wizytacji na wysokość stawek dla tego rodzaju szkoleń, za które płać biegli rewidenci. Obecnie uchwały samorządu przewidują przeprowadzanie przez KIBR wizytacji, jednak bez konieczności pobierania opłat od wizytowanych jednostek.</p>
--	--	--	--	--

			<p>Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów najpóźniej 90 dni przed przeprowadzeniem szkolenia informację na temat zakresu, miejsca i terminu szkolenia.</p> <p>12. Informacja, o której mowa w ust. 11 podlega publikacji na stronie internetowej KIBR w wykazie jednostek przeprowadzających szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.</p> <p>13. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest uprawniona do przeprowadzania wizytacji w jednostkach przeprowadzających szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.</p> <p>14. W przypadku stwierdzenia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, że jednostka przeprowadzająca szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego nie spełnia poziomu merytorycznego i organizacyjno-technicznego, skreśla taką jednostkę z wykazu.</p> <p>15. Koszty wizytacji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów ponosi jednostka przeprowadzająca szkolenia. Wysokość oraz zasady wnoszenia opłaty ustala Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Wysokość opłaty nie może być ustalona w wysokości wyższej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowym.</p>	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	art. 5	<p>Proponuje się pozostawienie dotychczasowej treści Art. 5 ust. 2, pkt 4 bez zmian.</p> <p>Akceptacja zmian do Art. 5, ust 2 pkt 5.</p> <p>Akceptacja zapisu Art. 5, ust 2 pkt 6.</p> <p>Proponuje się pozostawienie dotychczasowej treści Art. 5 ust. 2, pkt 7 bez zmian.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna-propozycja pozostawienia egzaminu dyplomowego jedynie w formie ustnej, w szczególności w sytuacji, gdy kandydat w postępowaniu kwalifikacyjnym skorzysta z innych rozwiązań zaproponowanych w ustawie,</p>

				dotyczących uzyskiwania uprawnień, np. ukończenia studiów wyższych, czy posiadania długoletniego doskonalenia zawodowego, jest podyktowana spełnieniem wymagań wynikających z Dyrektywy 2006/43/WE, tj. w myśl której egzamin zawodowy powinien przynajmniej w części odbywać się w formie pisemnej.
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	art. 7	<p>Akceptacja zapisu Art. 7, pkt la. Propozycja zmiany brzmienia Art. 7, pkt lb na: lb) stwierdzenie, na wniosek jednostek organizacyjnych uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, uznania egzaminów zdanych na uczelniach wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, które zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie wskazanym w art. 9 ust. 1 i 2 z zastrzeżeniem pkt lc;</p> <p>Dodać pkt lc w brzmieniu: lc) Komisja określi kryteria uznawania egzaminów zdanych na uczelniach wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, o których mowa w pkt lb;</p> <p>Akceptacja zmian do Art. 7, pkt 2. Proponuje się skreślić Art. 7, pkt 2a</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna – Propozycja uznawania przebytego długoletniego doświadczenia zawodowego na poczet odbytej rocznej praktyki i dwuletniej aplikacji albo trzyletniej aplikacji, to umożliwienie osobom mogącym wykazać się ukierunkowaną praktyką zawodową w przeszłości, na uzyskanie kwalifikacji w zawodzie biegłego rewidenta. Propozycja uchylecia przez KIBR tego rozwiązania nie znajduje zatem uzasadnienia.</p>	
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	art. 8	<p>Akceptacja zmian do Art. 8, ust 7, pkt 4a i 4b</p> <p>Proponuje się skreślić Art. 8, ust. 7, pkt 6a.</p>	Uwaga zasadna.	
Krajowa Izba	art. 9	Akceptacja zmian do Art. 9, ust 1 i ust 3.	Uwaga częściowo zasadna-	

	Biegłych Rewidentów		<p>Art. 9, ust.5 otrzymuje brzmienie: 5.Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, egzaminy z wiedzy teoretycznej, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne z zastrzeżeniem art.7, pkt lb.</p> <p>Skreślić Art. 9, ust 5a</p> <p>Art. 9, ust.5b otrzymuje brzmienie: 5b. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi wykaz studiów wyższych, o których mowa w Art. 7, pkt lb.</p> <p>Akceptacja zmian do Art. 9, ust 6 i ust 7.</p> <p>Proponuje się pozostawić dotychczasową treść Art. 9 ust. 8, bez zmian.</p> <p>Akceptacja zmian do Art. 9, ust. 9.</p>	<p>Rozwiązanie przyjęte w projekcie wprowadza, obok dotychczasowego obowiązku zaliczenia egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów z wiedzy, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy, dodatkowo uznanie za spełnienie tego warunku w drodze ukończenia studiów wyższych obejmujących zakresem kształcenia wiedzę, o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy. Takie rozwiązanie ma na celu stworzenie kandydatom dodatkowych możliwości dostępu do uzyskania kwalifikacji zawodowych. Trudno jest zatem odnieść się w pełni do zgłoszonych przez KIBR zastrzeżeń w tym zakresie zważywszy, że nie zawierają uzasadnienia.</p> <p>W zakresie uwag KIBR do propozycji wprowadzenia uznawania długoletniego doświadczenia zawodowego – por. jw.</p> <p>Ponadto rozwiązania zawarte w projekcie wymuszają konieczność zmiany delegacji ustawowej dla Ministra Finansów w zakresie przeprowadzania postępowania</p>
--	----------------------------	--	--	---

				kwalifikacyjnego.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	art. 21	Akceptacja zmian do Art. 21, ust 2.	
	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	art. 29	<p>Projekt ustawy deregulacyjnej wprowadza zmiany do art. 5 ust. 2 pkt 4 oraz art. 9 ust 5a ustawy o biegłych rewidentach. Zniesienie wymogu wyższego wykształcenia dla biegłych rewidentów należy uznać za degradujące ten zawód, jako zawód zaufania publicznego. Ukończony kierunek studiów stanowi podstawę wykształcenia, ale istotne są także inicjatywa, samodzielność działania i myślenia, czy też umiejętność formułowania niezależnych sądów -czyli kwalifikacje niezbędne dla biegłego rewidenta. Takich kwalifikacji często nie posiadają osoby z wykształceniem średnim, a dodatkowo brak im należytego doświadczenia, (art. 5 ustawy o biegłych rewidentach).</p> <p>Automatyczne zwolnienie z egzaminu (lub jego części) na biegłego rewidenta osób, które ukończyły studia wyższe obejmujące wiedzę teoretyczną we wskazanym w projekcie zakresie należy uznać za niedopuszczalne, ze względu na znaczne ryzyko obniżenia poziomu wiedzy i umiejętności oczekiwanych od biegłych. Egzamin na biegłego rewidenta wymaga dogłębnej znajomości specjalistycznych zagadnień ekonomicznych i prawnych oraz posiadania szerokiej wiedzy, ugruntowanej w praktyce. Egzamin zdawane w toku studiów nic zagwarantują, Ze biegły rewident posiadać będzie wiedzę niezbędną do należytego wykonywania swojej funkcji, a tym samym do gwarantowania prawidłowości działań podmiotów przez niego badanych.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna –</p> <p>Możliwość uzyskania uprawnień biegłego rewidenta w drodze zaliczenia egzaminów z wiedzy teoretycznej w wyniku ukończenia studiów kierunkowych, nie zwalnia kandydata na biegłego rewidenta z podejścia do egzaminu dyplomowego, który ma za zadanie również ten zakres wiedzy zweryfikować. Ponadto obecne przepisy dopuszczają możliwość zaliczania, na poczet postępowania kwalifikacyjnego, egzaminy zdane na studiach wyższych z poszczególnych dziedzin wymaganych w tym postępowaniu.</p>
Art. 17. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych				
Art. 18. ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych				

	Stowarzyszenie menedżerów firm działających w zakresie gier losowych	ogólna	<p>Biorąc pod uwagę powyższe kryteria wydaje się, że brak jest przeciwwskazań dla rozszerzenia katalogu zawodów wyłączonych z obowiązku uzyskiwania świadectwa zawodowego nie tylko przez osoby przyjmujące zakłady wzajemne oraz prowadzące kolektury gier liczbowych, ale także o inne zawody związane z bezpośrednim prowadzeniem gier hazardowych, w szczególności krupierów. Wydaje się, że oceniając zasadność regulacji w tym zakresie, w stosunku do tych osób w grę może wchodzić jedynie kryterium zapewnienia minimum kompetencji dla świadczenia usług określonego rodzaju, który to wymóg z powodzeniem może zostać zrealizowany w formie obowiązkowego szkolenia z zakresu dotyczącego przepisów o grach hazardowych, zakończonego wydaniem zaświadczenia o odbyciu szkolenia (tak, jak ujęto to w projekcie ustawy w odniesieniu do osób przyjmujących zakłady wzajemne oraz prowadzących kolektury gier liczbowych). Należy podkreślić, że w kompetencjach krupierów nie leży rozstrzyganie reklamacji zgłaszanych przez uczestników gier; takie uprawnienie przysługuje - w zależności od zapisów w regulaminach gier - najczęściej dyrektorowi kasyna gry, a więc osobie posiadającej świadectwo zawodowe w zakresie nadzoru. Biorąc pod uwagę organizację sposobu urządzania gier w kasynach gry (w szczególności - ścisły podział na osoby prowadzące gry i je nadzorujące) w ocenie Stowarzyszenia ograniczenie obowiązku posiadania świadectw zawodowych do osób zajmujących stanowisko wiążące się z nadzorowaniem gier (dyrektor ośrodka gier, zastępca dyrektora, kierownicy sali, inspektorzy stołów, inspektorzy ds. automatów) jest w zupełności wystarczające i w należyty sposób zabezpiecza interesy uczestników gier, Skarbu Państwa oraz podmiotu zarządzającego gry.</p>	<p>Uwaga niezasadna Zwolnienie z obowiązku posiadania świadectw zawodowego dotyczy dwóch podmiotów, tzn. przyjmujących zakłady wzajemne oraz prowadzących kolektury gier liczbowych. Krupierzy nie są objęci przedmiotowym ułatwieniem, bowiem zajmują się bezpośrednim prowadzeniem gier hazardowych w kasynach gry, tj. w szczególnie wrażliwym segmencie gier hazardowych. Ze względu na konieczność zapewnienia ochrony praw grających nie jest zasadne rozszerzenie katalogu osób zwolnionych z obowiązku posiadania świadectw zawodowych o krupierów.</p>
	Stowarzyszenie Pracodawców i Pracowników Firm Bukmacherskich	ogólna	<p>Stowarzyszenie popiera proponowane w projekcie ustawy regulacje zmierzające do zniesienia obowiązku posiadania świadectw zawodowych przez osoby przyjmujące zakłady wzajemne, które skutkują zmianami przepisów ustawy z dnia 19 listopada 2009r. o grach hazardowych SPiPFB pozytywnie ocenia</p>	<p>Uwaga niezasadna. W proponowanych zmianach ustawy o grach hazardowych w art. 24a w ust. 1 w pkt 2 zaproponowano wprowadzenie</p>

			<p>również przedstawione w projekcie ustawy propozycje zobligowania podmiotów zarządzających zakłady do zapewnienia osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkoleń dotyczących przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności związanych z przyjmowaniem zakładów wzajemnych. Pozytywną ocenę tej konkretnej propozycji warunkujemy jednak, umożliwieniem bezpośredniej organizacji szkoleń m.in. przez podmioty zarządzające zakłady, co niestety jednoznacznie nie wynika z treści projektu ustawy.</p> <p>Mając na uwadze powyższe Stowarzyszenie Pracodawców i Pracowników Firm Bukmacherskich zauważa konieczność doprecyzowania projektowanego przepisu art 24a ust. I pkt 2) poprzez zmianę jego brzmienia na:</p> <p>2) podmiot zarządzający zakłady wzajemni jest obowiązany zapewnić osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkolenie dotyczące przepisów o grach hazardowych w zakresie nu zbędnym do wykonywania czynności związanych z przyjmowaniem zakładów wzajemnych Szkolenie musi zostać przeprowadzone przez podmiot zarządzający zakłady wzajemne lub wyspecjalizowana w tym zakresie organizację szkoleniową.</p> <p>Mając na uwadze dużą liczbę pracowników firm bukmacherskich zatrudnionych na stanowisku przyjmujących zakłady wzajemne (ponad 4 tys. osób), wśród których występuje wysoka fluktuacja kadr. proponowana zmiana przepisów prawa pozwoli wyeliminować istotną część nieuzasadnionych ekonomicznie kosztów działalności gospodarczej, /racjonalizowane w ten sposób wydatki firm bukmacherskich zostaną wykorzystane na rozwój podstawowej działalności, przyczyniając się do wzrostu przychodów i dodatkowych wpływów budżetowych.</p> <p>SPiPFR popiera także propozycję zobowiązania podmiotów organizujących zakłady wzajemne do przeprowadzenia szkoleń dotyczących przepisów o grach hazardowych w zakresie</p>	<p>obowiązku zapewnienia przez podmiot zarządzający zakłady wzajemne szkolenia osobom przyjmującym zakłady wzajemne . Projektodawca, wskazując zakres szkolenia, nie ingeruje w to, kto ma przeprowadzać szkolenie dotyczące przepisów ustawy o grach hazardowych.</p> <p>Obawy Stowarzyszenia Pracodawców i Pracowników Firm Bukmacherskich co do tego, iż proponowane ułatwienie polegające na wyłączeniu z obowiązku posiadania świadectw zawodowych osób przyjmujących zakłady wzajemne zostałyby zastąpione szkoleniami, do przeprowadzenia których uprawnione byłyby wyłącznie wskazywane odrębnymi przepisami organizacje szkoleniowe, są zatem nieuzasadnione. Projekt ustawy nie przewiduje w tym zakresie określenia w drodze rozporządzenia wykazu form szkoleniowych.</p>
--	--	--	---	---

			<p>niezbędnym do wykonywania czynności związanych z przyjmowaniem zakładów wzajemnych, zastrzegając jednocześnie, że w rozumieniu SPiPHH zapewnienie szkolenia powinno być równoznaczne z możliwością jego bezpośredniej organizacji przez podmiot zarządzający zakładami wzajemnymi, za które ponosiłby on pełną odpowiedzialność przez organem administracji państwowej nadzorującym ten sektor rynku gier hazardowych.</p> <p>Działając z daleko idącą ostrożnością Stowarzyszenie przestrzega przed scenariuszem, w którym „ułatwienie” jakim określono w uzasadnieniu projektu ustawy wyłączenie obowiązku posiadania świadectw zawodowych przez przyjmujących zakłady zostałoby zastąpione szkoleniami, do przeprowadzenia których uprawnione byłyby wyłącznie wskazywane odrębnymi przepisami organizacje szkoleniowe, ustalające opłaty za przeprowadzone szkolenia, bez realnej gwarancji ograniczenia kosztów po stronie zarządzających oraz przyjmujących zakłady. W takiej sytuacji ułatwienie dostępu do zawodu „przyjmującego zakłady” byłoby wyłącznie zabiegiem fikcyjnym, niespełniającym jednego z głównych celów deregulacji, jakim jest redukcja kosztów w rozumieniu ekonomicznym wejścia do zawodu, ponoszonych dotąd na uzyskanie świadectw zawodowych dla przyjmujących zakłady.</p>	
Art. 19. ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim				
Przepisy przejściowe i końcowe				
Uzasadnienie				

	Polska Izba Biur Rachunkowych	Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	to nie na „księgowych, wykonujących zawód w ramach outsourcingu” - jak stwierdzają autorzy uzasadnienia projektu ustawy deregulacyjnej - oddziaływać miałyby zmiany, jakie wprowadza ustawa deregulacyjna, lecz na podmioty prowadzące (lub zamierzające prowadzić) biura rachunkowe. To oni oczekują, że zapisy ustawy wprowadzą nowe i skuteczne rozwiązania, pozwalające im na spokojne, bezstresowe, prowadzenie swoich biur.	Uwaga uwzględniona.
	Polska Izba Biur Rachunkowych	Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	Nietrafnym argumentem, użytym w uzasadnieniu projektu, jest twierdzenie jego autorów, że „(...) osoby, rezygnujące z ubiegania się o prawo do wykonywania zawodów regulowanych w sposób nieefektywny zwiększają liczbę osób wykonujących zawody nie objęte regulacją”. Autorzy uzasadnienia przytaczają, w tym momencie, dane dotyczące innych krajów. Tymczasem z obserwacji członków PIBR wynikają wręcz odwrotne wnioski: nie dość, że potencjalni kandydaci na właścicieli biur rachunkowych (certyfikat księgowy) przystępują do egzaminu wielokrotnie, to również nie „uciekają” do innych zawodów - szukają oni, bowiem, pracy w istniejących biurach lub podejmują naukę, której ukończenie pozwala im na ubieganie się o uzyskanie certyfikatu księgowego bez egzaminu.	Uwaga horyzontalna do rozważenia przez projektodawcę.
	Polska Izba Biur Rachunkowych	Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	Nietrafnym argumentem jest twierdzenie, że wartość polskiego indeksu konkurencyjności gospodarek (na podstawie raportu Światowego Forum Ekonomicznego) przyczynia się do utrzymywania wysokiego poziomu regulacji dostępu do profesji świadczących usługi dla biznesu, nie pomagając w budowaniu konkurencyjności kraju - zgodnie, bowiem, z rys. 3, zamieszczonym w uzasadnieniu projektu, indeks ten ma wartość poniżej średniej arytmetycznej wśród krajów OECD. Twierdzenie takie nie może więc potwierdzać konieczności natychmiastowej deregulacji usługowego prowadzenia ksiąg. Ponadto dane dotyczące tzw. „renty ekonomicznej” w Polsce mogą wyglądać zupełnie inaczej, niż w innych krajach - warunki panujące w	Uwaga horyzontalna do rozważenia przez projektodawcę.

			Polsce są na tyle specyficzne, że trudno je porównywać z innymi krajami,	
	Polska Izba Biur Rachunkowych	Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	4. Zawarte w uzasadnieniu projektu twierdzenie, że „(...) w przypadku takich zawodów jak usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, koszty usług stanowią element kosztów stałych, a więc ich znaczenie relatywnie rośnie wraz ze spadkiem wielkości przedsiębiorstwa. W przypadku małych oraz mikroprzedsiębiorstw obniżka tych kosztów może stanowić istotne ułatwienie działalności” świadczy - naszym zdaniem - o zupełnej niezajomości tematu przez autorów zmian, jakie niesie ze sobą projekt ustawy. Odnosimy bowiem wrażenie, że dla autorów zmian liczy się ilość, a nie jakość świadczonych usług.	Subiektywna ocena – nie wymaga komentarza
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	Deregulacja dostępu do zawodu doradcy podatkowego	Zniesienie ograniczeń dostępu do wykonywania zawodu to jak się wydaje z uzasadnienia, ale także z samego tytułu Projektu, najważniejszy cel jego twórców. Zgodnie z uzasadnieniem projektu „za najistotniejszą konsekwencją utrzymywania barier regulacyjnych w dostępie do zawodów, uważa się obniżenie poziomu zatrudnienia w sektorach, których dotyczy regulacja”. Jak podkreślają autorzy Projektu w uzasadnieniu „wielokrotnie wykazano także, że przedstawiciele regulowanych grup zawodowych są w stanie ograniczać dopływ potencjalnych konkurentów w czasach dekoniunktury. W raporcie przygotowanym na zlecenie amerykańskiego Departamentu Zatrudnienia E. Rayack dowiódł, że w przypadku 10 z 12 badanych egzaminów zawodowych zdawalność malała w okresach wzrostu bezrobocia. Do analogicznych konkluzji doprowadziło badanie wyników egzaminów audytorskich CPA (Certified Public Accountants) w końcu lat osiemdziesiątych. Oznacza to, że de facto przepisy regulujące dostęp do tych zawodów stanowią narzędzie świadomego ograniczenia konkurencji na rynku.” Teza, zgodnie z którą organizacje zawodów regulowanych mogą doprowadzić do tego aby za	Uwaga horyzontalna do rozważenia przez projektodawcę.

			<p>pomocą tworzonych przez nie barier i ograniczeń wpływać na ograniczenie konkurencji na rynku jest w naszej ocenie tezą uzasadnioną, jednakże wyłącznie w pewnych przypadkach. W ocenie Krajowej Rady Doradców Podatkowych teza ta jest bowiem prawdziwa wyłącznie w przypadku gdy dane organizacje zawodowe mogą samodzielnie decydować o nadaniu uprawnień do wykonywania danego zawodu lub choćby tworzyć formalne zasady i kryteria dopuszczenia do zawodu. Tymczasem, co w sprawie jest zagadnieniem o charakterze fundamentalnym, samorząd doradców podatkowych ani żaden jego organ nie jest wyposażony w takie kompetencje.</p>	
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	Deregulacja dostępu do zawodu doradcy podatkowego	<p>W uzasadnieniu Projektu jego twórcy podkreślają, że z regulacją zawodów związane są zarówno koszty społeczne jak i koszt ponoszony przez podatników - „utrzymywanie rozbudowanego systemu regulacji nieuchronnie oznacza też wzrost kosztów funkcjonowania państwa. Argument ten nie ma jednak zastosowania w przypadku doradców podatkowych. Koszt prowadzenia list i administracji ponosi bowiem samorząd finansujący swoją działalność ze składek członkowskich natomiast koszt egzaminów ponoszą de facto osoby do egzaminu przystępujące. Fakt uregulowania zawodu doradcy podatkowego nie jest więc związany z kosztem po stronie państwa i podatników.</p>	Subiektywna ocena – nie wymaga komentarza
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	Deregulacja dostępu do zawodu doradcy podatkowego	<p>Poza efektem regulacji dokonywanej przez sam rynek autorzy projektu zakładają, że ingerencja państwa w regulacje poszczególnych zawodów może zostać zastąpiona przez tzw. „samoregulację” dokonywaną przez organizacje branżowe i największe podmioty działające na rynku. Teza ta jest niewątpliwie interesująca ale jej zasadność w odniesieniu do polskiego rynku usług doradztwa podatkowego budzi poważne wątpliwości. Po pierwsze dlatego, że „samoregulacja” dokonywana przez organizacje branżowe wydaje się stać w sprzeczności z innymi tezami twórców Projektu a w</p>	Subiektywna ocena – nie wymaga komentarza

			<p>szczegółności z tezą o ryzyku nadmiernego wpływu takich organizacji na dostęp do wykonywania zawodu. Wydaje się, że tworzenie przez organizacje branżowe reguł funkcjonowania rynku danego zawodu jest przez twórców Projektu traktowane jednocześnie jako rozwiązanie korzystne (transparencja) i niekorzystne (możliwe ograniczenie dostępu do zawodu).</p> <p>Po wtóre, „samoregulacja” dokonywana przez organizacje branżowe ma niewątpliwe uzasadnienie w przypadku, gdy dany zawód jest zawodem funkcjonującym na rynku dziesiątki lat, jest więc znany a jego zasady krystalizowały się w długim okresie zaś dana organizacja branżowa ma nie tylko wieloletnią historię ale także jest dla danego zawodu reprezentatywna i cieszy się na tyle powszechnym uznaniem (zarówno przez osoby wykonujące dany zawód jak i przez innych uczestników rynku w tym zwłaszcza klientów), że wprowadzone przez nią zasady mogą stać się przyjętym standardem postępowania. W tym kontekście porównanie rynku amerykańskiego i brytyjskiego, na których zawód doradcy podatkowego funkcjonuje dziesiątki lat a organizacje grupujące doradców (oraz księgowych) mają ponad stuletnią tradycję z rynkiem polskim, na którym zawód doradcy podatkowego istnieje 15 lat zaś organizacja samorządu istnieje od 10 lat - jest porównaniem nietrafnym.</p>	
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Prawo budowlane oraz ustawa o transporcie kolejowym	<p>Zdaniem PKP PLK S.A. treść uzasadnienia nie w pełni potwierdza, by proponowane zmiany ustawy <i>Prawo budowlane</i> oraz ustawy <i>o transporcie kolejowym</i> miałyby być korzystniejsze od dotychczasowych regulacji. Przykładowo można wskazać co następuje.</p> <p>1. Nie jest przekonujące przywoływanie na str. 2 uzasadnienia stwierdzenia wyroku TK o braku ograniczeń polegających na uniemożliwieniu podmiotom prawnym wykonywania określonego zawodu jako jednej z przesłanek do możliwości zapewnienia zasady pełnej wolności pracy. Takie przywołanie sugeruje bowiem istnienie takich ograniczeń i konieczność ich zniesienia, podczas gdy w świetle aktualnie obowiązujących przepisów ograniczenia takie</p>	Zmodyfikowano treść uzasadnienia

			<p>co do zasady nie funkcjonują – dla wykonywania określonego zawodu wystarczającym jest bowiem uzyskanie odpowiedniego wykształcenia, po zdaniu stosownych egzaminów.</p> <p>2. Na str 3 uzasadnienia wyrażona została myśl o potrzebie likwidacji różnic regulacji pomiędzy podobnymi grupami zawodowymi. Należy więc stwierdzić, iż podobne – nie oznacza „takie same”, ani nawet porównywalne. Osoba posiadająca uprawnienia konstrukcyjno – budowlane w zakresie budowy budynków musi wykazać się znajomością innych przepisów niż osoba z uprawnieniami konstrukcyjno-budowlanymi projektująca drogę kolejową. W obu przypadkach występują skrajnie różne warunki pracy konstrukcji i zupełnie inaczej obiekty te są skonstruowane. Wspólną cechą jest tylko to, że w obu przypadkach muszą być zaangażowani projektanci różnych branż, przy czym ich wiedza w ramach porównywalnej branży również jest różna.</p> <p>3. Na str. 3 uzasadnienia jako jeden z celów de regulacyjnych wskazuje się na możliwość zmniejszenia kosztów i skrócenia ścieżki uzyskiwania uprawnień . Stwierdzenie takie w chwili obecnej jest przedwczesne. Jakie będą skutki skrócenia ścieżki uzyskiwania uprawnień - czas pokaże. Jest natomiast wątpliwe, czy dzięki temu zapewnione zostanie większe bezpieczeństwo.</p> <p>4. Na str. 10 uzasadnienia stwierdza się, iż koszty generują zarówno procedury egzaminacyjne, jak i nadzór nad systemem, finansowanie funkcjonowania rejestrów itd. Jest to niewątpliwie stwierdzenie trafne, jednakże w tym zakresie koszty nie ulegną</p>	
--	--	--	--	--

			<p>zmniejszeniu. Jeśli określona ilość osób będzie zdobywać uprawnienia, to tak czy inaczej, bez względu na określanie uprawnień – koszt ich uzyskania zdobycia jak również ilość osób obejmowanych stosownymi egzaminami nie ulegnie zmianie.</p> <p>5. Na str. 11 uzasadnienia podniesiono, iż regulacja dostępu do zawodów technicznych prowadzi do wzrostu cen usług, kreuje pewne niekorzystne bodźce dla konsumentów. Należy pamiętać, że konsument chcący skorzystać z usług specjalisty nie powinien być narażony na wykonywanie usług przez fachowców, którzy co prawda będą okazywali się uprawnieniami bardzo szerokimi w swej treści ale w wielu przypadkach nie informując klienta, że w danej dziedzinie nie posiadają wiedzy. Posiadanie fachowej wiedzy i doświadczenia kosztuje i wiąże się z pewnością dobrze wykonanych usług i robót. Ponadto jakie korzyści będzie miał konsument, gdy będzie musiał dochodzić na drodze sądowej odszkodowań od fachowców nie wyspecjalizowanych w danej dziedzinie a okazujących się tak rozległymi uprawnieniami.</p>	
	Rzecznik Praw Absolwenta	dot. architektów	<p>Zastrzeżenie budzi stwierdzenie użyte w uzasadnieniu do projektu ustawy, odnoszące się do architektów, iż „w krajach, w których [...] egzamin się przeprowadza w większości jest on przeprowadzany przez izby zawodowe”. W świetle zestawienia porównującego wymogi dostępu do zawodu architekta w państwach członkowskich UE (s. 93-97), taki wniosek jest nieuprawniony.</p> <p>Należy przede wszystkim podkreślić, iż egzamin zawodowy przeprowadzany jest poza Polską w 14 spośród 27 państw członkowskich. Spośród krajów, w których funkcjonuje obowiązek egzaminu, w ośmiu przestrzegana jest zasada niezależności instytucji egzaminującej od izby zawodowej. Taka</p>	

			<p>sytuacja dotyczy Austrii, Bułgarii, Francji, Słowacji, Wielkiej Brytanii, Włoch, Litwy i Malty. Natomiast państw, w których egzaminy przeprowadzane są w pełni przez Izby zawodowe jest jedynie sześć: Czechy, Grecja, Irlandia, Polska, Portugalia i Słowenia. Sytuacji nie zmienia tu ewentualne zakwalifikowanie przypadku Węgier, w których co prawda nie ma egzaminów, ale Izba co 5 lat sprawdza kwalifikacje.</p> <p>Na podkreślenie zasługuje także fakt, że w co najmniej 9 krajach UE nie przeprowadza się egzaminu na uprawnienia w zawodzie architekta. Jakość wykonywania zawodu jest gwarantowana poprzez przynależność do izby zawodowej, a uprawnienia do samodzielnego wykonywania zawodu zdobywane są po odbyciu określonej praktyki zawodowej (najczęściej dwuletniej) lub stażu pracy w zawodzie. Do krajów tych należy np. Niemcy, Szwecja, Finlandia, Hiszpania, które mogą się pochwalić jakością projektowania architektonicznego.</p> <p>Raport UOKiK podkreśla, że obecnie Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej i Polska Izba Inżynierów Budownictwa nie wykorzystują egzaminów do ograniczania dostępu do zawodu. Nie ma też jednoznacznych wskazówek, by stwierdzić, że będą wykorzystywane w sytuacji, gdy rynek będzie nasycony. Nie zmienia to jednak faktu, że nierozłączność instytucji przeprowadzającej postępowanie kwalifikacyjne i izby zawodowej jest mechanizmem patogennym i wymaga zmian w kierunku zapewnienia najwyższej jakości praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu, jakim jest zapewnienie praktycznego kształcenia o najwyższej jakości przy jednoczesnej rezygnacji z obowiązku zdawania egzaminu. „W sytuacji nasycenia rynku, znacząco bardziej prawdopodobne stanie się użycie egzaminu na uprawnienia jako narzędzia ograniczania dostępu do zawodu, jakkolwiek nie można wykluczyć, iż pomimo zmiany warunków rynkowych zdawalność egzaminu pozostanie wysoka.” (s. 80). Ma to istotne znaczenie w kontekście spodziewanego przyrostu liczby absolwentów kierunków studiów</p>	
--	--	--	---	--

		<p>umożliwiających zdobycie uprawnień budowlanych. Kwestia aktualnie niskiego nasycenia rynku specjalistami jest natomiast widoczna zwłaszcza w przypadku architektów. Zgodnie z danymi przytoczonymi w raporcie UOKiK, wskaźnik liczby architektów na 1000 mieszkańców jest w przypadku Polski jednym z najniższych w Unii Europejskiej.</p> <p><u>W związku z powyższym postuluję:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie, podobnie jak to ma miejsce w przypadku szeregu innych zawodów zaufania publicznego, zasady rozłączności organu przeprowadzającego postępowanie kwalifikacyjne oraz izby zawodowej. - proces nabywania uprawnień zawodowych powinien być przeprowadzony przy jasnym określeniu roli poszczególnych podmiotów: przygotowanie do zawodu gwarantuje uczelnia, praktyki zawodowe o wysokiej jakości zapewnia izba zawodowa, natomiast Komisja powołana przez Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, w skład której wchodzi m.in. przedstawiciele Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej lub Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, kadry akademickiej oraz Ministerstwa, ustala zasady stwierdzenia kwalifikacji zawodowych, zapewniania praktyk zawodowych oraz pozbawiania wcześniej zdobytych uprawnień. W tym modelu, zwłaszcza w przypadku architektów, zbędny staje się wymóg egzaminu. - stosownej modyfikacji powinien ulec przepis art. 16 Ustawy Prawo Budowlane 	<p>Uwaga nieuwzględniona – wykracza poza zakres materii projektu ustawy, ponadto propozycja wymagałaby głębszych zmian systemowych, łącznie ze zmianą zasad finansowania Izby, transponowanie jednego lub kilku elementów z całego systemu do całkowicie innego systemu nie spowoduje uzyskania dostępu do wykonywania zawodu</p>
	Południowa Okręgowa Izba Urbanistów	<p>Sprzeciw wobec poglądu przedstawionego w uzasadnieniu, że urbanista to osoba, której praca polega wyłącznie na sporządzaniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Brak zgody dla tezy, że urbanista nie jest jednym z zawodów zaufania publicznego.</p> <p>Wykonywanie zawodu urbanisty to także edukacja w zakresie planowania przestrzennego. Adresatem tej edukacji są zarówno</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych</p>

			przyszli adepci zawodu jak i wszyscy inni uczestnicy planowania przestrzennego. Urbanista jest główną osobą prowadzącą różnego rodzaju konsultacje, mediacje, dyskusje publiczne i społeczne, których przedmiotem jest planowanie przestrzenne.	zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Towarzystwo Urbanistów Polskich		Zawód urbanisty od dziesięcioleci był i w interesie publicznym winien pozostać zawodem zaufania publicznego, co jest w dyskutowanej propozycji legislacyjnej - niesłusznie i najwyraźniej bez zrozumienia tego problemu – zakwestionowane.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Lublinie		Niezrozumiałe jest bezzasadne kwestionowanie statusu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego w uzasadnieniu opiniowanego projektu ustawy.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Instytut Rozwoju Miast		W opinii Instytutu zawód urbanisty powinien nadal funkcjonować jako zawód zaufania publicznego. Przemawia za tym fakt szczególnej odpowiedzialności nie tylko wobec przedstawicieli samorządu lokalnego czy regionalnego, ale również wobec indywidualnych obywateli. W procesie planowania przestrzennego urbanista posiada dostęp do szczegółowych informacji dotyczących np. właścicieli nieruchomości jak	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym

			<p>również przygotowuje projekty stanowiska organów sporządzających miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w zakresie wniosków i uwag poszczególnych obywateli.</p> <p>Urbanista realizuje trudne zadania planowania przestrzennego związane z kształtowaniem warunków życia i zapewnieniem warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Te uprawnienia są zobowiązaniem wobec społeczności, której przestrzeń życiową urbanista projektuje i wobec władz publicznych, które wspólnie odpowiadają za decyzje urbanisty. W opinii Instytutu Rozwoju Miast konstytucyjny zapis (art. 17 Konstytucji RP) dotyczący samorządów zawodowych reprezentujących osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytych wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony w pełni odnosi się do zawodu urbanisty.</p>	<p>zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	Stowarzyszenie Gospodarka Przestrzenna		<p>Ze względu na szczególne cechy przestrzeni realnej, zawód urbanisty i planisty przestrzennego musi być traktowany jako zawód zaufania publicznego.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	Prezydent Miasta Przemysła		<p>Potwierdzenie potrzeby utrzymania zawodu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym</p>

				zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Wójt Gminy Rokietnica		Uzasadnienie dla przyjętych rozwiązań deregulacji zawodu urbanisty nie wskazuje na faktyczne konsekwencje przedstawionego projektu ustawy.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Prezydent Bytomia		Urbanista z pewnością jest zawodem zaufania publicznego i tylko dobrze przygotowany specjalista powinien mieć tak znaczny wpływ na kształtowanie ładu przestrzennego.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Prezydent Rybnika		Postulat utrzymania podstaw prawnych dla wykonywania zawodu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę

				urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Burmistrz Miasta Olkusz		Zawód urbanisty jest zawodem zaufania publicznego, który odwołuje się do wartości ważnych z publicznego punktu widzenia.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Biuro Rozwoju Wrocławia		Uzasadnienie zawiera nieadekwatne do rzeczywistości argumenty, ponieważ zawód urbanisty jest powiązany z funkcją publiczną, jaką realizuje w zastępstwie organów administracji publicznej. W praktyce profesjonalizm oraz zakres opracowań jakie sporządza urbanista wręcz wymaga dostępu do informacji dotyczących sfery prywatności, planów inwestycyjnych, czy, co najważniejsze, indywidualnych oczekiwań i obaw w stosunku do projektowanych rozwiązań. Pozostawienie samorządu zawodowego urbanistów, w kontekście art. 17 Konstytucji RP, jak i zasad logiki, w oczywisty sposób potwierdza status zawodu urbanisty jako zawodu zaufania publicznego, a co za tym idzie konieczność weryfikacji kwalifikacji, która w projekcie ustawy zostaje całkowicie zniesiona. Odnośnie fragmentu uzasadnienia: „Po odbyciu wymaganej praktyki urbanista może złożyć wniosek o dopuszczenie do dwuetapowego egzaminu. Jego zdanie umożliwia zdobycie tytułu urbanisty uprawnionego z określeniem numeru uprawnień”.	W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna

			<p>Poprzez mocne zaakcentowanie i szerokie opisanie wymogu zdawania egzaminu argumentujący stwarza błędne przekonanie, iż to właśnie ta kwestia jest dominująca i kluczowa przy całej procedurze kwalifikacyjnej. Urbanisci nie posiadają uprawnień, a samodzielne prawo do wykonywania zawodu nabywają stając się członkami izby. W uzasadnieniu projektodawca posługuje się danymi statystycznymi. Podkreśla się, iż jedynie 20 osób przystąpiło do egzaminu na przestrzeni 10 lat, a 15 z nich uzyskało uprawnienia. Nie można twierdzić, iż wyszczególniony aspekt zdawania egzaminu jest znaczącym utrudnieniem powodującym ograniczenie dostępności do zawodu. Obowiązek zdawania egzaminu jest tylko i wyłącznie przypisany osobom, które nie posiadają dyplomu ukończenia studiów wyższych, innych niż określone, uzupełnionych studiami podyplomowymi w zakresie urbanistyki i jest jednym z sześciu możliwych sposobów weryfikacji.</p>	
	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego</p>		<p>Specyfika oraz charakter zawodu urbanisty sprawiają, że jest to zawód zaufania publicznego.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	<p>Z-ca Burmistrza Miasta Dębicy</p>		<p>Mając na uwadze ustawowy obowiązek kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego dostrzegam potrzebę wsparcia w tych działaniach, przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz rzetelną i wszechstronną wiedzę. Popieram zatem każdą inicjatywę, która przyczyni się do jakości usług świadczonych w tej dziedzinie na rzecz organów administracji publicznej. Jakość ta w</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym</p>

			szczegółności wyrażać się powinna w umiejętności dostrzegania i respektowania potrzeb i interesów społecznych. Uważam zatem, że zawód urbanisty jest i powinien być nadal postrzegany jako zawód zaufania publicznego.	zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna
	Polska Izba Stacji Kontroli Pojazdów		<p>W tabeli zamieszczonej w uzasadnieniu II transzy deregulacji, dostępnej na Stornie internetowej ministerstwa, porównującej obecne wymagania z proponowanymi (str. 108), przy wykształceniu o specjalności samochodowej brak jest przymiotnika „techniczne”. Mamy nadzieję, że taka jest intencja ustawodawcy, gdyż przyjęlibyśmy taką zmianę z dużą aprobatą.</p> <p>W obecnie obowiązujących wymaganiach kandydat na diagnostę musi się legitymować wyższym albo średnim wykształceniem technicznym o specjalności samochodowej bądź innej niż samochodowa.</p> <p>W Polskim prawie brak jest legalnej definicji wykształcenia technicznego, dlatego też często dochodzi do problemów interpretacyjnych z tym związanych. W większość przypadków urzędy wydające uprawnienia diagnostom, w odniesieniu do wykształcenia średniego samochodowego wymagają tytułu technika, czyli ukończenia technikum samochodowego. Doprowadza to do sytuacji, w jakich wielu osobom, które ukończyły liceum zawodowe, mają maturę, tytuł zawodowy mechanika pojazdów samochodowych, uprawnienia nie są wydawane, z uwagi na to, że nie mają tytułu technika.</p> <p>Wobec powyższego opowiadamy się za tym, aby przy wykształceniu o specjalności samochodowej znieść wymóg „techniczności” tego rodzaju wykształcenia.</p> <p>Prosimy również o rozważenie możliwości dopuszczenia do zawodu diagnosty osób, które legitymują się wykształceniem wyższym oraz ukończyły studia podyplomowe w zakresie diagnostyki i badań technicznych pojazdów.</p> <p>W pozostałym zakresie popieramy kierunek zmian, w tym skrócenie okresu wymaganej praktyki.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>W związku z faktem, iż badania techniczne pojazdów, wykonywane przez uprawnionego diagnostę bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo w ruchu drogowym, niezbędne jest posiadanie odpowiedniego poziomu wiedzy technicznej</p>

	Biuro Planowania Przestrzennego MGGP S.A.		<p>Krzywdzące jest odebranie statusu „zawodu zaufania publicznego” grupie zawodowej pracującej w świetle obowiązującego prawa jedynie dla samorządów publicznych w sytuacji gdy inne grupy zawodowe pracujące na zlecenie np. developerów taki status utrzymują.</p> <p>Treści zawarte na str. 76-80 Uzasadnienia w zakresie utrudnień w dostępie do zawodu urbanisty stawianych przez Izbę Urbanistów są dalece nietrafione.</p> <p>Nie jest prawdą przywołany w Uzasadnieniu na str. 77 wymóg złożenia „wniosku o dopuszczenie do dwuetapowego egzaminu” oraz, że „jego zdanie umożliwia zdobycie tytułu urbanisty uprawnionego z określeniem numeru uprawnień”. Po pierwsze – mając wymagane wykształcenie (oferowane przez wiele uczelni w kraju) nie trzeba zdawać żadnych egzaminów – gros kandydatów dokumentuje jedynie swoją praktykę i składa stosowny wniosek, po drugie - od ponad 10 lat nie funkcjonują już w Polsce „uprawnienia urbanistyczne” a jedynie wpis na listę członków izby urbanistów (regulacja wprowadzona ustawą z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów). Zapewne opracowujący bazę do tej bezwzględnej deregulacji zawodu urbanisty mają w pamięci obowiązujące dawne zasady zdobywania tytułu „urbanisty uprawnionego z określonym numerem uprawnień” – gdzie podstawą kwalifikacji był zdany dwuetapowy państwowy egzamin, który był faktycznym potwierdzeniem umiejętności po odbytej długiej praktyce.</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego		<p>Nieprawdą jest jak napisano w uzasadnieniu do ustawy, że regulacja dostępu do zawodów jest jedną z przyczyn ograniczających zatrudnienie. Być może w innych zawodach tak, natomiast nie w zawodzie urbanisty, gdzie zapotrzebowanie na dokumenty planistyczne jest związane głównie z planowanym opracowywaniem przez miasta/gminy dokumentów planistycznych. W związku z tym dopuszczenie innych ludzi, spoza branży do wykonywania zawodu urbanisty nie tylko nie wpłynie na wzrost zapotrzebowania na materiały planistyczne w</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej</p>

		<p>miastach/gminach, ale spowoduje większe problemy ze znalezieniem pracy (zleceń bowiem nie przybędzie natomiast znacząco wzrośnie liczba zleceniobiorców).</p> <p>Wskazane w uzasadnieniu - „zastosowanie bądź rezygnacja z konkretnych narzędzi regulacji jest wynikiem analizy specyfiki konkretnego rynku w obszarach determinant zmian cen, elastyczności podaży i popytu, występowania rynkowych mechanizmów zapewnienia jakości oraz ochrony wartości wskazanych w 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.” W odniesieniu do rynkowych mechanizmów zapewnienia jakości to już można zaobserwować efekty w przestrzeni, ale również w jakości powstających inwestycji, funkcjonowania ustawy o przetargach (Prawo zamówień publicznych), gdzie jedynym warunkiem jest niska cena, a jak życie pokazuje efektem jej jest najczęściej - niska jakość. I nie jest to wcale wina urbanistów, po prostu małe biura urbanistyczne aby się utrzymać na rynku ograniczają maksymalnie zatrudnienie, czasem nawet do jednej osoby, w związku z tym mogą sobie pozwolić na najniższą ofertę cenową. Oczywiście jest również, że jedna osoba nie jest w stanie tak dokładnie przeanalizować wszystkich elementów wymienionych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stąd jakość takiego opracowania może pozostawiać wiele do życzenia.</p>	<p>samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>
	<p>dr inż. arch. Mieczysław Hoffman</p>	<p>Uzasadnienie projektu ustawy (str. 40) opiera się na fałszywych stwierdzeniach, że powierzone urbanistce zadania nie mają szczególnego charakteru, i że nie są związane z troską o realizację interesu publicznego. Twierdzi się, że „klientem” urbanisty jest samorząd, nie wskazując, że plany miejscowe opracowywane są dla ludzi zamieszkujących obszar gminy, a procedura opracowania planu przewiduje możliwość składania przez tych ludzi wniosków do planu, udział w dyskusji publicznej oraz możliwość składania uwag. Zadaniem urbanisty jest przygotowanie sposobu rozstrzygnięcia rozpatrzenia uwag, co wiąże się z dostępem do danych osobowych oraz tajemnic przedsiębiorców. Natomiast powyższe kwituje się stwierdzeniem,</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy i uzasadnieniu, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna</p>

			<p>że nie występuje potrzeba więzi zaufania pomiędzy wszystkimi stronami procesu opracowania planów.</p> <p>Kolejne stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu (str. 79-78) analizujące rynek pracy sugeruje, że brak przyrostu ilości osób zajmujących się planowaniem przestrzennym jest wynikiem szczególnych wymagań, które stawia się urbanistom. Rzeczywisty obraz jest inny – gminy nie są ustawowo zobowiązane do posiadania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i w wyborze priorytetów swojej działalności rezygnują z wszczęcia postępowań na rzecz opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W efekcie zawód staje się z tego powodu mało atrakcyjny. Urbanisci nie mają pracy, a stwierdzenie, że nie ma kto opracowywać miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest nieprawdziwe.</p>	
	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko- Mazurskiego		<p>Uzasadnienie do tekstu ustawy w punkcie dotyczącym ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym odwołuje się do rozporządzenia „z dnia 20 stycznia 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 102, poz. 591, z późn. zm.”, tymczasem właściwy jest inny identyfikator aktu: (Dz. U. Nr 17, poz. 90). Powołany akt (zgodnie ze wskazanym nr Dziennika Ustaw) jest aktem zmieniającym rozporządzenie w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodów regulowanych.</p>	Uwzględniono
OSR				
	Polska Izba Biur Rachunkowych	Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych	Proponowane przez autorów projektu rozwiązania wywołają, w naszej opinii, następujące konsekwencje:	Uwaga horyzontalna do rozważenia przez projektodawcę.

			<ul style="list-style-type: none"> a) straty dla skarbu państwa, związane z „wejściem” na rynek biur rachunkowych osób bez niezbędnej wiedzy merytorycznej b) prawdopodobieństwo podniesienia przez ubezpieczycieli cen ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej c) wzrost roszczeń odszkodowawczych d) rezygnacja z wykonywania czynności usługowego prowadzenia ksiąg 	
	Krajowa Rada Doradców Podatkowych	ogólna	Zważywszy na niezbędne do wykonywania doradztwa podatkowego kwalifikacje, pozytywny wpływ na rynek pracy rozumiany jako stworzenie nowych miejsc pracy (w sposób inny niż kosztem dotychczasowych miejsc pracy) przy braku wykreowania wyższego popytu na czynności doradztwa podatkowego wydaje się być złudny, zwłaszcza w dłuższym okresie.	Subiektywna ocena – nie wymaga komentarza

UWAGI ZGŁOSZONE PO KONFERENCJI UZGODNIENIOWEJ W DNIACH 12-18.12.2012

	Okręgowa Izba Urbanistów w Warszawie		<p>W przyjętej przez Radę Ministrów w grudniu 2011 r. Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 w Celu 6 ustalono: „Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego” w <i>obrębie którego zdefiniowano</i> „wzmocnienie jakościowe i instytucjonalne planowania przestrzennego” <i>poprzez m.in.</i> „zapewnienie ścieżki rozwoju kariery i poszerzania kompetencji planistom przestrzennym - łącznie z certyfikacją zdobytych umiejętności” <i>czy też poprzez określenia, że</i> „zarządzanie przestrzenią w jednostkach administracji publicznej będzie mogło być powierzane osobom przygotowanym zawodowo”.</p> <p>Zakres przedmiotowy zawodu urbanisty jest również wskazany w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Podstawowym jej celem jest realizacja wspólnotowej zasady przepływu osób i usług w państwach Unii Europejskiej poprzez harmonizację i zniesienie zbędnych barier w zakresie wykonywania zawodów regulowanych tj. zawodów,</p>	<p>W związku ze zmianami wprowadzonymi w projekcie ustawy, polegającymi na zmniejszeniu wymagań stawianych osobom ubiegającym się o wpis na listę urbanistów, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych zadań i formy organizacyjnej samorządu zawodowego urbanistów, przedmiotowa uwaga stała się nieaktualna.</p>
--	--------------------------------------	--	--	--

		<p>których wykonywanie wymaga z mocy obowiązujących przepisów posiadania szczególnych uprawnień lub kwalifikacji.</p> <p>Przepisy Dyrektywy zaliczają „działalność w zakresie planowania przestrzennego” do szczególnych kwalifikacji w szeroko rozumianej dziedzinie architektury (pkt 27 Dyrektywy), które mogą być wykonywane przez przedstawicieli różnych zawodów „bez uszczerbku dla odrębności występujących w przepisach krajowych regulujących tą działalność” (pkt 28 Dyrektywy). Zgodnie z przyjętym w Rzeczypospolitej Polskiej porządkiem prawnym, zawody architekta, inżyniera budownictwa oraz urbanisty charakteryzują się zasadniczo odmiennym i rozłącznym przedmiotem czynności zawodowych oraz uprawnień osób je wykonujących. Jednocześnie, tylko wszystkie te zawody ujmowane łącznie składają się na pełny zakres czynności i uprawnień w dziedzinie architektury w rozumieniu prawa Unii Europejskiej.</p> <p>Obowiązująca ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, w art. 5 ust. 3 precyzyjnie określa kwalifikacje, jakie muszą posiadać osoby ubiegające się o członkostwo w Izbie Urbanistów. Proponowane w projekcie ustawy zmiany sprawią, że nie będzie podmiotu odpowiedzialnego za przygotowanie osób do należytego wykonywania zawodu, w tym przygotowywania skomplikowanych projektów gminnych dokumentów planistycznych.</p> <p>Należy przypomnieć, że już ustawa z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym wprowadziła uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym. Już wtedy dostrzeżono potrzebę wskazania osób, których wiedza i szczególne umiejętności zawodowe predestynowały do przygotowywania dokumentów regulujących zagospodarowanie przestrzeni. Kontynuacją tych działań jest istniejący obecnie samorząd zawodowy urbanistów.</p> <p>Powołanie oraz funkcjonowanie Izby Urbanistów jest realizacją określonych w Konstytucji zasad pomocniczości, podziału władzy</p>	
--	--	---	--

		<p>oraz decentralizacji. W sposób zupełny wyłącza organy administracji państwowej w sprawowaniu pieczy nad osobami wykonującymi zawód urbanisty. Jest i będzie to możliwe jedynie w sytuacji powszechnej przynależności do samorządu zawodowego, wykonującego samodzielnie powierzone mu zadania publiczne i związanego z tą przynależnością prawa do wykonywania zawodu. Dobrowolne zrzeszenie zawodowe, postulowane w opiniowanym projekcie zmiany ustawy, nie będzie mogło wpływać na sposób działania osób niebędących członkami takich zrzeszeń. Stąd dla rzetelnego i efektywnego wypełniania zadań powierzonych w ustawie, przynależność osób wykonujących określony zawód zaufania publicznego do samorządu zawodowego musi być obligatoryjna.</p> <p>Określone w art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu, winno wiązać się ze sprawnym sądownictwem dyscyplinarnym. Proponowane zmiany, zmierzające do jego likwidacji, spowodują znacznie mniejszy wpływ samorządu zawodowego na postępowanie swoich członków.</p> <p>W tej sytuacji, w imieniu Rady Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie, reprezentującej urbanistów z województw: mazowieckiego, podlaskiego, łódzkiego i lubelskiego wnoszę o wyłączenie z projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych proponowanych w nim zmian w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów oraz w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.</p>	
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	W odniesieniu do proponowanych zmian ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym należy podtrzymać stanowisko naszej Spółki, prezentowane w piśmie IOR3-0230-81/2012 z dnia 7 listopada 2012 r., przede wszystkim w zakresie pkt 4 pkt 1-3 w	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W ustawie powinny zostać wymienione poszczególne</p>

		<p>odniesieniu do proponowanego art. 22d, by nie zawierał katalogu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Stanowiska te winien określić minister właściwy do spraw transportu w drodze rozporządzenia, na podstawie którego zostaną określone warunki, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach.</p> <p>W zakresie proponowanych zmian ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane należy podkreślić, iż problemem pozostają specjalizacje, które są bardzo istotne w przypadku specjalności kolejowej. Specjalność kolejowa nie może być samoistna, jak np. mostowa, drogowa czy wyburzeniowa - musi być ona ściśle powiązana ze specjalizacją, gdyż kolej obejmuje wiele branż. Dlatego też podtrzymujemy stanowisko, że w przypadku specjalności kolejowej, specjalizacje kolejowe powinny być wymienione w ustawie.</p>	<p>zawody, natomiast ich szczegółowe wymagania mogą znaleźć się w rozporządzeniu</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z art. 3 pkt 4 projektu ustawy de regulującej m.in. „wykaz specjalizacji wyodrębnionych w ramach poszczególnych specjalności” zostanie określony w stosownym rozporządzeniu.</p>
Politechnika Warszawska Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	<p>Rada Wydziału Samochodów i Maszyn Roboczych, działając na podstawie § 58 ust. 1 pkt 5) Statutu PW w związku z ogłoszeniem na stronach Rządowego Centrum Legislacji projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych, wyraża następujące stanowisko w sprawie tego projektu.</p> <p>Rada Wydziału zdecydowanie negatywnie ocenia zmiany istniejącego prawa o ruchu drogowym, wprowadzone w art. 7 projektowanej ustawy, dotyczące wymagań kwalifikacji kandydatów na rzeczoznawców samochodowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odstąpienia od wymagania wykształcenia wyższego. - redukcji stażu zawodowego z 5 do 3 lat. <p>Projektowane zmiany oznaczają drastyczne obniżenie wymagań, które spowoduje spadek jakości i wiarygodności ekspertyz rzeczoznawczych, a także nieuchronną deprecjację tego zawodu.</p> <p>Rada Wydziału stoi na stanowisku, że dostęp do wykonywania</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Celem projektowanej ustawy jest obniżenie wymagań w zakresie wykształcenia oraz praktyki zawodowej, dla osób ubiegających się o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych. Wyjaśniamy, że dotychczasowy wymóg wyższego wykształcenia spełniały również osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunkach nie związanych z motoryzacją (np. hotelarstwo, filozofia), zatem obniżenie tego wymogu, w ocenie TD4, nie wpłynie negatywnie na poziom</p>	

			<p>zawodu rzeczoznawcy samochodowego należy ułatwiać, ponieważ szybko rośnie liczba zarejestrowanych w Polsce pojazdów, a w konsekwencji liczba zdarzeń wymagających profesjonalnych ekspertyz. Ułatwianie to nie powinno się jednak dokonywać w wyniku obniżenia wymagań, ale poprzez zapewnienie kształcenia, odbywania praktyk i ustawicznego doskonalenia zawodowego, odpowiedniego do postępu, jaki dokonał się w ostatnich latach w technice motoryzacyjnej.</p> <p>Wychodząc naprzeciw postulatam otwarcia zawodu rzeczoznawcy samochodowego. Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych rozpoczął przygotowania do uruchomienia w roku 2013 studiów pod nazwą „Inżynieria rzeczoznawstwa samochodowego”, jako studiów inżynierskich I stopnia o profilu praktycznym, we współpracy ze stowarzyszeniami rzeczoznawców, z programem dostosowanym specjalnie do standardów i wymagań współczesnych ekspertyz samochodowych.</p>	<p>jakości i wiarygodności ekspertyz. Należy zwrócić uwagę, że nadal jednym z warunków wpisania na listę rzeczoznawców samochodowych jest posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji, co pozwala zweryfikować wiedzę osób ubiegających się następnie o wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw transportu. Wiedza osoby, która uzyskała certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji jest weryfikowana w procesie certyfikacji i potwierdzona w wydanym, dla tej osoby, certyfikacie. Jednocześnie należy pamiętać, iż certyfikaty wydawane są na określony czas, co powoduje, że osoba wpisana na ww. listę rzeczoznawców samochodowych celem aktualizacji wpisu ponownie musi przedstawić m.in. nowy certyfikat. Procedura ta pozwala na cykliczne sprawdzanie wiedzy osób wpisanych na ww. listę.</p>
--	--	--	---	--

				<p>Należy przypuszczać, że osoba z wykształceniem wyższym np. z kierunku związanego z motoryzacją, będzie reprezentować odpowiednio wyższy poziom i nie będzie miała problemu z uzyskaniem certyfikatu i będzie to też element ułatwiający wpis.</p> <p>Nie można wykluczyć, że część osób ze średnim wykształceniem nie przejdzie procedury certyfikacji, ale nie można również wykluczyć osób ze średnim wykształceniem, jeżeli osoby te mają wiedzę i pasje związane z motoryzacją i przejdą pozytywnie proces certyfikacji.</p>
	Stowarzyszenie Polskich Brokerów		<p>Pozytywna opinia brokera ubezpieczeniowego.</p> <p>Zgodnie z art. 28 ust. 5a,b ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, której zmiana określona została w projekcie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych „...o zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń oraz osób wykonujących czynności brokerskie w zakresie ubezpieczeń, które przez co najmniej sześć lat wykonywały czynności bezpośrednio związane z czynnościami brokerskimi w okresie 10 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, potwierdzone pozytywną opinią brokera ubezpieczeniowego”.</p> <p>Zdaniem Stowarzyszenia pozytywna opinia brokera ubezpieczonego jest wskazaną rekomendacją zawodową po</p>	<p>Uwaga sprzeczna z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Deregulacja nie przewiduje powołania organizacji samorządowej brokerów. Jednak nie wyklucza to opracowania przez stowarzyszenia brokerskie standardów wydawania pozytywnej opinii brokera.</p>

		<p>odbyciu odpowiedniego stażu pracy, jednakże przepis w obecnym kształcie jest nie do przyjęcia. Opinia wydawana po odbyciu stażu zawodowego powinna być oparta na jasno określonych zasadach i kryteriach oceniania kandydata na brokera. Powinny one zostać opracowane przez organizację samorządową brokerów we współpracy z KNF. Istotne jest to, aby opinia wydawana była na podstawie obowiązującego dla wszystkich kandydatów, jednoznacznego zbioru wytycznych w zakresie zasad oceniania kandydata.</p> <p>Brak powyższych uregulowań budzi uzasadnioną obawę nadużyć związanych z wydawanymi opiniami polegających na wykorzystywaniu zależności towarzyskich, rodzinnych czy też zawodowych przy opiniowaniu kandydatów przez brokerów. Wobec powyższego zwracamy się o przeanalizowanie naszej propozycji zrealizowania przedstawionego powyżej postulatu.</p> <p>Zwolnienie z odbywania egzaminu z powodu studiów.</p> <p>Zgodnie z art. 28 ust. 5c, d ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym której zmiana określona została w projekcie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych Zwolnienie (z egzaminu) następuje na wniosek kandydata, który wykaże, że posiada wymaganą wiedzę, umiejętności i kompetencje w odpowiednim zakresie, potwierdzone egzaminem złożonym z wynikiem pozytywnym w toku ukończonych studiów wyższych pierwszego i drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich."</p> <p>Ponadto (5d) „... Zwolnienie z egzaminu w zakresie określonego bloku tematycznego następuje pod warunkiem, że kandydat</p>	<p>W nowej wersji projektu ustawy jako alternatywę dla egzaminu proponuje się aby Komisja Egzaminacyjna dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, na wniosek kandydata na brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego, zwalniała z egzaminu, jeżeli ukończył on uznane przez Komisję studia wyższe, które zakresem kształcenia obejmują zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów ubezpieczeniowych lub zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów reasekuracyjnych.</p>
--	--	--	---

		<p>potwierdzi wymaganą wiedzę, umiejętności i kompetencje egzaminem (egzaminami) złożonym z wynikiem pozytywnym obejmującym cały zakres tematyczny określonego bloku tematycznego."</p> <p>Zdaniem Stowarzyszenia specyfika zawodu brokera ubezpieczeniowego, polegająca m.in. na przekazaniu klientowi skomplikowanej wiedzy na temat produktu ubezpieczeniowego, a także pomocy w wyborze najlepszego produktu dla klienta nie pozwala na prawidłową weryfikację kandydata na brokera przyjmując za jedyne kryterium ukończenie kierunkowych studiów wyższych. Różnorodność poziomu kształcących w Polsce uczelni nie gwarantuje jednolitego poziomu absolwentów i nie umożliwia uprawiania zawodu brokera ubezpieczeniowego bez dodatkowej weryfikacji poprzez zdanie egzaminu brokerskiego. Należy szczególnie podkreślić w tym miejscu, że decyzje brokera ubezpieczeniowego mogą mieć znaczący wpływ na finansowe zabezpieczenie jego klienta i nie mogą być podejmowane przez osoby, których wiedza nie jest zweryfikowana w sposób nie budzący żadnych wątpliwości.</p> <p>Zachodzi również pytanie, kto będzie ustalał zakres tematyczny zwolnienia z egzaminu, co będzie wymagało każdorazowo indywidualnej decyzji.</p> <p>W nawiązaniu do powyższego postulujemy o wyłączenie ze zwolnień z egzaminu osób z określonym wyższym wykształceniem.</p> <p>Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.</p> <p>Należy zwrócić uwagę na kwestię ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, którego wykupienie jest konieczne aby wykonywać zawód brokera. W chwili obecnej suma</p>	<p>Wysokość sumy gwarancyjnej określa dyrektywa w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego.</p>
--	--	--	---

		<p>ubezpieczenia jest jedną z najwyższych na rynku obowiązkowych ubezpieczeń OC zawodowych.</p> <p>Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC, zgodnie z art. 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów, w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC wynosi równowartość w złotych 1.000.000 euro oraz 1.500.000 euro w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.</p> <p>Wskutek wprowadzenia nowych przepisów deregulacyjnych należy się spodziewać dalszego podniesienia sumy OC (a co za tym idzie także składki), ze względu na wyższe ryzyko popełnienia błędu zawodowego przez osoby, które wejdą do zawodu brokera ubezpieczeniowego bez należytych kwalifikacji zawodowych. Podniesienie składki ubezpieczeniowej praktycznie uniemożliwi niektórym jednoosobowym podmiotom na wykonywanie zawodu ze względu na zbyt wysokie koszty prowadzonej działalności. Formułując powyższe stwierdzenia chcieliśmy uzmysłwić ustawodawcy, że tzw. deregulacja prowadzi do osłabienia kwalifikacji podmiotów nią objętych, lecz także należy zrozumieć, że osłabienie to wpłynie na konkretny wzrost, jednoznacznie wynikający z wprowadzenia w/w ustawy.</p> <p>Brak ustawowego wymogu wykształcenia wyższego dla brokera ubezpieczeniowego.</p> <p>Postulujemy podniesienie ustawowego wymogu wykształcenia dla brokera do wykształcenia wyższego. Stosowaną w praktyce zasadą jest wymóg wyższego wykształcenia dla pracowników merytorycznych zakładów ubezpieczeń. Broker jako podmiot negocjujący z zakładem ubezpieczeń najlepsze warunki</p>	<p>Uwaga sprzeczna z zakładaną ideą deregulacji.</p> <p>Zgodnie z obowiązującą ustawą o pośrednictwie ubezpieczeniowym, osoba fizyczna ubiegająca się o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności</p>
--	--	---	--

			ubezpieczenia dla swojego klienta ma nierówne szanse, ze szkoda dla klienta.	brokerskiej m.in. musi spełnić wymóg posiadania co najmniej średniego wykształcenie. Projekt ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych zachowuje wymóg średniego wykształcenia dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Poza tym celem ustawy jest ułatwienie dostępu do wykonywania określonej działalności bądź zawodów, a nie podniesienie wymogów.
	Polska Izba Ubezpieczeń		<p>Zdaniem Polskiej Izby Ubezpieczeń, utrzymanie obowiązku egzaminacyjnego wobec pośredników ubezpieczeniowych jest najlepszym rozwiązaniem wymogu Art. 8 projektowanej dyrektywy IMD2, w którym określono wymogi zawodowe i organizacyjne, które pierwotnie zawiera Art. 4 dyrektywy IMD1, tj. wymóg posiadania właściwej wiedzy i umiejętności. Analogicznie, Art.5 ust.1 lit. e) regulacji IMD2 w odniesieniu do „Swobody świadczenia usług i swobody przedsiębiorczości” wskazuje, że:</p> <p><i>„Każdy pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny, który po raz pierwszy zamierza prowadzić działalność na terytorium innego państwa członkowskiego na podstawie swobody świadczenia usług przekazuje następujące informacje właściwemu organowi państwa członkowskiego jego pochodzenia</i></p> <p><i>e) dowody potwierdzające fachową wiedzę i umiejętności.</i></p> <p>Stworzenie precedensu, poprzez wprowadzenie zmian deregulacyjnych, obowiązujących w okresie przejściowym (stan aktualny - nowe regulacje IMD2), oznaczać będzie sytuację, w</p>	Uwaga sprzeczna z zakładaną ideą deregulacji.

		<p>której pośrednicy ubezpieczeniowi będą działać w obrębie trzech różnych systemów stworzonych przez ustawodawcę, a mianowicie na podstawie obecnie obowiązującej ustawy, po drugie na podstawie ustawy po zmianach deregulacyjnych i po trzecie na podstawie ustawy po zmianach implementujących IMD2. Takie działania spowodują chaos legislacyjny i w rezultacie stworzenie grup pośredników, którzy będą musieli dostosowywać się do nowych regulacji w krótkim czasie po uzyskaniu uprawnień do bycia pośrednikiem ubezpieczeniowym. Dodatkową, nieuzasadnioną konsekwencją wprowadzenia zmian deregulacyjnych w zakresie funkcjonowania pośredników ubezpieczeniowych będzie konieczność przygotowania regulacji umożliwiającej funkcjonowanie pośredników „bez egzaminu”, przy wprowadzeniu przez IMD2 wymogu uzyskania egzaminu.</p> <p>Dyrektywa rozszerza zakres przedmiotowy pośrednictwa i włącza pod swój reżim dotychczas nieobjęte tymże zakresem podmioty takie jak zakłady ubezpieczeń stwarzając nową kategorię pośredników, osób pracujących w tych zakładach. Deregulacja nie uwzględnia tego rozszerzenia i nie określa wymogów jakie muszą być spełnione przez ww. osoby co spowoduje konieczność ich opracowania i kolejnej zmiany w trakcie implementacji dyrektywy.</p> <p>Zgodnie z projektem dyrektywy IMD2:</p> <p>Krajowa kwalifikacja akredytowana do poziomu 3 lub powyżej w ramach Europejskich Ram Kwalifikacji, ustanowionych na mocy zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie powinna być zaakceptowana przez przyjmujące Państwo Członkowskie jako wskazująca, że pośrednik ubezpieczeniowy lub reasekuracyjny spełnia wymogi dotyczące wiedzy i umiejętności, które są warunkiem rejestracji zgodnie z niniejszą dyrektywą.</p> <p>Obecne zapisy ustawy dotyczącej deregulacji nie odzwierciedlają tendencji określonych w Dyrektywie, zgodnie z którymi</p>	
--	--	--	--

		<p>pośrednicy ubezpieczeniowi powinni przejść odpowiednie szkolenia, określone ramowo przez EIOPA lecz także wiedza ich powinna być na podstawie odbytych szkoleń zweryfikowana i sprawdzona.</p> <p>Podsumowując: wprowadzenie ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania zawodów finansowych, budowlanych i transportowych w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego w trakcie trwania prac nad nową dyrektywą o pośrednictwie wprowadzi chaos legislacyjny i konieczność zmian ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym dwukrotnie w najbliższych latach przy czym zmiany te nie będą miały charakteru zbieżnego lecz wręcz przeciwnie. Powstaną grupy pośredników których status pozostawał będzie do wyjaśnienia, ponieważ będą objęci ustawą zgodnie z jednym reżimem a nieobjęci zgodnie z drugim. Nie jest także możliwe zgodnie z obecnym brzmieniem dyrektywy zachowanie wymogów dotyczących wykształcenia i wiedzy na poziomie określonym w ustawie deregulacyjnej co spowoduje najprawdopodobniej powrót do poprzedniej regulacji i stworzy kolejne grupy pośredników, których kwalifikacje nie będą zgodne z wymogami określonymi na skutek implementacji IMD2.</p>	
--	--	---	--

Warszawa, dnia 17 czerwca 2013 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.62.2013 / 27

DPUE-920-1221-12/13/dl 15

PM/1052030

dot.: RM-10-53-13 z 14.06.2013 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Artur Nowak-Far

Do wiadomości:

Pan Marek Biernacki
Minister Sprawiedliwości

Akceptowała: Katarzyna Majcher
Zastępca Dyrektora Departamentu
Prawa Unii Europejskiej

**TABELARYCZNE ZESTAWIENIE PODMIOTÓW ZGŁASZAJĄCYCH
ZAINTERESOWANIE PRACAMI NAD USTAWĄ O UŁATWIENIU DOSTĘPU
DO WYKONYWANIA NIEKTÓRYCH ZAWODÓW REGULOWANYCH**

ldz.	Podmiot zgłaszający zainteresowanie pracami	Data zgłoszenia
1	Andrzej Falkowski	26.10.2012 r.
2	Instytut Logistyki i Magazynowania	31.10.2012 r.
3	Związek Maklerów i Doradców	31.10.2012 r.
4	Andrzej Kamiński	21.11.2012 r.
5	Polska Izba Biur Rachunkowych	25 marca 2013 r.

2013-06-13

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Strategii i Deregulacji

Białek
Zbigniew Białek